

کاشغری

باعث حیرت احوال غریبہ

تر
محمد عاطف

معارف نظارت خلیہ سنک رخصتیہ طبع اول نمشد

استانبول

(محران) مطبعہ سی۔ باب عالی جادہ سزده نومرو ۷

۱۳۰۰

﴿ مقدمه ﴾

{ بسم الله الرحمن الرحيم }

جد و سپاس بی پایان درگاه جناب یزدانه اسرا و ایصال و صلوات و سلام فراوان پایگاه بنی ذیشانه اهدا و ارسال قلندقدن صکره جناب حقک توفیقات صمدانیه سنه استناد و قارئین کرامک دخی مروت خطا پوشانه سنه اعتماد ایدرک کاشغریک تاریخ و عجایبات و غرائباتی حقنده اولان اشبو کتابی تألیف و طبع و نشره ابتدار ایلدم .

اشبو جزؤ اولک — کتب ساروده اولدیغی کبی — بر مقصدار جان صیقه جغنی اعتراف و دیگر جزؤلرک ایسه قارئینک مراق و ممنونیتی موجب بر صورتده اولدیغی عرضه اجتسار ایلدم .

ملکمرده اورو پا اخلاق و اطوارینک یرلشمسنی موجب اولوب پیدر پی ترجمه اولتمقده اولان و شمدی به قدر افساد اخلاقدن بشقه هیچ بر خدمتلی کورلمیان مصال کتابلرینه مقابل دین قرنداشلمرزه و اساس ملیتمزه متعلق اولان بو کبی تاریخ کتابلرینک — ولو دکر سز دخی اولسهلر — چوغالسی جیتپوران ملت طرفندن البته بر نظر شکران ایله کوزیلور .

اکثر کتب توار یخده اولدیغی کبی وقوعاتی سطحی بر صورتده یازهرق حوادث نویسلک اتمکی وجدانم هیچ بر وجهله قبول اتمدیکچون بر وقعه نک

بیب وعلتنی بالاطراف بیان ایده‌رک اووقعه حقه‌نده لازم کلان محاکات
ریدلشدر .

کاشغره آز چوق تعلق اولان معلومات سائره کتابة درج اولندیغی کبی
قوعات دخی وسع عاجزانهم مرتبه‌سنده طوغری یازلشدر .

بعض تاریخاری نظر رغبتدن دوشیرن مداهنه وربادن وطرفکیرلکدن
بایت اجتناب اولنهرق برفکر بیطرفانه ایله التزام راستکویسندن زره قدر
بحراف ایلامشدر .

اشبو کتاب اساساً اوچ بیوک قسمدن عبارت اولوب قسم اول کاشغر
طعه‌سنگ طوفاندن زمانه‌ره قدر وقوعات تاریخیه‌سنی وقسم ثانی قطعه
ن کوره‌نگ احوال جغرافیسیله اهایلسنگ عادات واطوار غریبه‌سنی ومعلو-
ات سائرینی وقسم ثالث دخی کاشغر اوزرنده کندیسینی طانتدیرمش اولان
طاقم ذواتک تراجم احوالی جامعدر .

وقوعات یکدیگریته مربوطاً ومتسلسلاً یازلیوب برچوق فصلاره
برلشدر .

خیلی زماندنبرو حصولی هرکسجه آرزو اولتمقده اولان اتفق اسلام
سئله سیچون اول باول کره ارضک مواقع مختلفه‌سنده متمکن اولان اقوام
سلامیه حقه‌نده معلومات مکمله استحضاری الزم اولسیدیغی حالده تأسف
یلنورکه بو جهت نظر دقت واهمیته انهمامشدر .

کتاب عاجزی ایسه بو مسئله ایچون استحضاری الزم اولان معلوماتدن
اشغره متعلق برچوق معلومات ویره‌جکی کبی صره‌سی دوشنجه ممالک سائره
سلامیه‌نگ احوالندن دخی بر مقدار بیان ایده‌جکندن حصول اتفق اسلام
یچون بر خدمت ناچیزانه‌ده بولنش اوله‌جقدر .

کاشغر اوزرنده شمیدی‌یه قدر وقوعات کثیره سرنمای ظهور اولدیغی
خصوصیه یعقوب خانک اواخر حکومتنه یقین زمانلرده سلطان عیدالعریز

خان مرحوم طرفندن کاشغره اسلحه وضابطان ارسالی کبی بر معاوتنده بولنلهرق انظار دقت اوجهته چور یلدیکی واوراسی بدرجهیه قدر مرکز خلافت اسلامیهیه ربط اولنله یلدیکی حالده قطعه مذکوره وقوعات وحوادث - دثات صحیحه سنک بملکتمزه کیرمک ایچون بر یول بوله مامش وشمیدییه قدر ارباب قلدن هیچ بر یسنکده اورالزه دائر معلومات مکمله اعطاسنه وبر اثر معتبر طبع ونشرینه همت ایتماش اولدیغنه تأسفله برابر کاشغر تاریخی یازمق کبی بر خدمت مشکله یی عاجزلی دوش حیثه تحمیل ایلدم .

کرچه اورالزه دائر بو طرفلره بمض حوادث ومعلومات ورود ایتمش وبونلرک بعضیسنی دخی اوراق حوادث وقبیله درج ایلمش ایسه ده کرک افواه ناسده دوران ایدن وکرک غزته صحیفه لری اوزرنده بولنسان روایاتک نصفندن زیاده سی مبالغه دن و بعضیسی ده غرض ویا خلوص ایله قاریشیق اولوب قصوری ایسه صرف کذب و دروغدن عبارت اولدیغندن شایان اعتماد دکلدن .

روایات وارده ومنتشره بویله خلاف حقیقت اولغله برابر او قدرده آز ومحدوددرکه : جله سی صحائف مطبوعه اوزرینه آله جق اولسه یوز اللی نهایت ایکوز سطرلق یعنی اون اون ایکی صحیفه لق بر محلی انجق استیعاب ایده ییلور .

بنده کز بو قبیل روایاتی کتساب عاجزییه درج ایده حکم . فقط صرف حقیقت اوله رق طرف قارئندن تمامیه قبول ایدمک اوزره دکل بلکه دلایل و براهین عدیده ایله جرح ایتمک اوزره موقع بحثه چکه حکم . ایکنجی استحکام الای قول اغارندن کاظم افندی که : (۳) سنه مدت کاشغره بولنان و طرف دولت علیه دن یعقوب خان نزدینه کوندر یلان ضابطان عسکریندر ۱۲۹۱ سنه سندن ۱۲۹۴ سنه سنه قدر کاشغره بولندیغی اوچ یچق سنه طرفنده اولان مشهوداتی مؤخرأ درعلیهیه

صلمتمده شفاهاً عاجز زینه نقل و حکایه ایلش اولدیغندن کندیسنک شو
یتندن طولانی متداری اولدیغمی بیان ایدرم .
پک چوق کسه طرفندن مظهر اولدیغ ترغیبات و تشویقاتدن جسارت
ق خدمک فوقنده بویله بر خدمت مشکله و معظمه بی ایفایه قالدیشمش
ندارسزلغمی ایسه اعتراف ایلکده بولتمش اولدیغمدن وقوع بولان قصور
بطانک عفوینی رجا ایدرم .

طوبخانه محاسبه قلبی کتبسندن

محمد عاطف

کاشغر تاریخی

— معلومات ابتدائیه —

کاشغر قطعه سنک احوال جغرافیسی و اهالیسنک عادات و اطوار غریبه سی حقنده کتاب عاجزانه مک قسم نایسنده معلومات مفصله ویره جک ایسه مده قسم اولی اولان تاریخ جهتی مطالعه بیورانلرک اثنای مطالعه ده یاکش بر فکره ذاهب اولاملرچون تاریخ جهته کیریشمزدن اول شوراده قطعه مذکوره حقنده — معلومات ابتدائیه — اولق اوزره بر قاچ سوز سوتلیکه مجبور اولدم .

کاشغر حقنده ویره جکم معلومات تاریخیه و جغرافی یالکر: بونامسه ذکر اولنسان بر شهر حقنده دکل قطعه مذکوره امارتنده بولنش اولان یعقوب خانک اک صکره قبضه تسخیره کچیردیکی ممالکدن عبارت بر یوک قطعه حقنده در .

پک چوق کیسه « کاشغر » ذیلدیکی وقت بو نامله موسوم بر شهر مراد اولنه یور ظننده بولنورلر و بعضیلری دخی کاشغر قطعه سنک درجه وسعتی بیلزلر .

قطعه مذکوره هیچ بر وقته بر مقیاس داخننده بولمدیغیچون وسعتی حقنده بر معلومات پیدا ایده میانلر بر درجهیه قدر معنوردر .
بن کاشغر قطعه سنی اتالق غازی . یعقوب خانک زیر اداره سنه کچیردیکی ممالکدن عبارت اولق اوزره اعتبار ایتدمکه : قطعه مذکوره نک تعیین وسعتی ایچون بوندن دهاسیج بر اعتبار اوله من ظن ایدرم .

معلومات ابتدائیه

چونکہ : قطعہ مذکورہ بوانہ کلنجہیہ دکن کراتلہ پارچہ پارچہ ادارہ اولٹش وچینیلیرک زیر ادارہ سندنہ بولندیغی وقتلرده ایسه (*) یعقوب خانک اواخر حکومتندہ کی درجہ وسعت قدر — هر جہتی بر حکومتہ تابع اولوق اوزرہ — کسب توسع ایتماشدر .

کاشغر قطعہ سی — شمالاً سبریا وروسسارک چینیلیردن ضبط ایلدیکی قوجلہ (**) ورمقدار خوقند و جنوباً هندوستان و افغانستان ورمقدار چین و شرقاً ینہ چین و غرباً ترکستان (روسیہ دولتک کچنلرده تشکیل ایلدیکی ترکستان ایالتی دکل) یعنی خوارزم و ماوراءالنہر ایلہ محدوددر .
کاشغر قطعہ سنک شمدی بہ قدر مکمل اوله رق خریدہ سی اخذ اولنہ .
مامش وهر جہتی لایقیلہ کشف ایلدیلمامشدر .

مع هذا قطعہ مذکورہ نك سہما امکان صحتہ قریب اولوق اوزرہ بر قطعہ خریدہ سی بالتنظیم کتاب عاجزی بہ ربط اولنہ جقدر .
قطعہ مذکورہ نك شمال شرقیدن غرب جنوبیہ طوغری اولان طولی سکسان درت کون (***) و شمالدن جنوبہ طوغری اولان عرضی دخی اتوز سکز کوندر .

کاشغر قطعہ سندنہ بولنان شہرک ہر بری آیری آیری ایکیشر شہردن عبدا رندر . یعنی بر اسدہ ایکی شہر واردر .

(*) کاشغر چینیلیرک ادارہ سندنہ بولندیغی وقت چین ممالکندن معدود اولہ جغندن انک ایچون حدود تعیین اولنہ من .

(**) ۱۲۸۷ سنہ ہجریہ سندنہ روسلرک ید ضبطنہ کچمش ایدی . روسلر اون ایکی سنہ صکرہ چینیلیرہ ترک ایتمکہ مجبور اولدیلر .

(***) بر کون التی ساعت حساب اولٹشدر کہ : بر کونڈہ التی ساعت مقامیاً یورونیلہ جک دیکدر .

مثلاً: آق صو ذیلدیکی وقت بو اسمده بر شهر دکل آیری آیری ایکی شهر آکلاشلیدیر .

اورالده بویله بر اسمله یاد اولنان ایکی شهری یکدیگرندن تفریق ایچون بر یسنه کهنه ودیکرینه یکی شهر دیرلر .
اشبو شهرلردن اسمی مسماسنه مطابق اولان کهنه شهرنده اهل اسلام ویکی شهرنده ایسه چینلیلر متمکنلر .

یکی شهرلر چینلیلرک محل اسکانلری اولدیغی و باخصوص چین حکومتی وعساکری انلرده بولندیغی ایچون از هر جهت کهنه شهرلره فائقدر .
واقعا کاشغر قطعه سنده کائن بر اسمله ذکر اولنان ایکی شهردن بعضیسی یارکند کی بر بری ایچنده ایکی شهر اولوب بو صورتده بر نام ایله اوچ شهر بردن یاد اولمقده ایسه ده بو مثاللر بر ایکی شهردن عبارتدر .
کرک بو قیلدن اوچ و کرک یالکز بر شهردن عبارت اولانلری صره سی کلدکجه قید و اشارت ایدرم .

قطعه مذ کورده بولنان شهرلرک کافه سی بزم بو طرفلرده اولدیغی کی اطراف آچیق اولیوب متین و مستحکم بر قلعه ایچنده در .
قلعه لرک دیوارلری غایت صاغلام طوپراق ایله یاپیشدر . دیوارلرک قائلغی اکثریا اوتوز و ارتفاعی ایسه الی ارشوندیر .
فقط اشبو دیوارلرک عرضی اون اون بش ارشون ارتفاعدن صکره کیمدکجه کوچیلور .

اوتوز ارشون عرضنده بر دیواره پک مبالغه لی وعادتا یلان اولمق اوزره حکم ایدرسکز دکلی ؟
اگر اورالک احوالنه تمامیه واقف اولسه کز بو سوزمه استغراب ایتمز سیکز .

کتاب عاجزینسک یالکز خلاف حقیقت دکل مبالغه وغرض و خلوص

معلومات ابتدائیه

کبی شو ابدن دخی عاری اولسنه زیاده سیله چالیشمش اولدیغمدن کرک بو و کرک بوندن صکره اولان سوزلری بر صدق محض اولمق اوزره سویلکدهم .
طریق تدقیق و تحقیق مسدود دکل یا ! تحقیق اولنور ایسه افادتمک صحتی میدانه چیقار .

شمیلاک بو قدر کافیدر . کتابک قسم نایسننده شهرلر و قلعهلر حقنده دخی معلومات مفصله ویریهلر جکندن احوال داخلینه اوراده دهها زیاده اکلاشیلور .

کاشغر قطعه سنک اکثر محلنده چغتایلیرلر متوطن . و شمال و شمال شرقی جهتلرنده ایسه اکثریت ایله دورغانیلر متمکندر .

قطعه منکوره نك اصل یری اهالیسی چغتایلیرلره دورغانیلر اولوب خارجدن (یعقوب خان زماننده) داخل اولانلر ایله اورانک اهالیسی تسکتر ایتشدر .

— کاشغر قطعه سی اهالیسی —

(مؤخرأ داخل اولان چینیلیردن بشقه) عموماً مسلمان . فقط منذهب ایکیدر .
بری : حنیفی . دیکری : شافعی .
چغتایلیرلر حنیفی . دورغانیلر (*) شافعی منذهبنددرلر .

(*) چینیلیرلر وسطنده را بولنان کله بی اکثریا راسز اوله رق او قومده و یا خود رانک برینه بشقه بر حرف وضع ائیلکده اولدیغندن و دورغانیلر ایسه هر جهتله چینیلیرلره بکره دکری کبی لسانلری دخی چیخه بولدیغندن رای خذف ایروب برینه نون وضع ایده رک کندیلیری (طونغانی) دبه ذکر و کاشغر لیرده انلری او یولده یاد ایدرلر .
زده ایسه بویله بر مجبوریت لسانیه بولدیغندن انلری (طونغانی) و یا خود (دونغانی) دبه ذکر اینچوب اصل اسملری اولان (دورغانی) دبه یازمقدهم .

معلومات ابتدائیه

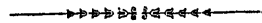
قطعه مذکورده بولنان باشلوجه طوائف شونلردر :
چغتایی . دورغانی . دولان . قرغز . قچاق . قالمق . لوپ کوللی .
چینی .

بولنردن بشقه ترکستان و هندوستان و افغانستان دخی بر خیلی ادم
قطعه مذکورده داخل اولهرق یرلیره قاریشمش و اورانک اهاالیندن معدود
اولشلردر .

بولنرک هر برندن نرهلده نه قدر آدم بولنمقده اولدیغی قسم ثانیده بیان
اولنه جق ایسهده شمذیک شو قدر خبر ویرهیم که :

قطعه مذکورده ممکن اقوام مختلفه تک مجموعی درت ملیون یدی یوز
طقسان طقوز بیک یدی یوز بو قدر نفوسدن عبارتدر .
یعقوب خان ایشته بو قدر آدم اوزرنده بر خیلی مدت اجرای حکیم
وسلطنت ایتش ایدی .

قطعه مذکورنک وسعته نظراً بو قدر نفوس پک آزدر .
عصرلجه دوام ایدن اختلالات و محارباتدن واره صره اختیار اولنان
مهاجرتدن پک چسوق نفوس تلف و ضایع اولهرق نفوس موجوده سی تندی
ایده ایده بو درجه بی بولمشدرکه : بو کونکی کون پک چسوق محللر خالی
عن الاهاالیدر .

قسم اول

— کاشغر قطعه سنک وقوعات تاریخیہ سی —

(هجرتن مقدم)

قطه مذکورہ وقعہ معلومہ طوفانندن (*) صکرہ برخیلی مدت بر برینی متعاقب گاه چینلیلر و گاه سنچار (**) صحراسنندن حرکتله قطععات ارضه انتشار و کندیلر یچون مناسب کوردکاری محالرده توطن و قرار ایدن اولاد نوحدن (***) اسیانک شمال طرفلرینه طوغری ایلرولیوب اورالک اھالیسنندن

(*) طوفان هبوط ادمدن (ع . م) ۲۲۴۰ سنه صکرہ که بوندن ۴۹۸۵ سنه اول وقوع بولش دیرلر . (۱۹۰) کون امتداد ایلشدر .

(**) فرات ایله دجله اره سنده کانددر . صحرای مذکورده خلفای عباسیه تک یدنجیبی مأمون بن هارون الرشیدک امریله هجرتک اوچنجی صری اوائلنده نصف النهار دائره سنک بر درجه سی مساحه اولمشدر .

(***) حضرت نوحک (ع . م) عمرلی (۹۵۰) سنه اولمق اوزره روایت اولنه یور سفینه نوح اناطولیده کائن دیار بکر ایله موصل بیننده واقع آرات ویا (جودی) طاغنه نزول ایلشدر . حضرت نوح مکده مدفوندر .

تاریخ قلمی کاشغر هجرتدن مقدم

معدود اولان یافت (*) و احفادندن مؤخرأ تشکل ایدن بر طاقم اوفق و بیوک ترک حکومتلرینک ضمیمه ممالکی اولمشدر .

اشیبو ترک حکومتلرینک ابتداسی قومیت . ملیت . دیانت ولسانی بر برعشیرت و قبیله اولوب بالتناسل تکاثر ایدهرک بالاخره بونلردن بر بیوک ملت تشکل ایتمشدر که : برخیلی زمان اره لرینه تشنت کیرمکسزین اوانکندار اولدقدن صکره نهایت بلیه نفاق ایله - بر چوق قسملره منقسم اولوب - بر برلزدن افتراق ایلدیلر .

کاشغر قطعہسی ایسه هجرتک (۳۴۰۰) سننه مقدمنه قدر چینلیلره بر طاقم اقسامه انقسام ایدن ترکلرک زیر اداره سننده طورمشدر .

اوغوز خان که : اسبانک قرون سالفهده بر بری ارقهسی صره یتشدیردیکی جهانکیرانک اعظمی و تاریخ جهتندن باقیلدیغی صورتده هپسنک اقدمی در ترکلردن تشعب ایدن مغوللره منسوبدر (**).

مشارالیه هجرتدن (۳۴۰۰) سننه مقدم ظهور ایدوب اسیا قطعہسنک

(*) موی الیه یافتک عمری (۵۵۰) سنه اولق اوزره ظن اولنقدهدر . سنلرک بوقدر اوزون اولسی مبالغه لیدر ظن ایدرم . اگر مبالغه دل کل وسننه حسابلرنده بر یاکلشاق یوق ایسه جناب حقلک اسی زمان انسانلرینه مخصوص اولق اوزره بنی بشرک تکاثریچون اوزون عمردن عبارت بر احسانیدر دیکدر .

(**) اوغوز خان ابراهیم علیه السلام دینی اوزره اولوب ضبط ایتدیکی مالک اهلینک چوغنی کندی دیننه ادخال ایشدر .

مشارالیهک عزم جهانکیرانه سننه هیچ بر قوم قارشو طورهمه رق وحشی وبدوی اوغرادینی محللر اهلایی دائرة اطاعتنه - خواه ناخواه - داخل وکندیسی ایسه اسبانک یاریسنندن زیاده سنی قبضه تسخیرینه کچیرمک کی بر موفقیت وسعادت عظیمه په نائل اولمشدر .

تأسیس ایلدیکی حکومت بر خیلی عصر امتداد ایشدر .

همان نصفندن زیاده سنی ضبط ایتدیکی کبی کاشغر قطعہ سنی دخی داخل
دائرة حکومتی ایلش ایدی .
ایشته قطعہ مذکورہ بر خیلی وقت مغول خانلغنگ زیر اداره سنندہ
بولنشد .

هجرتدن اون سکز عصر مقدم اسپانک شمال طرفلرنده تشکل ایدوب
مدت حکومتلری اون اوچ عصر قدر امتداد ایتش اولان ترک دولتی چینک
شمال طرفلرینه تعرضدن خالی قالیهرق چینک بر خیلی محللرینی ضبط ایتدیکی
کبی مؤخرأ مغول خانلغنگ انقراضی اوزرینه کاشغر قطعہ سنی دخی زیر
اداره سنه کچیرمش ایدی .
قطعہ مذکورہ بر خیلی مدتده ترک دولتنه تابع اولشدر .

— علاوه —

چینلیسلر کاشغری ودها بعض چین مملکتلرینی ضبط ایله اره صره
مملکتلرینک ایچروسنه طوغری ایلرولمکده بولنان ترکلرک پای تجاوزلرینی
کسمکدن عاجز قالغله کویا انلر ایچون برحائل اولوق اوزره عجائب عالمدن
معدود اولان و الان خرابه سی طورمقدمه بولنان سور مشهوری انشالیتدیلمر .
سد مشهوری انشا ایدن خاقان دردنجی سلاله اولهرق (*) هجرت

(*) چین حکومتلری سلاله اولوب رنجی سلاله نك . مؤسسسی هوانغی در که :
هجرتدن (۳۳۲۰) سنه مقدم سریر حکومته کچوب سلاله سنندن اون نفر مقام حکومتده
بولنش و تأسیس ایتدیکی حکومت (۴۹۳) سنه امتداد ایلشدر .
اینگیجی سلاله هیا خاندانیدر هجرتدن (۲۸۲۷) سنه مقدم ظهور و بولنردن اون
سکز کیشی اجرای حکومت ایلدی .
بولنردن صکره شانغ وچمئو سلاله لری ظهور ایتشدر . شانغ سلاله سننک مدت

نویه دن (۱۸۶۹) سنه مقدم ظهور ایوب چین سلاسه سنک مؤسس بولسان شیهوانغنی درکه : چینک ایجه پرلرینی ضبط ایتشدیر .
 سور مذکور ایکی بیک الی یوز کیلومتر طولنده اولوب اون اوچ مترو ارتفاعنده (فقط اکثر محلنک ارتفاعی دهها زیاده در) و عرضی پدی و بعض محلی طقوز مترو قدردرکه : اشبو دیوارک اوزرندن اون کیشی یان یانه کیده یلور .

بعض لرلنده دیوار برایکی قات ایدی . دیوارک اوزرنده متعدد قلهلر وار ایدی که : ایچلرنده دائمی صورتده بکچیلر بکلر ایدی .

کاء انشاسچون مبالغه دن عاری اوله رق علی الدوام برملیونه
 کن - امر تعیشلرینه لایقیله

بقایا

مشارالیهک شدت مهاتی اهلانک قتلرنده
 برافش ایدی که : کیجه کونز مشارالیهک مهاندن
 اهلای ایسه مشارالیهک
 ایدی .
 رباط قلب ایتدکن بشنر سرایده ایدی ؟
 بونکله برابر
 زیاده بر نفذ در حال اقعاد
 و حاضری اول
 اور
 سنک والبلکنه راضی اولان برطائفه ایله
 امر ایله کیتدی دینجور ؟
 دعوت ایلدیکی حالنده اتفاق
 ویرمدیلر ؟
 جبراً

چینلیلر شمال ترك حكومتك ضعيفيتندن استفاده ايندك هجرتدن (۸۴۵) سنه مقدم كاشغرك برخیلی محللارینی آورده قبضه تسخیر ایتشلر ایدی . چینلیلر بو دفعه قطعه مذکورهنك اکثر محلبده التمش بش سنه قدر اجرای حكومت و بومدت ظرفنده اهالی بی كندیلرینه ایصنديره رق اورارده استقرار حكومتلرچون اجرای مظللمدن بغایت مجانبت ایتشلر ایدی . حقیقه كاشغر اهالیسی چینلیلردن بودفغه كوردیکی لطف و مروتی هیچ برزمانده كورماشلردر .

اهالی هر درلو تكالیفدن معاف اولوب بر حریت و سر بسیت كامله ایچنده بختیارانه عمر سورمش ایدی .

نه فائده كه : چینلیلر اهالی به اشبو تاریخده ایتدیردكری راحتك مؤخرأ اجیسنی چیقارمشلردر .

هجرتدن (۷۸۰) سنه مقدم ایسه ممالك چینك شمال وغربنده بولنسان تركرك هجومیله كاشغر قطعه سی ایکی به ایریلوب بو ایکی تركرك انسه كچمشدر .

قطعه مذكوره بومدت ده بو ایکی حكومتك فرمانبر اطاعتی اولمش ایدی . بر خیلی مدت كمال سلطنت ایله اجرای حكومت ایتش اولان تركرك انقساسی ومع مافیه بكدبكرلری علیهنده متمادی محاربیه اچملری قوای مادیه ومعنویله رینك مبدل ضعف تام اولسنی موجب اولمش اولدیغندن بونلردن شمال هونلری نامنی الان ترك حكومتی دوچار اضمحلال اولوب اشبو حكومتسه تابع اولان تركلر ترك وطن ایله هجرتی اختیار ایتش و بر قسمی كاشغر قطعه سنك خارجه فرار ایتدیکی كبی بر خیلیدی ده شمالدن حرکت ایله كاشغر اچیرسنه یا ییله رق اورارده قرار قیلشدر .

اشاغیلرده كور یله جکی وجهله كاشغر قطعه سنك شمیدیکی برلی اهالیسنك نسلی هر نقدر بر مقدار قاریشمش ایسه ده بته ترك سلاله سنه طیامتده در .

شمال ترکرینک اواخر حکومتلرینه طوغری کاشغر قطعہسی ایچنده طوائف ملوک ظهور ایتشدر .
بولر بقال یچون وقتنه کوره چینلیلره مدارا ایدرلر ایسهده استقلال اداره کندی لرنده ایدی .
بو طوائف ملوک چینلیلره مداراسی ازه صره ویرکو وهدایا اعطسا وچین دولتک جایهسنده بولندقلرینی عرض وانها ایتکدن عبارت ایدی .
اولنان مدارا یالکز چین دولتنه مخصوص اولیوب اطرافده اولان سائر حکومتلر دخی عینی بو معاملہینی اجرا ایدرلر ایدی .
یارکند حکومتی که : کاشغر قطعہسی ایچنده ظهور ایدن وباشلی باشنه اداره اولمق غیرتده بولنان طوائف ملوک اولدر تاریخ هجرتدن یدی یچق عصر قدر مقدم ظهور ایتشدر .
هرقدر یارکند (*) حکومتی شمال ترک حکومتک برولایتی حکمنده ایسهده اشبو اوفق حکومتیک کندیسنندن بشقهسنی طائیز و حکومت مشارالیه اطاعت ایتک ایسته مز ایدی .
یارکند حکومتک تشکیلدن آز بر زمان صکره کاشغر قطعہسنک هر طرفنده دخی برر حکومت تشکیل ایتش . قطعہ مذکورہ آرتق شمال ترک حکومتک زیر ادارهسندن چیقمشدر .
قطعہ مذکورده تشکیل ایدن طوائف ملوک قوتلری پک از اولوب فقط یارکند حکومتی سائرلرینه نسبتله قوتلی ایدی .
بو طوائف ملوک یکدیگریک اسباب اضمحلالنی تهیه واحضار واو یولده صرف نقدینه اقتدار ایتکی کویا کندیلرینک بقای حیاتلر یچون ایفاسی الزم اولان وظائفدن عد و شمار ایلدکلرینه بناءً مقاملرنده پک چوق وقت پایدار اوله مامشلردر .

(*) یارکند دایر ایلروده معلومات مفصله اعطا ایدیله جکدر .

چینلیلر کاشغرده تشکل ایدن طوائف ملوکک ضعفیتندن و بر برلری اره-
سنده اتفاقک بولنماسندن استفاده ایدهرک کاشغرک شرق شمالیسنی هجرتدن
(۶۸۲) سنه مقدم زیر اداره لینه کچیرمش و بوکره ایسه مظالم غیر مسبوقة
اجراسیله اهالی بی جانلرندن بیزار ایلش اولدقلرندن یتش سنه صکره اهاالینک
طلب وارزوسی اوزرینسه طوائف ملوکک بالاتفاق شدتلی بر هجومنه قارشو
طوره میهرق کاشغردن اللربنی چکمشلردر .

بوندن صکره کاشغر قطعه سی التمش التمش بش سنه قدر هر شهرده تفرد
واعلان استقلال ایدن بر طاقم رؤسا انده قالمشدر .

اشبور رؤسا اوفق اوفق عادتا برر بکلک اولوب نفوذلی بولسدقلری
شهرلک خارجنه چیقارن ایدی .

کاشغر خانلغی ایسه دیکرره نسبتله نفوس و مملکت و ثروت وقوتجه
بر موقع عالیده بولنور ایدی .

بودفعه دخی اره لرنده کی اتفاق سزلق بلیه سیله وقتلرینی بر برلیله محاربه
ایتمکده کچیرمشلردر .

چینلیلر ایسه داخلی بر چوق قاریشقلرله مشغول اولدقلرندن کاشغر
قطعه سنی ترک ایتدکن صکره ایجه مدت اورالره نظر ودقت ایده میوب
انتقاملرینی انجق التمش بش سنه صکره هجرتدن (۵۵۰) سنه مقدم آله یلوب
کاشغرک خانلقلرینی مضمحل و بر خیلی یرلرینی بتکرار ضبط ایتشلردر .

هجرتدن (۵۵۰) سنه مقدمدن (۵۴۲) سنه مقدمنه قدر سکر سنه طرفنده
چینلیلر کاشغرده اولان حکومتلرینی تقرر ایتدیرمکله اوغراشمش ایدیلر .

هجرتدن (۵۴۲) سنه مقدم ایسه کاشغر قطعه سننک غرب جنوبیسننده
اولان محللرندن ماعدا کافه محلنده قوتلی بر صورتده یراشوب هجرتدن یتش
سنه مقدمنه کلنجیه قدر بر خیلی مدت اورالده اجرای حکم و حکومت
ایتشلردر .

غرب جنوبی جہتلی ایسہ ترک و تاتار حکومتلرینک زپر نفوذ و ادارہ سندنہ بولنوب ارہدہ چینلیرک الٹہ کچمش ایسہدہ چوق کچمکسزین چین حکومتی ترک ایتمکہ مجبور اولشدر .

واقعا ہجرتن یتش بش سنہ مقدمدن ہجرتک برنجی عصری اواخرینہ دین دہ اورازدہ بالذات و بالواسطہ اجرای حکومت ایتمش ایسہدہ بویوز یتش سنہ ظرفندہ ہیچ بروقتدہ ظہور ایدن طوائف ملوکک تعرضاتندن قورتیلہ مامش و اورازی امرای اتراکک قبضہ تسخیرینہ کچمش اولدینغسندن قطعہ مذکورہ اوزرنده یتش سنہ مقدمدن ہجرتک برنجی عصری اواخرینہ دین (۱۷۰) سنہ ظرفندہ مستقلاً اجرای حکومت ایدہ مامشاردر .

برمدت کاشغرک شمال طرفلری جوجان تاتارلرینک طوغریدن طوغری بہ زیر ادارہ لرنده بولنوب جنوب طرفلری ایسہ یتہ انلرک عادتاً خرچکناری ایدی .

کرچہ چینلیر ہجرتن بشیوز قرق ایکی سنہ مقدمدن ہجرتن یتش سنہ مقدمنہ کلنجہ بہ دین دہ کاشغرک برخیل ممالکنده بردوزی بہ حکومت ایدہ مامشدر و بومدت ظرفندہ بش الٹی دفعہ کاشغردن ضبط ایتدکلری محللری ترک ایتمکہ مجبور اولہرق اورازدہ ایچہ مدت دیکرلری حکومت یتش ایسہدہ برمدت صکرہ کلوب ترک ایتدکلری محللری یکیدن ضبط یتش اولسدقارندن دیکرلرک اورازدہ کی حکومتلری چینلیرک مدت حکومتلرینہ نسبتلہ ازچہ اولغلہ ارہدہ کچن تخمیناً یوز یتش بوقدر سنہ مدت حسابدن چیقاریلورایسہ چینلیرک اورازدہ ہجرتن بشیوز قرق ایکی سنہ مقدمدن یتش سنہ مقدمنہ دین اوچیوز سنہ اولسون بردوزی بہ اجرای حکومت ایتدیکی قبول اولنہ بیلور .

ہجرتن یتش سنہ مقدمدن ہجرتک برنجی عصری اواخرینہ دین

چونکه : ترکلرک بو جهتلرده اولان قابلیت فوق العاده لری اقوام
سالفه یی بیلانلرجه مسلم و مصدقدر .

بر زمان شمال هون یاخود ترک دولتی کاشغرک شمال طرفلرینی زیر
اداره سنده طوتر وانک زماننده کاشغر قطعه سنک شرق جنوبی و مؤخرأ دها
سأر محلاری ده بر طاقم رؤسا ایله اداره اولنور ایدی .
شمال هون حکومتی هر نقدر انقراض بولش ایسه ده دولت مشارالیها
اهالیسنک بر مقداری کاشغر قطعه سی ایچنه وسأر طرفلره هجرت ایتش وبر
طاقی ده کاشغرک غرب طرفنده واقع تانغینلره تابع بر حکومت تشکیل
ایدوب بر خیلی مدت اورادن کاشغره ایصال نفوذ وقوت ایلشدر .
هجرتدن ایتش سنه مقدمنه قدر کاشغر قطعه سی پارچه پارچه گاه چینلیلرک
وگاه جنوب و غرب ترکلرینک تعرضاتندن قورتیله ماش وبر خیلی زمانده
طوائف ملوک ایله اداره اولمشدر .
فقط چینلیلرک اورالده کرک طوغریدن طوغری به و کرک بالواسطه
اجرای حکومه تلی سألرینه نسبتله دها چوقدر .
بو مدت طرفنده قطعه مذکورہنک آق صو شهرنده هوا یقلردن سابق
حکومتی بولندیغی کبی کاشغر شهرنده دخی مغول خانلغی وار ایدی .
کرک بو و کرک کاشغر قطعه سنک ایچمه محللرینی ضبط ایتش اولان
چغناغی خانلغی بر خیلی مدت دوام ایتشدر .
مدت دواملری حقیقده معلومات صحیحیه دسترس اوله مدتیغیدن ضروری
بو جهتی مسکوت عنه کچدم .

هجرتدن یتش سنه مقدم شرق ترکری مهاجرات شدیدیه ایله کاشغر
قطعه سنک جنوب طرفلرینی کاملاً زیر اداره لرینه کیچیردیله .
کاشغر قطعه سنک شمال طرفلری مقدا شمال هونلرینک اداره سننده اولوب
مؤخرأ انلرک انقراضیه غرب ترکرینک اداره سنه کیچمشدر .
هیاطله ترکری که : ماوراء النهرده بر خیلی مدت اجرای حکومت ایتش
وفارس دولتندن ویرکوا آلمش ایدیله .

فارس دولتی اضحلالدن قورتاران مشهور نوشیروان (*) هجرتدن
یتش بر سنه مقدم جوجان تاتارلریله اتفاق ایدهرک تاتارلری بونلرک اوزرینه
صالدیرمغله هیاطله ترکری مضمحل اولوب میدان محاربه ده قتل اولنسان
خان یرینه انتخاب اولنان (فاغانس) نام هیاطله خانی ماوراء النهرده ارتق
دیکیش طوتدیره میهرق کاشغره چکلمش واوراده اوفق بر حکومت تشکیل
ایلمشدر .

هجرتدن یتش سنه مقدمدن تاریخ هجرتیه قدر یتش سنه طرفنده
چینلیلرک ضعفیتندن اطرافنده بولنان ترکر استفاده ایدهرک چینک ایچرولرینه
اقینلر اجرا سنندن فارغ اولمزلر ایدی .

الطای طاغیرنده بولنان هون قبیله سنک رئیسینی اولان تومنه خان دخی
بو مدت طرفنده چینه بر خیلی اقیسلر ایتش و کاشغردن بر چوق ممالکت
ضبط ایلمش ایدی .

ایشته هجرتدن یتش سنه مقدمدن صکره چینلیلر کاشغر اوزرنده لایقیله
اجرای حکومت ایده میوب کاشغر قطعه سنک شرق و بر مقدارده غرب طرفلری

(*) فخر عالم افندمن حضرتلری مشارالیهک زماننده بیرایه بخش ساحه وجود
اولدیله . نوشیروانک عدالتی جهتیه الی الابد نامی باقی قالمشدر . هجرتدن قرق یدی
سنه مقدم وفات ایتمشدر .

بر طاقم خانلقلر اداره سنده قالمش و شمال طرفلری ایسه تومنہ خان اخفادینک
مقام ریاستنده بواندقلری ترک حکومتک دست ضبطنده بولمشدیر .
اشبو ترک حکومتی آسیای وسطی و فارس حکومتلریله اوغراشدیغی کبی
چین دولتی ایله دخی بر خیلی محاربه لر ایتشدیر .
کرک چین ممالکنندن بر مقدار ایله کاشغرده و کرک ماوراء النہرده ایکی
عصر مدت حکومت مذکوره امتداد ایتش و بر زمان پک شانلی بر موقع
عالی بی احراز ایتش ایدی .
ظهورندن بر مدت صکره ایسه چین دولتیک تحت جایه سنه کیرمکه
مجبور اولمشدر .

— هجرتدن مؤخر —

كاشغر قطعەسى بىرمدت بوحالده بولندقدن صكره نهايت هجرتك التجي سنهسنده قطعە مذكورهك ختن حكومتى چينليپرك جايسنه داخل اولدى . هر نقدر كاشغرده ختن حكومتى داخل جايه اولمش واوراسى چينليپرك انه كچمش ايسهده كاشغرك جنوب طرفلرنده اولان حكومتلرينك انقراضى اوزرينه احوالى قسم نائيسه بيان ايدىجكم لوپ كولنك جانب شماليسنه چكيلان هياطله تركلرى ختن حكومتك چينه تابعيتندن بك از بىرمدت صكره برحكومت تشكيل ايدوب اورالده يرلشديلىر . بوتكرل كنديليرينه شاتو حكومتى نامنى و يرمش و صكره لرى خيلچيه قوتلنوب چيندن برخيللى ممالك ضبط ايله توسيع حدود ايتلىش ايديلير . هجرتك (۱۳) نجى سنهسنده ايسه كاشغر وختن وياركند شهرلى بر طوائف ملوكك ادارهسنده اولوب بونلر قطعە مذكورهك غرب طرفلرنده بولنان غرب تركلرينه تابع اولسقلرى كى چين دولته دخى عرض تابعيتدن خالى قائلر ايدى .

هجرتك (۱۶) نجى سنهسنده كاشغردن بر چوق مملكت اسياده بر يچق عصر مقدم نشكل ايتش اولان اويغورلك زير ادارهلر يته كچدى . فقط اويغورلر اورالده بك چوق وقت حكومت ايتكسه موفق اوله ميوب چينليپرك هجوميله حكومتلرى محو ومنقرض اولمشدر . عصر حاضرده كاشغرك اطرافنده بولنان طاغلرده متمكن اولان قالموق

(قالماق) یوروت . قره کرکز طوائفی که وحشینه قریب بزحالدله اولهرق اقوام سائرله ایله چوقلق اختلاط ایتمیز . اسکی شوکتلرینی غائب ایتش اولان اشبو او یغورلرک نسلندندر .

چینلیلر کرچه او یغورلرک الندن مملکتلرینی ضبط ایتشلر ایسه ده پک آز برمدت کاشغرده حکومت ایله بیلدیلر .

هجرتک (۲۰) نجی سنه سنده کاشغرده چینلیلر علمینده عمومی وشدتلی برقیام وقوعبولوب ایشته بوتار یخدن ابتدا ایتک اوزره کاشغرک همان درتده اوچی امرای اتراکک الله کچمشدر .

فقط بوامرای اتراکک باشلی باشلرینه برر مستقل حکمدار اولمیوب اوزمان کاشغر قطعهمسی غرب ترکلری، خانکک زیر اداره سننده بولندیغندن خانکک برر والیلری حکمنده ایدیلر .

هجرتک یکرمنجی سنه سنندن صکره اون طقوز نهایت یکرمی سنه قدر کاشغر امرای اتراکک النده قالوب هجرتک (۳۹) نجی سنه سنده ایسه کاشغر قطعهمسک تکمیلی چینلیلرک اداره سنه کچدی .

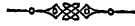
هجرتک یکرمنجی سنه سنندن اوتوز برنجی سنه سنه قدر اون ایکی سنه مدت کاشغرک هیچ برطرفنده شورش وفساد اکسیک دکل ایدی . کاشغردن برمملکتکک تملیکیچون قبائل اتراکک برر برر یله اجرای محاصمه و محاربه سی غایت خونریزانه اولهرق دوام ایتش ایدی .

بوندن صکره الی یدی سنه قدر کاشغرده بعضاً طوائف ملوک واکثریا چینلیلر اجرای حکومت ایتشدر .

فقط بو طوائف ملوکک ختن خانلغندن ماعداسی چین جایه سننده اولدقلری وداغما چین حکومتنه عرض عبودیت ایتکده بولندقلری جهتله اللی یدی سنه مدت کاشغرک اداره سی چینلیلره راجعدر دیمکدر .

تاریخ قسمی کاشغر هجرتدن مؤخر

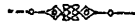
ختن خانلغی ایسه چین دولتی طائمیوب باشلی باشنه اداره اولمش واره
صره چینلیبری اضراردن خالی قالماشدر .
لکن ختن حکومتی ممالکنک توسیعیله کسب شان وشهرته نائل
اوله ماماشدر .

{ خلاصه }

ترکر تاتارلر برچوق اقسامه ایرلش و بربرلینک اضمحلالیچون دائمًا
اوغراشمش اولدقلرندن کندیلری کرکی کبی ضعیف دوشمش و بوندن انجق
چین دولتی استفاده ایده زک ترکرلک تعرضاتی دفع ایتدکن بشقه انلر
ترکر اوزرینه هجوم ومملکتلرینی ضبط ایله کندیلرینی طرد ویامحکوم
ایتمشدر .
کاشغر قطعه سنده کرک اوللری و کرک صکره لری هیچ برحکومت مدت
مدیده پایدار اولماشدر .
کاشغرده برشهر کراتله چینلیلرک اداره سنه کچمش وینه اللرندن
چیقمشدر .
چینلیلر ترک ایتدکلری محلاری بش اون سنه صکره تزید قوت ایله
کلوب استرداد ایدر و اطرافدن وقوعبولان مهاجه بی شدتلی کورنجه ینه ترک
ایدلر ایدی .
ترکستاندن بعض محل ایله کاشغرک پک چوق محلاری گاه برطاقم طوائف
ملوک ایله اداره اولنور و گاه چینلیلرک جایه سی التنده بولنور ایدی .

فقط چینلیلرک شمدی یہ قدر برقاچ کرہل الوب ترک ایٹک صورتیلہ کاشغر قطعہسی اوزرنده کی مدت حکومتلری طوبلنوب حساب ایدیلہ جک اولسه اورازده ملل سارهدن زیاده حکومت سوردکلری تین ایدر .

افتاب اسلامیتک کاشغر قطعہسی اوزرنده کرکی کبی طلوعی ہجرتک (۹۶) نجی سنہسنده وقوع بولشدر .

واقعا ائدن اول ہجرتک ۱۶ و ۱۷ نجی سنہلری وامیرالمؤمنین عمرالفاروق (*) (رضی اللہ عنہ) حضرتلرینک زمانی کہ : مہر منیر اسلامیتک مشیئہ

(*) مشارالیہ حضرتلری الی اوج یاشنده و ہجرتک اون اوچنجی سالندہ اجاع امت ایلہ مسند خلافت معظمہ یہ سایہ انداز اجلال وشوکت اسلامیہ وجود شریفلریلہ واصل مرتبہ کمال اولدی .

اون سنہ التی ماہ یدی کون کمال عدالت ودائرہ اسلامیہ نک توسعی امرندہ فوق العادہ بذل مساعی وغیرتہ ایضای خلافتدن صکرہ التمش اوج یاشندہ اولدیغی حالده ہجرتک یکرکی اوچنجی سنہسی ذی الحجہ سنک اواخرندہ ابولولہ نام معلون یدیله پحاقلہ مجروح وزخدار وبر کون بر کیچہ صکرہ واصل جناب کردکار اولمشدر . روضہ مظہرہ مدفوندرلر .

زمان عالیرنده وقوع بولان غزوات جلیلہ نک همان جہلہسنده عساکر اسلامیہ نائل غلبات عظیمہ اولمش ونور دیانت کرکی کبی انتشار ایشدر .

ہجرتک یکرمنجی سنہسنده فتح اولنان شام ومصر واسکندریہ ویکرکی ایکنجی سنہسنده ایادی اسلامہ کچن طرابلس غرب وسائر فتوحات معظمہ اسلامیہ زمان خلافتلرینہ مصادفدر .

ہرشیدہ بر موفقیت کاملہ یہ مظہر اولمشلر ویک چوق آثار براقشدر . از جہلہ بصرہ وکوفہ کنندیلرینک امریلہ اولکیسی ہجرتک ۱۳ ویکرکی ۱۴ نجی سنہلرنده بنا اولمش ایدی .

دیانت و انسانیت اولان عربستان قطعه سندن اقطار عالمه نشر ضیای عدالت ابتدکی آوانی در .

مجاهدین اسلام اوزمان اسیا اوزرنده الك قوتلی بولنان دولت اکاسره نك اوزته دن قالدیرلمسچون پک چوق سعی واقدام ایده رک نهایت او هیکل عظیمی اساسندن صار صغله نائل مقصود و مرام اولوب بونشسه خالیت ایله ایلرویه طوغری تحریک لجام و تا آزر بایجان (*) صحرا زنده نصب خیام ایلشیر ایسه ده کاشغر ایچنه قدر صوقیله رق اورایه وضع اقدام ایده مامش لدر .

چونکه : محو ایلمسی پک قولای اولیان اسکی وهیبتلی وزنکین بردولت جسمه نك انقراضیچون ایچه اوغراشمش اولدقلرندن اهوازه قدر قتح ابتدکری محلاری و آزر بایجانه دکین خواجه کسدکری ولایتاری اودفعه لک کافی کوروب ارتق اندن ایلروسته وارمه لزوم کور مامش لدر .

شوکت اسلامیه بی تا آزر بایجان صحرا رینه کتورن وقوجه برعجم دولتی تملندن یقوب ایوان کسرای ضبط ایدن عساکر موحدینک سرداری سهد بن وقاص نام ذات شریف سدرکه : بوقتح عظیمک شهرت فاخره سی دخی اکا لایقدر .

مع هذا عساکر اسلامیه نك مجاهدات جلیله لریله اسیا اوزرنده کندیسنی کوسترن اسلامیتک سرپندیسی قوه قاهره یه حاجت قالمقسزین ده ایلروره قدر کیدوب اوزمان کاشغردن بر مقدار آدم نائل هدایت اولش ایدی .

شوقتحیدن ذرت سمنه صکره که : تاریخ هجرتک یکریمی برنجی سالیدر مضمحل اولان عجم دولتک صوک پادشاهی اولوب سطوت اسلامیه یه

(*) شمیدی حالد ایران دولتی ایالندن اولوب مرکز اداره سی تبریز شهریدر .

مقابله دن عاجز قالهرق بالمغلوبیه مداینسندن فرار ایدن یزد جردك (*) اخذ انتقامه قالقیشمسی واطرافدن نهاونده طوپلیه بیلدیکی یوز الی بیک قدر خنده ایله دولت اکاسره پی (**). یکیدن احیا ایتک و حکومت منزوعه سنی بتکرار - استرداد ایتک خیال خامنه دوشمسی اوزرینه فاتحان عرب اظهار حدت و غضب ایده رک یزد جرد عساکری اوزرینه حواله تیر و شمشیر واشبو محاربه عظیمه ده دخی غایت شانلی غلبه چالهرق جله سنی قهر و تدمیر ایلدی .

ایشته عساکر اسلامیه بومظفریت عظیمه به نائلیتدن صکره ایکنجی دفعه اولهرق اسیا اوزرنده ینه سسایه انداز سطوت و شوکت ونهایت هجرتک یکریمی ایکنجی سنه سی او اسطنه دکین شو برایکی سنه ایچنده ترکستان

(*) یزدجرد هجرتک اون برنجی سنه سنده مقام حکومته کچمش و هجرتک اون الی واون یدی ویکری برنجی سنه لنده عربله مغلوب اولوب ممالکنک اکثریسی غالبک اداره سنه کیرمش ایدی .

موی الیه بوندن صکره اون سنه قدر اوتوده بروده طولاشمش واره صره عربله اوزرینه تعرضه قیام ایش ایسه ده جله سنده مایوس اولشدر .

حضرت عمر رضی الله حضرتلرینک وقوع شهادتی کندی حقنده عین نعمت بیلهرک استرداد استقلاله موفق اولورم امیدیه باشنه طویلادیغی بر خیلی ادمله شدتلی بر هجوم ایش ایسه ده بونده دخی مغلوبیت کامله به دوچار اولغله مروه فرار ایش واوراده بر دکرمانده دکرمجی طرفندن قتل ایدلشدر .

تاریخ وفاق هجرتک ۳۱ نجی سنه سیدر . موی الیهک هنگام فلاکتی دخی داخل حساب اولدیغی صورته مدت حکومتی یکریمی سنه دن عبارتدر .

عجم دولتی هجرتک یکریمی برنجی سنه سنده منقرض اولمش ایدی . لکن صوک پادشاهلری اولان موی الیه یزدجرد حیاته اولوب دولتی ایچون اوغراشمش اولدیغندن عجم دولتی موی الیهک وفاته قدر تاریخ نظرنده باقی طانتشدر . موی الیهک وفاتیه ایسه اسبی عجم دولتی کلیاً منقرض اولمش و او حکومت عربله کچمشدر .

(*) عجم دولتی پک اسکی بر حکومتدر . بونلر درت طبقه یه منقسمدر . برنجیسی پیشدادیان درکه مدت حکومتلرینی (۲۴۷۰) سنه دن عبارت اولق اوزره روایت ایدرلر!

حدودینه قدر کیدوب هرات (*) آذربایجان . ری قزوین . اصفهان
(**) همدان جرجان (***) طبرستان . نهاوند وحوالیسنی فتح ایله نائل غنیمت
اولدیله .

وایکنجیسی کیانیاندر که : مدت حکومتلی ایکوز الی سنه دن عبارت اولوب مشهور
اسکندرک هجرتدن طقوز یوز الی ایکی سنه مقدم غلبه ایتدیکی فرس دولتی اشبو دولت
کیانیه در . اوچنجیسی اشکانیاندر که : مدت حکومتلی درتیوز سکسان بر سنه دن
وردنجیسی ساسانیاندر که بونلره اکسره نامی ویریلر مدت حکومتلی درتیوز یکری
طقوز سنه دن عبارتدر .

ساسانیان حکومتی هجرتدن (۳۹۸) سنه مقدم تشکل ایتیش و ۳۱ نجی سنه هجریه ده
یزدجردک مقتولیتی ایله منقرض اولمشدر .

اشبو درت طبقه برلشدرلیدی صورتده ابرانده حکومت ایدن فرس دولترینک مدت
حکومتلی اوچ بیک بشیوز سکسان الی سنه دن عبارت اولور .

ایشته عربلرک محو ایتدیگری فرس دولتی درت طبقه بردن حساب ایدیلر ایسه اوچ
بیک بشیوز سکسان الی سنه لک واکر درنجی طبقه حساب اولنور ایسه درتیوز یکری
طقوز سنه لک بر حکومتدر .

(*) شمیدی حالده یوز بیکه یقین نفوسی وار . وقتیله یک معمور و تجمناکاه ایدی
فقط شمیدی اسکی معموریتک اونده بری قالماشدر .

بر ایکی دفعه ایرانلرک و افغانستانلرک الیه کچمش و مشهور تیمور و جنکیر دخی ضبط
وتخریب ایلشدردر .

(**) اصفهان بر خیلی زمان دولت بنی امیه و عباسیه اداره سننده بولمیش وهجرتک
سکزنجی عصری اواخرینه طوغری تیمور مشهور ضبط ایلشدر .

ابرانده ظهور ایدن دولت صفویه دن شاه عباس پایتخت اتخاذا ایتکله بر زمان
صفویلرک مقرر حکومتلی اولمشدر .

افغانلیلر شاه حسینک الندن المش و مؤخرآ نادر شاه الندن استرداد ایلش ایدی .
شمیدی حالده ایران دولتی مالکندن اولوب نفوسی اتمش بیکی متجاوزدر . اسکسی
قدر معمور دکل .

(***) مازندران ایالتی داخلنده اولوب شمیدی حالده ایران دولتی مالکندندر .

بو دفعه اسلامیت اسیاده اولکنندن زیاده توسع ایلمش اولدیغندن آسیا اقوامی اسلامیتک نصل بر دین متین اولدیغنی اکلامغه وکاشغر اهاالیسنندن طریق هدایتہ کیرنلرک مقدار یدہ یواش یواش چوغالغه باشلمش ایدی .
بوندن صکره بر طرفدن عساکر اسلامیه یکیدن یکی به مملکتلر فتح ایلوب دها ایلرویه کیدر وسیف اسلامیتی ممالک مقتوحه اهاالیسننه طانتدیروب انلری دائرة اسلامیه ایچنه الور ویا خراجہ کسر ایدی .
دیگر طرفدن دخی مکہ ومدینه وسائر ممالک اسلامیه دن علمای امت که :
بدرقه هدایتدر عساکر اسلامیه نک دها وارمدیغنی یرله شد رحل ایله اهاالیسنندن بر خیلیسنی ظلام شرک وجهالتدن قورتاروب مظهر نور سعادت ایلر ایدی .

{ علمای حاضرہ ایچون جای عبرتدر }-

هجرتک اوتوزنجی سائنده که : امیر المؤمنین حضرت عثمان (رضی الله عنه) (*) حضرتلرینک زمان خلافتلریدر . همدان ری . نهاوند اهاالیسنک

(*) مشارالیه حضرتلری یتیم بریاشنده وهجرتک ۲۴ نجی سنه سی ابتدا سنده خلیفه اولدیلر . افریقانک شمال طرفلری وقبریس جزیره سی کندی زمان عالیارنده فتح وضبط اولمشدر .

قرق الی کون مخالفین طرفدن محاصره اولندقدن صکره سکسان ایبی یاشنده وهجرتک ۳۵ نجی سنه سی ذی الحجده سنک اون سکرنجی جمعه کونی خنجرله شهید اولدیلر . مدت خلافتلری اون بر سنه اون بر ماه بکری ایبی کوندر بقیعه مدفوندرلر .

قیامی اوزریتنه جنود ظفر موعود موحدین سعید بن العاص قومانداسیله اول طرفله کوندریلهرک ناره عصیانی اطفا وتسکین ایتش و بو موفقیتدن بشقه ازربایماندن قالمش اولان سائر پرری و شیراز و نیشابور و سجستان و خراسان و کابل و بلخ (*) طرفلرینی ده فتحه موفق اولمش ایسه ده کاشغر ایچریسنده دهها عرض وجود بهبود ایده مامشدر .

بوندن صکره اسلامیت اسیاده بر مدت ترقیدن کبرو قالمشدر .

چونکه : جل(**) وصفین(**) و کربلا(****) وقعهلری باش کوسترمش

(*) بر اوفق خاللق اولوب ۶۱۸ نجی سنه هجریده جنکیز و ۷۷۱ سنه سنده دخی تیورک ایادی ضبطلرینه کچمش ایدی .

بلخ شهری دنیانک الک اسکی بر شیریدر . بعض کتیده بانسی کیورمت اولوق اوزره مقیددر .

(**) هجرتک ۳۵ نجی سنه سی اوخرنده مسند خلافتنه کچن حضرت علی رضی الله عنه ایله حضرت عایشه رضی الله عنها یینلرنده هجرتک ۳۶ نجی سنه سی چادی الاخره سنک اون بشته بصره قربنده خریه نام محله وقوع بولان محاربه به جل وقعده سی دیرلر . چونکه : حضرت عایشه دوه اوزرنده ایدی .

حضرت عایشه معاویه طرفدارانک افساداته قایلهرق و طلحه ایله زبیرک (رضی الله عنهما) القاتنه کوکنهرک حضرت علی (رضی الله عنه) علمینده اشبو جل محاربه سنک وقوعنه سبب اولمش ایدی .

فقط حضرت علینک اشبو محاربه ده نائل غلبه اولدقدن صکره الله کچمش ایکن کندی حقنده کوستردیکی حرمت و رعایتدن فوق العاده محبوب و شرمسار اولوب بو حرکتدن دایما اظهار ندامت و پشیمانی و اختیار کریه وزاری ایتشدر . کندیسنک مشوقلردن پک چوغی و خصوصیه طلحه و زبیر رضی الله عنهما وقعده مذکوره عقینده مقتول اولمشدر .

(****) استحصال سلطنت هواسنده بولنان و مسند خلافتی حضرت علینک الندن المی ایچون بعض احوال ناسزایی اختیار ایدن معاویه ایله حضرت علی رضی الله عنه بیننده هجرتک ۳۷ نجی سنه سننده صفین نام محله وقوع بولان محاربه به صفین وقعده سی دیرلر .

(****) هجرتک ۶۱ نجی سنه سی محرمک اوننجی کوننده کربلا ده معاویه نک اوغلی

واهل اسلام اره سنه تفرقه دوشمش ایدی .
مسلمانلر بربرلینه دوشدکلرندن خارجه باقه مز وفتوحات ایله اوغراشه .
مزلز ایدی .

بو مدت چوق سورمدی . شو وقایع جانسوزک ارقهسی التیر النمز عربلر
اسکی فتوحاته یکیدن باشدیلر .

حتی معاویه (*) نك زمان سلطنتنده وهجرتك ۵۴ نجی سنهسی اوخرنده

یزیدك امریله حضرت امام حسین رضی الله عنه نائل مرتبه شهادت اولمشدر بوکا وقعه
کربلا دیرلر .

تفضیلی اهل اسلامک یورکلرینه اچمش اولان یاره بی تازمک اوله جغندن بو باده
بر قاچ سوز سوتلی و معلومات ویرمکی مناسب کوردم .

(*) معاویه هجرتك ۴۱ نجی سنه سنده شامده نائل سلطنت اولدی . واقعا دها اول
یعنی حضرت عثمانك شهادتی اوزرینه حضرت علی به مخالفت ایله اعلان استقلال اچمش
ایسه ده او زماندن حضرت حمنك ترك خلافت ایتمسه قدر کذران ایدن بش سنه مدت
تاریخ نظرنده طانماشدر .

وقتا که حضرت علی (رضی الله عنه) کوفه مسجدنده وهجرتك ۴۰ نجی سنه سنده
عبد الرحمن بن ملجم یدیه نائل مرتبه شهادت وحضرت حسن دخی مؤخرأ مسند
خلافتدن دستکش فراغت اولدی . معاویه هر غوائلدن ازاده اوله رق نائل سلطنت
اولدی واون طقوز سنه اوچ آی یکر می یدی کون پادشاهلقدن صکره هجرتك ۶۰ نجی
سنه سنده یتش بش ویا یتش سکر یاشنده وفات ایدی . شامده مدفوندر .

کرك معاویه وکرك سلالهسی کندیلرینك خلیفه اولدقلمینی ادعا ایتشلر ایسه ده زوربالق
ایله تحصیل سلطنت اولدیغیچون خلفا دکل ملوکدر .

معاویه نك شامده قوردینی دولت ۹۱ سنه پایدار اولوب هجرتك ۱۳۲ نجی سنه سنده
منقرض اولمشدر . بو دولته جدلری امید نام کسنه اولدیغندن ناشی بنی امیه دولتی
دیرلر .

بنی امیه دولتک ایلک اوچ پادشاهلرینه معاویه نك بابسی ابی سفیان اولدیغی ایچون
سقیانیه و بونلردن صکره حکومت ایدنلره مروانیه دیرلر . بو ایکسی برلشدی صورتده
بونلردن اون درت نفر پادشاه حکومت سورمشدر .

هر نقدر شامده کی بنی امیه دولتی منقرض اولمش ایسه ده اندلسده ۱۳۸ سنه

ایسه عبد الله بن زیاد (*) معرفتیه بخارا (**) قتح ایدلمش ایدی .
ینه مشارالیهک زمانده چینک تحت جایه سنده بولنسان سمرقنده تعرض
اولنمش ایدی .
او آتاده بخارادن دها ایلروره قدر کیدلمش ایسه ده کاشغر قطعه سننه
داخل اولغه موفق اولنه مامشدر .
بونک ایچون او زمانده آسیاده اجرا اولنان حرکات عسکر یه نک کاشغر
قطعه سنجه بر اهمیت و تأثیری بو قدر .

شو سوزلری یازمقدن مقصدم هم کاشغر قطعه سنک حضرت عمر رضی
اه عنه حضرتلری زمانده قتح اولندیقنه دائر کاشغر لیلرله سائر کسه لجه حاصل
اولان ظن و معلوماتک یا کاشغری بیان و اثبات ایتک و همده کاشغری قتح ایدن
بر قوتک نره لردن کلدیکی و اوراسی بردن بره قتح اولنمیوب قتح اولنجه یه
قدر نقدر همتلرک صرف اولندیقنی حقنده معلومات جمجه اعطاس سیله کاشغر
قتح نک بر مقدمه سنی عرض ایتکدن عبارت اولوب امیدوارم که : بو خدمتم
نظر تحسین ابله کوریلور .

هجریه سنده ابروجه بر امویه دولتی تشکیل ایتش و بوده ایکوز سکسان درت سنه پایدار
اولش ایدی . بو صورتده امویلر شام و قرطبه ده اوچوز یتش التی سنه حکومت
سورمشلر دیکدر .

(*) بعض کتیده سلم بن زیاد دیه محرردر .

(**) بخارا جمیع علم معناسنه در . تواریخ اسلامیه جه بک مشهور بر شهردر . بر زمان

یوقاروده دیدیکم وجهله اسلامیتک آسیا اوزرنده الك زیاده توسعی وکاشغر قطعه سنه دخولی اصل هجرتک (۹۶) سنه سنده در .
ملوک بنی امیه دن ولید بن عبدالملکک (*) زمان سلطنت و اقبالی که :
شوکت اسلامیته تک منتهای دور کالی ایدی .
بر اسلام قول اردوسی افریقانک سواحل شمالیه سنی بویدن بویه فتح
ایده رک بحر محیطه قدر وارمش واورادن (۹۲) سنه هجریه سنده بر فرقه سی
طارق بن زیاد قومانداسیله سبته بوغازینی کچوب اوروپا قطعه سنه ایاق با-
صهرق اسپانیا قطعه سی ایچنده برحکومت معظه تشکیل ایشدر .
(اسپانیا فاتحاری والی مغرب موسی بن نصیر ایله طارق بن زیاددر .
مشار الیها! حضرتلرینک فتح ایتدکری اسپانیا قطعه سنده » که جنوب
طرفلری اندلس دیه معروفدر « ملت اسلامیه (۸۰۶) سنه اجرای حکومت
ایشدر (**)

ملوک امویه وعباسیه اداره سنده بولندقدن صکره سامانیلر وخرنویلر وخورزمیلر
وسلچوقیلر ومغوللر واوزبکلر ضبط ایش ویر ایی کره تخریب واعمار ایشدر .
قرون وسطی ده اسپانک بردار المعارفی ایدی . اورادن بک چوق علما ظهور ایشدر .
بخارا خانلقی وقتیه خلی معهور واهالیسی چوق ایدی . شمعیه قدر ایچجه انقلابه
اورامش اولدیغندن اسکی معهوریتی غائب ایش واهالیسی ازاله بو کونکی کون
اسکیسنک نصفی درجه سنده بیه قالمیشدر .
شمیدی حالده روسیه حکومتک فرمانبر اطاعتدر .

(*) مشارالیه ولید (۸۶) سنه هجریه سنده سریر سلطنته کچدی وطقوز سنه سکر
ماه حکومتدن صکره (۹۶) سنه هجریه سنده وفات ایدی .
شامده کی جامع امیه کندیسنک بنا کرده سیدر . زماننده محمد بن القاسم معرفتیله
هندوستاندن دخی بعض یرلر فتح اولمشدر .
کندیسی ملوک امویه تک التجی پادشاهیدر .

(**) بو (۸۰۶) سنه ک اسلام حکومتی اویج قسمه تقسیم اولنوب بونک (۹۲)

مشار الیه موسی بن نصیر دولت بنی امیه به ابتدایی پک چوق خدمتله و خصوصیه اندلس کی قوجه برقطعه بی طارق ایله برابر قح ایتمسه مقابل مکافاة کوره جکی برده بالعکس ولیددن صکره مقام حکومته کچن سلیمان بن عبد الملك طرفندن مظهر ذل و اختقار و اوغلی عبد العزیز دخی ینه مشار الیه طرفندن جزای اعدامه دوجار اولمشدر . کندیسنک و فاتی ۹۷ سنه هجریه سنده در .

دیگر بر قول اردو ایسه آسیای صغری بی چیکنه یرک راست کلدکری ممالک و قلاعی قح ایله استانبول اوکنه قدر کلوب بیرانس ایمپراطور لغنی تهدیده قدر وارمش و روملردن نیچه ممالکی وارمنستاتی ضبط و استیلا ایتشدن . دیگر بر قول اردو دهسا که : قتیبه بن مسلم الباهلی تحت قومانداسنده ایدی هجرتک (۸۷) نجی سالنده آسیا ایچروسنه طوغری ایلرولدی .

(اکلامی اول دولتک عظمت و شوکتی که : بر زمانده دنیانک هر طرفته متعدد اردور سوق ایتش و هریری غایت شانلی غلبه ایله زیر حکمنه ایتشدن) . اشبو قتیبه بن مسلم الباهلی نام سردار ظفر شعار رأیت دینییه اسلافنک واره مدیخی رله قدر کتورمش و سطوت اسلامیه بی آسیا اقوامنه طانتدیزوب قطعه مذکورده دن پک چوق یرلی آورده قبضه تسخیر ایلش اولدیغندن کندیسیچون آسیا و خصوصیه « کاشغر » فاتحلیکی عنوانی ویرلنه بجادر .

کرک کندیلرینک و کرک مظهر اولدقاری فتوحاتک درجه عظمتی آشایگی سطرلده آکلاشمیله جغندن حقیقه نام عالیبری اعظم اسلام آره سننده یاد ایدلمکه سزادر .

سنه سنیدن (۱۳۸) سنه سنه قدر (۴۶) سنه لکی شامده بولنان بنی امیه دولته و (۱۳۸) سنه سنیدن (۴۲۲) سنه سنه دکن (۲۸۴) سنه لکی دخی مؤخرآ اندلسده تشکل ایدن بنی امیه دولته و (۴۲۲) سنه سنیدن (۸۹۷) سنه سنه قدر (۴۷۶) سنه لکی ده اندلسده بولنسان امویه دولتک انقراضی اوزرینه تشکل ایدن بر طاقم متغلبلر و طوائف ملوکه عاؤدر .

کرچه کندیلرندن اول آسیادن ایچه ممالک ضبط ایدلش ایسه ده عربلر
نوحاتک آرقه سنی ایشلماش وممالک جدیده مفتوحه حقنده ابتداکی نظر دقت
اعتنسالرینی برایش اولدقلرندن آرتیق عربلرک نفوذی ممالک مفتوحه لرنده
کچمامکه باشلش ویک چوق محل اهاالیسیده رشته اطاعتی کسهرک اعلان
عصیان ایلش ایدی .

ایشته امیرقنیه برمدت دها کچه جک اولسه بتون بتون الدن چیفه جق
ودائرة اطاعتیه ادخاللری همان مرتبه استخاله یه واره جق اولان وعربلره
مخالفت وعصیان ایلکده بولنان ممالکی یکیدن فتح ایلک صورته ضبط
وتسخیر ایلش وبوندن بشقه یکیدن یک چوق ممالکی دخی ضمیمه ممالک
اسلامیه قیلشدر .

فاتح مشارالیه بر خیلی مدت طوائف اترک واعجم ایله اوغراشدقندن
وآسیا پادشاهلرندن کیمسینی قتل وعزل وقصور جله سنی امر وفرمانته مطیع
ایلدکن وحاصلی شدت صولت وصلابت وجسارت فوق العاده سیله کوچک
ویوک آسیا اقوامنک قیلرنده تعیین درجه سی ناقابل اولان بیوک بر خوف
ودهشت بر اقدقندن صکره نهایت هجرتک (۹۶) نجی سنه سننده بالنسبه یک آز
اولان عسکرله ایکویوزیک چین وترک عسکرینی بوزوب تا «کاشغر» قطعه سی
ایچنه کیرهک قطعته مذکوره تک یک چوق ممالکنی فتح وضبط ایش وچین
ایچروسنه طوغری ایلرولمشدر .

ایشته کاشغر اهاالیسی سطوت اسلامیه یی بو تاریخده کوروب بر چوغی
دین مبین اسلامی قبول ایلش اولدیغندن اسلامیتک کاشغر قطعه سننه
دخولی بو تاریخدن اعتبار اولتملیدر .

واقعا اندن اول کاشغردن بر مقدار ادم بالاختیار قبول اسلام ایش
ایسه ده بونلر یک آز اولدیغی ودینلرینی دخی هرکسدن کیرلو طومغه مجبور
بولندیغی جهتله اسلامیت قطعته مذکوره یه کیرماش دیمکدر .

او زمانه قدر ایسه کاشغر قطعه سی هنوز ایادی اسلامیه کچماش
ایدی .

سنه مذکوره ده ایسه فاتح مشار الیهک همیله کاشغر قطعه سنده قبول
اسلام ایدنلره خارجدن کلان اهل اسلامک مقداری تکثر ایتش و قطعه
مذکوره عساکر اسلامیه طرفندن ضبط و تسخیر ایلمش اولدیغندن اسلامیتک
قطعه مذکوره به دخولی سنه مذکوره دن اعتبار و کاشغر قطعه سنک فاتحی
دخی امیر مشار الیه حضر تتری اولق اوزره قید و تذکار ایلملیدر .
بوندن صکره کاشغرده اسلامیت کوندن کونه ایبرولیوب اهلیدن
اسلامیتی قبول ایدنلرک مقداری کیتدیجه چوغالغنه باشمش و نهایت بو کونکی
درجه بی بولشدر .

بعدیت مسافه ایله مؤخرأ امیر مشار الیهک صورت قتلندن طولانی قطعه
مذکوره بنی امیه دولتنگ ولایه مر بوطه سی صره سنه ادخال ایدیله مامشدر .

{ بر مطالعه }

بر مملکتی ضبط ایتمک بشقه و او مملکتی دائمی بر صورتده الیه ایتک دخی
بشقه اولوب بر محلی تحت اداره ده طوته بیتک اوراسنی ضبط ایتکدن
بیک قات کوچدر .

ظن اولمسونکه : ظهور این جهانکیرلرک ضبط ایلمکلی کافه ممالک
طوغریدن طوغری به کنندی اداره لنده ایدی .

تاریخ قسمی کاشغر برنجی عصر

جهانگیرک ممالک مفتوحه لری هیچ بروقت ممالک اصلیه لری کبی کندیلرینه
مری بوطیت تامه کوسترماماشلردر .

هر فاتح ضبط ایلدیکی محله ینه اورالک حکمدار سابقلرینی و یاخود
اورال اهلایسندن بریسی نضبه و بوده اولز ایسه کندی امر اسندن بریسی
تعیننه مجبور اولور ایدی .

حالبوکه ممالک مفتوحه — او مملکتک مقام حکومتنده فاتح کنسدی
ادی بولنسهده — برمدت صکره اوجهانگیری طایماغه باشلر ایدی .

بوصورتده او مملکتک ضبطچیون چکیلان بونجه محنت و مشقتک
نتیجه سی صورت ظاهرده والیک و حقیقته ایسه عادتاً بر حکمدارلق اولان
او مملکتک قوری قوری به بر تحت جابهده بولنسنندن و اگر اچیقندن اچیفه
مخالفتی بک کوزینه کسدره میور ایسه اره صره و برکو و هدیه و برمسندن
بشقه هیچ برشی دکلددر .

بوکا سبب ایسه بعدیت مسافه اولوب فتوحات کثیره ایله مشهور اولان
دول سابقه نیک فتوحاتی کندیلرینک اضمحلالنی تسریع ایلش . یعنی قرون
سالفهده ظهور ایدن حکومت معظه نیک حددن زیاده مر کردن تساعده
ایللری موجب انقراضلری اولان اسباب جمله سندن بولنشددر .

عصر من دول معظه سندن مستلکاتی اولانلرک درکه اضمحلاله دوشمدکلری
وبک چوق وقت بقا بوله جق بر حال اقتدارده بولندقلری مشاهده اولتمقددر
دیبه در حال اعتراضه قالقیشلسون .

مستلکاتدن چارچابوق بر فئالق چیمهاسی و ممالک بهمیده نیک طول مدت
تحت اطاعتده بولنسی شنسد و فرلر پوستهلر تلغرافلر ایله مرکزه نوعاً کسب
ارتباط ایتدکلرندن نانی اولوب بوکی وسائط ارتباطیه ایسه تهلکه بی بتون
بتون منع دکل تحفیف ایلشددر .

تاریخ قسیمی کاشغر برنجی عصر

مخترعات مدینه دن بو قییلدن اولانلرک شو فائده سی واردر که : بردولتک
اضمحلانی (بردرجه یه قدر) تأخیر ایدر .
بردرجه واردر که : ایشته اووقت نه شمدوفر نه تلغراف ونه ده پوستلرک
فائده سی کور یله بیلور .

مسلمانلرک کاشغر قطعہ سنده چوغالمسنه ممالک اسلامیه دن اره صره اورایه
علمانک کیمسنک بک چوق مدخلی واردر .
(بیان تأثر)
شمدیکی علمانر کنندی بولندقلری محللر اھالیسنک لوازم دینیه سنی تعلیم
خدمتی ایناده تنکاسل ایدہ یور .
نرہده قالمش که : کنندی دائرہ لری خارجنده بولنان اھالی بی ظلام ریب
وجهالتدن نخلیص ایچون اختیار رنج ومشاق ایتسونلر ! .. وا اسفا !

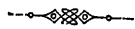
امیر قتیبہ نک اسپاده نائل اولدیغی فتوحات متوالیه سنک درجہ عظمتنه
وکندیسنک علومنزلت ومأثر جلادتنه برمثال وبرھان ایستیلور ایسنه
شوسوزلری عرض ایدرم که :

مشار اليهك اسياده برچوق فتوحاته مظهر اولوب تركارى طرف طرف
 مجبور استيمان ونهايت غرب تركريله چينليلردن مر كب ايكيوز بيك كيشيليك
 براردوينى كاملاً منهزم وريشان ايتى وعزم جهانكيرانه سنه مانع اوله جق
 هر قوتى ازدكدن وپاى استيلاسى التنده بولنان هر يرى عنوة فمح وضبط
 ايلدكدن صكره كاشغر قطعه سنه داخل اوله رق چين ايجروسننه طوغرى
 ايلرومى اوزمان مرجع طوائف و حكمداران اولان وآسيا اوزرنده اك قوتلى
 بولنان چين دولتى دوچار خوف ودهشت اتمكله هم رجاى صلح وهمده
 مشار اليهك مر اميرنك نه اولديغنى استكنه ضمننده امير مشار اليه حضر تيرينه
 چين ايمپراطورى طرفندن برمكتوبله برقاچ سفير كلىش ايدى.
 بونك اوزرينه امير مشار اليه طرفندن چين ايمپراطورلغى جانبنه كوندريلان
 هيئت سفرا ايمپراطورك حضورنده بلا پروا امير قتيبه نك آمال ومقاصدينى
 مشار اليهك امر وافاده سنه ابناء شو وجهله بيان وانبا ايلديلر كه :
 « اميرمز كيرو دونمك اوزره عهد ايتمشدر تاكه : پايختكزى اياغيله
 چيكنه بهرك ضبط وتسخير ورؤساي قومكزى اخذ وتدمير ايتنجيه وسزدن
 حكومت اسلاميه تابع اولديغكزى مثبت خراج المينجه »
 كرك چين ايمپراطورى وكرك هيئت اركانى حضرت سردارك ولوله ساز
 جهان اولان سطوت رستمه سندن كوزلى يتلش ومخالفت ايده جك اولسه لر
 مشار اليهك دها ايلروره قدر كله جكنه ومدافعه نك چاره امكانى بولنه ميه -
 جفته عقلرى كشمش اولديغندن بر خوف وحشيت ايجنده قالمش ايدى .
 امير مشار اليهك آمال ومقاصدى سفراسنك بوجه محرر تبليغات
 وافاداتندن معلوملى اولنجه كنديلر چيون صلح ومدارادن بشقه هيچ برجهت
 سلامت كوره ميوب منزله عجز واقفاره تنزل ايله بالذات ايمپراطور :
 « مادامكه اميركز پايختمزه اياق باصمغه عهد ايتمشدر بوحالده پايختك
 طوبراغندن بر مقصدار الوب امير معظمكزه كوندره لم اياق ريله انك اوزر ينه

باصونلر و امرادن درت بش کیشی بی معینکزه ویرلم کندی یانلرنده ایستدکلی کی زنجیره اورسونلر قهر و تدمیر ایتسونلر مطلوب اولان اقیچه نك تسویه سی قولایدن ایشته بو وجهله عهدلرینی یرینه کتورمش اولورل « دیوب اسلام سفراستی یانلرینه پایتختک طو پراغندن بر مقدار طو پراق ایله درت بش چین امراسنی قاتهرق و برخیلیده نقود و هدیه و پرهرک معرزاً جانب سرداره کوندردی .

بک بیوک تعظیمه شایان اولان سردار عالیشانک نیت و آمالی هر نقدر عساکر اسلامیه نك چینک دها اچرورلرینه و بلکه پایتخته قدر کیدوب اورلرده سایه انداز اجلالی ایسه ده او ارالق ولیدین عبد الملکک وقوع و فاتی خبرینی المغله و بوندن زیاده چینلیلرک اوزرینه وارلدیغی وانلری کلیاً مایوس ایدوبده یکیدن بر محاربه عظیمه به کیریشلیدیکی صورتده امداد و معاونت لازمه نك دار الخلافه دن کوندرلیه چکنی دخی بیلکله بو قدرله اکتفا ایدوب ایمراطورک برمنوال محرر معروضاتی قبول ایدهرک عودت ایلشدر .

ایشته بوندن مشارالیه حضرتلرینک آسیا اقوام و حکامندن بشقه چین دولت جسیه سنی دخی نصل تترتمش اولدیغی اکلاشیلور . شو قدر جق سوزلر کندیلرینک و قتيله آسیا اوزرنده حائز و بربری ارقه سندن نائل اولدقلری اهمیت و مظفریتک درجه عظمتی ذهنلرده تعیین ایچون بره قیاس اوله بیلور .

تأسف اولنورکه : مشارالیه حضرتلرینک قدر و قیمتی و اسلامه اولان برچوق حسن خدمتی تقدیر اولنمدقدن بشقه ولیدین عبد الملکک وقوع و فاتی اوزرینه یرینه کچن سلیمان بن عبد الملك طرفندن تلف ایتدیرلشدر .

کتاب تاریخچه ده مشار الیهک صورت قتلی حقیقه مقید اولان معلومات
ایشته شو مآلده در :

« قتیبه سلیمان خلیفه نك كندیسنی خراسان والیلكندن عزل ایده جکی
خبر المسندن ناشی بو بایده قرنداشنك ویردیکی نصایحی دیکلمیه رك خراسانده
سلیمان اعلان عصیان ایلسی اوزرینه اهالی وعساكر طرفندن مشار الیهك
عصیان تهمت طویله رق تلف ایلدشدر . »

بومعلوماته منضم اوله رق « قتیبه نك عصیانسه راضی اولمسان امرانك
جمله سی بالاتفاق مشار الیهی خراسان امارتندن عزل ویرینه (وکیع بن اسود
تمیمی) یی نصب ایسدیکی وقتیه نك بونی تصدیق ایتموب وکیعه ایکی دفعه
آدم کوندردیکی حالده مومی الیهك تمارض ایده رك کلامسی اوزرینه اوچنجی دفعه
ادم کوندروب اگر کلکدن امتناع ایدر ایسه باشنی کتورک دیه حکم ایلدیکی
ووکیعک بونی خبر المسی اوزرینه کندیسك امارتندن و سلیمانك سلطنتندن
خشنود اولان برطائفه ایله قتیبه نك سراینه واروب وغبار فتنه مرتفع اولوب
نهایت قتیبه نی اوغلارندن وقرنداشلارندن اون برکشی ایله قتل واعدام
ایلدیکی وقتیه نك خواص وملازملری مشار الیهدن یوز دوندیروب وکیع
طرفنه کیتدیکی « دخی مقیددر .

شو سوزلردن قتیبه نك قتلنده سلیمان بن عبد الملکک رضا ومدخلی وحتى
قتلندن خبر ومعلوماتی اولدیغی اکلاشیلقدده در .
حالبوکه حقیقت حال بویله دکلددر .

ذکر و بیان ایتمک ایستدیکم وقوعات تاریخچه نی صحتی وجهله سرد واتبان
ایتمکی بروطفه مخصوصه اتخاذاشمش اولدیغمدن رساله عاجزانه مک سار
جهتلرنده اولدیغی کبی بوراده دخی «مشار الیه حضرتلری سلیمان بن عبد الملک
طرفندن تلف ایلدی « دیه رك حقیقت حالی میدانه قومش ایدم .
تواریخك بو بایده ویردیکی معلوماتك یاكلش اولدیغی وقوعات تاریخچه نی

تاریخ قسمی کاشغر برنجی عصر

ذهنده اجال ایده رك وآسیانك او وقتسکی حالیه سلیمان خلیفه نك و امیر مشار الیهك ماهیات و درجه اقتدار لرینی کوز او کتته کتوره رك بالحا که میدانه قویدم و طوغریسی و جهله یازدم .

مساعده بیورر ایسه کر اثبات مدعا ایچون بو باده بر قاج سوز سو بلیه یم .
توار یخده مقید اولان معلوماتک بر قسمی مشار الیهك اهالی و عسکر طرفندن قتل ایدلدیکندن عبارت اولوب بونک مغایر حقیقت حال اولدیغنی شو سوز لرله اثبات ایدرم که :

مشار الیه هر نزهه کتیدی ایسه اوراسنی ضبط و تسخیر ایتش و رأیت ظفر آیتی او کتنده حکمدار لر یله باش اکدیرمکه مجبور ایتش ایدی .
بویله بر قوماندانه معینده کی عسکر محبت باغلمز می دیرسیکرز ؟ حالبوکه مشار الیهك معینده کی افراد عسکر یه کندیسنی کوز لر ی کی سور و سعادت حال و سلامت استقبال لرینی انجق مشار الیهك رأی و تدبیرنده بیلیر وانک ایچون طرفندن وقوع بولان امر و اراده سنی بالتلقی هر نوع مهالك و مخاطراته نفس لرینی اتمقدن چکتمز ایدی .

افراد عسکر یه نك کندیسنه بو درجه ده محب و مطیع اولدیغنه کندیلرینک موفق اولدقلری فتوحات معظمه بر دلیل واضحدر .
بوخسه مظهر اولدقلری بونجه غلبات عظیمه یی عسکر سز فلانسز یالکرز کندی زور بازوی اقتدار لر یله قرانمامش لردر .

بدیهی در که : شمدی یه قدر صحیفه عالمده اثبات وجود ایدن کبرانک جمله سی ساحه حصوله چیقاردقلری معظمات اموره یالکرز مساعی ذاتیه لر ی ثمره سیله دکل بر طاقم وسائل و الاتک اعانه سیله موفق اولمش لردر .
بر شخصک علم و رأی و افکاری و یا خود مهارت و جسارت و اقتداری نه درجه فوق العاده اولور ایسه اولسون او ادم وسائل و الات اولقسزین یالکرز باشنه محیر عقول اولان اثار عظیمه احداثه موفق اوله مز .

انسان کہ : عاجز در هر زمان دیگر لڑک امداد و معاونتہ محتاج در .
رفیق و معیت و عسکر ایسہ برنجی درجہ دہ لزومی اولان و سائط
والا تندر .

کنڈیسنہ محب و مطیع اولیسان عسکرہ بر قوماندان نقدر ماهر نقدر
جسور بر صاحب اقتدار اولسہ ممکن دکل شاهد قح و ظفیری اغوش وصالہ
چکہ مز .

امیر مشارالیہ ایسہ بو قدر فتوحاتہ معینندہ کی عسکرہ موفق اولش ایدی .
اگر افراد عسکرہ کنڈیسنہ دیدیکم و جہلہ محب و مطیع اولماش اولسہ
ایدی هر یردہ نائل غلبہ اولہ مز ایدی .

بو سوز لردن اکلاشیدی کہ : مشارالیہ حضر تری بو قدر فتوحاتہ انجق
معیترندہ کی — کنڈیسنہ غایت محب و مطیع — عسکر ایہ نائل اولش .
شمدی دہ شونی سؤال ایہیم کہ : بویلہ بر عسکر امر و ارادہ سنہ غایت
مطیع اولدیغی قوماندانی تلف ایہیلوری ایہ مز می ؟

بر عسکر هر یردہ غالب اولور و بوشرفہ قوماندانک سایہ سنندہ نائل
اولدیغی بیلیر ایسہ ارتق او عسکرک کنڈی قوماندانی اناسندن بایاسندن
و حاصلی — دیناً مقدس طایدیغی ذوات کرامدن ماعدا — هر کسندن
زیادہ بر نظر تقدیسہ کورمامسی ممکنمیدر ؟

بونکله برابر امیر مشارالیہ معینندہ کی عسکر کنڈیسنہ فوق العادہ
ربط قلب ابتدکن بشقہ شدت صولتندن زیادہ سیلہ قورقار و یوزینہ باقغہ
بیلہ کسہ جسارت ایہ مز ایدی .

اهالی ایسہ مشارالیہک جبراً دائرۂ اطاعتہ المش اولدیغی بر طاقم عجزہ
ایدی .

مشارالیہک شدت مہابتی اہالینک قلبلرنندہ ناقابل ازالہ بر خوف و هراس
براقش ایدی کہ : کیچہ کونڈز مشارالیہک مہانتندن ترہمکدہ ایدیلر .

.
.
.

تابعیتلری دها قویلشماش اولان بر محن اھالیسی قیام ایدردہ باشلری
اوجندہ الک بیوک بر باربلا اولان والیرینی قتل ایتدکلری صورتدہ ارتق انلرک
بو موفقیت اوزرینہ تابع اولدقلری حکومندن فک ربقہ اطاعت ایله اعلان
استقلال ایتاملری ممکنمیدر ؟

اھالی ایسہ عصیان ایتاماش ایدی . عجائب . یوخسہ بو خصوص بنی
امیہ یہ کندلی محبت و صداقتلرندن می ؟

بنی امیہ یہ کندلی ارزولر یلہ تابع اولمامشلر ایدی کہ : محبت و صداقت
ایدہ یلسونلر .

قسم ثانی اولان روایت بختنہ کلنجہ .

مادامکہ قتیبہ نك عزائنه بالجللہ امر ا اتفاق ایتشلر بو حالدہ مشارالہی اول
باول مقام امارتہ مخصوص اولان سرایدن چیقارملری و وکیعی درحال اقعاد
ایتلری لازم کلور ایدی .

نیچون چیقارمامشلر ؟ نیچون قتیبہ وفاتنہ قدر سرایدہ ایدی ؟

مشارالہ وکیعہ اوچ دفعہ ادم کوندروب دعوت ایلدیکی حالسدہ اتفاق
ایدن امر ا نرہدہ ایدیلر ؟ نیچون جواب ویرمدیلر ؟

وکیع قتیبہ نك اوزرینہ کندیسنک والیلکنہ راضی اولان برطائفہ ایله
کیتدی دینہ یوردہ نیچون عموم امر ا ایله کیتدی دینیور ؟
اوامر ا نرہدہ ایدیلر ؟

غبار فتنه مرتفع اولش وقانلی بر محاربه وقوع بولمشته نیچون طوپی
طوپی اون بر کشی تلف اییدیلوب زیاده تلف وقوع بولدی ؟
مادامکه عموم امرا وکیعه تابع اولدیله وقتیه نك خواص وملازماری
دخی وکیع طرفنه کچدیله بوضورتده وکیع طرفنده عسکر فراوان اولوب
قتیه طرفنده ایسه هیچ برکسه نك قالماسی اقتضا ایسدیکی حالده نیچون
غبار فتنه مرتفع اولدی . و بر بیوک محاربه وقوع بولدی ؟
قتیه نك خواص وملازماری نك وکیع طرفنه کیتلرینی ایسه هیچ بر عقل
قبول ایتمز . کندی افندیلرینه خیانتدن نه فائده لری وار ایدی ؟
اگر مشار الیه سلیمانن سلطنتی المق نیتی اولش اولسه ایدی اول بول
سلیمانن دست اقتدارینی کسر ایتمکه ویا خود نبی امیه دن دیگر بریسته عرض
اطاعت ایله خلقیده اوجهته میل ایسدیرمکه قیام ایلسی لازم کلور ایدی .
حالبوکه مشار الیه بویله بر تشبثی کورلماشدر .
بو بایده سویلنه جک دها بک چوق سوز وار ایسه ده بوقدرله اکتفا ایلدم .
حاصلی مشار الیه عسکر واهالی طرفندن تلف ایلدیکی حقنده اولان
معلومات من کل الوجوه مجروحدر .
امیر مشار الیه حضرتلری ایسه بوقاروده دیدیکیم وجهله سلیمان بن
عبد الملك طرفندن کوندریلان بر ایکی جلادک خرسزجه سنه سوء قصد
وخیچر غدرلریله تلف اولشدر .
چونکه : ولید بن عبد الملك هنکام حکومتده مومی الیه سلیمانن اوزرندن
ولیعهدلیکی المق ایستمش و سلیمان ایسه اخلاق ذمیه اصحابندن اولمغله اول وقت
امیر قتیبه دخی ولیدک بوارزوسنه صورت موافقت کوسترمش ایدی .
وقتاکه : ولید بوارزوسنه موفق اولمقسزین وفات ایدهرک مومی الیه
سلیمان سریر سلطنته جلوس ایتمدی . امیر مشار الیه بر منوال محرر ولیده
اولان صورت موافقتی بیلدیکی واسیاده اولان نفوذ واستقلال فوق العاده سنی

چکه مامکله برابر مشار الیه طرفندن کندیسنک عزله و حقنده فنالق اجراسنه قالدیشلمدیغی صورته اطاعته بولوب عکسی تقدیرنده عصیانہ قدر قالدیشه۔ جغنی متضمن وارد اولان برمکتوبدن ده زیاده سیله خوف وتلاشه دوشدیکی اجلدن مجبول اولدیغی دنائت طبعک الجاسیله اغراض نفسانیه سنی اجرا ایچون نائل اولدیغی سریر سلطنتدن استفاده ایدهرک مقام حکومته کچر کچمز ایلاک ایشی ال التندن انتقام آلمدن عبارت بولمش بوایشه تعیین ایلدیکی مأمورین خفیه واسطه سیله املنه نائل اولمش ایدی .

ایمدی احوال بو منوال اوزره اولدیغی و اخلاقی قدحه شایان اولان سلیمانک بو کچی شیر اجرا ایتدیکنه دائر — ابن موسی وقعه سی کچی — بر مثال ده میدانده بولندیغی حالده ارتق قتیبه نک قاتلنی بولق ایچون عسکره اهالییه ووکیعه یوق بیلم کیمه باش اورمغه نه لزوم وارد ؟

امر قتلک سلیمان طرفندن ویرلیدیکی اکلاشلامق ایچون ایش غایت کیرلی طوتلش و اورتالغه برطاقم اراجیف چیقارلش اولدیغندن حقیقت حال اکلاشیه مامشدر .

باطنی جلادلرینه مخصوص اولان بو یولده بر دنائتی سلیمانک ارتکاب ایدیشه و ملت اسلامیه یه خدمات جلیله سی سبق ایتش اولان بو کچی بر طاقم نوادر روزکاره قییم کچی حق ناشناسلغنه ! . . شاشارسیکر دکلی ؟
هم بو استغرابکری تزید ایتک وهمده بو بایده اولان افادتمی تقویه یه مدار اولق اوزره شونیده عرض ایدرم که :

مومی الیه سلیمان موسی ابن نصیر کچی بر فاتح عالیشان دوچار جزا ومومی الیه قدر اندلس فتحنده وسائر محارده ابراز آثار جلادت و اظهار حسن خدمت ایتش اولان ابن موسی وقرنداشلرینی دخی بر طاقم جلادلر ارسالیله اعدام وافنا ایلشدر .

هر نقدر سلیمان کندی دوام شوکتی و اجرای غرض و نفسانیتی ایچون

نائل حکومت اولور اولمز بر سنه ایچنده شرقده امیر قتیبه و غربده ابن موسی کبی نام عالیبری لسان بیجیل ایله یاد ایدلمکه شایان اولان بر طاقم مجا همدین ذیشانک ازاله وجودلرینه موفق اولش ایسهده محافظه سیچون بو ملعنتی اجرا ایتدیکی اقبال وسلطنتدن لایقیله لذتیاب اوله میهرق ایکی سنه سکرز ماه اجرای حکومتدن صکره قرق اوچ باشنده اولدیغی حالده شو عالم بی بقادن رحلت ایتشدر.

واقعا شو بر قاچ صحیفه لک سوزلر لزومسز کبی ظن اولنور ایسه کاشغریک فاتحی اولان مشارالیه حضیرتتری حقنده بو قدر جق سوز سویلتلیر ایسه اشبو کتاب ایچون اسناد نقصان ایله عاجزلرینه بو بایده عطف غفلت اولنه جغندن شو بر ایکی صحیفه یی قره لمغه لزوم کوردیم .
هر حالده فائده سی وار ایسهده یوق ایسهده قارئینک عفورلینی دیلیم .

ایکنجی عصره دائر بر قاچ سوز

اسلامیتک کاشغر قطعه سنه دخولندن صکره اورازده مسلمانلر چوخالغه باشلیدیغی کبی قطعه مذکورهنک حکومتی دخی چینلیسارک الندن چیقوب مؤخرأ بر طاقم خانلقلر اداره سنه کچمشدر .

بو خانقلار اره صره هم بربرلیله وهدمه چینلیلرله محاربه ایدرلر ایدی .
بونلرک بعضیسی پک قوتسز ایدیسهده اچلرنده اچمه منتظم و قوتلی
اولانلری ده وار ایدی .

حتی ختن خانی هجرتک ۱۳۶ نجی سنهسنده چینلیلرله اجرا ایتدیکی
محارباتده نائل غلبه اولوب بر قوه جزویه ايله چین اچریسنه کیرمکه قدر
جسارت ایش ایدی .

فقط چین اچریسنده دیکیش طوتدیره بیلک بر خیلی قوته متوقف اولوب
ختن خاننده ایسه انجق کندی ممالکینی محافظه ایده جک قدر قوت
اولدیغندن چین اچریسنده - واره بیلدیکی پرلده - اجرای خساراتدن
بشقه انه هیچ بر شی کچمامشدر .

چینلیلرک بودفعه کاشغر اوزرنده اثر ضعف کوسترملری واوراره بر نظر
حاکمانه ايله باقماملری داخل چینده ظهور ایدن عصانک تأدیب و تکلیلی
ایله مشغول اولدقلرندن نشأت ایدوب اگر کندیلرینک مشاغل سارسی
اولمامش اولسه ایدی کاشغر اوزرنده ادخال نفوذه چالیشه جقلرنده هیچ شبهه
یوقدر .

بر افاده دهها

هجرتک ایکنجی عصرندن دردننجی عصری اواخرینه قدر کاشغرک شمال
طرفلری ترک حکومتلری ادارهسنده ایدی .
لوب کولی جهتنده بولنان شاتو ترکی ایسه باشلی باشلرینه اداره اولنور
واره صره چین اچریسنه اقبیلر اجرا ایدر ایدی .
بونلرک چین اوزرنده زمانیه خیلی تأثیرلری وار ایدی .

« قره خان حکومتی »

اوغوزلردن مسلمان اولمش اولان قره خانك قزنداشی اولوب کاشغردن هجرتك (۳۷۵) نجی سنه سننده بر خیلی یرلری ضبط ایتمش اولان سلطان ستوق بغراخان که: مؤخرأ دائرة حکومتی زیاده سیله توسیع وحتى بخارایی دخی قح ایتمش ایدی . (*)

(کاشغردن ضبط ابتدیی محلاک صورت ضبطی حقدنه افسانه قبیلندن اولان روایاتک یکدیگرینه مخالف اولسی جهتیه ذکر و ایرادندن صرف نظر اولمشدر .)

کاشغر وحوالیسی اهلینندن او زمانه قدر شرف اسلام ایله مشرف اولمیانلردن بر خیلیسی مشار ایله داخل دائرة اسلامیت ایلدی .
مشار ایله فقرا پرور بر پادشاه عدالتکستر اولدیغندن یکرمی سنه یه یقین مدت حکومتنده تحت تبعیتنده بولنان اهلینک اوقاتی نعمت رفاه و حضور ایله مرور ایشدر .

کندیسنه موروث اولان حکومتک شوکتی — وجودیه قائم اولوب —
وقاتندن صکره انجق یارم عصره یقین بر مدت بقا بوله بیلش ایدی .
کندیسنک کاشغر قطعه سننده بولندیغی مدتده قطعه مذکورهنک شمال طرفلریله شرق جنوبی جهتلری بر طاقم چغتای خانلقلرینک ادارهسی التنده ایدی . .

(*) بخارایی (۳۷۹) سنه هجریه سننده قح ایدی . بخارا اول وقت بر بچق عصر قدر مدت اجرای حکم و سلطنت ایدن سامانیلردن نوح تاینک زیر اداره سنده ایدی .
فقط مؤخرأ مشار ایله کاشغره عودت ایلدکه نوح کلوب تکرار بخارایی ضبط ایشدر .

بولرک قوتلرینی محو و ابطال و یا خود دائره اتفاهه ادخال ایدہ بیلک کند۔
یسنجہ ممکن ایدیسہده اشتغالات سارہ سندن ناشی بوجہتہ باقہ مامشدر .
اگر کندیسہی دائره حکومتی ترکستان طرفندن توسیع ایتکی اصل
ایدیمیوبده مساعی واقعہ سنک جلاہ سنی کاشغر قطعہ سی و چین ممالکی ایچنہ
حصرایتش اولسہ ایدی قطعہ مذکورہ نک ہر جہتی و حتی چینک ایچریلرندن
دخی بر خیلی ممالکی ضبط و تسخیرہ موفق اولہ ییلور ایدی .
مشار الہک قطعہ مذکورہده پک چوق محار بہری واردر . اجرا ایلدیکی
محارباتک چوغندہ ایسہ غلبہ کنندی طرفندہ قالمش ایدی .
چینیلر ایسہ مشار الہک کوندن کونہ دائره حکومتی توسیع ایلسندن
توحش ایدہرک و کندیلرینک ایسہ او وقت سار جہتسندن مهم بر غائلہری
اولدیغی جہتہ صکرلری نظر دقتلرینی او جہتہ دیکہرک مشار الیہ شوکت
و کالانک مبدل زوال و بنای دولت و اقبالانک رہین اضمحلال اولسیچون
ابدال مساعیدن کبرو طور میوب ہیچ بر وقت مشار الہی راحت بر اقامشدر .
مشار الیہ ایسہ بر خیلی زمان چینک عساکر کثیرہ سنہ مقاومت ایتدہ
کدن صکرہ (۳۸۷) سنہ ہجر یہ سنہده وقوع بولان بر محار بہده نائل مرتبہ
شہادت اولشدر .
شہادتلری کونکی محار بہده تلف اولان چین عسکرینک مقصداری التی
بیکی متجاوز ایدی .
کاشغر لیلرک روا یترینہ نظراً باشلری نفس کاشغر کھنہ شہرندہ و کندیلری
قبرالی قصبہ سی جوارندہ مدفوندرلر .

﴿ بغراخان حقیقده بعض افاده ﴾

کاشغرك شمدیکی اهاالیسنندن معلوماتلی کچناسانلر — کندیلرندن مشار الیه دأر بعض خصوص استفسار اولندقدہ — مشار الیه مکہ اهاالیسنندن اولدیغنی وکاشغره حضرت عمر (رضی الله عنه) حضرتلری زماننده ورود ایتدیکنی بیان ایتکده رایسه ده حقیقت حال بنم یازدیغم وجهله اولوب انلرک افاده لرندہ یاکاشلق اولوق کرک .

چونکه : مشار الیه کاشغره بولسان حکومتسک الک پارلاق زمانی هجرتک (۳۸۰) نجی سنه سی واندن صکره اولوب حضرت عمر (رضی الله عنه) حضرتلرینک زمان خلافتلری ایسه یوقارورده یازدیغم وجهله نهایت هجرتک یکرمی دردنجی سنه سنه قدردر .

اگر سلطان بغراخان خلیفه مشار الیه حضرتلرینک زماننده بولنش اولسه لر ایدی نهایت هجرتک اون ویکرمنجی سنه لری ایچنده کاشغره ورود ایتسی لازم کلور ایدی .

حالبوکه کندیلرینک کاشغره بولندقلری هجرتک دردنجی عصری ایچنده در .

بونکله برابر کنیدیسی مکہ اهاالیسنندن واولاد عربدن اولیوب ترک فامیلیاسنندنر .

کندیسنندن بشقه اوله رق کاشغره حضرت عمر زماننده مکہ اهاالیسنندن سلطان ستوق بغراخان اسمندہ بر آدمک ورود ایتسی احتمالیده خاطره کلور ایسه ده او زمانده وبو اسمده بشقه بر آدمک کاشغره کیتدیکنی بتلیورم .

سلطان بغرا خانك حضرت عمر زماننده كاشغره ورود ایتدیكى وقطعه مذكوره نك خلیفه مشار الیه زماننده قتح ایلدیكى حقنده پیدا ایدیلان یاكش معلوماتی صحیح ایچون اون اون بش صحیفه یوقاروده اولان افادتمی تأییداً وتکراراً دیرم که :

خلیفه مشار الیه حضرتلری زماننده ترکستان تمامیه قتح ایدیله مامش ایدی .

او زمان آسیا برهنه کاهه حرب ووزا اولدیغندن یوللر همان کاملاً مسدود ومخاطرات ایسه نامعدود ایدی .

او زمان عجمستانك ایلروسنی قتح ومخاطرات طریقیه یی رفع ودفع ایتکه ده صره کلامش وانك ایچون کاشغره داخل اولنه مامش ایدی .

بغرا خانك بخارایی ترك ایلسی اوراسنك هواسی کندی صحتی اخلال ایلسندن ناشی اولوب کندیسنك بخارادن دار الملکنه عودتنده بخارا اهلایسی مشارالیهی تعقیب ایدهرک اردوسنك دمدارندن اغتصاب اموال ایلدکلی ومشارالیه بغرا خانك دخی اثنای طریقده وفات ایلدیکی بعض تاریخلرده محرر ایسه ده مشارالیهك بخارایی ضبطنده امیر نوح فرار ایلش اولدیغندن با شلرنده حاکم وامرلری اولمیان بر محل اهلایسنك غالبی اردوسنی تعقیبه وغصب اموالنه جسارت ایدهمه جکلی بدیهی اولدیغندن فقره اولینك شایان اعتماد اولدیغنی بیان وتذکار ومشارالیهك بخارادن بعد العوده کاشغرده وقوع بولان محاربه ده شهید اولدقلی او وقطعه مذكوره مدفون بولندقلی اوزون اوزادی به اجرا ایتدیکم تحقیقات ایله مرتبه ثبوته واردیغندن کندیسنك اثنای راهده وفات ایتدکلی حقنده اولان فقره ثابته نکه ده مجرو حیتی بیانده اصرار ایلرم .

﴿ بغرا خانك اسلاف و اخلافي ﴾

مشاراليه بغرا خانك منسوب اولديغى و وارث بولنديغى حكومه
(قره خان) عنوانى ويرديكم شوسيبندركه :
بغرا خان هجرتك (۳۵۰) نجى سنه سننده (بالا خيتاز) ديانت جليله
اسلاميه قبول ايدن طاغ خان اولاددن قره خانك (*) قرنداشى ايدى .
قره خانك وفاتنده يرينه اوغلى موسى خان جلوس و مشاراليه موسى
خانك غايت متدين اولسى جهتيه اثنای حكومتنده اكثر اوقاتى جوامع
و مساجد بنا و انشاسيله مرور ايلشدر .
مشاراليه موسى خان متدين و ديندار اولغله برابر غايتله محب علم و معرفت
اولوب زير حكمنده بولنان شهر و ممالك اهللىسى ييننده علوم و معارفك
ترقيسيچون اطرافده بولنان علماني جلب و جمع ايتديكى كى انشا ايلديكى جوامع
و مساجدك يانلرينه برده مکتب علاوه ايلشدر .
كنديسى درويش مشرب اولديغىچون الايش و سلطنتدن هيچ حظ ايتمز
و دائى صورتده سادهلك حالى اختيار ايدر ايدى .
مشايخه رغبتى علمايه اولان التفاتندن ازيد و مصالح اخرويه به اولان
خدمتى مسائل دنيويه به اولان رغبتندن او فر ايدى .
موسى خاندن صكره مشاراليه بغرا خان مسند پادشاهى به كچهرك ملك
موروثى بر قاچ مثلى توسيع ايلدى .
(*) دين مابين اسلامى قبول ايتديكى تاريخه قدر اسمى سالور ايدى . مسلمان اولدقون
صكره اسمنى (قره خان) . تبديل ايلدى .

تاریخ قسمی کاشغر دردیجی عصر

بغرا خانك وقاتيله ايلك خان شمس الدولة سرير حكومته كچهرك ۳۸۹ سنه هجريه سنده بخارايي ضبط واستيلا ايله اوراسنى كندى ممالكى ميانته ادخال ايلدى .

كرچه بغرا خان بخارايي مقدا ضبط ايلش ايدى . لكن مشاراليه شهر مذ كوردن عودت ايتدكن صكره امير نوح تكرر كلوب بخارايي ضبط ايلش اولديغندن شهر مذ كور سامانيلرك دست اداره سنده بولتمده ايدى . بخارانك بتون بتون زير ضبط واداره بولتمسى امرنده شمس الدولة سامانيلر ايله بر قاچ دفعه لرحاربه مجبور اولمش وسامانيلرك ايسه اسكى قوت واقتدارلى قالمش اولديغندن تفصيلي اشبو تاريخه تعلق ايتمان محاربات متواليه دن صكره نهايت غلبه قطعيه كندى طرفنده قاهره بخارايي بتون بتون زير ضبطنه كچيرمشدر .

مشار اليه افغانستان وهندوستانه وآسيماى وسطينك بعض محالرنده حكومتلى ايكى عصره قريپ مدت پايدار اولان سبكتكين دولتك پادشاه مشهورى اولان سلطان محمود (*) ايله مصاهرت ايلش اولديغندن ايكى حكومت يكديكرينه ابتدالى بك دوستانه برصورتده معامله ايتكده ايدى . لكن شمس الدولة نك مؤخرأ سلطان محمودك زير حكمنده بولنسان خراسانى ضبط ايتتى ايشه فساد قاريشديره رق ايكى حكومت يننده غايت شدتلى برحاربه يي انتاج ايلدى .

شمس الدولة سلطان محمودك محاربه ده بولتمسى فرصت انخا ذيله بخارايي هجرتك ۳۹۶ نجى سنه سنده ضبط ايتش ايدى .

(*) مشاراليه اعظم سلاطين اسلاميه دن در . «۳۱» سنه پادشاهلىق ايتش و ۴۲۱ سنه هجريه سنده وفات ايتشدر . مدت عمرى ۶۱ سنه در . سبكتكين دولتى كندى زمانلرنده مرتبه كاله واصل اولمش ايدى عظمت شهرتى تعريفه صيغيز وغزوات وخدمات جليله سنك تعداد وپاىي ممكن اولمز .

تاریخ قسمی
کاشغر
دردنجی عصر

ایرتسی سنه که تاریخ هجرتک ۳۹۷ نجی سالیدر سلطان محمودله شمس الدوله بیننده آچیلان محاربهده شمس الدوله تک اردوسی فنا حالده منهنم اولدی .

شمس الدوله بومغلویتی نفسنه یدیره میهرک ایکنجی دفعه اولهرق سلطان محمود اوزرینه وارمق ایچون تدارکات کلیه اجراسنده ایکن ۴۰۳ سنه هجریه سنده ارتحال ایلدی .

مشارالیه اوان جوانیسندن بری صلابت دینییه اصحابندن غایت هیبتلی وغیور بر ذات اولوب زمان حکومتنده دین مین احدینک انتشار یچون پک چوق چالیشمش وبرخیلی کسه به دین جلیل اسلامی قبول ایتدیرمشدر . مشارالیهک ارتحالیه برینه برادری طغان خان کچهرک سبکتسکین دولتیه اریه کیرن وبلاخره هر ایکی طرف ایچون ده وخامتی میدانده اولان نفاق ومحاربه بی برطرف ایتک اوزره عقد مصالحه ایلدی .

القی سنه قدر اجرای حکومت ایتش و صووک زمانلرنده ایسه خطا یلیرله بر یووک محاربه ایدهرک نائل غلبه عظیمه اولمش ایلدی .

۴۰۹ سنه هجریه سنده وفات ایدهرک برینه قرنداشی شرف الدوله ابو المظفر آرسلان خان کچدی و بحر حرزه قدر اولان ممالکی کاملاً فتح واستیلا ایله دائره حکومتی بر قاندها توسیع ایلدی .

مشارالیهده سلطان محمودله محاربهیه قالدیشدی و طاقت منهنم اولمغله بو مغلویت نفسنه پک اغر کلهرک اداره حکومتدن دستکش فراغ اولدی . برینه قدر خان کچوب سلطان محمودله عقد پیوند مصالحه ایتش ومؤخرأ بر چوق فتوحاته موفق اولمشدر .

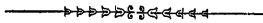
بونک زماننده کاشغر قطعه سنده ضبط اولمیش همان هیچ بر محل قالماش

ایلدی .
« ۴۳۳ » سنه هجریه سنده وفاتیه شرف الدوله ابو شجاع آرسلان خان

پادشاه اولمش ایسهده مؤخرأ برادری بغرا خان اوزرینه کلهرك اولنان
مچاربهده اسیر اولمش ودها صکره لری بغرا خانك زوجه سی طرفندن اخناق
ایدلشدیر .

بغرا خان برمدت اجرای حکومتدن صکره وفات ایتدکده مشارالیهك
حرمی تخت سلطنته ابراهیم اسمنده اولان صغیرالسن اوغلنی کچیرمک ایچون
ولی عهدی تسمیم ایتک و محبوس اولان سالف الذکر ارسلان خانی اخناق
ایتک کی ملعتلری اجرا ایله نائل امل اولمش ایسهده ابراهیمک برادرلری
حکومتنه راضی اولدقلرندن مچار بهیه قالقیشدیبلر و ملکی شورش واختلال
اتشی ایچنده یاقدیبلر .

بو حالدن سمرقند خانی عماد الدولة ابوالمظفر طمعاج خان استفاده ایدهرک
« ۴۴۰ » سنه هجریه سننده حکومتلرینی اللرندن الدی وایشته بوتار یخندن
صکره برعصر مدت امتداد ایدن « قره خان » حکومتی طمعاج خان خاندانی
زیر اداره لینه کچدی .

علاوه

(طمعاج خان سلاله سی کرچه یدنجی عصر هجرینک ابتداسنه دکن
اجرای حکم و حکومت ایلش ایسهده بونلر مؤخرأ دولت سلجوقیه نك ودها
صکره لری خوارز مشاهانك تحت جایه سنه کیرمکه مجبور اولمش وهله
صکره لری کاشغر قطعه سنه بتون بتون مداخله ایدهمامشلردر)

تاریخ قسمی کاشغر بشچی عصر

« قره خان » حکومتی زماننده اسلامیت کاشغرده فوق العاده ترقی ایدرک
قطعه مذکوره اهلایسنک ثلثانندن زیاده سی شرف اسلام ایله مشرف اولش
وقطعه مذکوره ده قبول اسلام ایتمیان پک آز کسه قالمشدر .
حکومت مذکوره زماننده علوم و معارف و صنایع و تجارت دخی خیلوجه
کسب ترقی ایتش و آسیانک کالات علمیه سندن قطعه مذکوره دخی حصه مند
اولش ایدی .

حکومت مذکوره بر اسلام حکومتی اولدیغی و حکمداران ایسه علی العموم
طریق عدل و انصافدن هیچ بروقت ایرلدیغی جهتله کاشغر اهلایسی بونلرک
زمانلرنده نائل سعادت اولش ایدی .

اوزمانلرده چینلیلر بر ایکی دفعه کاشغرک تملیکیچون چالیشمشلر ایسه ده
قره خان حکومتی قوتلی بر صورتده تأسس و تقرر ایلش اولدیغندن و چینلیلر
ایسه بر حکومتک استیلای ممالکنه کفایت ایدرک قوه عسکر یه دن محروم
بولندیغندن حصول امله موفق اوله مامش و مساعی واقعه لرندن بر ثمره نافع
اقتطاف ایدرمدکن بشقه انہزام و مغلویت کی دوچار ضرر وزیان
اولشلردر .

کاشغریلرک افاده لرینه نظراً :
} سلطان بغرا خانک وفاتندن بر مدت صکره ساله
رسولدن اولان } سلطان غازی پادشاه } کاشغر شهرینه کلش

واھالیء اسلامیہ بی باشنہ طویل یوب چینیلرلہ برخیلی محاربہ دن
صکرہ عاقبت شہید اولمشدر . کندیلری « ارتوش » قصبہ سندنہ
مدفون ایمش . مشارالیہک وفاتسندن صکرہ مخدومی { حضرت
پادشاہ } پدرینک مقامنہ کیوب اودہ برچوق محاربہ دن صکرہ مرتبہ
شہادتہ نائل اولمش وکاشغریک کہنہ شہرینک خارج سورندہ مدفون
ایمش {

بلادہ شو [اشارت لک ارہ سندنہ محرر اولان سوزلر کاشغر اھالیسندن
وقوعات سالفہیہ واقف اولان لک افادہ ل یدر .

سلطان کلہ سیلہ شاہ لغتی بزده و عرب و عجمدہ ممانی سیاسیہ بی مراد
اولمہ رق لغت معناسنک بر قسمی قصد ایدیلوب (سلطان الشعراء) (سلطان
الحکماء) (سلطان العلماء) (شاهراہ) (شاہ بیت) (شاهسوار) (شاهباز)
کبی دھا سائر پک چوق اشخاص واشیادہ قوللانلقده ایسہدہ بومقاملردہ
اولان سلطان وشاہ کلہ لری علم اولدیغنی کبی عنوان دخی اولدیغسندن
و بوجہت مقصدک بتون بتون خارجسندہ اولدیغسندن بوراسنک اوزون
اوزادی یہ تفصیلنہ لزوم یوقدر .

ایکی عصرہ یقین مدت سلطنتی امتداد ایدن سبکتسکین دولتک پادشاہ
مشہوری اولوب نائل فتوحات جسمیہ اولان و ۳۸۸ سننہ ہجریہ سندنہ
جلوس ایدن سلطان محمود غزنوی ملوک اسلامیہ ایچندہ اک اول (سلطان)
عنوانتی آمشدر .

ملوک سائرہ ایسہ عنوان مذکورہ مشار الیہدن کورہرک مؤخرأ اخذ
ایلمشدر .

بو (ملوک سائرہ عنوان مذکورى مشارالیهن کورہ رک اخذ ایلشدر)
عبارہ سندن بالعموم پادشاہلرک عنوان مذکورى الدقلىرى اکلاشلاملیدر .
خوارز مشاھان ایله دولت ابد مدت عثمانیہ پادشاھان ذیشانى درکہ :
کافہسى (سلطان) عنوانى المشلردر (*).
کاشغرلیلر مشارالیهک سلاله طاهرہ دن اولدیغى بیان ایتمکدهلر ایسه ده بن
کندى تدقیقاتمه اعتماداً دیرم کہ : کاشغره او تاربخده سلاله طاهرہ دن هیچ
بر ادم کیتماشدر .
واقیبا علمادن بعض کسه کاشغره کیتش ایسه ده کیدنلر سلاله طاهرہ دن
دکل ایدی .

خاطره کلان شودر کہ : کاشغر قطعہسى هجرتک ایکنجی و اوچنجی
عصرلرنده هنوز دائره اسلامیه ایچنه کیرمش و عربستانه پک اوزاق برموقعده
بولنمش اولدیغى واهالیسنندن ده بعضیسنک خاندان رسوله محبت کامله لری بولندیغى
اجلدن مکہ دن وسائر محلدن بر ادم کرک تحصیل سلطنت ایچون اولسون
و کرک اقتضاسای جیتدن بولنسون کاشغره کیتدکده ایش کورمکه واهالی بی
کندوسنه جلبه مدار اولور ملاحظه سیله (بن اولاد رسولنم) دیمش اوله .
اهالی کندوسنک اولاد رسولن اولدیغى نره دن بیله جک ؟
حقیقته قریب اولان ده بودر .

بو افاده نك صحتی اشاعیده ائمه بختنده کاشغرلیلرک افاداتنک بطلانتی اثبات
ایتدیکم وقت ده از یاده مرتبه ثبوتہ واریر .
احتمال کہ بنم بو جهتله دار اولان تدقیقاتمه نقصان وار . انسان
دکلیم ؟ خطا و نقصاندن البت قورتبلمم . باخصوص کاشغر تاریخی یازمق
کبی هر سطرینک تحریری دور و دراز تدقیقه محتاج اولان بویله اگر بر ایشی

(*) دولت علیہ عثمانیہ پادشاھان علی العموم (خان) لغی دخی قبول ایلشدر .

در عهدہ ایدن بنم کبی بر عاجزک کثرت تدقیقاتی ایچنده خطا ایتماسی وغافل بولتماسی ممکن اوله مز .

لکن اصل جای اشتباه اوراسیدر که : کرک بو (سلطان غازی پادشاه) ک و کرک محمدومنک کاشغره بغرا خاندن صکره ورودری ادعا اولنان ائمه دن اول کادیکی بیان اولنه بورده هانکی تاریخده کلدکلر یتنه ونه قدرمدت طور دقلر یتنه دائر مدعیلر بیان معلوماتدن اظهار عجز ایده بورلر .

بو ذاتلری بغرا خاندن صکره کلش دیه نصل قبول ایده بیللم که مشارالهدن صکره اولانلرک اسامیسی یوقاروده محرر اولوب انلرک ایچنده بونلر یوقدر ؟ هایدی کاشغرلیلرک افاده لرینی تقدیم اولنه جق ایکن تأخیر اولمشدر دیه تأویل ایده لمده بغرا خاندن اول کلش دیلم .

واقعا بغرا خاندن اول کاشغرده پر قاچ ذاتک اثبات وجود ایتدیکی تدقیقات واقعه دن اکلاشلش ایسه ده بونلرک اسملری ایله وقوعات و تاریخ ورود مدت اقامتلری غیر مضبوط اولغله برابر انلر حقنده اولان معلومات دخی بهوده کاغد قره لمقدن بشقه هیچ بر فائده بی متیح اولمیان روایات متناقضه دن عبارت بولمیش اولدیغندن بو ذاتک اومیانده اولوب اولدیغنی قطعاً حکم اولنه مز . مع ذلك معلومات صحیحه اتیانی ممکن اوله میان بر زمان ایچنده ورودی ادعا اولنان بر کسه نک عدم ورودینی قطعاً بیان مناسب اولمامغله کاشغرلیلرک بغرا ندن صکره کادیکی وسلاله طاهره دن اولدیغنی جهتلری قبول اولنه میان شو روایتلری موجبجه کاشغره بو نامده بر ذاتک فقط (بغرا خاندن اول) ورود ایتدیکنی تسلیمدن بشقه چاره یوقدر .

آسیاده اولان (حضرت سلطان) بلده سنک بو سلطان غازی پادشاهک اوغلنسه منسوب اولوب اولدیغنی حقنسه تاریخجه معلومات قطعیه و صحیحه یوق ایسه ده بونک مدعایه دلیل اولدیغنی ظاهر در .

ینہ کاشغر لیلر دیورلرکھ :

[حضرت پادشاه {ك} وفاتندن صکره رسالتپناه افندمرك نساندن
که { ائمه اثنی عشر { دن امام جعفر الصادق حضرتلری کاشغر قطعه سنده
واقع نختن ولایتینه ورود ایده رک چینلیلردن برخیلیسنی مسلمان ایتدیکی
کبی اسلامیتی قبول ایتیانلرایله ده محاربه ایتمش ونهایت شربت شهادتی
نوش ایتشدر . مشارالیه حضرتلری ختنک جانب شرفیسنده وطقوز
کونلک مسافه سنده مدفون اولوب کندیلرینک مدفولرینک یاننده دخی
قرق قدر شهیدک مدقی واردر .]

کاشغر لیلرک اشارت ایچنه الهرق بالایله یازدیغم بوسوزلری ده (سلطان غازی
پادشاه) حقنده اولان سوزلری کبدر .
اول باول شوراسنی اخطار ایده ییمکه : کاشغر قطعه سنده کرک امام جعفر
الصادق حضرتلری نامنه وکرک (سلطان غازی پادشاه) کبی ده سائر
برچوق کسه لک اسمنه اوله رق بر طاقم مر اقد بوقدر دیمبورم .
کاشغرده برچوق زیارتگاه محل واردرکه : هر بری برر ذاته منسوبدر .
ایرانده برچوق امام مزاری اولدیغی کبی :
لکن بونلر اورا اهللسنک اعتقاد ایتدیکی و بیلدیکی وجهله منسوب
اولدقلری ذواتک حقیقه دارالقرار ابدیلری دکلددر .
اولا امام جعفر الصادق حضرتلرینک مر قدرلی کاشغرده دکل مدینه ده
بقیعه در .

ثانیا مشارالیه حضرتلرینک تاریخ وفاتلری ۱۴۸ سنه هجریه سنده درکه :
۶۵ یاشنده اولدقلری حالده ارتحال دار بقا ایتشلر ایدی .

مرقدی مدینه‌ده اولان بر ذات شریف نصل اولورده کاشغرده ده مدفون اولور ؟

حالبوکه امام جعفر الصادق حضرتلری کاشغره هیچ کیتماشدر . چونکه کیتدکلیته دأر کتب اسلامیه‌ده برصراحت یوق .

واقعا امام حسن (رضی الله عنه) حضرتلری هجرتک ۳۰ نجی سنه - سنده نقض عهد و اعلان عصیان ایدن نه‌اوند و همدان و حوالیسی اهلینسک تأدیبی ضمننده حضرت عثمان (رضی الله عنه) جانب مالینندن سعید بن العاص قومانداسنده اوله‌رق اول طرفره کوندر یلان عساکر موحدین ایله برابر عزیمت بیورمشلر ایسه‌ده اعزام قلنسان عساکر اسلام یالکر او جهت اهلینسک امر تربیه‌سنه سعی و اقدام ایتش و اسیادن بعض محللر دخی ضبط ایلشلر ایسه‌ده کاشغر حوالیسنه قدر عرض شوکت ایده‌مامش و بو صورتده امام مشارالیه حضرتلری دخی کاشغر قطع‌ه‌سی طوپراغنه ایاق باصمامشدر .

امام جعفر الصادق حضرتلرینک کاشغره ورودی حقنده اولان ادعایی جرح ایچون افاداتم بو محله تمامیه یازلماشدر .

بو خصوصه دأر اولان محاکماتک قصوری ایسه (امام محمد الجواد) حضرتلرینک ورودی حقنده کاشغره موجود اولان معلوماتک یا کاشغری اثبات ایچون سوبلیه‌جکم سوزلره اتمام ایدیله‌جکدر .

بته کاشغرلیلر دیورلرکه :

{ «امام جعفر الصادق» حضرتلرینک وقوع شهادتلرندن صکره } ائمه

اثنی عشر { دن { امام تراب الدین { و بونک شهادتندن صکره ده { امام محمد تقی { و { امام علی تقی { (*) حضراتی کاشغره کله رک چین مجو- سیلریله برچوق محاربه لرایدوب برخیا یسنی داخل دائره اسلامیت ایش و عاقبت انلرده نائل مرتبه شهادت اولمشدر . { امام تراب الدین { امام جعفر الصادق حضرتلرینک مرقد عالیری یاننده و امام محمد له امام علی حضراتی دخی ختنه تابع قره قاش و یورک قاش شهرلرنده و یا بونلرک اره سننده مدفون ایش {

کاشغر لیلرک شوافاده لری مقارن حقیقت اولیوب انلرجه اولان بومعلوماتک یا کاش اولدیغنی برقاچ جهندن اثبات ایده بیلیم .
سوزه شورادن باشلیهیم که :

ائمه اثنی عشر دن (امام تراب الدین) اسمنده بر ذاتک وقتیلله بو عالم فانیده اثبات وجود ایش اولدیغنی بیلیمورم .
بیم بیلدیکم و یک چوق کسه نک ده بیلدیکی (ائمه اثنی عشر) حضراتی ایشته شونلردن عبارتدرکه : اسامیننی تبرکاً بر وجه زیر کتاب حاجزی به درج ایتم :
« حضرت امام علی » « حضرت امام حسن » « حضرت امام حسین »
« حضرت امام زین العابدین » « حضرت امام محمد الباقر » « حضرت

(*) (امام محمد الجواد) و (امام علی الهادی) حضراتی اوله جق

امام جعفر الصادق « حضرت امام موسی الكاظم » « حضرت امام
علی الرضا « حضرت امام محمد الجواد { النقی } « حضرت امام علی
الهادی { النقی } « حضرت امام حسن العسکری « حضرت امام
محمد المهدی « رضوان الله تعالی علیهم اجمعین .

کوزیله یورکه : شو ذوات کرامک ایچنده « امام تراب الدین » اسمنده
بز ذات یوق .

واقعا بو اسمده بریا کاشلق اولوب « امام تراب الدین » ذیلان ذاتک
ائمه دن اولدیغی و « امام جعفر الصادق » حضرتلرندن صکره کاشغره ورود
ایتدیکی ادعا اولمسنه نظراً بو ذاتک « امام موسی الكاظم » و « امام علی
الرضا » حضرتلرندن بریدی اولسی حکم ایدلک ایستنلور ایسه ده « امام
موسی کاظم » حضرتلری ۱۸۳ سنه هجریه سنده الی بش یاشنده اولدیغی
حالده بغدادده ارتحال ایدهرک شهر مذکورده و « امام علی الرضا » حضرتلری
دخی ۲۰۳ سنه هجریه سنده خراسانده طوس نواحیسندن (نوقان) نام
قصبه ده وفات ایدوب قصبه مذکورده و مشهور هارون الرشیدک (*) تره -

(*) مشارالیه خلفای عباسیه نیک بشجیسی در . هجرتک ۱۴۸ نجی سنه سنده طهرانده
تولد ایتمش و ۱۷۰ سنه هجریه سنده مقام خلافتک یکمشدر .

مدت خلافتک ۲۳ سنه ۲ ماه اون طقوز کون اولوب ۴۵ یاشنده و ۱۹۳ سنه
هجریه سنده ارتحال دار بقا ایلشدر . (طوس) ده مدفوندر .

زمانده علوم و فنون و صنایع و تجارت زیاده سببه ترقی ایتمش و یک چوق علما ظهور
ایلشدر . مدت خلافتده دولت عباسیه نیک سلطنت و شوکتی معارج علیای کاله واصل
اولمش ایدی . غایت سخنی و دیندار بر بادشاه عادل و مراحشعار ایدی .
صره سی کلبرسه عباسیلر حقنده معلومات ویریلیر .

سنده مدفون اولدقلرندن بوذاتک امام موسی و امام علی الرضا حضرتاسندن ریسنک اولسنه حکم ویریله مز .

شمدی دیمک اولدی که : بو « امام تراب الدین » دینلان ذات نه « امام موسی کاظم » ونه ده « امام علی الرضا » حضرتلریدر .

امام تراب الدین دن صکره « امام محمد الجواد » ایله « امام علی الهادی » حضرتلرینک کاشغره ووردایتدکری حقننده اولان ادعائک جرح و تکذیبته کلنجیه :

« امام محمد الجواد — نقی » حضرتلری (۲۲۰) سنه هجریه سننده ۲۵ یاشنده ایکن بغدادده مسجوماً وفات ایندوب « امام موسی الکاظم » حضرتلرینک یاشنده و « امام علی الهادی — نقی » حضرتلری ده (۲۵۴) سنه هجریه سننده عازم دار بقا اوله رق موصل ایله بغداد (*)

(*) بغداد یک اسکی برشردر . حقننده اقوال چوق . نوارینک بعضیسنده ملوک اکمره دن بری کندیسنه شرفدن کلان طواشیسنه بغداد حوالیسینی احسان ایتدیکی وطواشینک صمنک اسمی بن اولدیغیچون مرقومک الله ویردی مقامنده اول محلی بغداد اسمیله تسمیه ایلدیکی وبعض محله دهخی باغ و داد ایری ایری بغداد شهری محلتک وصاحی زاهیک اسملری اولدیغی محرردر .

برهانده ایسه (باغ) ایله (داد) دن مرکب باغ عدل معناسنه ایدوکی ونوشبروان زماننده شهر مذکورک زمینی بر باغ دلکشسا اولدیغندن مشارالیه هفته ده برکون اورایه کیدوب اجرای عدل و داد ایتکلله شهر مذکور زمینی باغ داد تسمیه اولندیغی و کیدرک بالخفیف بغداد دینلیدی مذکوردر .

هر حالده بغدادک اصل بانسی خلفای عباسیه نک ایکنجیسی منصوردر . ۱۳۸ سنه هجریه سی اوخرنده بناسسنه مباشرت اولنوب ۱۴۶ سنه هجریه سی ابتداسسنده تکمیل اولمش و ۶۵۶ سنه هجریه سننده خلفای عباسیه نک انقراضیله برابر هلاکو طرفندن تخریب ایدلشدر .

خلفای عباسیه زماننده دار المعارف جهان ایدی . مؤخرآ اسکی معوریت ومدنیتی ضایع انجش واهالیسی ازالشدر . بوکونی کون دولت عثمانیه نک برولایقی واردو مرکزیدر .

یپننده کائن سامرا (*) نام شهرده مدفوندر .
کاشغرلیلر « امام موسی الکاظم » حضرتلرینک ده ابروجه ورودینی
بیان ایتمکدهلر ایسهده مشارالیه حضرتلرینک تاریخ وفاتی ومدفنی یوقاروده
یازدیغمدن بوزاده تکرارینه حاجت کورلماشدر .

اشبو ذوات شریفهک هربری کاشغر قطعه سنک خارچنده وقطعه
مذکورهیه خیلوجه اوزاق برر محله مدفون اولدقلری حالده بونلرک کاشغره
کلوب بر چوق محاربه ایتدکلی ادعا واوراده ارتحال دار بقسا ایلدکلی
اعتقاد اولنهرق کویا کندیلرینه مخصوص اولق اوزره انشاسا قلنان محللر
زیارت وتماشای اولتمقده اولسی تعجبه سزادر .

بوده اورا اهلینسک حقیقت حال بیلدکلرندن نشأت ایلمکدهدر .
شوراسنی بیانه لزوم کوریرم که ذوات کرامک تر بهلرینی زیارتدن مقصد
ارواح شریفهلرندن استمداد اولدیغمدن بر ادم مسافه بعیدهده اولان برذات
کریمک روح شریفندن طلب معاونت ایده ییلور .
مادامکه : « امام جعفر الصادق » حضرتلرلیله انلردن صکره ائمه ائنی
عشردن بر ایکی امامک کاشغره ورودی سلطان بغرا خان زمانندن صکره
اولق اوزره ادعا اولتمقدهدر .

۹۴۰ سنه هجریه سنده سلطان سلیمان فتح وضبط ایش ورفاچ دفعه هجملر
و عثمانیلرک الله یکمش ونهایت دولت عثمانیهک تحت ضبط و اداره سنده قالمش ومقدما
۸۰۳ سنه سنده دخی تیمور مشهور ضبط وتخریب واهالیسنی همان عومنه قریب دینهک
درجده قتل واعدام ایشدر .

(*) شهر مذکورک شمیدی حالده خرابهسی طور مقدهدر . هجرتک ۲۱۸ نجی سنه .
سنده مسند خلافته کین وخلفای عباسیهک سکرنجیسی اولان معتصم بنا وانشا ایشدر .
سامرانک عجبی سرمن رأی در . خلیفه سامرانک امر انشاسی تکمیل اولدقده بالجله
عسکرلیه سیر وتماشاسنه کیتدکده لطافت بنا وجیادت آب وهواسندن عسکرندن هر کیم
کوردی ایسه محظوظ ومنون اولمغه بومعناقی مفید اولق اوزره سرمن رأی نام قالمش
ومتوخراً بالتحقیف سامرا دیشدر .

ومادامکه سلطان بغرا خانک کاشغره اثبات وجود ایتسی دردنجی عصر هجریک اواخرنده وقوع بولشدر .
بوصورنده مشار الیهم حضراتک دخی مطلقا وبهمه حال بشجی عصر رجالتدن اولملری اقتضا ایدر .

شوراسنی افاده ایدیم که : سلطان بغرا خاندن صکره ورودی ادعا اولنان سلطان قازی پادشاهی ومخدومنی حسابه داخل ایتوب مشار الیهم حضرتلرینی بغرا خاندن صکره کلش فرض ایده بورم .
اگر سلطان پادشاهی ده کاشغره کلدکری ظن اولنان ائمه ایله سلطان بغرا خان ارسنه وحسابه قائمق لازم کلور ایسه بوصورنده مشار الیهمدن اک صکره ورود ایدن ذاتک مطلقا التجی عصره یتشمش اولسی ایجاب ایدر .

حالبوکه کاشغره ابتدا ورودی ادعا اولنان « امام جعفر الصادق » حضرتلرینک تاریخ وفاق -- صحیح اولوق اوزره -- ۱۴۸ سنه هجریه سی اولوب کندیلری ایکنجی عصرک نهایته بیله یتشمامشدر .
اک صکره کاشغره ورودی بیان اولنان « امام علی الهادی » حضرتلری ایسه اوچنجی عصر هجری رجالتدن اولوب ۲۵۴ سنه هجریه سنده وفات ایتشلردر .

کاشغره ورودلری ادعا اولنان ائمه تک اک صکره ورود ایدنی اوچنجی عصرک اواسطنده وفات ایدرده نصل اولورکه بونلر بغرا خاندن صکره یعنی بشجی عصر ایچنده کاشغره بولنه بیلورلر ؟
ارهده کیچن ایکی عصره یقین زمانی نه بیالم ؟
بغرا خاندن صکره اولانلر بزجه مضبوط اولدیغندن ائمه نی مشار الیهمدن صکره کلش دیه میز .

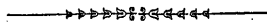
مشار الیهمن اول یعنی هجرتک ایکنجی و اوچنجی عصرلری ایچنده

کلدکری یولنده برتأویله قالقیشیر ایسه ک ائمه نك بولندقلری زمانه نظرأ بر پارچه یاقیشیق الور ایسه ده یوقاروده بر تفصیل بیان اولندیغی وجهله مشار الیه م ک کاشغره کیتدکری نسه دائر صراحت اولمامسی ومر قدرینک قطعه مذکورده بولنمامسی بوتأویلی حکمسز براقیر .

کاشغر لیلر مشار الیه من بشقه امام حسن وحسین رضی الله عنهما حضرتانک وحقی امام علی (کرم الله وجهه) و (رضی الله عنه) حضرتانک ده کاشغره ورودلرینی افاده ایله کاشغر تربله زنده موجود اولان تذکره ردن الدقلری معلومات اوزرینه بر طاقم محاربات و حکایاتی مشار الیه اسناد ایلمکده ایسه زده بو جهتک محاکمسی قسم ثانی په تعلیق ای دیله رک شمیدیک آکا دائر بوراده تفصیلات اعطاسندن صرف نظر اولمشدر .

اشبو اماملردن صکره کاشغر قطعه سنه (شا کرال دین) اسمنده بر یسنک ودها سار بر چوق ذواتک کاشغر قطعه سنه کله رک بر خیلی محاربه دن صکره شهید اولدقلری کاشغر لیلرک اره سنده سویلمکده ایسه ده بوشا کرال دین دینلان ذاتک نه مقوله ادم اولدیغنه وبوندن بشقه کاشغره کلان سار ذواتک کیلردن عبارت ای دوکنه دائر معلومات ویره مامکده درلر .

شونی اخطاره لزوم کوریرم که : کاشغره خارجدن کلانلر (بغرا خاندن اول) قطعه مذکورده نک شمال و شمال شرقی جهتلرینه کیده مامشلردر .

آزه جق دوشینلور ایسه کاشغره اولان شو یولده کی معلوماتک یلان اولدیغی آکلایشیلور .

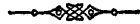
یلان دکل . فقط یاکایش . بوده زمان مرور ایتمسندن تولد ایتمش برشیدر .

کاشغر امیر قتیبه طرفندن فتح اولندقدن صکره یعنی هجرتک ایکنجی
واوچنجی عصرلری طرفنده ابتداری دولت نبی امیه ومؤخرأ خلفاء عباسیه
طرفلرندن منصوب خراسان والیلری معرفتیه اداره اولنور ایدی .
خراسان والیلرینک زیر اداره سنده بولنان محللر قطعهُ مذکورهُک غرب
طرفلری اولوب شرق و شمال طرفلری ایروجه بر اداره مستقله التنده ایدیلر .
دولت سامانیه زماننده ایسه کاشغرک غرب طرفلرینک (جزوی بر مدت)
دولت مشارالیه مریوطیتی وار ایدی .
کاشغرک یکی فتح اولمش بر محل اولسی واهالیسنک ده (اسیاجه پک
چوق کسه طرفندن قبول اولنان وشو زمانده سالکانی اسکینندن زیاده
اولوب مقدارلری بر چوق ملیونلره واران) بودی مذهبنده بولمسی غیرتکشان
عربی کندی طرفنه جذب و جلب ایشدر .
دیانتپوران عرب دولت امویه زمانده منتظماً ومؤخرأ غیرمنتظم اوله رق
منفرداً ومتوالیاً کاشغره کلهرک اعلاء کلمه الله ایچون هجرتک ایکنجی عصرندن
اوچنجی عصری اواسطنه دکن بر یچق عصر مدت چالیشمش وپک چوغی
نائل مرتبه شهادت اولمش ایدی .
ناشردین احمدی اولان مجاهدین اولاد عرب خدمت جلیله دینییه ایفا
ضمننده هر دورلو فداکارلغی اختیار ایش وکاشغرک شرق جنوبی جهتلرینه
دین مبین اسلامک ادخالی و او طرف اهاالیسنک قبول اسلامی و بو سببیه
بودی مذهبنک اورالده کلیاً محو وابطالی ایچون یالکز او جهتلرده ربع عصر
قدر حرب و قتال ایله اوغراشمشدر .
اوزمانک وقایعی غیر مضبوط اولدیغندن وقوع بولان محاربات متمادیهنک
مفضلاً شرح واتیانی و ابراز شجاعت و جلادت و احراز مرتبه شهادت
ایدنلرک ذکر ویانی ممکن دکدر .
کاشغره کلوبده تاریخی و اسامیسی معلوم اولیسان کافه ذواتی هجرتک

ایکنجی واوچنجی عصرینه داخل ایتک و بو مجاهدین اسلام ارسنه قاتمق لازم کلور .

یوقارورده ایما اولندیغی وجهله ائمه دن ظن اولنسان ذوات ایله سلطان غازیلری بونلر میانه ادخال ایتک ایشک اک کسدرمه سیدر .

بو مجاهدین ذیشانک غیرت دینیله ایله نه درجه فداکاری بی اختیار ایلدکاری قطعه مذکورک همان هر طرفنه دیانت جلیله اسلامیه انتشار ایدهرک چین ایجرولرینه وارنجیه قدر هر جهتلرنده برخیلی اهل اسلامک ومقابر شهدانامیله برچوق ده محال سکون و آرامک بولمسی ایله آکلشیلور.

﴿ ابن صباح ﴾

هجرتك بشجی عصری اواسطنه یقین ایدی که: وقتیلله اهل اسلام
ارهسنده بز بیوک بلا اولهرق ظهور ایدن حسن صباح (*) اوائل حالنده پک

(*) مرقوم ۴۴۸ سنه هجریهسنده تولد ایدوب بز خیلی زمان اوتده بروده کردکن
صکره هجرتك ۴۸۳ ویا ۴۸۵ سنهسنده ظهور ایدی . و ۷۰ یاشنده و ۱۸۰
سنهسنده فوت اولدی .

کندیسنک میدانه قویدیغی مذهب باطنه باطنیه دیرلر . حاشا بز نوع الوهیت
دعواسی ایتیش وقرآن کریمک معنای ظاهریسی مراد دکلدر دیرک بز طاقم هذیانه
قالقیشمش ایدی .

کرسى حکومتی قزوین نواچیسسنده کائن الموت قلعهسی اولمق اوزره تشکیل ایلدیغی
باطنیه حکومتی ۱۷۱ سنه پایدار و ۶۵۴ سنه هجریهسنده هلاکوو مؤخرأ اباقان
مرفتیلله اشبو حکومت باطله مضحعل اولوب خذله افراندن پکچوغی مقتول و تارومار
اولدی .

ین وشام کبی ساتر برلده بز قاج شعبدری ظهور ایتیش ایسهده انلرده پک چوق
زمان دوام ایدهمیوب رهین انقراض اولمشدر .

ملعونلرک ایتدکلری شناخت قلمدی . اطرافده بولنان اهالی اسلامیه وحقی حکمدارلر
یبله عاجز قالمش و بز درجهیه قدر شرلرندن دوچار خوف وحشیت اولمش ایدی .

محو واستیصالریجون حکمدار ان عصر پک چوق چالیشمشلر ایسه ده قیریلدقجه
بز یاندن تکثر ایلکده اولدقلرندن بتون بتون کولکلرینی کسمکه موفق اولدمامشدر ایدی .
هلاکونک اسلام اوزرنده بز داهیة عظمی اولان اشبو ملعونلری قتل واعدام ایلله
مذهبیرینی محو ایلسی اهل اسلام حقنده اولان مظالم فوقالعادهسنه مقابل بز خدمت
خیریهدر .

کرک ابن صباح وکرک تشکیل ایلدیغی حکومتی وخلفلری حقنده اشاغیلرده مجلاً
معلومات ویریلله جکدر .

چوق یرلی طولاشدیغی کبی کاشغر قطعه‌سنه دخی کلش ایدی .
مر قومک کاشغر قطعه‌سنه کلسندن مقصد خفیبی شو اولوق کرکدرکه :
قطعه مذکوره اهاالیسی دین اسلامی یکی قبول ایلش و دیانت مقدسه
اسلامیه‌نک حقایق و دقایقن دها لایقیله اکلایه‌مامش اولدیغندن و بر چوغیده
پیدر پی قبول اسلام ایلکده بولندیغندن بونلری دین اسلامه اولان وقوف
و معلومات جزویه‌لری جهتیله کندیسنک مؤخرأ میدانه قویه‌جینی مذهب
باطلنه پک مستعد کورمش و عربستان کبی علمایه مرکز اولش بر یرده و دینک
حقایق احوالنه مطلم اولش بر ملت اره‌سنده مذهب باطلنک اظهار و اعلانی
نقدر اولسه کوچ بر شیء اولوب کاشغر کبی عربستانه اوزاق اولان و اهاالیسی
بلیه جهالتدن لایقیله قورتلماش بولنان بر محده ایسه بو املنه قولایقله نائل
اوله‌جفنه حکم ایده‌رک تشکیل حکومت ایچون ایسه اوراسنی پک مناسب
بولش ایدی . ایشته بو سببلردن ناشی کاشغر قطعه‌سنه کلش ایدی .

جد اولسون که : مر قومک کاشغره مواصلتی قره خان سلاله‌سی
حکومتنک زمان انقراضنه یعنی اک صوکلری اولان ابراهیم خانله قرنداشلرینک
مخارباتنه مصادف اولغله اوراسنی برنأره حرب و شورش ایچنده کورمش اولدیغی
اجلدن اورالده باریناق قابل اوله‌میه‌جینی و اهاالینک بو قارغشه‌لنی ائناسنده
تلقین مذهبه امکان بولنه‌میه‌جینی آکلایه‌رق عودت ایلش اولدیغندن
کندیسنک مذهب باطلی کاشغر قطعه‌سنده منتشر اوله‌مامشدر .

کرچه اورا اهاالیسندن بر مقدار ادمک فکرلرینی زهرلکه موفق اولش
ایسه‌ده بونلر پک از اولدقلرندن و مر قومک مذهبنه تمامیه واقف اولدقلری
کبی قوه نطقیه و عملیه‌دن دخی محروم بولندقلرندن سائرلرینی کندی فکرلرینه
اشترک ایتدیره‌مامش و بعضیسی قارغشه‌لق ائناسنده و بعضیسی ده مرور
زمانله وفات ایلوب کندیلرله برابر فکرلری دخی هیچ برکسه‌یه سرابت
ایتمه‌رک محو اولوب کیتشدر .

مشارالیهانک اودور شوکتنده خواه نا خواه زیر جایه سنه کیرمکه مجبور اولمش ایدی . (*)

اون بش سنه قدر اشبو حکومت سلجوقیه دولتنک تحت جایه سننده بولنهرق هیچ برکونا معامله سرکشانه ده بولنماش اولدیغندن دولت سلجوقیه دخی انلرک استقلال حکومتلرینه طوقنماش ایدی .

لکن ۴۹۵ سنه هجریه سننده سمرقند خانلقنه نائل اولان محمود خانک دولت سلجوقیه جایه سننی اوزرندن اتفق وتفرد ایدرک هر نه طرفدن اولور ایسه اولسون استقلال ادارهیه اولان جزوی وکللی مداخله بی قبول ایتمک اوزره وقوع بولان عصیانی اوزرینه شاه سنجرک قوه عسکریه ایله اوزرینه کللی اولنان محاربه ده محمود خانک مغلوب و مقتول اولسی استقلال ادارهنک بتون بتون الدن کیتسنی موجب اولدی .

محمود خان قتل اولندقدن صکره شاه سنجر طرفندن ارسلان خان سمرقنده خان نصب اولمش وایشته بوکره حکومت مذکوره سلجوقیلرک — هر خانی کندی طرفلرندن نصب ایتمک درجه سننده کی مداخله لریله — عادتا زوالیلکی مرتبه سنه تنزل ایشدر .

فقط دولت سلجوقیه نک انقراضی (***) زمانلرینه یقین وقتلرده یعنی هجرنک نتیجی عصری ایچنده وظیفه تابعیتی عدم ایفاومع ذلك سلجوقیه دولتیله اولان رشته ارتباطی بتون بتون کسر ایتمکه اجترایتمش ایدیلر .

دولت سلجوقیه حکمداران و سرامدان ارکانی ایسه دولترینک کوندن کونه رهین انقراض اولدیغنی کوردکلری وغائله دن هیچ بر وقت باشلری

(*) سلاطین سلجوقیه دن اولوب ۴۶۵ سنه سندن ۴۸۵ سنه سنه قدر ۲۰ سنه مدت کال شان وشوکت ایله اجرای عدالت ایدن سلطان جلال الدوله ملکشاه زماننده ایدی . ۴۷۱ سنه هجریه سی رمضانک اوننجی کوندن اعتباراً وضع اولنان تاریخ جلال

مشارالیهه منسوبدر . (***) بودولتنک انقراضیله مالک متروکسی خوارزمیلرک دست اداره سنه یکمشدر .

قورتلدیغی جهته سمرقند حکومتیله اولان ارتباطک تأکید و معامله سرکشانه ده وهوس تفرده بولسان خانلرک تأدیبی جهته باقماش و باقه ما مشلدر .

ایشته انک ایچون کاشغردن بر مقدار محل الیه سمرقندک طوغریدن طوغری یه سلجوقیلر جایه سننده بولمسی انجق یازم عصر قدر امتداد ایده . بیلش و صکره لری سمرقند حکومتی مستقلاً اجرای حکومت ایوب هیچ بر طرفک مداخله و جایه سنی قبول ایلامشدر .

کاشغر قطعه سی کرک سلجوقیلرک (*) جایه سننده بولندیغی و کرک سمرقند خانلرینک مستقلاً اجرای حکومت ایتدک لری زمانلرده اموال و اشیا و نفوسجه هیچ بر کونا ضایعاته دوچار اولیوب بر دور اسایش کورمش ایدی . واقعا سمرقند حکومتی برایکی کره سلجوقیلر و خطایلیلر ایله محاربه بیلش ایسه ده بولنر طول مدت امتداد ایلدیکی کی کاشغر قطعه سی اوزرنده دخی وقوع بولدیغندن قطعه مذکوره همان هیچ بر کونا ضرر کورماش دیمکدر . اوزمانلرده علوم و فنون و صنایع و تجارت اولدقجه کسب ترقی ایوب اختلافات و محارباتدن ازاده اوله رق هر کس نائل رفاه و حضور اولش ایدی .

تفرد ایدن شهرلر والیرلی و عاقبت حاللری

قره خان حکومتندن صکره سمرقند خانلرینک دست نفوذ و اداره سی

(*) دولت سلجوقیه ایلك پادشاهی یعنی رسماً طائمش حکمداری طغرل بکدر . مشارالیه ۲۳ سنه حکمران اولش ایدی .

کاشغر قطعه سنک یالکز غرب و جنوب جهتلرینه کیره بیلش و دولت مشار
الیهانک قدرت حاکمانه سی قطعه مذکوره نك شرق و شمال طرفلرنده کندیسینی
طانتدیره مامشدر .

حکومت مذکوره اوائل حکومتنده کاشغر قطعه سنک شرق و شمال
طرفلری ایزوجه بر امارت اوله رق شمال طرفی بعضاً آسیانک شمالنده اولان
قره ختایلیره استناد و شرق طرفی ایسه اکثریا هیچ بر طرفی طایموب کنیدی
قوتنه اعتماد ایدر ایدی .

بولنردن شمال امارتک اره سی چوق کچمکسزین کاشغرنک شمالنده اولان
وکوندن کونه کسب اقتدار ایلکده بولنان قره ختایلیر طرفندن استقلالی
التمش و اوراسی انلرک ضمیمه ممالکی اولشدر .

شرق امارتی ایسه اجرای حکومتده ثبات و بقا ملاحظه سیله کندیسینی
برمدت چین دولتک تحت جایه سنده کی کوسترمش ایسه ده استقلال اداره سنی
کسه یه و یرمک ایستدیکندن برمدت صکره قره ختایلیرک هجومیله اداره
حکومتی انلره تسلیمه مجبور اولشدر .

کاشغرنک سر قند حکومتنه تابع اولان غرب و بر مقدارده جنوب جهتلری
طرفلرندن منصوب والیلر معرفتیه اداره اولنوب اوزمانلرده برشهرک محافظی
صورت ظاهرده مأمور و حقیقتده ایسه آمر اولوق هوسنده اولوب بو حال دخی
کوره نك اقتضاسندن اولدیغنه و هر بری عادتاً بر دره بکی دیمک اولان شهرلر
محافظلری ایسه ازه جق باشلری ضیقلیجه اظهار عصیاندن چکیمه -
جکلری امثالیه مثبت بولندیغنه بناء مرکز اداره دن بعیدجه اولان ممالک
محافظلرینک امور و خصوصاته مداخله اولنماقله برابر قصور و خطیباتنک
چوغنه اغماض عین ایدیلور واره صره تقدیم ایلدکری و برکو و هدایانک
قبولیه عرض اخلاص و عبودیت ایللری اقتضای تابعیتدن عد اولنور
ایدی .

انک ایچون برملکت مرکز اداره دن تقدیر بعید اولور ایسه استقلاللی زمان مرور ایندکجه اونسبته زیاده اولوب عصیانہ قیام ایلامسی وظائف تابعیتک شرط اعظمی صاییلور ایدی .

کاشغر قطعہ سنک شمال وشرق جهتلرندن بشقه اولان محلاری دخی کرچه سمرقند حکومتنه مر بوط ایسه ده بونلز مؤخرأ اداره امورده نوعما کسب استقلال ایلش ایدی .

دها صکره لری کاشغر شهرلینک محافظلری درجه استقلال ارتدیره رق اکثر وقت سمرقند حکومتنی طایمزل ایدی .

بونکله برابر حکومت مذکوره علیهنده عصیان و مخالفته ده قیام ایلزل ایدی .

بونلرک عدم قیامی محافظه موقع ملاحظه سندن ناشی ایدی .

برارالق چین حکومتی ایله مؤخرأ کاشغرک شمال جهتنده اولان برنصفنی ضبط و تسخیر ایلش اولان قره ختایلیر کاشغری تحت جایه یه المغه قالمیشدی .

کاشغر والیرلی ایسه هر ایکسنه ده روی مامشات کوستروب جایه یی قبول ایتمامک ایچون قطعاً مخالفتده بولمیدیلر .

کرک اوللری و کرک صکره لری کاشغر شهرلنده بولنان و بردرجه کسب استقلال ایدن والیرک همان جله سی هانکی طرفی قوتلی کوریر ونه جهتی منفعتلی بولور ایسه او طرفک جایه سنی قبول ایدوب برحامی بی ترک ایله دیکرک جایه سنه کیرمامک ایچون هیچ بروقت اوغراشمامشلردر .

بونکله برابر چین و یاخود قره ختایلیرک جایه سنی قبول ایتدکلر ایچون سمرقند حکومتنه قارشو مخالفتده دخی بولمزل ایدی .

نه غریب حالدرکه اعصار قدیمه ده دولتک انقراضی پک چوق زمانه محتاج اولیوب تشکلری ایسه شمیدیکی کبی محال درجه سننده کوج برشی اولدیغندن برچوق دولتار باتار و یرلرینه عقیننده دیکرلری چبقار ایدی .

اولیله بر زمانده یعنی دولتلرک یکدیگرینه قلب اولسی و یاخود بتون بتون انقراض بولسی هنگامه سسنده و متبوعلری (یعنی حامیلری) اولان دولتلرک عجز وضعیتی زمانلرنده کسب استقلال ایدن شهرلر محافظلرینک محافظه موقع غیرتنده بولملری پک او قدر شایان تعیب کور یله مز . ایشته انک ایچون بو حال اهلینک افکار ومیلانی الجاسندن و حال وموقع ایله زمانه نك اقتضاسندن ایدی .

بو مدت طرفنده کاشغرک غرب طرفلرنده صنایع بر خیلی ایلرولوب علوم ومعارف کسب ترقی ایلش و عرباره اسیایی وسطی ترکری نك صنعت ومعارفجه اولان ترقیاتندن کاشغر دخی حصه مند اولش ایدی . بوقاروده عرض و بیان اولنان احوال درت بش سنه طرفنده وقوع بولش ایدی .

کاشغر قطعه سنک جنوب و غرب طرفلری محافظلرینک بویله اوج درت یوزلی پولتیقه لری بالاخره کندیلرینه ضرری انتاج ایلدی . بو حال چین دولتیله قره ختایلیرلی محاسده یه دوشروب ابتدایان حاصل اولان فکر جایه مؤخرأ ضبط وتملیک هوسسینی تولید ایدهرک هر ابکیسی ده کاشغرک بتون بتون استیلاسنه چالیشدیلر . محافظلر کندی پولتیقه لرنک سوء نتایجینی یعنی استقلال حکومتلرینک الدن کیده جکئی کورنجه نه ییاجق لرنی شاشیردیلر . لکن ارتق ایش ایشدن کچمش و کندیلرنده ایسه هرایی طرفه مرام آکلاده جق قوت قالماش اولدیغندن بالاخره نفاق و افتراقک سیئهنی چکدیلر .

چین دولتی اول اراقق ممالک بعیمده ضبط واستیلا ایده جک درجه ده قوتلی اولدیغنی و خصوصیه کاشغر کی پایتختک الک بعیدنده بولنان بر مملکت ایچون یکیدن بر دشمن تدارکیله اوغراشمغنی کندیسنجه مخاطره لی کوردیکی

جهته قطعه مذکوره اوزرینه اوزاتمش اولدیغی دست استیلایی کپرو چکمهکه
مجبور اولمشدر .

قره ختاییلر ایسه کاشغرك شمال طرفلری کندی اداره لرنده اولدیغی
وقطعه مذکوره نك بتون بتون ضبط واستیلایی کندیلرنجه الزم بولندیغی
جهته بو بابه اختیار فداکاری ایله قطعه مذکوره نك هر طرفنی تحت
اداره لرنه کچیردیلر .

بونلر هجرتك التنجی عصری اوائلندن اعتباراً کاشغرده قوتلی بر صورتده
یرلشمش ومؤخرأ دائرة حكومتلرنی فوق العاده توسیع ایدهرک اسپای وسطی دن
برخیلی ممالکی دخی قبضه تسخیرلرنه کچیرمشلر ایدی .

بو حکومت دخی التمش یتش سنه قدر غایت شانلی بر صورتده دوام
ایلمش ایسه ده او زمانلرده تشکل ایدن حکومتلرک دور شوکتلری پک چابوق
مرور ایلمسی اقتضای زمانه دن اولدیغندن بونلرک دخی قدرت وشوکتلری
مؤخرأ کوندن کونه ازالغه باشلش ودها صکره لری اختلالات داخلیه ایله
اساس حکومتلری دوچار تزلزل اوله رق بر ضعف وعجزیت کلیه ایچنده
اداره امور ایله اوغراشمشلر ایدی .

حاصلی بونلرکده حکومتلری نهایت بر عصر قدر امتداد ایدهرک هجرتك
یدنجی عصری اوائلنده بتون بتون انقراض بولمشلردر .

خوارزمييره عائد (*)

ایران و ترکستان و افغانستان قطعہ لری اوزر زنده بر خیلی زمان حکومت ایدن خوارزمیلرک (**). التنجی پادشاهی اولان «سلطان محمد قطب الدین ثانی بن سلطان تکش» خوارزمشاه (***) که: جنکیزه معاصر وقوت و قدرتجه بر درجهیه قدر اکا معادل بر پادشاه عادل ایدی .

ایشته انک زمانده و هجرتک ۶۰۶ نجی سنه سنده کاشغر قطعہ سندن بر مقدار ممالک ایلہ قطعہ مذکورہ انک اتکرندہ واقع اولوب بر طاقم طاغلق

(*) بعضیلر «خوارزم» جنک ایستیجی معناسنه «خواه رزم» دن محققدر دیرلر .

(**) خوارزمیلردن حکومت ایدنلر طقوز پادشاهدن عبارت اولوب بونلرک برنجیسی سلطان قطب الدین محمد خوارزمشاه بن انوشکین و صوکیده سلطان رکن الدین شاهر . ابتدای حکومتلری ۴۹۱ سنه هجریه سندن اعتبار اولوب تشکیل ایلدکلری حکومت بریحق عصره قریب مدت پایدار اولمش و ۶۲۸ سنه هجریه سنده کلیاً منقرض اوله رق جنکیزیلره انتقال ایلشدر .

(***) مشارالیه ۵۹۶ سنه هجریه سنده جلوس ایتمش و خوارزم دولتی بونک زمانده آسیا قطعہ سی اوزر زنده برنجیلک شرفقی احراز ایلش ایدی .

یکرمی بر سنه اجرای سلطنتدن صکره نهایت جنکیزنی اغصاب ایتکلہ آچیلان محـا .

تاریخ قسمی کاشغر التجی عضو

مخلاردن عسارت اولان قرغز(*) ممالکی خوارزمیلرک زیر اداره سننه کچمش
واو ائنده کاشغردن بر مقدار آدمده قبول اسلام ائیش ایدی .
آسیانک ترقیات علمیه وصناعیه سی اشبو خوارزمیلر زماننده مرتبه عالیای
کاله واصل اولمش ایدی .
بونلرک زماننده اول قدر علما و حکما ظهور ائیش ایدی که : مقدارلری انجق
جناب حقه معلومدر .

اسلملری صحائف تواریخی تزیین ایدن و شمیدی به قدر و آلان کمال حرمت
و تعظیم و رعایت و توقیر ایله یاد اولتمقده بولنان فضللا و علمانک چوغنی اشبو
خوارزم بلادینه منسوبدر .

حیفاکه جنکیزیلرک ایقاع ایلدکلی طوفان خون سرشک آلود خوارزمده
یتشمش اولان نادرات اعصارک همان جله سنی محو و نابود ایلدی .
خوارزم شاهانک دست حکومتمنده بولنان شهور و بلادک مرتبه عمرانی
واهاالیسنک کوندن کونه تزاید ایدن ثروت و سمانی تعریفی محال بر حد
ضایه ده ایدی .

ملکک بر باشندن دیگر باشنه قدر اسایش و حضور حکم سورر واهالینک

ریده و همدن ناشی ثبات و دوام ایده میوب فرار ائیش و ۶۱۷ سننه هجریه سننده
تازم دار بقا اولمشدر .

اگر سلطان محمد دوچار خوف و هراس اولمیوب و فرار ائیموده موجود اولان درت
بش یوز بیک عسکرینی حس استعمال ومع هذا اطرافدن ده استمداد ائیش اولسه ایدی
جنکیزه غایبه ایده مسه بیله کافه ممالکی ضبط اولنده حق و حکومتی بتون بتون الدن کیده چک
درجده مغلوب دخی اولز و ملت اسلامیه ده جنکیزیلرک قهر و ظلیله یانز ایدی .

(*) قرغز صورتمنده دخی یازیله یور ایسه ده بورالده کثرتله و کاشغر و آسیای وسطاچه
عمومیتله تالفتی (قرغز) صورتمنده اولدیفیچون بنده او وجهله یازدم .
بو طائفه نك احوالی حقیقده دخی قسم نائیده معلومات و یریه چکدر .

رفاه و سعادت کیتدکجه از دیاد بولمده اولدیغندن شهرلک نفوسی کوندن
کونه کسب تکثر ایدر ایدی .

شو نعمت عظمادن کاشغرک خوارز مشاهانه مر بوط اولان محلاری دخی
مستفید و حصه دار و اهالیسی ایسه بر سعادت مترقیه و بر نعمت متنایده ایله
اوا نکندار ایدی .

اشبو تاریخده کاشغر قطعه سی قره ختایلیره مر بوط اولوب بونلرک ایسه
نفاق و افتراق و فساد اخلاقدن و اختلال و محاربات داخلیه دن اسکی عظمت
و اقتدارلی قلامش و زمان انقراضلری هنوز حلول ایلدیکندن بر حال عجز
و قنور ایچنده اجرای حکومت ایلکده بولمشلر ایدی .

دولت خوارزمیه ایسه بونلرک بو حال عجز و پریشانیسندن استفاده ایدرک
مملکتلرندن بر منوال محرر بر مقدار محلی ضبط و تسخیر ایلشدر .

کاشغرک خوارزمیلرک دست اداره سنه کجمنان محلاری ایسه اشبو قره
ختایلیرک زیر اداره سنده قالمش ایدی .

لکن بوده چوق سورمدی .

عاقبت انلرده آسیانک کافه حکمداران و حکومتلری کبی محو و منقرض

اولدیلرکه بورالی اشاغیلرده بیان اولنه جقدر .

خوارزمیلرک کاشغردن ضبط و تسخیر ایلدکلری محللر دولت مشارالیهانک

زیر اداره سننده چوق طورمدی و بر رؤیا کبی حکمی بر مدت جزویه دن
عبارت اولق اوزره کلوب کجدی .

سکز طقوز سنه صکره که هجرتک ۶۱۵ نجی سالیدر مشارالیه سلطان

قطب الدین محمد شاهک جنکیزیلر (*) اوکندن عارفاری اختیار ایتسی

و ممالکنک برر برر جنکیزیلرک انه کجمنسی اوزرینه کاشغر قطعه سننده کی

(*) جنکیز چین کله سنک تفضیلی و چین کله سی دخی اولو معناسنه ایش !!

ممالک دخی خوارزمیلرک زیر اداره سمندن چیمش واوراسی بر بشقه حال کسب المشر .

دولت خوارزمیه نك مصائب اخیره سی قره ختایلیلرک چشم اتباهنی اچهرق بونلر ممالک متروعه لرینی استرداد ایتدکن بشقه شو قارغشلق ائناسنده ایروجه بر کلاه ده قایمق یعنی دولت خوارزمیه اجزاء ممالکنندن بر قاجنی زیر اداره لرینه کچیره رک شوکت و عظمت سابقه لرینی اعاده ایده بیلک ارزوسنده بولمش و بونک بر درجه یه قدر فعلیاتنه ده کیریشمشلر ایسه ده اتی الذکر جنکیر داهیه سی عقلارینی باشلرندن واستقلال و حکومتلرینی ده بتون بتون اللرندن المشر .

اخطار ورجا

یوقاروزده بالناسبه بیان وافاده قلندیغی وجهله هجرتک ۲ نجی و ۳ نجی عصرلینک وقوعاتی برتفصیل یازمق محالدر .
او جهته بعض موادی مبهم کجمله وایکی عصرلق وقوعاتی مختصر
ومجل اولهرق یازمغه مجبور اولدم .

الده تفصیل وتدقیق وقوعات ایچون مکمل مأخذک بولنسامسی حسبیه
ایکنجی واونجی عصر هجری وقوعاتی مجملاً یازوب مفصلاً یازلسی حقنده
اولان ارزوی عیبانهم حصوله کلامشدر .

کرچه اختصار اولنان جهتلر ایچون معلومات وتفصیلات یوق دکلدن
لکن استحصال اولنان معلومات وتفصیلات افسانه و حکایه درجه سنده
اولدیغنه و بردرجهیه قدر صحتنه اعتماد اولنه میان موادک بر تاریخ کتابنه درجی
جائز اولیه جغی دخی بدیهی بولندیغنه بناءً او مثللو تفصیلاتک درجندن
اجتناب اولنمشدر .

اثر ناچیرانه مک بردرجهیه قدر مکمل اولسی ایچون بک چوق محله
مراجعت ایتمک ومألری یکدیگریته مبین اوراق پریشان وسأره دن (ایکنه
ایله قویو قازمق قیلندن اولهرق) استحصال معلومات وکشف حقایق ایلك
کبی برکار مشکل ابله اوغراشمش اولدیغمدن فاصله سز بیان وقوعاته و اثر
عاجزانه می انجق شو درجهیه کتیرمکه موفق اوله بیلدم که بوده بنم کبی بر
عاجز ایچون بک بیوک بر موفقیتدن معدوددر .

اعتراف ایتمکده اولدیغ عجز وقصوری وایشک اهمیت وعظمتی ایله

تصادف اولنان مشکلات و چکیلان محنت و مشقتی نظر انصافه المیه رقی احتمال که قارئیندن شو اثر ناچیزده خطا آره مق زحمتی اختیار و بعض جهتلرینه ایلدیشه رک غزته لره اعتراض ورقه لری ارسال و تسمیای ایتک ایستیانلر بولنور انک ایچون شوراده بر ایکی سوز سوبیلکه مجبور اولدم .
شو کتابده بر قاچ نقصان و بش اون دکل یکریمی اوتوز خطا بولنور ایسه آزدر .

چونکه اثر ناچیزانه م تعدادی غیرقابل درجه ده مأخذلری اولان و تحریری امرنده هر نوع وسائط تسهیلیه بولنه بیلان کتب سائر به مقیس اولیوب بزدن بک اوزاق بر محله اولان ممالکک احوالندن و اون بش یکریمی عصراق و قوماتندن و بونلرک اسباب و محاکاتندن و احوال داخلیه سندن و بعض ذواتک تراجم احوالندن باحث اوله رقی شمعی به قدر امثالی وجوده کتیرلامش و همان هر سطرری بر چوق تدقیق ایله یازلمش (ایچجه بیوک) بر کتابدر .
بوراسی بویله ایکن بر قاچ خطا و نقصان بولوبده انلری نظرده بیولتمک انصاف سزلقدن بشقه بر شی دکلدر .
شو سوزدن اثر عاجزانه مک مواد مندرجه سی حقه ده هیچ بر کونا اعتراض ایلمسنی ایستدیکم اکلا شلمسون .

اساسه طوقتمش جهتلر وار ایسه اعتراض ایتملی و فقط مرتب سهوندن باشلیه رقی اعتراضی نفرت اولنه جق درجه به وارد بر ماملی .
اولنان اعتراض غرضکارلقدن ناشی اولوبوده اظهار حقیقت مقصدینه مبنی اولبجه هر مؤلف طرفندن مع التشکر تلقی ایدیور .
اعتراضات واقعه غزته صحیفه لری اوزرینه کجدیکی صورتده بنی جواب اعطاسنه مجبور و بو ایسه هر ایکی طرفی بهوده یره مشغول ایده جکی جهتله اعتراض ورقه لریک طوغریدن طوغری به طرف عاجزانه مه کوندرلمسنی رجا ایدم .
معتضلرک ایلدیشه جکلری جهتلری یکیدن تدقیق ایده جکمدن حقیق کندی

فلرنده اولدیغی تین ایدر ایسه کتابک اخرینه فلان صحیفه ده کی فلان جهت
ن افندیسک اخطاری موجبجه شوبله اولق لازم کلوردیه آروجه قید
هچکم.

کاشغره دائر یازیلانلردن فضلہ بعض اسرار و خفایایه واقف و مختصراً
دیغم موادی تفصیل ایدهجک اوراق و سائرهبه مالک اولانلر انلری طرف
جزانهمه اشعار و ارسال ایدرلر ایسه کندیلرینه پک بیوک تشکر ایدر و اثر
چیرک هر جزؤندن بر نسخهنسی تقدیم ایلم.

طرف عاجزانهمه تودیع اولنهجق اسرار و اوراق و سائرهنک هانکی طرفن
دیغ ایدلدیکی دخی بیان اولنهجقدر.

شاید اسملرینک تصریحی ارزو ایتمیانلر اولور ایسه کیفیتی اخبار ایتدکلرنده
باری هیچ بر وقتده ذکر و بیان ایدلیهجکدر.

کاشغریلرک یاگلش اولان بر قاچ معلوماتی تصحیح ایدیشم ویا بتون بتون
ور ایدیشم لزومسزدر ظن اولمسون.

اگر بن یاگلش معلوماتی بلا محاکمه یازمش اولسه م پک چوق کسه انلری
وغری اولهرق قبول ایدر.

حالبوکه بر شیک یاگلش بیلمسندن هیچ بیلمامسی دهها خیرلیدر.
بو کتابک تحریری امرنده انخاذ ایدلیکم اصولدن ایکی فائده حاصل
لور که بری منسوب اولدیغم املت عثمانیهنک ایشی طوغری بیلسی و دیگری ده
شغریلرک منظوری (اولور ایسه) معلومات واقعهلرینی تصحیح ایلسی در.

﴿ جنکیزخان ﴾

هجرتك یدنجی عصری که : عموماً اهل اسلامک واسیاده بولنان کافه اقوامک دوچار مظالم و گرفتار مصائب اولدیغی زماندر . ایشته بو عصر ایچنده ایدی که شهرت وملغنتی ولوله ساز جهان و بلکه لزه انداز زمین وآسمان اولان جنکیزك (*) معویت عالمدن اثر ونشان و او.

(*) جنکیز ۵۴۹ سنه هجریه سنده مغولستانده تولد ایلدی . نسلی اوغوز خانه واورادن ترك بن یافته منتهی در .

مغوللردن بیوک برطائفه نك رئیس اولان (پیسوکی بهادر) نام کسنه نك اوغلیدر . طوغدیغی وقت اللرینک ایچنده طونمش فان بولتمسندن کندیسسنگ ایلروده غایت خوزریز اوله جفته دهها او وقت حکم ایدلمش ایدی !

اصل اسمی تموچین اولوب ۶۰۱ سنه سنده داخل دائره اتفاق ایچون جلب و دعوت ایلدی اطراف خانلردن عبارت بر مجلس شوری ده او طوریر ایکن پت تنگری اسمیله موسوم اولوب مغوللر بیئنده غایت محترم اولان و ولی الله اولق اوزره اعتقاد ایدیلان! برچنونک (بولده نورانی وقیراتلی برادمه راست کلدیم بکا «کیت سویله تموچین تموچین اسمی ترک ایدوب جنکیز خان عنواننی السون جناب حقل امریله تکمیل ربع مسکونی کندیسسنه و اولادینه مسخر قیلدم» دیدی) مألنده ایراد کلام ایجسی اوزرینه تموچین اندن صکره جنکیز اسمیله تسمیه اولنش و بوندن صکره یواش یواش کسب قوت ایلشدر .

کندیسی پت پرست ایدی . (۷۵) یاشنده اولدیغی حالده (۲۵) ییل سلطنتد نصکره هجرتك ۶۲۴ نجی سنه سنده وفات ایلدی . شمعی به قدر دنیا ده انک کچی ظالم و غدار بر آدم دهها ظهور ایجامشدر .

جنکیز . مغولستان و ترکستان و هند و چین و ایران و حاصلی حوالی حجازیه و بمایه دن

ادمند بر پیر و صبیان بر اقامت نیت ملعونانہ سی اوزرینہ کافہ بلادی

ورہ قطعہ سندن ماعدا همان تکمیل آسیا قطعہ سنی و اوروپانک بر مقدارینی فتح بہط ایشلدر .

جنکیرک ملیونلرجه نفوس مظلومہ اسلامیہ بی قتل و دوچار عذاب و ہونجہ مالک و رہی برباد و خراب و اموالنی محو و اغتصاب و جہانی طوتان بر عظمت و شہرتی اکتساب سنہ سبب خلفاء عباسیہ نک اوتوز دردنجیبی ناصر خلیفہ ایلہ سلطان محمد خوارز اہدر .

اوزمان جنکیریلرہ سد استیلا چکہ جنک آسیا اوزرنہ خوارزمیلردن بشقہ قوتلی ولت یوق ایدی .

محمضی سلطان محمد خوارز مشاہدن انتقام الموق و ہوانتقامنک حصولیچون ملیونلرجه ت محمدک پایمال حیول مشرکین اولسنہ راضی اولمق کبی ہیچ بروقت کندینسہ یاقیشمین زروی غافلانہدہ بولنان ناصر خلیفہ نک جنکیریلر کبی بالآخرہ کنندی خاندان دکومتنی دخی محو ایش اولان ملاعینی محمد خوارز مشاہ و معنا اسلام اوزرینہ مساط ق اوزرہ اجرا ایلدیکی تشویقاتنہ و محمد خوارز مشاہ علیہندہ واقع اولان الفائنہ کپز — مقدا سلطان محمدلہ عقد معاہدہ ایشدیکی ایچون — حوالہ سمع اعتبار یدرک سلطان محمد خوارز مشاہلہ خوش کچنور و بوسایہدہ ملت اسلامیہدہ اسودہ حالده بولنور ایدی .

جنکیرک کوندردیکی کاربان خلقنک غارخان طرفندن قتلی خبری جنکیرہ واصل اولدقدہ دہسیلہ حدت ایدرک قصاصاً قتل اولمق اوزرہ غار خان سلطان محمدن قطعاً طلب ش و مشارالیہ جانبدن ایسہ جواب رد الماش اولمغلہ و ناصر خلیفہ طرفندن مقدا واقع لان تشویقات دخی یاردم ایچکہ ایی بیوک دولت ارہسندہ اولان دوستلق بوزیلوب ۶۱۵ ہ ہجرہ سندنہ محاربه باشلش و محاربه نک دہا ابتدا سندنہ غالب و مغلوب تمامیلہ بللی دکل کن سلطان محمد و ہمندن ناشی فرار ایدرک میدان اعسادیہ براقش اولدیفندن تکیریلر خوارزم مالکنہ داخل اولوب نیچہ نیچہ مالی ویران و احراق و ملیونلرجه بل اسلامی قتل و اعدام ایشلدر .

جنکیرک یالکز خوارزمده تلف ایشدیکی اهل اسلامک مقداری — مؤرخلرک متفقاً وایتلرینہ نظراً — ایی ملیونی متجاوزدر .

جنکیر سلطان محمد فرارینہ قدرقدر اولسہ بردارہ ایچندہ قالوب مالک اسلامیہ ی انداز خسار اولماش ایدی .

تخریب و احراق و ملیونلرجه انسانی قتل و اعدام ایتمک کبی خلقت عالمدن اوزمانه او زماندن بو آنه قدر امثالی کورلیان و حقیقه تذکر و تفکری بیله دهشت انداز قلوب اولان مظالم و شنايعنی ملت اسلامیه چکمش ایدی .
جهانی خرابه زاره دوندیرن جنکیز خونریزك مجازات مدهشه سندن هر نصلسه کاشغر قطعه سی مضمون اولمش ایدی .

کاشغر اشبو یدنجی عصرک ابتدالزنده قره ختايليليرك جمله ممالکنسندن اولوب یارکنند ایسه بونلره عائد اولان (کورخان) ک پایتختی ایدی .
نایمان خانی اولان طبسبک (تیانک) خانک اوغلی اولان کوشلک « دهها طوغریسی کوجلیسک » باباسنک جنکیز طرفندن مقهوریتی اوزرینه اشبو کورخانه التجا ایتدیکی حالده مؤخرأ عصبان و پادشاهلغنی اعلان ایلدی .
کوجلیک خان (کور خان) ک الندن نصف ممالکنی الدی .

کوجلیک خان فوق العاده تعشق و بالاخره تزوج ایلدیکی بت پرستلردن بر قزک نیاز و اخطاری و نیازنده الحاح و اصراری اوزرینه کاشغر قطعه سنده بولنان اهل اسلامک تبدیل مذهب ایتسنی امر و اجبار ایلش ایدی .
اهل اسلامک چونغی تبدیل دینی قطعاً قبول ایتماش و قوی الفوآد و تام الاعتقاد اولیانلر معاذالله ارتداد ایلشدر .

[او زمانلرظلم و استبداد دوری اولدیغندن بت پرست اولان حکمدارلر قبولی

مشارالیمک فرارندن صکره ایسه ارتق میدان جنکیزیلره قاهره جراد بلا کبی اطرافه یایلوب واردقلری هر یری فتح و ضبط و ایستدکلری مظالمی اجرا ایتش و هیچ بر طرفدن کور ماملردر .

جنکیزک مظالم واقعه سنه نهایت یوقدر برفاچ شهری بردن آتسه یاقق یاخود اساسندن تخریب و برشر اهلینسی عوماً قتل و اعدام ایتمک و یوز بیکلرجه بیکناهاک کافه اموال و املاکنی الدقدن و کندیلرینی زنجیر اسارته اوردقدن صکره جمله سنی بردن هلاک ایتمک کبی ملعت اکا نسبتله تکراری هر زمان وقوع و لور اجراءت عادیه دن ایدی .

کل اولان شیرلی بیله اهالیه تکلیف ایدر وارزوسنی جبراً حصوله
یروب قارشولرنده هیچ برسائل ومعترض کوره مرز ایدی .
کز جناب حق . لکن آئیده کوره مرز ایدی !]
کوجلیک خان مغول وتاتار قبائلندن جنکیز خانک دشمنی اولانلری
یدی طرفته جلب ایله جنکیز خانه آچیقندن آچیقغه بیان خصومت ایلمکده
لتمش ایدی .
جنکیز خانه کوجلیک خانک بو حال خصومتکارانه سی اخبار اولندقده
بوت عشیرتندن اولان (جنه نویان) نام سردارینی عساکر کثیره ایله
رحمی الیه کوجلیک خانک قتل واعدامنه تعیین ایلدی .
(جنه نویان) ایله کوجلیک خان اره سنده اچیلان محاربه ده نسیم
لغر مومی الیه جنه نویان طرفته وزان ایتمکله کوجلیک خان انهرام ومغلوبیت
امله به دوچار اولدی .
(جنه نویان) کوجلیک خانک عساکر مغلوبه سندن در دست ایله بیلدیکنک
جوغنی قتل واعدام وبعضیسی ده تحت اسارتیه ادخال ایلدی .
کوجلیک خان کوردیکی مغلوبیت اوزرینه بردها کندیسنی طوپله میه -
جغنی ومقابله ومدافعه نیک امکاتی بولسه میه جغنی اکلایه رق مغلوب اولان
عساکرندن بر مقدار کسه ایله سمت فراره پویان اولش ایدی .
(جنه نویان) یسه کوجلیک خانک قتل واعدامیچون جنکیز خاندن
امر قطعی السدیغنی وخصوصیله بویله بردشمن مغلوبی کندی حالته ترک
ایتمککک غیر جائز اولسدیغنی بیلدیکی جهتله کوجلیک خانی برخیلی زمان
تعقیب ائدی ونهایت بریده بقالیه رق اوزرینه هجوم ایله معیتنده بولنانلرک
همان کافه سنی قتل واعدام ایلدی .
کوجلیک بو دفعه دخی سرعت فراری سایه سنده جنه نویانک سیف
قهرندن قوربیله رق بد خشانده کائن صاری کول دره سنه کیده بیلدی .

کوجلیک خانک معیتده اولان عسکرک کافه سی تلف اولمش اولدیغندن رفیق فراری اوله رق یاننده انجق اوچ کیشی قلمش ایدی .
جنه نویان کوجلیکی هر نقدر تعقیب ایتش و تحریسی امر نده پک چوق اوغراشمش ایسه ده اراضینک عارضه سی حسسیله کوزدن غیب ایتش وزیه کیتدیکنه دائر بر اثر و خبر الهامش ایدی .
نهایت بر کون صیادلردن برینه کوجلیک خان ایله رفقاسنک اشکالی تعریف ایدهرک بونلری کوروب کورمدیکنی سوال ایلدکده صیاددن « تعریف اولسان اشکالده اوچ کیشینک فلان محله طوغری کیتدکلی » جوائبی النجه معیتده بولسانلرله او جهته طوغری سیر سریع ایله کیده رک کوجلیک خانی در دست ایله اعدام ایلدی .

﴿ بر مطالعه ﴾

کوجلیک خان اگر جنکیز خانک علمینده بولتمیوبده انکله خوش کچنمکی اساس پولتیقه اتخاذا ایلش اولسه ایدی دوچار مصائب اولان ایدی .

جنکیز خانک اک زیاده سیف غدیرینه اوغرایانلر کندیسنه صورت مخالفت کوسترنلر اولوب بونجه مظالمی محضی اغضاب اولندیغیچون اجرا ایلش ایدی .

جنکیزده فوق العاده کبر و عظمت اولدنیچون کندیسنه عرض
اطاعت و انقیاد ایدنلری مظهر مکافاة و بالعکس معامله سرکشانه ده
بولنلری دوچار مجازاة ایلر ایدی .
دنیاده کندیسندن بشقه صاحب حکم و نفوذ هیچ برادم طایمیوب
بای و کدا هر کسک کندیسنه سرفرو ایتسنی ایستروادنا بر تخفیف
و استهزای عظمتنه یدیره مز ایدی .
اویویان ییلانی اویان دیرمق قیلندن اولق اوزره جنکیزک عظمتنه
طوقونلسی حینفا که پک چوق کسه لک محو و خرابی بادی اولشدر .

جنکیز زماننده

کاشغرک و اهاالسنک احوالی

یوقاروده دخی بیان اولندیغی وجهله کاشغر جنکیز خانک ضمیمه ممالکی
اولش و فقط آسیا بلاد معموره سنک احوال متأسفهنسی کبی بلیه تخریبه
اوغراماشدر .
جنکیز خان کوجلیک خان ایله کور خانک ممالکی اوزرنده کندی حکومت
قویهنسی حکم و نفوذینی یوریتش و کاشغر کندیسنی قبول ایتماکه و حکمنه
اعتراض و یا مخالفت ایلمکه جسارت ایده ماشدر .

جنکیز خان کاشغرده سربستی مذاهبی اعلان ایلدیکندن مرقومک زمان حکومتنده قطعہ مذکورده خرسیتیانلرله پت پرستلر تکثراشمش ایدی . مرقوم پت پرست اولدیغی و برروایتده هیچ بر دین ایله متدین اولدیغی جهتله اهل اسلام اکثر خصوصده دوچار نظر تحقیر و پت پرستلر ایسه بالعکس مظهر رعایت و توقیر اولمش ایدی .

مرقوم جنکیز خان هر نقدر سربستی مذاهبی اعلان و التزام ایش ايسه ده ینه کاشغرده برچوق جوامع و مساجد کلیسا و پتخانه به تحویل و تبدیل اولمش ایدی .

یعنی اهل اسلامک جوامع و مساجدنن بعضیسی التهرق خرسیتیانلرله پت پرستلره اعطا و احسان اولمش ایدی .

لکن مرقوم تجارتک ترقیسنی بغایت التزام ایش اولدیغندن زمان حکومته متنده صنایع و تجارت اولدقجه ایلرولمش ایدی .

حتی خوارزم شاهی سلطان محمد علمینده محاربه یه قیامی خوارزم کار بانلر ینک ممالکنه ورودینه مقابل کندیسنک ده خوارزمه کوندردیکی بر بیوک هیئت تجاریه نیک سلطان محمدک دایسی اولوب اترار حاکی اولان خابر خان طرفندن ماللری غصب و غارت اولنه رق قتل و اعدام ایلمسی ایچون ایدی . کاشغر مرقوم زماننده بر دور اسایش کورمش وارباب صنایع و تجارتی تشویق و تلطیف ایتسی حسبله بدرجه یه قدر معمور اولمش ایدی .

قطعہ مذکورده ۶۲۴ سنه هجریه سنه یعنی جنکیز خانک تاریخ وفاته قدر مرقومک فرمانبرا طاعتی اولوب طرفندن منصوب والیسلم معرفتیه اداره اولمش ایدی .

والیلرده ایسه استقلال و سائر اولیوب کلی و جزوی هر امور و خصوص صنی جنکیز خانه عرض ایتکه مجبور اولدقلمندن مرقومک اوامرینک انفاذیچون عادتاً بر اجرا مأموری ایدیلر .

بونکه برابر والیای قدیم ودواملی اولیوب بر والی برمدت صکره جنکیز خان طرفندن عزل اولنور ویرینه دیکری تعیین قلنور ایدی .
کاشغر قطعه سی جنکیز خانک ضبط واستیلا ایلدیکی ممالکه نسبتاً (که آسیا قطعه سنک درنده اوچی دیمکدر) عادتاً بر سنجاقلق درجه سنده ایدی .

جنکیزدن صکره

وقتا که جنکیز خونریز هر دولت قوی الشوکتہ غلبه ایلدیکی وبونجه اصحاب اقتداری بطش وشدتی ایله عاجز و بی درمان براقدیغی حالده عاقبت ۶۲۴ سنه هجریه سنده شیرینچه اجلاک ضربه مهلکه سی اوکنده زبون قاهره قیامت دنیایی ترکه مجبور اولدی .
استیصال سلطنت و تسخیر مملکت ارزوسیه اولاد و احفادی اره سنه بر مدت صکره تفرقه و نفاق و مخالفت و شقاق کیرهک بر خیلی مشقتلر اختیاری وبونجه غدر و مظالم اجرایی ایله تأسیس اولنان بنای عظیم سلطنت بر یوک قیامه چارپمش برسفینه دریازده کبی اساسندن صارصلغله پارچه پارچه ایرلیدی .
کرچه مر قومک و فاتندن صکره اوکتسای (*) واندن صکره

(*) اوکتسای قآن جنکیزک اوچنجی اوغلی در . ولی عهد اولغله جنکیزک وفاتنده یعنی ۶۲۴ سنه هجریه سنده سریر قانی به بجدی .
۱۳ ییل سلطنتدن صکره ۶۳۹ سنه هجریه سنده وفات ایلشدر .
فضلا و علمایه زیاده سیله حرمت و رعایت و علوم و فنون و صنایع و تجارتک ترقیسنه سعی و غیرت ایلشدر .
غایتله سخنی و فقرا پرور و بولندیغی عصره نسبتله بر پادشاه عدالتکستر ایدی .

کیوک (*) و انک و فاتیلده منکو (**) سرپرسلطنته کچهرک بولنرک زماننده اولاد واحفاد جنکیزیه بر اداره واحده التنده بولنمش و حکومت جنکیزیه اسکی شان وشوکتی غائب ایتماش ایلی .

لکن حکومتک بویکپاره لیک ۳۳ سنه قدر امتداد ایلوب جنکیزدن صکره اوچنجی شهنشاه اولان منکونک ۶۵۷ سنه هجریه سنده و فاتیلده اولاد واحفاد جنکیزیه نك جمله سی زیر اداره لرنده بولنان ممالکده اعلان تفرد ایدهرک هیچ بریسی دیگره تابع اولغی ایستماش والرنده بولنان قوت و اقتداری دیگرینک محو وانقراضی اوغورنده صرف ایلیکده بولنمش اولدیغندن اوتاریخلرده اورتقه لفته استرقاب سوداسندن و سلطنت غوغاسندن بشقه هیچ برشی کورلماکده بولنمش ایلی .

(*) اوکتایک اوغلی اولوب باباسندن صکره نائل سرپر سلطنت اولدی . تاریخ جلوسی ۶۴۳ سنه سیدر .

بر سنه سلطنتدن صکره ۶۴۴ سنه سنده وفات ایلی .
خرستیانلغی ترویج و خرستیانلری اهل اسلام اوزرینه ترجیح ایدر ایلی .
سخاوق اولغله برابر غایتله سفاک ایلی .
زماننده اهل اسلام راحت و حضور کورماش ایلی .

(**) کپوکن صکره ۶۴۸ سنه هجریه سنده جلوس ایلی . جنکیزک اوغلی تولینک مخدومیدر .

طقوز ییل سلطنتدن صکره ۶۵۷ سنه هجریه سنده وفات ایلی .
کندیسی پت پرست اولغله برابر اسلامه وبالخاصه علمای کرامه زیاده سئیه حرمت و رعایت ایلشدر .

بوده بر درجه یه قدر سخنی و عادل ایلی .

« چغتای خان »

و

احفاد و اخلافی

کاشغر جنکیرک زماننده اولادندن چغتای خان طرفندن اداره اولتمقده بولمش ایدی .

جنکیز وفات ایتدکده چغتایک (*) تحت اداره سنده بولنان ممالک اوکتای قآن طرفندن کافی السابق عهد سنده ابقا اولمش و چغتای دخی مستقلاً پادشاه اولدیغی حالده اوکتای متبوع افخم و پادشاه اعظم طایمقده بولمش ایدی .

کک بو چغتای خان و کک اولاد و احفادی ۶۵۷ سنه سنه دکین هر تقدر مستقلاً پادشاهلق ایشلر ايسه ده بولرک عزل و نصبلری متبوعلری اولان اوکتای و کپوک و منکو خانلر طرفندن اجرا ایدلدیکنه نظراً بولر عاداتا برر ولایت عظیمه والیسی اولوب حکومت ايسه متبوعلرینک النده اولدیفسندن کاشغر قطعه سنک جنکیزدن صکره یعنی ۶۲۴ سنه هجریه سنندن ۶۵۷ سنه سنه قدر ۳۳ سنه لک اداره سی اوکتای و کپوک و منکو خانلره عائد دیمکدر .

(*) جنکیرک ایکنچی اوغلی در . (۶۳۸) سنه هجریه سننده وفات ایتدی . علمایه رغبتی زیاده ایدی .

محمود یلواج وزیر اعظمی ایدی . موی الیهک تدبیری سایه سنده ملکی حسن اداره یه موفق اولمشدر .

چغتای خان ۶۳۸ سنه سنده وفات ایتدکده اوغلی (پیسومنکا) پادشاه ماوراء النهر وکاشغر اولدی .

بوده پدری کبی سلطان سلاطین اولان اوکتای قآنک تحت اطاعت وانقیادنده بولنش ایدی .

بوندن صکره اوغلی (قرا هلاکو) نائل حکومت اولمش و ۶۴۳ سنه هجریه سنده یعنی کیوک خانک جلوسی سنه سنده عزل اولمش ایدی .

قرا هلاکونک عزلیله برینه چغتای خانک دیگر اوغلی اولان و پیسومنکانک قرداشی بولسان (پیدو) کچمش فقط جزوی برمدت اجرای حکومت ایدهرک منکو طرفندن عزل ایدلشدر .

قرا هلاکو کیوک زماننده عزل اولمش ایسه ده بودفعه پیونک عزلیله منکو قان طرفندن ایکنجی دفعه اوله رق نائل مسند حکومت اولشدر .

مرقوم ایکنجی دفعه نصبنده برمدت حکومت ایلدکن صکره وفات ایدهرک برینه اوغلی (مبارکشاه) کچمش ایسه ده صغیرالسن اولسی حسبیه والده سی کندیسنه وصی تعیین قلمشدر .

بونک حکومتی ده پک چوق سورمدی .

چغتایک حقیسی اولان (الغو) استحصال سلطنت ارزوسیه مؤخرأ اوزرینه کله رک مبارکشاهک کافه ممالکنی الندن المشدر .

بوزمانلرده احفاد جنکیزیه اره سنه دوشن تفرقه ونفاق بیومش وهر بری ایری بر طرفده اجرای حکم و سلطنت ایلکده بولنش ایدی .

ایشته بونلردن ترکستانده اجرای حکومت ایلیان جنکیز سلاله سنندن (قیدوخان) (*) ایله مذکور الاسم الغواره سنده باب محار به کشاد اولنه رق بر خیلی زمان امتداد ایلدی .

(*) اوکتای قآنک اوغلی قاشینک مخدومیدر . (۷۰۲) سنه هجریه سنده وفات ایلدی . علمایه رغبتی و هنر و معرفته محبتی زیاده اولوب کریم و سخی ایدی .

الغو محاربات متوالیه نك بعضیسنده نائل غلبه اولمش ایسه ده نسیم ظفر
اکثریا دشمنی اولان قیدو خان طرفنه وزان ایبر ایلی .
لکن قیدو خان اکثریا نائل غلبه اولمش ایسه ده الغو ایله اوغراشدیغی
کبی دیگر طرفدن تولى اوغلی ارتق بوغا ایله ده دو کیشمکه مجبور اولدیغندن
الغونك کلیاً محو واستیصالنه موفق اوله مامشدر .
بو قیدو خان مؤخرأ احفاد جنکیزیه دن اولوب چینده یکر منجی سلاهی
تشکیل ایدن جنکیزلرک برنجی پادشاهی اولان (قاپلاقان) (*) حقنده ابراز
خصومت ایلش ایلی .

۶۶۲ سنه هجریه سنده الغو طرفندن حکومتی النان مبارکشاه اطرافدن
باشنه بر خیلی ادم طوپلیوب کسب قوت ایدرک الغو اوزرینسه هجوم
ایلدی .

الغو قید و خاتله اجرا ایلدیکی محاربات متمادیه دن دوچار ضعف اولمش
اولدیغندن بو دفعه مبارکشاهه لایقیله مقابله ایدهمیوب اولنسان محاربه ده
دوچار نیچه اسارت اولمش و مبارکشاه طرفندن قتل ایلمشدر .
مبارکشاه خصمی اولان الغویی قتل ایتدکن صکره ایکنجی دفعه
اوله رق سریر حکومتله بکام واجدادی دینی ترک ایله نائل شرف اسلام
اولمشدر .

(*) جنکیزک اوغلی تولینک اوغلی در . منکونک و قانی اوزرینسه (۶۵۸) سنه
هجریه سنده بالاستقلال قان اولمشدر .
اون سنه امارت و اوتوز بش ییل دخی مستقلاً سلطنتدن صکره (۶۹۳) سنه
هجریه سنده یتش اوج یاشنده وفات ایلمشدر .
تجارت و صنایعک ترقیسی زیاده سیله التزام ایلش ایلی .
تحت اداره سننده بولنسان ممالک هروجهله کسب عمران ایلش و اهالیسی دخی نائل
سعادت حال اولمشدر .
سخنی و عادل بر پادشاه ایلی .

مشارالیه بز مدت اجرای حکومت ایلدکدن صکره چین حکمداری اولان
قابلاآن طرفندن عزل اولمشدر .

مشارالیهک عزله سبب تحت حکومتنده بولنسان ممالکک چین ممالکنه
مربوطیت تامه سنی تحت تأمینہ المغله برابر کندیسنک قبول اسلام ایلدیکی
اولق کرکدر .

واقعا قابلاقان اهل اسلامه محبت اوزره بولنش ایسه ده کندیسی
اسلامیتی قبول ایتدیکی کبی خاندان جنکیزیه نک قبول اسلام ایلسنه ده راضی
دکل لیدی .

مبارکشاه زماننده اهل اسلام ادیان ساثره اصحابنه ترجیح اولنش ایسه ده
چوق سورمیوب عزلی سببیله اسکی منزله یه تنزل ایتش . فقط براق خان
زماننده امتیازلی تجدید اولمشدر .

{ قابلاقان }

وچغئای احفادی

بولندن صکره کاشغر قطعہسی بتون بتون قابلاقان واحفادینک زیر
ادارہ سنہ کچمشدر .

قابلاقان مبارکشاهی عزل ایله یرینه خیل زماندنبرو کندی خدمتمندہ
بولنان (براق خان) ی نصب وتعمین ایلدی .

براق خان مؤخرأ تبدیل دین ومذهب ایله (بالاختیار) دین مبین اسلامی
قبول ایلشدر .

براق خانک قبول اسلام ایلسنه قابلاقان ایلدیشمامش ایلدی که بوده هم
براق خانی سودیکندن وکندی ادمی اولدینغندن وهمده وزیر اولان اتی الذکر
احمد بتاکینک اثر تدبیردن اولق کرکدر .

مشار الیه ۶۷۰ سنه هجریه سنده وفات ایلدوب یرینه یتہ چغئای احفا-
دندن (یتکی) خان جلوس ایلدی .

اول اراق قیدو خان بونک تحت اطاعتده بولمسنی ارزو ایتدیکی و خان
ایسه قابلاقانک پرورده نان ونعمتی اولوب بولندیقی مقامه مشارالیه طرفندن
نائل اولدیغی جهتله ولی النعمتک ومتبوعنک اطاعتندن خروج ایله دیگره
اطاعتہ راضی اولیب قیدو خانہ صورت مخالفت کوسترمش ایلدی .

ایشته بوسبیدن طولانی ارتسی سنه که ۶۷۱ سالنه مصادفدر قیدو خان
ایله اچیلان محاربهده مغلوب ومقتول اولمشدر .

قابلاقان ایله قیدو خان بربرلینک کسب عظمت ایتسنی چکه مدکری
ویکدیگریته تجاوز ایتامک اوزره اره یره برخط فاصل چکه مدکری جهتله

تاریخ قسمی کاشغر یدنجی عصر

دائماً بر برلینک محو واستیصالی وکندیلرینه منسوب ممالکک ضبط واستیلاسی
ایچون خیلی زمان اوغراشمشردر .
قابلاقان قیدویه نسبه صاحب عظمت و قدرت بر پادشاه ذی سطوت
اولدیغندن قیدونک قابلاقان علیهنده تجاوزاتی انجق تعجیز درجه سننده قالور
ایلدی .

مقتول اولان خان یرینه ینه احفاد جنکیرینه دن (بوقاتیمور) خان کچمش
ودرت سنه صکره انک یرینه ده (دوا خان) جلوس ایدوب ۷۰۵ سنه سنه قدر
۳۰ سنه مدت اجرای حکومت ایشدر .

تاریخ مذکور دن ۷۷۱ سنه سنه قدر ۶۶ سنه مدت چغتای احفادندن
ماوراء النهر وکاشغرده اون درت کیشی دهها اجرای حکومت ایش و کیمسی
اجلیله وفات ایدوب کیمسی ده محاربه ده مقتول اولمشدر که بونلر صره سیه
بروجه زیر بیان اولمشدر .

(کویچک خان) (بالغو خان) (استبوقا خان) (ایلچکدای خان)
(دور یا تیمور خان) (شیرین خان) (جنکس خان) (لوران تیمور خان)
(فولاد خان) (محمد خان) (غزان خان) (سان قلی خان) (تیمور
شاه) (کابلشاه خان) در .

چین جنکیزیلرینه عائد

یوقاروده دخی بیان اولندیغی وجهله هجرتک ۶۶۲ سنه سندن صکره کاشغر قطعه سنک اداره سی واقعا چغتای احفادینک زیر اداره سنده بولمقده ایسه ده حقیقته متبوع و حاکم مطلق قابلاقان واحفادی ایدی.

احفاد جنکیزیه ایسه اکثریا مشارالیه طرفندن منصوب اولدقلری و علی العموم اوجهته دائماً عرض انقیاد ایلدقلری جهته برر والی صاحب امتیاز حکمنده ایدیلر.

برارالق قیدو خان قابلاقان علیهنده بولنه رق تحت حکمنده بولنان ممالکی وبالخاصه قطعه مذکوریه ضبط واستیلایه قالدیشمش ایسه ده قابلاقان خان مذکورک انف عظمت و دست قوت و قدرتی بدرجه به قدر قطع ایلش و قابلاادن صکره سریر حکمداری به جلوس ایدن تیمور (*) طرفندن ۷۰۰ تاریخنده وقوعبولان محاربه ده تحت اسارتله ایلدقندن کاشغر اوزرنده کندیسینی متبوع طاعتدیره جق چین جنکیزیلرندن بشقه هیچ بر حکومت قالماشدر.

واقعا بری طرفده ایران جنکیزیلری وار ایسه ده انلر کاشغره پک بعید اولدقلری کی قابلاقان حکومتی علیهنده حرکانه جسارت و تصدی ایتماش

(*) قابلاقانک وفاتی اوزرینه (۶۹۳) سنه هجریه سنده پادشاه اولمشدر . مدت حکومتی (۱۳) سنه امتداد ایلش و (۷۰۶) سنه هجریه سنده فوت اولمشدر . پدری کی سخی ایدی .

تاریخ قسمی کاشغر یدنجی عصر

وحتى ايران جنكيزيلرينك مؤسسى اولان (هلاكو خان) (*) تبريك سلطنت
وعرض بيعت ضمننده حضور قآنى به سفير مخصوص ارساليه بيان تابعيت
ايش ايدى .

قابلا قآن ايسه چينده متشكل اون طقوزنجى (سونغ) (**) سلاله سنك

(*) تولينك اوغليدر (۶۵۶) سنه هجره سنده بغدادى تخریب و خليفه مستعصم
وخاندان دخی داخل اولديغى حالده اهالیسنى عموماً قتل و اعدام ائلشدر .
علوم و فنونه محبتى اولديغیچون علمایه زیاده سیله رعایت و خرسیان اولان زوجه سنك
خاطریچونده خرسیانلره محبت ایدر ایدی .
عمرى ۴۸ سنه اولوب مدت حكومتى اون سنه امتداد ائلش و (۶۶۳) سنه هجره .
سنده فوت اولشدر .

مقر حكومتى تبریز شهرى ایدی .
تاریخچه مقیددرکه هلاكو خان فوت اولدوقده مغولرك عاداتدن اولمق اوزره (۴۰)
باكر قز غایتله تزیین اولتهرق و كندیلرینه اوج كونك ارزاق و بریلهرك هلاكونك روحنه
مونس اولمق اوزره مرقومه برابر مدفنه قونلشدر .
اشبو عادت باطله مؤخرأ غازان خان طرفندن لغو اولمشدر .
هلاكونك هیچ بر دین ایله متدین اولدیغى حقنده کی روایت مقارن هئندر .
مرقومك مدت حكومتنده بولدیغى محارده اجرا ایتدیكى جور و مظالمك تعداد و تعریفی
غیر قابلدر .

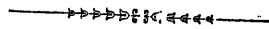
اهل اسلامدن شهید ایلدیكى نفوس مظلومه نك مقداری خارج از حسابدر .
هلاكونك (هولاكو) صورتنده دخی یازدیغى بعض محلده كورلشدر .
مرقوم وقتیه اسلام اوزرنده بر برك بلا ایدی .

(**) اشبو سلاله نك مدت دوامى ۳۱۹ سنه اولوب ۳۴۹ ودها طوغریسى ۳۵۹
سنه هجره سنده ظهور ائمش و ۶۷۸ تاریخنده منقرض اولمشدر .
بو سلاله نك حکمدارانى چینك ایكى پرئده یعنی برى ۱۶۷ سنه چینك جانب
غریسنده و دیگرى ۱۵۲ سنه شرق جهترنده اجرای سلطنت ائمشدر .
بو سلاله دن ۸۱ پادشاه اجرای حكومت ائلشدر .

تاریخ قسمی کاشغر پدنجی عصر

انقرضیه کافه ممالک چینیهی ضبط وچینده یکرمنجی سلالهیی تشکیل ایدن جنکیزیلرک برنجیسی درکه جنکیزک اوغلی اولان (تولی) (*) خانک اوغلیدر . جنکیزیلر چینده برعصر قدر اجرای حکومت ایلش وکاشغر قطعسهیی ایسه او قدر مدت طرفنده حکومت مذکورنک اجرای ممالکندن معدود اولشدر .

جنکیزک زماننده کاشغر قطعسهیی صنایع و تجارتجه اولدقجه کسب ترقی ایدوب احفادینک زماننده ایسه اسکی حالندن برقاچ درجه دها ایلرولشدر . جنکیزه نسبه احفادی فوق العاده عدالت ومعتدلانه اجرای حکم وسلطنت ایلش اولدقلرندن ملکک هر طرفی کسب عمران ایلش ایدی .

(*) جنکیزک دردنجی اوغلیدر . پدری جنکیز خان کندیسنه زیادهسیله محبت ایدر ایدی . اوکتای خانک تولیه شدت محبتی اولدیغندن تولی وفات ایلدکده انک ایچون عظیم یأس وماتم طوتمش وحقی تولی اسمنک نزدنده ذکر اولنسنی منع ایلش ایدی . تولینک وفاتی هجرتک ۶۲۸ سنهسنه مصادفدر .

﴿ استطراد ﴾

جنکیزک و فاتی اوزرینه ولی عهد اولوب یرینه چکن اوچنچی
اوغلی اوکتای قآن جود و سخا ایله موصوف اولوب باباسنک یاقدینی
خانه لری و یقیدینی کوکلری تعمیره چالیشمش وزیر اداره سننده بولنان
اهالی حقنده جور و مظالمی تجویز ایتدیوب فقرانک استیلاب دعای
خیر یچون باب سخاوتی کشاد ایلشدر .

احضاد جنکیزیه ایچنده ایران ممالکنده برخیلی مدت اجرای
حکومت ایدنلردن سلطان احمد (۱) سلطان غازان خان (۲) سلطان

(۱) ایران جنکیزلردن هلاکونک اوغلیدر . قرنداشی ابقا خان یرینه ۶۸۱ سنه
هجریه سی ربیع الاولنده پادشاه اولدی .
شرف اسلام ایله مشرف اولزدن اول اسمی نکودار اوغسل ایدی . بعدالاسلام
اسمی (احمد) تبدیل ایلدی .
مشارالیه ایکی سنه ایکی ماه سلطنتدن صکره ۶۸۳ ده برادرزاده سی ارغون خان
طرفدن قتل اولندی .

(۲) ایران جنکیزلردن در . سلسله نسبی شو وجهله جنکیز خانه متصلدر غازان
مجمود خان بن ارغون خان بن ابقا خان بن هلاکو خان بن تولی خان بن جنکیز خاندر .
۶۹۶ سنه هجریه سننده شرف اسلام ایله مشرف اولشدر .

محمد (۳) سلطان ابو سعید خان (۴) کبی شرف اسلام ایله مشرف

سنه مذکورده نائل تاج سلطنت اولمش و ۹ ییل سلطنتدن صکره ۷۰۳ سنه هجریه سنه ۳۳ یاشنده اولدقلری حالد ارتمال ایلشدر .
غایتله محب عم و معرفت اولوب علمای عظام و سادات کرامه زیاده سیله حرمت و رعایت ایدر ایدی . کندیسی اکثر فنونده صاحب کمال ایدی .
منه یاتدن هیچ بر شی ایشلامش و امر کره کندیستدن صادر اولمامشدر .
انتشار دین اسلام ایچون پک چوق چالیشمشدر . تبریزده کندیسته مخصوص اولوق اوزره انشا اولنان ترهده مدفوندر .

شیخ ابراهیم الجموی تلقینیه قبول اسلام ایلشدر . سبب اسلامی و باعث اقبالی اولان امیر نوروز سلطنتک ابتدالزنده وزیر اعظمی ایدی . حین جلوسنده ۲۵ یاشنده ایدی .

(۳) ایران جنکیر یلردن اولوب ارغون خانک اوغلی و سلطان غازان محمود خانک برادریدر .

مشارایله سلطان غازان محمود خاندن صکره ۷۰۳ سنه هجریه سنه پادشاه اولدی و ۱۲ سنه طقوز ماه سلطنتسندن صکره اوتوز التی یاشنده اولدیغی حالد ۷۱۶ سنه هجریه سی شواننده وفات ایلدی .

صلابت دینیله اصحابتدن ایدی . شرف اسلام ایله مشرف اولزدن اول اسمی الجلیتو یاخود اولجایق سلطان ایدی .

برادری غازان محمود خان ایله برابر قبول اسلام ایلشدر .

ابتدالی وزیراسندن خواجه سعدالدین قزوینی و سید تاج الدین اوجینک اغواسیله شیعیتی قبول ایتمش و خطبهده یالکز امام عنی (رضی الله عنه) ایله دیگر ائمه اثنی عشر اسماء شریفه لرینک ایراد و سسکده دخی ائمه اثنی عشر (رضوان الله علیهم) اسا . میسنگ ضرب اولتمسنی امر و فرمان ایلش ایسهده مؤخرآ رجوع ایدرک مذهب سنیه کمال خواهشله داخل اولمشدر .

غایت سخنی و عادل بر پادشاه کامل ایدی .

تحت ادارهسنده بولنان ممالک زماننده معمور و آبادان و اهالیسی دخی صاحب ثروت

و سامان ایدی .

(۴) سلطان محمد خدا بنده نک محدومیسدر پدردن صکره ۷۱۷ سنه هجریه سنه

پادشاه اولدی .

اولانلر واردرکه انلر طبیعی اهل اسلام حقنده حسن خدمت و اجرای عدالتده بولنسه جقلرنندن انلری قبول اسلام ایتمیانلرنندن تفریق ایتمک و بجهته قاریشدیرمایق لازم کلور .

اوکتای زماننده اهل اسلام جنکیز زماننه نسبتاً بر درجهیه قدر مظهر امتیاز اولمش اینسهده اندن صکره قآن اولان کچوک جلوس ایلدکده مرقومک دیانت نصاریه تمایلی جهته اهل اسلام دوچار حقارت اولمش و جنکیز زماننده کی مساعده یی بیله بوله ماه شلر ایدی .
لکن بو حال چوق دوام ایتمیوب مرقومک برسنه حکومتدن صکره وفاتیه یرینه کچن منکو قآن زماننده اسکیسندن برقاچ قات زیاده مظهر رعایت اولمشدر .

طقوز سنه اجرای حکومتدن صکره ۷۳۶ده وفات ایلدی. حین جلوسنده ۱۲ یاشنده ایدی .

زماننده دولنک اداره سی غایت مشوش اولمش ایدی .
سلطنت ایرانیه نك انقراضنه کندیسى سببدر .

﴿ قاپلاقان زماننده ﴾
(کاشغرک احوالی)

چینده یکرمنجی سلاله نیک مؤسس اولان مذکور الاسم قاپلاقان ایسه
محب علم و معرفت اولوب تحت اداره سنده بولنان ممالکک هر طرفنده علوم
ومعارفک انتشار یچون پک چوق چالیشمش وعلما وارباب صنایعی طرفته
چلب ایله حقارنده فوق العاده بذل التفات واحسان ایلشدر .
مشار ایله قاپلاقان اوکتای قآن کبی اهالی حقنده اجرای مظالمی
ترک ایله ایفای عدالت ایلش اولدیغندن بونک زماننده چین وبالخاصه کاشغر
قطعه سی نائل حضور وراحت اولمش ایدی .
کرچه کنیدیسی چین قطعه عظیمه سی اوزرنده تشکیل ایلیدیکی
حکومتک استقراری املی وچینلیری کنیدیسندن خشنود ایلك مقصدیله
چین مذهبنی قبول ایلش ایدی .
لکن ینسه اهل اسلام حقنده فوق العاده محبت ایدهرک بالخاصه علمای
اسلامیه به رغبت والتفاتی مبدول ورایکان واهل اسلامدن برخیلیسنی
مناسب عالییه تعیین ایله محسود امثال وقران ایلش ایدی .
حقیقه دیانت جلیله اسلامیه ایله متدین اولانلر مشار الیهک زماننده نائل
اولدیغنی التفات ورعایتی واحسان وعاطفتی هیچ بر زمانده کورمامشالردر .
ایشته بو التفات وامتیاز سببیه درکه چین ممالکنسک اکثر جهتنده
وکاشغرده اهل اسلام کسب تکثر ایتمش وپک چوق چینلی بالاختیار قبول
اسلام ایلش ایدی .

مشار الیهک زماننده چین ممالکنک اهل اسلام ساکن اولان محلا رنده و پایتختنده و بالخاصه کاشغر قطعه سنده برخیلی جامع بنا وانشا قلمش ایدی .
برمقداری کاشغرده مسکون اولان دورغانیلر (*) که قسم کلیسی چینک ایچروزنده و چوغنی ایالات غریبه ده ساکندر اول ائنده قبول اسلام ایدن چین اهلایسننددر .

اهل اسلامک چینده و خصوصیه کاشغرده تکثر ایتیمی و نائل رعایت و امتیاز اولسی مشارالیه قاپلاقآنک وزیر اولوب دیانت جلیله اسلامیه ایله متدین اولان احمد بتاکی (محمود غازان) ک (**) علو همت و ثمره غیرتیه اولدیغندن

(*) اشبو طائفه نك احوالی قسم ثانیده مفصلاً ذکر و بیان ایدیه جکدر .

(**) مشارالیه اهل اسلامک شایان حرمت و رعایت صادق برملت اولدیغنی بیایله قاپلاقآنک دائما اهل اسلامه نظر حرمت و شفقت ایله باقسنه چالیشمش و موفق ده اولمش ایدی .

حتی بو خدمت جلیله ده موفقیتنی تأمین ایچون شریکی اولان وزیر خطابی حیه ایله ازاله ایتدیرمش ایدی .

قاپلاقآنک اهل اسلام حقنده اولان محبتنه حسد ایدنلردن ملعونک بری قاپلاقآنی « مسلمانلر سزک دشمنکدر . انلره نقدر لطف ایتسه کر سزه دوست اولزلر . زیرا پیغمبرلری کندی شریعتلرنده اولیانلرک قتلنی واجب قیلشدر . حتی کتابلرنده (وقتلوا المشرکین کافه) دیه مصرحدر » ماننده اولان سوزلرله اهل اسلامدن نفرت ایتدیرمش اولدیغندن قاپلاقآنک معامله سنی دکیشدره رک اهل اسلام حقنده اذا وجفا ایتمکه باشدیغنی مشارالیه احمد بتاکی کورنجه افاضل عصردن حیرالدین سمرقندی واسطه سیله قاپلاقآنک اسلام حقنده اولان فکر مضربنی تبدیل ایله اهل اسلامک کافی السابق مظهر حرمت و رعایت اولسنه سبب مستقل اولمشدر .

فاضل مشارالیه قاپلاقآنک حضورینه داخل اولدوقده « اول آیت کریمه مشرکدر ایچون نازل اولمشدر . حالبوکه سز جناب حقه شریک اسناد ایچزسکر . بونکله برابر مذکور آیت کریمه عرب و عجم مشرکلرینه مخصوص اولوب سز بویکی طائفه دن بشقه سیکز » کبی وقت و حاله مناسب برنیجه سوزلرله قاپلاقآنک اسلامه اولان عداوتنی رفع ایتمشدر . قاپلاقآن ایسه بوسوزلردن زیاده سیله ممنون اولوب فاضل مشارالیه برچوق احسان و یرمش و اهل اسلامه اولکنندن زیاده حرمت و رعایت ایتمشدر .

تاریخ قسمی کاشغر بدیجی عصر

کندیسنگ عالم اسلامیه اولان بو همت عظیمه وشو خدمت جلیله سی هر حالده شایان تحسین و تقدیردر .
قابلا قانک چین مذهبی قبول ایتک کبی تدبیری پک او قدر فائده بخش اوله میهرق جنکیزیلر چینده پک چوق مدت پایدار اوله مامش و ۷۶۹ سنه هجریه سنده بر چینلینک تشویق و تحریکی اوزرینه چینلیر عموماً قیام ایده رک زمام حکومت جنکیزیلرک لندن النوب جنکیزیلر رینه چینده یکریمی برنجی سلاله اولق اوزره مینغ (*) سلاله سی ظهور ایلشدر .

(*) اشبو یکریمی برنجی سلاله نک مؤسس برفقیز چینلینک (هونغ وو) اسمده اوغلی اولوب مناسترده بودی (بودا) رهایی خدمتده مستخدم ایکن ترک خدمت ایله چین جنکیزیلری علیه قیام ایدن ارباب اختلاله رئیس اولمش وبالاخره (مینغ تاپچو) عنوانیله جلوس ایلشدر .
جلوسی هجرتک ۷۷۰ نجی سنه سنده اولوب وفاتی دخی ۸۰۲ سنه سنده اولدیغندن ۳۲ سنه مدت اجرای حکم و سلطنت ایلشدر .
ترقی معارف غیرتکشی ایدی . چینده خیلوجه اصلاحاته موفق اولمش و مانکنسک معهور تیچون چالشمشدر .
اشبو سلاله دن ۱۶ پادشاه اجرای حکومت ایلشدر .
مینغ سلاله سنک تاریخ انقراضی هجرتک ۱۰۵۱ سنه سنه مصادف اولوب مدت دوای ۲۸۱ سنه در .

﴿ تعلق تیمور خان ﴾

کاشغر قطعہ سی ابتداری چغتای و احفادینسک مستقلاً زیر ادارہ لرنده بولنوب مؤخرأ بولنر چین جنکیزیلرینک تحت اطاعتندہ بولنمفہ مجبور اولمش ایدی .

هجرتك سکرینجی عصری اواسطی کہ چین جنکیزیلرینک دوچار عجز وضعف و گرفتار غوائل اولدیغی زماندر .

چغتای احفادندن طولون تیمور (دها طوغریسی تعلق تیمور) مغولستانده بر حکومت قویہ تأسیس ایدرک کاشغر قطعہ سی اوزرنده کندیسنی متبوع اعظم طائندی .

هجرتك سکرینجی عصری اواسطی شول زمان ایدی کہ چینده بکرهنجی سلاله بی تشکیل ایدن جنکیزیلرک حکمدارانندن اولان طغان تیمور قآنک عیش و عشرت و ذوق و سفاهتہ فرط انہما کی و خزینتہ دولت و ثروت ملی حظوظات نفسانیہ سی اوغورنده نہایت درجہده صرف و استہلاکی شیرازہ انتظام اداره بی اخلال و بنای دولت و سلطنتی رھین انقراض واضمحلال ایلش ودها اوزمان دولت جنکیزینک بو کیدیشلہ ممالک چینیدہ (*) ثبات و دوامی امر محال

(*) احتمال کہ قارئین کرامدن بعضیلری اشبو کتاب عاجزانہ مک برچوق برنده اولان (ممالک چینیدہ) و (دولت جنکیزینہ) و (دولت تیموریدہ) کی ترکیلرہ ایلشیمک و (معاملہ سکوسترویہ) کی اولیور دیمک ایستزلر .
لکن بو ترکیلر (معاملہ سکوسترویہ) قبیلندن دکلدر . (حوادث تلغرافیدہ) کی ده دکلدر .

اولدیغی اکلاشیله رق چین اهلایسی بیننده خشنودسزلق و بعض طرفدن ده
علائم عصیان ظهور ایتکه باشمش ایدی .
ایشته اول زمانده خاندان جنکیزیه نك چین ممالکی اوزرنده نشر ضیای
عظمت ایدن شمس اقبال و سلطنتی ده غروب ایتکسزین دولت مشارالیهانک
ضعف و انحطاطی و دوچار پرده انکسافی فرصت اخذایله مغولستانده غایت
پارلاق اوله رق طلوع ایدن نجم حکومت مرکزنده مشارالیه تغلق خان
بولندیغی حالده کیتدکجه پرتو افزای سلطنت و توسیع دائرة قدرت ایلدکده
بولمش ایدی .

اشبو حکومتک بروقت مرجع حکمداران اولان چین جنکیزیلرینه
قطعا اطاعت و مر بوطیتی اولوب اداره سی مستقلانه ایدی .

چین دولت جنکیزیه سنک ایسه ذوق و سفاهتدن باشنی قالدیرونده اطرافه
باقه جق و بلکه طرف طرف ظهور ایدره ک پایختی تهدید ایلدکده اولان
وبالاخره اساس سلطنتک اندراسنی موجب اوله جغنی هویدا بولسان ار باب
عصیان و اختلالی تأدیب ایده جک حال و اقتداری بولنمغله ومع ذلك داخل

حوادث تلغرافیه دیندیغی کثیرالوقوع اولوب نیجه بوت ترکیب بیله صحیحدر . چونکه
(تلغراف) کله سی هرلسانجه قبول اولمش برکله اولوب هر ملت کندی لسانجه مذکر
و مؤنث اوله رق قوللانه یلور .

(چین) و (جنکیز) و (تیور) کله لری ایسه اسامی بلاد و اشخاصدن اولوب
عرب و عثمانلی لسانلرنده استعمال اولنمغده بولمش اولدیغندن انتری سائر لغات کی استعمال
ایلك ضروریدر .

مادامکه بوکون (ممالک ایرانیه) و (ممالک یونانیه) و (ممالک هندیه) کی ترکیب
قوللانه قدده یز . آرتق (ممالک چینیه) یرینه مطلقا (چین ممالکی) دنلسنک ایستلسی
پک عبدر .

بو باده بر قاج سوز ده سوئلك ایستر ایسه مده بجز لسانه دائر اولدیغیچون بو قدرله
اکتفا ایلدم .

ظهور ایوب مؤخرأ کسب توسع ایدن عصیان و اختلال لک دفع و تسکینی مسئله سی دخی اره به کیرمکله مغولستانده ظهور ایدن اشبو حکومت قویه به نظر اهمیستله باقمه ماش و اوراسنک تحت اطاعت و جایه به کیرمی اسپانه تثبث ایده ماش ایدی .

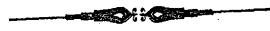
چین جنکیزیلر ینک انقراضی اوزرینه حکومت چینلیرک انه کچدکده چینلیر دخی یکر می برنجی سلاهنک بر بنای استوار اوزره تأسیس واستقراری املنده اولوب ممالک چینیه نک اعمار و تنظیمی ایله مشغول اولدقلرینه و مغولستان حکومتیله محاربه به جسارت ایده میوب حکومت مشار الیه نک توسیع دائره قدرت ایتسندن اول ارهلق کندیلرنجه بر وخامت و مضرت کوره مدکلرینه بناء او جهته باقماش و ایشته بو سببله کاشغرله دخی اوغراشمغه لزوم کور ماشلردر .

مشار الیه تغلق تیمور خان کندیسنه تابع ممالکک عمرانی غایتله التزام ایلش و اهالیسک رفاه و سعادت چون خیلوجه چالیشمش اولدیغندن تحت اداره سنده بولنان ممالک از هر جهت کسب ترقی ایتشدر .

مشار الیه ماورالنهرک ضبط واستیللا سچون ابتداری ایجه اوغراشمش ایسه ده موفق اوله ماش و فقط مغولستاندن و آسیانک شمال طرفلرندن برخیلی ممالک کندیسنک مسخری اولشدر .

لکن مؤخرأ آسیای وسطی دخی کندیسنک فرمانبر اطاعتی اولشدر که بو جهتک تعریف و تفصیلی اشاغلرده محرردر .

کندیسنک زمانه کلنجه به قدر احقاد جنکیزیه دن ایران دولت جنکیزیه سی صوک پادشاهلری مستثنا اوله رق پک ازی قبول اسلام ایلش ایدی .

﴿ استطراد ﴾

جنکیز احمادندن ایرانده حکومت ایدنلردن اک اول قبول اسلام ایدن سلطان احمد اولوب فقط مشارالیهک داخل دائره اسلامیت اولسی مغوللرجه برتبدل دینی نی موجب اولماش و سلطان محمود غازان خان ک قبول اسلام ایلسنک ایسه پک بیوک اهییتی اولوب مغوللردن خیلیسی دیانت جلیله اسلامییه نی قبول ایلمشدر .

حتی سلطان احمد قبول ایلدیکی دینی اخلافنه میراث برافه میهرق کندیسند نصکره سریر سلطنته کچنلرکه ارغون خان (*) ک کچاتونخان (**)

(*) ایران جنکیزیلردن در . پدری آبقا خان بن هلا کو خاندن .
(۶۸۳) سنه هجریه سنده جلوس انلش و طقوز سنه اجرای حکومتدن صکره (۶۹۲) سنه سنده فوت اولشدر .

عی سلطان احمدک قائلیدر . کندیسنه وزیر اعظم ایتدیکی بریهودینک تعلیماتیلله حاشا ادعای نبوته وبعض تشبثات ملعونابه قالقیشمش ایسه ده خسته لغش واهالی دخی یهودی بی اعدام اولشدر .

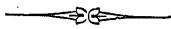
(**) ایران جنکیزیلردن اولوب پدری آبقا خان بن هلا کو خاندن .
برادری ارغون خاندن صکره (۶۹۲) سنه هجریه سنده پادشاه اولدی . وایکی سنه اجرای حکومت ایلدی .

(۶۹۴) سنه هجریه سنده بایدو خان طرفندن قتل اولمشدر .
غایت مسرف وشموتپرست ایدی .
زمانده سلطنت ایرایه نك امورینه کلی خلل کلش ایدی .

{ بایدوخان } (* ایدی اسلامی قبول ایتماش واسکی مذهببری
اوزره فوت اولمشلر ایدی .

سلطان محمود غازان خان ایسه دین احمدی نی اخلاف واحفادینه
میراث براقه رق کنندیسندن صکره پادشاه اولانلرک مسلمان اولسنی
قواعد سلطنت ایچون شرط اعظم حکمه قومیش ایدی .
تاریخچه مقیددرکه مشارالیهک شرف اسلام ایله مشرف اولدینغی
اعلان ایلدیکی کون امر او عسا کردن { ۱۸۰ } بیک مغول قبول اسلام
ایلمشدر .

مشارالیهک قبول اسلام ایلدیکی حوادثی اطراف واکتافه یاییلهرق
آسیادن حتی چیندن پک چوق آدم بالاختیار قبول اسلام ایلمش
ودیانت جلیله اسلامیه کوندن کونه کسب توسع ایلمش ایدی .

(*) ابران جنکریزیرلرینک انتیجیسیدر . ۴وجه سنک اوغلی کیخاتو خان قتل ایدوب
(۶۹۴) سنه هجریه منده مسند پادشاهی به جلوس ایلدی .
اون برماه قدر اجرای حکومت ایده بیلوب سلطان محمود غازان خان طرفندن قتل
اولندی و امر قصاص یرینی بولدی .

واقعا سلطان محمود غازان خانك قبول اسلام ایلسی آسیاجه پك بیوك
تأثیر وتبدلی موجب اولمش ومغوللر اره سنده دین اسلام انتشاره باشمش ایسه ده
مواقع مختلفه ده متمکن اولان مغوللرک کثرته نظراً قبول اسلام ایلنلری
اونده بری درجه سنده ایدی .

مشار الیه تعلق تیمور خانك هجرتك ۷۵۴ نجی سنه سنده (بالاختیار)
قبول اسلام ایلسنك ایسه مغولستانجه وبالخاصه کاشغر اقطه سنجه پك بیوك
تأثیری موجب اولدیغندن او تاریخه قدر شرف اسلام ایله مشرف اولمیان
مغوللر وچغتایلردن پك چوغی داخل دائرة اسلامیت اولمشدر .
ایشته بوتاریخدن اعتباراً کاشغر ومغولستانده ملت حاکمه اهل اسلام
اولوب حکومت ایسه اهل اسلام النده بولمشدر .

﴿ امیر تولک ﴾

مشارالیه تغلق تیمور خان (۷۶۰) سنهٔ هجریہ سنندہ جدی جنکیز خانک امراسندن (امیر تولک) ی کاشغرہ والی نصب وتعیین ایلدی .
امیر تولک کرچہ والی ایدی لکن ولایاہ سائرہ والیری کی اولیوب اکثر خصوصده مستقل وممتاز بر والی ایدی .

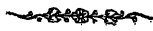
کندیسنک اجدادی جنکیز خانک معتبر امراسندن اولوب جنکیز خان بولنرہ فوق العاده حرمت ورعایت ایدہرک امراء سائرہ دن تفریق اولنمق اوزرہ بعض امتیاز ویرمش وبوامتیاز بابادن اوغله انتقال ایلکسده بولنمش ایدی .
تغلق خان دخی اشبو امتیازاتی ابقا وامیر تولک کاشغرک والیلکنی برصورت مستقلده اولہرق اعطا ایلش ایدی .

اشبو امیر تولکک اخلاف واحفادی بریحق عصر قدر کاشغرده اجرای حکومت ایلش ودائرہ حکومتلری واقعا برارہلق طارالمش ایسہده صکرہلری کاشغرک ہر طرفنی زیر ادارہلرینہ کچیرمشدر .

بونلرک انقراضلرینہ یقین زمانده ایسہ کاشغر قطعہ سنک جنوب طرفلری کاملاً ضبط اولنمش اولدقدن بشقہ چیندن برخیلی محل ایلہ ہندوسستان وافغانستاندن دخی بعض محللری ضبط واستیلا ایلشلر ایدی .

لکن بونجم شوکتلری کہ زمان اضمحللرینہ مصادفدر شملہ برق کی

تنویر عیون ایدر ایتمز دولترینک ظلمات انقراضی تعقیب ایتمش اولدیغندن
طلوعیه برابر دوچار انکساف اولمش ایدی .
بوجهتک تفصیلی اشاغیلرده کله چکدر .

﴿ تعلق خانه دائر بر قاج سوزدها ﴾

مشارالیه تعلق مفر حکومتی آق صودن کاشغره نقل ایلدیکی حقدده
اولان دیگر بر معلومات وروایت مقارن حقیقت دکدر .
چونکه : اولاً مشارالیهک مفر حکومتی آق صوده اولیوب سریر سلطنتی
کاشغریک شمال شرقی طرفلرنده اولان مغولستانده ایدی .
ثانیاً اوتاریخده کاشغرده امیر تولک مشارالیه طرفندن اجرای حکومت
ایلسکده اولوب اورایی مشارالیه تابع بر ایالت ممتاز ایدی .
مشارالیه تعلق تیمور خان (۷۶۰) سنه هجریه سننده ماوراء النهر
والیرینک باشلری اوچنده کافه سننه آمرانه حکیم ایده چک برخان بولنامسی
حسدیه بونلرک هر بری بولندقلری محللرده اعلان استقلال ایلدیکنی وینلرنده
اتفاق و اتحاد بولنیوب بر لرینه دوشدیکنی کورنجه درحال عساکر کلیه ایله
ماوراء النهر اوزرینه حرکت ایلدی .
ماوراء النهر والیرلی ایسه کندیلرنده مشارالیهه مقابله ایده چک قوت
اولمامسی وهر بری برهواده اولوب خیلی زماندنبری وادی افتراقه دوشمش

تاریخ قسمی کاشغر سکرانجی عصر

اولدقلرندن دارالسلام اتفاقه کبر و بده قوتلرینک بر نقطه یه جمعنه موفق اوله ماملری حسبیله اکثریسی خواه ناخواه مشارالیهه عرض اطاعت و انقیاد ایلشدر .

حتی اول ارالق امیر تیمور کورکان مشارالیهک حضورینه داخل وعهده سننه مسقط رأسی اولان واجدادی ولایتی بولنان کش شهرینسک توجیهی کی التفاته نائل اولمش ایلدی .

مشارالیهک ماوراء النهره کلسی اوراسنک آتش شورش و اختلالنی تسکین ایله کنندی تحت اداره سننه کیرمی مقصدینه مبنی ایلدی .

لکن تکرار مغولستانه عزیمتنده احوال فسادیه هیئت سابقه سننه رجوع ایتش و اختیار مشقت سفر یه دن هیچ بر نتیجه حاصل اولمامش ایلدی .
بناءً علیه مشارالیهه ایکنجی دفعه اوله رق بر مدت صکره ماوراء النهر اوزرنده عرض احتشام و هوای تفرده بولنان امرانک برخیلیسنی قتل و اعدام ایلدی .

آرتق بودفعه ماوراء النهری بتون بتون تحت حکمنه المق ایچون اوغلی الیاس خواجه بی اورایه حاکم نصب و تعیین و حتی تیمور مشهوری اوغلتنه اتابک نصب ایلدی .

لکن تیمور کورکان مؤخرأ خروج ایلدکده سمر قندی (*) مشارالیهه الیاس خواجهنک النندن اخذ ایلشدر .

(*) تیمور مشهورک پاننجتی اولمش ایلدی . موی الیهک تر به سی شهر مذکورده کانددر . اسلامدن ابتدا سمرقندی فتح ایدن کاشغر فاتحی امیر قتیبه در .
بر وقت بغداد و قرطبه کی جمع علما و مقر حکما اولوب آسیای وسطانک دارالفنونی ایلدی . شمدیکی خالد اون اون بشیک نفوسی وار . معموریت سابقه سنک عشری پله یوق .
۶۱۷ سنه هجره سنده جنک بر خونریز ضبط و تخریب و اهاالیسنی قتل و اعدام ایلش ایلدی .

﴿ امیر تولکک اخلاقی ﴾

و

« قرالدینک حکومتی »

تغلق خان کاشغره امیر تولککدن صکره امیر بولاجی بی (*) والی نصب
ایلدی .

مومی الیه امیر بولاجی اجدادینسه جنکیز خان طرفندن ویریلوب
برادری امیر تولککه واندن ده کندیسنه انتقال ایدن امتیازاته ضمیمه تغلق
خان طرفندن بعض امتیازه نائل اولمش ایدی .

مومی الیه امیر بولاجی بک از بر مدت اجرای حکم وسلطنت ایدهرک حلول
اجل موعودیه ارتحال داربقا ایلدی .

تغلق خان طرفندن امیر بولاجینک یرینه مومی الیهک صغیرالسن اولان
اوغلی خداداد نصب وتعیین قلدی .

خدادادک والی تعیین اولمشی عی و امیر تولکک قرداشی اولان (قرالدین) .
بک اغیر کلدی و امیر تولکک قرداشی اولمشی حسبسبیله حکومت کندیسنه
توجیه اولمش لازم کلور ایکن تجریه سزرر چوجق اولان مومی الیه خداداده
ویرلدیکی ایچون زیاده سبیله حدتلندی .

بر اراق مغولستانه کیدوب تغلق خانک حضورینه چیقارق ولایتک
کندی عهدسینه توجیه اولمشنی طلب واستدعا ایلدی .

(*) امیر تولکک قرداشی ایدی .

لکن تغلق خان « ولایتی خدادادک عہدہ سنہ توجیہ ایتزدن مقدم کئدک ایچون کلوب طلب واستمدعا ایتش اولسہ ایدک سکا وریر ایدم . شمدی ایسہ خدادادہ ویرمش بولندق ارتق سکا توجیہی اویہمز » جواییلہ مطلوبنی اسعاف ایتامش ایدی .

قرالدین تغلق خانک بو جواییلہ کئدیسنی مایوس ایدہرک باشدن صاومسندن فوق العادہ دلکیر اولہرق اخذ انتقام ایچون زمان فرصتک حلولنہ منتظر اولدی .

وقتا کہ ہجرتک ۷۶۵ نجی سنہ سنندہ مشارالیہ تغلق خان وفات ایلدی . مومی الیہ قرالدین مشارالیہک ترک ایلدیکی تحت حکومتی غصب ایدہرک کئدیسنہ ایلرودہ ادعای وراثت سلطنت ایدہجک ہیچ بر رقیب ظہور ایتامک ایچون مشارالیہ تغلق خانک کافہ اولاد واحفادینی قتل واعدام ایلدی . قرالدین تغلق خانک طرفدارانی دخی فسادہ باعث اولورلر و غصب ایلدیکی حکومتی استردادہ قالقیشورلر مطالعہ سبیلہ قتل ایلش ایدی .

﴿ مطالعہ ﴾

کرچہ قرالدینک غدیری بو درجہ لره واردیرمسی و کئدییلرندن باعث اعدام اجرائت ظہور ایتیمانلری اعدام ایلمسی شایان نفرت بر ظلم وشناعت ایسہدہ ایلرودہ کئدییلرندن مضرت مأمول اولنلرک ازالہ وجودینہ قیام اولنمسی قرون سالفہ نک موجب استکراہ اصول وقواعد حکومتندن

و دنیا نیک اکثر جهتند کورلش اولان احوال مؤسفه دن اولمغه قرالدین بو باده مؤاخذه دن قورتیله مامغله برابر بر درجه یه قدر معذور کوریلور. قرالدین تلف ایتدیکی ادملرده اگر استعداد اختلال کورمالمش

اولسه ایدی مومی الیه بیهوده یه انلری تلف ایتزایدی •

بونکله برابر قرالدینک مطالعه سی پکده ناچا دکل ایدی •

چونکه اعصار سالفه ده علت استرقاب وسودای اختلال همان عمومیتله ساری اولدیغندن مقام حکومت کچنلر ملکی شورش وفساددن

محافظه ایچون بعض شدت اجراسنه مجبور ایدی •

حتی مؤرخلر بو یولده اولان شدتلی صحتی طلب اولنان برخسته دن

قان المنه تشبیه ایتلردر •

حقیقت حالده دخی او زمانلرده بو یولده شدتله اقتضا ایدر ایدی •

ایلروده اختلال ظهوریله بیکلرجه ادم تلف اولقدن ومملکت مادی

ومعنوی دوچار ضرر وخسار اولوب حکومت درکه اضمحلاله دوشمکدن

ایسه ایش بو درجه لره وارمه دن یکریمی اوتوز ادمک تلف ایدلسی پکده

خطا دکلدر •

قرالدین تغلق بالمله اولادینی قتل ایش ایسه ده هر نصلسه مشارالیهک

(حضر خواجه) اسمنده اولان وهنوز مه امکده بولنان بر مخدومی مومی

الیهک سیف غدر واخانندن قورتیله بیلش ایدی •

امیر خداداد ایسه عمی اولان مومی الیه قرالدینک ابتدای حکومتدن بری کندیسینک حکومتنه راضی اولیوب دائماً علیهنده بولنمیدینی بیلدیکی و بوکره تغلق اولادینی قتل ایله سریر حکومتی غصب ایلدیکی کوردیکی جهته آرتق کندیسچون کاشغرده اختیار اقامت موجب مخاطره اوله جغنه حکم ایدهرک مشارالیه تغلق خانک اولاددن اولوب قرالدینک جزای اعدامدن قورتیلان حضر خواجهی مستصباً بدخشانه فرار و برخیلی مدت اوراده اقامت و اختفای ایلدی .

قرالدین ایسه تغلق منسوباتی قلیچدن کچیردکن صکره عموم مغولستانی زیر ضبط و اداره سنه المش و اوراده برخیلی زمان اجرای حکومت ایلش ایدی .

کاشغر بر مدت ده مومی الیه قرالدینک تحت اداره سنده بولمیشدر . قرالدین دشمنلرینی قهر و تدمیر ایلدکن صکره اجرای عدالته باشلش و اهالینک کندی سایه سنده نائل سعادت اولمسیچون وسائل و اسباب لازمه یه تشبث ایلش ایدی .

فقط بوسوزدن کاشغر اهالینک کوردیکی رفاه و سعادتک طول مدت امتداد ایلدیکی اکلاشلسون .

قرالدینک عدالتی سببیه مغولستان و کاشغر اهالینک نائل اولدیغی اسایش و حضور حیفا که مؤخرأ تیمور کبی بر بلای زمینیک ظهور یله پک چابوق مرور ایلدی .

بوجهتی تفصیل و کاشغر لیلرک کوردیکی مظالمی توضیح ایده جک سوزل اشاعیلرده تحریر اولمیشدر .

﴿قرالدینک جسمتی﴾

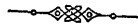
و
«بوابده برایکی سوز»

مومی الیه قرالدین غایت جسمتلی بر آدم اولوب کندیسینک جسمتلی
تعریف ایچون چیزمه سینک ایچنه یدی یا شنده بر چوجنک صیفه پلسدیکی
روایت اولمشدر .
کرچه شوروایت براز مبالغه لی ایسه دهه عقل قبول ایتیه جک درجه ده
بتون بتون یلان ده دکلدرد .
بنی بشردن بودرجه ده جسمتلی ظهور ایده بیله جکنی انکار واستبعاد
ایدنلره جواب اوله رقی بالکنز شو سوزلی عرض ایدرم که :
اولاد ادمک بوندن ایکی اوج بیک سنه اولکی احوالی اوزون اوزادی به
تعریف و بیانه لزوم یوقدر .
انسان اسم جنسی ایله ذکر اولنان اشرفی مخلوقاتک یعنی اجدادمزک
مقدملری بزدن برقاچ درجه جسم اولدقلری وزمان مرور ایلدکجه جسمتلرینی
غائب ایلدکلری مسئله سنده بک چوق کسه ثبات ایدرک بوخصوصه دائر برخیلی
ادله و براهین ابرادینه قالمیشمش و هر عصرده نادر اوله رقی زماننده بولنان
همچنسلرینه نسبتله جسمتلی کورینان برطاقم ذوات جالب استغراب اولمشدر .
اسکی زمان آدملرینه نه حاجت ا عصرمزده دخی شایان حیرت اولمق
اوزره جسم الجئه برطاقم ذوات ظهور ایلشدر .

{ از جمله وقایعی یازمقدمه اولدیغیم کاشغر قطعہ سنک اک صوک امیری
اولان آتالق غازی یمقوب خان مرحومک مخدوم نجابت موسومی اولوب
ترجمہ حالی کتاب عاجزینک قسم نالشنده یازیلہ جق اولان «حق قولی بک»
شو عصر مرک اک جسیم ادملرندن ایدی .

جسامتنی تعریف ایچون شوسوزلر کفایت ایدرکه :

مشارالیه حضرتلرینی اولور اولز حیوان چکه مز ایدی . تراموای
بارکیرلرینک اک تواناسی درجه سننده اولان بارکیرلرکندیسنی انجق
برایکی ساعت « اوده بک زحمتله » طاشیہ بیلور ایدی .

﴿ قرالدینک تیمور ایله مناسبات ﴾

﴿ منازعاتی ﴾

مومی الیه قرالدینک زماننده تخریبات و مظالمی جهتیهله مشهور اولان تیمور (*) کورکان (***) ظهور اینلش ایدی.

حتی مومی الیه تیمور (۷۷۰) سنه هجر یه سنده بلخ و هرات (***) پادشاهی اولان سلطان حسین ایله محاربه ایدوب غالب کلش و بونک اوزرینه قرالدینه

(*) تیمور (۷۳۷) سنه هجر یه سنده سمرقندک جهت جنو یه سنده واقع سبز (کش) نام شهرده طوغش و (۷۱) یاشنده اولدینی حالده ۳۶ سنه اجرای سلطنتدن صکره وفات ایدوب سمرقندده کندیسنه مخصوص اولاق اوزره انشا قلنان تر به یه دفن اولمشدر. مومی الیهک (۷۲۸) سنه هجر یه سنده طوغدینی حقنده اولان دیگر بر روایتک صحتی تقدیرنده (۸۰) یاشنده وفات ایتش دیمکدر. وفاتی (۸۰۷) سنه هجر یه سی رمضانک اون یدنجی کوننه مصادفدر. هر یرده نائل غلبه اولمش و صیت و شهرتی جهانی طومش بر بونک پادشاه ایدی. فقط غایت خونریز ایدی.

(**) کورکان عنوان اولوب داماد پادشاهی دیمکدر که تیمور بلخ پادشاهنک همشیره. سنی تزوج ایلدیکچون عنوان مذکور ایله کسب اشتهار ایدی.

(***) اسکی برشردر. ۵۴۵ دن ۵۹۷ و یا (۶۱۷) سنه هجر یه سنه قدر غور یرک مفر حکومتی ایدی.

تاریخ قسمی کاشغر سکرینجی عصر

مکتوب و سفیر ارسال ایدہ رک سلطان حسین علیہندہ اتفاساق ایتکی طلب ایلش ایدی.

اہمیتی جہتیلہ آسیادہ ظہور ایدن جہانگیرک ہمان جملہ سی ضبط و تسخیرینی اہم امور دن عد ایتشلدر.

ہجرتک یدنجی عصرندہ جیکیز خوزیز و سکرینجی عصر ہجریدہ دخی نیور مشہور ضبط و تسخیر ایتلدر.

مؤخرآ ایرانیلر نیچہ استیلارینہ پکیرمشلر ایدی. انلرک زیر ادارہ سندنہ بولندیغی اثنادہ و (۱۱۲۸) سنہ ہجریہ سندنہ افغانلور ضبط ایلدی.

اون الی سنہ قدر افغانلورک ادارہ سندنہ طور دقدن صکرہ (۱۱۴۴) سنہ ہجریہ سندنہ ایران شاہی مشہور نادرشاہ ضبط ایلدی.

بولدن صکرہ اون طقوز سندنہ ایرانلورک اندہ بولنوب مؤخرآ (۱۱۶۳) سنہ ہجریہ سندنہ افغان حکمداری احمد شاہ ضبط ایلش و تاریخ مذکور دن صکرہ ہرات نیم مستقل بر حکومت صرہ سنہ پکمشدر.

(۱۲۴۹) سنہ ہجریہ سندنہ ایران دولتی ضبطہ قالدیشمش ایسہدہ موفق اولہ مامش و خصوصیلہ انکلترہ ایلہ ۱۲۷۴ سنہ سندنہ عقد ایلدی معاہدہ موجبیجہ شہر مذکورک ضبطندن بتون بتون واز پکمکہ مجبور اولمشدر. تاریخ مذکور دن بری ہرات افغانستان مالی اجزاسندن عد اولمشدر.

غایت اہمیتی واردر. حتی بوسبیدن ہرات ہندوستانک مفتاحیدر سوزی ضرب مثل حکمندہ مشہوردر.

جیکیز و نیور بعض مرتبہ خراب ایتشلر ایسہدہ بتون بتون تخریب اولنماش ایدی. مومی الیمادان اول ہرات شہری فوق العادہ مہمور ایدی.

شاہرخ زمانندہ مہموریت سابقہ سنی بولش و بلکہ بدرجہ دہا ایلر وہ وارمش ایدی. حتی شاہرخ ہراتی کندوسنہ پایتخت اتخاڈ ایلش ایدی.

ہراتدن پک چوق شعرا و حکما و علما ظہور ایتش و شہر مذکور وقتیلہ اصحاب فضل و ہنرک یاقامتکاهی اولش ایدی.

ایرانلورک زیر ادارہ سندنہ طور دینی مدت ظرفندہ خراب اولمشدر! افغانلوردن ایرانلورہ و ایرانلوردن افغانلورہ پکدیکجہ پک زیادہ رخنسہ دار اولش

ایدی.

اراضیبی غایت منبت و محصولدار و نیور و قورشون معدنلری ایسہ بشماردر.

قرالدین ایسه تیمور کورکانک واقع اولان اشبو تکلیف اتفاقی حسب الزمان قبول ایلش ایدی.

تیمور کورکان مؤخرأ تزید قوت وتوسیع دائرة شوکت ایچون امرای سندن (الله داد) نام امیر بنی ایلیچیلکله کوندره رک اشبو قرالدینک قزینی طلب ایلکله قرالدین موافقت ایتش و بونک اوزرینه امیر تیمور کورکان قرالدینک کریمه سنی کندوسوچون عقد وتزویج ایلش ایدی.

مؤخرأ تیمور کورکان قرالدین ایله اتفاق ومصاهرت ایتدیکنی برطرفه آتیرق استیلای ممالک هواسنه دوشدی و کندیسسی خوارزم استیلاسیله مشغول ایکن قرالدینک تحت حکومتنده بولنان ممالکک تسخیر یچون مغولستان اوزرینه اوتوز بیک کشیلک برفرقة عسکریه کوندردی.

حالبوکه ضبط ممالک ایچون کوندردیکی عسکرک کافه سی بر مقدار مسافه کیندکدن صکره کندیسسنه عصیان ایله مغولستانه عزیمتدن صرف نظر ایدهرک عودتله تیمورک پایتختی اولان سمرقندی تحت محاصره به آلدیلر. بو خبر موخش تیمور کورکانه واصل اولدقنده خوارزم استیلاسنی ترک ایدهرک سمرقند اوزرینه کلدی.

محاصرین ایسه تیموره (*) مقابله ایدهمیه جکلرینی اکلایره ق مشارالیه قرالدینه التجا وقرالدین دخی مغولستاندن حرکت وانلرله تزید قوت ایدرک خوقندی ضبط واستیلا ایلدی.

قرالدینک بو حرکتی تیموره اخبار اولدقنده زیاده سیله حدت ایدهرک درحال قرالدین اوزرینه حرکت ایلدی.

قرالدین تیمورک کندیسسی اوزرینه کلکده اولدیغنی خبرالجه اغرلغنی

(*) تیمورک تاریخ خروجی هجرتک (۷۷۱) نجی سنه سنه مصادفدر. بو باده برفاق روایت وار ایسه ده اک طوغریسی سنه مذکوره در.

تاریخ قسبی کاشغر سکرانجی عصر

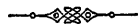
مغولستانه تسیمار و درت بیک قدر سواری ایله بر محله پوصو قوروب تیمورک ورودینه انتظار ایلدی .

تیمور عسکرینی قرالدینک تحریسیچون اطرافه کوندرمش و کندی معینده ایسه انجق ایکی یوز یاخود درت یوز قدر آدم قالمش ایلی .

قرالدین تیمورک پک از آمله بولندیغنی و پوصویه اوغزادیغنی کورنجه بونی کندی حقنده عین نعمت بیله رک پوصودن چیقوب تیمور کورکان اوزرینه هجوم ایلدی .

تیمور شو هجوم نا کهظهوردن قطعا دوچار یاس وقتور اولیوب ومها- جبارک کثرته نظراً معینده کی عسکرک قلت مقدارینی دو شتمیوب قرالدینه مقابله قالدیشدی وشوتهلکه دن قورتیلهرق واصل سرمغزل مرام اولق انجق ثبات واقسام ایله حاصل اوله جغنی اکلاتهرق معینده کی قنه قلیله یی تشجیع وتشویق ایلدی .

ایشته بوراده غایت شدتلی بر محاربه دن صکره غلبه تیمور طرفنده قاهره قرالدینک عسکری منهنم و پریشان و قرالدین دخی بو حال کورنجه چاره سز وادی فراره پویان اولدی .

﴿ قرالدینک قوتی ﴾

قرالدینک نه درجه ده صاحب قوت بر مرد میسدان جلادت اولدیغنی اکلاتمق ایچون شوسوزلی عرض ایدرم که :

قرالدین اشبو محاربه ده عسکرینک معلو ییتی اوزرینسه کنندیسی دخی
مجبور فرار ورجعت اولش وائتای فرارنده خیلی مسافه دن بری کنندیسی
تیور کورکانک امراسندن (قره بهادر) نامنده بر بکک تعقیب ایلکنده اولدیغنی
کورنجه کیویه دونوب قره بهادره براوق آتمش ایدی .
آندیغنی اوق ایسه بر یوک طاشه راست کلش وشدت ضربندن طاشی
برقاریش مقداری دلش ایدی .

قرالدین اوقنک تأثیرینی کورنجه قره بهادری « آندینم اوقنک شدت
وتأثیرینی کوردک ! اکا زره و سپر طیانه من ! صاغ قالمق ایسترایسه ک
بنی تعقیبدن واز کج ! سکا ضررم طوقنسون » خطاب عظمتکارانه سیله
تهدید ایلش ایدی .

قره بهادرایسه برقاچ برندن مجروح و زخمدار اولدیغنی وقرالدینک بو شدت
ومهابتنی کوردیکی جهتله مشارالیهله اوغراشمغه جسارت ایده میهرک تعقیبدن
صرف نظر ایلشدر .

﴿ تیمور کورکان ﴾

قرالدین مغولستانه عودت و بزمیت اجرای حکومت ایلدکن صکره اتی الذکر محاربه عظیمه ظهور ایلشدر.

تاریخ هجرتک سکرنجی عصری اواخرینه طوغری کرک کاشغر و کرک مغولستان غدارلق و خوزر یزلیکده همان جنکیزه معادل و کندیسنی عادل ملوک و ناظم امور اولق اوزره ظن ایله خلقکده او یولده طائیسنی ایستمش اولدیغی حالده افعال و حرکاتک عدالت و حقانیت (و بردرجه یه قدر اسلامیت) ایله توفیقی غیرقابل اولان تیمورک باعمال استیلاسی اولمش ایلی.

شواجالک تفصیلی شوبله درکه :

تیمور کورکان قرالدین علیهنده اول و آخر درت دفعه محاربه ایتمش و فقط بونلرده غلبه کامله یه نائل اوله مدقدن بشقه مطلوبی وجهله قرالدینی قهر و تدمیر ایلیه مامش ایلی .

کندیسنک برنجی املی قرالدینک دست اقتدارینی قطع ایتمک اولغله بشنجی دفعه اوله رق هجرتک (۷۹۲) نجی سنه سنده عسا کر کلیه ایله مفو- لستان و کاشغر اوزرینه حرکت ایلی .

معیننده کی عسکر بش بیوک اردودن عبارت اولوب بواردولر خطوط مختلفه اوزرنده ایروملکه باشلدیلر .

بونلرک اصل مبداء حرکتلری کاشغرک شمال غریبسنده واقع یلسدیز (یلدوز) اووه سی اولوب بواردولر کاشغر شهرندن اقصای مغولستانه دکن

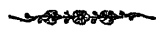
محللرده واقع شهور و بلادی ضبط و تخریب و کندیلرینه مقاومت ایتک ایستیان و عرض اطاعتده بولنمیان اهالی بی بلامان قتل و اعدام ایتک وظیفه سیله مکلف ایدی.

الحق قرالدین تیمور کورگانک بودهشتلی اردوزینه پک کوزل صورتده مقابله ایتش و برخیلی زمان ثبات ایدهرک دشمننه پک چوق ضرر ایریشدیروب برخیلیسینی قتل و تلف ایلشدر.

لکن هر واردینی یرده غالب اولوق کبی قوتلی بر طالعسه مالک اولان تیمورک عسکری تلف اولغله یتیر توکنور درجهده اولماغله غالبیت تیمور طرفنده قاهره بالاخره قرالدین مغلوب اولمش و تحت حکومتدن ایندیریلهرک کرک مغولستان و کرک کاشغر قطعسهسی تیمورک پای استیلاسی التنه کیرمشدر.

تیمور مقصودی اولان قرالدینی تحت حکومتدن ایندیردکن و ابستدیکی ممالکی تخریب ایلدکن صکره عودت ایلشدر.

اشبو محاربه یتمادیه و خونریزانهده مغولستانک و کاشغرک برخیلی محارری خراب اولمش و برچوقده نفوس اتلاف و اهلاک ایلشدر.

﴿ تیمورک خساراتی ﴾

{ انک حقنده بعض افاده }

تیمورک هجوم و استیلاسیله کاشغر قطعسهسی خراب اولدیغی کبی اهالیسی دخی دوچار ذلت و پریشانی اولمش ایدی.

تیمورک شدت مظالمی خوفندن برچوق اهالی بولندقبری محلاری ترک ایله
جبال رفیعہ و محال بعیسده فرار ایتکله کرک اثنای فرارده و کرک مدت
اختفاده برخیلی ادمده محو و تلف اولشدر.

تیمورک ضبط ایتدیکی محلار معهور و اهلینسده ایسه راحت و حضوری
اولدی که کاشغر دخی مومی الیهک دست خسار استیلاسیله رخنه دار اولدیغی
حالده معهوریت سابقه سنی محافظه وادامه واهالیسی اموال و اشیاسنی وقایه
ایده بیله جکی وحتی حیاتلرندن امین اوله جغنی تصور ایدیه بیلسون؟

مادر انسانیت و مرکز مدنیت اولان آسیا کی برقطعه عظیمه نك جنکیز
واحفادی یوزندن دوچار اولدیغی بلیه تحریب صانکه برجزای کافی دکل
ایمش که: معهوریت سابقه سنی بولور بولمز تیمور کی افسای بنای ادم و احراق
مزروعه عالم فعل ظالمانه سی ایله مشهور اولان برجهانکیر غدارک هر وار -
دیغی محلی یانغین برینه قومسیله دخی برباشدن برباشه قدر یکیدن ویران
اولسی شدت تأسفله اغلنه جق وقایع فجیه دندر.

اعمار یولنده برچوق ادملرک مساعی فوق العاده لری صرف ایلش
اولان آسیا قطعه فسحیه و معوره سی تیمورک آتش مظالمی ایله چایر چایر
یا تمش (*) و مومی الیهک سمند عزیمتی هر نه طرفه توجه ایتش ایسه اوراسی
بایقوش مسکنندن نشان و یریر برهیئت کسب ایلش ایدی.

(*) تیمورک مظالمی او قدر چوق و او قدر دهشتلی ایدی که حقیقه تعریف و بیانی
ممالدر.

درجه ظلی اکلشاق و اجرات فوق العاده سندن بر نمونه اولق اوزره شو سوزلری
عرض ایدرم که :

آسیانک چین و ژاپونیدان ماعدا همان هر طرفی چیکته بهرک محو و خراب ایتش
و استیلا ایلدی محلار اهلینسندن بک چوغنک اموال و اشیاسنی کاملاً ضبط و مصادره
ایلشدر .

ممالک مستولیه اهلینسندن اک از اعدام ایتدی لاقول ایی اوج یوز ادم اولوب

(استطراد)

کرجه تیمورک معینده - همان هر وقت - علمادن و اهل صنعتدن
برچوق ذوات کرام بولنش و سمرقندک معموریت و شهرتی بر زمان هر یرده

بو ایسه معدوم ذیله جک درجه ده نادر اوله رق واقع اولمش و بعض محل اهالیسی ایسه
علی العموم ذیله جک درجه ده قتل و اعدام ایشدر.
(۸۰۴) سنه هجریه سی جادی الاخره سنده تسخیر ایلدیکی از یرده شهر مذکورک مسلمان
اولان اهالیسی باشلردن قهله انشا ایشدر.
بو ظلمک اک دهشتلیسنه بغداد بیچارکان اهالیسی دوچار اولمشدر که تفصیلی شوو جمله دره:
تیمور بغدادی ضبط ایتدکه اهالیسندن بر خیلینی تلف ایتدکن صکره عسکرندن
هر برینک بغداد اهالیسندن ایبی باش کتورمسنی امر ایش ایدی.
بونک اوزرینه عسکری اهل اسلامی خانه لردن و اختفا ایلدکری محلردن چیقارهرق
قتل ایش و بر موجب امر هر برنفر ایبی اسلام باشنی حضور تیموره عرض ایشلردر.
عسا کرندن بعضیسی میدانده قتل ایده جک بغدادلی بوله میجه شام اسیرلردن و طائفه
نسادن برچوق مظلومینی قتل ایده رک کندیسنندن طلب اولنان باشلری بغدادلی باشلری دیه
تقدیم ایشدر.

تیمور بوروس مقطوعه اسلامیه دن (۱۲۰) عدد قله انشا ایتد برمشدر!
انشا اولنان بو انسان قهله ری (۹۰) بیک روس مظلومه دن مرکب ایدی! نه دهشتلی ظلم!
اول ائنده بغداد اهالیسندن باشلری تیمور عسکری سیف خدرندن قورتارمق ایچون
کندیلری دجله یه اتانلردن بر قانچ بیک نفوس مغدوره دخی غرق و هلاک اولمشدر.
تیمورک نه قدر بیرحم بر ظالم سنکین دل اولدیغی شوسوزلرله دهها زیاده اکلاشیلورکه:
موسی ایسه اصفهان شهرینی ضبط ایتدکن صکره ذکور و نسوان و پیر و صبیان
تفریق ایلمیه رک کافه اهالیکن قتلنی امر ایلمکله عسکری درخال بو امر خدارانه بی اجرا
ایلمکده بولنش ایدی.

اول ائنده اصفهان اهالیسندن بر فقیر تیمورک مقر بلرندن بر امیره کیدوب کال سوز
و کداز ایله بقیه السیوفه مرحمت و اطفال ییکناهه شفقت ایلسنی رجا ایلمکده جواباً
« هایدی کیت بر مقدار اطفال طو پلبوب کذرکاه تیمورده منتظر اول شایدکه مظهر عفو

وردزبان اولمش ایسه ده معیتنده کزن و یا سمرقندده اختیار اقامت ایدن
علما و فضلا ایله ارباب هنر و صنعتدن بولنلر کندی آرزو و خواهش لایله
کلمش و یا خود بولری تیمور کنندیسی یتشدیرمش اولیوب استیلا ایلدیکی
ممالردن زورله الوب قالدیرمش و مظالم واقعه سنک هیچ اولمزه نصفی
و برچوق ممالک معموره یی خراب و اهالیسنی پریشان ایتسی دخی پائتختی
اولان سمرقندک اعماری خاطر یچون اجرا ایلش ایدی.
یوخسه تیمور اول عادل پادشاهلردن دکل ایدی که سایه عدل

و مرحمت اولور سیکز « امرینی المغله در حال بقیه السیوفدن بر مقدار اطفال پریشان حال
جمع ایدرک تیمورک و رودینه منظر اولدی.
تیمور جمعیت اطفاله تقرب ایتدکه شفیع اولان امیر بیچارگان اطفالی کوستره رک
و استجلاب مرحمت ایچون شووجهله فتح دهان شفاعت ایدرک :
« پادشاهم بومعصوم و محروملره مرحمت بیورک عاطفت ملوکانه کزی نیاز ایدرلر » دیه
رقت قلبه چالیشدده غدار و خونخوار اولان تیمور جوابا « بولر اول اشقیانک
پیچه و تیجه لری دکلیدر ؟ » دیسه امیر « افندیم بولر فقیر و یتیمدر هیچ برشیدن خبر لری
اولدیغیچون کتاهلریده یوقدر. کندیلری هروجهله شایان لطف و عنایتدر. بومعصوملر
ضعف و ذلتلرینی شفیع ایدرک عواطف ملوکانه و مراحم پادشاهانه کزی رجا ایدرلر »
دیدرک جنب مرجمه قالدیشمش ایسه ده تیمور وکا اصلا جواب و یرمیوب بالذات جمعیت
اطفال طرفنه آت سورمش واردو دخی ارقه سنندن کلکله جلب مرحمت و استندعای
شفقت ایچون طو پلنان بیچارگان اطفالی آت ایغی التده چکنتمشدر! نه یظلم و نه منظره
رقت انکیر! ...

تیمور هندوستانک تسخیری اثناسنده دلیمی پیشکاهنده مقدار لری یوز بیکه واران
بیچارگان اسرای برآنده قتل و اعدام ایتدیرمش ایدی.

سکرینچی مصر

کاشغر

تاریخ قسبی

ورأفتنده علوم وفنون ترقی ایدهرک برچوق علما کسب اشتهارا یتمش
وتحت رعیت و تابعیتنده بولنان اهالی ده نائل ثروت و یسار اولمش
اولسون . {
اتهای استطراد

کرتک تیمورک و کرک ملوک سالفه دن اکثر یسنک طوتدقلری اصول موجبجه
پایتختلرک معوریتی ولایاتک و باخصوص ممالک ملحقه نک خراب اولسی ایله
حاصل اولورابدی .

شایان افتخاردرکه :

دولت عثمانیه پادشاهان عدالت عنوانی ایسه یالکز ولایاتک دکل هنوز
استیلا اولمش مملارک بیله عمرانی مرتبه سابقه سنندن بدرجه دها
ترید ایتمکه چالیشمشلردر .»

برافاده

تیمورک مغولستان پادشاهلغنی متوفی تغلق خانک کوچک یکنلرندن برینه
و ردیکی و خان مشارالیهک قزینی عقد و تزویج ایلدیکی حقننده آیروجه بر
روایت واریسهده طوغریسی اشاغیده محرر اولدیغی وجهله در .

﴿ حضر خواجه ﴾

و

« خداداد »

کاشغر والی و حاکم سابق اولوب تغلق تیمور خانک مخدومی حضر خواجه ایله بد خشانه فرار ایدن خداداد قرالدینک نکیتی خبرینی المغله مشار الیهی مستصحباً برسر سریع ایله مغولستانه ورود و حضر خواجه ایسه مشار الیه خداداد معرفتیه پدرینک تخت حکومتنه جلوس و قعود ایلدی .
(یوقاروده وقوعنی بیان ایلدیکیم روایتده کی یکن تعبیری اوغل تعبیرندن غلط اولمق کرکدر .

مشار الیه حضر خواجهنک ایستر تیمور طرفندن نصب اولمش اولسون ایستره اولمسون مشار الیه خداداد معرفتیه سر بر حکومته کچدیکی محقق اولوب تیمورک مغولستانه پادشاه تعیین ایلدیکی محقق ایسه الک طوغریسی او ذاتک مشار الیه حضر خواجه اولسیدر .
تیمورک تغلق خانک قیزی عقد و تزویج ایلدیکی بختنه کلنجه بوجهتک پکده قطعیا صحتنه حکم اولنهمن .)

حضر خواجه دخی مؤخرأ خداداده فوق العاده حرمت و رعایت و کاشغر ولایتی بتکرار عهده سنه توجیه ایله مظهر لطف و عنایت ایلدی .
بوزمانه قدر خدادادک کرک پدری و کرک عی کاشغردن بر مقدار محلده اجرای حکومت ایلکده بولمشار ایدی .

حضرت خواجه ایسه باعث حیاتی و سبب سلطنت و دولتی اولان مشار-
الیه خدادادک ملک موروثی برقاتدها توسیع ایدرهک ختن وآق صو وسائر
برچوق ممالکی ده مشار الیه اعطا ایلشدر .

حاصلی خداداد تکمیل کاشغر قطعه سنه مالک وصاحب و حضرت خواجه
طرفندن و یز یلوب حکمدار و پادشاهلغه مخصوص اولان و اوزمانلرده پک
چوق اهمیتی بولنان برطاقم مراتب و امتیازات ایله اداره حکومتده استقلاله
نائل اولدی .

مشار الیه خدادادک زیر حکمنده التمش درت عشیرت بیکی اولوب یالکز
مغول خانلر نیک تحت اطاعتده اولمق اوزره حکومتی بر حکومت مستقله
ایدی .

کندیسی غایت سخنی اولوب جمع امواله هوس ایتدیکی جهته دولتک
وارداتی فقرا و محتاجینه و عساکر و مستحقینه بدل و اعطا ایدر ایدی .
مشار الیهک محب علم و هنر اولسی حسبیه پک چوق علما کاشغر قطعه سنه
کلمش و فوق العاده مظهر حرمت و رعایت اولشدر .

عقائد دینهک کاشغر قطعه سنه انتشاری قطعه مذکوره به مشار الیه
حضرتلری زماننده کلوب نائل رعایت اولان علما و فضلالی اسلامیهک
خدمت و اقدامات واقعه سی سایه سنه حاصل اولشدر .

اوزمانده قطعه مذکوره اهالی اسلامیه سی حقایق دینه دن هنوز غافل
اولوب مقدملری علمای اسلامیه ایله کاشغر حکمدارانک بعضیسی جانلرندن
صرف اولنان خدمات متدایه و اقدامات متدایه ایله اساسکیر اولان عقائد
اسلامیه مؤخرأ جنکیز خان ایله احفادنن بعضیسنک زمانلرنده اتخاذا اولنان
اصول اقتضاسندن اوله رق دوچار خلل اولمش و زمان مرور ایلدکجه فکر
دیانت کسب ضعف ایلکده بولنش ایدی .

مشار الیه حضرتلری ایسه شو حالک ایلروده کسب ایده جکی و خامتی

در پيش ايله اهلينك تصحيح و تقوية اعتقادينه بذل همت ايتش و بو املنك حصولچون سايه لطفنه النجا ايدن علمای اسلاميه بي نشر ديات خدمت مقدسه سنه مأمور ايلشدر .

علمای اسلاميه قطعه مذکورہ اهلينك تقوية اعتقادينه بذل همت ايتش و حقایق جليله دينيه نك توضیح و انكشافی ايسه ضعف اعتقاد بليه سيله تبديل مذهب ايدنلردن بك چوغیچون بدرقه هدايت اولمشدر .

کاشغر مشاراليه زماننده ايجه کسب عمران ايله طريق علم و هنرده خيلي مسافه قطع ايلشدر .

مشاراليه حضرتلر نيك آوان حكومتی كال عدالت ايله مرور ايتش اولديغندن قطعه مذکورہ اهاليسی امثالی هیچ بروقتده كورمدكاری بردور سعادت و حضور ايجنده امرار زندگانی ايتش ایدی .

اواخر حكومتنده ايفای فریضه حج ايجون مكه مكرمه به (*) عزیمت ایلدی و ایضای حجدن صكره خسته لنه رق مدینه منوره ده (**) منتقل دار آخرت اولدی .
(رحمة الله عليه)

(*) مكه مكرمه نك علویتیچون حج شريفك فرائض الهیهدن اولديغنی بیاندن بشقه سوز لازم دكلدر .
عليه الصلوة والسلام افندمن حضرتلری هجرت نبویه لر نيك سكرنجی سنه سننده قحچ بیورمشلردر .

فخر عالم صلی الله علیه و سلم افندمن حضرتلر نيك ولادت باسعادتلری مكه مكرمه ده شرفواقع و ذات اقدس لر نيك نبوت و رسالتلری ايله اعظم معجزات اجدیدن اولان قرآن کریم دخی ابتدا اشبو شهر شهیر عظیمده نازل اولمشدر .
جناب حق امت محمدك جله سنه زیارت شرفنی میسر ایلله .

(**) مقام سید الانام و مطمح اهل اسلامدر . مكه مكرمه دن صكره مداين عالمك الك مقدسی در .

مشارالیهک ارتحالی کیجه سنده اشرف مدینه دن بعض ذوات عالم معناده
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری طرفلرندن :
بو کیجه مسافرلر مرزدن بریسی انتقال ایلدی . جنازه سنه حاضر اولک
وحضرت عثمان « رضی الله عنه » مرقدی یاننده نشانلو اولان محله دفن
ایدک .

امر و تنبیهنی المغله ایتسی کونی مشارالیهک نعش مبارکی فخر کائنات
علیه افضل التحیات (*) افندمز حضرتلری طرفلرندن تعیین بیوریلان
ونشانه لی اولان محله دفن ایلدیلر .

بر مملکت که انده هر نوع فضائلدن بشقه اوله رق حبیب خدا و شفیع روز جزا
شرف افزا اوله علویت و قدسیتی درجه تخمین و ادراکه می صیغر .
حرم شریف نبوی شهرک وسطنده کائن در . اهل اسلامدن چوغنی مدینه منوره یی
زیارت شرفته نائل اولدیقدن تعریفانه کیریشلامشدر .

(*) سید المرسلین و رحمة للعالمین اولان پیغمبر افندمز حضرتلرینک نسب طاهرلی
شوو جهله در :

« حضرت محمد » [صلی الله علیه وسلم] بن عبدالله . بن عبدالمطلب . بن هاشم . بن عبد
مناف . بن قصی . بن کلاب . بن مره . بن کعب . بن لوی . بن غالب . بن فهر . بن مالک .
بن نضر . بن کنانه . بن خزیمه . بن مدرکه . بن الیاس . بن مضر . بن نزار . بن معد . بن عدنان در .
بوندن ایلر و سنده اختلاف وارد .

فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینک والده محترمه لری امینه (آمنه) بنت
وهبدر .

ولادت بر مینت پیغمبری میلاد عیسی علیه السلام (۵۷۰) نجی سنه سنه مصادفدر .
مبعوث بالحق اولان افندمز شو عالم فایده التمش اویج سنه معبر و نهایت بالجمله اعدای
دین اوزره مظفر اولمشدر .

اشبو خداداد تیمور کورگانک امر اشندن اولان خداداد دکدر .
تیمورک امر اشندن اولان خداداد ظالم وسفالك وخان وغدار بر آدم

عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلر ينك سن شريفلى قرقه بالغ اولدوقده من طرف
الله بعث بيورمشلردر .

رسول اكرم ونبي محترم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينه ابتدا نبوت و اوج
سنه صكره رسالت نازل اولمشدر .

بعثلر ينك اون ايكنچى سائلده اعظم معجزات نبوي دلرندن اولان معراج شريف
واقع اولمشدر .

بني ذیشان ورسول آخر زمان اولان افندمز حضرتلرى بعثتك اون اوچى سنه سنده
مكة مكرمه دن مدينة منوره به اختيار هجرت بيورمشلردر .

سلطان المرسلين افندمز حضرتلرينك هجرت بيوردقلى اتاده سن عاليلى « ۵۳ »
ايدي .

شفيع روز جزا افندمزك مدينة منوره مدت اقامتلى ۹ ييل ۱۱ ماه ۱۸ وياخود
۲۲ كوندر .

واضع ديانت وصاحب شريعت افندمز حضرتلرينك صاب پاكشندن ذكور وانات
اوله رق بر روايتده ۹ وديكر روايتده كوره ده ۱۱ ذات شريف دنيايى تشرىفا ايجمشلر
ايسده ذكور اولانلر عليه الصلوة والسلام افندمز دن اول ارتحال بيورمش ونسل بيغمبرى
ايسه فاطمة الزهرا رضى الله عنها حضرتلرندن ظهور اولمشدر .

مخادم كرام سيد الانامك ارتحال نبويدن مقدم وفات ايجلرى شفيع المذنبين ونصير المؤمنين
افندمز حضرتلرينك خاتم الانبيا اولسى ونبوت ورسالتك كندى وجود شريفلرنده قرار
قىسى حكمتنه مبنى در .

حضرت فاطمه رضى الله عنها ارتحال نبويدن صكره خاندان رسالت ايجنده اك اول
ارتحال بيورمشلردر .

اولاد معالى نژاد نبوى ايسه شونلردر :

حضرت (قاسم) حضرت (عبداه) حضرت (طيب) حضرت (طاهر) حضرت (ابراهيم)
حضرت (مطهر) حضرت (مطيب) حضرت (فاطمه) حضرت (زينب) حضرت (رقية)
حضرت (ام كلثوم) رضى الله عنهم .

فقط حضرت (قاسم) ايله حضرت (ابراهيم) و حضرت (عبداه) ك فقر كائنات عليه
افضل التحيات افندمز حضرتلرينك مخدوملرى اولوب بيغمبرمز واستناد كاهنر افندمزك

اولوب سلطان خلیله (*) اسائی سببیله مغولل طرفندن اعدام اولمش ایدی.
(مرقومی مغولستان پادشاهی اولوب سریر حکومته جلوسی زبرده
بیان اولنه جق اولان محمد خانک امری و سلطان خلیله طلب وارزوسی
اوزرینه مشارالیه محمد خانک برادری اعدام ایلش ایدی.)

بوتلردن بشقه مخدوملری اولدیغی حقنده و بو باده ده سائر یولده روایت وارد.
منصور من عنده اولان ذات رسالتپناهیلری هجرتلریک یدنجی سنه سنده مکة مکرمه پی
فتح بیورمشلردر.

دین حق قبول ایتلری ضبنده ملوکه نامه ارسال بیورملری هجرتک یدنجی سنه سنده
واقع اولمش ایدی.

محبوب خدا و سلطان انبیا افندمن حضرتلری هجرتلریک ۱۱نجی سنه سی ربیع الاولک
اون ایکنجی بازار ابرسی کونی عازم کلشنسرای بقا اولمشلردر.
(جمله مزی شفاعتترینه مظهر ایلیه)

(*) تیمورک وفاتی اثناسنده اردوده بولمغله بیعت اولدی و سمرقنده (۸۰۷) سنه
هجریه سنده جلوس ایلدی.

جلوسندن درت سنه مسکه امرادن خداداد ملکنی النندن الوب کندیسینی حبس
ایتشدرد. مؤخرآ قورتیلوب عی شاهر خه اتجا ایلدکه مشارالیه طرفندن ری شهری
حکومتی عهده سنه توجیه اولدی.

ایبی سنه ده بو وجهله اجرای حکومت ایدوب (۸۱۴) سنه هجریه سنده شهر مذکورده
وقات ایلدی.

کندیسی تیمور مشهورک اوغلی جلال الدین امیر انشاهک مخدومیدر.

سلطان خلیله تاریخ ولادت هجرتک (۷۸۶) نجی سنه سنده در.

مشارالیهک حین وفاتنده سنی یکریمی سکره واصل اولمش ایدی که ده کنج ایکن
ارتحال ایلش دیکدر.

حرمی شاه ملکه شدت محبتی اولدیغندن موی الیهانک اوشاغی اولان و بابا طورمش
نامنده بولسان اسافل ناسدن بر حریفه فوق العاده استقلال ویرمسی و امور دولتی ترک
ایده رک مبتلای ذوق و سفاهت اولسی باعث نکیتی اولمشدر.

مغولستان پادشاهی و کاشغر متبوعی اولان حضر خواجه زماننده تیمور مشهور مؤخرأ مغولستانه برقاچ کره دها هجوم ایش ایدی .
لکن کاشغر تیموره عرض اطاعت ایلکده و صورت مخالفت کوسترمامکده اولدیفنیدن اینکینجی دفعه اوله رق مومی الیهک پای ظالمانه سی التسنده چیکننمکدن قور تیلشدر .

کاشغرك تیموره مدارا و اطاعت و عرض اخلاص و عبودیت ایلسی مومی الیهک نهدر و مطالبی ایله برقاندها دوچار ضرر و خسار اولماق مطا- لهسنه منی در .

اگر تیموره دوستانه معامله ایتیبوده مومی الیهک عروق حدت و غضبنی تحریک ایدهجک برطور سرکشانه ده بولنش اولسه ایدی مقدا دوچار اولدیغی بلیه تخریب تکرر ایدر ایدی .

{ حضر خواجه نك اخلافي }

مشاراليه حضر خواجه اون سنه مدت اجراي سلطنت و حكومتدن
صكره (۸۰۲) سنه هجريه سنده وفات ايلدي.
بونك وفاتيله مغولستان دوچار شورش و فساد اوله رق ترك ايتش
اولديغى (شمع جهان) و (شير محمد) و (شيرعلى) نام اوچ اوغلى استحصال
سلطنت آرزوسيله يكديكري عليهنده استعمال سلاحه قالقشديلر و برخيلي
مدت اوغراشديلر .
موى اليهدن (شير محمد) ك طالعي كنديسنه ياور و بوسبيله تاج حكومتى
اغتصابه موفق اوله رق نائل قتح و ظفر اولدى .
بونك زماننده كاشغر حاكى سابق الذكر خداداد ايدى .
شير محمد خان هر نقدر مغولستان حكومتنه نائل اولش ايسه ده قزندا-
شلىرى ايقاع فتنه و فساددن بتون بتون ال چكهامشلىر و كسب قوت ايتدكجه
محمد خان عليهنده محاربه ايدهر ك دائما اوغراشمشلىردر .
ايشته شوهرج و مرج ائناسنده (شمع جهان) خانلغى موى اليه محمد
خانك الندن الهرق كنديسى سرير پدريه جلوس ايلدى .
مشاراليه خداداد بونك زماننده دخى كاشغرده حاكم ايدى .

﴿ مطالعه ﴾

ريزده شورش و فسادك ظهور ايتسى و استحصال سلطنت ايجون

تاریخ قسمی کاشغر طقوزنجی عصر

شہزادگانک بر برلینہ دوشمسی ملک خرابی و دولتک ضعف
وانقراضی موجب اولوب بوندن انجق دشمنلرک استفادہ ایلدیکی کرات
ایله تجربہ اولمشدر.

داخلاً ظهور ایدن فساداتک تأثیرات وخیمہسی خارجدن کلان
هیچ بر فنانغه قیاس اولنه مز .

غصب سلطنت غوغالرینک هیچ بر یرده حسن نتیجہسی کورلمش
اولیوب توارینخده اک زیادہ نظر عبرتہ عرض اولنان مواد بویولده
اولان فنالقلدر .

بویولده اولان فنالقلریالکز ملکک مادہ ضررینی موجب اولیوب
اخلاق عمومیهنی افساد واستقلال حکومت وقدرت حاکمانہنی تقلیل
ایله برابر اتفاق متی اخلال ایتک کبی دها نیچہ نیچہ مضراتی تولیدایدرد .
ایشته بوفنالقلر سبیلہ درکہ بر زمان پک شانلی اوله رق دوام ایدن
مغولستان حکومت قویہسی کیتدکجه اسکی شوکتنی غائب ایتمش
وعاقبت درکہ اضحلالہ دوشمشدر .

﴿ خدادادك اخلافي ﴾

{ محمد شاه وامير سيد علي }

هجرتك تخمیناً (۸۰۸) نجی سنه سنده مشارالیه خدادادك وفاقی خبری
 اوزرینه برینه (محمد شاه) کچدی .
 کندیشی بدبخت برآدم اولوب ملک موروثی محافظه به مقتدر اوله مدی
 وکاشغر شهریه ختن ولایتی احفاد تیمور بهنک دست استیلاسنه ترک و تسلیه
 مجبور اولدی .
 محمد شاه تخمیناً ایکی سنه قدر اجرای حکومتدن صکره (۸۱۰) سنه
 هجریه سنده وفات ایتکله « امیر سید علی » اسمنده اولان اوغلی یارکننده
 ترک ایلدیکی مسند حکومته جلوس ایلشدر .
 امیر سید علی پدرینک مقسامنه کچدکده ملک موروثی دائرة وسعتی
 طارالمش واسکی قوت واقتداری قالمش برحاله بولمش ایدی .
 کاشغر شهریه ختن ولایتی پدرینک زماننده ایکن تیمور یلر طرفسندن
 ضبط اولمش واجدادینک حکومت ایلدیکی مذکور ولایت وشهرده دیکرلی
 حکم سورمکده بولمش ایدی .
 بو حال برمدت دهها دوام ایدرایسه زیر حکومتنده بولنسان محللرک دخی
 بالاخره الدن کیده چکنی بیلدیکی و کندیشی ایسه غایت شجیع و جنکاور
 بولندیغی جهته اول باول کاشغرک بتکرار ضبط و استیلاسنه قرار و پره رک
 مترصد وقت فرصت اولدی .

وقتاکه (۸۱۲) سنه هجریه سنده احقاد تیمور یه دن مشهور (الغ بك) (*
پدری (شاهرخ) لك (**)) مقدا ضبط و تسخیر و عهد سنه توجیه ایلدیکی
کاشغری کندی طرفدن ضبط و تمليك ایلدی.
مشارالیه امیر سید علی بو حالی کورنجه ارتق صبر و تحمل ایده میهرک
همان موجود عسکر یله محاربه یه قیام ایلدی.
برنجی محاربه ده نائل فتح و ظفر اوله مامش ایسه ده بوندن کندیسنه
قطعا فتور کتور میهرک ایکنجی دفعه اوله رق یکیدن بر محاربه یه کیریشمش
و بونده دخی مظهر موفقیت اوله مامش ایدی.
بر بری ارقه سی صره ایکی دفعه کوردیکی مغلوبیت عزم مردانه سنی
قطعا تعدیل ایده میهرک اوچنجی دفعه اوله رق غایت شدتلی و قطعی بر محاربه
ربه یه قیام و بو اوچنجی محاربه ده کاشغری ضبط و تسخیر ایلشدر.

(*
تیمور مشهورک محدودی شاهرخ میرزاک اوغلیدر. غایتله محب علم و معرفت ایدی.
قرق بر سنه اجرای سلطنتدن صکره (۸۵۳) سنه هجریه سی رمضانک اونجی کونی
اوغلی عبداللطیف طرفدن قتل اولمشدر.
حین قتلنده (۵۶) و یاخود (۵۱) یاشنده ایدی.
آسیا کندیسی کی معارفند پادشاهی آز کورمشدر.

(**
(معین الدین) شاهرخ بن تیمور کورکان. (۴۳) و یاخود (۵۳) سنه امارت
و سلطنتدن صکره (۸۵۰) سنه هجریه سنده وفات ایلدی. نیشاپورده مدفوندر.
عادل و دیندار بر پادشاه مراجشعار ایدی.
پدری تیمورک وفاتنده خراسان والیکننده بولوب کندیسی اول وقت یگری سکر
یاشنده ایدی.
هرات شهرینی پایتخت اتخاذ ایلش ایدی.
علایه حرمت و رعیتی و فقرایه احسان و عاطفتی مبدول ایدی.
حین وفاتنده سنی یتیم ایکی به بالغ اولمش ایدی.

مشارالیه امیر سید علیمنگ شجاعت و جلادتی حقنیده شوققره تارنجیه بی قوسین ایچنده اولهرق مختصراً عرض و بیان ایدرم که:

« مشارالیه مقدا او یس خانگ (که مؤخرأ مغولستان سریر حکومتیه چلوس ایلدیکی اشاغیلرده بیان و افاده قلنه جقدر) معیتنده اولهرق قالمقلره بر محاربه ده بولنش و دشمنگ غلبه ایتدیکنی و او ائتاده خان مشارالیهک را کب اولدیغی حیوانگ تلف اولدیغنی کورنجه التنده اولان آتی او یس خانه و یروب کندیسسی پیاده اولدیغی حالده مقتولین اره سنه کیرهک میت کبی یره یاتمش ایلدی »

« قالمقلر نتیجه جربی قراندقده مقتولینی صومعه باشلدیلر . و بر قلیچی مشارالیه امیر سید علیمنگ اوزرینه کلوب کندیسسی ده صومقی ایستدیلر »

« مشارالیه یاتدیغی ردن قالمقلرک نیتی اکلانججه در حال ایاغه قالمقلر قلمچلرندن بریسنی کرندن قامش و اوتیه کیلره قارشو النده قالمقان ایدمشدر »

« دیکر لری بونی کورنجه اوزرینه هجوم ایتشلر ایسه ده مشارالیه قلمچله مدافعه والنده کی قالمقی سپرو یا قلاشانلری مجروح و تلف ایدهرک میدان محاربه دن و بر جوق قالمقلرک ایچندن چیقوب برفر سخ مقباری مسافه ده واقع اله نام نهرک کنارنده کندیسنگ و یردیکی آت سایه سننده فرار ایدهرک محل مذکوره قدر کلش اولان او یس خانه یتشدی »

« او وقتیه قدر دشمنلره قارشو النده قالمقان ایدندیکی قالمقی نهره آتوب و او یس خان ایله برابر قارشو طرفه کچمک ایچون نهرک بر کچید محلی بولوب خان مشارالیه ایله مرور ایلدی »

مشارالیه امیر سید علی کاشغری ضبط ایله نائل مرام اولمش و فقط ختی ضبط و تسخیره موفق اوله ماشدر.

﴿ خواجه لړك ورودی ﴾

و
{ آق طاغلو وقره طاغلو فرقه لړك ظهوری }

امیر سید علینک زمان حکومتنده یعنی هجرتک تخمیناً ۸۱۵ نجی سنه سنده بخارادن و علمای اسلامیه دن عزیز مشهور خواجه « مخدوم اعظم » کاشغر قطعه سنه کلش ایدی .

خواجه مشارالیهک قطعه مذکوریه تاریخ ورودینی قطعاً تصریح ممکن اولدیغندن و کندیلارینک ورودی هجرتک طقوزنجی عصری ابتدالینه اصابت ایلدیکنندن تاریخ ورودینی هجرتک ۸۱۵ نجی سنه سی اولق اوزره قید ایشدم .

ورودلری تاریخ مذکوردن یدی سکز سنه یا اول و یا صکره در . اگر صکره ایسه ینه مشارالیه امیر سید علی زمان حکومتنه تصادف ایدر . اگر اول ایسه او حالده مذکور الاسم خداداد زماننده کلش دیمک اولدیغندن بوفصلک اوجهته کچمسی لازم کلور .

صحنه قریب اولق اوزره مشارالیهک قطعه مذکوریه تاریخ ورودلینی وسط اوله رق (۸۱۵) دیه تخمین ایدوب بوجهته کچیردم .

خواجه مشارالیه حضرتلری کاشغر قطعه سنه ورود ایدهرک قطعه مذکوریه اوزرنده اجرای سیاحت ایله اکثر بلادی کورمشدر .

اوغرادینی شهرل اهلدیی حقلرنده فوق العاده حرمت و رعایت و کلمات علیه سندن استفادیه سعی و غیرت ایلشدر .

فضیلت علیه سی مشارالیه امیر سید علینک باعث جلب نظری اولغله اکرام و تعظیمنده قصور ایلدماش واقامتلیچون محل مخصوص تعیین واعطا . سببه اسباب استراحتلری تهیه واحضار ایلشدر .

مشارالیه کوردیکی برچوق التفات و رعایت اوزرینه بتون بتون کاشغرده
اختیار اقامت و نشر علوم و فنونه بئل همت ایلش اولدیغیندن اهالی دخی
اجرا ایلدیکی حرمت و رعایتی کوندن کونه تزید ایلشدر.
خواجه مشارالیه ایسه حقیقه ذکاوت مفرطه و کالات علمیه اصحابندن
برنادره دوران اولغله هر حالده شایان حرمت و تعظیم ایدی.
خواجه مشارالیهک ایکی مخدومی و ارایدی که بونلرده کنندیسی کی
صاحب فضل و کمال ایدی.
مشارالیهک مخدوملرندن بریسنگ اسمی خواجه (اسحق ولی) و دیگرینک
نامی ده امام (قالان) ایدی.
مشارالیهما پدرلرندن اقتباس ایلدکلی انوار معارفندن کاشغر قطعه سنک
دخی ضیادار اولسچون بئل همت ایلشدر.
پدرلرندن صکره تعلیم علوم و نشر دیانت خدمتنده بولنش اولان مشار-
الیهما دخی پدرلی کی کاشغرجه مظهر رعایت و حرمت اولشدر.
مشارالیهماک شاکردان و توابعی کیتدکجه تکثر و بونلرک اصول دینی-
لی ایسه کاشغرجه تعم ایلشدر.
مشارالیهماک تعلیم ایلدکلی اصول دینی لری بعض مسأله بکدیگرینه
مخالف اولدیغیچون کندیلرندن صکره شاکردانی ایکی قسمه آیرلش
ودها صکره لری بفرقه سی (آق طاغلو) و دیگر فرقه سیده (قره طاغلو)
اسلرینی کندیلرینه عنوان اتخاذا ایلشدر.
ایشته کاشغرده آق طاغلو و قره طاغلو اوله رق آرو آرو ایکی طریق
طهور ایدوب بونلر صکره لری بربرلینک علمینده بولندقلرندن اهالی بیننده
اولان اتحاد و اتفاق مبدل تفرقه و شقاق اولشدر.
بو حالک باعث اولدیغی وخامت و سوء نتیجه و عاقبت ایلروده برتفصیل
یاز یله جقدر.

﴿ مغولستان پادشاهلری ﴾

مشارالیه امیر سید علینک زمانده مغولستان پادشاهانی شونلر ایدی که ابتداسی (شمع جهان) اولوب مشارالیه دن صکره ایکنجی دفعه اوله رق خان سابق (محمدخان) ۸۱۵ سنه هجریه سنده پادشاه اولش و بوده الی سنه قدر اجرای حکومتدن صکره وفات ایلش ایدی.

هجرتک ۸۲۱ نجی سالنده مشارالیهک برادرزاده سی (نقش جهان) (*) مسند حکومتله مسرور فقط ذوق سلطنتدن لایقیله لنتیاب اوله دن مقتول اولدی.

شهرزادگان تیموریه دن میرزا شاهرخک اوغلی محمدجوکی (***) ایچون مغولستان پادشاهلرندن بر یسنک (مهر نکار انا) نامنده اولان کریمه سنی آلدیغی تاریخجه مقیددر.

فقط بوقزک پدری محمد خان میدر یوقسه نقش جهاتمیدر یاخود او یس خان میدر اره لرنده یک چسوق زمان مرور ایلماسی جهته بولردن بر یسنی قطعیا بیان مشکلدنر.

(*) خان اسبق شمع جهانک اوغلیدر.

(**) میرزا محمد جوکی بن معین الدین شاهرخ بن تیمور کورکان . (۸۴۸) سنه هجریه . سنده پدری زمانده وفات ایلدی :

غایت شجیع و جنکاور ایدی . شاهرخک سائر اوغلرندن زیاده اشبو محمد جوکی به فوق العاده محبتی اولدیغندن مشارائینی دائما یاننده بولندیر بر ایدی .

نقش جهانک قتل اولنسیله هجرتک (۸۲۲) نجی سنه سنده عجمه
(عوجه - عم) سنک اوغلی (او ایس خان) مقام حکومت کچمشدر .
بونک زمانده احفاد تیمور یه دن مشهور الغ بک (۸۲۳) سنه هجریه سنده
مغولستان تسخیری نیتیه معینده عسا کر کلیه اولدیغی حالده مغولستان
اوزرینه حرکت ایلدی .

مشارالیه حدوده یاقشوب بر مقدار مسافه قطع ایتدکده او ایس خان
الغ بکه مقابله ایده میه جکئی ا کلامغه هدایای مناسبه ایله مشارالیه قارشو
چیقهرق عرض اطاعت و الغ بک ده بونک اوزرینه عودت ایلدی .

اول ائنده مغولستان خاندان حکومتندن (شیر محمد اوغلان) ایله
(ساریغ اوغلان) و (صدر اسلام) و براق اوغلان طرفندن دخی هدیه
مناسبه ایله (صوفی اوغلان) و مغول اعیانندن (ابوکا) و (یولاد تیمور) الغ
بکک درگاهنه کلهرک مظهر اکرام و موضوع موقع احترام اولدیله .

شیر محمد اوغلانک حقنده فوق العاده حرمت و رعایت اولنش ایکن هیچ
برکسه یه خبر و یرمکسزین بلا سبب مغول امر اسندن براق کسه ایله مؤخرأ
درگاه پادشاهیدن فراری الغ بکک باعث حدت و اغبراری اولمغه درد سیچون
ارقه سندن مقدار کفایه عسا کر سوق و اعزام اولندی .

معقبلم مومی ایله یتشه رک معیتی خلقیله دردست ایدوب حضور پادشا -
هی به کتوردیلر .

الغ بک ایسه کرک مومی ایله و کرک معینده بولنانلرک جرم و خطاسنی
عفو ایده رک شیر محمدی معززا مغولستانه ارسال ایلشدر .

شیر محمد مغولستانه ورود ایتدکده مغولستان پادشاهی (او ایس خان)
علیهنده قیام و نهایت خان مشارالیه قتل و اعدام ایلدی .

بو دفعه یعنی هجرتک ۸۲۴ نجی سنه سنده (شیر محمد) مغولستان سریر

تاریخ قسیمی کاشغر طقوزنجی عصر

حکومتنه کچمش واون التی سنه قدر کمال حضور وراحت ایله مقام سلطنتده بولمشدر.

مشارالیه جلوسسندن درت سنه صکره که هجرتک ۸۲۸ نجی سالیدر .
احضاد تیموریه دن مشارالیه الغ بک علیهنده قیام ایتکله باب محاصره و محاربه
آچیله رق ایکیسی بیننده غایت شدتلی محاربات وقوع بولمشدر .

نتیجه حربی الغ بک قزانهرق شیر محمد خان منہزم و پریشان و کلی
تلفات و یروب فتنه قلیله ایله سمیت فراره پویان اولدی .

اشبو محاربه ننگ آق صو نام محامده وقوع بولدیغی تاریخجه مقید اولوب
اگر بو آق صو دیتلان محل کاشغرده کی آق صو شهری ایسه الغ بکک
کاشغری یوقاروده محرر اولدیغی وجهله (۸۱۲) سنه هجریه سنده ضبط ایتیب
اشبو ۸۲۸ سنه سنده ضبط و تسخیر ایتسی و سالف الذکر امیر سید علینگده
شهر مذکورى الغ بک التدن ضبطی سنه مذکورده واقع اولیبوب هجرتک
اشبو ۸۲۸ نجی سنه سنده واقع اولسی لازم کاور .

شیر محمد خان اشبو مغلوبیتدن صکره ۱۲ سنه قدر دها مغولستانده
اجرای حکومت ایده بیلمش واندن صکره هجرتک تخمیناً (۸۴۰) نجی سنه .
سنده (محمد غازی) خان مغولستان سریر حکومتنه جلوس ایشدر .

﴿ کاشغرده ﴾

{ سانسز میرزا }

کاشغر حاکی امیر سید علی اوتوز ایکی سنه قدر اجرای حکومتدن صکره
هجرتک (۸۴۲)نجی سنه سنده حلول اجل موعودیه ارتحال دار بقا ایلدی .
مومی الیهک برینه اوغلی (سانسز میرزا) جلوس ایشدر .
مشارالیه تخت حکومته جلوس ایلدکده (حیدر میرزا) اسمنده اولان
برادرینک عهده سنه کاشغر ولایتی توجیه ایلدی .
اوزمانلرده کاشغر قطعه سنک پایتختی (یارکند) شهری اولوب مقام حکومته
کچنلر شهر مذکورده اختیار اقامت ایدر وکاشغر ایسه قطعه مذکورده نک
بر ولایتی حکمنده بولنور ایلدی .

﴿ ینه ﴾

{ مغولستان پادشاهلری }

سانسز میرزانک زمان حکومتنده مغولستان پادشاهی سالف الذکر (محمد
غازی خان) اولوب مشارالیه ۱۵ سنه قدر اجرای حکومت ایش واندن
صکره هجرتک تخمیناً (۸۵۵)نجی سنه سنده (اسبتو قاخان) جلوس ایش ایلدی .

بوده سکن سنه قدر حکومت ابتد کدن صکره هجرتک ۸۶۳ نجی سنه-
سنده (یونس خان) مقام پادشاهی به کچمشدر.
مشارالیه یونس خان کریمهسی (قتلغ نکاری) ی احضاد تیمور ی دن (میرزا
عمر شیخ) ه (*) و یرمش و بوسبیله خاندان تیموریه ایله کسب قرابت ایدهرک
میرزا عمرک قائم پدیری اولمش ایدی .
حال بو مر کرده ایکن مشارالیه یونس خان ایله دامادی میرزا عمر ییننده
هجرتک (۸۷۰) و (۸۷۳) نجی سنه لرنده بالدفعات محاربه وقوعبولمشدر .
میرزا عمر شیخک قائم پدیری یونس خان علیهنده محاربه آچمسی ضبط
ممالک هوسندن ایلروکله برشیدر .
لکن میرزا عمر مغولستانی ضبط و تسخیره موفق اوله ماش و یونس خان
ایله کنندیسی ییننده آچیلان و برخیلی مدت امتداد ایدن محاربه لک هر ایکی
طرفجه تلفات و ضایعاتی موجب اولقندن بشقه هیچ بر فائدهسی کورلماشدر .

{ سانسز میرزا }

سانسز میرزا کاشغرده ۲۴ سنه قدر اجرای حکومت ایلش ایدی .

(*) میرزا عمر شیخ بن (سلطان ابو سعید خان) بن (میرزا محمد سلطان) بن (سلطان
خلیل) بن (جلال الدین امیرانشاه) بن (تیمور کورکان) در .
تاریخ ولادی هجرتک (۸۶۰) نجی سنهسی اولوب ۸۹۹ سنه هجریهسی رمضانک
درنجی بازار ایرتسی کونی کوکرجین کومسی ظامندن دوشوب وفات ایلدی .
خین وفاتنده (۳۹) یاشنده ایدی .
مدت سلطنت و حکومتی ۲۷ سنه در . مشهور (ظهیرالدین محمد بابر) پادشاهک پدیردر .

مشارالېك جلوسىدىن تۇخۇمىنا ۱۷ سنە صىكرە برادىرى خىدرمىرزا مشارالېك كىندىسىنى قىل وتلف ايدەجىكى وھىمىلە مغولستانە فرار ايلدى .
مغولستانە التىجا ايتدىكى ذاتك انىشتەسى دوست محمد خان اولدىغى تارىخچە مقيد ايسەدە بودوست محمد خانك كىم اولدىغى تىصريح اولمامشدر .
بونك شىر محمد و محمد غازى خانلردن برىسى اولسى خاطرە كلورايسەدە مشارالېمسا خىدرمىرزانك كاشغردن فرارندن اول مقام حكومتىدە بولمىش اولدقارندن بوجھتە قطعياً حكم اولنەمز .

﴿ كاشغردە ﴾

{ خىدرمىرزا }

خىدرمىرزا يىدى سنە قدر مغولستانە قالوب كاشغره كلكە جسارت ايدەمامش ايدى .
ھىجرتك (۸۶۶) نجى سنەسندە مشارالېه سانسىز مىرزا ارتىحال ايلدىكە خىدرمىرزا دوست محمد خان ايلە مغولستاندن ياركىندە كلوب برادرىنك ترك ايتىش اولدىغى سىرىر حكومتە جلوس ايلدى .
سانسىز مىرزانك (ابوبكر) و (عمر) نامندە ايكى اوغلى قالمش ايسەدە بونلرك صغىر السن بولملىرى حسىبلە ميدان مشارالېه خىدرمىرزا يە قالمش ايدى .

کندیسیله برابر مغولستاندن کلان دوست محمد خان سانسز میرزانک
زوجه متروکه سنی تزوج ایدرک و محمدوملری ابو بکر ایله عمری الهرق مغولستانه
عودت ایلدی .

لکن پک آز بر مدت صکره دوست محمد خان وفات ایتکله مشار ایله
حیدر میرزا مغولستاندن سانسز میرزا ایله محمد خانک منکوحه
متروکه سنی اوغلی ابو بکر ایله برابر کاشغره جلب ایدرک مومی البهانی تزوج
ایتمش و ابو بکری ولد مهنوی انخاذا ایدرک امر تریه و تعلیمی درعهده ایدوب
حقنده انعام و احسانتی مینول ایلشدر .

کاشغر قطعہ سنک پایتختی او زمانه قدر بارکند شهری اولدیغی حالده
حیدر میرزا تخت حکومتی یارکنددن قالدیروب کاشغر شهریتنه نقل ایدرک
شهر مذکور کندیسنه پایتخت انخاذا ایلشدر .

مشار ایله حلیم و سلیم بر پادشاه منصف و عادل ایلدی .

برادر زاده سی اولان مومی ایله ابو بکر حریص جاه و دولت و منکر نعمت
بر ادم اولق اوزره ظهور ایدوب باشنه طوبلدیغی بر طاقم کنجیله خفیاً
کاشغردن چیقهرق یارکند شهرینی ضبط ایلدی .

لکن بو حرکتک و خامت و نتیجه سنی ادراک ایتکله در حال مشار ایله
حیدر میرزایه معذرتنامه ارسال و دائرة اطاعت و انقیادده بولنه چغنی عرض
و اعلام ایلدی .

حیدر میرزا ایسنه مومی الیهک بو معاهله کستاخانه سنی برادر زاده سی
اولدیغی و والده سی تحت نکاحنده بولندیغی ایچون عفو ایدرک یارکند
والیلکنی مومی الیهک عهده سنه توجیه ایلدی .

ختن ولایتی ایچمه زماندنبرو کاشغر حکومتدن ایرلش و باشلی باشنه
اولهرق بوتار یخلرده غایت شجیع و جنگاور ایکی پک طرفندن اداره اولتمقه
بولتمش ایلدی .

ختن بکرنندن بریسنه (خان نظر) دینلوب قوت رستمآه سنی اکلایمق
ایچون منقولدرکه :

« تیموردن اولان حر به سنی برآدم برندن تحریکه قادر اوله من و حالبوکه
انی خان نظر حین محاربه ده برالیله طوته رق دشمن اوزرینه هجوم ایله
وایستدیکی کبی قوللانور ایمش »

ابو بکر ختن ولایتنک آروجه براداره مستقله اولدیغنی بیلدیکی ایچون
اوراسنک ضبیطی حقننه اولان آرزوسنی حیدر میرزایه عرض ایله بو بابه
کندوسنه مساعده ایلمسنی رجا و نیاز ایلدی .

حیدر میرزادن آرزوسنه موافق جواب ورود ایتمکله یار کندده طوپلیه
بیلدیکی اوج بیک مقداری آدم ایله ختن اوزرینه یوریدی .

اولسان محاربه ده معیتنک عدم ثبات وقتلی وختنیلرک بالعکس اقدام
وغیرت و کثرتی جهتیه برایش بجره ماش و ناچار عقد مصالحه یه مجبور
اولشدر .

مومی الیه هر نقدر عقد مصالحه ایلمش ایسه ده ختنک ضبیطی املندن واز
کچماش و بومر امنه یالکر جنسکاورلک ایله نائل اوله میه جغنی اکلایمق اولدیغندن
ایرتسی سنه یته ختن اوزرینه کیدوب بودفقه حیله و دسیسه ایله شهر مذکور
بکرینی قتل و اعدامه موفق اوله رق ولایتی کاملاً ضبط و تسخیر ایلمشدر .
مومی الیه ابو بکرک ختن ولایتی ضبط و تسخیر ایلمسنی حیدر میرزایک
امر اسنی دوچار خوف و دهشت ایتمکله ازالّه وجودی امرنده سویلتمکله
باشلدیلر و سلامت نفسلر ایچون مومی الیهک برآن اول اعدام اولتمسنی حیدر
میرزایه بیان و افاده ایلدیلر .

حیدر میرزایک حرمی (که مومی الیه ابو بکرک و والده سیدر) اوغلنک و قایه
حیاتی ایچون بک چوق چالیشدی و نهایت ابو بکرک تلف ایلمیه جکی حقننه
حیدر میرزادن وعد قوی الدی .

حیدر میرزانک امر او طرفدارانندن بر خیلیمی مشارالیهک مجلوب و افتاده سی اولدیغی حرمک خاطر یچون شو بلانک دفعی امرنده واقع اولان اخطارات خیرخواهانلرینی قبول ایتماسندن فوق العاده دلکیر اوله رق کندیسنی ترک ایله هر بری بر طرفه صاوشمش ایلی .

بو حال ختنده بولنان ابو بکر خبر النجه کاشغر اوزرینه کله رک اطرافه صارقندیلق ایتمکه باشلدی .

حیدر میرزا ابو بکرک شو تجاوزینی کوردکده مقدا امراسی طرفندن واقع اولان اخطاراتک یک دوستانه اولدیغنی و ابو بکری وقتیله تلف ایتماسی و ناقصه العقل برقادینک اغفالاتنه فریفته اولسی اثر غفلت ایلوکی اکلالمش ایسه ده ایش ایشدن کچمش ایلی .

ابو بکرک تجاوزاتی تادیبی اقتضا ایدر درجهیه وارمش اولدیغندن حیدر میرزا دخی مومی الیهک دفع واستیصالیچون کاشگردن اوتوز بیک عسکر ایله چیقمش ایلی .

ابو بکر ایسه باشنده اولان اوچ بیک عسکر ایله حیدر میرزایه مقابله ایتش و کاشغر اوکلرنده محاربه باشلامشدر .

اشبو محاربه ده غلبه ابو بکر طرفنده قالمش و حیدر میرزانک عساکری عشری نسبتلرنده اولان بردشمنه حرام اکلانه میوب میدان محاربه ده برمدت ثباتدن صکره کلیا منهزم و پریشان اولمشدر .

حیدر میرزا بو مغلوبیت اوزرینه کاشغره عودتله شهر مذکورده تحصن ایده رک مغولستان پادشاهی اولان طایسی یونس خانه کیفیتی اخبار و اعلام ایله طلب معاونت ایلدی .

یونس خان ایسه ابو بکرک باشنده اوچ بیک عسکر وار دیه زیاده عسکر طویلغه لزوم کورمیه رک معیننده اولان اون بش بیک سواری بی مستحجاباً و کاشغره متوجهما برسریرع ایله مغولستاندن حرکت ایلدی .

آز بر زمان ایچنده کاشغره واصل اولدقده حیدر میرزا کاشغردن چیقوب یونس خان ایله برلشهرک ابو بکر اوزرینه واردیلر .
ابو بکر مقدا حیدر میرزانک عسا کرینی مغلوب ایدن او چ بیک سواری ایله بونلره قارشو چیقوب بلا افاته وقت غایت شدتلی بر صورتده اوزرلرینه هجوم ایلدی .

واقعا یونس خان ایله حیدر میرزا طرفنده بولنان عسکرک مقدا ری پک چوق اولوب ابو بکرک باشنده طو بی طو بی او چ بیک نفر وار ایسه ده هیچ بر زمانده کثرت واحتشام ثبات واقدا مه غلبه ایده میه جکنندن اشبو محار به ده دخی شاهد غلبه وظفر ابو بکر ومعینک ثبات واقدا مات فوق العاده سی جهتیله او طرفه توجه ایلدی .

یونس خانله حیدر میرزا اشبو محار به ده مغلوب اولنجیه یونس خان مغولستانه وحیدر میرزاده کاشغره فرار ایلدی .
یونس خان مغولستانه واصل اولدقده التمش بیک کزیده عسکر جمع ایده رک بتکرار کاشغره کلدی وحیدر میرزا دخی کاشغردن اون طقوز بیک تازه عسکر تدارک ایلدی .

ایشته بو کره مشار الیهما یتش طقوز بیک نفر دن عبارت بریوک اردو ایله ابو بکر اوزرینه یور یدیلر .
ابو بکر ایسه بو جنود کثیره ایله میدانده اوغرا شغفه جسارت ایده میهرک یارکننده تحصن ایلش ایدی .

مشار الیهما یارکننده کلوب ابو بگری میدانده بوله مینجه درحال شهر مذ کوری تحت تضییق ومحاصره یه الدیلر .
محاصره برقاچ کون امتداد ایلدکن صکره ابو بکر محاصره مدیده یه تحمل ایده میوب بش بیک سواری ایله یارکنند قلعه سنندن چیقهرق غایت شدتلی بر صورتده محاصرین اوزرینه هجوم ایلدی .

محاصرین ابو بکرک بوشدنتلی هجومنه طیانه میهرق منهنم و پریشان اولوب خانی واردو کاهی ترک ایدهرک مغولستاندن کلانلر مغولستانه و کاشغر شهرندن کلانلرک ده هرری بر طرفه فرارایلش و ابوبکر ایسنه اشبو محاربده مظهر غلبه کامله و نائل غنائم عظیمه اولمشدر.

مغولستان پادشاهی یونس خان عسکرینک منهنم و پریشان اولهرق فرار ایلکنده اولدیغنی کورنجه ارتق میدان محاربده بعدما ثبات و قرارک فائدهسی اولیه جفنی و عناد و ثبات ایتدیکی صورتده بالکن قاله جفندن تحت اسارتیه الیه جفنی اکلماش اولدیغنیدن کنندیسیده مغولستانه متوجه آراه فراری طوتمشدر.

حیدر میرزا ایسه یکریمی بدی سنه مدت اجرای حکم و سلطنت ایلدیکی کاشغر قطعه سسنده ابوبکر وار ایکن بعدما اجرای حکومت محال اولوب بو اوچنجی مغلویت اوزرینه بردها محاربیه قیام و اخذ انتقام ایدهمیه جکنی اکلماغله کاشغر حکومتی پرورده نان و نعمتی اولان ابوبکره ترک ایلله طریق فرارده یونس خالنه رفیق اولمشدر.

حیدر میرزا بو مغلویت اوزرینه مغولستانه مواصلت ایدوب ارتق بوندن صکره بردها کاشغر قطعه سسنه ایاق باصه مامش و آخر عمرینه قدر اوراده اقامت ایلشدر.

«کاشغرده»

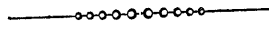
﴿ ابو بکرک حکومتی ﴾

میرزا ابو بکر یونس خانله میرزا حیدرک مغلوبیت واقعه اوزرینه مجبوراً فراری اوزرینه (۱۸۹۳) سننه هجریه سنده غالباً کاشغره کلهرک حیدر میرزانک ترک ایش اولدیغی سریر حکومته جلوس ایش وارتق تاریخ مذکوردن صکره کاشغر قطعه سی منحصرأ کندیسنه قالشدر .

{ مطالعه }

ابو بکرک ولی نعمتی اولان حیدر میرزا علمینده قیام ایلسی شایان نفرت برحال وحرکتدر .
بوجهتله کندیسناک بو یولده اولان افسال وحرکاتی تقدر تعیب وتقییح ایدلسه حق قزانیلور .
حق نان ونعمتی رد وانکار وافندیلری حقنده غدر واسائتی ارتکاب واختیار ایدنلر هیچ بریده ممدوح ومقبول اوله مدقندن بشقه بالاخره دوچار جزا وذلت وکرفتار مصائب وعقوبت اولدقلری امثالیه مثبت اولدیغندن ابو بکر دخی ولی نعمتی علمینده ارتکاب ایلدیکی خیانتک

نهایت جزاسنی چکمشدرکه بوراسی اشاغلرده بیان وافاده قلنه جقمدر .

﴿ ابو بکرک از دیاد شوکتی ﴾

و

« عاقبت احوالی »

مومی الیه ابو بکر تسخیر ممالکه غایتله حر یص اولدیغندن عسکر بنی
ضبط ممالکه کوندرمش و بلور و تبت ولایتی کاملاً تسخیر ایدوب کشمیره قدر
محلار کندیسنگ زیر اداره سنه کچمشدر .

کندیسنگ سطوت و شوکت و ازدیاد جاه و دولتی مغولستانی دخی دوچار
خوف و هراس ایش اولغله یونس خان ارتق مومی الیهک عایهنده بولمقدن
و حکومتی حیدر میرزا ایچون الموق سوداسسندن صرف نظرله مسلك مسدارایی
الترامه مجبور اولمشدر .

ابو بکر مغولستاندن بر خیلی اهالی بی کاشغر قطعه سنه کچیره رک تحت
تابعیتنه المش و انلری قطعه مذ کوره ده توطن واسکان ایتدیرمشدر .

مقام حکومت کچدکن صکره ارباب فساددن بعضیسی اختلال و عصیان
نه قالقیشمق ایستمشلر ایسه ده مومی الیه جله سنی قهر و تدمیر ایدره رک هنوز
نشو و نما (*) بولغله باشلیان شجره فسادی اطرافه دال و بوداق صالحیورمه دن
تا کوکندن کسمش ایدی .

(*) نشو و نما غلط اولوب صحیحی نشاء و نما (نمو) در . نشاء یکیدن پیدا اولوب
حیات وزندگانی بولاق و نماده بر نسته بر کتلتوب ارتق معناسنه در .

زیر اداره سنده بولنان ممالکده بلا شریک اجرای حکومتہ باشلش و ۴۴
سنہ قدر کاشغرده سلطنت و حکومتی امتداد ایلشدر .
لکن مؤخرأ ۹۳۷ سنہ ہجریہ سنده (سلطان ابو سعید خان) (*)
خروج ایتکله بونجہ فداکارلق ایله نائل اولدیغی ملک و سلطنتی الدن
قایدیدی .
ابو بکر سلطان ابو سعید خانک سیف سطوتندن قورتلق ایچون تب
طاغلیریتہ قدر فرار ایلش ایدی .
لکن ابو سعید خان کنیدیسی تعقیب و در دست ایتش و خزان و ممالکی
غارت و یغما و ضبط و استیلا ایلشدر .
ابو بکر حیدر میرزا حقندہ ایتدیکی کفران نعمتک سلطان ابو سعید خان
یدیلہ جزاسنی کورمش و ارتق اندن صکرہ امیر تولک سلالہ سندن هیچ بر
کسہ کاشغرده حکومت ایده مامشدر .

﴿ ابو سعید خان حقندہ ﴾

« بر افادہ »

مشار الیہ ابو سعید خان قطعہ مذکورہ تک شمال طرفلرینی ضبط

(*) ابو النخیر اولادندن و سلاطین اوزبکیہ دندر .
پدری کوچکنجی خان درکہ: محمد خان شاه بخت (شہیدان) ک عوجہ سی اولوب
۹۱۷ سنہ ہجریہ سنده محمد خانک و قاتیلہ یرینہ جلوس ایلش و محمد خان شاه بختدہ
بن شاه بوداق بن ابو النخیر خاندن .
سلطان ابو سعید خان پدرینک و فاتندہ یعنی ۹۳۶ سنہ ہجریہ سنده پادشاہ اولدی .

ایلدکن صکره جنوب جهتی رینی کشمیره قدر توسیع ایدرک عظمت اقتدا -
رینی کشمیر و بدخشان اهلیننه طانتسیدیرمش و بر سنه صکره که هجرتک
۹۳۸ نجی سالدیراللی بیک ن فردن مرکب بر بیوک اردو ایله تبت (*) اوزرینه
هجوم ایتیکله سطوت وشوکتی اورار اهلیننهده کوسترمش ایدی .
مشار ایله بو فتوحاندن صکره ماوراء النهره عودتنده عمری وفا ایتیهرک
بر سنه صکره وفات ایتیکله فتوحاندن واختیار فداکاری ایدرک فوق العاده
عد اولنان اقداماتندن هیچ بر ثمره حاصل اولمامشدر .

مشارالیه درت سنه قدر اجرای سلطنت و حکومتدن صکره (۹۳۹) سنه هجریه سنه
وفات ایشدر .

(*) تشدید باایله سکر و زنده در .

﴿ کاشغرک ﴾

{ مغولستان خانلری }

سلطان ابو سعید خانک خروچی بونغه علوی کپی بک از بر مدت امتداد
ایدهرک کاشغر مشارالیهک وفاتیه بتکرار مغولستان پادشاهلرینک زیر اداره سنه
کچیدی .

کاشغری مشارالیهک وفاقی اوزرینه بتون بتون زیر اداره سنه کچیرن
(۹۳۲) سنه هجریه سنده مغولستان سریر حکومتنه جلوس ایدن (عبد الرشید
خان) در که : مشارالیه یوقاروده بیان اولسان (یونس خاندن) صکره
هجرتک تخمیناً (۸۹۵) نجی سنه سنده، جلوس ایدن (سلطان محمود) ک خلفی
اولهرق نائل تاج سلطنت اولمش و (۳۲) سنه قدر اجرای حکومت ایلشدر .
حتی عبدالرشید خان بر ارهلق پایتختنی کاشغره نقل ایلش و (۹۵۶) سنه
هجریه سنده افغانستان قطعه سی اوزرنده بر خیلی مدت اجرای حکم
وسلطنت ایدن احفاد تیموریه دن (نصر الدین محمد همایون) پادشاهه (*)

(*) بدخشان و افغانستان و هندوستانده حکومت ایدن احفاد تیموریه دنر پدری میرزا
با بر در .

پدرینک وفاتندن صکره (۹۳۷) سنه هجریه سی جادی الاولیسنده پادشاه اولدی
و ۹۶۳ سنه هجریه سنده وفات ایلدی .

یکرمی التی سنه مدت اجرای حکم وسلطنت ایلشدر .
ولادتی کابله اولوب هجرتک (۹۱۲) نجی سنه سنه تصادف ایدر . حین جلوسنده
(۲۴) یاشنده ایدی .

مشهور (جلال الدین اکبر) ک پدریدر .
مدت عمری (۵۰) سنه در . مشارالیه عالم وعامل و عادل کثیر الاحسان
بر پادشاه عظیم الشان ایدی .
هنوز انشا ایتدیردیکی قصرک زردبانندن باش اشاخی دوشمکله زیاده سیله مجروح اولمش
و ابکی کون صکره وفات ایلشدر .

بر چوق هديه ارساله ايكي حكومت يئىنده رابطه وفاق و اتفاقك حصوله چالشمش ايدي .

مشاراليه بو املنه نائل اوله رق ايكي حكومت اسلاميه يئىنده مسالمت و اتفاق حصوله كلدى و اوائلده اولديغى كي ايكي اسلام حكومتى يئىنده قانلى محاربه لر و هر حالده ايكي طرفجه دخی باعث ضرر و خسار اولان احوال مؤسفه وقوع بولمى .

مشاراليه عبد الرشيد خانك اسلام حكمداراننه ياقيشان شو معاملهُ خاطر شناسانه سى و ايلچى كوندرمكده اولان تقدى همايون خانك باعث ممنونيتى اولغله اوده بالمقابله (خواجه عبد البارى نقشبندى) ي سفارته مشاراليه جانبنه ارسال ايلشدر .

ايشته هر ايكي حكومت يئىنده جريان ايدين مخابرات غايت دوستانه بر صورتده دوام ايتكده بولشمش و مشار اليهانك زمان حكومتنده ايكي طرف دخی ديكرى عليهنده هيچ بر تدبير و حر كته بولنماشدر .
عبد الرشيد خان مشاراليه همايون خانك مخدومى اولان (جلال الدين اكبر (*)) خان ايله ده مناسبات دوستانه يه شروع ايلش ايدي .

(*) مشاراليه جلال الدين اكبر خان هندوستانده حكومت ايدين بابريه پادشاهلردن اولوب (۹۴۹) سنهُ هجرية سنده تولد ايتشدر .

(۹۶۳) سنهُ هجرية سى ربيع الاخرنده اون درت ياشنده اولديغى حالده پدرى مشاراليه (نصرالدين محمد همايون) پادشاهك وفاق اوزريته تحت سلطنته جلوس ايتشم واللى بر سنه مدت كال شان وشوكت ايله اجراى حكم و سلطنت ايتشدر .

هجرتك (۱۰۱۴) نجى سنه سنده حلول اجل موعوديله منتقل عالم بقا اولشدر كه حين وفاتنده سنى التمش بشه بالغ اولمش ايدي . موسيقيه غايت مائل ايدي .

كرچه كنديسى قرائت و كتابتدن بى نصيب ايدي لكن قوجه هندوستانك خزانته مالك و هر حربى قزانهرق نيچه نيچه حكمدارانه غالب اولمش ايدي .

بك چوق آثار خيريه انشاسنه موفق اولمش در . شمدي به قدر كنديسى كي صيد

هجرتك (۹۶۳) نجی سنهسی كه همايونك وفاتيله برینه جلال الدین اكبر خانك جلوس ایتدیكى تاریخدر . عبد الرشید خان سنه مذکورده بو مناسبتله جلال الدین اكبر طرفنه یکیدن بر هیئت سفارت کوندرمشدر . عبد الرشید خانك سفیری جلال الدین اكبر خانك تحت سلطنته جلوسنی تبریکی حاوی غایت دوستانه یازلش بر مکتوب ایله ذیقیت بر طاقم هدایای ملوکانه نی ایصاله مأمور ایدی .
والحاصل عبد الرشید خانك سفیری جلال الدین اكبر خانك حضور یته داخل اوله رق برابر کتیردیکی هدایا ایله متبوعنك نامه سنی تقدیم ایلدی .

﴿ بیان حقیقت ﴾

هجرتك طقوزنجی واوانجی عصرلنده کاشغرده تغلق خانك اخلافیله جنکیز خان احفادینك مشترکا اجرای حکومت ایلدکلی و یکدیگرینك غصب ممالکیچون متمادیا محاربه ایله اوغراشدقاری حقننده اولان دیگر بر معلومات شایان اعتماد اولیوب وقوعاتك — اک طوغریسی دکل ایسه — صحنه قریب اولانی یوقارودن بری بر تفصیل ذکر و بیان اولندیغی وجهله در . تغلق خان احفادینك (که مغولستان خانلریدر) کاشغر اوزرنده متبوع

وشکاره غایت مبتلا هیچ بر پادشاه (و حتی احادناسدن هیچ بر کسه) کلامشدر . امور دولته همان هیچ اشتغال ایتیوب عمری حرب وستیز و صید و شکار ایله گذار ایش ایدی . کندیسندن صکره اوغلی (نور الدین جهانگیر) شاه جلوس انلشدر . فتوحاتی کثیر بر پادشاه شجیع و شهرتکبر ایدی .

تاریخ قسمی کاشغر اونجی عصر

طاندقبری غیر قابل انکار اولوب فصول سابقه ده برتفصیل عرض اولندیغی
وجهله کاشغر حاکمیری انلرک تحت جایه لرنده ایدی .
کاشغر حاکمیری ایسه جنکیز خانک احفادی اولیسوب مذکور الاسم
(امیر تولک) ک سلاله سی ایدی .
بونلرک جنکیز خان احفادندن ظن اولنمی امیر مشار الیه جدینک
جنکیز خان امراسندن بولنسنندن ازمه برشیدر .
تغلق خان اخلافیه جنکیز خان اخلافی اورو اورو برر سلاله اولیوب
تغلق خان اخلافی جنکیز خان نسلیدر .
کاشغر حاکمیری (اک صوکلری اولان ابو بکردن ماعدیا) هیچ بر وقت
تغلق خان احفادینه عصیان ومخالفت ایتماش اواره لرنده محاربه ظهور
ایلماشدر .
کاشغر قطعه سنک شرق شمالیسندن بهض محللر کرچه مغولستان اجزای
ممالکندن معدود ایسه ده قطعه مذکوره اوزرنده حاکم مستقل امیرتولک
سلاله سی ایدی .

« مغولستان خانلرینک »

{ خاتمه سی }

کاشغرده اونجی عصر هجریده اجرای حکومت ایدن مغول خانلری
مشار الیه رشید خاندن صکره هجرتک تخمیناً (۹۶۴) نجی سنه سننده نائل

تاریخ قسمی	کاشغر	اونجی عصر
سلطنت اولان (صوفی سلطان) واندن صکره ینه تخمیناً (۹۶۷) سنه هجریه سنده جلوس ایدن (منصور خان) در .		
مشار الیه منصور خان بش سنه قدر اجرای حکومت ایده بیلش و هجرتک (۹۷۲) نجی سنه سنده اشبو مغول خانلری دخی منقرض اولشدر .		

« افاده مخصوصه »

هجرتک ۹۷۲ نجی سنه سنندن ۱۰۷۰ نجی سنه سنه قدر برعصره یقین مدت طرفنده کاشغرده تشکل ایدن چغتای خانلغی اجرای حکم و سلطنت ایلش و بومدت طرفنده اهالی نائل حضور و راحت اولشدر .

بومدت طرفنده چینلیلره قلوقلرک کاشغردن برمقدار ممالکی زیر اداره لریته کچیروب اوئانده قطعاً مذکورہ نک غرب و شمال طرفلری بخارا خانلقنک و شرق جهتلیری دخی چینلیلرک تحت اداره و جایه سنده بولندیغی و مؤخرأ احقاد تیمور ینک ماوراءالنهر اوزرنده کی حکومتلرینک میرانخواری اولان اوز بکلرکده کاشغره دست نفوذ و اداره بی اوزاتوب فقط آز بومدت صکره کیرو چکمهکه مجبور اولدیغی معلومات مأخوذه عاجز یدندر .

فقط بویولده اولان معلوماتی پکده شایان اعتماد اولمامسی حسبیلله کال تردد و برقید احتیاز ایله عرض و بیان ایدرم . چونکه :

قلوقلره چینلیلرک کاشغردن ضبط ممالک ایلمری (۱۰۷۰) سنه

تاریخ قسمی کاشغر اون برنجی عصر

هجره سندن صکره اولوب تاریخ مذکوردن اول ضبط ایسدکاری حقنده اولان اشبو معلوماتی تأیید ایده جک بشقه روایت ومعلومات یوقدر . هر حالده بو برعصرلق مدت ظرفنده قطعه مذکورده اهل اسلامک اجرای حکومت ایلدیکی قبول اینک امر ضرور یدر .

کاشغرده

{ امیر اسماعیلک حکومتی }

هجرتک تخمیناً ۱۰۷۰ نجی سنه سنده (اسماعیل) اسمنده بریسی کاشغره امیر اولشدر .

امیر مشار الیهک مدت حکومتی بکرمی طقوز سنه امتداد و کندوسی ایسه بو مدت ظرفنده الحق اجرای عدل و داد ایلشدر .

مشارالیه کاشغر چقنای خانلغی سلاله سندن اولوب حکومته وراثت طریقیله نائل اولش و کندوسی ایسه محب علم و هنر اولسی حسیده زمانده عنوم و فنون کاشغرده کسب ترقی ایلشدر .

مشارالیه امیر اسماعیلک زمان حکومتنده (آباق خواجه) اسمنده بریسی توره مش ایدی .

مومی الیه خیلی زماندنبرو (آق طاغلو) و (قره طاغلو) اوله رق ایبی قسمه آرلدیغی فصول سابقه ده بیان اولنان کاشغر اهالیسندن (آق طاغلو) فرقه سنک ریسی ایدی .

آباق خواجه صاحب فضل و هنر اولمغله و سابق الذکر خواجه مخدوم اعظمه منسوب بولمغله طرفدارانی کسب تکثر ایش و عموماً کاشغر اهالیسنک زعبت و حسن توجهی قرائتمشدر.

ذاتاً بواق طاعلو و قره طاعلو فرقه لرینک رئیس و پیشواسی اولانلرک اوته دنبرو هوای سلطنت و حکومت جایکیر ضمیرلی اولدیغنه و کندیلری برچوق کسه نك مظهر حرمت و توجهی اولدقلرینی کوره رك اره صره اظهار ضمیره قالدقشدرینه بناء مومی الیه آباق خواجه ده دخی سودای حکومت حس اولنه جق درجه ده بیومکه باشلامش ایدی .

مومی الیه حقسنده درجه مفرطیه واران توجه عمومی امیر اسماعیلک اجرای حکومتنه ایراث مانعه اتمکله و مومی الیه ک امیر اسماعیل علیهنده اولان افکار و نیاتی دخی یواش یواش میدان علانته چیقمغله کندیسنک قتل و اعدام و یا حبس و توقیفی مظهر توجه عمومی اولسی حسبله اویه میه جفتندن بالکن کاشغر قطعه سندن طرد و تبعیدیه اکتفا ایدلمشدر .

آباق خواجه ایسه ۱۰۹۷ سنه هجریه سی اواخرنده امیر اسماعیلدن کوردیکی بومغامله دن دلکیر اوله رق اوآه قدر ستر ایلکه چالشدیغی افکار و نیاتنی بتون بتون میدانه اورمش و قالموقستانه عزیمت ایله قالموقلری اسماعیل خان علیهنده اغضاب ایدره ک کاشغر قطعه سنک ضبط و استیلاسنه تشویق ایلشدر .

بوجهتی اکلامق ایچون برازده قالموقستانه بقالم .

﴿ قالموقستان ﴾

قالموقستان که (جونغار به) دخی دینور شمال و جنوب و شرق طرفلرنده
(آلتای) یاخود (التون) طاغلری واقع در .
شمالاً سبیریا و جنوباً کاشغر و شرق طرفی چین ممالکی و مغولستان و غرب
طرفی قرغز ممالکی ایله محدوددر .

قطعه مذکورہ اھالیسی مغول سلاھ سندن اولوب مقدملری ابروجہ
حکومت ایشلر وارہ صرہدہ چینلیرک زیر حکمنہ کیرمشار ایدی .
اھالی مذکورہ بر طاقم قبائلہ منقسم اولوب ہر قبیلہ دیگرک امور
و خصوصاتہ مداخلہ ایتیموب « مصائب القوم عند قوم فوائد » فہواسنجہ
بر قبیلہ نك دوچار اولدیغی بلایا و مصائبدن دیگرلری استفادہ ایتکہ چالیشور
ایدی .

فقط بورادہ کی استفادہ عبرت و اتنباه معناسنہ اولیب دیگرک مصائبہ
متسلی اولق و آفت زدہ پی بردہ کندیسى از مک دیمکدر .
حاصلی قالموقلر (*) (کہ الیوت و حویرات دخی دینور) بو افتراق و شقاقک
مضراتی درک ایدہرک ہجرتک (۱۰۹۰) نجی سنہ سندنہ عقد پیوند اتفاق ایله
منقسم اولدقلری (طورغود) و (دوربات) و (چوراس) و (قوشوت) نام
قبیلہ لردن بر ہیئت متحدہ تشکیل ایلدیلر .

بو قبیلہ لرک طرفلردن منصوب برر خانلری اولوب بر مقتضای اتفاق
قبائل خانلری دە چوراس قبیلہ سی خانک تحت نظارتندہ ایدی .

(*) (قالموق) صورندہدہ یاز یلور .

تاریخ قسمی کاشغر اون برنجی عصر

چوراس قبیله سی خانی اولان « خالدان قونتایجی » یاخود « خالدان بوقوچو » عموماً قالموقستانک حاکم و آمری و دیگر خانلرک رئیس و ناظری ایدی .

مومی الیه مغولستانک امیرالامراسی اولدقدن صکره ممالکنک توسیعنه تشمیرساق همت ایتیش و همجواری اولان چینلیسلرله بر چوق محاربه ایدهرک اکثر محاربه ده غلبه کنندی طرفنده قلوب چین ممالکنندن دخی ائیجه محارری ضبط و تسخیر ایلشدر .

مومی الیه چینلیلرک زیاده سیه کوزلری بیلش و حتی امپراطور (خان هی) (*) ایچون بیه بوده شتلی قومشونک مهاجرات متوالیه سی موجب خوف و دهشت و مؤخرأ مومی الیهک وقوع وفاتی ایسه باعث مسرت اولمش ایدی .

مومی الیه بر طرفدن توسیع حدود الیه مشغول اولدیغی کبی دیگر طرفدن دخی زیر اداره سننده بولنان ممالکک کسب عمرانته و اهالیسنک نائل ثروت و سامانته چالیشمش اولدیغندن قالموقستان کنندی زماننده درجه سابقه سنه نسبة طریق ترقیده برخیلی مسافه قطع ایلشدر .

حقیقه مومی الیه خالدان زماننده قالموقستان ازهر جهت نائل ثروت اولمش ایدی .

اول وقت قالموقستانک پایتختی ایلی نهری سواحلنده (***) کان اولوب

(*) مومی الیه (۱۰۷۱) سنه هجریه سننده جلوس ایش و (۱۱۳۰) سنه هجریه سننده فوت اولشدر .

مدت حکومتنده داخل چینده ظهور ایدن عصیان و اختلالرک تسکینی ایله اوغراشمشدر . مدت سلطنتی ۶۴ سنه در .

چین جلوسنده صغیرالسن اولدیغندن ابتدا کی سنه لرده امور حکومت و صیلر معرفتیه اداره اولمش ایدی .

(**) قدیم ایلی شهری اولق کرکدر .

تاریخ قسمی کاشغر اون برنجی عصر

قالوق قبائل متفقهسی خانبری اوراده اقامت ویا لکنز کندی تبمه لری اوزرنده
اجرای حکومت وغالدان ایسه امیرالمر ا صقتیله جمله سته نظارت ایلر
ایدی .

آباق خواجهنک کاشغرنک ضبط و تسخیریه تشویق ایلدیکی اشبوغالدان
ایدی که : مومی الیه کاشغردن طرد و تبعید اولندقدنه غالدانه التجایله کاشغرنک
سهولت ضبطنی و کندیسی اهلینک مظهر توجهی اولدیغنی و امیر اسماعیلک
قورقوسندن ناشی کندیسی کاشغردن طرد ایلدیکی بیان ایله مومی الیه
اغفال واقناع ایلشدر .

﴿ غالدانک کاشغری ضبطی ﴾

غالدان اوتە دنبرو توسیع ممالکە تشنه اولدیغی وآباق خواجه کی اهلینک استقبال ایدە جکی برآدم معیتندە بولسیدیغی خالده کاشغری پک سهولته ضبط ایدە جکی بیلدیکی جهتله درحال تدارکات لازمه اجراسیله کاشغر اوزرینه حرکت ایلدی .

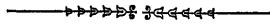
امیر اسماعیل خان غالدانه مقابومت ایچون تدارکات حربیه اجراسیله محاربه یه چیقوب نهایت درجه ده ثبات ایلش ایسه ده اهلیدن پک چوق کسه آباق خواجه نك طرفداری اولسی وغالدانک معیتندە بولسان عسکرک کثیر المقدار بولمسی جهتله عاقبت مغلوب اولمشدر .

غالدان بومظفریت اوزرینه امیر اسماعیلک تحت حکومتی غصب ایدە رک قطعه مذ کوره یی بالسپوله زیر استیلا وتسخیرینه المشدر .

کاشغرک بودفعه غالدان طرفندن ضبط واستیلا اولمسی هجرتک ۱۰۹۹

نجی سنه سنده وقوع بولش ایلدی .

مومی الیه کاشغری استیلادن صکره امیر سابق اسماعیل خانک متعلقاتی تحت اسارتە الوب معیتندە اوله رق قالموقستانه کتورمش وکاشغرک مقام امارته طرفندن مومی الیه آباق خواجه یی نصب وتعیین ایلمشدر .

﴿ آباق خواجه نك حكومتی ﴾

ایشته بوکره مومی الیه آباق خواجه خالداك وکیل ووالیسی اولوق
اوزره کاشغرك مسند حکومته نائل اولوش و برمدت خالدانه عرض انقیساد
واطاعت ایلشدر.

مومی الیه کاشغیر حکومتجه مستقل اولوب یالکز خالداك تحت حیایه
واطاعتنده بولنور و سنوی مقطوع بروبرکو ویریر ایدی.
کاشغرك مقطوع اولان و برکوی سنویسی شمیدیکی بزم اقیچه حسابیه
۸۸ بیک عثمانلی لیراسی مقدارنده ایدی.

قالموقلرک کاشغیر قطعده سنیدن الدقلری ویرکونک مقداری صکره لری تنزیل
اولمش و بوده قطعده مذکورنک اختلالات و محاربات داخلیه جهتیله خراب
اولسنندن و قالموقلرک قوت و اقتداری کیتدکجه تنزل ایدوب کاشغیرده کی
نفوذلرینک اسکی درجه قوتنده قالماسندن نشأت ایلشدر.

کاشغرك ویرکوسی اوقدر تنزل ایلش ایدی که صکره لری ویرلکده اولان
ویرکونک مقداری شمیدیکی بزم اقیچه حسابیه بشیوز اون بش بیک غروش
نقد ایله اون بش بیک کسور قیه بغدادی و بونک نصفی قدر ارزاق سائرکه که
جعماً بشیوز اوتوز ایدی و بشیوز قرق بیک غروش راده سنده ایدی.

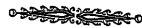
آباق خواجه مؤخرأ اسماعیل خانک غصب حکومتمنده اولان حقسزلغنی
اکلادقده مشار الیه حقنده اجرا ایلدیکی غدرده پک ایلرویه واردیغنی و بوکا
مقابل برابولیکده بولمق ایسه انجق ترك حکومته منوط اولدیغنی حکم ایتکلکه
(اوج طورفان) شهرینه عزیمت ایتمش واوراده بولدیغنی مشار الیه اسماعیل
خانک «محمدامیل» اسمنده اولان قرداشنه کاشغیر حکومتنی ترك ایلشدر.

﴿ محمد امیل خان ﴾

مومی الیه محمد امیل خان کاشغر سریر حکومتنه کچدکدن صکره آباق
خواجه نك تشویق وترغیبی اوزرینه قالموقلر علیهنده عصیان و قیام
ایلدی .

مومی الیه خالدان علیهنده اعلان عصیان ایلدکدن صکره بقتة
قالموقستانه هجوم ایدهرک نائل غلبه اولمش و پک چوق قالموق قتل و اعدام
واوتوزیک نفرینی اسیر ایله بونستنده اشیا و حیوان ده ضبط و اغتنام ایلشدر .
محمد امیل خان هر تقدیر بوموقفیت عظیمیه نائل اولمش ایسه ده قالموقلرک
اخذ انتقام ایچون اوزرینه کله جکئی ولایقیله مقابله ایده میوبده مغلوب و اسیر
اولور ایسه همه حال اعدام ایدیله جکئی دوشنه رک و شدت و همندن ناشی کاشغرده
اقامت ایده میهرک حکومتی ترک ایله فرار ایلشدر .

فقط قالموقلرک سیف انتقامندن قاچیردیغی جاننی بالاخره رفیقنه تسلیم
ایلش یعنی کاشغرک غرب طرفلرنده بولنسان جبالدن فرار ایلدیکی طاعنک
بر یسنده رفقا سندن بر خائن طرفندن قتل ایلدشدر .
قاتلک بوفعل قتلی مومی الیهک یاننده بولنسان نقود و اشیا طمعچون اجرا
ایلش اولسی اغلب احتمالدر .

مطالعه

آباق خواجه نك اسماعیل خان علیهنده اولان شوومعامله سی شایان

تعیین بر حال و حرکت و محمد امیل خانك كندی اقتصاد سز لغنی
کور میه رك قالموقلر كبی قوتلی بردشمن علمینده قیام ایله انلری اضرار
واغضابه قالدیشمسی دخی اثر حفتدر .

مادامکه محمد امیل خان قالموقلردن قورقه یورایدی . نچون انلرك
اوزرینه هجوم ایلدی ؟ .

مادامکه انلرله ابتدا محاربه یه قالدیشدی . نچون ثبات ودوام ایتمیوبده
دها دشمن ظهور ایتمکسزین فرار ایلدی ؟

بر برلرینك طبان طبانہ ضدی اولان بو حاللر ایسه عرض ایلدیکم
وجهله نتیجه اموری ملاحظه ایتمامکدن بشقه هیچ برشی دکلدرد .

اگر محمد امیل خان عاقلانه حرکت ایدوبده آباق خواجه نك
تشویقاتنه قاپیلماش وقالموقلره عرض خاوص ایلمش اولسه ایدی نائل
اولدینی سریر حکومتده بقا بولورایدی .

لکن — اشاغیلرده دها زیاده اکلاشیله جنی وجهله — اورالرجه
رأس اداره یه کچنلرك اکثریسنده بوجهتلی ادراك ایده جك فکر
« بین » بولنامسی بالاخره پك چوق فنالنی موجب اولمشدر .

﴿ ینه آباق خواجه ﴾

مومی الیه محمد امیل خانک فراری ومقتولاً وفاتی اوزرینه سریر حکومتہ
ایکنجی دفعہ اولہرق مومی الیه آباق خواجه کچہرک بر مدت اجرای حکم
وسلطنت ایلشدر .

قلو قلمر ایسہ اخذ انتقام ایچون تعجیل ایتماشلر ایلدی .

آباق خواجه بر مدت اجرای حکومتدن صکرہ جلول اجل موعودیلہ
ارتحال دار بقا ایلدی .

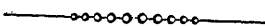
مقام حکومت اصولاً ترک ایتمش اولدیغی بیوک اوغلنہ ویرلک لازم
کلور ایکن اداره حکومت زوجہ سنک انہ کچمش ومومی الیہا ایسہ سریر
حکومتہ (مہدی) اسمندہ اولان آباق خواجه نک کوچک مخدومنک کچیرلسی
واو حالده مومی الیہک والده سی اولسی حسبیلہ کندیسنک وصیہ تعیین
ایلدسی ایچون مشار الیہ آباق خواجه نک دیگر حرمندن متولد اولان بیوک
مخدومنی قتل واعدام ایتمیرمشدر .

قادیلر طرفندن کاشغردہ وارث سلطنتک قتل اولنسی برده ہجرتک بشنجی
عصرندہ وقوع بولمشدرکہ خصوص مذکور کتاب ناچیرانہ مک (۵۹)نجی
صحیفہ سنندہ مندرجدر .

اوتار یخده اولدیغی کی بوتار یخده دخی مومی الیہا حکومتی دست اداره سنہ
المغہ قالمیشمش وبرطامق انتریقہلر وقتالر اجرا ایلش اولدیغندن قتل اولمشدر .

تاریخ قسبی کاشغر اون برنجی عصر

مومی الیهانک قتلی فساد و اختلال نتیجه سیله حاصل اولدیغی کبی
قتلندن صکره دخی محاربات داخلیهنک بردنبره اوکی الیه مامش و برقاچ
ماه خونریزانه محاربات وقوع بولشدر .
حیفاکه بویله اختلاللاره کاشغر کوندن کونه قوتدن دوشمش و اهلینک
اخلاقده فساد و ارمشدر .

﴿ خواجه دانیال و خواجه احمد ﴾

و
« غالدانک کاشغری ایکنجی دفعه ضبطی »

کاشغر محاربات داخلیه سنک نتیجه سی اولق اوزره قره طاغلو و آق
طاغلو خواجه لردن یارکننده « خواجه دانیال » و کاشغرده دخی « خواجه
احمد » کسب استقلال ابه هر بری بولندقلری شهرلرده منفرداً اجرای حکو-
مته قالدیشمشلردر .
یارکنند حاکی اولان خواجه دانیال کندی قوتنک ازلفنی کورمکله
استقرار بنای حکومتیچون قرغزلردن طلب معاونت و بوسایهده بر مدت
اجرای حکومت ایلشدر .
بووقعه لر تخمیناً هجرتک ۱۱۲۵ نجی سنه سندن ۱۱۳۰ نجی سنه سنه
قدر کدران ایدن بش سنه ظرفنده در .
قالوقستان حاکی اولان غالدان ایسه محمد امیل خانک قالوقستانده

تاریخ قشمری کاشغر اوان ایکنجی عصر

مقدما اجرا ایلدیکی خساراتک (که یوقاروده مذکوردر) اخذ انتقامچون
عساگر کلیه تدارکیله کاشغر اوزرینه حرکت ایلدی .

بو خبر یارکنند حاکی اولان خواجه دانیاله واصل اولنجه مومی الیه
کندیسیچون قالموقلره اظهار عرض اطاعتدن بشقه طریق نجات کوره میه-
رک و خالدان ده یارکننده واصل اولردن اول کندیسی یارکنندن چیقهرق
استقبال ایدوب عرض انقیاد و اتفاق ایلشدر .

خالدان خواجه دانیالک عرض اطاعتدن و بو سببله یارکنند اوکنده
اوغراشلدیغندن ممنون اولوب مومی الیه معیتده اولدیغی خالده کاشغر
اوزرینه اولان حرکتی تسریع ایلدی .

کاشغر حاکی «خواجه احمد» قالموقلره مقابله ایتمک ایستش و تدارکات
لازمه اجراسیله حکومتی دشمنه تسلیم ایلامک ایچون برقاچ کره محاربه ایلش
ایسه ده خالدانک قوه کلیه سی قارشوسنده کندیسنک عساگر جزؤبه سی دوچار
عجز و مغلوبیت اولشدر .

خواجه احمد اولنان محارباتک صوکنده بالذات میدان محاربه ده دفع
اعدایه چالیشمر (صواشیر) ایکن مهاجرلرک کترتی جهتیله پنجه اسارته
کچمش اولدیغندن کاشغر شهری حامیسز و محافظسز قلوب خالندانک دست
ضبطنه کچمشدر .

خالدان کاشغری ضبط ایتدکده دشمنی اولان و مقدما ملککنده اجرای
خسارت ایدن (محمد امیل خان) الیه (آباق خواجه) نک قبل الاستیلا
وفات ایتمش اولدقوری جهته میدانده کندیسنک دشمنی بوله میوب اهالیدن
اخذ انتقامه لزوم کورمیش و بو سببله هیچ برکسه نک مال و جانسه
طوقنماشدر .

کندیسی تکرار قالموقستانه کیده جکنندن کاشغره انتخاب اهالی الیه
بریسنی حاکم نصب و تعیین ایلشدر .

کاشغره بوکره حاکم اولان ذاتک اسینی اوکریمک ایچون اییجه اوغراشمش ایسه مده موفق اوله مدم .

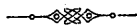
غالدان بو فتوحات اوزرینه یارکنده حاکمی اولوب اثنای راهده کندیسنه عرض اطاعت ایدن خواجه دانیال ایله کاشغر حاکمی اولان و بوکره وقوع بولان محاربه ده بالمغلوبیه قید اسارته النان خواجه احمدی عالمگیری و طرفدا راننگ ایلرو کلانلری ایله الهرق قالموقستانه عودت ایلشدر .

مومی الیه غالدانک قالموقستاندن کاشغره کلوب اورالینی کاملاً ضبط ایله مظفراً تکرار قالموقستانه عودت ایلسی هجرتک (۱۱۳۰) نجی سنه سنده وقوع بولش ایدی .

مذکور خواجهلر اوج سنه قدر قالموقستانده تحت توقیفده قالمش و بو مدت ظرفنده کاشغر قالموقستانه تابع اولوب هیچ بر طرفنده اختلال و محاربات ظهور ایلدیکنیدن اهالی کنندی کار و کسبلر یله مشغول اولوب نائل حضور و راحت اولشدر .

خواجه دانیال بلا محاربه کندیسنه عرض اطاعت ایتش ایکن غالدانک ائی مسند سابقنده ایضا ایتیه رک خواجه احمد ایله برابر تحت توقیفده المسی و هیچ بر مکافاة ایتامسی « ایلروده عصیان ایلر » مطالعه سنه مینی اولوق کر کدر .

{ بوراسی وطنه خدمت ایتیمک ایستیمیا نلر ایچون جای انتباه و عبرتدر . }

﴿ خواجه دانیال ﴾

هجرتك (۱۱۳۳) نجی سنه سننه خالدانك وقوع وفاتیه یرینه (چپان راپتان) نام خان کچدکده اوچ سنه دنبرو تحت توقیفده بولنسان و مقدا قالموقلره عرض اطاعت وانقیاد ایدن دانیال خواجهیه قالموقستانه مربوط اولان کاشغر قطعه سننک عموم خانلغنی توجیه ایدهرک مومی الیهی معرزاً قطعه مذ کورهیه کوندردی .

لکن دانیال خواجهنک بیوک اوغلنی رهن اولوق اوزره نزدنده الیقومش بوده خواجه مومی الیهک بالاخره عصیان واختلاله قیام ایلیمه مامسی ملاحظه سندن نشأت ایلشدر .

قرون سالفهده بر شهر والی و یا حکمدارینک سلطان و یاخود حامیسی علیهنده عصیان واختلال ایدهمامسیچون اوغلارندن و یا برادرلرندن بر و یاخود بر قاچنی رهن اولوق اوزره مرکز سلطنتنده توقیف ایلک هر یرده مرعی الاجرا اولان اصولدن ایدی .

دانیال خواجه کاشغر قطعه سننه مواصلتنده مقدا حکومت ایتدیکی یارکند شهرینی کندیسنه پایتخت اتخاذا ایدهرک دیگر کاشغر شهرلرینه طرفندن والی نصب وتعیین ایلشدر .

بر مدت صکره (چپان راپتان) وفات ایدهرک یرینه (خالدان « خالدان » شیرین) نام خان کچمش ومومی الیه ایسه دانیال خواجهنک مقام اطاعتده

بولنسی حسبیله (چپان راپتان) طرفندن نائل اولدیغی حقوق امارتی
تصدیق ایلشدر .

﴿ دانیال خواجه حقنده برایکی سوز ﴾

دانیال خواجه نك اوچ سنه مدت قالموقستانده تحت توقیفده بولنسی
برجرای مغوی ایدی .

کندیسی وطننه خیانت ایلامش ایسه ده محافظه وطن ایچونده چالیشما
مش اولسی من طرف الله بوقدرحق برجرایی موجب اولشدر .
وطننه خیانتده بولنمیچون جزایی ده آزچکمش ومؤخرأ عموماً کاشغرك
خانلقنه نائل اولق کبی برسعادتہ مظهر اولشدر .

کندیسی عاقل ودور اندیش اولوب وطنی اقبالی دوچار مخاطره ایتمک
ایچون عصیانہ اختلاله (که هر وقت مضراتی موجبدر) هیچ قالعیشمامشدر .
ایشته بوسایه ده هم کندیسی وفاته قدر مقامنده پایدار وهمده تحت
اداره سنده بولنان ممالک اهالیسی کمال حضور وراحت ایله اوانکنار اولش
ایدی .

موی الیهک بوپولتیقه سی زمانجه الک صاغلام اولوب عکسی جهتی
موجب تهلکه ومخاطره ایدی .

هرحالده زماننده هم قالموقلری وهمده اهالی بی کندیسندن خشنود ایتمک
کبی دور اندیشانه واققلانه اولان تدابیری شایان تحسین وتقدیردر .

مومی الیهک زمان حکومتنده کاشغرده هیچ برکونا او یفونسلزلق ظهور
ایتمیوب هرکس کنندی کار و کسبیله مشغول اولمش و صنایع و تجارت ده سابقته
نسبتله بر خیلی ترقی ایتشدر .
کندیسی محب علم و هنراولسی حسبیله اطرافدن کلان بر خیلی علمایی
حسن صورتله قبول ایلش وانتشار معارف امرنده پک چوق خدمت
ایتشدر .

﴿ کاشغرك انقسامی ﴾

برمدت صکره دانیال خواجه وفات ایلدکده قالموقستان حکمداری
اولان مومی الیه « خالدان شیرین » کاشغر قطعه سنی مومی الیه دانیال
خواجه نك درت اوغلی یلینده تقسیم ایلدی .
دانیال خواجه زماننده کاشغر قطعه سی برکشینک یعنی خواجه مومی
الیهک زیر اداره سننده اولدیغی حالدده خالدان شیرین اداره نك ید واحده
اولسی اصولنی لغو ایدهرک « کاشغر » و « یار کند » و « آق صو » و « ختن »
ولایتلرینی خواجه مومی الیهک اوغلارینک عهدده سنه توجیه ایلدی .
ایشته قطعه مذ کوره بوندن صکره درت قسمة تقسیم اولنوب هر بر قسبی
خواجه مومی الیهک براوغلی زیر اداره سننده بولنهرق دیکرلرندن آبرو
ومستقل ایلدی .
خالدان شیرینک قطعه مذ کوره یی بویله دزت امارت یامسی برامیرک

تحت اداره سینه بولسیدیغی صورتده ایلروده عصیان واختلاله قیام ایتسی ملحوظ احوالده تکمیل کاشغریک قوه عسکریه سی برآمدک النده بولنه جغندن اوغراشلسی مشکل اولوب انقساسی تقدیرنده ایسه قوت واقتسدارک دخی آزاله جغنی جهتله امیرک هر ری کندیلرنده بولنان قوه جزویه بی کوره رک عصیانه جسارت ایده ماملری وارهیه حسدوتفرقه کوروب حب سلطنت الحاسیله هیچ بری حکومتی دیگرینه ویرمک ایستیه جکی حسبله دخی دائرة اتساق واتحاده کیره ماملری مطالعه سنه مینی اولوق کرکدر .

کرک دانیال خواجه وکرک اوغلاری قره طاغلو فرقه سنک رئیساری اوایوب بولنرک حکومتی دست اداره لینه کچیرماری آق طاغلو طاقنک کانون حسدینی اشغال ایلدیکی و حالبوکه بویکی فرقه بیننده اوتهدنبرو بعض وعداوت حکم سوردیکی جهتله برارهلق آق طاغلو فرقه سی قره طاغلو طاقندن اداره حکومتی المغه قاقیشدیلمر .

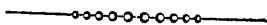
لکن قره طاغلولرک النده اولان حکومتک قوه قهارانه سی آق طاغلولر ایچون برتازیانه تأدیپ اولمغله املارینه نائل اوله مدیلر و فقط بو بایده دسیسه وانتر یقه اجراسندن ده فارغ اولمدیلر .

دانیال خواجهنک مخادیمندن یونس خواجه که « خالدان شیرین » طرفندن دیگر برادرلرینه یارکند و کاشغر و آق صو شهرلی ویرلدیکی کچی کندیسینه دخی ختن ولایتک حکومتی اعطا قلمش ایدی .

مومی ایسه حریص جاه ودولت اولمغه برادرلرینک حکومتلرینی اللرندن المنق وتوسیع دائرة حکومت ایلک ایچون اجرای حیل ودسیسه قیام ایدهرک نهایت کاشغر و یارکند شهرلرینک اداره سنی برادرلرینک الندن المغه موفق اولدی .

مذکور شهرلر کندیسینک اداره سنه کینجه کاشغره « پاشاخان » و یارکنده دخی « جهان خان » استنده اولان اوغلارینی والی نصب وتعیین ایلدی .

آق صوشهری ایسه دیگر برادر ینک النده قالب شهر مذ کوری ضبط
و تسخیر ایتمکه هر نصلسه موفق اوله مامشدر .
یونس خان یالکز بونکلده قناعت ایتمیوب کاشغر قطعه سنک بتون
بتون کنندی زیر اداره سنده بولنه رق قالموقستاندن فک رابطه ایتمی و حتی
قالموقستانک ضبط و استیلا اولنمی املنه دوشه رک بونک حصولیچون اسباب
و وسائل لازمه یه تثبث ایلمش ایدی .
چونکه اول ارهلق قالموقستان دوچار شورش و فساد اولدیغندن قالموقلرک
اسکی عظمت و اقتدارلری قالماش ایدی .
مومی الیهک بونیت ایله تدارکات کلیه یه قیام ایلمکده اولدیغی آق صوده
بولنان برادری ایله اوچ طرفان حاکی طرفندن قالموقستانه اخبار اولمش
ایسه ده قالموقلر اول ائشاده منازعات داخلیه ایله مشغول اولدقلرندن کاشغرده
ایلروده ظهور ایده جک آتش عصیان و اختلالک و قتیله عدم ظهوری جهته
باقه مامشدر .
یونس خانی ختمده حکومت ایلمکده و حصول املیچون تدارکات کلیه
اجراسنده بولنمده اوله رق براقلمده بر پارچه ده قالموقستانه بقالم .
کاشغرک وقوعاتی یازمده اولدیغ اشبو اون ایکنجی عصر هجری ایچنده
قالموقستانه مربوط اولسی و قالموقستان و قایعنک ده کرک بو عصرده و کرک
بوندن صکره کاشغره تعلق بولنمی حسبیله بوندن اول بر مقدار یازلدیغی کچی
بوندن صکره دخی اوجهته دائر براقچ سوز ده یازمق ضرور یدر .

﴿ قالموقستان ﴾

بوقاروده كى قالموقستان فصلنده قالموقلارك عقد اتفاق ايتدكلىرى وكسب عظمت ايتلىرى (خالندان) سايه سنده حصوله كلديكى برتفصيل ذكر وييان اولمش ايدى .

قالموقستان وقايعنى متسلسلاً اكلامق ايجون زمانجه بر مقدار كىرويه دوغمكلكمز وايشى مومى اليه زماندن طومتقلمز لازم كلور .
اويله ايسه بوقاروكى فصلده خالندانه دائر ناقص براقديغمز افاداتى اكالم ايدلم .

هجرتك (۱۰۹۰) نجى سنه سندن صكره قالموقلر فوق العاده كسب اقتدار ايتمش وكاشغر قطعه سى دخى قالموقستانه ربط اولنوب تحت جاييه كيرمش ايدى .

قالموقلارك كسب اقتدارى برمنسوال معروض خالندانك سايه سنده حاصل اولوب مومى اليه قالموقستانى بولديغى هيئتك براقچ مثلى توسيع يعنى شمالاً وغرباً بر خيلى محللر ايله شرقاً چين ممالك سندن بر مقدار محلى وجوباً كاشغر قطعه سنى وختى تبت ولايتنى ضبط وتسخير ايتشدر .

حتى مومى اليهك آسيماى وسطادن دخى بعض محلى وخصوصيله مؤخرأ طاشكندى ضبط ايتديكى بعض محله مقيددر .

مومى اليه خالندان بوقدر فتوحات اوزر ينه كسب جسارت ايله چينيليرى بتون بتون قهر وتدهير ايدرك ممكّن اولورسه ممالك چينيه ينى كاملاً ضبط ايتلك ايجون بخارا وسمرقند خانلريله عقد پيوند اتفاق ايتمش ايدى .

کندیسی ذاتاً چینلیلرک کوزرینی ییلدیرمش اولدیغی حالده بوکره کندی قوتنه بخارا و سمرقند حکمداران اسلامیه سی قوتلرینک دخی انضمامی و کاشغر قطعہ سی قالموقستانه مربوط اولدیغی وخانی اولان آباق خواجه ایسه طرفندن منصوب بولدیغی جهتله ایستر ایستز قطعہ مذکورهدن آباق خواجه برخیلی آدم کوندره جکشدن بوقوتکده اردوسنه علاوہ سی تقدیرنده آچیله جق محاربه ده مغلوبیتک چینلیلر طرفنده قاله جغی بدیہی ایدی .

خالدانه بوجسارتی و یرن شینک اک باشلوجه سی چینلیلرک اول ارهلق غایت ضعیف و ناتوان و ممالک چینیه نکه ده اختلالات داخلیه ایله پک زیاده خراب و ویران اولسی در .

چونکه داخل چینده هجرتک اون برنجی عصری اوخرینه طوغری ظهور ایدن او یغونسزلقلر حددن آشمش و چینلیلری فنا حالده اورسه ماش ایدی . ایشته اول ارهلق یکرمی ایکنجی سالاله اولق اوزره مانچو تاتارلری سریر سلطنتی ضبط ایله چین اوزرنده حکمران اولغه قالدیشیلر .

مانچو تاتارلری کرچه تخت سلطنتی ضبطه موفق اولمشر ایسه ده حکو- متلرینی هنوز تأسس و تقرر ایتدیره مدکلرندن اکر انلرک زماننده خالدان تشبثاتنده موفق اولمش و فعلیاته کیریشمش اولسه ایدی غوائل خارجیه مانچولرک باعث ادباری اولور ایدی .

لکن مومی الیه بوایش ایچون اجرا ایلکده اولدیغی تدارکات عظیمه اثناسنده وفات ایلش اولدیغندن چینلیلر بویله بردشمن مدهشدن قورتیلش و قالموقستانک تدارکاتندن و اطراف خانلریله اتفاقدن بر نتیجه حسننه حصوله کله مامشدر .

کندیسنک قوردیغی پلانی اخلاقی حقیله اجرا و طوتدیغی اصولده ثبات و دوام ایده مدکلرندن قالموقستانک اقتسدار و قوتی کوندن کونه مبدل عجز و ضعف اولمشدر .

۱ اوائلده «شمدیکی زمانده دکل» دولتلرک هیبت وشوکت وسلطنت
وقدرتلری سرکارده بولنان برقاچ کیمسنه نك وجودیله قائم وانلرک
ضیاعیله کوندن کونه محو وغائب اولدیغی امثال عدیده سیله مثبتدر .۰

غالداندن صکره (چپان راپتان) واندن صکره ده (حالدان شیرین) قالمو-
قستانک عظمت ودهشت سابقه سنی ادامه یه چالیشمشر ایسه ده قالموقستان
مومی ایله زماننده حائز اولدیغی موقع عالیدن کوندن کونه اشاغی دوشمشدر.
خصوصیله خالدان شیرینک وقوع وفاتی اوزرینه قالموقلرک انتظام
واتفاقلری بتون بتون دوچار خلل واولاد و اخقادی ایله قبائل سائر خانلری
استحصال سلطنت وریاست ایچون بر برلرینک محوینه چالیشدقلری جهتله
اقتدار وشوکتلری دخی ضعف وزواله مبدل اولمش ایدی .

شواختلالات داخلیه برمدت دوام ایدهرک عاقبت (حالدان شیرین) ک
اولاد و اخقادی نك جله سی مقتول اولمشدر .

بونک اوزرینه قبائل سائر خانلرندن طواش (*) خان خالدان شیرینک
یرینه کچیرلشددر .

حالدان شیرینک تعلقانندن وقالموق رؤساسانندن امورسلانا (**)
قالمو-قستانک شوخال شوروشندن استفاده ایله ریاست حکومته کندیسنک کچمسی
ایچون استعمال سلاحه مراجعت ایتمش و فقط باشنده اولانلرک قلتی جهتیه
نائل امل اوله مامشددر .

کندیسنک حصول املنه اک زیاده سد ممانعت چکن مومی ایله طواش

(*) یاخود (دعواجی)

(**) یاخود (عرسخان)

دعواجی) اولوب اکر طواشک برنده بشقه بریسی اولسه ایدی امورسانانک موقع حکومتی یقالسی احتمالدن بعید دکل ایدی .

قالوقستانک شوخال شورشی اوزرینه قالوق رؤساندن نیک و بدی تفریقہ غیرمقتدر برقاچ سبکمنغز تسکین شورشه مدار اولور امیدیلہ (۱۱۶۶) سننه هجر به سنده چینلیلره مراجعت وطلب مداخله ایلش ایدی .

اول وقت چین ایمپراطوری «هیانغ لونغ» (*) اولوب ذاتاً مشیار الیه اوتہ دنبرو قالوقستانک حال شورشندن استفادہ عرنمنده اولدیغی حالده رؤسانک طلب مداخله سی ومؤخرأ که برسنه صکره در مومی الیه امور سانانک مغلویت و مأیوسیت واقعه اوزرینه (۱۱۶۷) سننه هجر به سنده حضور ایمپراطوری به داخل اوله رق و عرض اطاعت و تابعیت ایدہ رک قالوقستانک ضبط واستیلایله حکومتک کنندیسنه اعطاسنی رجا واسترحامی اوزرینه شوخالردن استفادہ ایچون در حال قالوقستانه مقدار کافی چین عسکرینی سوق واعزام ایلدی .

مومی الیه امورسانا چین عسکری الیه برابر قالوقستانه اعزام اولمش ومومی الیه دخی اجرای انواع دسیسه الیه رؤسای قبائلی چینلیلر طرفنه جلب ایدوب قالوقلری سلاح چکهرک مقابله ومدافعه ایتکدن منعه موفق اولدیغندن بوسایه ده عساکر چینیه قالوقستانی عموماً تحت ضبط واستیلایله المشدر .

قالوق خانی بولنان سالف الذکر (طواش) خان رؤسای قبائلدن اکثر یسنک امورسانا طرفندن مجلوب اولدیغنی کورنجه چینلیلره محاربه ایدہ میه . جکنی اکلایه رق قطعاً مقاومت ایتکسزین سریر حکومتی ترک الیه اختیار

(*) یاخود (هیان لونغ) ۱۱۴۸ سننه هجر به سنده تحت سلطنته جلاوس ایلدی .
چین جلوسنده بکری التی یاشنده ایدی .

فرار و مقدماتی کنندیسی طرفندن نصب اولمش اولان (اویچ طورفان) حاکی
زنده قرار ایلشدر .

اویچ طورفان حاکی ایسه حق نان و نعمتی بیلز خائک بریسی اولد-
یغندن کوردیکی لطفی آباق التنه آوب کندیسنه التجا ایدن ولی نعمتی افندیسی
سرخوش ایدهرک چینلیره تسلیم ایلشدر .

ایمپراطور (هیانغ لونغ) کندیسنه تسلیم اولنان اشبو طواشی (دعواجی) بی
اولدیرمیوب یالکز تحت توقیفه الیرمشدر .

بوکا سببده شاید ایلروده امورسانا چین حکومتی طایمیوب عصیان
ایدرا ایسه مومی الیهی انک علیهنده استخدام ایلک مطالعه سنه منی اولوق
کر کدر .

چینلیر قالموقستانی ضبط ایتدکده حکومتی مومی الیه امور سانایه توجیه
ایلدیلر .

بروایتسه کوره قالموقلرک رؤساسندن اولان اشبو دعواجینک مؤخرأ
چینلیر علیهنده قیام ایلدیکی و چینلیلرک مومی الیهک حکومتی مضمحل ایدهرک
کندیسی اعدام ایلدکری اکلایلقده ایسه ده مومی الیه مؤخرأ چین علیهنده
بولندیغی کی بولمغه ده وقت بوله مدیغندن و چینلیلر علیهنده مؤخرأ قیام
ایدن ایسه امورسانا ایدوکندن روایت مذ کوره به قطعاً اعتماد جائز
دکلدر .

﴿ كاشغرده ﴾

« آق طاغلو وقره طاغلولرك محارباتى »

و

{ خواجه برهان الدينك حكومتى }

مومى اليه امور سانا قالموقستان مقام حكومتته كچدكدن صكره برمدتدنبرو قالموقستاندن آريلان وقالموقستان علمينده بولنان كاشغرك دخى ضبط واستيلاسى املنه دوشدى .

كاشغرده ايسه دانيال خواجهنك اوغلى اولوب ختن حكومتنده بولنان ومؤخرآ كاشغر وياركندى دخى ضبط ايدهرك اورالزىنى تحت ادارهسنه الان بونس خان اجراى حكومت ايلكده اولوب مومى اليه كاشغرك قالموقستانه اولان رسته مر بوطينى قيرمش وحتى قالموقستانك ضبط وتسخيرى تداركاتيله اشتغال ايلكده بولمش ايدى .

مومى اليهك بو عصيان وتداركاتى قالموقستانك شورش وفسادى وحكومتك امور سانانك انه كچمسى زمانلرينه مصادف ايدى .

امور سانا بونس خانك قوتلى اولديغى بيلديكى جهته كاشغرك استيلاسى قوه جزويه سيله حصوله كلميه جكنى دوشنهرك طريق حيله به سلوك ايلدى وكاشغرده آق طاغلو وقره طاغلو اولهرق ايكي فرقه اولوب حكومت قره طاغلو-رك يعنى دانيال خواجه اولادينك زير اداره سنده اولديغى جهته آق طاغلو

فرقه سنک طبیعی قره طاغلولوک دشنی اولسنندن واهالیدن پک چوغنک آق طاغلو طاقنک طرفداری بولمسنندن استفادهیه قالدیشدی .

بناء علیه چین قوماندانیه اتفاق ایدهرک سابقا کاشغر حاکی اولوب خالدان طرفندن حکومتی الندن النهرق اولاد واتیا عیله برابر قالموقستانده تحت توقیفه النمش اولان و آق طاغلولوک رئیس ویشوالرندن بولسان احمد خانک خواجه (برهان الدین) نام اوغلنی حصول املنه واسطه و آت اتخاذ ایلدی .

مومی الیه خواجه برهان الدینک معینته چینلیرله قلموقلردن وکاشغردن قالموقستانه اختیار هجرت ایدنلرک حرب وضریره مقتدر اولانلرندن مرکب بر اردو و یروپ خواجه مومی البهی کاشغرک ضبط واستیلاسنه مأمور ایلدی .

امورسانا خواجه برهان الدینک (خواجه خان) اسمنده اولان برادرینی نزدنده توقیف ایلش ایدی .

مومی البهک برادرینی توقیف ایلسی (یوقارولرده بر قاچ یرده دینلدیکی وجهله) خواجه برهان الدین کاشغری ضبط ایتدکن صکره شاید کندیسنه عصیان و مخالفته قالدیشیر ایسه انک علیهنده قوللانمق مطالعهسنه مبنی در .

خواجه برهان الدین پدرندن صکره آق طاغلولوک رئیس اولوب کاشغریلردن بر خیلی ادم ایسه قسم مذکورک طرفداری اولدیغندن مومی الیه (آق صو) پیشکاهنه موصلت ایلدکه شهر مذکور اهالیسی قطعاً مخالفته بولتمیهرق و قپولری آچهرق شهری تسلیم و عرض تابعیت ایلدیلر .

مومی الیه آق صو شهرینی بلا محاربه قبضه تسخیره کچیردکن صکره شهر مذکور دن بر مقدار آدم استحساب ایدهرک (اوچ طورفان) عزیمت

ایتمش وشهر مذکور اهالیسی دخی آق صو اهالیسی کبی بلا محاربه شهری کندیسنه تسلیم ایشدر .

مومی الیه اوچ طورفانه داخل اولوب شهر مذکورده تدارکات حریره اجراسنده بولتمقده ایکن ختن حاکی اولان سابق الذکر یونس خان مومی الیه برهان الدینک بزری ارقه سندن بالسهوله آق صو و اوچ طورفان شهرزینی ضبط ایلدیکنی خبر المش اولدیغندن درعقب عسا کر کلیه الیه اوچ طورفان اوکنه ورود ایلدی .

مومی الیه یونس خانک معیتسندنه یارکنند حاکی اولان مخدومی (جهان خان) دخی عسا کر موجوده سیله بولتمقده ایدی .

یونس خانک معیتسندنه یالکز ختن و یارکنند قوتلری بولتمیوب کاشغر عسا کر یله قرغز طائفه سندن بر خیلی ادم دخی امره منتظر اوله رق مومی الیه اردوسنک هیبت ودهشتنی تزید ایلکده ایدی .

خواجه برهان الدین یونس خانک مقابله سی غیر قابل بر کثرت ودهشته اوچ طورفانه مواصلتی کورنجه میدان محاربه سنه جسارت ایده میهرک اوچ طورفان شهرنده تحصنه مجبور اولدی .

یونس خان خواجه برهان الدینک اوچ طورفانه قپاندیغنی کورنجه درحال شهر مذکور تحت محاصره به المشدر .

خواجه برهان الدین یونس خانک همه حال شهری ضابط ایده کنی و بوباده مقاومتک امکانی بولتمدیغنی کوره رک امور ساتادن الدیغنی تعلیمات موجبجه طریق حیلله صاپوب یونس خانک معیتسندنه اولان و بر مقدراری ذاتاً اوتهدنبری آق طاغلو قسمته میال اولدیغنی حالده خواه ونا خواه قره طاغلو رک زیر اطاعتنده بولنان عسا کرک چوغنی کندیسنه طرفدار ایتکه موفق اولش

و قرغزل ایسه جزوی بر تشویق ایله یونس خان ترک ایدهرک طرفنه دخالت ایلش ایلی .

یونس خان اردوسنک پریشان اولدیغنی وعسا کرینک کندیسنی ترک ایله دشمن طرفنه کچدیکنی کورنجه بوحالده محاصرهده دوام ایله شهر مذ کور پیشکاهنده طورهمیه جفنی وحتی برهان الدینک وقوعی ملحوظ اولان هجومسه مقاومت ایدهمیه جکنی اکلایهرق اوچ طورفانی ترک ایله مجبور فرار ورجعت اولشدر .

خواجه برهان الدین یونس خانک رجعت وفرارندن برقاتدها جسارتلنه - رک وکندی طرفنه کچن یونس خان عسا کر یله تزید قوت ایدهرک کاشغر اوزرینه یوریمش وشهر مذ کوری دخی اهالیسی کندیسنی استقبال ایلدیکندن بلاحماربه ضبط ایلشدر .

کاشغرده پک چوق اوطورهمیهرق مقدا اوچ طورفانده کندی طرفنه کچن قرغزلک رؤساسندن (قایدو) نام کسنه بی شهر مذ کوره والی نصب ایلوب یارکنند اوزرینه حرکت ایلی .

شهر مذ کور حاکی جهان خان ایلی .
مومی ایسه پدیری یونس خانله اوچ طورفانه کیمش و یونس خانک فراری اوزرینه کندیسی یارکننده کلوب تحصن ایلش ایلی .

مومی ایسه زهان الدینک کله جکنی ییلدیکیچون بعض تدارکات حریه اجراسیله ظهوراته منتظراً اجرای حکومت ایلکده بولنش ایلی .

یارکندلیر قره طاغلو طرفداری اولوب جهان خان ایسه اوقتمدن اولد - یغنه و اخلاق و اطواری دخی مدحه شایان بولندیغنه بناءً اهالی کندوسنه فوق العاده حرمت و رعایت ایدر و هیچ بروقت دائرة اطاعتندن خارجه چیقمن ایلی .

برهان الدین یارکنده واصل اولوب عساکرینی شهر مذکور پیشکاهنه
یراشدیردکنصکره شهرک صلماً ضبط اولنسی افکاریه جهان خانه برسفیر
کوندرمش ایدی .

سفیرک تکلیفی بلا محاربه شهرک تسلیمیه جهان خانک برهان الدین و حامیسی
اولان امورسانا و چین دولته عرض تبعیت و اطاعت ایلسندن عبارت ایدی .

جهان خان ایسه بوتکلیفی قطعاً رد ایدهرک مقاومتیه قرار ویرمش
واهمالی دخی بو باده کندیسیله برابر دشمنه مقاومتیه صوگ درجهیه
قدر ثبات و دوام ایده جکرینی وعد ایدهرک محاربهیه حاضرلنمشدر .

برهان الدین واقع اولان تکلیفنک جهان خان طرفندن رد اولنسی
اوزرینه یارکنند شهرینی تحت تضییق و محاصرهیه الدی .

یارکنندیلر محاصره اولنسدقلرینی کورنجه شهردن طیشارویه چیقوب
برهان الدین عسکری اوزرینه هجوم ایتدیلر .

اوکون محاربه اقسامه قدر دوام ایتش وایکی طرفدن برچوق آدم تلف
اولوب غالبیت و مغلوبیت بللی اوله مامشدر .

اندنصکره دخی محصورین و محاصرین آره سننده برچوق محاربه وقوع
بولش وکاه یارکنندیلر وکاهده برهان الدین عساکری غالب اولوب ارده
برخیلی نفوس تلف اولدیغی حالده غلبه قطعیه هیچ برطرفده
قالمامشدر .

یارکنندیلر مغلوب اولدقجه شهره عودت ایدر و شهردن دخی مقاومت
ایدوب کنندیلرینی طو بلدقدن و تزید قوت ایلدکن صکره طیشارویه چیقار
و محاصرین اوزرینه هجوم ایلر ایدی .

برهان الدین محاربه نك من غیر مأمول امتدادندن اوصانمش اولن-ان

تاریخ قسیمی کاشغر اون اینکچی عصر

صوگ محار به زده مغلو یتک اکثریاً کندی طرفنده قالدیغی جهته بالا آخره کندیسنک مغلوب اوله جغنی و یارکندیلیلرک ثبات واقداملری سایه سنده غالبیتک جهان خان طرفنده قاله جغنی اکلامش اولدیغیسندن بوراده دخی حیلله ایله ایش کورمکه قالدیشمشدر .

بناءً علیه جهان خانک رؤسا و امر اسندن ایکی کسنه بی مواعید کاذبه ایله اغفال ایده رک کندی طرفنه جلب ایلش وانلرده کندی معیتلرنده کی عسکرلره ایلاک وقوع بوله جق محار به ده جهان خانی ترک ایله قارشو طرفه کچه جکلرینی وعد و بیان ایلش ایدی .

ایرتسی کونی یارکندیلیلر قرق بیگ نفردن مرکب اولدقلری حالده شهردن طیشارویه چیقوب برهان الدین عساگری اوکننده صف باغلدیلر .

قارشودن قارشویه اولنان محار به ده جهان خان طرفی غالبیتی قزاقق اوزره ایکن برهان الدین طرفنندن مجلوب اولان ایکی خائن معیتلرنده کی عسکرلره (که یارکنند عساگری نصحی درجه سنده ایدی) بیراقلرینی آتهرق فرار ایدیلر و برهان الدین طرفنه کچدیلر .

جهان خانک قصور عساگری بو حالی کورنجه پای ثباتلری دوچار تزلزل اولش و کندیلرینه برشاشقینلق کله رک بولندقلری نقطه بی ترک ایدوب کال خوف و دهشت ایله شهره رجعت ایلشدر .

بونک اوزرینه برهان الدین کندی عساگریته هجوم امرینی ویرمکه محاصرین شهرک قپولرینه هجوم ایلش و شهره کیرمک ایچون قپولرک محافظلرندن اکثریسی قتل و تلف ایده رک رجعت ایدن یارکندیلیلره قپولرک اوکننده غایت خونر یزانه محار به یه قو بولشدر .

برهان الدینک عساگری او کون شهره دخول ایچون خیلوجه چالیشمشر
ایسه ده رجعت ایدن یار کندلیلر صوگ درجهیه قدر مقاومت ایلش اولدیغندن
موفق اوله مامشدر .

جهان خان عساگرندن چوغنک فرار ایلدیکنی و برخیلیسنک ده تلف
اولدیغنی کورنجه یار کندده اختیار اقامت ایله برهان الدینه مقاومتیه جسارت
ایده میهرک اوکیجه شهری ترک ایدوب توابع و طرفدارانندن برمقدار آدم ایله
خفياً فرار ایلشدر .

ایرتسی کونی یار کنداهالیدی جهان خانک فرار ایتدیکنی اکلانجه ایستر
ایستز شهری برهان الدینه تسلیم ایلدیلر .

خواجه برهان الدین شهره کیرد کد نصرکه جهان خانک تعقیبچون مقدار
کافی عسکر سوق واعزام ایلدی .

مقبول برمقدار مسافه قطع ایتد کد نصرکه جهان خانه یتشمش و بلا محاربه
تسلیم اولسنی تکلیف ایلشدر .

جهان خاندن جواب رد الدقترندن محاربه به مجبور اولدیلر و جهان خانی
حیا دردست ایتکه چالیشدیلر .

جهان خان هر قدر نهایت درجهیه قدر مقاومت ایلش ایسه ده
معینده اولانلرک قلاتی جهتیله برمقدار اوغراشدندن صکره تسلیمه مجبور
اولشدر .

مقبول جهان خانی دردست ایله یار کندده کتورمش و برهان الدین ایسه
درحال مومی الیهی قتل واعدام ایتدیرمشدر .

برهان الدین مؤخرأ ختن ولایتی دخی ضبط و تسخیر ایلش و حاصلی
برایکی ماه ظرفنده کاشغر قطعه سنک هر طرفنی زبر اداره سنه
المشدر .

ايشته بوكره كاشغر قطعه سنك حكومتى قره طاغلو خواجه اردن آق طاغلو
خواجه لره كچمشدر
برهان الدين كچه صورت ظاهرده كاشغر ك حاكى اولمش ايسه ده
حقيقت حالده حكومت چينليرك ايدى .
چونكه موسى اليهك حاميسى اولان وكنديسى كاشغر
ضبطنه مأمور ايدن امور سانا اولوب امور سانا ايسه قالموقستان سرير
حكومتنه چينليرك سايه سننده نائل اولمش وچين دولتنسك تحت تابعيتنده
بولمش ايدى .
بونكله برابر برهان الدينك معينده اولان وكاشغر ك ضبطنده استخدام
اولنان عساكر ك چوغى چين عساكرى ايدى .
برهان الدينى كاشغر ده اجراى حكومت ايلسكده براقه لنده برازده قالموقستانك
احوالندن بحث ايدلم .

﴿ قالموقستانده امور سانانك عصيانى ﴾

و

« چىنلىرك قالموقستانى استىلاسى »

چىن عساكرىنك قالموقستانه كىسى اختىلات داخلىه بى تسكىن و حكومتى امور سانانك ىد ادارىسنه تسليم اىلك اچون ايدى .
ايش بوبله اولنجى مقصد حاصل اولدقن صكره چىنلىرك قالموقستانى تخلىه ايدىرك كىلكرى كى بىنه مملكتلر بىنه چكىلوب كىتملىرى اقتضا ايتدىكى حالده عساكر چىنيه تخلىه جهتنه هېچ ىناشمىهرق قالموقستانده اختيار اقامت اىلش ايدى .

كرچه چىنلىرك قىسى اعظمى داخل چىنه عودت اىلش ايسه ده برمقدارى قالموقستانده قاهرى اوراسنى كويا (موقه) نخت استىلارنده بولندىرمش و خصو- صيله چىن قوماندانلىرى زمام ادارىنى طوغرىدىن طوغرى به كىندى اللرىنه المغه قالىشمشلىر ايدى .

امور سانا واقعا چىنلىرك سايه سنده قالموقستان سر بر حكومتنه نائل اولش ايسه ده قوت مستقلة حكومت كىندى النده اولدىغى قالموقستان اوزرنده آمر مطلق چىنلىر اولوب كىندىسنك حكىمدارلىقى (واسطه و آلت مقامىسنده) لفظى مراد برشى ايدىكى كورهرك و بو حالك برقاچ سنه امتدادى تقىدىرنده حكىمدارلىق رسماً و جبراً الندىن انه جىنى كى قالموقستانك دىنى بتون بتون حكومت چىنيه نك برالىتى صره سنه كچه جىنى اكلايه رىق شمىدىن بوگا ميدان

ویراماک ایچون اعلان استقلال ایله چین دولتی تحکمندن قورتلغسه قرار ویردی .

بناءً علیه قالموقستانک چینلیلر طرفندن ضبطی کندیسنک سایه سنده حاصل اولدیغنی وچینلیلرک مقصدی دفع و تسکین شورش ایله حکومتی کندیسنه مؤبداً توجیه اولیوب بونی بهانه ایدهرک قالموقستانی بتون زیر اداره لینه کچیرمک ارزوسنده اولدقلرینی وسائر حقایق احوالی اهالییه اعلان و اخبار و (۱۱۷۰) سنه هجریه سنده چینلیلر علیهنده اولق اوزره نارهٔ حرب و عصیانی ایقاده اجتسار ایلندی .

امور سانا دها اظهار عصیان ایتمزدن اول قالموقستانده بولنان چینلیلرک بر قسم کلیسی عودت ایلش اولدیغندن قالموقستانده برمقدار چین عسکری قالمش ایدی . بوجهتله مومی الیه تشبثاننده دوچار موانع اولیهرق چینلیلرک کافه رؤسایله بشیوز قدر عسا کرینی قتل و اعدام ایلشدر .

امور سانانک چینلیلر علیهنده اولان عصیان و اعلان استقلال ایلسی اهالینک موجب ممنونیتی اولمش اولدیغندن کندیسی عموماً قالموقلرک مظهر حرمت و رعایتی اولمش ایدی .

چین حکومتی قالموقلرک استرداد استقلاله قیام وچین عسا کر ورؤساسنی کاملاً اعدام ایتمک لرینی خبر النجه اول ارهلق سائر طرفلرده مشغولیتی اولماسی حسبیه هم اخذ انتقام ایتمک و همده بووسیله ایله قالموقستانی بتون ضبط و استیلا ایلمک اوزره درحال قالموقستان اوزرینه عسا کر کلیه ارسال ایلشدر .

برروایتیه کوره امور سانا بریوک چین اردوسنک کلکده اولدیغنی خبر الدقده دشمنه مقاومتیه جسارت ایدهمیهرک هنوز چینلیلر ورود ایتمدن فراری اختیار ایتمش و صولوغی سبریاده آلمش ایسه ده کیدر کیتمز اوراده خسته لنهرق چیچک (یاخود قراموق) خسته لغندن وفات ایلشدر .

فقط شور وایت ضعیف اولوب شایان و ثوق دکدر .
دها زیاده صحتنه اعتماد اولنان دیگر بروایتہ نظراً :
امور سانا برمنوال معروض اعلان عصیان ایلدکن صکره قالموقستانه
ورود ایدن چینلیری مسلماً قارشولوب انلره محاربه یه مجبور اولمش وهرتقدر
چینلیری قالموقستاندن بتون طرد و تبعید ایچون پک چوق چالیشمش
ایسه ده بریادن امداد الان چینلیلرک عسا کر کثیره سنه ومهاجات متوالیه سنه
مقابل مغلوبیت همان دائمی صورته کنندی طرفنده قالدیغی و بحالده
ایکی سنه مدت چین عسا کر یه مقاومت ایدهرک نهایت باشه چیقه میه جغنی
اکلادیغی جهته بالمجبوریه فرار و بوجه محرر سبریا ده چیچک خسته لغندن
وفات ایلشدر .

مومی الیهک مغلوباً و مجبوراً سبریا ده فراری هجرتک (۱۱۷۲) نجی
سنه سنه مصادفدر .

مومی الیهک فراری اوزرینه کاشغر حاکی برهان الدینک برادری اولوب
قالموقستانده تحت توقیفده بولنان خواجه خان نصلسه فراره موفق اولهرق
یارکنده برادری خواجه برهان الدین نزدیته کیش و قالموقستان وقوعاتنی
بر تفصیل نقل و حکایه ایلشدر .

خواجه خانک کاشغره ورودیله نقل وقوعات ایتسی واحتمالکه بعض
تشویقسانده بولنسی بالاخره کاشغرک قاریشقلغنی وموجب تأسف برحاله
کلهرک حکومتک الدن کیتسنی موجب اولشدرکه بورازی صره سیله ذکر
و بیان اولنه جقدر .

ایشته بوکره عموماً قالموقستان بتون بتون چینلیلرک تحت ضبط واستیلا-
سنه کچمش وقلموقلرده امور سانانک فراری اوزرینه خواه و ناخواه حکومت
چینییه اطاعته مجبور اولشدر .

چینلیلر تاریخ مذکورہ قدر قالموقستانده حکومتلر نی تقرر ایتدیره ماملر نی

تاریخ قسمی کاشغر اون اینکچی عصر

سفق دماء ایله اهلینک کوزلرینی ییلدیرمدققرینه جل ایدهرک مؤخرأ
حکومتلری علیهنده قالموقستانده ظهور ایدن اوفق تفک بعض اختلالاتی بهانه
ایدوب عموماً قالموقلرک قهر و تدمیرینه قالقیشدیبار .

بونک ایچون چین ایمپراطوری (چائوقوئی) و (فوده) نام قوماندانلرک تحت
ریاستنده اولهرق قالموقستانه اوچ یوک اردو کوندرمش و بواردولر ایسه
قالموقلرک عادتاً محو واستیصالی ایچون غایت خونریزانه حرکت ایدهرک راست
کلدکلی قالموقی قتل و تلف ایلشدر .

چین اردولرینک بوکره قالموقلردن ذکور و اناث اولهرق تلف ایلدکلی
نفوس برملیونی متجاوزدر .

ارتق بوندن صکره قالموقلر بردها کندیلرینی طو پلیمه مهربق حکومتلری
محو و منقرض اولمش و اعتبار و ثروت سابقه لرینی ده بتون بتون غائب
ایتشلردر .

اول آرهلق سکنز اون بیک خیمهلق اهالی چینلیرک اجرای قتل عامی
ومظالم مدهشه سی اوزرینه مجبوراً ترک دیار و برخیلیسی قرغز ممالکنه فرار
ایلشدر .

مطالعه

چینلیرک تقرر و تأسس حکومتلری ایچون قتل عامه قالقیشملری خونخوار
لغک اک بیوکیدر .

کویا انلرجه بویله برشدت کندی حکومتلری علیهنده عصیانیه مائل
اولان سائر محللر اهلینسی ایچون بردرس عبرت اوله جق !

اشبو اثر ناچیرک اشاغیلرنده چینلیلرک نه یولده مظالم اجرا ایلدکری بیان وافاده قلنه جنغندن شمذیلک بو بایده تفصیلات اعطاسنه لزوم اولیوب یالکز شوسوزک عرضه اجتسار اولنورکه :

چینلیلر ممالک مستولیه اهالیسی حقنده هیچ بروقت اجرای لوازم مرحمت وشفقت ایتماش وتحت اداره لرینه الدقاری اهالی بی اکثریا حبس و قتل وتمذیب وتجریم جزالریله ازمشردر .

ذاتاً چینلیلرک اک عادلانه اولان افعال واجراآتیی هیچ بروقتده عدالت وحقانیت دارهسنه کیره میوب اولسه اولسه « اعتدالکارانه » تعبیریه توصیف اولنور .

چینلیلرجه بر محل اهالیسی نقدر تضییق اولنور ایسه اوقدر تحت اطاعتده بولنور وانک ایچون اطاعتی مطلوب اولان اهالی بی مظالم مدهشه اجراسیله یلدیرمق لازم کلور !!

چینلیلرک بعد الاستیلا اجراآتیی

چینلیلر بومظالمدن صکره مملکتک تنظیمه قالمیشهرق قالموق خانلرینک محل اقامتارنده یکیدن بر شهر بنا وانشا ایلش واسمئی قوجه تسمیه ایلشردر . قالموقستانده بولنان شهرلرک اداره لرینی تبدیل ایدهرک یکیدن برایلی ولایتی تشکیل ایدوب (ابلی) و(طار باغایای) و (قورغاره اوسو) شهرلرینی اشبو ولایتیه ربط و(اورومچی) و(راسقول) شهرلرینی (قانسو) ایالتنه الحاق ایلش

تاریخ قسمی کاشغر اون ایکنجی عصر

و(قوله دو) و(اولیا سوت) شهرلندن دخی براداره مخصوصه تشکیل ایلشردر .

لکن قالموقستانک شوترتیبی مؤخرأ تبدیل وتغیر اولتوب قانصو ایالتنه الحاق اولنانلر کاشغر ولایتنه الحاق ایدلمش و(قوله دو) و(اولیا سوت) شهرلی ایله سائر برطاقم اوفق و بیوک شهر و قصبات ایلی ولایتنه ضم اولمشدر .

چینلیر قالموقستانده ابتداری اودرجهده قتل عام ومظالم اجرا ایلشدر ایدی که اوراسی برسلنجخانه هیئتنه کیرمش وتخریبات واقعه جهتیله دخی تکمیل قالموقستان یانغین محلاری کی دهشت بخش قلوب اولمقده بولمش ایدی .

قالموقستانده چین حکومتی تقرر وتأسس ایتدیرن وقالموقلرک محو واستیصالی یولنده هر نوع مظالمی اجرا ایدن چین قوماندانی (چائوقوئی) امپراطور طرفندن ایلی ولایتی والیلکنه نصب وتعیین قلمش ومرقوم دخی مؤخرأ مظالمک آرقه سنی کسهرک مملکتک بدرجهیه قدر اعسار وتنظیمه چالیشمشدر .

بیان حقیقت

اشبو قالموقستان حکومتک ۱۱۸۳ سنه هجریه سنده دوچار انقراض اولدیغی حقنده آبروجه بر معلومات وار ایسه ده تحقیقسنز وتدقیقسنز اولان شومعلوماتک شایان اعتماد اولیوب جریان وقوعاته نظراً ایشک صحته قریب اولانی بوجه بالا عرض و بیان ایدلدیکی وجهله اولدیغنی بیان ایدرم .

كاشغرده

« خواجه برهان الدينك چينليلرله محارباتى »

كاشغر حاكى اولان (خواجه برهان الدين) چينليلر قالموقستانى تماماً ضبط ايتىردن اول كاشغرده اولان چين عساكرىنى كاملاً قتل واستيصال وامورسانانك فرارى خبرىنى الدقندن صكره ايسه ارتق ميدان كنديسنه قالدېغى ظنى ايله بتون بتون اعلان استقلال ايلش ايدى .
ايلي واليسى (چانوقونى) قالموقستانى عموماً زير اداره سنه كچيردكن واوراده چين حكومتى تقرر وتأسس ايتيردكن صكره مقدا قالموقستانه مربوط اولان وشو ارهلق چين حكومتى عليهنده بولنان كاشغر قطعه سنى دخى ضبط وتسخير ايلك وعصيان واستقلالنى اعلان ايدن برهان الدينك جزاسنى ويرمك اوزره قطعه مذكوره اوزرىنه عساكر كافيه سوق واسبال وخواجه برهان الدين ايسه ننده اولان استقلال حكومتى باد هوا چينليلره ويرمك ايستميرك كاشغر اوزرىنه هجوم ايدن چين اردولرىنى مسلماً استقبال ايلدى .

چينليلر قالموقستانده اولان مظفريتلىرىدن جسارتلنرك وكاشغرى ضبط ايلدكلى صورتده اغتصاب ايله جكلىرى اموال غنائمى! . كوز اوكنه كتورهرك نهايت درجهده چالشمش وبرهان الدين ايسه سلطنت وحكومتى دشمنك ننه تسليم ايتامك وچين اداره ظالمانه سى التنه كيرمامك اچون صوك درجه فدا كارىنى اختيار ايله مقابله لازمهده بولمشدر .

ايشته مؤخرأ برچوق نفوسك تلفنى وبرخيل خانمانك محو وخرابى بادى

اولان وایچه مدت امتداد ایدن محاربه خونریزانه بوکره کاشغرده دخی ظهور ایلشدر .

شو اجالی تفصیل ایچون بروجه زیر اداره کلام اولنورکه :
مر قوم (چائوقوئی) کاشغرك ضبطیچون ایکی بیک کشیلک برهیئت عسکریه ترتیب ایدهرك موزار (منار) جهتمندن (کوچار) اوزرینه کوندردی .
عسا کر چینیه برهان الدینک تحت اداره سنده بولنان شهر مذ کوری ضبط ومحاصره ایتمک ایستمش ایسه ده مقدارلرینک آزلیغی و کوچارلیلرک ثبات واقداملری جهتیله فنا حالده مغلوب ومغلوبیتلریله برابر محاربه ومحاصره ده ثبات ودوامه قالدیشدقلری صورتده شهری ضبطه موفق اوله مدقندن بشقه کلیأحو وتلف اوله جقلرینی اکلامغله ترك محاصره ایله رجعته مجبور اولشدر .
چونکه شهر مذ کور غایت متین ومستحکم و دروننده بولنانلر ایسه صوگ درجه یه قدر چینلیلره مقاومتده ثابت قدم ایلی .

ایلی والیسی مر قوم چائوقوئی ارسال واعزام ایلدیکی عسا کرک مجبور رجعت اولدیغنی کورنجه ایکنجی دفعه اوله رق (کهنه طورقان) طریقله شهر مذ کور اوزرینه ایچه منتظم اون بیک کشیلک برفرقه عسکریه سوق واعزام ایلدی .

برهان الدین چینلیلرک کوچار اوزرینه ایلک ورودینی خبر المش اولدیغندن یارکنسندن اون بیک عسکر ایله حرکت ایتمش وشهر مذ کوره مواصلتی چینلیلرک کندی قوتی مقدارنده اولان اون بیک کشیلک براردو ایله ایکنجی دفعه اوله رق شهر مذ کوره ورودی زمانته تصادف ایلش ایلی .

خواجه برهان الدینک کوچار شهری یشکاهنه مواصلتی چینلیلرک ورودندن بر مقدار صکره اولدیغندن مومی ایله شهر مذ کوره کیرمکه موفق اوله ماش وبوسبیله خواه وناخواه کوچارک قارشوسنده مناسب بر نقطه ده عسا کرینی یراشدیرمش ایلی .

چینلیلر کو چار شهرینه ورود ایدر ایتمز در حال شهری تحت محاصرهیه
المش وشهرک خارجه اولان طریق مراسله و محاربه سنی قطع ایشلرایدی.
برهان الدین شهرک شدتلی بر صورتده محاصره اولندیغنی و ایچرو کیرمکلکک
امکانی اولدیغنی کورنجه خطوط محاصره یی یاره رق شهره کیرمکه اوغراشمقدن
ایسه چینلیلری اورادن طرد و تبعید ایتمکی و کندیلرینی منهنم و پریشان ایلمکی
عقلنجه دها ایو کوره رک میدان محاربه سنه کیریشدی .
فقط اولنان محارباتده بالآخره مغلوبیت کسندی طرفنده قالمغه دها زیاده
ثبات و دوامه جسارت ایده میهرک میدان محاربه یی ترک ایله مجبور رجعت
و فرار اولمشدر .
چینلیلر برهان الدینه غلبه چالدقدن صکره در حال شهر مذ کوری بر قاندها
تحت تضییق و محاصره یه الیدر .

مطالعہ

برهان الدینک تدبیری پک یولسز ایدی . اگر میدان محاربه سنه
کیریشمیوبده تکمیل قوتیه شدتلی بر هجوم ایده رک خطوط محاصره نک بر
طرفی یاروب شهره کیرمکه چالیشمش و اولدن کو چار لیلری تشبثاتندن
خبردار ایتمش اولسه ایدی انلرده قلمه قپولرینی آچوب کندیسسنه معاونت
لازمه ده بولنه جقلرندن مغلوبیت کسندی طرفنده قالمز و شهره کیرمکه
موفق اولور ایدی .

کوچارلیلر چینلیلره خیلوجه مقاومت ایتیش ایسهده برهان الدینک مغلوبیت و فراری باعث فتور اولدیغنه و بویله غالب و قوتلی برچین اردوسنه مدت مدیده مقاومت ایده میسه جکلرینی دخی اکلا دقلرینه بنساء چار و ناچار عرض اطاعت ایله شهری چینلیلره تسلیم ایلشردر .

چینلیلر شهره داخل اولدقده تسلیم اولان کوچارلیلری قتل و اعدامه قویولهرق اون بیکدن متجاوز کوچارلی قتل و تلف ایلشردر .

چین ایمپراطوری (هیانغ لونغ) برهان الدینک فرار ایتدیکنی و کوچارلیلرک تسلیم اولمش ایکن قتل اولندیغنی خبرالجه برهان الدینک دردسته چالیشلیوبده تسلیم اولان برشهر اهالیسنک قتل و اعدامنه زیاده سیله حدت ایدهرک درحال چین قومانداتی قتل و اعدام ایتدیرمشدر .

کرچه ایمپراطور کوچار اهالیسنک قتل عامنه حدت ایلش ایسهده اصل حدتی برهان الدینک قاپیرلسی ایچوندر !

ایمپراطور کوچارده بولنسان چین قومانداتی قتل و اعدام ایتدیردکن صکره کاشغر قطعهنسک کاملاً ضبط و تسخیر و برهان الدینک قهر و تدمیری حقننده ابلی ولایتی والیدی مرقوم (چائو قوئی) یه اوامر شدیدیه ارسال ایدهرک کندیسنک قائمقامی اولان سالف الذکر (فوده) ایله برابر مقدار کافی عساکری استصحاباً کاشغر اوزرینه حرکت ایتیشی امر و فرمان ایلدی .

برهان الدین ایسه کوچار انهزام و مغلوبیتی اوزرینه یارکنده عودت ایلش و چینلیلره مقاومت ایچون شهر مذ کورده تدارکات حربیه اجرا ایلکده بولنش ایلدی .

مومی ایله چائو قوئی ایمپراطوردن الدیغنی امر اوزرینه بر سیر سریع ایله حرکت ایدهرک آق صویه قدر مواقعی بلا محاربه ضبط و تسخیر ایلش و شهر مذ کور دخی جزوی محاربه دن صکره کندیسته تسلیم اولمشدر .

مطالعه

۱
کَرَک آق صو شهرینه قدر اولان موافقک و کَرَک شهر مذ کورک چینلیلر طرفندن ضبط اولنسی درونلرنده وقت وزمانیله عسا کر کافیه اقامه و مهمات و لوازمات حربیه تک حاضر و آماده اولنمامسندن و تسلیم اولان شهر لر اها لیسنجیه برهان الدین طرفندن امداد و رودینه احتمال ویرلنمسنندن نشأت ایلمشدر .

۲

کاشغر اوزرینه کلان چینلیلرک قوت و مقداری قطعاً مذ کوره یی ضبط ایده جک درجه ده اولدینغندن اکر برهان الدین یولیه حرکت ایتیش و هر شهره وقت و زمانیه عسا کر امدادیه کوندره رک معیتنده اولان عسا کری چینلیلر علمینده محاربه ایچون تشویق و تشجیع ایلمش اولسه ایدی غیر منتظم اولوب مقدارلری بر مملکتک ضبطیچون غیر کافی اولان و یولسز بر صورتده یعنی خط رجعتلرینی تأمین ایتیه رک بر جسارت جاهلانیه ایله ایرو لکده بولنان چینلیلری کاشغر طو پراغندن طرد و تبعید ایلدکنن بشقه انلری کلیا محو و مضحل ایلمک ایشدن بیله دکل ایدی .

لکن کندیسی دقایق و تدابیر حربیه دن غافل و مخاطره نك هانگی
جهتدن کله جگنی ادرا کدن قاصر اولمغله چینلیلر بالسوله کاشغری ضبط
وتسخیر ایلشدره.

{ یارکند وختن محارباتی }

چائو قوئی آق صوبی ضبط ایتد کدن صکره پیاده عسکر یله ارقه دن
کلینی قائم مقامی فوده یه امر و تنبیه ایدهرک کندیسی ایکی بیک منتخب سواری
ایله یارکند اوزرینه غایت سرعتلی بر صورتده حرکت ایلدی .
خواجه برهان الدین چینلیلرک یارکنده یاقلاشمغه اولدیغنی خبر النجه
معینده بولنان اون بیک قدر عسکرله شهر مذکور دن چیقوب دشمنی استقبال
ایلدی .

چائو قوئی خواجه برهان الدینک عساکر کلیه ایله قارشوسنه چیقدیغنی
کورنجه ایکی بیک نفر دن مرکب بویله بر فرقه قلیله ایله ایلرولدیکنسه نادم
و پشیمان اولمش ایسه ده ارتق ایش ایشدن کچمش اولدیغندن یارکند لیلرله
محاربه یه طوتمغه مجبور اولمش وعساکر قلیله سیله انلرک اوزرینه شدتلی
بر صورتده هجوم ایلشدر .

یارکند یشکاهنده اولنان محاربه ده چینلیلرک قلت مقداری جهتیه
غالبیت برهان الدین طرفنده قالمش و چینلیلر منهنم و پریشان اوله رق بقیه
السیوفی مجبور رجعت و فرار اولشدر .

چائو قوئی یارکندده کوردیکی مغلوبیت اوزرینه آق صوبه کیده رک تکرار
یارکند اوزرینه کیتک ایچون تدارکات کلیه اجرا ایتدیکی کبی امداد اوله رق
چیندن عساکر کثیره دخی جلب ایلشدر .

مومی الیه آق صوده اتمام تدارکاتدن صکره ایکنجی دفعه اولهرق عسا کر کلیه ایله یارکنند اوزرینه حرکت ایلدی .

برهان الدین ایسه بو دفعه اهالی وعسا کرک محاربه ایچون کوکلسز اولدیغنی وچینلیلره تسلیم اولق نیتنده بولندیغنی ا کلامش و یارکنند پیشکاهنه ورود ایدن چینلیلرک کثرت مقدارینی دخی کورمش اولدیغندن دشمنه مقاومتیه مقتدر اولهمیه جغنی ا کلابهرق وشهر مذ کورده اختیار اقامت ایله مقاومتیه نباته جسارت ایدهمیهرک طرفدارانیه شهر مذ کوری ترک ایدوب ختن شهرینه فرار ایلدی .

یارکنندیلر برهان الدینک فرارینی کورنجه چینلیلرک ایلك تکلیفنده شهری تسلیم ایدوب عرض اطاعت ایلدیلر .

چینلیلر بو دفعه تسلیم اولان شهر مذ کور اهالیسی حقنده هیچ بر کونا معامله ظلمهده بولنماملردر .

چائو قوئی برهان الدینک ختنه فرارینی خبر البجه آق صوده اکلیمیهرک درحال ختن شهری اوزرینه حرکت ایلدی .

برهان الدینک برادری اولان (خواجه جهان خان) ختندن تدارک اولته ییلان و یارکنندن برهان الدین ایله برابر فرار ایدن ادملرله چینلیلره قارشو چیمهرق میدان محاربه سنه کیریشمش وچینلیلره مقاومت ایتمک ایستمش ایسهده بر ایکی مصادمهده معیننده اولانلر درمه چاتمه اولدقلر ایچون مغلوب و پریشان اولدقلرندن فراره مجبور اولمشدر .

بونک اوزرینه ختنلیلر دخی بلا محاربه شهری تسلیم ایلش وچائو قوئی ایسه عسکر یله برابر شهر مذ کوره داخل اولمشدر .

برهان الدین ایله قرنداشی و دیگر خواجهل ارتق کاشغر قطعه سننده

طوره میه جقلمرینی اکلماغله بدخشان (*) جهته طوغری فرار ایلشلر ایدی .
مومی الیه چائو قوئی شهره کیردکده خواجهلرک بدخشانه فرارلرینی خیر
المغله قائمقامی اولان فوده بی انلری تعقیب و در دست ایتک ایچون مقدار کافی
عسا کر ایله ارقه لرندن سوق واعزام ایلدی .
مرقوم فوده بر مدت کیتدکن صکره فرار ایدن خواجهلره یتشمش
و خواجهلر دخی چینلیلرک پنجه غدرلرینه تسلیم اولماق ایچون معیتنده
اولانلری تشویق ایدهرک صوک درجه فدا کاری بی اختیار ایله مقاومت ایلشلردر .
اولسان محاربه خونریزانه ده کرچه چینلیلرک ایلجه آدم تلف اولمش
ایسه ده خواجهلرک معیتنده اولانلرک چوغی تلف اولوب قصوری مهنرم
و پریشان اولمشدر .

ایشته شو محاربه ائناسنده درت خواجه قتل ایدلش و (خواجه برهان
الدین) ایله (خواجه جهان خان) ایسه تحت اسارتہ التمش ایدی .
ایچلرندن برهان الدینک (صالح خواجه) اسمنده اولان بر محمدومی هر نصلسه
چینلیلرک سیف غدر و زنجیر اسارتندن قورتیلهرق فراره موفق اوله بیلمشدر .
(تحت اسارتہ النان خواجهلر «آق صودن کاشغر شهرینه کیتمش اولان»
چائو قوئی نك حضورینه کتورلدکده در حال اعدام اولمشدر .)
چائو قوئی ختنه داخل اولدقدن وفوده بی خواجهلری تعقیبه کوندرد-
کدن صکره اوراده برکون قدر اقامت ایدوب کاشغر شهری اوزرینه حرکت
ایلش و شهر مند کور ایسه حاکمسز و قوماندانسز قالدیفنسدن ایسترا ایستمز
چینلیلره تسلیم اولمش ایدی .
ارتق خواجهلرک اعدامیله کاشغر قطعہ سی چینلیلرک طوغریدن طوغری به

(*) بدخشانک اهالیسی کاملاً مسلماندر .

معادی چوق . لکن حسن استعمال اولنمیور . یاقوقی پک مشهوردر .

هوایی اورته بر حالده در . سائر جهانده بولنان حیوانانیدن بدخشانده ده بولور .

زیرا اداره لرینه کچمش وخواجه لرك كافه املاك واموال واشیاسی چینلیلر طرفندن ضبط ومصادره اولمشدر .
خواجه برهان الدینك رأس مقطوعی تیمور قفس ایچنده اوله رق پکینه حضور ایمپراطوری به عرض اولمش وایمپراطور دخی رأس مذ کوری نشانه عالییت اولق اوزره پکین اهاالیسنه سیروتماش ایتدیرمشدر .

بیان روایت دیگر

مومی ایسه برهان الدین ایله خواجه جهان خان ورفقاسنك میدان محاربه سنه کیریشمیوب تحصن ایش و باشه حقیقه میه جقلر بنی ا کلامغله ختن شهرینك اثنای محصوریتنده فرار ایدهرك بدخشان حاکی سلطان شاهه التجا ایلیش اولدقلری حالد سلطان شاهك سلامت نفس وحکومتی ایچون بونلری قبول ایتدکن بشقه مذ کور خواجه لری قتل ایدهرك رؤس مقطوعه لری بنی پکینه کوندرهرك چین جایه وتحکمنی قبول ایلدیکی وحقی اشبو تاریخدن بش التي سنه صکره آسیای وسطی ده چینلیلر علیهنده تشکل ایدن وصورت تشکلی اشاغلرده بیان اولنه جق اولان اتساقه داخل اولان افغانلیلرك حین رجعتنده بدخشانه هجوم ایدهرك حاکی اولان مشار ایله سلطان شاهمی بوسبیدن طولانی قتل ایلدکلری حقتنده دخی بروایت وار ایسه ده بروایت ضعیف اولوب پکنه شایان وثوق اولدیغندن وقوعاتك صورت کدرانی بالاده سلاک تحریره چکیلدیکی وجهله اولوب بوایسه طوغری به اك قریبدر .

قطعه مذ کورهك چینلیلر طرفندن کاملاً ضبطی (۱۱۷۲) سنه هجره سی اوخریته تصادف ایدر .

﴿ مطالعه ﴾

قطعه مذکورہ بی چینلیک بویہ بالسہولہ ضبط ایتسی قارشولرنده ماہر
وجسور قوماندان بولتامسندن وخواجهلرک عاقلانہ حرکت ایتیموسلطنت
وحکومتلری حقندہ اہالیدن صداقت وغیرت وثبات و ہمت کورمامسندن
ناشیدر .

شواہالی تعیری ایچندہ عسکرده داخلدر . چونکہ کاشغرجه کرک
اوللری وکرک صکرہلری عسکر دیمک اہالی و اہالی دہ عسکر دیمک اولوب
بزده واوروپادہ اولدینی وجہلہ اہالی وعسکر آیری آیری برر صنف
دکلدر .

اہالینک خواجهلرک حکومتی وقایہ ایتیمک ایستاملری ایسہ انلرک زیر
ادارہسندہ بولنمقدن بیقمش و اوصامش و ذاتاً کاشغر اہالیسنک ایلرو
کلانلری آق طاغلو وقرہ طاغلو اولہرق ایکی طرف اولوب بولنر یکدیگرینک
زوالی ایچون اوغراشمقده بولنمش اولدقلرندن وعوام ناس ایلہ خواصک
برچوغی خواجهلرک ادارہسندن قورتیلور ایسہ چینلیک سایہسندہ نائل
رفاہ وحضور اولہ جقلری امیدندہ بولندقلرندن ناشیدر .

حالبوکہ اہالینک بوامیدی پک بیہودہ ایدی .
چونکہ چینلیک کاشغری اہالینک استحضار اسباب استراحت ورفاہیچون
ضبط ایتماشلر ایدی .

اشاغیلردہ افادہ قلنہجق ایسہدہ شورادہ دخی عرض وینان ایدہلمکہ :
چینلیک کاشغریک ضبطی کندیلرینک اکتساب ثروتلریچون آرزو ایتمشلر
ایدی .

اہالی حکومت اسلامیہنک بقاسیچون چالیشمدینی واجنہیہ میل وتوجہ

كوستردىكى جەھتەلە بالاخرە پك چوق ضرر كورمىش وبوھىتسىزلكك جزاسنى چكمشدر .

چىنلىلر ساپەسندە حصولنى مأمول ايتدىكلرى حضور وراحت كورلدى .
كدن بشقە اجراأت ظالمانە التندە ايكلمشدر وچىنلىلر عليھندە صوك درجەيە
قدر محار بەدە دوام ايتدىكلرى نە نادم وپشيمان اولمشدر .

برملىكت اھالىسى كندى حكومتلرنى وقايە غىرتندە بولنمىو بدە اجانبىدن
لطف و مروت بىكلر ايسە البتە بونك سيئەسى چكر .

وطنى اجانبە تسليم ايدن ھانكى برملىت نائل سعادت اولمش كە كاشغرلىلر
دخى وطنپرورلك حسياتى براقدرلىرى ومملكتى دشمنە تسليم ايتدىكلرى
ايچون رفاه وحضور كورە بىلسونلر ؟

اشتە نفاق وشقاق ! اشته اختلاف وافتراق ! عاقبت برملىت حاكمە بي
اجنبىنىك باركران تحكىمى وغدر ومظالمى التندە ايكلىندى ! (عبرت !)

بوھاللر كاشغر دە (آق طاغلو) و(قرە طاغلو) نامىلە يكدىكرىدن آيرو
اولەرق ايكى فرقه نك ظھور ايتىسندن و برھىت متھدە دن عبارت اولان
اھالىنىك ايكى بە انقسامندن نشأت ايلمشدر .

برملىت افرادى بىنندە اتفاق واتحادك بولنمىسى ھە يردە كورلدىكى كجى
ايشتە كاشغر دە دخى وطنلرىنىك دست اجانبە كچمىنى موجب اولمشدر .

آق طاغلو وقرە طاغلو فرقلرىنىك يكدىكرىنىك محو واستىصالى اوغورندە
اجرا ايلدىكلرى دسايس وفسادات سببىلە بالاخرە ھەرايكىسى دخى محروم
سلطنت وحكومت اولمشدر .

عبرت عبرت كە بلاى نفاق برملىت حاكمە نك النندن قوۋ حاكمە بي الەرق
اوملتى ذليل وحقير وسفيل وفقير ايدر .

برملىت كندى دولت وحكومتك دوام وبقاسى غىرتندە بولنمىز

تاریخ قسمی کاشغر اون ایکنچی عصر

وسایه سنده یشادینی وطنی محافظه ایتمز ایسه هر یرده تعیب وهرملت
عندنده تحقیر اولنور .
اثرناچیرانه مده اک زیاده نظر اتباه وعبرته عرض ایتمک ایستدیکم مواد
بوجهتدرکه نقدر تفصیل اولنسه او قدر محسناتی موجبدر ظن ایدرم .

۱۱۷۲ دن صکره

کاشغر قطعہسی اشبو ۱۱۷۲ سنه هجریه سندن (۱۲۴۰) سنه هجریه سنه
دکین (۶۸) سنه سنه قدر چینلیلرک زیر اداره سنده بولنش و بومدت ظرفنده
— یالکز اوچ طور فان وقعه سندن بشقه — حکومتلرینی رهین انقراض وبلکه
تهدید ایدہ جک هیچ بروقه ظهور ایتماشدر .

چینلیلرک بوموقفیت عظیمہسی یعنی قالمسوقلر وکاشغرلیلرہ غلبہ کالمہسی
اوزمان ایمپراطور بولنان و (۱۱۴۹) سنه هجریه سندن (۱۲۱۰) سنه هجریه سنه
دکین مدت حکومتی دوام ایدن (کیان مونغ) یاخود (هیان لونغ) ک اقدامی
سایه سنده وقوع بولنش ایدی .

مشارالیه ایمپراطور غایت عاقل اولدینی کبی طالعی ده کندیسنه یاوراوش
اولدیقنبدن مدت حکومتی اولان (۶۱) سنه قدر زمان مظفریت متوالیه
ایله کنران ایلشدر .

کندیسندن اول چین حکومتی هر طرفدن تهدید اولنمقده بولنش ایکن
کندیسسی سریر حکمداری به جلوس ایلدکدن صکره داخل مسالکی هر نوع
فساداتدن تمیزلدکدن بشقه استیلای ممالکه دخی قالمیشش واردولری غرب
طرفندن یکیدن یکی به مملکتلر قح ایلشدر .
چینلیلر اجرای حکومتده ابتداری اھالیسک منھب وعاداته ایلشیموب

تاریخ قسمی کاشغر اون ایکنجی عصر

بک اعتدالکارانه حرکتده بولمش واهالی بی طرفلرینه جلبه وکندیلرندن
خشنود ایلکه چالشمشدردر .

لکن مؤخرأ تبدیل حال وطور ایدهرک معساملهزنده التزام شدت ایلش
وقفط اجرائی تدریح ایله ارتدیروب بردنبره مظالم مدهشسه درجهسنه
واردیرماشلدردر .

کاشغر قطعہسی ارتق چینلیلر طرفندن کاملاً ضبط و تسخیر اولمش
اولدیغندن کرک خواجهرک اجرائی حکومتلری و صوگ محار بهلری زماننده
و کرک چینلیلرک ضبط و تسخیرندن صکره چین حکومتی علیهنده بالفعل ویا
بالواسطه چالشمش اولانلرک تأدیننه صره کلکله بوقیلدن اولانلرکال کریمی ایله
تحریری اولنهرق دردست ایله نفی و تغریب اولمش و بونلرک بالجمله املاک و اموال
و اشیاسی چین حکومتی طرفندن ضبط و مصادره ایلمشدر .

چینلیلرک کاشغری ضبطندن اول انلرک علیهنده بولسدقلمچون نفی
ایلمش اولانلرک مقدارینی کاشغریک ضبطندن صکره ایلی والیسی و کاشغری
قوماندانی اولان مومی ایله چانوقوئی چین ایمپراطورینه کوندردیکی و (۱۷۵۹)
سنه میلادیهسی ابولونک ۱۳نجی و ۱۱۷۳ سنه هجریهسی ماه صفر تک ایکنجی
کوننده تحریر ایلدیکی تقریرنده اون ایکی بیک بشیوز نفر اولمق اوزره ذکر
و بیان ایلمشدر .

چینلیلر کاشغرده برخیلی اهلینک اموال و املاکی ضبط و مصادره
ایتمکله نائل ثروت و یسار اولمشلرایدی .

﴿ چینلیلرک بعدالضبط اجرا آتی ﴾

و

{ کاشغرده قوه عسکریه سی }

چینلیلر کاشغر قطعه سنی کاملاً زیر اداره لرینه کچیردکن صکره قطعه مذکورنک هر شهرندن برر مقدار آدم طوبلایه رق قالموقستانده واقع اولوب یکیدن انشا ایلدکلری قوجهیه کوندرمشلردر . چونکه قالموقستانی ضبط ایتدکلری وقت اکثر جهتلرینی تحریب واهالیسنی قتل واستیصال ایش اولدقلرندن اهالینک برمقداری تلف اولمش و برمقداریده فرار ایش ایدی . قوجهنک اعماری اهالی ایله حاصل اوله جغنی جهتله چینلیلر شهر مذکورک تکثیر نفوسیمچون پک چوق چالیشملردر . کاشغردن قوجهیه نقل خانه ایتدیریلانلر چین حکومتی علیهنده ایلروده کندیلرندن فساد مأمول اولنلار واللرندن ایش کلانلر ایدی .

(بونلرک انتخاب وارسال اولنسی اهالینک ایلروده عصبان ایچون برمشوق بوله مامسی مطالعه سنه مینی اولمق کرکدر)

کاشغردن ایلی به نفی اولنلار حکومت اراضیسینده چالیشغه وثمره مساعیلرندن یالکز کنندی ییه جکلرینی اله یلوب قصورینی چین مأمورلرینه اعطا ایتکه مجبور اولشلر ایدی . چینلیلر قالموقستان وبالخاصه قوجه (ایلی) شهرینک معهوریتی ایچون یالکز کاشغردن آدم طوبلامیوب کندیلرندن دخی برخیلی آدمی چین ممالکنندن کتیره رک قالموقستانه اسکان ایتدیرمشلر ومؤبداً توطن ایتلرینی تحت مجبوریته المشلردر .

ایشته چینلیلر کاشغر قطعه سنده ساکن اولان وکندی حکومتلری علیهنده چالیشانلر ایله ایلروده کندیلرندن فساد واختلال مأمول بولنانلردن برخیلی نفوسی نفی وتغریب ایله ایلی به نقل ایلدکن صکره کاشغر شهرلینک هر برینه مناسب مقدار عسکر اقامه ایدهرک اجرای حکومتیه باشلامشلردر .

چینلیلر کاشغری پک آز برقوتله قبضه تسخیره کیپریش ووقوتلری قطعه مذکورهنک اداره ومحافظه سنه غیر کافی اولوب شهرلرده بولنان عسکرلینک داخلی برحادثه ظهورنده اختلالی تسکین ایدهرک اسایشی اعاده ایتکله برابر بردشمن خارجی هجومنده دخی مدت مدیده محاصره به تحمل ایله دفع تعرضه کفایت ایدهرک درجه ده بولمیدیغنی ایتلامش اولدقلرندن کاشغرده اولان عسکرلینک تزیدینه لزوم کورمش وبونک ایچون چیندن برخیلی عسکر جلب ایدهرک موجودلرینه ضم وعلاوه ایتلشلردر .

(۱۱۷۲) سنه هجریه سنندن (۱۲۴۰) سنه سنه قدر (۶۸) سنه ظرفنده کاشغری هر طرفنده بولنان چین عساکرینک مجموعی نهایت قرق بیک نپردن زیاده دکل ایدی . بوقرق بیک نفرک اون اون بش بیک نفری چین دولتی اهالیسنندن اولان ودیانت جلیله اسلامیه ایله متدین اولوب مقدارلری برچوق ملیونه واران دورغانیلردن ایدی . چینلیلرک اون بیک نفری (کاشغر) و اوچ بیک نفری (یارکنند) و درت بیک نفری (آق صو) و اوچ بیک نفری (ختن) و بش بیک نفری ده سائر نقاط ومواقع مختلفه ده بولمقده ایدی .

ایشته بوقرق بیک نپردن عبارت اولان چین قوه عسکریه سنندن دورغانی اولانلری چیققیجه قصوری اولان یکریمی بش بیک چینلی ومانچولی اولدیغندن چین قوه عسکریه سننک نصفنه یقینی اهل اسلام دیمکدر .

(شوراسی ده وارکه کاشغرده بولنان چین قوه عسکریه سننک مقداری دائمی صورتده

قرق بیک اولدوب بعضاً اوتوز بیکه تنزل ایدر ایدی . قرق بیک ایسه اننهایت درجه سیدر . بونلرک اسلحه سی اوق یای وفتیالی تفنک و کار قدم بر قاج طوب و قنج و قامه و قارغی کبی شیر ایدی)

﴿ اوچ طورفان عصیانی ﴾

یدی سنه قدر هیچ بر طرفدن بر کونا شکایت و اماره قیام ظهور ایتماش ایسه ده هجرتک (۱۱۷۹) سنه سنده (اوچ طورفان) شهری اهاالیسی چینلیلرک کوندن کونه کسب شدت ایدن معامله لرینه و شهر مذکورک چینلی اولان والیسنک مظالم طاقنفر ساسنه ارتق تحمل ایده ماملری و آسیای وسطی امر ایی طرفندن وعد اولنان امداد و اعانه یه ده اعتماد ایللری حسیلله چین حکومتی علیهنده عصیان و قیام و اول بول اختلال لرینه باعث اولان و بر خیلی اعتسافات و مظلومه بولنان والی قتل و اعدام ایلدیبر .

شهر مذکورده بولنان چین عساکری تسکین اختلاله چالیشمش ایسه ده جزو بیت مقداری جهتیه اهاالی طرفندن کافه قتل اولمشدر . حیفاکه اوچ طورفان اهاالیسنک چین حکومتی علیهنده بوقیام و اختلالی بالاخره کندیلرینک باعث محو و استیصالی اولمشدر . اوچ طورفانلیلره نه ایچون وعد معاونت اولندیغنی اکلتمق ایچون بوبنده تفصیلات اعطاسی مجبوریدر .

شویله که : چینلیلر کاشغر و قالموقستانی من غیر مأمول بالسهموله ضبط ایلدکده دست استیلابی ده ایلرولزه کتورمکه قالمقیشوب و قرغز ممالکنه کیروب اورالینی دخی ضبط ایله قرغزلی چین حکومتی تحت اطاعتنه المغه چالیشدیبر و قرغز طوائفی ایسه نهایت خواه و ناخواه چین دولتی تابعیتی قبول ایله حکومت مشارالیهانک خراجکناری اولدیبر .

قرغز لک مکلف اولدق لری ویرکونک اخذینه درت چینلی مفرزه سی تعیین قلنه رق بونلر هر سنه قرغز ممالکنی طولاشوب ویرکوبی طوبلار ایدی . چین

تجارتی دخی بومفرزله برابر قرغز ممالکنده کشت و کنار ایدرک مقابلنده قیون و صغیر آلق اوزره متاعلرینی بر چوق تمع ایله قرغزله ستارلر ایدی . چینلیلر قرغزلی کاملاً تحت اطاعتیه الدقدن صکره خوقندی دخی تسخیره قالدیشمش و خوقند ایسه خواه و ناخواه چین جایه سنی قبول ایلش ایدی . چینلیلر سینی و سیاسی بودرجه اکتساب قوت و نفوذه موفق اولدقارینی کورنیجه بر قاتدها جساتلنه رک طاشکنند [*] و سمرقند و بخارانک دخی ضبط و تسخیری اسبابته تشبث ایتدیلر .

چینلیلرک کوندن کونه ایروملری آسیای وسطی اهالی اسلامیه سنی ذاتاً دوچار خوف و هراس ایتمش اولدیغی حالده بوکره بخارا و سمرقند و طاشکنندک تسخیری اسبابته تشبثلری هرکسک نظردهشتی آچش ایدی .

بناء علیه آسیای وسطی امراسی کندی علیملرنده چینلیلرک تدارکاته قیاملرینی خبر النجه نفاق و شقاق بر طرف ایدرک جله سی چینلیلر علیمنده عقد پیوند اتفاق ایلدیلر . آسیانک هر طرفنده بولنان رؤسا و امرای اسلامیه یه دعوتنامه لر کوندلرش حتی اوزمان افغانستان حکمداری اولان احمد شاه درانی دخی داخل دائرة اتفاق اولمش ایدی .

تشکیل اولنان بواتفاق عمومی ابتداری غایت اهمیتی طوتلش ایسه ده حیفاکه بویه امور جسمیه یی اداره ایدرک ایچلرنده آدم اولماسندن بالآخره هیچ نتیجه حاصل اولمامشدر . ایشته بواتفاق اوزرینه اوچطور فان اهالیسنه یسان کیفیت ایله ایلروده کندولرینه امداد کوندریلوب معاونت لازمه ده بولنله جنی وعد ایدیلرک شهر مند کور اهالیسی اعلان عصیانیه تشویق ایلدش ایدی .

(*) اهالیسی سکسان یک راده سنده اولوب شمیدی حالده روسیه دولتک تحت اداره سنده در . وقتیه خوقند خانلغک ز بر اداره سنده ایدی . روسیه دولتک طاشکندی ضبط و تسخیر ایلسی (۱۲۸۲) سنه هجریه سنه مصادفدر .

لکن شهر مذکور اهل ایسی اعلان عصیان اشد کنن صکره معاونت موعوده ده بولنماش و بیچاره لری بالکر باشنه براغلیش اولدیفنندن چینلیلرک سیف غدر و مظالمته تسلیم ایدلشدر . آسیای وسطی امراسی ایسه همان هیچ برایش کوره مدیلر . افغان عساکری ابتدا ایلرولمش ایسه ده مؤخرأ رجعتنه مجبور اولمش ودیکرلری ایسه چینلیلره هیچ مقاومت ایده مامشدر . ایسته بو اتفاقک ثمره سز لکنندندرکه چینلیلر فتوحاتی بدرجه ده ایلرویه کتوره رک ایرانه [*] قدر اولان ممالکی هرج ومرج ایله آسیای وسطی دن برخیلی محلی تحت جایه لرینه الدیلر .

(*) ایران ایکی معنایه در . اول نام هوشنگ شاه بن سیامک شاهدر . ثانی مجموع ولایت عراق و فارس و اذربایجان و خراسان مملکتلریدرکه فر بدون شاه بیوک اوغلی ارجه و یرمشیدی . ایران اسمی انددر . ونهرامونک اوتنه جانینی تور نام اوغلنه و یرمشیدی . توران تسمیه سی انددر . فرهنگ

ایرانک مجموع نفوسنی بعض جغرافیا کتابلری (۴) ملیون (۴۰۰) بیکه ایندیره یور و بعض کتب دخی (۱۵) ملیونه چیقاره یور ایسه ده بونک ایکیسی ده صحیح دکدر . بش بیقی ملیون اولدینی حقیقه اولان معلومات بدرجه به قدر مقارن صحتدر . ایران ممالکی اون بر ولایتیه منقسم اولوب مساحتیه سطحیه سی ۱ ملیون ۲۰۰ بیک و یاخود ۱ ملیون ۶۸۸ بیک کیلومتره مرعنده در . ایراندن بر مقدار محل روسیه دولتک زیر اداره سنه کچمشدر . ایران اهالیسی عومیتله شیعی در . ایرانده سنی و مجوسی و یهودی وارمنی ده وار ایسه ده بونلر شیعیلره نسبتله انددر . ایرانده هر جنس میوه و حیوان یتیشور . بعضیسی ممالک سائر میوه و حیوانلرینه فائقدر . کور باقر تیمور معدنلری چوق . سائر معادننه بولنور . طوز و سائرده وارد شمدیکی حالده ایرانک پانختی (۹۰) بیک و یاخود (۱۳۰) بیک نفوسی حاوی طهران شهریدر . ایرانک ادخالاتی اخراجاشدن زیاده جسددر . دیونی یوق . عساکر منتظمه سی سواری و پیاده اوله رق کرچه کاغد اوزرنده ۱۲۲ بیک نفر و ۱۲۰ طوپ کوسه ترلمکده ایسه ده میدان محاربه یه (۶۰) بیک نفر و ایشه بر ایه جق ۵۰ و ۶۰ قطعه طوپ سوق ایده یاور . فقط ایران دولتی برمدنبرو اسلحه سنک تزیدی و عساکر ینک اصلاحی ایله مشغول اولدیفنندن

(یوقارولرده بیان وافاده قلندیغی وجهله چینلیلرک آن بان توسیج دائره حکومت ایدرک چین حکومتی عظمت وشوکتک کیتدیجه کسب ازدیاد ایلی ایمراتور هیانغ لونفک زمانده اولوب چین دولتی تحت حایه وتسخیر ینه کبرن آسیای وسطی وقالموقستان وکاشغر اهالیسی چین قوه نظامانه سندن خائف وهراسان واهالیسی چین دولتی طرفندن (۱۱۸۹) سنه هجر یه سنده قهر وتدمیر اولسان تبت و برمانیا وحقی کشمیر امارتلی دخی محافظه موقع و حکومتلریچون طالب عفو وامان اولمشدر .)

اوج طور فان اهالیسنک عصیانی کاشغردیر بولنان چین قوماندانی چائو قوئی یه اخبار اولندقده تسکین شورش ایچون شهر مذکور اوزرینه درحال مقدار کافی برچین فرقه عسکر یه سی سوق واعزام ایلدی . اوج طور فانلیلر ایسه نهایت درجه یه قدر مقاومت ایتمکی کوزلر ینسه المش اولدقلرندن ورود ایدن عساکر چینیه یه قارشو چیقهرق غایت خوزر یزانه محاربه یه کیر یشمش وثمره اقدام وثباتلری اولهرق چینلیلری فنا حالده وعادتا محو اولمه درجه سنده مغلوب وپریشان ایلشلردر .

عساکر چینیه مغلوبه دن بقیه السیوفی کاشغره کلدرک مغلوبیتلر بنی مومی الیه چائوقوئی یه اکلاندقده ایشک فوق العاده اهمیتی اولدیغی اکلانشیلهرق نائره عصیانک دیکر طرفه سرایت ایتهدن اطفا سیچون شهر مذکور اوزرینه عساکر کلیه سوق واعزامنه مجبوریت حاصل اولمشدر . بناء علیه ایکنجی دفعه اولهرق کاشغردن بر بیوک چین فرقه عسکر یه سی حرکت ایدرک شهر مذکور تحت محاصره یه الدی .

ایلروده بومقدارک برفاچ مثل آرتدیغی شبهه سزدر . ایرانده سلطنت ایدن دولتلیر شونلردر : ساسانیلر ایله اندن اولکیلری مقدا ذکر ایش اولدیغمدن شمعی اندن صکره . سنک بیاننه ابتدار اولنور . امویلر وعباسیلر ایله بنی طاهر بنی لیث وآل سامان وآل پویه وغزنویلر وسلجوقیلر وخوازمیلر وچنگیزیلر و تیموریلر وقره قیونلیلر وآق قیونلیلر وصفویلر وافغانلیلردر اکصکره سی یعنی شمعی حالیده ایرانک سلطنتی خاندان قاجار یه النده در . شمعی شاه ایران (ناصرالدین) خاندرد دولت ایرانیه نک وارداتی ایکی بیجق میلیون زاده سنده اولوب مصارفاتیده اندن جزئی آزددر .

اوچ طورفانلیلر دشمنک کترتدن قطعاً دوچار فتور اولیوب مقاومتده ثبات ایتمش و اوچ آئی مدت چینلیلرک کوندن کونه کسب ازدیاد ایدن حصر و تضییقنه عرض سینۀ تحمل ایلشدر ایسه ده اطرافدن کندیلرینه امداد ورود ایتسه جکئی و ارزاق و لوازمات حریره تک فقدانی جهتیه ارتق بوندن زیاده ثباتک دخی ممکن اوله میه جغنی اکلماش اولدقلرندن نهایت خصم جانلری اولان چینلیلره تسلیمه مجبور اولشدر .

چینلیلر ایسه شهری بعدالضبط (ایمپراطوردن المش اولدقلری امر موجبجه اولق کرکدر) اهلینک صغیر و کبیر و ذکور و نسوان کافه سنی قتل و اعدام ایلشدر . اوچ طورفان شهرنده یرلی اهلیدن هیچ فرد متنفس قلاماش اولدیغندن اوراسنک یکسندن اعمار یچون چینلیلر طرفسندن کاشغر قطعه سی شهرلرندن یکر میشر اوتوزر آدم طو پلنه رق شهر مذ کوره کوندلرش و مؤیداً اوچ طورفانده تمکن و اقامت ایلری امر و تنبیه اولمشدر .

چینلیلرک بر شهر اهلینسی عموماً قتل و اعدام ایلک کبی مظالم مده شه سی اوچ طورفانده ظهور ایدن آتش عصیانک دیگر محله شراره پاش اولسنه مانع اولمش و قطعۀ مذ کوره اهلینسی هر ندر چینلیلرک اجرای حکومتندن ناخشنود اولوب مظالم واقعه جلہی دلکیر ایلش ایسه ده اوچ طورفانلیلرک دوچار اولدینی مصائب دهشت بخش عیون اولدیغیچون هیچ بر طرف عصیانہ جسارت ایده مامشدر .

﴿ قالموقستانه دائر ﴾

« برقاچ سوز »

چینلیلر قالموقستانک خرابیتی اوزرینسه ملکتنک یکیدن اعمارینسه قالموقستانک و بونک ایچون قالموقستانده اولان ادارملری اعتدال دائره سنده طوتورق اجرای حکومتده

پر درجه به قدر عدالتی التزام انلش اولدقلرندن اوراسنک چینلیلر طرفندن حین استیلا سنده که ۱۱۷۲ سنه هجر بهمی اوایلدر کوردکری مظالمدن اورکه رک سبریا به (روسیه ممالکنه) اختیار هجرت ایدن و (قوادرلوق) خان تحت ریاستنده بولنان طورغود قبائلی اون ایی واون اوچ سنه قدر روسیه طو پراغنده اقامتدن صکره روسیه اداره سندن عدم ممنونیتلری یعنی سبریا به حضور وراحت بوله ماملری حسبه (۱۱۸۴) و (۱۱۸۵) سنه هجر یه لرنده بتکرار وطن اصلیلری اولان قالموقستانه عودت وچارونچار چین حکومتنه عرض تابعیت واطاعت ایلدیلر . چینلیلر بونلری حسن معامله ایله قبول انلش وکندیلرینه اراضی تعیینله قالموقستانده اسکان ایتدیرمشدر .

﴿ مسلمانلرک چینلیلردن کوردکری ﴾

{ حقارات دینه }

چینلیلر کرک قالموقستان وکرک کاشغرده صورتاسر بستى مذاهی التزام ایله اهلینک ترک مذهب ایتلرینی جبر ایتامشالردر . چینلیلر طرفندن هر نفدر اهلینک مذهبنه طوقونلماش واهل اسلامک جامعا لده اجرایی عبادتلیرچون کندیلرینه سر بسیت ویرلش ایسه ده اهلینک امور و مصالخته باقق اوزره کاشغرده مسلمانلردن تعیین ایلدکری مأمورلرک چینلیلرکی اوزون صاچ صالیویره رک چین البسه سنی کیوب اوقیافتده بولملرینک [*] تحت مجبوریتده طوتلمسی واتی الذکر معامله حقارتکارانه ده بوللمسی اهل اسلامه داغ درون اولوب چین مأمورلرینک مظالم واقعه سندن زیاده تحقیرات دینه لری مسلمانلرک چین حکومتدن تنفیرینه سبب مستقل اولمشدر .

اهالی اسلامیه دن هرکیم اولور ایسه اولسون حیوانه راکب اولدیغی حالده برچینلی مأموره تصادف ایدر ایسه درحال حیواندن اینه رک مأموره

(*) یالکر مسالار طرفندن منتخب وچینلیلر طرفندن مصدق منلا وقاضیلر ایچون چین البسه سنی کیمک مجبوری اولیوب !.. انلر البسه اسلامیه یی لابس اولمقده مأذون ایدیلر !..

معامله تعظیمیہ بی اجرایہ وائبانہ [*] تصادف ایدر ایسہ حیواندن ایندکدن
صکرہ دیز چوکوب لوازم عبودیتی ایفایہ مجبور ایدی، انبان پتخانہیہ [**]
کیردیکی وقت مسلمان مأمورلرک وحتی حاکم بکلرک [***] بیله پتخانہ قپوسنده
الری ارقہلرنده اولدیغی حالده دیز چوکوب طورملری اصول متخذہ مجبو -
ریه دن ایدی .

چین رهایینی ایسه مسلمان مأمورلرک بویله پتخانہ قپوسی اوکنده دیز
اوزره اوطورملرینه معنی ویره رک بووضعیت انبانک اوکنده طورملیوب پتخانہده
بولنان معبودک تصویرى حضورنده طورلق دیمک اولدیغی بیان وادعا ایدرلر
ایدی . بو حالک مسلمانلر ایچون نقدر باعث حقارت ومورث حدت اولدیغی
تعریف اقتضا ایتمز . مسلمانلر بوحقارته مقابل سلاح مقاومتہ صارلق ایستلر
ایسهده چینلیلرک مظالم فوق العادهلرندن کوزلری ییلش وکندیبلر ینک
عجزیله عسا کر چینیهنک وفرت وکترتندن دوچار یأس ودهشت اولش
اولدیغندن ضروری صبر وتحمل ایلکده بولمشلر ایدی . مؤخرأ کاشغرده
ظهور ایدن آتش عصیان باشلوجه بوخصوصدن طولایی اهلینسک اجند
اتقام حقدنه اولان میل کلیلری جهتیه کسب اشتعال ایلش ایدی .

﴿ کاشغرک ﴾

« چینلیلر زمراننده صنایع وتجارتجه ترقیاتی »

چینلیلرک حقارت ومظالمیه برابر کاشغر قطعهسی انلرک زماننده تجارتجه

(*) والی شهر دیمکدر . تعریفاتی اشبو اثرناچیزک قسم نایسندده در .

(**) چینلیلر کاشغر قطعهسی ضبط ایندکدن صکره قطعہ مذکورہ اوزرنده بر خیلی

پتخانہ انشا ایلشلر ایدی .

(***) مسلمان مأمورلرک بیوکی اولوب اهل اسلامک ادارهسی بونلرک النده

ایدی .

قسم نایده بو بابده تعریفات وتفصیلات لازمه درج اولته جقدر .

تاریخ قسمی کاشغر اون ایکنجی عصر

خیلوجه ترقی ایتمش ایدی . چینلیلر کاشغری الدهه ایتمکله اوراسنی کنندی مملکتلری علیهنده غرب طرفندن ظهور ایده جک دشمنه قارشو برسر (قلعه واستحکام) اتخاذ ایلمش ایدی .

چین محصولاتنک خارجه فروختیچون قطعه مذ کوره برمر کر اتخاذ ایلمش وآسیای وسطایه کوندریله جک چای ومحصولات ساره چینیه طوغریدن طوغری به قطعه مذ کوره دن ارسال ایلمکده بولنش ایدی . چینلیلر بالکن تجارتک ترقیسيله مشغول اولیوب برطرفندن ده قطعه مذ کوره ده بولنان و کترلریله برابر غایت زنکین اولان معادنن بعضیلرینی ایشلتیشلر ایدی . حتی بالکن ختن شهرینک شرق طرفنده واقع (کری) نام محله بولنان معدنلرده بومی اوچیوز عمله استخدام ایتمشدر .

چینلیلرک زماننده طول مدت قطعه مذ کوره نك هیچ برطرفنده (اوج طورفانندن بشقه) اختلال وعصیان ظهور ایلمدیکنسندن اهالی کنندی کار وکسب لریله مشغول اولمش و بوسبيله صنایع وتجارت کسب ترقی ایلمشدر . یارکنند شهری تجارته کاشغر شهرندن ده ایلروده بولنوب شهر مذ کور کرک کاشغر قطعه سی محصولاتنک وکرک چین امتهه وممولاتنک مرکزی ایدی .

شهر مذ کورده بولنان امتهه نك کترتی تهرینی محال بدرجه ده اولوب نفوسی ایسه کوندن کونه تکرر ایلمکده ایدی . چینلیلر هرشیدن زیاده صنعت وتجارتک ترقیسنی ترویج ایلمکدن مملکت کسب عمران ایلمکده بولنش ایدی . چینک عسا کندن ماعدا اهالیسی دخی قطعه مذ کوره وبخصوص یارکننده صوقیله رق انلرده تجارته باشلامش وکنندی مملکتلرینک طرزنده محال تجارت کشادیه اجرای اخذ واعطا ایلمکده بولنشلر ایدی .

چینلیلر زماننده کاشغر قطعه سننده علوم وفنون ترقی ایتمش دنیه مزایسه ده

تدنی ده ایتماش ایدی . اول ائساده قطعه مذکوره نك اکثر جهنده اهل اسلامك اطفالنه مخصوص برطاقم مكاتب اولوب انلرده ایسه علوم ابتدایه تدریس اولنور ایدی .

کاشغرک تجارتجه کسب آیتدیگی ترقی بلاد سائرده بولنان ارباب تجارتی تشویق ایلش اولدیغندن قطعه مذکوره اطرافدن دخی برخیلی تجار و صنعتکار کلش ایدی . چینلیلر اصل کندی مملکتلرینه اجنبی سوقامغی اولدن بری اصول اتخاذا ایلش اولدقلرندن بلاد سائر ايله ایده جکری تجارتیه قطعه مذکوره نی تخصیص ايله ارباب صنایع و تجارتدن هر کیم اولور ایسه اولسون کاشغره کلدکده حقنده اجرای حسن معامله ایلش لردر .

{ مظالم چینیه دن برنبده }

چین مأمورلری اهالی حقنده کی مظالمی کوندن کونه تزید ایدرک کندی عسکرلرینک اقامت لرینه مخصوص اولان و برخیلی مدت محاصره یه طبانه بیلان قلاع مستحکمه نك امر انشاسنده اهالی اسلامیه نی مجاناً و جبراً استخدام و کندیسندن زیاده و پرکو وسائره طلب اولندیغی ایچون عرض نظلم و حاجت و مظالم واقعه دن بیان شکایت ایدنلری همان اعدام ایدرلرایدی .

کاشغر چینلیلرک عادتاً مالکانه سی حکمنده اولدیغندن قطعه مذکوره ده بولنان چین مأمورلری بران اول نائل ثروت اولمقدن بشقه هیچ برشی دوشمنز واکتساب ثروت ایچون اهالینک اموالنی جبراً غصب ایتمکی ایسه طریق سهل کوره رک فقرای اهالی حقنده هر نوع غدر و مظالمی اجرادن چکمرلر ایدی .

اهالی قدرتلرندن زیاده کندیلرندن اچه و اشیا طلب اولندیغنی کیمه شکایت ایده جک؟ دها بیوک مأموره دکلی؟ حالبوکه بیوک مأمورلر کوچک

مأمورله تصاحب ایتدکن بشقه انلرک اجرا ایلدکلری مظالمی ترویج دخی ایدرلایدی . چونکه ظلم ایله التان اقیچه و اشیا وارزاقک ایچنده کندیلرینک ده حصه سی وار ایدی . اهالی بومظالمه ضروری تحمل ایدر ایدی . چونکه شکایت ویا طلب اولنان شیئی ویرمامک ایچون عناد و مخالفت ایده جک اولانلر حبس واکثریا اعدام اولنورلر ایدی . بومظالمه تحمل ایده میانلردن برمقداری کاشغری ترکه مجبور اولمش و خوفند و بجزا و طاشکنده هجرتی اختیار ایلش ایدی .

چین دولتینک مظفریت فوق العاده سی ایمپراطور (هیان لونغ)ک وجودیله حاصل اولمغله ممالک مفتوحه ایلله تحت جایه ده بولنان محللر انجق انک زماننده اظهار اطاعت ایدوب کندیسینک وفاتیله (۱۲۱۱) سنه هجریه سننده برینه کچن ایمپراطور «کیا کینغ» زماننده ایسه داخل ملئکده بک چوق شورش ظهور ایتدیکی کبی تحت جایه ده بولنان محللر دخی بارکران تحکم و جایه بی برر برر اوزرلندن آتمش و فقط قالمو قستان و کاشغر انک زماننده دخی تحت استیلاده قلوب استرداد استقلاله قالدیشمه مامشدر .

بکرمی التی سننه قدر اجرای حکومت ایدن (کیا کینغ)ک وقوع وفاتیله (۱۲۳۷) سنه هجریه سننده ایمپراطورلق تختنه جلوس ایدن «تاو قوانغ» [*] زماننده ایسه چینک براقچ یرنده اوفک تفک قاریشمق ظهور ایتدیکی کبی کاشغرده دخی چینلیرک اداره شددیده لری جهتیله استعداد اختلال باش کوستره رک مؤخرأ قطعه مذکورنک نصفی مقارنده غوائل داخنیه ظهور ایلشدر . چینلیرک کاشغرده اولان اداره لری ابدالری یعنی (۱۱۷۲) سنه

(*) مدت حکومتی (۳۱) سنه قدر اولوب تاریخ وفاتی هجرتک ۱۲۶۶ نجی سنه سنه مصادفدر . انکلیرلله خیلموجه اوغراشمش و فقط محاربات واقعه نک جمله سننده مغلوب وانکلیرلره تضمینات اعطاسنه وچین اسکله لرندن بر مقدارینی اوروپا تجارلرینه کساد ایتکه مجبور اولمشدر .

هجره سنن (۱۲۱۰) سنه سنه قدر معتدلجه ایسه ده تاریخ مذکوردن
 صکرهاری اجرا اولنان مظالم کوندن کونه تزیید ایداش ایدی .
 (۱۲۱۰) سنه سنن (۱۲۴۰) سنه هجره سنه قدر اوتوز سنه ظرفنده
 چینلیلرک کاشغرده اولان اجراءات ظالمانه لری پک شدتلی اولوب اهل اسلامک
 چکمش اولدینی اذا و جفا تعریفی محال درجه ده ایسه ده چینلیلر ارتق پک
 قوتلی برصورتده برلشمش و هر شهرده برچوق عسکرلری اقامت ایلمکده
 بولنش اولدینی و اهالی ده ایسه قلدایه جق اقتدار قالدینی جهته چار
 و ناچار سکوتی اختیار ایله مظالم واقعه یه عرض سینه تحمل ایلمکده بولمشار
 ایدی . واقعا چینلیلرک اجرا ایلمکلی مظالمک بعضاً تحمل اولمز درجه یه
 وارمسی حسبیله صبر و سکوت ایدیله میهرک اره صره بعض ذوات عصیان
 و اختلاله تشبث ایتمشار ایسه ده هر نصلسه ایشی لایق و جهله طوته مدقارندن
 و بولندقلری شهرلر اهالیسنی کاملاً طرفلرینه جلب ایلمه مدقارندن چینلیلر
 مشوقلری طوته رق همان اعدام ایش و بوسبیله اختلالک ظهور یته میدان
 و برماشلردر .

بر شهر اهالیسی بر نقطه یه جمع اوله مدقلری کبی برشهرک تشبثاتندن دخی
 دیگر شهرلر اهالیسی بخیبر اولوب معاوتنده بولنه مدقارندن چینلیلر علیهنده
 هیچ برشی پیامه شلردر . چینلیلر اختلال تهمله متهم اولانلری و حتی اولیانلری
 (بلا محاکمه) اعدام ونقی و حبس ایتمک و برغانله ظهورندن صکره ظلی اسکینندن
 برقاتدها زیاده ندیرمک ایله اهل اسلامک کوزلرینی ییلدیرر و اهالی ایسه
 بو حاللری کوردکجه یکیدن دوچار خوف و دهشت اولوب چینلیلر علیهنده
 عصیان و قیامه جسارت ایده مز ایدی . باخصوص (اوج طور فان) اهالیسنک
 قیام ایتملری سببیه عموماً قتل اولنسی اهالی ایچون بر درس عبرت برینه
 کچمش ایدی .

ایشته اهالی بر خوف و خشیت ایچنده قالمش و فقط بر طرفدن صاحب

ظهورك یرى خلق اولنسه ده كندیلرینی قورتارسه وچینلیردن انتقام السه ديه امید وانتظار ایلکده بولنش ایدی . بوحال ایسه بالاخره کاشغرك آردی ارهسی کسلیمان اختلالرینی تولید ایلشدر که بونک ابتداسی (جهانگیر خان) وقعه سیدر . جهانگیر خان وقعه سی که (۱۲۴۰) سنه هجریه سنده در امپراطور (تا اوقوانغ) زمانه مصادفدر . بونک زمانده اولان کاشغر حادثاتی فصل مخصوصلرندہ مفصلاً سناک تحریره چکلشدر .

﴿ آسیای وسطایه بر نظر ﴾

{ صالح خواجه }

هجرتك ۱۲۳۰ نجی سنه سنندن (۱۲۴۰) نجی سنه سنه قدر گذران ایدن ۱۰ سنه مدت طرفنده مظالم چینیهنك بر درجه طاقتفرسایه وارمسی جهتیله آسیای وسطی اهالی اسلامیه سی بیننده کاشغر مسلمانلرینك چین زنجیر اسارتندن تخلصی حقنده ارزوی عمومی حصوله گلش ایدی . بو ارزو ایسه چینلیرك ۱۱۷۲ سنه هجریه سنده کاشغر قطعه سنی کاملاً ضبط ایتسیله كرك او وقت وكرك اندن صكره كوردكلی مظالم جانسوزه عدم تمهللرندن ناشی قطعه مذكوره دن فرار ایدهرك خوفند (*) و بخارا وطاشکنند کبی اطرافده

(*) خوفند شهری ۱۵۰ يك نفوسی حاوی اولوب سمرقندك ۲۷۰ ميل اعشاری شمال شرقیسنده و سیحون نهری قریبنده کائن ودریور باب جامع و بعض آثار عتیقه یی حاوی در . خوفند خانلنی مقدا خیلچیه بیوك ایدی . شمالاً قره قالیاق اراضیسی وجنوباً بخارا وحصار خانقلری وشرقاً کاشغر ایله محدود اولوب طولاً (۵۴۰) وعرضاً (۲۰۰) ميل اعشاری اتساعنده و (۳) ملیون نفوسی حاویدر . روسیه حکومتی بو خانلنی (۱۲۸۲) دن (۱۲۹۳) تاریخنه دکن واقع اولان محاربات متوالیه نتیجه سی اوله رق فتح و ضبط ایلش وشمیدی حالدہ روسیه دولتک عادتاً مالی اولشدر .

تاریخ قسمی کاشغر اون ایکنجی عصر

بولتان ممالک اسلامیه الجا ایدنلردن بعض ذواتک تشویقات واقعه سیله
میدانه یقیمش ایدی .

کاشغر مهاجرلری وطنداشترینک دوچار مظالم و حقارت اولدیغنی
و حاکماری اولان چینلیلردن نا خشنود اولوب عصیان و قیام ایچون امداد
و معاونته محتاج بولدیغنی بیسان ایله الجا ایدنلکری محار امرای و معتبرانک
تحریک عروق جیننه چالیشیر و بونی کندیلهر یچون اقدم وظائفدن عد ایدرلر
ایدی .

بولنرک یکانه رئیس ویشواسی صالح (*) خواجه اسمنده بر ذات ایدی
که مومی الیه آق طاغلو خواجهلردن اولوب (۲۱۹)نجی صحیفه ده بر تفصیل
عرض و بیسان اولندیغنی وجهله چین اردورینک کاشغری (۱۱۷۲) سنه
هجر به سنده چین استیلاسنده هر نصلسه قورتیله بیلش و بر خیلی زمان آسیای
وسطایی کشت و کناردن صکره نهایت (۱۱۹۹) سنه هجر به سنده خوقندده
اختیار اقامت ایلشدر .

مومی الیه (رهان الدین) خواجهنک اوغلی اولوب پدرینک قتل اولنمسی
اوزرینه خواجهلک کندیسنده قرار قیلش و او حالده کاشغر حکومتنک وارث
مشروعی اولمش ایدی . کندیسنک امل وارزوسی چینلیلردن اخذ انتقام ایله
کاشغرنک ضبطی و مقام حکومتیه کچمسی اولوب دائماً وقت فرصته انتظاراً
امرار اوقات و برآن اول حصول املیچون کیچه و کونلر صرف مساعی
واقدمات ایلر ایدی .

آسیای وسطی اهلایسی خوقندی (قوقان) صورتنده تلفظ ایدر . خوقند کاشغر
شهرینک غرب شمالیسنده کازدر . خوقند خانلغی حقنده ایلروده معلومات مفصله اعطا
قلنه جقدر .

(*) یاخود (صارم) کرچه (ساق) علاوه سیله صارم ساق (برلشدر یلنجه
صارم ساق اولور!) اولدیغنی بعض محله مقید ایسه ده طوغریسی (صالح) در .

خوقندده بولنان کاشغر مهاجرلری صالح خواجهنک آق طاغلولک رئیس اولمسی وکاشغر حکومتنک وارثی بولمسی حسبیلہ — خواجهلره اولان فرط محبتلری اقتضاسندن اولهرق — درحال مومی الیهک زیر اطاعتنه کیردیلر و مملکتلرینک استیلای اعدادن قورتلسی حقنده اولان ارزولرینک حصولیچون مومی الیهک منتظر امر و فرمائی اولدیلر .

صالح خواجه ایسه بولنری آسیای وسطی شهرلریته طاغیدهرق کاشغرک تخلیصی ایچون اهالی بی تشویق ایتملرینی و بو مقصد اوغورنده سعی وغیرندن هیچ بر وقت کیرو طور ماملرینی امر وتنبیه ایلشدر . بولر هر اوغرادقلری محلدہ کاشغرده اجرا اولتمقدہ بولنان مظالم مدہشہ چینیه بی کمال سوز و کداز ایله نقل و بیان ایدهرک اهالی بی معاوتنه دعوت و صالح خواجهنک حصول ارزوسنه خدمت ایتمکده ایديلر .

مومی الیه تشبثاتنده ابتدالری خاطر وخیاله کلز درجده بر چوق موانعه دوچار اولمش و کوردیکی ایش پک اغیر صورتده ایرولمکده بولمش ایدی . لکن مؤخرأ مأمورلری معرفتیه اطرافدن متوالیأ بر خیلی اچمه واسلمه المقده اولدیغی جهتله مایوس اولمدقدن بشقه سعی وغیرتی کیتدکجه تزید ایدهرک لیل ونهار کاشغرک چیناییلردن تخلیصی تدارکاتیلہ اشتغال ایلمکده بولمش ایدی .

کندیسی (۱۲۰۱) سنہ هجر یه سنده ایشه باشمش اولدیغی حالده کاشغرک استردادینه کفایت ایدهرک درجده معاونت بولمسی واتمام تدارکات ایلمسی هجرتک (۱۲۳۲) نجی سنه سنده واقع اولشدر . دیمک که مومی الیه مقصدینک حصولیچون متمادیأ اوتوز اوتوز بر سنه قدر چالیشمشدر . اگر کندیسینک یرنده بشقه بریسی اولمش اولسه ایدی بو قدر چالیشدیغی حالده تشبثاتنده بردنبره موفق اوله مامسی و باشلیدیغی ایشک بر چوق موانع و مزاحه دوچار اولغله برابر بویله بر چوق مدت اوزامسی سببیلہ حصول املدن عادتاً مایوس اولور ایدی .

کندیسنک تشبثاتی خوقند تجارلری واسطه سیله کاشغر اهالی اسلامیه سنک معلومی اولجه کندیلرینی چینلیلرک مظالمندن قورتارمق ایچون چالیشمندن فوق العاده ممنون اولوب کاشغره ورودنده ترک حضور وراحت ایله جانلرینی فدا ایدهرک خدمتمنده بولمغسه و امر وفرمانته مطیع اولوب هر ارزوسنک حصولته چالیشمغنه عموماً قرار ویرلدی .

ایشته کاشغرلیلر چینلیلردن انتقام المق ایچون زمان عصیانک حلولنه منتظر اولمغده و صالح خواجه دخی تدارکاتی اتمام ایله فعلیاته کیریشمک ایچون وقت فرصتی کوزتمکده ایکن چینلیلرک بر تدبیری هر ایکی طرفک امیدلرینی بوشه چیقاردی و صالح خواجهنک بونجه سنه لر حصولته چالیشدیغی بر ایشی محو ایته درجه سنه کنیردی . شو افادهینی (پک قبالی اولسی حسبسیله) بر مقدار تفصیل وتوضیح ایدهلر .

چینلیلر آسیای وسطی اهالی اسلامیه سی ییننده صالح خواجه مأمورلرینک اجرای تحریکات ایلمکده اولدیغی خبر لجه بونک کندی حکومتلری حقتده پک تهلمکله اوله جغنی اکلابوب غرب طرفندن کله جک مخاطراتک بر آن اول اوکنی المغه لزوم کوردیلر . چینلیلره اجرای تدابیرده مسارعت ایلمسینی افهام واجبار ایدن یالکرز صالح خواجه مأمورلرینک آسیای وسطاده اجرای تحریکات ایتمسی اولیبوب (۱۲۳۲) سنه هجریه سنده و صالح خواجهنک کمال کرمی ایله اجرای تدارکات ایلمدیکی ائنده قره طاغلو سلاهنسندن (کمال الدین) نام ذاتک کاشغرنک تسخیری نیتسیله قرغزلردن باشنه بر مقدار ادم طوپلیوب کاشغر اطرافنده طورمسی و بر ارهلق حدودی تجاوزله فعلیاته کیریشمسی ایدی . بو حال ایسه مخاطره نک متقرب الحلول اولدیغنه و بو کور یلان سخا پیاره بلانک ارقه دن کله جک بر طوفان استیلایه مقدمه و نشانه ایدوکنه ارتق چینلیلرجه هیچ بر شبهه وتردد بر اقدی وانلرک چشم اتباهنی اچغه باعث اولدی .

تاریخ قسبی کاشغر اوان ایکنچی عصر

چینلیلر کال الدینک کاشغر اوکریته کلسنه میدان ویرمیوب درحال حدوده مقدار کافی عسکر سوقیله موی الیهک باشنده اولان سرسریلری منهنز و پریشان و کندیسینی دخی قتل و اعدام ایلدیلر . حتی صغیر السن اولان اوغلی پکینه [*] ارسال و ایلروده باباسنک یرینه کچوبده چین دولتی علیهنده بولنماسیچون مؤخرأ اعدام اولمشدر !..

چینلیلر بو غائله یی بالسهوله دفع ایتمیشلر ایسه ده بونده کی موفقیتلری دشمنلرینک ازغنی ایله برابر کاشغر اوکریته واصل اوله مامسی ومع ذلک وقتیه دشمنک تدابیر و حرکات عسکریه سنندن خیردار اولوب کندیلرینک اکا کوره و سائط و تدارکات لازمه سر یعه ده بولملری سببیه خصوله کلدیکنی و هر زمان وقتیه معلومات الوبده دشمندن اول طاورانهمیه جقلری کبی ظهور ایده جک قوتلی بر دشمن اردوسنه ده مقاومت ایده میه جکلرینی و او حالده کاشغرده اولان حکومتلرینک محو و مندرس اوله جغنی اکلایه رق هر نه ایله اولور ایسه اولسون بعد ماغرب طرفندن کاشغر اوزرینه مهاجه نك عدم وقوعی اسبابته تشبیت ایتمکی لازمه حال و مصلحتدن کوردیلر و بناء علیه خوقند حکومتی ایله اتناق و معاهده ایدوب او طرفندن کله جک مخاطره نك اوکئی کسدیلر . اول وقت خوقند خانی اولان عمر خان [۱] بر موجب مقاوله چینلیلرک

[*] چین دولتسنک پایتخت مشهوریدر . شرق طرفی (قوخی) کورفرزی و جوانب نلشوسی چین ممالکی در . پکینک چیچه اسمی پایتخت معناسنه (کنغ - سه) ایش . پکین ایکی قسمه منقسمدر قسم شمالیسنده ایپراطورک صیفیه سرایلری واردر . شهر مذکورک زقاقلری غایت کنیشدر . نفوسی بر میلیون و یا بر میلیون یدیوز بیک و یا خود ایکی میلیون اولوق اوزره اوج نوع مقید اولوب فقط بر میلیون یدیوز بیک اولدیغی حقنده کی معلومات صحته قریدر .

[۱] مشارالیه دور اندیش بر ذات ایدی . مدت حکومتنده ملکنی حسن اداره یه موفق اولمش و خوقند خانلغی داخنده اولوب اکثر وقت سرکشده بولسان قبائلی کاملاً تحت اطاعتته المشدر .

تاریخ قسمی کاشغر ارون اینکچی عصر

شمدیکی بزم اقیچه حسایله ویره جککری اوچیوز اوتوز بیک غروش مقابلنده خواجهلرک اجراأتی منع ایتمکی وانلری خوفنده توقیف ایله کاشغر طوراغنه کچیرمامکی درعهده ایلدی .

چینلیلرک عمر خانه بر موجب معاوله اعطاسنی متکفل اولدقلری اقیچه واقعا فضولی اولغله برابر ازده دکل ایدی . لکن کندیلرنده خوفند خانلقیله اوغراشه جق واورادن ظهوری مأمول قوی اولوب کاشغرتن الت اوست ایتمی بدیهی اولان بر دشمنله باشه چیقہ جق اقتدار اولدینندن دفع تهلکه ایچون نقدر چوق اولور ایسه اولسون اقیچه فدا سندن بشقه چاره یوق ایدی .

عمرخان ایسه پاره نك خاطر ایچون کاشغر مهاجرلرینی وبالخاصه صالح خواجه بی اجراأت اختلاجویانه دن منع ایتمش وانلری چینلیلر علمینده بولنماق ایچون بر نظارت متماده التنه المشدر . ایشته چینلیلرک اقیچه سی بونجه سنه ده حصول بوله بیلش و همان او کونلرده نتیجه سی میدانه چیقماق اوزره بولمش اولان بر ایشک حصولنی بتون بتون محو ایتمش دکل ایسه ده بر مدت ایچون تأخیر ایلمشدر .

صالح خواجه طوئدیغی ایلمشدن منع اولندیغنی کورنجه دوچار یأس وقتور اولمش فقط بتون بتون قطع امید ایتماش ایدی . بو حال درت سنه قدر دوام ایلدی . (۱۲۳۶) سنه هجریه سنه مشارالیه عمر خان وفات ایتمکله موئی الیه ایچون یکیدن امید قبولری اچیلش و بونک اوزرینه بتکرار ایسه باشلش ایدی . لکن کندیسی زیاده سیله اختیار اولدیغندن فعلیاته کیریشه جکی زمانده جلاد اجل کر بیانه صار یله رق غائله دنیادن ال چکدیردی .

کندی زمانه قدر خوفند خانلقنه چین حکومتی طرفندن قطعاً اهمیت ویرلز اینکن کندیسی ظهور ایدن احوال دن استفاده ایله حکومتی بر موقع عالیده طوتوب چینلیلرک نظر اهمیتنه عرض ایتمش ایدی .

{ جهانگیر }

صالح خواجه نك و قاتيله خيلى زماندنبرو صرف اولسان بونجه مساعى
بهوده كیده جك ایدی . لکن موی المیک جهانگیر [*] نامنده اولان اوعلی
بهاء الدین ومد یوسف [**] نام قرداشلرندن دها زیاده غیرتلی چیقهرق
باباسنك حصولیچون اوغراشدیغی ایشه یکیدن باشلدی .

کرچه عمر خانك و قاتيله چینلیلاره اولان اتفاق بوزلماش ایسه ده
خواجه نك اوزرنده اولان نظارت اسکی شدتندن دوشمش ایدی . جهانگیر
بوندن استفاده ایدوب مرحوم پدرینك باشلدیغی ایشده خفیا دوام ایدر
ایدی . خفیا دوام ایتکده اولدیغی ایشدن نتایج مطلوبه حاصل
اولدیغی وحال بویه ایکن علناً تداركات و تشویقاتده بولنه مامسی سببیه
خوقنده اختیار اقامتک هیچ بر فائدهسی اوله میه جغنی ا کلامغه تعلقات
و طرفدارانندن بر مقدار ادم ایله کاشغرك غرب طرفی اتکلرنده اولان و قرغزك
محل اقامتی بولنان طاغله کیده رك اوراده اختیار اقامت ایلدی .

قرغزك بکی اولان مر محمد بی [۱] اوتهدنبرو خواجه لره محبت ایدن

[*] مشارالیهك خواجه وسید لکنی اکتایق ایچون کاشغر اهالیسی بنشده کندیسی
(جهانگیر خان توره) دیه ذکر اولنور .

(توره) ایسه چغتایچه سید دیکدر .

[**] مد (محمد) گده سنك مخففیدر . آسیای وسطی و کاشغر اهالیسی بنشده مخفف

اسم پك چوق استعمال اولنور .

[۱] بو (مر محمد بی) ده کی (مر) بك معناسنه اولان میر اولیوب میک کسری
ورانك سکونیه مردر . بی ایسه قرغز لساننده بك معناسنه در . یعنی (بك) ی فی کبی
(بی) صورتده سویلرلر . سهولت اولسون ایچون بوندن صکره بی یرینه بك یازه جفم .
احتمال که میر بونلرک لسانلرینه مقدم مخفف اوله رق داخل اولمش و یا خود مؤخرأ
تخفیف ایدلمشدر . لکن معناسیله برابر داخل دکدر . بعضیلر مر محمد بك دییوب
(نار محمد بك) دیورلر .

طابقدن اولدیغندن جهانگیره فوق العاده حرمت و رعایت ایدهرک کنیدیسنی یانه قبول ایلدی . جهانگیرک مسافرتک ایلک هفتیه سنده میر مومی الیه مشارالهدن همشیره سنک کندوسسته تزویج ایدلسنی طلب ایتدکه جهانگیر — بو خصوص کنیدی مقصدینک حصولنه زیاده سیه یاردم ایده چکی جهتهله — موافقت ایتش اولدیغندن امر تنکیح و تزویج درحال اجرا قلمشدر .

جهانگیر همشیره سنی مر محمد بکه و یردکن صکره قرغزلر ایچنده دهه زیاده قدر و حیثیت قرانمش و چونکه انلرله کسب قرابت ایتش ایدی . بونک اوزرته کاشغرک ضبطی ایچون یکیدن تدارکاته قیام ایدوب قرغزلی کاملاً تحت اطاعتنه الیدی . تشبثاتنده موفق اولسی یالکز قرغزلرله حصوله کله میه چکی جهتهله خوقند و طاشکند و بخارا و جوارلرینه مأمورلر کوندره رک خنی و جلی آق طاغلو طرفدارانی جلب و دعوت ایلدی . مومی الیهک مأمورلی اطرافه یایله رق آسیای وسطی اهالی اسلامیه سنی امداد و معاونته دعوت ایدر و کاشغرده وقوع بوله جق ملحه کبراده اثبات وجود ایتلر ایچون تشویقات لازمه ده بولنورلر ایدی .

جهانگیرک معینده و کاشغر محارباتنده بولتی ایچون هر طرفدن آقین آقین ادم کلیر و بو جنکاورلرک مقداری کوندن کونه تراید ایدر ایدی . بوایشه وقتیهلهدی صالحو خواجه تشبث ایتش و اجرایی قوه قریبه یه کلش اولدیغندن جهانگیر واقعا ابتدالی دوچار موانع اولش ایسه ده صکره لری موفقیت هر طرفدن یوز کوسترمش ایدی .

مشار الیه برارملق کاشغر محارباتنه مقدمه اولق و حدودده کشفیات لازمه اجرا ایتک اوزره معینده پک آزاده له نارین [*] منبعلرینه کیتش ایدی .

[*] نهر مذکورک منبعی تیانشان طاغلی اولوب منبعنه یقین محللری ایچیه واسع و عمیق در . قبالی و طاشلق محللردن جریان ایدهرک خوقند اراضی سینه داخل اولدقه یعنی منبعندن (۴۷۰) میل مسافه ایرلدقدن صکره بالقجی نام الکا جوارنده واقع اولوب آسیای

تاریخ قسمی کاشغر اون ایکنجی عصر

حدوده بولنان چینلیلر ایسه جهانگیرک تشبثات واقعه سندن اولدن معلومات اخذ ایلش اولدقلرندن مشار الیهک دردستچون عسا کر لازمه کونردیلر .

چین عسا کرینک مقداری کرچه بش التی یوز کشیدن عبارت ایسه ده جهانگیرک معینده اولانلر دشمنه نسبتله پک دون برمرته ده یعنی عشری نسبتنده اولدیغندن ا کر چینلیلرک کندیسنی غافل اولایوب دردست ایتک ایچون کلکنده اولدقلرینی خبر الماش اولسه ایدی همه حال یاقه پی اله ویریر ایدی . لکن دشمنک حرکاتی وقتیه خبر المش ودرحال رجعت ایلش اولد یغندن چینلیلر نارین منبعلرینه کلکنده جهانگیری میدانده بوله مدیلر و مشار الیهک رجعتی ایسه خوفنه و عسا کرینک قلت وضعفه حل ایتدیلر .

حالبوکه انلرک ظنی پک یا ککش ایدی . جهانگیر رجعت ایتدندن صکره عسا کرینی طو پلیوب غافلانه نارین منبعلرنده اختیار اقامت ایدن چینلیلرک اوزرینه هجوم ایلدی و کندیسنی دوشیرمک ایستدکلری طوزاغه یته کندیلر . نیی دوشیردی . چینلیلر جهانگیرک مقدار کلی عسکرله بغته هجوم ایتدیکنی و خط رجعتلرینک کاملاً قطع اولندی نیی کورنجه نه ییاجقلرینی شاشیردیلر . لکن تسلیمی قطعاً قبول ایتیب و کاملاً تلف اولنجه یه قدر چالیشمغه قرار و یروب محار به یه کیریشدیلر . اولنان محار به ده جهانگیرک مهارت و جسارت و اقدامی و معیتی عسا کرینک کثرت و ثبات و دوامی جهتله غالبیت او طرفده قالوب چینلیلر کاملاً محو و اعدام اولندیلر . مشار الیهک بوموقفیتی باعث ازدیاد شهرتی اولوب بوندن صکره قوه موجوده سی کوندن کونه کسب تکثر

وسطی اها لیبی یننده سچونک منبع حقیقیسی عد اولنان (قره قوچلی) نام نهر ایله برلشیر . غایت شدت و سرعتله جریان ایدر . صوی اکتزیا صاری و بولانقدر . ایکی طرفنده اولان اراضی بعض محلنده درت و بش میل عرضنده اولوب اکثر یرلرنده ایسه بر طرفی پوکسک در .

ایتمش وکاشغرده اولان چین مأمورلی ایسه — مشار الیهک دهشت وهییتی و آوازه شهرتی واصل سمع اطلاعاتی اولنجیه — انک اوزرینه بردها عسکر کوندرمهکه جسارت ایده مامشاردر . جهانگیر ایسه قرغزل ایچنده اجرا ایلمکده اولدیغی تدارکاتی اتمام ایلدکن صکره (۱۲۴۰) سنه هجریه سننده کاشغر اوزرینه حرکت ایلدی .

چینلیلر دهها جهانگیرک قرغزل ایچنه کلدیکی وتدارکاته باشلیدیغی ائساده قولچه یه تاتار مخصوص ارسال ومشار الیهک قرغزلی تشویق واطرافدن آدم جلب ایلمکده اولدیغی وکاشغر اوزرینه هجوم ایچون تدارکات کلیه اجرا ایلمکده بولندیغی اخبار ایله برآن اول کندیلرینه امداد کوندرلمسنی طلب ایشلر ایدی . قولچه والیسی بوخبری آلیجه معیتنده کی عسکرله بالذات کاشغر اوزرینه حرکت ایش و برمدت صکره شهرمد کوره مواصلت ایذوب دشمنک نه طرفدن ورود ایده چکنه منتظر اولقده بولغش ایدی . جهانگیرک حرکت وحدودی تجاوز ایتدیکی خبر الیجه معیتنده کی عسکرله کاشغر یکی شهرندن چیقیش و جهانگیرک ورود ایده چکی طریق اوزرنده اردوسنی قورمش ایدی .

جهانگیر برآغر اردو ایله کلوب چینلیلرک کندیسنه منتظر اولدیغی کورنجه عسکرینه قطعاً آرام واستراحت ویرمکسزین درحال دشمن اوزرینه هجوم ایلدی . معیتنده اولان عسکرچین عساکرندن مدارجه دون اولدقدن بشقه دشمنلرینه نسبتاً ایچیه منتظم واقوام مختلفه دن مرکب اولوب هربری حرب وضرر به مقبدر کنج و دینج برز جنکاور ایدی . برقسیمی عن اصل کاشغر اهالیسنندن اولدقلری حالدده کوردقلری مظالمه عدم تحملدن ناشی ترک وطنه مجبور اولمش مهاجرین ایدی که هم اخذ انتقام وهمدده وطنلرینی تخلیص ایتک غیرتیه جانسپارانه چالیشیرایدی . برقسیمی ایسه خوقند وبخارا وطشاشکنند کی ممالک اسلامیه کوللیلری ایدی که بونلر مملکتلرنده ایکن

خدمت عسكەر يەدە بولمىش و بىراق محار بەدە ابراز شىجاعت ايتىش بر مرد ميدان جلادت ايدى . دىكر قىسمى دخى قرغز طائفه سندن ايدى كه بونلر ذاتا شىجاعت و جلادته اقوام سارهنك مافوقنده بولمىش و بوكره كنديلر يله كسب قرابت ايدن جهانكيرك اقبالى ايجون صوك درجهده چاليشمىلردر .

چينلير افرادينك هر برى بر تىمال شىجاعت اولان جهانكير اردوسنك قارشوسنده كنديلر نى بك اشاغى برمر تهده كورديلر و كرچه دوچار خوف ودهشت اولشرا ايسهده تسليم جهتنه قطعاً يناشميوب ورجتهده امكان كوره ميوب ايترايستن محار بەدە ثبات و دوامه مجبور اولديلر . وقوع بولان محاربه خوزريزانه نتيجه سنده غالبيت جهانكير طرفنده قالب عساكر چينيه فنا حالده مغلوب اولدى . چينليرك برخيليسى قتل و اعدام اولمىش و بقيه - السيو فى ايسه بيك محنت و مشقت ايله كاشغر يكي شهرينه قباغى اته بيلشدر .

جهانكير خانك كاشغرده حكومتى

جهانكير بومظفر يث و موفقيت اوزرينه طوغرى كاشغر كهنه شهرينه كلش و شهر مذكورى ايسه اهالىسى كاملا اسلام اولديغى و خيلى زماند نبر و چين اداره سندن قورتلوق آرزوسنده بولنديغى جهته قطعاً مقابله كورمك سزىن ضبط ايلشدر . اهالى ذاتاً جهانكير خانك ندى صالح خواجه حقنده فوق العاده محبت ايتىش اولديغى اوعلى اولان و باباسنك حصولنه موفق اولمديغى مقاصدك اجراسنه چاليشان مشار اليه كمال مسرت و شادى ايله استقبال ايلدى .

کهنه شهر نیک چینلیلر طرفندن حاکی اولان محمد سیدوان [*] مشار الیه شهر مذکور پیشگاهنه کلدیکی وقت عموماً اهلینک شهری تسلیم ایتک آرزوسنده اولدیغی اکلاینجی شهر تسلیم اولنور ایکن اوقارغشهلوق ائناسنده کسه یه کوزیکم کسزین کاشغر بیکی شهرینه و چینلیلرک یانه فرار ایلشدر .

جهانگیرخان شهره کیردکده درحال کندیسینک پادشاهلغنی اعلان ایدهرک شهر مذکوری پایتخت انخاذا ایلدی . کهنه شهرینک چینلیلر طرفندن نصب اولنان و اهل اسلامدن اولان مأموریننی عزل ایتیم کاف السابقی مأمور تیرنده ابقا و اهلینک پسپایه سنه وارنجیه قدر جله سنه غایت ملتفتانه معامله ده بولنهرق جلب قلوبه اعتنا ایلش اولدیغندن هرکس کندیسندن خشنود اولوب بقای سلطنت و حکومتی دعاوغیرتنده بولمشدر .

اهالی محمد سیدوانک چینایلره فرار ایتدیکنی جهسانگیرخانه اخیبار و مرقومک مظالم و مساویسی عرض و اعلام ایتدکلرنده مشارالیه اگرمرقومی دردست ایتکه موفق اولور ایسه بلامان تلف ایتدیره چکنی بیان ایلدی . (مرقومک جهانگیرخان طرفندن کهنه شهرنده اعدام اولندیغنی یعنی فراره موفق اوله مدیغنی حقنده اولان دیگر بر معلومات و روایت مقارن صحت و حقیقت دکلدیر . وقوعاتک صورت جریانی غایت مدققانه یازلقده اولدیغندن شو جهتکده اک صحیحی ائیده ذکر و بیان اولندیغنی وجهله در .) مرقومک چینلیلره فرار ایتسی کندیسی اوتهدنبرو چینلیلرک طرفداری اولوب کهنه شهر اهالی اسلامیه سی حقنده اوانه قدر چینلیلر نامنه اجرا ایتدک مظالم بر اقامش

[*] مرقوم اهالی اسلامیه دندر . شهر مذکور حاکیکنه چین حکومتی طرفندن تعیین قلمش ایدی . چینلیلر کاشغر قطعده سنده واقع اولوب اهل اسلامک ساکن اولدیغنی شهرلره انلرک امور و مصالحنه باقق و شهرلر اهالیسی اداره ایتک اوزره اسلامدن برر حاکم یعنی والی نصب و تعیین ایدرلر ایدی .

وهر کسی دلیکیرایش اولدیغندن کهنه شهرنده قلمش اولسه اهلینک کندیسینی جهانگیرخانه شکایت اینده جکوری ودعوازنده حق قرانه جقوری جهته همه حال قتل اولنه جغنی بیلدیکی ایچوندر .

جهانگیرخان کهنه شهرینه داخل اولدقدن صکره وقت غائب ایتکسزین درحال شهر مذکورک بشیوز ذراع مسافه سنده اولان یکی شهری [*] محاصره یه ایتدار ایلدی . مشار الیه شهر مذکورک محاصره سنده ایکن خوقند زادکانندن اولان و جهانگیرخانک کاشغر اهالی اسلامیه سنی چینلیلرک النندن خلاص ایتک اوزره چالیشمقده اولدیغنی خبر الان (محمد علی) اسمنده بریسی باشنه اوچ درت یوز جنسکاور سواری الهرق خوقنددن حرکتله کاشغره ورود ایلش و جهانگیرخانک تحت اطاعت و تابینه کیرمش اولدیغندن امر محاصره کسب اشتداد و اسلام عسکرینک کوندن کونه کسب قوت ایتدیکی کورن محصورینک الم و ما یوسیتی ایسه بر قاندها ازدیاد ایلشدر .

(جهانگیر خانک یکی شهری اثنای محاصره سنده خوقند خانک اوان بشیک عسکرله کندیسینه امداده کلدیکی و کاشغره اوان ایکی کون قدر اقامت ایدوب بو مدت ظرفنده چینلیلرله اجرا ایلدیکی محاربه ایکی دفعه بوزلسندن ناشی عودته مجبور اولدیغنی و بو عساکر امدادیده نفع وفائده برینه بالعکس ضرر و خسار کوریلوب خوقند خانک معیتنده اولان عساکرک جهانگیرخان اردوسنک انتظام و اتقاقنی اخلال ایلدیکی حقنده بر روایت وارد . فقط شو روایت پک ضعیف اولوب خصوص مذکوری تأیید ایده جک یولده دیگر حوادث و اخبار یوقدر . بونکله برابر روایت مذکوره سلسله وقوعاتی بتون بتون اخلال ایده جک درجهده اولوب ادنا تأمل ایله ایشک بو یولده اولدیغنی اکلاشیلور . خوقند خان چینلیلرله اتقاقنی اخلال ایلدیکی حالده مشارالیه کندی منافعنی آفاق البته الودن بشقه حکمدارلق کبی بر صفت رسمیه سی اولمیان و کندیسینه نسبتاً آحاد ناسدن اولدیغنی حالده هنوز بر شهرک حکومتته نائل اولمش و حالبوکه بو حکومتی دها تقرر ایچوب بقاسی مشکوک بولمیش اولان بر ادمه امداده کیمسی وانک معیتنده محاربه ایچمی نصل تسلیم اولنور؟ ایش یالکز بوندن عبارت اولسه ضرری یوقدر دیه سکوت [*] سکته سی کاملاً چین عساکری و خدمه و ساژمسی ایدی .

ایدهم شوراسیده وارکه خوفندخانی جهانگیر خان ایله برابر محاربه ایتدیکی حالده خوفند خانی بوزیله یورده نصل اوله یور که جهانگیر خانک عساکری بوزلیوب بالعکس هر بر محاربه ده مظفر ومنصور اوله یور؟ جهانگیر خان چینلیلی کال خوف وضعفلرندن ناشی تحصنه مجبور ایتدیکی واورته ده تحت محاصره ده بولسان چین عساکرندن بشقه هیچ بر دشمن بولمندیکی حالده خوفند خانی هانکی دشمن قارشوسنده بوزلدی؟ اگر خوفند خانک محصور اولان عساکر چینیه طرفندن دوچار انهزام اولدیگی خاطره کلور ایسه اکاده جوام بودرکه اول وقت یکی شهرده محصور اولان چینلیلرک تکبیل قوه موجوده سی دور ودراز اجرا ایلدیکم تدقیقانه اون اونی یسک راده سنده اولوب بوندن بر نفر بیله زیاده اولدیگی اکلاشلشدر . ایشته مقدارلری ان صحیح اوله رق اونی ایکی یسکدن عبارت اولان چینلیلر کندیلرینی محاصره ایدن ومقدارلری اونی بش بیکه یقین اولان جهانگیر خان عساکری مقابلنده عاجز اولدقلری حالده ابروجه اوله رق خوفند خانک اونی بش بیک عساکرینی نصل مغلوب ایده یور؟ کرچه یکی شهرک انانی محاصره سنده چینلیلر بر ایکی دفعه قلعه دن طیشارویه چیقوب محاصرین اوزرینه هجوم ایشلر ایدی . لکن هر هجوم لرنده جهانگیر خان عساکری طرفندن رجته مجبور ایدلمش اولدقلرندن غالبی اولان جهانگیر خان عساکرندن بشقه چه بر دشمنله دخی اوغراشمغه مقتدر دکلر ایدی .

حاصلی خوفند خانک امداده کلدیکی حقنده اولان روایت محمد کل الوجوه مجروح اولوب یوقاروده یسان اولندیگی وجهله خوفنددن یالکز محمد علی اسمنده زادکندن بریسی کیش ایدی که بونکده معینده انجیق اویج درت یوزادم وار ایدی . بو روایت ایسه موی الیهک ورود ایتمندن واسمنک محمد علی اولمندن ازمد برشیدر .

چینلیلر محاصره وتضییقه صبر وتحمل ایله جهانگیر خان عساکرینک کوندن کونه کسب شدت ایدن مهاجاتی دفع ایتکه چالیشدیلر و برایکی کره فک محاصره نک قابل اولوب اولدیگی تجربه یه قالدیشدیلر . لکن هر تجربه لرنده ضررلی چیققلرندن صکره لری بردها قلعه دن طیشارویه چیقیمیوب شهرک دروندن مقابله لازمه ده بولمغه قرار وپردیلر . بونک اوزرینه قلعه لرینی برقاندھا تحکیم ایدوب دفع مهاجیه چالیشه رق دأما جهانگیر خان عساکرینی بیحضور ایتدکلی کی انلرک اره صره واقع اولان هجوم لرینی دخی نتیجه سز براقیرل ایدی .

یکی شهرک محاصره سی ایکی بیچق ماه قدر امتداد ایش و بومدت ظرفنده
رتقدر محصورین پک زیاده صیقلمش ایسه ده جهانکیرخان عسا کرینه دخی
أس و کلال کلش ایدی . محصورین ارزاق و لوازمات حربیه لری ازمسندن
ناشی ارتق بوندن زیاده محاصره یه تحمل غیر قابل اولوب اطرافدن ایسه
کندیله یه عسا کر امدادیه نك ورود ایتیه جکئی وشو حاله و جهانکیرخانک
کوندن کونه کسب قوت و کجه لی کوندلی تضییق ایله بو بایده اختیار
فداکاری و غیرت ایتسنه نظراً هر حالده شهرک مشار ایله دست استیلاسنه
کجه جکئی اکلامش اولدقلرندن ایشته بو ایکی بیچق ماه محاصره و محاصره دن
صکره ناچار شهری مشار ایله تسلیمه فرار و یردیله .

چینلیلرک رؤساسندن پک چوغی نفسلرینی کندی اللریله تلف ایتکی
مسلمانلره تسلیم ایتکه ترجیح ایده رک شهر تسلیم اولمزدن بر ساعت اول هپسی
بریره کله رک او طور دقلری محلاک التنه باروت کی مواد ملتبه وضعیله آتشیوب
کندی کندیلرینی هلاک ایلشدر . بونلرک کندیلرینی هلاک ایتلری تسلیم
اولدقدن صکره بهمه حال اهالی اسلامییه طرفندن اعدام اولنسه جقلرینی
بیلدکلرندن و صاغ قالملری فرض اولندیغی صورته دخی کندی محکوملرینه
تسلیم اولغی و بار اسسارت و حقارت التنه کیرمکی نفسلرینه یدیره مدکلرندن
ناشیدر ! بونلری دشمنه تسلیم اولمقدن منع ایدن برشی دها وار . اوده (کرچه
احوال داخلیه قسمنده موضحاً بیان اولنه جق ایسه ده) شهر مذکور مؤخرأ
چین دولتسک انه کچر ایسه حکومت مذکوره نك کندیلرینی مقدا دشمنه
تسلیم اولدقلری تهمتیله در حال اعدام ایده جکئی بیلدکلریدر .

شهرک دروننده اولان بو کورلتی اردوی اسلامدن طیولمش و مؤخرأ ایش
اکلاشلیش ایدی . جهانکیرخان شهره کیردکه سائرلریله برابر بالاختیار نسنی
تلف ایتکه جسارت ایده ماش اولان قوماندان ایله سالف الذکر (محمد سید
وان) ی — مقدا ایتدیکی وعد اوزرینه — قتل ایلدی . اندن صکره صره

چین عساکرینه کلکله اوآنه قدر محاصره و محار به ده قیربله قیربله موجودری اون اون ایکی بیکدن سکر بیک راده سسنه تنزل ایدن چین عساکرینک برمقداری اعدام و برخیلیسی ده تحت اسارته ادخال اولمشدر . عساکر چینهدن درت بش یوز قدری قبول اسلام ایش اولدقلرندن جزای اعدام و اسارتدن قورتلشدر .

{مطالعه}

جهانگیرخانک محمد سیدوانی اعدام ایدیشی مرقومک اهل اسلام - مدن آیرله رق چینلیره - دشمنه - فرار واندن اول اولدینی کبی اوتار یخدن صکره دخی اهل اسلام حقنده خیاتی ارتکاب و اختیار ایتسندن و چینلیلرک زماننده ایکن انلرک نامنه هر کسی آتش مظالم ایله یا قمش اولسندن ناشیدر .

تسلیم اولان برشهرک قوماندانی تلف ایتک هر نقدر موافق عدالت دکل ایسه ده مقتول مرقومک اوآنه قدر اسلام حقنده اجرا ایلدیکی مظالمه حدونهایت اولدینغندن اعدام ایله جزا ایدلمش و تلف ایتدیکی بیکارجه اهل اسلامک قانی یرینه - انلرک وارثلری اولان اهلینک آرزوسی اوزرینه - امر قصاص اجرا قلمش دیمکدر .

چین افراد عسکر په سندن برمقدارینک تلف و اعدام ایدلمسی انلرک نسدن اوکونه کلنجه به قدر پک چوق مظالم کورلیدیکی ایچوندر .

قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

نیلیسنک تحت اسارتیه ادخال اولنسی ایسه جزای اعدامدن قورتلد.
بچون حقلرنده برلطف ایدلش دیمکدر .

جهانگیر خان بوموقیت اوزرینه کاشغر کهنه شهرینی مؤبداً کندیسنه
تخت اتخاذ ایدوب یکی شهره طرفندن بروالی نصب وتعیین ایله اهلیدن
خیلی کسنهین داخل سلك عسکر ایدهرک تزیید قوت ایلدکن صکره
یکی حصار[*] شهرینه حرکت ایتش وجزوی برمدت محاربه ومحاصرهدن
سکره اوراسنی دخی ضبط واستیلا ایلشدر .

بو فتح اوزرینه مشار الیه برقاندھا شوق وجسارت کلهرك (یارکنند)
** شهر عظیمی ایله (بوسقام) [***] و(قارغلق) [****] وغومه [*****]
قصبه رینی وکاشغر قطعه سی داخلنده واقع (ختن) ولایت جسمه سنی وملحقاتی
شایان حیرت برصورتده کمال سهولته قبضه تسخیره کچیردی .

«دیگر بروایت و بیان حقیقت»

(مشارالیهک یکی حصار و یارکنند وختنی بالذات فتح انجیوب کندیسى دھا کاشغرک
یکی شهرینک محاصره سنده ایکن مذکور شهرلر اهالی اسلامیه سی کاشغرک محاصره سنی
خبر انچه چینلیلر علیهنده قیام ایدهرک کندی باشلرینه یانلرنده کی چین شهرلرینی ضبط
وچین عساکر و شهرلرینی کاملاً قتل وهدم ایتدکلری وحتی ایچلرندن بر خیلیسینی لاجل
المعاونه جهانگیر خان کونردکلری حقتده بر روایت وار ایسه ده بو روایت شایان اعتماد

[*] کاشغر شهرینک جانب شرقیسنده واقع اولوب شهر مذکورک التي ساعت وآق
صو شهرینک اون سکز کونلک بعدنده کائن در . یارکنند شهرینک طرف غربیسنده در .
** آق صو شهرینک اون سکز کونلک بعدنده کائن بر شهر جسم و عظیم اولوب
کاشغر و یکی حصار شهرلرینک شرق طرفنده واقع در .
*** یارکنند شهرینک بر کونلک مسافه سنده و جنوب شرقیسنده کائن در .
**** یارکنند شهرینک ایکی کونلک بعدنده و جنوب شرقیسنده کائن در .
***** یارکنند شهرینک التي کونلک بعدنده و جنوب شرقیسنده کائن در .

اولیوب راوینسك قطعه مذكوره احوالندن و او زمانى ترتيباتندن وقوف و معلوماتى اولديغى اعلام ايدر . مذكور ولايت و شهرلك جهانكبر خان طرفندن بالذات فتح و ضبط اولديغى و بونكده كاشغر يى شهرينك ضبطندن صكره وقوع بولديغى محقق اولوب بونلرده مسكون اولان اهالى اسلاميه ده اول وقت كنديلرينه خارجدن بر مشوق و امداد كلدی صورتده باشلى باشلرينه چينلير عليهنده قيام ايدهجك جسارت اولماغله برابر غلبه قزانهجق اقتدارده يوق ایدی . اول وقت ختن و باخصوص ياركندده بولسان عساكر چينهك مقدارى ايسه اورالرك اهالى اسلاميه سنى اختلادن منع و حين اقتضاده تاذيب ايدهجك بر درجه كافيه و كليده ایدی .

شوراسنى عرض ايدهيمكه جهانكبر خانك بوقدر مظفر بته سهولته موفق اولسى يالكرز كنديسنك اقدامات و تدابيرندن و ياخسود معيتمنده بولنان عساكرك ثبات و شجاعتندن ايلرو كليوب هر نرهك ضبطنه كيمش ايسه اوراسنك قارشو- سنده بولنان شهر اهالى اسلاميه سنك كنديسنى استقبال ايدوب معاونت لازمه ده بولمى سبيله حصوله كلشدر . مشار اليه بر شهرك ضبطنه مثلاً بيك كشى ايله قالقيشير ايسه اورايه وصولنده معيتمنده كى عساكرك مقدارى درحال اون بيك نفره بالغ اولور ایدی .

كاشغر قطعه سنك هر طرفنده بولنان اهالى اسلاميه چينليرك زنجير ظلم و غدرى التمدن قورتلق و هر زمان كورمكده اولدقلى حقسارت و مظالمك انتقامى المق آرزوسندن هيچ بر زمان واز كچماش ايسه ده حصول مقصده خدمت ايدهجك ايجلرنده مقتدر و فدا كار آدم كوره مدكلى و معامله سر كشانه دكل حتى چينليرك اداره سندن عدم ممنونيتى ايا ايدر معاملات قيام ايلدكلى صورتده اجرا قلناسن مظالمك تضعيف ايديله جكنى ييلدكلى اجلدن اعلان عصيانه جسارت ايده ميوب خواه و ناخواه اختيار صبر و تحمل ايلكده بولمشلر ایدی . جهانكبر خانك ظهورى ايسه عصيان و قيام و اخذ انتقام ارزولر بى موقع حصوله كتوره جكندن اوغرا دىغى محللرده مسكون اهالى اسلاميه كنديسنه طوعاً اظهار اطاعت و ايفاي خدمت ايدوب مشار اليهك

حصول فتوحاتی و تسهیل مظفریاتی امرنده فوق العاده سعی و غیرت
ایاشدر .

جهانگیر خانک کاشغر قطعه سندن ایشته بوسبیه مبنی برسرعتله قمع و ضبط
ایلدیکی محارر قطعه مذکورہ نك غرب و شرق جنوبی طرفلریدر . بومالك
مفتوحه غرب بدن شرق جنوبی به طوغری — یارکنندك براز انحرافی حساب
قائیدینی صورتده — برخط مستقیم مفروض اوزرنده کائن اولوب کاشغر
قطعه سنك سدسی و یاخسی نسبتنده در . شمال طرفلری چینیلرک النده اولوب
اورالینی ضبط ایتمکه وقت بوله مامش ایدی . بوقدر فتوحاته ایسه عزیزت
و عودت و محاصره و محاربه مدتله ضبط ایلدیکی محاررده الك آز دردر بشر
کوندن عبارت اولان زمان اقامتی ده داخل اولدینی حالده اوچ ماهده
موفق اولمشدر .

مشار الیه بوموقفیت اوزرینه پاینخت اتخاذ ایلمش اولدینی کاشغر شهرینه
عودت و بوقدر فتوحاتی ایلك دفعه لاق ایچون کافی کوروب معینده کی عسکر
خیلوجه یورلمش و ایچجه تلفات و یرمش اولدیغندن سنه آتیه ده بکیدن
فتوحاته چیقماق اوزره شهر مذکورده اختیار اقامت و ضبط ایلدیکی محارره
طرفندن برر والی تعیین ایله کاشغرده بولندینی مدت ظرفنده ترتیب عسکر
و تنظیم مهمات حرب و سفر ایچون صرف مساعی و قدرت ایلمشدر .

بوندن صکره طقوز ماه قدر کمال حضور و راحت ایله اوانکنار اولوب
بومدت ظرفنده کاشغر قطعه سنك هیچ بر طرفنده بلیه حرب و قتال دهشتنمای
ظهور و سالب راحت و حضور اولماش ایسه ده بوندن صکره یعنی قطعه
مذکوریه و ورودندن بر سنه صکره که ۱۲۴۱ سنه هجریه سی اواسطیدر
بکیدن محاربه باشلامشدر . شو بیله که :

مشار الیه کاشغر قطعه سنه و رودیله بوقدر فتوحاته نائل اولسی خبر
دهشت اثری بکینه و چین امپراطوری تا اوقوانغه پیدر پی واصل اولغله بو

خصوصی تذکره مأمور اولان مجلس وکلاده مشار الیهک فتوحاته اهمیت ویرلدیکی صورتده کاشغر قطعہ سنی کاملاً ضبط ایدہ جسکی بدیہی اولدیغی درمیان اولنہرق بونک ابتدادن قوه جبریہ ایلہ اوکی اتمسنہ قرار ویرلدی وایمپراطوره عرض اولندقدہ ضبط اولنان محلاک استرداد اولنسی و بوغانلہنک اورتہ دن قالدیریلوب مشار الیهک ہرنہ وجہلہ اولورسہ اولسون دردست ایدلسی حقندہ ارادہ قطعہ صادر اولدی .

بونک اوزرینہ یوزیک کشیدن مرکب برچین سواری اردوسی تنظیم و ترتیب وجہانگیرخان اوزرینہ سوق و تسریب اولندی . بواردونک عموماً سواری اولسی شمندو فرلک بولنامسی جہتیلہ چین کبی ممالک جسمیدہ سیار حالندہ بولنہ جق پیادہ اردوسنک پک بیولکصہوت و مشکلاتہ دوچار اولسندن و بونک لہ برابر نقدر اولسہ حرکتی سریع اولہ میوب طلب اولنان جہت و نقطہ یہ وقت وزمانیلہ وارہ مامسندن ناشیدر . مذکور اردو برمدت صکرہ کاشغر قطعہ سنہ واصل و ہیج بر پردہ توقف واقامت ایتکسنین طوغری (آق صو) [۴] شہرینہ داخل اولدی .

اشبو چین اردوسی (آق صو) شہرینی مرکز و مبدأ حرکت ایتخاذا ایدہ رک اورادن اوچ قسمہ تقسیم اولنوب ہر قسمک آیری آیری یوللردن کاشغر و یارکنند وختن شہرلی اوزرینہ حرکت ایتسنہ قرار ویرلدی . بر موجب قرار برنجی

[۴] یکی حصار شہرینک ازہجق جنوبدہ اولسی حسابہ قاتیلدیغی صورتدہ بر خط مستقیم مفروض اوزرنده کان اولان کاشغر و یارکنند و یکی حصار شہرلینک اون سکرر کونلک مسافہ لرنده و یکی حصارلہ کاشغرک شمال شرقیلرنده و یارکنندک شمال غریبسنده واقع بر شہر جسمیدر . اشبو آق صو شہرندن کاشغر قطعہ سنده کان ہر شہرہ یول اولدیغندن شہر مذکور قطعہ مذکورہنک مرکزی کبیدر .

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

قسمی ۱۲ بیک سواریدن عبارت اولوب قای بولیه (ختن) [*] ولایتی اوزرینه وایکنجیسی ایسه ۷ بیک سواریدن مرکب اولهرق آق صوبولیه یارکند شهری اوزرینه و اوچنجیسی دخی ۸۱ سواریدن عبارت اولوب مارال باشی بولیه کاشغر کهنه شهرینک جوارنده بولنان (یکی آباد) [**] قصبهسی اوزرینه حرکت ایلشدر . چینلیلرک کلکده اولدقارینی جهانکیرخانک والیلری کورنجه کندیلرنده مقابله به اقتدار کوره مامکله کال خوف ودهشتله کاشغره فرار ایلدیلر .

جهانکیرخان ضبط ایتدیکی محله وقتیه مقدار کافی عسکر براقدیغی جهتله انلرده کندی طاقی اولهرق والیلرک توابعیهله برابر اوچر دردر یوز نفردن عبارت آدم بولتمقده ایدی . اگر اورالده بشر اونریک عسکر بولتمش اولسه ایدی والیلر اهالینک معاوتیهله دشمنه مقابله به قالدیشر وشهرلری ترک ایله کاشغره کلوبده (چینلیلر طاغیری صحراری طولدیرهرق کلپورا بولیه مقداری پک چوق اولان دشمنه بزقارشو طوره مدق!) آوازه سیله هرکی خوفه دوشسیرمزل ایدی . بونلرک بو تواتری کاشغرده وعسکر یلننده زیاده سیله سوء تأثیری موجب اولوب اوکونه قدر کندیلرینی غالب کورنلر ارتق اندن صکره مغلوبیتی محقق کورمکه باشلدیلر . هرکی خوف ودهشت استیلا ایلش وذهنله چینلیلرک ناقابل مقاومت برقوت وکثرته اولدیغی یرلشمش ایدی .

[*] ختنک آوازه شهرتی بزم طرفله بیله کلشدر . وقتیه معمولات نفیسهسی جهتله بک بیوک اهمیت قزانش وبرخی انقلابیه اوغرادینی ومقدمکی منزله سسندن برچوق درجه اشافی به دوشدیکی حالدده شو عصرده کاشغر قطعه سنک اک اهمیتلی بر ولایتی بولنشدر . کاشغر شهرینک شرق جنوبیسنده کائن در . ختنک محاربات اخیرهسی حقدده کی تفصیلات ایلروده اعطا قلنه جقدر .

[**] نه اوفق ونهده بیوک بر قصبه اولسوب اللی النش خانه یی شامل وکاشغر شهرینک جانب شمال شرقیسنده کائن در .

بوحال ايسه عىسكەر يىنىندە اولان اعتماد نفس . اميد غالبيت . شجاعت . اتفاق . انتظامى بتون بتون محو ايتدى . عىسكرك هيئىتى دكيشدى . كوياكه مقدا بونجه محاربانه ثبات ايدىن و بوقدر فداكارلقدە بولنان بشقه براردو افرادى ايدى . هر كس بر بشقه افكارده اولوب هيچ بر كسه اولنه حق محاربده ثبات ودوامى خاطر و خيالنه كتير ميوب وجودلى ارتق لذت استراحتە اليشمش اولديغىدن تخلص نفسك چاره سنى دوشنير ايدى . بوحاللك نقدر فنا اولديغى ميدانده اولوب نتيجه و خيمه سى ايسه ايلروده كوريله جكدر .

جهانكبر خان چينليلرلك بويله پك آز برمدن كله جكلر ينى مامل اتمامش ايدى . كنديسنك برنجى خطاسى ايسه بويله رظنده بولنه رق ضبط ايتدىكى محلاره وقتيله عساكر لازمه اقامه اتمامسى واينكچىسى ده حكومتى دها هنوز تحكيم ايمه دن عىسكربنه لزومندن زياده يعنى طقوز ماه مدت استراحت و برمسى در .

چينليلرلك ختن و ياركىند اوزر ينه حركت ايدى برنجى واينكچى قول اردولى هدف حركتلى اولان محللارى واليسز وعسكرسز اوله رق بوم بوش بولدىلرچون سهولته ضبط وتسخير واهالى اسلاميه سنى مشارالهمه مقدا اطاعت ايتدىلرندن ناشى توبىخ وتاديب ايتش وارتق كاشغر اوزر ينه عزيمت ايتكه لزوم كورميوب اولدىلرلى محللاره قرار ايلشالردر . بونلك كاشغره كيتاملرى ضبط ايتدىلرلى محللارى محافظه سز براقامق واهالينك تكرر عصيانته ميدان و يرمامك اچوندر .

جهانكبر خان چينليلرلك كندى اوزر ينه بر بيوك اردو ايله كللكده اولديغى ودقيقه كچدكجه ياقلاشمقده بولنديغى پيدىر پى خبر آلمش اولديغى سندن دشمنه قارشو چيقمغه قرار و بردى . بناء عليه موجود اولان عىسكربنى جمع ايله ممكن مرتبه تنظيم واهاليدىن حرب وضر به مقتدر اولانلرندن برخيليسى ده معينده كى عىسكره ترفيق ايدوب چينليلره برآى مقابله كاشغردن چيقه رق شهر

مذکورک ایلروسنده بولنان یکی آباد قصبه سننه عزیمت واوراده نصب خیام
اقامت ایله دشمنک ورودینه انتظار ایلدی .
یارکنند وختن و یکی حصاردن کلان والیلرله توابعاتنک دشمنک کثرت
ودهشتنه دار مقدار حقیقیسنندن درت بش درجه مبالغه لی اولان افاداتی
اوزرینه عسکر ییننده حاصل اولان خوف ودهشت دقیقه کچدکجه ودها
طوغریسی دشمن تقرب ایتدکجه کسب شدت ایلکده ایدی . بوسبيله عسکر
محاربه به یک کولکسز برصورتده چیقمش وکنندیلرنده مقدمی شوق وغیرت
و ثبات وشجاعت کورلماکده بولنش ایدی . چینلیلرک اوچچی قول اردوسی که
۸۱ بیگ سوار یدن عبارت ایدی آز مدت ظرفنده ورود ایدهرک یکی آباد
قصبه سی قارشوسنده توقف ایلدی . مذکور قصبه یشکاهی میدان محاربه
اتخاذ اولنش اولدیغندن همان اوکون هراییکی طرف محاربه ایچون یکدیگرینک
قارشوسنده صف باغلدیلر . چینلیلرک ۸۱ بیگ سوار یسننه مقابل جهانگیر
خانک سلاحدست مقاومت اولان اهالی ایله برابر موجود عسکری (۵۰)
بیگ نفردن عبارت ایدی .

﴿ جهانگیر خانک انہزامی ﴾

عمومی محاربه باشلردن اول چینلیلر طرفندن اوق ویای ایله مجھن قالموق
طائفه سنندن براختیار و جهانگیر خان طرفندن دخی فیتلی تفنک وقلنج ایله
مسلح خوقند اھالیسنندن سعید اسمندہ کنج برآدم میدانه چیقدی . جهانگیر
خان طرفندن میدان کارزاره چیقان مرد دلیر هر نقدر شجاعت وجسارتنده
مانند شیر ایسدهده بوکی میدان محاربه لینی کورمدیکنندن حصمک حیل
و خدعه سنندن خافل ومواجهه سننده بولنان قالموق ایسه تیراندازلقده
واصول مبارزده غایت ماهر ایدی . بوسبيله هر قوم حصمک غفلتندن استفاده

ایدهرك بر حیه ايله خوقندلی بی شاشیردوب آتدیغی اوق ايله بیچاره بی درحال تلف و شهید ایشدر .

بوحالی جهانگیر خانک عساکری کوردکده دها چین اردوسنک وروديله کنسیدیلرنده حاصل اولان خوف ودهشت مومی الیهک شهادتی مناسبتیه بر قاندها کسب شدت ایتکله عساکر چینیهنک بر هجومی اوزرینه ارتق میدان محاربه ده ثبات ایده میهرك قراری فراره تبدیل ایتش و بر برینی چیکتر جهسنه رجعت ایشلردر .

دیگر بروایت کوره جهانگیر خانک بویکی آباد انهرامی عسکرك انده کی سلاحک او یغونسز واطاعتسز اولسندن ناشی وقوع بولدیغی وچینلیلرک منتظم اولوب حتی اللرنده طوپ دخی بولندیغی اکلاشلقده ایسه ده چینلیلر انتظامجه جهانگیر خان عسکرندن پک ایلروده اولدقلمی کی اللرنده طوپده یوق ایدی . خوقندیلر مقاومت ایده جک کی کورندکلمی حالده رجعت ایتلمی جهتیه سائر افراد عسکر یه نک انلره متابعت ایتدیکی حقنده اولان دیگر روایت افادات محرره بی تأیید ایدر . خوقندیلر مقاومت وثبات ایتوب دشمنله چاریشمه دن فرار ایلدیلر .

{مطالعہ}

(جهانگیر خان عسکرینک دوچار خوف ودهشت اولوب اردوکاهی براغهرق فرار ایتلمی سزاوار تقیحدر . بوحال ایسه عدم انتظامله برابر جهالتدن و افراد عسکر یه نک قوانین و نظامات عسکر یه ايله مقید اولماسندن نشأت ایشدر . شاهد فتح و ظفر انجق ثبات اقدام و جهد و اقدام ايله میسر اولور . عسکر ایچون رجعت و فرار مورث عار وثبات و قرار ایسه باعث افتخاردر .

اللی بیک اهل اسلام سکسان بیک چینلیدن — ولو بر قانچ چاریشمه ده زده نمش اولسه دخی — کیرو دوناملیدر . چونکه اره لرند پک چوق فرق اولوب چین اردوسنک حین مغلو بیتده یاردم ایده جک قوه معاونه سی والتجا ایده جک قلعلمی اولدیغندن جزوی

بر مغلوبیت کلیاً محو و مضحعل اولمیری بادی اولور ایدی . پکییدن و یاخود قولجه دن امداد ورودی فرض اولنسه دخی پک کج کله جکندن بونک هیچ بر فائده سی اولم ایدی .

واقعا اسلام عسکری چینلیله نسبتاً بر مقدار دون ایسه ده حقیقت حالده دشمنلرندن دها کثیر و قوی ایدی . چونکه کندیلر بونک بولندیغی نقطه نك اطرافنده کائن شهرلر و قریه لره ممکن برخیلی اهل اسلام وقوع بوله جق محاربه نك نتیجه سینه منتظر و حین حاجتده اردو کاهه کله رك خدمت ایتمکه حاضر ایدی .

آق سو واندن ایلر وده بولنان شهرلره کی چینلیلرک یکی آباد اوکنده بولنان چین اردوسته امداده کله یله جگری وارد خاطر اولسون شونک ایچون که کاشغر قطعه سنده واقع شهرلره بولنان عساکر چینیه نك مأموریتی انجق کندی شهرلرینی محافظه یه منحصر اولوب خارجه و حتی اگ یقین اولان شهرلرک امداد بینه کیماملری کندیلرینک عادت و اصولری اقتضاسندن ایدی . بواصول ایسه برشهرده بولنان چینلیلرک بولندیغی محلدن آزه جق آبر یله جق و یا قوتلرندن بر مقدار بیتی تفریق وارسال ایده جک اولسه لر اوراده بولنان اهالی اسلامیه نك قیامی ملحوظ بولنمندن ناشی وضع اولنمشدر .

چینلیلر عساکر اسلامیه نك فرار بیتی کورنجه در حال تعقیبه قیام ویتشد . کلر بیتی بلا امان قتل و اعدام ایتدیلر و اوکونلک قران کولنه [۱] قدر تعقیبه کافی کوره رك بیتی آباده عودت ایلدیلر . بر مدت راحت و آرام و کسب انتظام ایلدکن صکره حرکتله (دولت باغ) (۲) و (سرمندلر) (۳) و (قور

(۱) اللی خانلی برقریه در . اشبو قریه نك نامی محل مذکورده بولنان بر اوفق کولک اسمندن مأخوذدر .

(۲) برای بیتی خانلی بر قصبه در . محل مذکور یعقوب خان زماننده حکومت طرفندن اعمار اولنمش ایدی . بونام پک یکیدر . قصبه نك اولدیغی محله قدیمدن دیگر بر نام ویریلوب ویرلدی مجهول اولوب یعقوب خانک اوراده بر حقوق باغلی اولسی و مشار الیه کاشغر اهالیسی بینه (دولت) و (بدولتم) دینلسی محل مذکورک نام جدید مذکور ایله تسمیه سنده سبب اولمشدر .

(۳) بر قباچ قشلاغدر . یعنی هر بری اوچر دردر یوز خانلی درت بش کویلک محلدر .

خان) [۱] یولاریله کلهرك اوچ طرفدن کاشغر شهرینی تحت محاصره یه الدیلر . جهانگیر خان مغلوب اولوب کوزلی بیلمش و کندیلرنده کی اسکی انتظام و اطاعت قلامش بر مقدار ادمله دشمنه مقابله ایدهمیه جکئی و محاربه یه کیریشه میه جکئی اکلامغله ندما سندن یدی کشی ایله — هیچ برکسه نك خبری اولقسزین خفیاً — (قرانکه) طاغنه فرار ایلدی .

ایرتسی کونی عسکر و اهالی جهانگیر خانک فرار ایتدیکنی اکلامغله و ذاتاً جهانگیر خان اولسه ده اولسه ده دشمنه مقابله یه کندیلرنده اقتدار و جسارت بولنمغله شهرک قبوزینی چینلیله کساد ایتدیلر . چین عسکرینک باش قو- ماندانی اولان (جان جون) [۲] جهانگیر خانی سؤال ایلدکده اهالییدن فرار ایتدیکی جوانبی المغله و دردستیچون امر قطعی ایمراطوری اولمغله ارفه سندن (ایساق وان) [۳] و (خاص انبان) [۴] و (دواق انبان) [۵]

(۱) چفتای نسانده (قلعه) دیکدر . اشبو کله بعضاً قشله مقامنده ده استعمال اولنه . یور و او حالده (قورغانچه) دینه یور .

(۲) چیخه مشیر دیکدر . مرقومک اسمی هیچ بر پرده مقید اولدیغندن و کاشغر اها . لیسندن اوزمانه یتیشمش پیران بینده دخی رتبه سیله ذکر اولندیغندن اسمی یازیله مامشدر .

(۳) مومی الیه چین ایچریسنده ممکن اولان دورغایلدن اولوب چین حکومتی عسکرلکنه داخل اولمش و حسن خدمته مکافاة کنریسنه وانلق (یعنی اوچچی درجه ده ایمراطور و کیلی) رتبه سی توجیه اولتمشدر .

مومی الیه اسمی — مسلمان اولدیغیچون — (اسحق) اولوق کرک . لکن چفتایلر بینده (ایساق) صورتنده تلفظ اولندیغیچون بنده اووجهله یازدم . چفتایلر بینده اکثر کله نك تلفظی پک فر پیدر . مثلاً (سعید) کله سی (صید) صورتنده تلفظ اولنور . وانلق یالکز اهل اسلامدن اولان چین مأمورلینه و یریلور انبانلقدیر پیوکدر .

(۴) انبان جان جوندن اشاغی قوماندانلق رتبه سیدر . یالکز عسکری رتبه سی اولوب تورته ده اولانلر والیک ده ایدرلر . (خاص) قوماندانک چیخه اسمیدر .

(۵) انبان رتبه و (دواق) ده قوماندانک چیخه اسمیدر .

نام قوماندانلرک تحت اداره سنده اولهرق عسا کر کافیه سوق وارسال ایلدی. تعقیبه کیدن چین عسا کری ایسه (قرانکه) طاغنده مشارالیهی ندماسیله دردست ایدهرک جان جونک حضور یتنه کتوردیلر .

{ بیان حقیقت }

جهانگیر خانک دردست اولنسی حقیقده برقاچ روایت واردرکه انلری برربر یازمق اقتضا ایدر . برنجی روایت خلاصه اولهرق ایشته شومألدهدر : تعقیبه مأمور اولان اردو ایکی قسمه ایریلوب بری (اولوقچات) و (قونغیرون) دن دیکری ده (صارقول) یاننده (او پال) [۱] و (قرل - ارتا) بوغازندن کچمش ویانلرنده بر چسوق حیوانات وسائر اولهرق (تیسان - شان) [۲] طاغنده (آلایی) وادیسنده [۳] ایبرولوب اقامت ایتدکلی محلاک اطرافنه هجومدن محافظه اولنق ایچون دائره شکننده خندق قازمق کی تدابیر احتیاطکارانه اجراسیله کیجه لیه رک بوخالده آلایی اووه سنده یکر می کون مدت اقامت و جهانگیر خانک بولندیخی محلی کشف ایچون هر طرفه کوچک کوچک مفرزه لر ارسال ایلشادر . چین فرقه لری جهانگیر خانک (چاقاق) [۴] و (نارین) قلمسه لری جوارندن کیوب (طوبون)

(۱) شمیدی خالده قرق الی خانه لی برقر یهدر . کاشغر قطعه سنده او پال اسمنده برکوی دها واردرکه کاشغر شهرینک شمال شرقیسنده کآن اولوب برایی یوز نفوسلیدر . فقط بوراده مذکور اولان او پال کاشغر شهرینک جنوب شرقیسنده کآن در .

(۲) کوه آسمانی و یانگری طاغی معناسنه جبال مناسله در . بو طاغیرک اسمی کاشغر قطعه سنده و برلشدر یعنی کاشغره تیان شان دخی دینور . جبال مذکوره کاشغیرک شمال طرفلرنده کآن در .

(۳) آلایی طاغیرلی وادیبی . تره ک دوان نام یکیده واقع در .

(۴) یعقوب خان مرحوم محل مذکورک درجه اهبیتی بیلدیجه جهته اورابه زیاده .

منبعه طوغری چکلدیکنی خبر الدقلرنده (اولوقچات) دن کاشغره عودت و براز مهمات الدقدن صکره (طوبون) اوزریته حرکت ایتش و جهانکیر خانک رفقاسی ایسه دوچار خوف ودهشت اولغله جلهسی بردن فرار ایدوب جهانکیر خانی اویقوده ایکن دوستی (اویال) بکی اللرینی باغلیه رقی چینلیلره تسلیم ایلش و بو خائنه ده مکافاة اوله رقی (ختن) بکلکی ویرلشدر .
ایکنجی روایت موجبجه ایسه جهانکیر خان کاشغره شهرندن فراری کیچه سنده قرغزلک محل اقامتنه وارمش و قرغزل ایسه مشار الیهی طوتوب چینلیلره تسلیم ایلشدر .

اوچنجی روایت موجبجه دخی جهانکیر خان ۱۲۴۴ سنه هجریه سنده کاشغره کلهرک کاشغره یارکندی ضبط ایدوب فقط ختنک تسخیریه موفق اوله ماش و کاشغره جه استتقرار بنای حکومتیه موفق اوله میه جغنی اکلامنه له برکیچه ایچنده خوقنده عودت ایلش ایسه ده مؤخرأ خوقند خانی طرفه دن چینلیلره تسلیم اولمشدر .

(مشار الیهک ۱۲۴۰ سنه سنده ورودی وختی ضبطی محتاج اثبات اولیوب تواتر ایله ثابتدر . فرار بجه کلجه (خوقنده دکل) قرغزلک محل اقامتیه متمادیاً (حیوان ایله) کیدلدیکی صورتده ۲۴ ساعتده واریلور . قرغزلک محلنه فصل کیتدی؟ بونکله برابر قرغزلک بینلرنده قرابت وارایکن مشار الیهی چینلیلره تسلیم ایتسنه نه مجبور یتری وارایدی؟ تعقیبه مأمور اولان چینلیلرک احتیاطلرینه باقیلجه مشار الیهک براردو ایله کزدیکی اکلاشیله یور . اگر تکرار کاشغره اوزر بنه کلک تصورنده اولمش اولسه ایدی بیهوده یره اوتده بروده کرمیوب یاقرغزلری تکرار تشویق ایدر و یاخود خوقنده عزیمت ایلر ایدی . کندیسيله برابر بولنان واکلاشیلان چینلیلر ایله اوغراشمی اختیار ایدن عسکر محاربه ده ثبات ایده جکندن نیچون کاشغره محاربه سنده فرار ایلدی؟ حاصلی شور وایتلر بر برلرینی

سیله متانت و یرمش و اطرافه حاکم برطاق قله لر واستحکاملر انشا ایتد یرمش ایدی . بو جهته له اک مکمل حدود قره غولی اولوب دروننده یدی سکر یوز نفر عساکر مستحفظه ایله برخیلی طوب وار ایدی . کاشغره شهرینک غربنده اولوب خوقنددن کرک روسلرک و کرک خوقند . لیلرک ایده جی هجوم ایچون غایت رصین برنقطه مدافعه ایدی .

ناقض اولوب حقیقت حاکم کلیاً خلافی در . برنجی روایتده قبول ایدیله جک برجهت واریسه اوده مشار الیهک او یقوده ایکن دوستی او پال بی طرفندن چیلیره تسلیم اولنماید .

{ جهانگیر خانک عاقبت احوالی }

چین قوماندانی جهانگیر خانی برصورت محقرانه و ذلیلانه ده مقیداً واق صویه قدر اون سکر کونلک بولی پیاده اوله رق یور تک کی انواع اذا وجفا ایله پکینه کونردی مشار الیه اق صوده تیوردن بر قفس ایچنه قونوب پکینه اوله جه کیمشدر .

تیور بر قفس ایچنده اوله رق پکین اها الپسنه سیر و تماشا ایتدی برلدی کاشغر قطعه سنک بر قسمنده اولان مدت حکومتی (۱۲۴۰) سنه سنندن (۱۲۴۱) سنه سنه قدر بر سنه کامله دن عبارتدر .

ایمپراطور (تا او قوائغ) مشار الیهک نصل آدم اولدیغنی کورمک ایچون حضورینه چیقارلسنی امر ایش ایدی . حالبوکه چین و کلاسی ایمپراطورک مشار الیهی کوردکده نه ایچون حکومت چینیه علیهنده بولندیغنه دائر ایراد ایتدی ملحوظ اولان سوائنه (اهالی اسلامیه تک شدت مظالم ایله ازلدیکی و حکومت چینیه دن خشنود اولدیغنی) جوانی اله جغنی و بو ایسه ایشلرینه کلیوب کنندی بقا و حیاتلرینک دوچار تهلکه اوله جغنی نیلسدکاری جهته بوباده برچاره و تدبیر ارادیلر و عاقبت بولدیلر . شویله که جهانگیر خانه انسانک عقل و فکرینی ازاله ایده جک و اداره کلامدن عاجز اولسنی موجب اوله جق برنوع مایع ایچیرلش وانک تأثیرله در حال بیچاره تک لسانی طوتیلش ایدی . چین و کلاسی مشار الیهی بو حالده ایکن ایمپراطورک حضورینه عرض ایتدیلر . مشار الیهک لسانی طوتیلش اولمقدن بشقه حضور ایمپراطور یده برده اغرنندن فنا حالده کوپوک کلش و کندیسنده نه افهام ونه ده تفهیم مر امه حال واقتدار

قلماش ایدی . او حالده ایکن دخی ایمپراطور کندیسنه برچوق سؤال ایراد ایلش ایدی . لکن جهانگیر خانک عقلی باشنده اولندیغی واداره کلامه مقتدر بولندیغی جهته سؤالر جوابسز قلمشدر . نهایت پارچه پارچه کسلیسنه قرار و یریله زک اول وجهله مشار الیه زمره شهاده الحاق ایدلشدر .

{ جهانگیر خاندن صکره کاشغرک حالی }

بو غائله کاملاً بر طرف اولدقدن صکره چینلیلر کاشغر و یارکند و یکی حصار وختن شهرلرنده بولنان اهالی اسلامیه دن مشار الیهک طرفدارانندن اولانلرک وعصیان واختلالده ایلرو کیدنلرک ترتیب مجازاته باشلیهرق بو قیلدن اولانلرک بر خیلینسی قتل و اعدام و برمقدار بنی حبس و تسجین ایلد . کلری کبی بیچاره لک کافه اموال و املا کی دخی ضبط و مصادره ایلشدر . کاشغر آتش عصیان خوقند طرفندن اشغال اولندیغی جهته خوقندلیلردن انتقام التیق اوزره کاشغرده تقدر خوقند تجاری و اهالیسی قلمش ایسه کافه سی حبس و توقیف و ماللری در حال ضبط اولمشدر . خوقنده اولان رابطه و احتیلاط قطع اولمش و کاشغردن خوقنده و اورادن کاشغره امتعه نقلی تحت ممنوعیتله التمشدر .

مرقوم جان جون اهالی اسلامیه نک کوزلر بنی شدت ظلم و تعدی ابله ییلدر دقدن یعنی انلری ایستدیکی کبی ازوب تحت اطاعتله السدقدن صکره کاشغر یکی شهر بنی ییقدیروب اولکنندن دها زیاده متین و مستحکم اولیق اوزره یکیدن بنا و انشا ایتدیرمشدر . بونک کرک هدمنده و کرک تکرار انشاسنده اهالی اسلامیه کاملاً ! و جبراً ! و قهراً ! و مجاناً ! استخدام اولمشدر !

چین قوماندانی شهر مذکورک اتمام انشاسندن صکره برمقدار عسکرله

پکین جابننه عودت ایلش و کهنه شهره (ایساق وان) و یکی شهره دخی (جادارین انبان) نام کسنه لری والی نصب و تعیین ایله مملکتی محافظه و بر دشمن ظهورنده مقابله ایتمک اوزره پکیندن برابر کتیردیکی عسکرک قسم کلیسی براقشدر .

{ ورود حق قولی بیکباشی و خواجه یوسف }

بوندن صکره ایکی بچق اوچ سنه مدت کاشغرنک هر طرفی ایستر ایستز چینلیاره اظهار روی اطاعت ایدهرک بو سببیه قتالندن قورتلق کی مطهر نعمت و راحت اولمش و هیچ بر طرفدن شراره اختلال ظهور ایتیموب اولدقجه آسوده بر حالده اوله رق وقت کچمش ایسه ده اوچ سنه دن صکره قطعه مذکورهنک حوالی غریبه سنده ناره حرب و قتال یکیدن کسب اشتعال ایلشدر شویله که : (۱۲۴۴) سنه هجریه سنده خوفنده بولنان خواجه لردن (خواجه یوسف) ایله طاشکنند امر اسندن (حق قولی بیکباشی) نام کسنه لر خوفند و طاشکننددن باشلرینه طوپلیه بیلدکلری بر مقدار ادمله کاشغر قطعه سنه داخل اولدیلر . (اشبو خواجه یوسفک — خواجه اولسی حسینیله — جهانگیر خانک بیوک قرداشی اولان (مدیوسف) اولسی خاطره کلور . فقط مشار الیهک قرداشی اولدیغی حقیقده قناعت بخش اوله جق صورتده معلومات یوقدر . اسملرده مشابعت اولدیغیچون جهانگیر خانک قرداشیدر ظن ایدرم . ظن عاجزی بی مرتبه تحقیقه ایصاله مدار اوله جق برشی و ارایسه اوده خواجه یوسفک محذوم اعظمک و اوقدر اوزاغه کیدلیو یده ده یقینی ارانلدیغی صورتده یوقارولرده ذکر اولنان آباق [*] خواجه نک سلاله سندن اولسیدر)

خواجه یوسف ایله حق قولی بیکباشی قوه موجوده لرینی ایکی قسمه تقسیم ایلوب بر قسم جزو یسینی خواجه یوسف استحباب ایدهرک کاشغرنک کهنه شهرینی و دیگر قسم کلیسنی ده حق قولی بیکباشی زیر اداره سنه الهرق

(*) عباق صورتده دخی تلفظ اولنه یور و بعضیلر آفاق دیور ایسه ده طوغر یسی آباق در . مشار الیه کاشغرده مدفوندر .

یکی شهری تحت محاصره به آلدیلر . کهنه شهر اهالیسی خواجه طرفلوسی اولوب چینلیسارک غدر و مظالمندن قورتلغسه تشنه اولدیغی جهته شهری درحال خواجه یوسفه تسلیم ایتدیلر . شهر مذکورک چینلیلر طرفندن والیسی اولان ایساق وان شهرک تسلیمسه دائر اهالیجه حاصل اولان ارزویه - حسب السدیانه - روی موافقت کوسترمش و یاخود بوبابه مخالفتک فائدهسی اولیوب منتج مخاطره اوله جغنی بیلدیکیچون موافقت ایتش ایدی .

یکی شهر غایت متین و مستحکم اولدیغی و دروننده برخیلی چین عسکری مسکون اولوب مقدارلری و مهمات و ارزاق و سایر لوازماتی خارجدن کله جک دشمنه برخیلی زمان مقاومت ایده جک درجه ده بولندیغی جهته چینلیسار کندیلرینه فتور کتورمیوب حق قوی بیکباشینک عسا کرینه قلعه برجلرندن مقابله ایتدیلر . حتی بر مقصداری بر ایکی کره قلعه دن چیقوب محاصرین اوزرینه هجوم ایتسار ایدی . لکن قلعه دن چیقانلر اچروده بولسانلرک عسری نسبتده اولدیغیچون هر هجوملرنده مغلوباً رجعت ایتساردر . اگر کاملاً طیشارویه چیقوبده هجوم ایتش اولسه ل ایدی کندیلرینه نسبتله بر قئه قلیله دن عبارت اولان حق قوی بیکباشی عسا کرینی همه حال منہزم و پریشان ایدرلر ایدی .

چینلیلر مقابله ده پا برجای ثبات اولدقلری و کندیلرینه ذره قدر فتور کتورمیه رک مقابله ده دوام ایتلری سببیه حق قوی بیکباشی شهر مذکورک ضبطنه موفق اوله مامش و فقط بتون بتون ده شهرک ضبطندن مأیوس اولیوب بو مقصدینک موقع حصوله و صولچون اوغراشقمده بولنش ایدی .

مطالعه

طوغر یسی چینلیلرک دوچار خوف و دهشت اولیوب و اظهار جانت ایتوبده بویله بولندقلری شهری صوک درجه ده قدر محافظه ده سعی و اقدام و هر حالده دشمنلرینه تسلیم اولغی

تاریخ قسمی کاشغر اون اوپنجی عصر

ورجعت و فرار ایتمی قبول ایتمهرك محار بده ثبات و دوام ایتمی شایان ستایش و آفریننده
بر حال که نفس الامرده مقبول اوله دشمندن صادر اولسه دخی انی تحسین ایتمک حقا.
یقشناس اولانلرک لندن کلز .

جهانگیر خان معیتنده اولان اللی ییک اهل اسلامک یکی آباد قصبه سی پیشکاهنده
سکسان بیک چین عسکرندن قورقهرق فرار ایتمیله چینلیلرک اکثر محله واقع اولان
ثبات و دواملرینی موازنه ایدر ایسک اولکیسینی شایان تقبیح و ایکنجیسی سزاوار تحسین
بولورز .

خواجه یوسف اهلیدن برخیلینسی کنندی عسکرینه ضم و علاوه ایله
تزیید قوت ایلدکن صکره یکی شهر اوزرینه حرکت ایلسدی . حق قوی
یکباشینک عساکری بوکره ورود ایدن خواجه یوسف عساکریله برلشدکه
مقدارلری کسب تکثر ایتمدیکنندن کندیلرینه غیرت و جسارت کلهرک امر
محاصره یی تزیید و چینلیلری برقاندھا تضییق ایتمیلر .

حقیقت بودفمه شهر مند کورک^۱ ضبیطی ایچون بوایکی ذاتک و معیتلرنده
بولنان عساکرک^۲ صرف ایلدکلری مساعی^۳ فوق العاده — اوآنه قدر امثالی
نامشهود اولوب همان طوق بشرک^۴ خارچنده در — دینسه خلاف سویلنلماش
اولور . ترک خواب و حضور ایدرک کیجه لی کوندزلی متمادی سسکر آی قدر
شهری تضییق ایله اره صره عمومی و شدتلی هجوملر ایلدکلری حالده قحوظ نظر
میسر اوله ماش ایلی . اوت یکی شهر سسکر آی محاصره یه تحمل ایتمدی
و مسلمانلرک مساعی^۵ واقعه سنندن هیچ برئمه حاصل اولدی . نهایت مومی
الیهما شهرک یانندن جریان ایدن نهری کمال کلفت وزجت ایله باغلیه رق
شهرک درونته آقتمغه قرار و پروب اول وجهله اجرا ایلدکلرنده شهرک درونی
صو ایله طولغه باشلدی .

بونک اوزرینه چینلیلر چاروناچار شهری تسلیمه قرار و یردیلهر و استیمانه
قالقیشدیلهر لکن اوزاقدن برطاقم چین عسکرینک کلکده اولدیغی کوریلنجیه
ارتق شهری تسلیمدن صرف نظر ایله عساکر امدادیه نک برآن اول شهره وصو-

لنه چار چشمه منتظر اولدیلر . کلکده اولان چین عساکری ایسه کاشغر شهرینک اوچ بچق ماه مسافه سنده واقع قولجه [*] والیسی اولان (شوجو- نیق طایبق) نام جان چون طرفندن (تائک درین انبان) قومانداسنده اوله رق کاشغر شهرنده محصور اولان عساکر چینیه امداد اولق . اوزره ارسال اولمش ایدی . بو عساکر امدادیه ایسه اللی بیک نفر دن مرکب برچین سواری اردوسی اولوب برآن اولیکی شهری تحت محاصره دن و کهنه شهرینی خوقندیلرک دست استیلا سندن قور تارمق ایچون سرعت حرکتلرینی کیتدکجه تزید ایدهرک کمال شدت و دهشته ایلرولمکده بولمش ایدی . بونلرک سبب و صورت ورودی شودرکه :

خواجه یوسفله حق قولی بیکباشینک کاشغره ورودلری و سربعاً کندیلر- یته امداد اولمشی بیکی شهر چینیلیری طرفندن احوالی قسم نایده بیان اولنه جق اولان وقتادلی تاتار تعبیر اولنان تاتار مخصوص ایله یدی سکن ماه مقدم قولجه ایالتی والیسنه عرض و اشعار قلمش و ایشته بوخبر اوزرینه والی مذکورده کاشغره عساکر امدادیه کوندرمش ایدی .

بیکی شهرده بولنان عساکر چینیه نک طول مدت محاصره یه تحمل ایله مقابله ده ثبات و دواملری کندی حقلرنده خیری اولوب عساکر امدادیه نک ورودینه قدر وقت قزانش و شهر تمام تسلیم اولنه جق ایکن چین اردوسی کلوب یتشمش ایدی . اکر حق قولی بیکباشی ایله خواجه یوسف شهره صو صالیو یرمک تدبیرینه ده اول و حتی برقاچ کون مقدم تثبیت ایش اولسه لر ایدی شهرک ضبط و تسخیری میسر اولور و عساکر چینیه امدادیه ده وقت وزمانیله یتشمز ایدی . شهر تسلیم اولدقدن صکره ایسه کلان عسکردن چوقلق قورقلر وانلره جواب و یرمک و رجعتیه مجبور ایدلک قولای اولور

(*) کاشغر آسیای وسطی اهالیسی بینه اکثریا قاف یرینه (غ) ایله غولجه صور- تنده تلفظ اولنه یور .

ایدی. هر نه ایسه لوحه قدرده مومی الیهمانک موفق اوله ماملری مقید و محرر
ایمش که کتدیله نجه فائده لی اولان تدبیره الك صکره تشبث ایتدیله .

بیوک برچین اردوسمنک کلکده اولدیغنی خواجه یوسف ایله حق قولی
بیکیباشی کورنجه محصور اولان چینلیله کلانلره برلشدیکی صورتده مقدارلی
تکثر و تزیید ایده جکئی و حالبوکه بونلره مقابله یه مقتدر اولدقلرینی ا کلامغله محلا
ربه به جسارت ایده مامش و سکر آئی مدت محاصره و هجوم ایله تسخیر یچون بونجه
زحمت و مشقت چکدکلری شهر مذ کوری ترک ایله حتی کاشغر طو پراغنده
طوره میوب کهنه شهر و اهالیسنی اویله یوز اوستنه براغهرق برابر کتیردکلری
آدملره خوفند طرفنه طوغری فرار ایشلردر .

مومی الیهمانک فرار ایتلری اوزرینه یکی شهر تحت محاصره دن قورتلدی.
ارتق کهنه شهر اهالی اسلامیه سنده شهری چینلیله تسلیم ایتماک و عصیان
و عنادده ثبات ایتک ایچون جسارتیمی قالدور ؟ بیچاره مسلمانلر چار و ناچار
شهری تسلیمه حاضر بولندقلرینی چینلیله عرض و اشعار ایتشله ایدی. تانک
درین انبان ایسه کهنه شهر اهالی اسلامیه سندن مومی الیهمانه تبعیت ایله
شهری تسلیم ایتک تهمتیه مضمون بولسانلری برر برر طوتوب (بلاتدقیق
و محاکمه) همان صلب و اعدام ایله اموال و املاکی غارت و یغما و اولاد
و عیالنی دخی قتل و افنا ایتشدر !!

(تانک درین انبان) سالف الذکر ایساق وانی خواجه یوسفه شهری تسلیم
ایلدیکندن ناشی تلف ایتک ایستمش ایسه ده ایساق و انک رتبه سی اولان و انلق
[۱] رتبه سنک تانک درین انبانک رتبه سندن بیوک اولدیغنی و ایساق وان ایسه
[۱] و انلق رتبه سنه تانل اولان آدمه چین امپراطوری ارقه سندن چیقاردیغنی البسه
رسمیه سنی (که صاری و یاقرمزی ایپکدن منسوج اولوب اوزرینه بنه ایپکدن برطاقم
رسمل نقش اولمش برخرقه در) بخش ایدر . و انلق ایچون آروجه بر فرمان وارددر . و انلره
(اوتاجون - صو) تعبیر اولنان زمر ددن یو وارلق برته لک و یریلیر . انی قالاغک تهپه سنه
قورلر . و یانته ده طاووس تو بی طاقرلر .

(شهرک تسلیمنه بن سبب اولدم) دیمیوب (اهالینک میلاننه قارشو کله مدم) دیه بوايشده کنديسنگ ذره قدرمدخلى اولمديغنى ادعا ایلدیکی جهتله اولدیره مامشدره. بودفعه دخی کاشغر شهرلی یکیسدن چین حکومتک زیر اداره سننه کچمش وکاشغر شهرلیته برطاقم استحکامات دها علاوه اولنوب هر بررلیته لزومی مقدار چین عسکری برلشدیرلشدر .

{ چینلیلرک خوقند خانلیله معاهدهسی }

هجرتک ۱۲۴۶ نجی سنه سنده خوقندلیلر ایله قرغزل ییننده باب محاربه آپیلدی . اول وقت خوقند خانی محمد علی خان [*] اولوب مشار الیهک مساعی واقعهسی سایه سنده خوقند حکومتی بر زمان دوشمش اولدیغی درکه عجز وضعیتدن چیقهرق کوندن کونه کسب قوت ایلکده بولنمش ایدی . خوقند عساکری اقدامات مترایده اجراسیله محاربات واقعه نک جله سنده قرغزله غلبه ایدوب نارین منبعلیته قدر ایبرولدیلر . وقولجه ایالتندن دخی برمقدار محلی اشغال ایلدیلر . چینلیلر خوقندلیلرک کسب قوتله کوندن کونه فتوحات وغلباته نائل اولمیرینه وحدودلی اوزرنده بودرجه ده ایبرولمکله برابر قولجه ایالتنه ده صارقندیلق ایتمیرینه سس چیقاره مامش ایدی . چونکه کندیلری اول ارهلق پک زبون بر حالده بولتمقده ایدی .

خوقند عسناکری استیلا ایلدیکی محللرده ابتداری موقه کبی اقامت ایلدکاری حالده مؤخرأ یعنی (۱۲۴۷) سنه هجریه سننده حدود اوزرنده بعض قلاعک بنا وانشاسنه قیام ایتمیرندن بو استیلانک موقت اولمدیغی اکللا.

(*) مشارالیه غایت جسور وجنگاور واقرائی حکمدارله نسبه صاحب فضل وهزایدی . ملتک نائل سعارتحال و دولتک و اصل مرتبه کال اولسیچون پک چوق چایشمش وهرکی برده اژه نظام وانتظام التمه المشدر

شلش ایدی . انشا اولسان بوقلاع واستحکاماتک الممسی (قورتقا) (*)
و (طاش قورغان) (**) درکه برنجیسی (نارین) اوزرینه حاکم وایکنجیسی
ایسه (پامیر) تپهلرینک جنوب اتکلرینه ناظر ایدی .

شوموقعار ایسه فن حرب نقطه نظرندن باقلدیغی صورته الکه مهم
اولوب اوراره قلاع انشاسی چینلیلرک کوسلرینه خنجر صوغله برابر
اولدیغندن کاشغرده کی حکومتلری دائمی برحال تهلیکه ومخاطره ایچنده
بولنمده وکاشغرده بولنان مأمورین چینیه ایسه هرکون زوال حکومتلری
اندیشه سیله بیحضور اولمده ایدی .

چینلیلر خوقندیلر وخواجهل وقرغزلر کی اوچ دشمنک اوچنسه بردن
جواب و برمک مشکل اوله جغنی وخصوصیه خوقندیلر ایله محاربه یه کند-
یلرنده اقتدارک بولمدیغنی کورنجه مخاطره یی دفع ایتمک و بوسبیله دیگر دشمنلر-
ینک سیلابه تجاوزاتندن قورتلوق ایچون مسلك مدارای الترامه مجبور اولدیلر
و بناء علیه ۱۲۴۷ سنه هجریه سنده محمد علی خانه - عقد مصالحه ضمیمه -
برهیئت سفارت اعزام ایلدیلر . چینلیلرک مطلوبی یالکر خوقند عساکرینک
حرکات استیلا کارانه یی ترک ایتمسی اولیوب عقد اولنه جق معاهده یه خوقند
خانلقنک قرغزلره خواجهلرک تجاوزاتی منع ایتمسی داخل ایتمک ایستدیلر وبوکا
مقابل کندیلرینک ده ابراز سماحتده بولنه جقلرینی بیان ایلدیلر .

محمد علی خان چینلیلره بیهوده یره اوغراشمقدن وخواجهل وقرغزلر کی
تشبثات واقعه لرنده مظهر موفقیت اوله میان بر طاقم ادملرک منافعه خدمت

(*) کاشغر شهرینک شمال طرفنده وقطعه مذکورنک حدودنده واقع اولوب غایت
متین برقلعه مستحکمه ایدی .

(**) اشبو طاش قورغان (طاش) ایله (قورغان) دن مرکبدر . قورغان چغتایچه
قلعه معناسته اولدیغندن (طاش قورغان) طاش قلعه دیکدر . کاشغر شهرینک جنوب
طرفنده کائن اولوب بونامده اولان کوی ایچمه پوکدر .

ایمکن ایسه کندی منافعنه خدمت ایتمکی و حرباً قرانیله جق منافعک بش التی قاتنی قرانمخی موافق عقل و حکمت بولغله چینلیلرله اوزلاشمغه قرار وردی و بوجهته کندیسیده بر هیئت سفارت ترتیب ایدرک پکینه اعزام ایلدی . خوقند هیئت سفارتی تجارندن عالم شاه (۱) ریاستی تحتنده اوله رق مأمور یترلرینی حسن ایفایه و حکومتلرینه نافع برطاقم موادی معاهده به ادخال ایتمکه موفق اولدی . معاهده نامه برچوق موادی حاوی اولوب اک مهماری شونلردرکه بوجه زیر مختصراً بیان اولمشدر :

(کاشغر . بی حصار . ختن . آق صو . یارکنده . قولجه . اوچ طور فان شهرلرینه غرب طرفندن ادخال اولنه جق اشیا تجاریدن آنه جق کرک رسمی چین دولتی طرفندن خوقند حکومته ترک اولمش اولدیغندن کرک رسملرینی طوبلامق ایچون خوقند خانلنی طرفندن مذکور شهرلرده بر تجارت مأموری اقامت ایدرک و بومأمورلرک جمله سیده کاشغر شهرنده مقیم اوله جق مأمور مخصوصک تحت نظارتنده بولنه جقدر . مذکور شهرله کله جک خوقند و آسیای وسطی اهالیسی کرک امور ضابطه و کرک امور اداره جه بومأمورلرک حکومته تابع اوله جق و کاشغر شهرنده اقامت ایدرک مأمور مخصوص ایسه خوقند خانلنک پولتیقه مرخصی بولنه جقدر . خوقند خانلنی ایسه بو قدر امتیازات و منافعہ مقابل کاشغر علیهنده بولتیغه جق کبی خواجهری دخی دقت و نظارت مقامیه آتنه آلوب بونلرک کاشغره هجوملرینه حتی خوقند طور اغندن چقمیلرینه مانع اوله جق و فرار ایتمک ایستدکلی حالده درحال آنلری تحت توقیفه آله جقدر .)

معاهده تاریخندن تخمیناً سکرز ماه صکره یعنی هجرتک ۱۲۴۸ نجی سنه . سنده عالم شاه کاشغره پولتیقه مرخصی تعیین اولندی . مومی الیه خوقند دلایلره ویریلان امتیازاتی کوندن کونه توسیع ایله حکومتک قدر و شاننی محافظه به چالشمش و موفق ده اولمشدر .

خوقند حکومتک نفوذی کوندن کونه ترقی ایش اولدیغندن حکومت

(۱) مومی الیه غایت عاقل و حقیقه اسمی کبی عالم بر مرد کامل و بونکله برابر ملت و دولته ده صادق ایدی . خوقند خانلنک چینلیلر نظرنده قراندینی اهمیت فوق العاده باشلوجه مومی الیه کوه نظقیه و تدابیر حکیمانه سی سایه سنده حاصل اولمشدر .

مذکورہ عقد اولنان معاہدہ نك محافظہ احكامی منافی اقتضاسندن عد ایله
خواجه لری نظارت شدیده و بر دقت متادیه التنه آهرق چینلیار علیہندہ
وقوع بولہ جق هر نوع تشبثاتی منعه چالیشمشدر . بوحال ہجرتك ۱۲۶۲ ہجری
سنہ سنہ قدر دوام ایوب كرك کاشغر و كرك خوقند خانلغی مستفید اولمشدر .
کرچہ ۱۲۴۷ سنہ ہجریہ سندن طقوز اون سنہ صکرہ آسیای وسطی
اهالی اسلامیه سی بینندہ جبل متین اتفاقیه صارلق وهر کون بر کونا مظالم
کورمکده اولان کاشغر اهالی اسلامیه سی چین زنجیر تحکمنندن قور تارلق
فکری او یانمش ایسده اخلاق خیلی زماندنبرو تغییر ایش اولان آسیای وسطی
اهالیسی شوقدر جق انتباه اوزر ینسه افکاری در حال افعاله تحویل ایده .
مامشدر . بو فکر اتحاد ایسه کندیلکنندن میدانہ کلش بر شی اولیوب اول
وقت هنوز بخارا موقع امارتنه کین (نصر الله خان) (*) نام امیرك اقدامات
واقعه سی سایه سنده حصوله کلش ایدی .

مشار الیه اسلامك کوندن کونه کسب ضعف ایتکده اولسی ینلرنده
اولان اتفاق واتحادك مبذل تفرقه وتضاد اولسندن ایلوو کلدیکنی اکلا یهرق
اسلامه بر خدمت ایتک ایچون اول باول افراد ملته لزوم اتحادی اکلاتمغه
قالیشمش و بناء علیسه حوزه حکومتنده بولنان محله طرف واعظلر
تعینیله دین مبین اسلامك ایجاباتندن اولان مکرم اخلاق واتحاد واتفاقی
تبعه سنك افکار ینه القایه چالیشمشدر .

بخارانك آسیا اهالی اسلامیه سی بینندہ مقدس ومعزز بر محل اولسی
واوراده بك چوق زیارت محللر ینك بولنسی حسبیله آسیانك هر طرفندن

(*) بخارا امیری اولوب روسلرله بر قاج محاربه سی ونهایت مغلوبیت واقعه سی اوزر ینه
معاہده سی سبیله مشهور اولان (مظفر الدین) خانك پدیدر . مشار الیه احوال زمانه یی
تمامیله عارف ایدی . فضیلت ذاتیه سی جهتله کسب اشتہار ایش و بخارانك عموم آسیای
وسطی حکومتلریچون مرجع و حاکم اولسی ادعاسنی عمومہ قبول ایتدیرمکه موفق اولمشدر .

دائمی صورتده کلان زوار بخارا ده اولان واعظلرک اتحاد واتفاق اسلام حقنده اولان وعظلمر بنی کمال تهالك ایله استماع ایدر والدقلمری فکری کنندی مملکتلرینه عودتلهزنده وطنداشلمرینه دخی القایلرایدی. ایشته بویله بویله بخاراده حاصل اولان فکر اتفاق آسیمانک هر طرفنه منتشر اولهرق قطعهُ مذکورهک بر مدتدنبرو خواب غفلته یاتمش اولان اهالی اسلامیهسنی بر دنبره اویقودن اویاندیردی

بونک ایجاباتندن اولهرق کاشغر اهالی اسلامیهسی بالاخره چین مظالمندن قورتیله جق ایدی. لکن بر ایشک وجو بنی تصدیق بشقه واو ایشک موقع فعله وصولنه چالیشیق بشقه اولد یغندن آسبیاده یواش یواش پیدا اولوب بالاخره اطرافسه دال وبوداق سالان شجرهُ اتفاق مطلوب اولان ثمره بی حصوله کتیره مدی. چونکه آرزوی عمومی به توفیق حرکت ایله فعلیاته تشبث ایده جک ایچلرنده فعال بر آدم ظهور ایده مدی.

حاصلی ۱۲۴۷ دن ۱۲۶۲ سنه سی اواخرینه قدر کاشغر چین ایمراطوری (هیان قونغ) ک (*) زیر اطاعتنده قلوب خارجدن هیچ برکونا تسلط وتعرض وقوع بولمیدیگی کی اهالی دخی ارتق عصیان واختلاله قالفیشماه شدیر (کاشغرک آسوده برحالده بولنسی بر قاج اسبابدن ایلوو کلوب برنجیسی خوقندله چینلیلرک اتفاق ایتمی ودیکر لریده کاشغر لیلرک ضعیف وناتوان ومظالم چینیه دن خائف وهراسان وهججوار حکومتلرکده اواشاده دوچار غوائل وکرفتار مصائب اولمیدیر. اویله ایسه برارده اوچهنلره نظر ایده لم.)

{ چین }

چینلیلرک باشلرینه مدت مذکوره طرفنده یعنی ۱۲۴۸ سنه سنده بر خالته آچیلشیدی که بوده ۱۲۷۷ سنهُ هجریه سنده وقوع بولان مغلوبیت عظیمه. (*) مشارالیه ایمراطور (تاوقوانغ) ک وفاتیه ۱۲۵۷ سنهُ هجریه سنده ایمراطور اولوب یکر می سنه مدت اجرای حکومت ایلدکدن صکره هجرتک ۱۲۷۷ نجی سنه سنده ایمراطور لغی اوغلنه ترک انلشدر. ترک حکومتدن برسنه صکره وفات ایلدی.

لر ینک بر مقدمه سی ایدی . چین حکومتی او زمانلر ده پک ضعیف بر حالدہ اولوب آفات سماویہ وارضیہ ممالکی خراب ایتیش و اوتہ ده برودہ اوفق تفک اختلاللرک ظهوری ارکان حکومتی بتون بتون شاشیر تمش ایدی . بوکامنضم اولوق اوزره انکلیرلزله ده بجرأ محار به یه مجبور اولدی (محار به نك باشلوجه سببی چین حکومتک افیون ادخالاتی منع ایلمسی ایدی .۱) محار به نك دها ابتداسنده غلبه انکلیرلز طرفنده فالغله چینلیلر مغلوبیت بحر یه لر ینک اجیسنی چیقارمق ایچون چین ممالکننده بولنان انکلیرز ابنیه وتأسیساتنی کلیأ احراق ونخریب ابتدیلر . لکن انکلیرلزک بونک اوزرینه (قانطون) (*) شهرینی طویه طوتهرق تضییق ایلمسی باعث دهشت اولغله نهایت التی ملیون ریال تضمینات اعطا سسیله (هون - قونغ) (**) جزیره سنک انکلتره یه ترکنه مجبور اولدیلر

ایشته بو وجهله عقد مصالحه اولمش وقطع اولنان معامله تجاریه یکیدن باشلش ایسه ده ۱۲۵۶ سنه هجریه سنده چین دولتک نقض معاهده ایتیمی اوزرینه انکلیرلز بتکرار حر به ابته دار وچینلیلری ایضای معاهده یه اجبار ایلدیلر . چینلیلر نهایت مذکور جزیره یی مؤبدأ انکلیرلزله ترک ایله اول و آخر یکریمی بر ملیون ریال تضمینات اعطا ایتیش و بر قاچ لیمانی انکلیرز تجارلرینه کساد ایتیکه مجبور اولمشدر .

(*) (قوانغ - تونغ) ولایتک مرکز اداره سیدر . ۲۳ درجه عرض شمالی و ۱۱۱ درجه طول شرقیده واقع اولوب حوالیسی بش ساعت تمتد بر حصار متین و اوچ قلعه ایله احاطه اولمشدر اوروپالیلر قانطون (قانتون) دیرلر چینجه یعنی اصل اسمی (قوانغ چوفو) در . تقریباً التی بوز بیک نفوسی وار . ۱۲۵۶ معاهده سنندن بری لیمانی اوروپا تجارلرینه آچیق بولمقده در . چین دولتک مهم بر موقعی در . قانطونلیرک چوغی کیجه وکوندز نهرلر اوزرنده وقایقلر وصالرده امرار زندگانی ایدرلر . (**) چین ممالکنک جنوب شرقیسنده وچین دکرنده کانن اولوب قانطون شه-هرینک پیشکاهنده واقع در .

{ افغانستان }

افغانستانك اول ارهلق اطرافه باقه جق وقى يوق ايدى . چونكه هجرتك ۱۲۵۴ نجى سنهسى اوخرنده (شهباننده) انكليز هند حكومتى واليسى لورد (اوقلاند) افغانستانه اعلان حرب ايتش و ۱۲۵۵ سنه هجرىهسى اوائلنده (جادى الاوليسنده) افغانستان قطعهسى اوزرنده محاربات شديدہ باشلامش ايدى .

افغانليلر غلبه بي قرانسه ينه ضررى يوق . لکن افغانستانك برچوق محلى وخصوصيله (كابل) (۱) شهرى انكليز پاى استيلاسى التته كيردى و حكمدار ايسه تاج و تختى ترك ايدهرك بخارايه فرار والتجا ايلدى .

(انكليزلك افغانستانده مظفر يتلر ينى تسهيل ايدن اسبابك باشلوجهسى (احمد شاه) ك (۲) اخفادندن اولوب مقدمه انكليز هند حكومتنه دخالت والتجا ايتش اولان و مشار اليهين صكره يكرمى التى سنه مدت افغانستانده

(۱) كابل ايلتنك مركز ادارهسى و افغانستانك پايتختى اولوب التى بيك خانه يى والتش بيك نفوسى حاويدر . كبله (قابل) دخی ديرلر . اطرافى باغ و باغچه ملك برشور اولوب ايجه متين برقلعهسى واردر . سطح دريادن ارتفاعى ۱۹۱۷ مترو اولوب بو جهته موسم شتاسى شديد و مديدر .

قندهارك شمال شرق جهتندن (۵۱۵) و هراتك شرق جهتندن (۸۰۰) و بلخندن (۵۶۵) و جلال آباددن (۱۲۸) كيلو مترو مسافده اولوب كاشغر شهرينك جنوب شرقيسنده كاندر .

چوق دفعه آفات ارضيه يه اوغرامشدر ۱۱۵۲ ده نادر شاه ضبط و ۱۱۸۸ ده تيمور شاه پايتخت انخاذايشدر .

(۲) مشار اليهك تاريخ ولادى ۱۱۳۷ سنه هجرىه سنده در . مشهور نادر شاهك قتل اولغسى اوزرينه افغانلولوله اوز بگردن مركب برفرقه قليله ايله بلا مقاومت قندهارى ضبط ايتش وشهر مذكورى پايتخت انخاذايله رسماً پادشاهلغى اعلان ايشدر . مؤخرأ كابلستان و هراتى دخی ضبط و پنجابى دائره اطاعته ادخال ايله بر طرفدن مشهده و ديكر طرفدن خانو نهرينه قدر ممالكى قبضه تسخيرينه كچيرمشدر . جلوسى ۱۱۶۱ سنه هجرىه سنده

اجرای سلطنت ایدن (تیمور شاه) ك (۳) اولادندن بولنان (شاه شجاع) ی
(۴) افغانستانه حکمدار نصب ایتمک اوزره بر اردو رفاقتنده اولهرق افغانستانه
ادخال ایله اهالی بی مشار الیهك بیعتنه دعوت ایتمی و مشار الیهك حکومتی
تقویه دن صکره انکلیر عسکرینک درحال افغانستانی ترک و تخلیه ایده چکنی
اهالی یه وعد و بیان ایلملر یدر .

کر چه افغانلیلر مؤخرأ ۱۲۵۷ ده انکلیر عساکرینک افغانستانی تخلیه
ایتماسندن ناشی کابلده ظهور ایدن عصیان اوزرینه بر چوق انکلیر
عسکرینی کابلده و تسکین عصیاندن عاجز اولدیغی جهتله بالمجبوریه رجعت
اولوب کندوسی اول وقت یکریمی اوج یکریمی درت یاشنده ایدی . ۲۱ سنه مدت
اجرای سلطنتدن صکره ۱۱۸۲ سنه هجریه سنده وفات ایلمشدر . حین وفاتنده ۴۵
یاشنده ایدی .

(۳) ۱۱۸۲ سنه هجریه سنده جلوس ایتمش و ۱۲۰۸ سنه هجریه سنده وفات ایلمشدر .
قندهاری ترک ایله کابلی مقر حکومت اتخاذ ایلمش ایدی .
(۴) مشارالیه پدرینک وفاتی اوزرینه (زمان خان) نام برادرینک نائل حکومت
اولسندن متأثر اولهرق استحصال سلطنت ایچون اوغراشمش ایسه ده موفق اوله ماش
واوانشاده دیگر برادری شاه محمود نائل سلطنت اولغله بتون بتون غیرته کلوب تکمیل
قوتیه برادرینک الدن تخت سلطنتی آلمغه چالیشمشدر . مغلوبیتلر بر بریشی تعقیب ایتمش
اولدیغی کی ائ صکره شاه محمود وزیری فقحی خان اوکنده مغلوبیت قطعیه به دخی دوچار
اولدیغندن اشیا و خزائن موجوده سنی ترک ایله فراره مجبور اولمش و آرتق بشقه چاره
کوره منجه ۱۲۴۸ ده انکلیر هند حکومتنه دخالت وانجا ایده رک کویا هوس سلطنتدن
ال چکمش ایدی . هجرتک ۱۲۵۵ نجی سنه سنده ایسه انکلیر هند حکومتی تحت
حایه سنده اولدیغی حالده قندهارده رسماً حکومتی اعلان و کابلده تخت حکومته جلوس
ایتمش و غایت طنطنه ایله بیعت عمومی به مظهر اولمش ایسه ده انکلیر عساکرینک افغانستانی
بتون بتون تخلیه ایتماسندن طولانی ظهور ایدن عصیانده مقتول اولمشدر . ارباب اختلال
ابتدا کندوسنه انکلیر عساکرینک چکیلوب کیتسفی بیان ایتمش ایدی . لکن مشارالیه
انکلیرلرک سایه سنده نائل تاج و حکومت اولدیغندن انکلیرلره درحال چکیلوب کیتلرینی
تکلیفه جسارت ایده ماش و بویخصوص ایسه هم افغانستان محارباتنی و همده کندیسینک
قتل و اعدامی مؤدی اولمشدر .

ایدن وخدمه وسأره ایله برابر مقدارلری بکرمی التی بیکه بالغ اولان انکلیر فرقه سنک یالکز بر کشیدن ماعداسنی ده یوللرده تلف و بکرمی سکر: پک دوه و بارگیری ضبط ایتملریله ابتدای مغلو بیتلرینک آجیسنی چیقارمشر ایدی . لکن انکلیرلر ایرتسی سنه بو دهشتلی مغلو بیتلرینک انتقامنی المق ایچون تکرار قندهاردن (۱) افغانستان اوزرنده ایلولیه رک استیلا ایلدکری محلاک محافظلرینی عموماً قلیچیدن کچیرمک و پک چوق محلنی واز جله کابل وغزنه (۲) و جلال آباد (۳) شهرلرینی احراق و تخریب ایلمک کبی شدت اجرا ایلدیلر . افغانستانک وقوعات مؤسفسه سی پک چابوق مرور ایتمیوب بلیه حرب واستیلا افغانستان اوزرنده ۱۲۵۵ اوائلندن ۱۲۵۸ اوائلنه قدر اوج سنه رونما اولدی .

(۱) قندهار ولایتک مرکزی اولوب ۳۱ درجه ۳۷ ثانیه عرض شمالی و ۶۸ درجه ۸ ثانیه طول شرقیه کائن بر شهر مستطیل الشكل در . اهالیسی التی بیکدن زیاده اولوب سطح دریادن ۱۰۵۸ مترو مرتفع و کاشغر شهرینک جنوب شرقیسنده کائن در فن حریجه غایت مهم بر موقعه اولوب اطرافسنده بکرمی بش قدم ارتفاعنده بر حصار متین و بونک اطرافنده دخی بر خندق وارد . احد شاهک تره سی شهر مذکورده کائن در . آسیانک اک منبت و محصولدار بر شهری اولوب ارباب صنایع وهنرک و آسیا تجارلرینک جمعی در . تاریخ بناسی پک اسکی اولوب تعییننده اختلاف وارد . مؤرخین شهر مذکورک بانیسی اسکندر اولدیغنی بیان ایدرلر . شمردی به قدر پک چوق تخریب اولمش و ۱۲۹۶ سنه سنده دخی تکرار انکلیرلرک دست استیلاسنه کچمش در .

(۲) کابلک جنوب غریبسنده و یوز یوز الی کیلو مترو بعدنده و سیستان (سجستان) ایالتنده و کاشغر شهرینک جنوب شرقیسنده کائن در . مشهور سلطان محمودک پادشختی ایدی . مشارالیهک تره سی اوراده در . سطح بچردن ارتفاعی ۲۳۵۰ مترو اولوب آسیای وسطانک اک بارد بر محلی و افغانستانک اک مهم واک محکم بر شهردر . قندهاردن ۳۰۰ کیلو مترو مسافه در .

(۳) کاشغرک جنوب غریبسنده کائن اولوب سجستان ایالتک مرکز اداره سیدر . کابلک ۱۲۸ کیلو مترو جنوب شرقیسنده و قندهارک (۴۰۰) کیلو مترو شرقنده در .

جد اولسون که زمان وموقعك اقتضاسندن اولوق اوزره انکلیزلر نهایت ۱۲۵۸ سنه هجریه سنده افغانستانی بتون بتون تحلیه ایتدیلر . ایشته افغان-نستان اون اوچنجی عصرک اواسطمنده دهشتلی قتالدر وقرانديغی غالبیتی محو ایده جگ درجه ده مغلونینلر کورمک کبی برینوک بلا آشیرمش ایدی . اول وقت افغانستان حکمداری دوست محمد خان (۱) اولوب مشارالیه افغانستان حکمداری احمد شاهک احقادندن (محمود شاه) ک (۲) وزیر اعظم

(۱) افغانستان حکمداری مشهور احمد خان ایله مشارالیهک محدودی اولوب کندیسندن صکره سریر حکومتیه جلوس ایدن تیمور خانک وزیر اولان پاینده خانک اوغلیدر . فقهی خانک قتل اولغی افغانستانده شورش واختلالاتک ظهورینی وبوده عاقبت افغانستان حکومتک پاینده خان اولادیتک انه یکمسنی موجب اولمشدر . ابتدا دوست محمد خانک برادری محمد عظیم خان کابلده صورت ظاهرده وزیر وحقیقتده ایسه حکمدار مطلق اوله رقی سلطنت ایش وآنک وفاتیه محدودی حیب الله خان برینه یکمش ایسه ده ظهور ایدن شورش وفسادات اوزرینه مومی ایله حیب الله خان برادرلری طرفندن قتل اولنوب دوست محمد خان برادرلرینک اتفایقه افغانستانک بر مقصدار محلی کندیسنک تحت اداره سنده اولوق اوزره کابل حکومتیه یکپرلمشدر . انکلیز عسکرینک ۱۲۵۵ ده کابی استیلامی اوزرینه بخاریه فرار ایش واورادن معاونت کوره میبجه عودتله انکلیزلره تسلیم اولمش ایدی . انکلیزلر کندیسنی افغانستان طور اغانده اوطور تیموب هندوستانه کوندرمشلر وکندیسنه سنوی اوتوز بیک لیرا معاش تخصیص ایشلر ایدی . مؤخرأ مشارالیهک بلخده حکمدار اولان محدودی اکبرخان طرفندن ایقاع ایدیلان کابل حادثه سی اوزرینه افغانولرک تحت اسارتنده بولنان انکلیز امرای عسکریه سی زوجه ومخدوملریله مبادلہ ! اولنوب قید اسارتدن خلاص اولمش وینه مسند سابقته یکمشدر . ذکور وانات اوله رقی ۳۲ اولادی وار ایدی . بولنردن (شیر علی) خان کندیسنک وفاق اوزرینه ۱۲۸۳ سنه هجریه سنده کابل حکمدار نصب اولمشدر .

(۲) بن تیمور شاه بن احمد شاهدر . مشارالیهک افغانستان تحت حکومتیه جلوسی حقیقده ایی نوع معلومات اولوب بری ۱۲۱۵ و دیگر ده (۱۲۲۰) سنه سنده اولدیغی در . هر حالده حکومتک تقرر ایشی ۱۲۲۰ سنه سنده در . پدردن صکره موقع حکومتیه یکن برادری زمان شاهک النندن (برایی کره مغلوب اولدقدن صکره کندیسنه وزیر اعظم ایتدیغی فقهی خانک سایه سنده) حکومتی الهرق افغانستان تحت حکومتیه یکمشدر .

(فحی خان) ی (۱) (که دوست محمد خانک برادریدر) بغیر حق تلف ایتمی و بویسه افغانستانک بر طرفنده والی و حاکم اولان مومی الیهک برادرلرینی اغضاب و اخذ انتقامه مجبور ایتمکله افغانستانده بر طاقم شورش و فسادات ظهور ایلمی اوزرینه افغانستان حکومتنه نائل اولوب مدت حکومتی هجرتک ۱۲۸۳ نجی سنه سنه قدر امتداد ایلمشدر .

مشار الیه کرچه عصیت اسلامییه اصحابندن غایت جسور و فداکار بر حکمدار ایسه ده کندی ملکنده بر طاقم فناقلر بولمق و حکومتده ایستدیگی کبی استقلاله نائل اوله میوب حتی اول آرهلق حکومتدن امین و بر مدنده حریت شخصیه سنه صاحب اوله مامق کبی دیگر ره مداخله یی مانع اولان احوال وار ایکن کاشغر اهالیسنک مغدوریت واقعه سنه باقه مامشدر .

{ خیوه } (۲)

برده خیوه خانلغی وار . کرچه کاشغره اوزاجق ایسه ده بزه (یعنی

۱۲۴۵ سنه هجریه سنه وفات ایلمدی . مدت حکومتک چوغی منازعات داخلیه ایله مرور ایلمدی . فحی خانی قتل ایتمیردکن صکره کندیسیده مسند حکومتده بقا بوله مدی . نفوذ وقوتی کوندن کونه آزالوب نهایت کابلستانده ظهور ایدن اوفق بر آتش عصیانی تسکین ایتمکله جسارت ایده میوب هراته فرار ایله ایران دولتنه انجا و حکومتی ولی عهدی کامرانه ترک واعطا ایلمدی .

(۱) پاینده خانک اوغلیدر . محمود شاهک ذوق و صفایه فرط انهماکی جهتیله امور حکومت کندیسنک دست اداره سنه یکمیش و بوسنبیله فوق العاده کسب استبداد ایلمش ایلی . بیچاره نیک افغانستان حکومتی بر موقع عال العاله ایصال ایتمک و محمود شاهک نائل سلطنت اولسنه سبب مستقل اولق کبی ایتمدیکی بونجه خدماتی واعدا یه حیرت و یرن بر چوق فتوحاتی قطعاً نظره آلمدی . وکلانک و باخصوص ولی عهدک دوچار نظر حسدی اولوب آنلرک انترقیه لرینه قریان ایلمدی . مکافاته بدل بالعکس مجازات کوروب ابتدا نعمت بصردن محروم ایلمش و مؤخرأ پارچه پارچه ایلمک و باشی طوقاق آلتنده ازلمک کبی شکنجه لر ایله قتل اولمشدر . غزنه شهرنده مدفوندر .

(۲) استرابادک (۵۶۰) کیلو مترو شمال شرقیسنده در . شمالنده ارال دکزی و قرغز

تاریخ قسیمی کاشغر اوناوچنجی عصر

دولت عثمانیه (نسبتله همجوار صاییلور . لکن خیوه خانلیغی اول زمانده فتوحات خارجیه ایله اوغراشه جق برحال اقتدارده اولدقدن بشقه خارجدن بریوک بلا کندی اوزرینه کلکده ایدی . اوده روسلرک برخیلی زماندنبرو اورایه کوز دیکمسی ومقدما هجوم ابتدکاری کبی اوناوچنجی عصر هجری اوانلنده دخی هجوم ایچون حاضرلمتده بولمسی ایدی .

خیوه لیلر روسلرک هجوم ایچون اجرای تدارکات ایلکده اولدقلرندن خبردار ونظر دقتلرینی دشمن اوزرینه چویرمکده مسلوب الاختیار اولدیلر . خیوه کنسدیسچون خارجدن بردشمن ظهور ایتش ایکن هیچ رغائله سی یوقش کبی کاشغر اوزرینه اماله نظره نصل موفق اوله بیلور؟ صره سی کلش ایکن روسلرک خیوه اوزرینه نه وقتدنبری هجوم ایتکده اولدقلرینی بیان ایدهیم . روسلر خیوه به هجومه ابتدا ۱۱۲۶ سنه هجریه سننده ایمپراطور (دلی پترو) (۱) زماننده تشبث ایتش ایدیلر . سنه مذکورده کشفیات لازمه اجراسیله ۱۱۲۹ و ۱۱۳۰ سنه هجریه لرنده هجوم ایتدیلر . اول وقت روس

مالکی وشرقنده چیچون نهری وجنوب شرقیسنده بخارا وغرب و شمال غربی جهتلرنده برطاقم چولار واقع اولوب نفس خیوهده اونا بش یگری بیک اهل اسلام واوتوز قدر جامع ومسجد ومدرسه واردر . خیوه لیلر برطاقم قبائلدن مرکب اولوب عوماً مسلماندر . براره لقی خیلوجه توسع ایتش ایدی . کاشغر شهرینک غرب طرفنده کائزدر .

(۱) ۱۰۸۶ده طوغش و ۱۱۰۱ده و ۱۵ یاشنده جلوس ایلشدر . (۳۷) سنه حکومتدن صکره ۱۱۳۸ ده و ۵۲ یاشنده وفات ایلدی . عماله قیصافتنده اوروپایی طولاشوب فابریقه لره مکتبلرده تحصیل هنر وصنعت ایلدی . علوم وصنایعی روسیه مالکنه ادخال وملکننده برخیلی اصلاحاته موفق اولوب اداره حکومتی قالب آخره افراغ واطاعت عسکرپه دن محروم اولان عسکری گروهنی اصلاح واوروپاده اولدیغی کبی کندی ملکنده دخی نظام جدید احداث ایلشدر . عثمانلولر ایله ده اوغراشمش و فقط مغلوب اولمشدرکه ۱۱۲۳ پروت انزای مشهور وتواریخ عثمانیه ده مفصلاً مذکوردر . روسیه دولتک بو کونکی بیوکلیکی پترونک سایه سننده در . چونکه بو بنای عظیم حقیقی تملنی اوآتمش ایدی . اخلافیچون خط حرکت اولقی اوزره تنظیم ایلدی وصیتنامه مشهور اولوب بونک ساخته اولدیغی آرتق مرتبه ثبوته وارمشدر .

فرقه عسکریه سنک مقداری درت بیسک نپردن عبارت اولوب قوماندانی جنرال (پرنس بقوویچ چرقاسکی) (۱) ایدی .

(روساری خیوه اوزرینه ابتدا هجومه تشویق ایدن خواجه نافذ نامنده برترکان (۲) امیری اولدیغی بعض محله مقیددر . مرقوم دلی پترویه (جیجون) نهرینسک (۳) ایی طرفی التون معدنی اولوب نهر مذکور مقدملری (بحررز) (۴) منصب اولدیغی حالده خیوه لیلرک مؤخرآ آرال دکزینه آتدقلرینی و روسیه دولتی نهر مذکورینه بحررزده آقیدیر ایسه پک چوق استفاده ایده جکی و ترکانلرک ایسه هر حالده معاونته حاضر اولدیغی بیان ایله ایپزاطوری تشویق و تحریص ایش ایدی .)

نهایت روس فرقه عسکریه سی بو هجومده موفق اوله ممدی و خیوه یه مواصلت ایش اولدیغی حالده اوزرلیته بغته هجوم ایدن خیوه لیلر طرفندن کافه سی مقول اولدی . بالکنر ایچلرندن قرق نفری هر نضلسه فراره موفق اوله بیلشدر .

(۱) مرقوم مسلمان اوله رق طوغش و مسلمان اوله رق بیومش اولدیغی حالده محضا استحصال جاه و دولت ایچون معاذالله تنصر ایتدیکندن روسیه دولتی طرفندن عهده سنه جنراللق رتیه سی توجیه اوله رق برمنوال محرر خیوه اوزرینه کوندریلان عسکره قوماندان تعیین اولنش و فقط مغلوب اولغله خیوه لیلر طرفندن در دستله قتل و اعدام قلمشدر . بقوویچ (بکویچ) صورتنده دخی یازیله یور . مرقومک مسلمان ایکن اسمی دولتکرای ایدی .

(۲) ترکانلر غایت جسور اولوب آسیای و سلطانک هر طرفنده مسکوندر . فقط اکثریتله آسیای و سلطانک غرب طرفنده متمکندر .

(۳) جیچونه (ام دریا) دخی دیرلر . منصبی ارال دکزیدر .

(۴) آسیاده واقعدر . اطراف اربعه سی قره اولدیغندن کول ایسه ده پیوکلی جهتیله بحر دیشلشدر (حرز) ک طوغریسی (حزر) اولدیغی بعض ذوات طرفندن ادعا اولنش ایسه ده تأثیری کورلماش و آرتق بر کره عموم طرفندن (حرز) اوله رق قبول ایدلش اولدیغندن نقطه تک بری حذف ایدیله ماشدر . کاشغر شهرینک غرب طرفنده واقع در .

اول وقت خیوه خانلغی مسند حکمداریسنده بولنان (محمد بهادر خان) (۱) غافل بولنوب روسلرک خیویه قدر ایلرولسسه مانع اوله ماش و فقط خیویه آنلری کاملاً قلمچدن کچیرمشدر. مشار الیه ۱۱۲۶ هـ روسیه دولته سفیر ارسالله مصالحه ایتش ایسه ده فکر استیلادن هیچ بروقت واز کچیمیان روسیه درت سنه صکره برمنوال معروض خیویه اوزرینه عسکر کوندرمشدر. روسلر بو مغلوبیت اوزرینه برمدت خیویه اوزرینه هجومدن صرف نظر ایلدیلر. آرادن (۱۲۶) سنه کچدکدن صکره اونودلدی ظن اولنان اجرائه یکیدن باشلدیلر وایکنجی هجومی بختنده اولدی یغمز زمانده یعنی « ۱۲۵۵ » سنه هجریه سی شوالی اواخرنده اجرا ایلدیلر.

روس فرقه عسکریه سی بو دفعه اولکنه نسبه تدارکلی طاوراتمش و عاقلانه ایلرولش ایسه ده اطرافنی قار احاطه ایتسی حسبیه بو سفردن ده هیچ بر نتیجه حاصل اولدی. اشبو روس فرقه سی بشبیک نفر و ۲۲ طوب واون بیک مهمات و ارزاق دوه سندن عبارت اولوب جنرال پروفسکی قوما نداشتنه ایدی. ایکی اوچ بیک قارک شدتندن طوندی و بر مقداریده خسته. لقدن تلف اولدی قصور عسکرده ایسه حرکتیه مجال قالد یغندن ده خیویه وارمه دن یاری بولدن رجعتیه مجبور اولمشدر.

(بجه ده صحیح اولق اوزره کوریلان دیگر بر معلوماته نظراً جنرال پروفسکینک قومانداسنده بولنان عسکرک مقداری بشبیک اولوب ۱۲ بیک نفر در. بوفرقتک خیوه لیلرک هجومی ایله منہزم اولدیغی حقنده ابروجه بر روایت اولوب برنجی به مزاج ایله دیرم که: روسلر بر طرفدن مشقت سفریه ایله قارک شدتندن و خسته لقدن و بر طرفدن دخی خیوه سواریلرینک هجومندن برچوق تلفات و پروب رجعتیه مجبور اولمشدر.)

(۱) محمد بهادر آرانغ خان بن انوشه بهادر خان بن ابوالغازی خاندن. جدی جنکیزه متصل اولان یادکار خان احفادنندن خیویه ده حکومت ایدن خانلرک اون التجیسی در. دولت عثمانیه ایله مناسباتی اولوب حتی ۱۱۳۳ سنه هجریه سنده سلطنت سنیه به سفیر مخصوص ارسال ایتلش ایدی. شجیع وجسور بر مرد غیور ایدی.

اول وقت خپوه خانی (رحمن قولى خان) (۱) ایدی که مشار الیه روایت ثانیه موجبنجه الحق وطنی يك كوزل صورتده محافظه ایتش و روسلری فنا حالده مغلوب ایلشدر . روسیه دولتی بو دفعه دخی موفق اوله مینجه ایرتسی سنه یعنی ۱۲۵۶ سنه هجریه سی ربیع الاخرینده مشار الیه ابله عقد مصالحه ایلش و بوندن صکره بر مدت دست استیلایی کپرو چکمش ایسه ده اون درت سنه صکره مرادینه نائل اولش یعنی (۱۲۷۰) سنه هجریه سی صفر و یار ربیع الاولنده خپوه بی ضبط ایلشدر

اول وقت خپوه خانی (محمد امین خان) (۲) اولوب مشار الیه روسیه فرقه سنک حرکتندن اول سفرای مخصوصه ارسالیله عقد مودت و دوام مسالمت ایدلسنی تکلیف ایتش و فقط بونکله روسیه نک استیلاسنی منع ابده- ماهشدر . مشار الیه خپوه نک ضبط اولنسی اوزرینه ارتق مصالحه دن بشقه چاره کوره مینجه روسلرک مصرأ تکلیف ایلدکلری معاهده نامه بی کندنجه يك چوق مضرتی اولدیغنی بیلد یکی حالده مع الکراهه امضالمشدر . اشبو معاهده نامه ۱۲۷۱ تاریخی ایدی .

اک صکره دخی روسیه بر دها مقصودینه نائل اولدی. (چرکستان) (۳)

(۱) رحمن قولى خان بن محمد رحیم خان بن عوض خان بن محمد امین خاندن . یادگار خان احفادندن خپوهده حکومت ایدن خانلرک یکرمی اینکچیسیدر . کهنده سی غایت شجیع ومدبر برذات اولوب خپوه و اطرافنده بولنان بالجله قبائلی و علی الخصوص سرکشلسکره تفرد ایتش اولان ترکمانلری تحت اطاعتنه آلمش ایدی .

(۲) خپوهده حکومت ایدن یادگار خان احفادینک یکرمی اوچچیسیدر . رحمن قولى خاندن صکره خپوه مقسام امارتنه نائل اولش و کندی آدملرندن برخان ترکمان طرفندن خبجرله شهید ایلشدر .

(۳) بعضیلر چرکسی (چرکز) صورتنده یازیور . فقط رسماً و عوماً (چرکس) صورتنده قبول اولمشدر .

و (اورانبورغ) (۲) و (ترکستان) اردولرندن ترتیب ایلدیکی اوچ فرقه‌ی (۱۲۹۰) سنه‌سی محرمنک اون بشنده خیوه اوزرینه سوق ایلدی . بودغه خیوه‌ی ضبط ایدن روس عسکرینک قوماندانی روسیه نك ترکستان والیسی جنرال قوفان اولوب مومی الیه ۱۲۹۰ سنه هجریه سنه خیویه داخل اولدی که خیوه خانیه محمد رحیم بهادر خان ایدی . مشار الیه الیه جنرال قوفان یئنده خیوه‌ده جندمش باشچیه سنه عقد اولنان معاهده ۱۲۹۰ سنه‌سی رجبک غزه‌سی ۱۸۷۳ اغستوسنک ۲۵ ی تاریخی ایدی .

{ بخارا }

بخارایه عطف کلام اولنجه کرچه اوراسیده کاشغره یقین ایشه ده اول ارهلق حجت اسلامیه و صلابت ملیه‌سی جهتیله اقرانته فائق اولان (نصر الله خان) بخارا خانلغنه هنوز کچمش اولدیغندن حکومتنی بر اساس قوی اوزرینه بنا ایتدن خارجه تجاویز موافق حال وزمان بوله مامغله کاشغره یاردم ایده مامشدر

ایشته کاشغر هجرتک اون اوچینی عصری اواسطنده هیچ بر بدن کندیسنه امداد و معاونت کوره مامشدر .

{ کله لم خوقنده }

خوقند وقوعاتی بیلک پک لازمدر . زیرا کاشغر وقوعاته زیاده سیه تعلق و ارتباطی واردر . چینلیله خوقند خانلغنک عقد ایلدیکی معاهده نك محافظه احکامنه خوقند خانلغی طرفندن هجرتک ۱۲۵۹ سنه سنه دکن

(۲) برسحاق مرکزیدر . اهالیسی اون بش بکرمی بیک قدر اولوب چوغی مساندیر . روسیه نك آسیا اوزرینه کوندریدی عسکرک مبداء حرکتی و اوروپادن آسیایه و آسیادن اوروپایه نقل اولنان امتعه تجاریه نك مرکزیدر . شهر مذکورک نام عتیق (اورسوق) اولوب کاشغرک شمال غریسنده کائندر .

رعایت اولمشدر . چونکه تاریخ مذکوره دکن خوقند مسند خانسنده محمد علی خان سایه انداز اولمش و معاهده ایسه انک زمانده عقد اولمش ایدی . تاریخ مذکور دن صکره ایسه معاهده حکمدن ساقط اولدی . زیرا که خوقنده محاربات مدهشه واختلالات متوالیه ظهور ایش ایدی . ۱۲۵۹ سنه هجریه سنده بخارا امیری نصر الله خان خوقنده بر فرقه کلبه ایله هجوم ایلدی . محمد علی خان مقابله ایش و هر ایکی طرف بیننده غایت شدتلی صورته وقوع بولان محاربات بش الی ماه امتداد ایشدر . نهایت محمد علی خانک کافه قوتی محو اولمش و عسکر ینک نصفندن زیاده سی تلف و پریشان ایدلش اولدیغندن غلبه او طرفده قالوب بخارا امیری خوقندی کندی ممالکنه الحاق و محمد علی خانک کافه اولاد و طرفدارانی ایله برابر قتل و اعدام ایشدر .

نصر الله خانک بخارایه عودتدن بک چوقی زمان کچمکسزین خوقنده بر اختلال ظهور ایش و بخارا مأمورلری طرد و تلف ایدیلهرک بخارا ایله اولان رشتنه علاقه قطع ایدلش ایدی . بو عصیان و اختلال اوزرینه اسکی خوقند خانلری نسلندن اولان (شیر علی) نام ذات مقام امارته اجلاس اولندی

(مومی الیه اوزمانه قدر فقر و ضرورت ایچنده بولدرق قیچاق قبائلی نژنده اقامت ایتمکده بولمش ایدی . کندینک مألوف اولدیغی مسکنت و عدم قدرت امور حکومتک قیچاق قبیله سی رؤسایندن اولان (مسلمان قوی خان) نام ذاتک ید اداره سنه یکمسنی موجب اولمشدر .)

شیر علی خانک نائل حکومت اولسندن از برمدت صکره بک چوق کسه مومی الیهک مقام حکومتده بولمشندن ناخشنود اولوب خلع و دفیجیون بهانه و فرصت ارامقده بولمشلرایدی . مومی الیه خانلغنک ایکنجی سنه سنده برای صید و شکار خوقنددن چیهرق اوتده بروده کشت و کنار ایش ایدی . اول ارهلق شیر علینک طیشاروده بولمشندن استفاده ایدن ارباب

اختلال خانلق ادعاسمنده بولنوب مطروداً بخاراده اقامت ایتکده اولان (مراد خان) ی (۱) خوقنده دعوت ایله مسند خانی به اجلاس ایتدیلمر مومی ایله ایسه درحال اطرافه ادملر چیقارهرق شیرعلی خانی در دست ایله قتل و اعدام ایتدیلمشدر . شیرعلینک قتل اوزرینه مسلمان خانک بر جوق آدمله خوقند اوزرینه حرکت ایلدیکنی مراد خان خبر الیجه باشمنده اولان فرقه قلیله ایله مقابله ایده میه جکنی اکلابوب یدی کون امارتدن صکره بخارایه فرار ایلدی

مسلمان خان خوقنده مقنول شیرعلی خانک دردنجی مخدومی اولوب پدرینک زماننده (مرغلان) ه بک نصب اولتان (خدایار) (۲) خانی امیر نصب ایلش و امور حکومتی ید اداره سنه المشددر . مومی ایله کرچه ارباب استقامتدن ایدی لکن معیننده بولتانلرک مال میری بی اختلاسنه سس چیقارمز ایدی مؤخرأ اودرجه کسب استبداد ایلدی که هیچ بر ایشه قاریشه میان خدایار خان بر نظارت بشیده الته النوب هر بر حرکاتی تدقیق و نجس اولنور و کندیسنه (طرفدار پیدا ایده مامسیچون) براچه و یرلیوب هیچ بر یره چیقارلمز و کسه ایله کوریشدیلمز ایدی . بو حاله سبب ایسه خدایار خانک موروث اولان اموال و املاک حساباتی صورمغه ودها طوغریسی مسلمان خانک التدن زمام حکومتی المنه کسب اقتدار ایده مامسی ایدی . غریبدر که

(۱) غایت جبین و تحصیل سلطنت ایچون ایسه اوقدر حریص ایدی . حکمدارلغه لایق هیچ بر مزیتی اولوب سلطنته طالب اولسی آسینای وسطی اهلیندن ایلرو کلانلرینک فکرلنده یرلشدیی کی وقتی خوش کچیرمک و ایام نکبتنده ایسه یراچه جق ثروت پیدا ایلک ایچون ایدی! ملکی حسن اداره ایله اهلینک سعادتخانه و دولتنک از یاد شان وشوکتنه چالیشمق یلکز بونک دکل (اوراچه) بک چوق کسینه نک خاطرینه بیله گلز ایدی !

(۲) مشار ایله حقنده معلومات لازمه فصل مخصوصلرنده در *

مسلمان خاتک (عبد الرحمن) (۱) اسمنده اولان اوغلی خدایار خان طرفنی التزام ایله مشار الیه خفياً آنچه کوندربر ایدی .

{ محمد امین خاتک کاشغرده حکومتی }

۱۲۶۲ ده قرغزل چینلیلرک ضعفیندن استفاده ایچون کاشغرتوپراغنده وغرب حدودنده طولاشمغه باشلدیلر . عالم شاهدن صکره پوتیقه فرخصی اولان (محمد خان) قرغزلرک مجازاتی تعهد ایتمش و بو خصوص ایچون چینلیلردن برچوق آنچه المش اولدیغی حالده بوبابده هیچ برکونه تدبیره تشبث ایتماشدر .

هجرتک ۱۲۶۳نجی سنه سننده خواجهلردن محمد (امین خان) (۲) اطرافدن کندیسنه طرفدار جلب ایتمک اوزره یدی خواجه ایله خوقنددن فرار ایدهرک بش التی یوز طرفدارلیله برابر تیان شان طاغیرینه یایلدی .

(بونلرک رئیس «خواجه طوریا» (۳) اولدیغی بعض محله مقید ایسهده محمد امین خاندن بشقه برذات دکلدر . محمد امین خانه کاشغریلیرجه «فته توره» دینلیدی جهتله موی الیهی (محمد امین خان قته توره) دیه ذکر ایتمکیز حالده اسمسز اولان (خواجه طوریا) دن دها واضح ومفصل اولور .

محمد امین خان قرغزلردن بر خیلی ادم توپلقدن صکره بر مقدار

(۱) موی الیه بدرینک دوچار ادبار ومصائب اولسنی وحتی بالاخره قتل واعدام اولسنی موجب اولان تدابیره تشبته کندیسنه ییانیجی اولان برادیمک اقبالیچون چالیشمی وکندی منافعی بویولده آرامسی سزاوار طعن وتشنیع در

(۲) کاشغریلیر بیوک سید معناسنه اولان (فته توره) ترکیبئی موی الیهک اسمک آخرینه علاوه ایدوب کندیسنی (محمد امین خان قته توره) دیه یاد ایدرلر . چفتایچه (فته) بیوک (توره) دخی سید دیمکدر .

(۳) طوغریسی (خواجه توره) در .

خوقند جهتنه عودت ومؤخرأ (اوش) (۱) نام موقعدن کاشغر اوزرینه حرکت ایلدی . مومی الیه حرکتک یدنجی کونی چینلیلرک ال ایلرو قرهغولی اولان و (مین یول) نام موقعده انشا اولنان استحکامه واصل اولوب چین عساکر مستحفظه سنی کاملاً قتل و اعدام ایله کاشغر اوزرینه حرکت ایلدی . بونلره قارشو یکی شهردن چیقان اوچ بیک چینلی کندی مقدارلرینک قلتنه باققسزین و ذره قدر احتیاطه رعایت ایتکسزین شدتلی بر صورتده هجوم ایتش ایسه ده منهنم اولوب یکی شهرده تحصنه مجبور اولمشدر . محمد امین خان چینلیلری محاصره یه لزوم کورمیوب اول بول کهنه شهرینک ضبط و تسخیرینه قالدیشدی . بر روایت کوره کهنه شهر اهالی اسلامیه سی شمعی به قدر کورمش اولدقلری احوالدن و چکدکلی جزالدن متنبه اولدقلر یچون یکی شهر ضبط اولنمیجه کندی شهرلرینی تسلیم ایتیه جکلرینی قطعاً یسان ایلدیلر .

بونک اوزرینه محمد امین خان یکی شهری محاصره یه مجبور اولدی . شهرک ضبطی درحال منسر اولماغله بو بابده بک چوق مشقت چکیلجه کی اکلا- شیلهرق عسکره یأس وقتور کلمش ایسه ده من غیر مأمول کاشغرک ضبطی فنا- لغک ظهورینه میدان ویراماشدر . شویله که کهنه شهرده بولنان خوقند پولتیقه مأموری (نعمت خان) (۲) خوقند تجارلیله اتفاق ایده رک شهرک محمد امین خانه تسلیمته قرار ویردیلر و مومی الیه کاشغره و رودینک و یکی شهر محاصره سنک سکرنجی کیجه سنده خفیاً قبولی آچدیلر .

محمد امین خان شهره کیروب درحال منادیلر معرفتیه پادشاهلغنی اعلان

- (۱) مرغلانک شرق و کاشغر شهرینک ده غرب شمالسنده کان یوجک برکودر .
- (۲) مومی الیه غایتله فعال وهر ایشیده دساس برام ایدی . چینلیلره خصومت فوق العاده سی اولمغه کاشغر شهرینک انلرک لندن چیتیمی ارزوسینده بولنش ایسه ده کندیسی کی فعال اولوب هر تهلکه یه قارشو ثبات ایده جک ادم ظهور ایتدیکندن مقصودی وجهله خواجهلرک حکومتی کاشغره بقا بوله مامشدر .

ایلدی وایلك اجرا آتی شهرک دروننده قالمش اولان برقاچ چین نجسارلربی قتل واعدام و بونلرک بالجه نقود و اموالنی ضبط واغتنسام ایلك اولدی . فقط بوروایت پک ضعیف اولوب اک صحیحی اهلینک مومی الیهی استقبال ایله شهری تسلیم ایلسیدر . بوندن صکره تکرار یکی شهرک محاصره سنه یاشلندی واهالیدن برخیلی کسنه دخی عسکره قید اولندی . هر تقدیر چینلیلر کافی السابق مدافعه ده بولنش ایسه ده محاصرل درت بش جهتدن لغم قازمش وشهرک پک چوق مکلندن کدیک اچمش اولدقلرندن و برطرفندن ده (پوق) ل ایله تضییق ایلسکده بولندقلرندن شهرک ضبطیچون اولیله اوزون اوزادییه آیلرجه محاصره یه حاجت قالماشدر . یکی شهرده بولنان چینلیلرک برمقداری تلف ایلمش وکافه املاک و اموالی ضبط ومصادره اولنهرق برمقداریده تحت اسارتة المشددر .

مومی الیه بوندن صکره (یکی حصار) شهرینه عزیمتله شهر مذکورى تحت محاصره یه المشددر . بوبلده ایکی روایت اولوب بریسی شهرک ضبط وتسخیر اولدیغنه دأر ودیکری ده شو وجهله در :

مومی الیه شهر مذکورک ضبطیچون یکی شهرده یاندیغی کبی اشبو یکی حصارده دخی لغم حفرینه تشبث ایلمش ایسه ده چینلیلرک بوتشبت علیهنده واقع اولان صوک درجه ثبات وغیرتلی سببله موفق اوله مدیغندن تضییق ومحاصره ده دوامه مجبور اولمشدر . محاصره برخیلی زمان امتداد ایتدیکی حالده دخی محصورین دأما ثبات ومقاومت کوستره رک مومی الیهک تضییقات وغایت شدتلی اولان مهاجراته عرض سیننه تحمل ایلسکده بولندقلرندن فتح میسر و خلاصه مومی الیه تشبثاتنک هیچ بریسنده موفق اوله مامش ایدی .

قولجه ولایتی والیسی کاشغر و یکی شهر حادثه زینی مقسدا خبر الماش اولدیغندن اورومچه شهرندن (خای دوی جان جون) (*) ه وقالماق طائفه سنندن

(*) (خای دوی) قوماندانک اسمی در

(دواق) ه وقره شهردن دخی بر (جونك) ه (۱) بر مقدار عسکرله یکی حصار اوزرینه حرکت ایتلر بنی امر ایلدی. بو اوچ ضابط معیتلرنده کی عسکر- لره قره شهرده برلشیدیلر. بونلرک معیتلرنده کی عسکرک مقداری بکرمی بیکه قدر چیقارلمقده ایسه ده اک طوغریسی اون ایکی بیک نفردن عبارت اولمیدر. خارجدن چینلیله امداد ورود ایتکده اولدیغی محمد امین خانه خسر ویرلدکده مومی الیه بونلری دها یولده ایکن پریشان ایتک وشهرک ایچنه صوقامق ایچون محاصره نی ترک ایله (کوکره باد) (۲) نام محله عزیمت ایدهرک محل مذکور میدان واسعنی اردوگاه اتخاذا ایلدی. برایکی ساعت صکره چین عساکر امدادیه سی مواصلت ایدوب یورغونقلرینه قطعاً اهمیت و یرمکسزین همان هجوم ایتدیلر. محساربه ایکی اوچ ساعت امتداد ایتش وهر ایکی طرف صوک درجه یه قدر چالیشمش اولدیغندن طرفیندن پک چوق ادم تلف اولمشدر. مومی الیه عسکرینک مغلوب اولمقده بولندیغنی کورنجه کاشغرده تحصن ایتسه دخی چینلیله مقابله لازمه بی ایفا ایدهمیه جکنی اکلا یوب بقیه السیوف عسکرندن برمقدارینی استحصاباً کاشغری ترک ایدهرک برسرعت فوق العاده ایله خوقند طرفنه طوغری فرار ایلدی.

خای دوی جان جون مومی الیهی تعقیبه لزوم کورمیوب یکی حصار لیلیری بلای محاصره دن قورتاردقندن صکره کاشغر اوزرینه حرکت ایتش و بلا محساربه شهر مذکوره داخل اوله رق خواجه لر طرفنداری اولسق تهمیتله پک چوق اسلامی قتل و اعدام ایتمشدر. بوندن صکره چینلیله حکومتلر بنی بکیدن تأسیس ایدهرک یدی سنه قدر کاشغرده هیچ برغانله ظهور ایتما مشدر.

محمد امین خانک کاشغرده اولان حکومتنک نصل محو ومندرس اولدیغی

(۱) چین عسکرنجه بر رتبه درکه بزجه میرالای دیکدر

(۲) یاخود (کوکره واد) بش التي يوز خانه لی بیوک برکوی اولوب ایچمه معموردر.

یارکند شهرینک غربنده وکاشغر شهرینک شرق طرفنده واقع در.

وکندیسنک هانکی سبب مجبر الجاسیله فرار ایلدیکی حقهده بر روایت دهها اولوب انیده بروجه زیر ذکر وبیانه ابتدار ایلرم .

مومی الیه یارکنندک ضبطیچون بی حصاردن حرکت ورفقاسندن برخواجدهده درت پش بیک سکرله آق صو اوزرینسه عزیمت ایش ایسهده یکریمی پیکلک برچین اردوسی آق صودن کاشغر اوزرینه یوریمکده اولدیغندن آق صو اوزرینه کیدن فرقه رجعت ومومی الیه دخی کاشغره عودت ایشدر .

چینلیلر ایسه مارال باشنه قدر کلش و حلول ایدن فصل شتایی پکیرنجه به قدر شهر مذکورده اختیار اقامت ایش ایدی . کاشغر اهالیسی چین اردوسنک مارال باشنه کلدیکی ومومی الیهک ایلرویه حرکت جسات ایدمیبوب عودت ایلدیکی کورنجه مومی الیهی واردوسنی ایچرویه المق ایستدیلر . بوکا سببده مومی الیهک خوقندیلرک کافه سنی مظهر امتیاز ایدرک عسکری مناصبیه مأموریت ملکیه تک درجات عالیه سنی انله توجه ایشی وجع اموالدن بشقه هیچ برشیه باقیوب کندیلرینی برطاقم آغیر وبرکولر ایله از مسی ایدی . اهالی مومی الیه شهره کیرسهده چینلیلرله باشه چیقهمیه جغنی بیلیر ایدی . ایشته بو احوال مومی الیه اقبالنک پک از بر زمان ایچنده میدل ادبار وزوال اولسنی موجب اولمش ایدی .

مومی الیهک عسکری بر بیوک محاربه به کیریشده جک درجهده یعنی ۱۸ بیک نفردن عبارت ایسهده نه فائده که تعلم وانتظامدن بی بهره اولوب اطاعت وتربیه عسکر بهدن محروم اولسی اهیتلرینی همان همان صفر درجه سنه تنزیل ایشکده ایدی . چینلیلر مومی الیهک کنندی اوزرلرینه کلدیکی کورنجه بوندن جساتلرک مارال باشندن ۶ بیک کتیلک برفرقه بی سوق ایلدیلر . مومی الیه کاشغر اهالیسنک عصیان سببیه نصفه یقینی شهر مذکور اهالیسندن اولان عسکرینک انتظامی بتون بتون بوزیلوب چینلیلرک نائل غلبه اولدیغنی کورنجه کنندیسنه صادق اولان بر مقدار ادم ایله خوقنده متوجهاً طریق فراری طوتمشدر و ونک فرارینی کورن افراد عسکر بهک کاشغر اهالیسندن اولانلری دخی چینلیلر طرفندن اعدام اولنه جقلری خوفیه خوقند جانینه فراره مجبور اولمشدر .

کاشغر اهالیسندن یوز بیکه یقین نفوس قیشک شدتنه و بوللرک کاملاً قار ایله مستور اولدیغنه باقیه رقی چینلیلرک ورودیله حاصل اولان خوف ودهشت الجاسیله اختیار هجرت ایتدیلر ومحمد امین خانک مغلوب اولان اردوسی ارقه سندن خوقنده متوجهاً بولره دوشدیلر .

کاشغر اهالیسنک

مهاجرلر خوقنده كیدن اك قيصه طريق اولق اوزره (ترهك دوان)
(۱) بوغازندن (اوش) ه كیدن يولى طومشلا ایدی . حالبوکه طريق مذکور
کاملأ قار ایله مستور اولوب اك از محلنده بر وبرچق ارشون قار بولندیغندن
بك مخاطره لی ایدی .
محمد امین خان ایکی بيك قدر معیت صادقه سیله (صوفی کرکان) (۲)
نام محله قدر شاید چینلیلر تعقیب ایدر خوفیله هیچ بریده توقف ایتماش
ومحل مذکورده ایسه ارتق تعقیب ایدن اولدیغیچون جزوی برمدت توقفه
لزوم کوروب کاشغرده ایکن جبرأ اهالیدن طوبلیه رق جمع و ادخار ایلدیکی
۱۶ دوه بوکی نقود واموالی رفقاسی اولان خواجهر ایله معیت صادقه سنه
توزیع ایتمکه باشلامش ایدی . مومی الیه اموالک تقسیم وتوزیع ایشیله مشغول
ایکن ناکهان خوقند طرفندن برطنام قیچاق بلای آسمانی کی ظهور وبلافاتنه
وقت مومی الیهک معیتنده بولنانلر اوزرینه هجوم ایلدی . مومی الیهک
معیتی مقابله یه قالیشمش ایسه ده قیچاقلرک کثیرالمقدار اولسی جهتیه باشه
حقیقه میه جقلرینی اکلاینجه نقود واموالی وحتی افندیلری محمد امین خانی ترك
ایدهرك فرار ایلشدر . قیچاقلر میدانده بولنان نقود واموالک کافه سنی ضبط
ومصادره ایدهرک محمد امین خانی ومومی الیهک معیتنده بولنانلردن هر نصلسه
فراره موفق اوله میان بش التي کسنه بی تحت اسارته الوب خوقنده کتوردیلر .
کاشغر مهاجرلرینک بعضیسی حیوان اوزرنده ایسه ده قسم کلیسی فتمیر
اولدیغیچون پیاده ایدی . بولنر منکترلرنده اولان لزوملی اشیالرینی ارقه لرینه
المش و بیك زحمت ومشقت ایله قارک کترق و رودتک تحمل اولنمز درجه ده
شدتی اولان بویله مخاطره لی بر زمانده ایلرولمکده بولنش ایدی . بولنردن
(۱) (دوان) طاغ و (دیرهك) ده دیرک اولوب دیرک کی بوکسک طاغ دیکدرکه
طوغریسی (دیرهك دوان) اولق کرکدر .
(۲) ترهك دواندن ۲۵ و اوشدن ۱۰۵ کیلومترو مسافه ده واقع در . (کرکان)
جرجان دن تحریف اولمشدر .

تاریخ داستان فاجعه

— ۲۹۷ —

تاریخ قسمی کاشف اون اوچنجی عصر

ایروده بولانلر وحرکتلر ینک اوننجی کونته قدر ترک دوان بوغازندن کچمکه موفق اولانلر زیانسزجه یعنی پک ازلتلفاتله اوشه واصل اوله بیلدیلر . اوننجی کوندن صکره ایسه غایت شدتلی قار یاغمه باشلمش و یوللری بتون بتون قیامتشم اولدیغندن ارقهده قلانلر یاری بلنه قدر قاره باتوب برچوق مشقت ایله یوریه ییلور و قوتی کسیلوبده تنفس و بر مقدار توقف اتمک ایستیانلر تلف اولوب جسدری متمادی یاغمقده اولان قار ایله در حال اورتیلور ایدی . موجب رقت اولان احوالک بریده کچمه لری بول یوریمکه مجبور اولان بیچاره لک پک چونغی یوللری و اوکلرینی کوره مبه رک مدهش اوچوروملردن دوشر ایکن مایوسانه بر صورتده چیقاردقلری صحه استمدادکارانه ایدی بو مصائب صانکه آز ایش که برده مهاجرلری بلیه قحط و غلا استیلا ایلدی . بر مقدار اتمک ویا برکاسه صو ایله قاریشیدیرلش بش اون درهم اون مقابلنده برکورک ویریلور و بویله ایکن دخی ینه ییه جک بولنه مز ایدی . ارزاقی و مالی اولیمان بیچاره ل ارقداش لیرندن اول جان ویردیلر . یوز مثلی اشیا فدا سیله ییه جک بوله ییلانلر حیاتلرینی برقاچ کون ده ا محافظه یه موفق اوله بیلدیلر . مهاجرینه مستولی اولان قحط و غلا بر مرتبه ده ایدی که نه بابا اوغله ونه ده زوج زوجیه امداد ایده ییلور ایدی . هرکس کندی جاننک سلامتی قیدینه دوشمش و قار ایله مستور اولان مخاطره لی یوللری سوکک ایچون یهوده بره چبالقده بولنش ایدی .

بلای بلانک تعقیب اتمسی قانون طبیعت اقتضاسندن اولدیغی ایچونمیدر نه در بوهنکامه قیامتتون اثناسنده برطاقم چابولجی حشرات ظهور ایدوب محتاج معاونت اولان بیچاره لری صومغه قالدیشیدیلر . بو غدارلر اچلقدن ویا صغوقدن تلف اولمش و یا خود حرکتیه محالی قالدیغی جهته له اولدیغی بره ییغیلهرق صوک نفسنی تسلیم اتمسک ایچون مایوسانه بر صورتده اوغراشمقده بولنش اولان بیچاره لک اوزرلرینه هجوم ایده رک جلا دانه نقد و اموالی المغه

والبسه سنی چیقارمغه چالیشر لر ایدی . صغوق و مشقت سفریه و آجلق
بلا یاسنه منضم اولان غارتکرانک هجومی مهاجرینی بتون بتون شاشیرندی
و ایسته بومصائبک ایجاباتندن اولوق اوزره یوللر کاملاً اجساد ضعیفا ایله
طولدی . برمنظره رقت افزا و برلوحه دهشت بخشاکه حقیله تصویر
و تعریفی محالدر . خوقندجه کاشغر لیلرک مهاجرتی اوزرینه پایله جق ایشرندن
برنجیسی محمد امین خانک اموالنی ضبط و مصادره اولوب برمنوال معروض
بوایشه موفق اولشرلر و ایکنجی ایشده یوللرده قلان اموالک تلفدن وقایه سی
ایدی که انک ایچونده بر مقدار ادم کوندروب !! اجساد اسلامیه نك اوزرلرنده
بولدقلری نقود و اشیایی اخذ ایشرلردرا مهاجرینی اجلقدن و صغوقدن قورتار-
مق کیمک وظیفه سی ا. نصل ؟ وظیفه انسانیه حقیله اجرا اولنماشیمی ؟
(زده حمیت و غیرت اسلامیه ؟ !) یالکز (مرغلان) (۱) بکنک اوش
نام محلدن بر مقدار ادم ایله اوچوز راس حیوان کونده ره رکه الی یوز بیچاره یی
اولومدن قورتار دیغی مر ویدر . بوندن بشقه مهاجرینه هیچ بر طرفدن
امداد و معاونت اولندیغندن بیچاره لک یوزده طقسائی قار التنده قالمشدر .
یوقارودن بری یازیلان احوال مؤسفه نك وقوعنه باعث اولان محمد امین
خاندرکه مسؤلیت معنویه سی دخی اکا راجع اولوق کر کدر .

(بویابده اولان مطالعه می بورایه یازمیه جنم . بو بوندن اول و صکره کی
بر ایکی وقعه نك هپسنه بردن شامل اولوق اوزره اشاغیده بر ملاحظه سرد
ایده جکم .)

مغایر معاهده اوله رق کاشغر غوائلنک ظهور ایتسی عقد اولنان معاهده-
نك فسحنی ایجاب ایتش و بوسببله چمیلیر مذکور معاهده نك کندیلرینی باغلد-
یغی قیوددن وارسته کوزمک ایچون حق قرانمش ایسه ده اورته ده ولو

(۱) خوقندک طرف شرق شمالیسنده و (اوش) ک ده جهت غرب شمالیسنده کان
و الی بدی بیک نفوسی حاوی در . بعضاً مارکیلان صورتنده ده یازیله بور

تاریخ قسیمی کاشغر اوان اوچچی عصر

حکمنه پک از اهمیت ویریلان بر معاهده اولمیچیه خوقنددن کله چک سیلابه
اختلالک ارقهسی کسلیه جکی و کاشغرده اولان حکومت چینیه پی اساسندن
یقه رق وادی انقراضه قدر کتوره جکی بدیهی اولدیغندن اولان شیلیر
خوقند خانلغنک مدخل و معلوماتی و رضا و موافقتی اولقسزین وقوع بولمش
احوال طبیعه دن کبی طویله رق ۱۲۴۷ سنه هجریه سنده عقد اولنان معاهده نك
تجدیدینه قالدیشلیدی .

خوقند حکومتی چینلیلرک بو عجز و تنزلری اوزرینه اسکی معاهده دن
خارج بعض امتیازات طلبنه قالدیشمش و حتی کاشغر پولتیقه مأموریتنه
بتکرار نعمت خانی تعیین ایلشدر. چینلیلر علملرنده علناً پک چوق ایش کورمش
اولان نعمت خانی قبول ایتمامکه مقتدر اوله مدیلر . معاهده مقتضایچه خوقند
خانلغی چینلیلرک دشمنی اولان خواجهرک علیه سنده بولنشق لازم کلور ایکن
بالعکس خواجهر مؤخرأ خوقندده مظهر حرمت و رعایت اولمش ایدی .

{ ۱۲۶۹ دن صکره خوقندک وقایعی }

حکمدارلر اوزرنده کسب نفوذ ایتک داعیه سنده بولنان متغلبلرک دولت
واقبالی پک از امتداد ایلدیکنندن و بو قیلدن اولانلرک عاقبت جزای سزاسی
ویرله کلدیکندن مسلمان قولی خانک استبدادی دخی چوق سورمدی .

اهالی مسلمان خانک کیتدیگجه تغلی ارتدیرمسندن و معینده بولنانلرک
اچیقندن اچیفه غصب و غارت و اختلاسه تصدی ایتدکلری حالده مجازاتسز
قالسندن فوق العاده دلکیر اولغله بعض ذوات خفياً طاشکننده اجتماع
ایدهرک برهینت اختلالیه تشکیل ایتدیلر .

غریبدرکه سابق الذکر عبدالرحمن اشبو هیئت اختلالیه نك سرآمدان

ارکائیدن و خدایار خان ایسه کنندی لهنده تشکل ایدن بوفرقة اختلالیه ایله معناً برابر اولوب انلرک غیرتکشانیدن ایدی .
مسلمان قوی خان طاشکند هیئت اختلالیه سنک کوندن کونه کسب توسع ایتکده اولدیغنی کورنجه بوشراره اختلالی بتون بتون کسب اشتغال ایتدن باصدیرمق ایچسون عساکر کافیه ایله حرکت ایلش و خدایار خانی دخی یاننده بولندیرمش ایسه ده طاشکند فرقة اختلالیه سنک صوک درجهیه قدر مقاومتی جهتیله شهر مذکورک ضبطنه موفق اوله میوب خدایار خان ایله برابر خوقنده عودت ایلشدر .

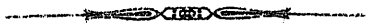
X هجرتک ۱۲۷۰ نجی سنه سنده ایسه طاشکند هیئت اختلالیه سی فوق العاده کسب توسع واقندار و بودفعه خدایار خان دخی هر نصلسه لیلأ فرار ایله کندیلرینه الحاق ایلکله خوقند اوزریته ایلرولندی . مسلمان قوی خان کیفیتتی خبر النجه مقاومته جسارت ایدهمیه رک فرار ایلشدر . بونک اوزرینه خدایار خان هیچ برکونا مشکلات ومقابلهیه تصادفی ایتکسزین فرقة اختلالیه ایله خوقنده داخل اوله رق درحال مسلمان قوی خانک تعقیبچون مقدار کافی عسکر سوق واعزام ایلدی . معقبلمسلمان قوی خانی دردست ایله خدایار خانک حضوریه کتوردیلر . خدایار خان ایسه هرکون سرایده ضیافت کشیده اولتمسنی و بولرده مسلمان قوی خانک دخی مقیداً حاضر بولتمسنی امر ایلدی . مسلمان قوی خانک معیتنده بولندیغنی حالده دردستله حبس وتوقیف ایدیلان التي یوز نفوسدن هرکون اون بش بکرمی کشتی ضیافت محله کتیردیلوب مسلمان خانک کوزی اوکنده قتل ایدلشدر بو حال ایکی ماه وبرقاچ کون امتداد ایلش واک صکره مسلمان قوی خان دخی اعدام اولتمشدر .

بوندن صکره پک زیاده شیمارش وامور حکومتیه مداخله ایتکله قالقیشوب برطور سرکشانه ده بولتمش اولان قچاقلرک اتلافنه دوام اولتمش وطغیان

ایدنلرک اکثری برطرف ونابدید اولمشدر . ارتق بونک اوزرینه خدایار خان هر درلو قید تضییقیدن آزاده اولهرق خانلق مسندنده استقلال وسربسیت کامله نائل اولمش وحالبوکه سیأت سابقه محو ایدیله جک ایکن بالعکس بوتاریخدن صکره امور حکومتده هر نوع سو استعمالات ظهور اولمشدر . خدایار خانک اطرافنی مداهن و مرتکب برطاقم اخلاقسز ادملر احاطه الیش و ارازل اشخاصدن معدود اولان بو حریفار ایسه سلفلرندن اشتم برحاله اختلاسات واغتصابانده دوام ایتمکده بولمشدر.

اهالی بویکی ادارهنک اسکینندن دها ظالمانه اولدینغی کورنجه وقتیه لعنت ایتمکلی سلفلرینه رجت اوقومغه مجبور اولمشدر. خوقندک وقواتنی یازدیغم شسو زمانلرده قیده شایان بر وقعهسی وار . اوده خوقند ادارهسنده بولنان (آق مسجد) (۱) قصبه سنک روسیه دولتی طرفندن ضبط اولمشدر. بونک تعلقی جهتیله قسم نالنده بالاطراف محاکمات لازمه سیله برابر ذکر و بیان اولنه جغنی وعد ایدرم . شمذیلک شو قدر عرض ایدیم که :

آق مسجد مؤخرآ کاشغر امارتنه نائل اولمش اولان فحامتلو یعقوب خان مرحومک تاریخ مذکوره تحت ادارهسنده اولوب مشارالیه روسیه عسکرینه برمدت مقاومت ایتمکدن صکره نهایت شهری تسلیمه مجبور اولمشدر. آق مسجدک ضبطی روسیه دولتنک آسیای وسطاده بتون بتون یرلشهرک پک از برمدته بودرجه کسب نفوذ ایتمسی وآسیای وسطی امارتلرینی مغلوب ایله پک چوق محلی قبضه تسخیره پکیرمسی تسهیل الیش در

(۱) سیچون نهری ساحلنده بر قصبه اولوب بر قاج بیک نفوسی حاویدرم. فقط بونفوس کوندن کونه تنکتر ایتمکده وقصبه ده معهور اولمقده در . روسلر نامنی تسدیل ایله فاتحی اولان جنرال (پروفسکی) نک اسمنی قویدیلر !!!!

« ينة »

{ محمد امين خان }

محمد امين خان يى سنه قدر خوقىندده قالدقون صكره ۱۲۷۰ سنه هجره سنده ايكنجى دفعه اوله رق باشنه طوبلديغى بر مقدار ادم ايله تكرر كاشغر طوراغنه كچدى . (مومى اليهك معينده بولسا نلرك مقدارى حقنده ايكي روايت اولوب برى : يى سكر بوز كشيدين عبارت اولسى وديكرى ده فرغزلله يكيدين اتقاق ايلديكى جهته سكر طقوز بيك راده سنده بولسا سيدر بنجه عسكرينك درت بش بيك نقر دن عبارت اولسى دها زياده صحته قرييدر) مومى اليه ايلك كليشى كي ابتدا كهنه شهرينى نعمت خانك تشويق وترغيبى اوزرينه بلا محاربه ويكي شهرى دخی چينليلرك مقابله سى جهته بر خيل زخت و مشقت ايله ضبطه موفق اولشدر .

مومى اليه يكي حصار شهرينى دخی تحت تضييقه المش واوزون اوزادى به محاصره به مجبور اولوب هجوملر و تضييقلر ايله اوغراشمقده بولمش ايكن اورومچه (*) دن (راليه جان جون) (**) قومانداسنده اوله رق اللى بيك چين عسكرينك كلكدده اولديغى خبر دهشت اثرينى المغله و بوعساكر كلمه چينه ايله اوغراشمغه مقتدر اوله ميه جغنى اكلامغله دها چين عسكرى شهر مذكوره واصل اوله دن محاصره بي ترك ايدهرك ينة خوقند طرفنه فرار ايتمش و ارتق بوندى صكره بر دها كاشغره كلكه جسارت ايدمه مامشدر

بونك اوزرينه كاشغر اهالى اسلاميه سندن بك چوغى وقعه ده ذيمدخل اولق تهتميله متهم اوله رق چينليلرك سيف غدرينه اوغرامش و حاصلى مومى

(*) كاشغر شهرينك شمال شرقى سنده واقعدر اورومچى صورتنده ده سويلنه بور

(**) راليه قوماندانك وجان جون ده رته سنك چينجه اسمليدر

ایلیک کاشغره ورودی مقدا اولدیغی کبی بو دفعه دخی پک چوق نفوسک قتل واعدام اولمسنی موجب اولشدر .
چین عسکری قوماندانی کاشغره معینده کتیرمش اولدیغی اللی بیک عسکردن اوتوز بیک نفرینی ختن و یار کند و یکی حصار و کاشغر شهرلرنده بولنان عساکر چینیه یه ضم و علاوه ایدوب قصور بکرمی بیک عسکراه اورمچیه ر سطنده در . برپه صورتده کاشغر قطعہ سننده واقع هر برشهرده بولنان چین عسکرینک مقداری برقاتدها تزید و تکثیر ایدمش اولدی .

{ یوننان }

هجرتک ۱۲۷۳ نجی سنه سننده چین دولتک باشنه (یوننان) (۱)
ایالتنده ساکن اولان اهالی اسلامیه نک عصیان و قیام ایلسی کبی بر بیوک بلا اچلمش ایلی . کرچه ایالت مذکورده ظهور ایدن عصیانک کاشغره بر خیلی بعید مسافه ده بولمسی حسبیه بحشمزه تعلق یوق کبی ظن اولتور ایسه ده کاشغرنک صکره کی مدھش وقعہ لری اورادن صیچرایان شراره دن ظهور ایتش یعنی ۱۲۷۷ سنه سی اختلالات جسمیسی ابتدا یوننان ایالتنده ظهور ایله اهالی اسلامیه بر لرندن جسارت الهرق اورادن دور غایله سرایت ایدوب نهایت کاشغر شهرنده قرار قیلش اولدیغندن بو باده هیچ اولمسه مختصراً بر قاچ سوز یازمق ضرور یدر . مع هنذا اوراده مسکون اولان اهالی اسلام اولدیغندن انلرک بر طاقم مبالغات ایچنده قاریشمش اولمغله برابر غیر مضبوط اولان و کوندن کونه اونودلمقده بولنان وقایعی (۱) (یون آن) صورتده دخی سویلنه بور . چین دولتک بر ایالتی اولوب (۱۶۲ ، ۳۱۷) کیلومتره مربعده در . ایالت مذکورده ممکن اھالینک مقداری بعض محله (۵۸۲۳۰۶۷۰) وبعض محله دخی ۱۸ ملیون اولمق اوزره مقید ایسه ده اولکیسی صحنه مقارندر

مختصراً و مجملأً اولسون یازمامق موافق حیت دکلدر . اوله ایسه بو خصوصه دائر معلومات اعطاسنه باشلیهیم .
 یوننان ایالتی چینک طرف جنویسنده و کاشغرک جنوب شرقیسنده واقع اولوب شمال غریبسنده (تبت) (۱) و شمال طرفنده چون آن یاخود (سه چون) و شرق جهتنده قوانقس یاخود (قوانغ - تونغ) و شمال شرقیسنده قونچه او یاخود (قوونچو) ایالتلی و طرف جنویسنده ایسه (آنام) (۲) و سیام (۳) حکومتری و جنوب یوننانلرک مقداری چینغ ایالتی و جنوب غربی طرفنده بیرمان (۴) حکومتی واردر . ۲۲ ایله ۳۶ درجه عرض شمالی و ۹۵ ایله ۱۰۴ درجه طول شرقیده در .

(۱) تبت ایلیه منقسم اولوب بری بیوکد بکری کوچکدر . اولکینک مرکز ادارهسی (لاداق) و ایکجیسنک (لاسه) شهریدر . اهالیکنک مقداری الی ملیون وکاملأً بودی مذهبنده اولوب لسانلری چین لساننه مشابهدر . تبتک شرقدن غربه طوغری طولی ۲۸۰۰ و شمالدن جنوبه طوغری عرضیده ۹۴۰ کیلومترودر معادنی خیلوجسه در . شرقاً چین و شمالاً کوه نور و جنوباً یوننان و هند ایله محدوددر . زراعتی از اولوب کرچه شال و سائر اقلشه طوقونیلور ایسه ده ینه صنایعی سائر محلهه نسبتله یوق حکمندهدر .
 (۲) آنام (عنام) و (آن نام) صورتنده ده تلفظ و تحریر اولنه یور . هند چینیده و شرق طرفنده واقع اولوب مقر ادارهسی التمش و یا یوز بیک نفوسی حاوی (هونه) یاخود (فوکیریان) شهریدر . مذکور هونه شهری دکره ناظر اولوب متین برقلعهسی واردر . کاشغرک جنوب شرقیسنده واقع اولوب شرقاً و جنوباً چین دگری و غرباً سیام و هند و بیرمان ممالکی و شمالاً چینک تونغ - کینگ ایالتی ایله محدوددر . اراضیسی (۴۴۰۰۵۰۰) کیلومتر و مرعی اولوب برخیلی معادنی واردر . اناملیلر بت پرست اولوب مقدارلری اون ایلی ملیون تخمین اولنمقده ایسه ده مقدار حقیقیسندن زیاده در . حرب زماننده یوزیکه یقین عسکر چیقاره یلور ایسه ده اسلحهسی منتظم و کندیلری معمل دکلدر .
 (۳) هند چینیده واقع برقرالیت اولوب بانختی درت بش یوز بیک نفوسی حاوی بانقوق (بانقانی) شهریدر . مجموع نفوسی بش یچق ملیون قدر اولوب بودی مذهبندهدر . معادن و حیواناتی چوقدر .
 (۴) هند چینیده در کاشغرک جنوب شرقیسنده واقع اولوب مقر ادارهسی ماندالای شهریدر که اهالیکنک ثلثی مسلماندر . بیرمانک نفوسی بعض محلهه سکر و بعض محلهه دخی اوج یچق ملیون تخمین اولندیغی مقید اولوب بودی مذهبنده در . بیرمانده انهار و حیوانات مفرسه و معادن چوق و محصولات زیانسزدر .

ایالت مذکورده همکن اولوب مؤخرأ برحکومت قویه تأسیس ایتش و بو اوغورده قائلرینی دوکش اولان پانتی اهالی اسلامیه سی مرشد ملل توصیفنه بالوجه لایق اولان اولاد عربك مساعی فوق العاده سیله اسلامیتی قبول ایلشدر. هانکی تاریخده قبول اسلام ایتدکریته دأر معلومات یوق . اغلب احتمالاً نظرأ ایالت مذکوریه دین اسلامك دخولی ایکنجی عصر هجری اواسطنده در. کرچه پانتی (۱) اهالیسی هجرتك ۱۲۶۹ نجی سنه سنندن بری چین اهالیسنندن کوردکری حقارات اوزرینه اره صره مجادلانده بولنشدر ایسه ده بولر اوفق تفك اولدیغیندن اهمیتلری یوقدر. سنه مذکورده کی قیاملری ایسه پك جدی ایدی. اختلالك ظهوریته یوزده الیدن زیاده چینلیلرک و یرکو المسی سبب اولمش ایسه ده باشلوجه سی شو اولدی که :

پانتمیلرک چین مذهبنه داخل اولسی حقنده چین دولتی طرفندن بر وقتدنبرو صرف اولنان اقداماتك هم اوله مامسی اوزرینه پکیندن یوننان ایالتنده واقع (نیان فو) (۲) شهری والیسنه بولرک هر نه وجهله اولور ایسه اولسون تبدیل مذهب ایتاری حقنده شدیدأ امر نامه کیش ایدی . والی ایسه انماذ امر ایچون درحال طریق حیلله به سلوک ایله دین اسلامی قبول ایدرک شو واسطه ایله اهالی بی اغفاله قالدیشمش وحالبوکه مر قومك اغفالاتی مسلمانلرک برقاندھا خشنودسرلغنی موجب اولقدن بشقه هیچ برقاندینی مفید اولماشدر . مذکور (نیان فو) یاخود (لیکیان فو) شهرنده بولنان و عملادن (۳) اولوب غایتله مرعی الخاطر اولان (دودیمه شو) (۴) نام ذات مفطور اولدیغی ذکاوتی جهتیله والینك اغفالات و امور دینیسه یه اولان مداخلاتك نه درجه لره

(۱) پاننای (پاننای) صورتنده دخی یاز یلور .

(۲) بعضأ (لیکیان فو) صورتنده دخی سویلنه یور و یاز یله یور .

(۳) یوننان ایالتنده بولنان اسلامك توطن ایتدیگی شهرلرده لاقلا اعلی عملادن اون

ایبی ذاتك بولغسی عادت حکمنده ایدی .

(۴) مومی الیه ذاتا کالیغو شهری اهالی اسلامیه سنندن اوله رق اوائل حالنده شهر

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

واره جغنی آکلامغله والینک تکلیفات ومداخلات واقعه سه سنه شدتله مخالفت ایلشدر .

بناءً علیه مومی الیه والینک احکام دینیہ تک تبدیل و تغییر ایلدسی حقیقده وقوع بولان مداخلاتک وخامتنی اهل اسلامک ساکن اولدیغی بالجله شهرله خفیاً برر قطعه تحریرات ارسالیله بیلدیرمش و دینک محافظه احکامی غیرتندہ بولنان و تبدیل مذهبی قبول ایتمان اهل اسلامک (تالیفو) (۱) شهری قرنبه خفیاً جمع اولمیرنی طلب و بیان ایلشدر . اهل اسلام ذاتاً اوتہ دنبرو کورمکده اولدقیری مظالمدن بیرار اولدیغی جهتله مومی الیهک محرراتی اوزرینه ارتق چین دولتی ربقه اطاعتندن خروج ایچون جوش و خروش ایدرک برقاچ کون ظرفنده قرق بیکه یقین اهل اسلام شهرمذکور قرنبه جمع و تالیفو شهرینی بالهجوم ضبط ایله مومی الیهی اوراده برنجی شاه سلیمان نامیله کندولرینه رئیس انتخاب ایتشدر .

بولدن صکره شاه سلیمان باشنده اولان جنود اسلامیہی مهیاامکن تنظیم ایله لیکیان فو شهری اوزرینه حرکت ایتش و شهر مذکوری تحت تضییق ومحاصره الیشدر . شهر مذکور والیدی عسکر اسلامک مهاجراتنی کورنجه شهره قیانوب مقاومت ایلدی . بر مدت صکره ارزاقی توکندیکندن تسلیمه حاضر لیش ایدی . اول ائناده شاه سلیماندن شهرک تسلیمی تحریراً تکلیف اولندقدہ

مذکورده بولدیغی مرتجه هم تجارتله مشغول اولور و همده شهر مذکورده مقیم اولان علادن برزاندن تحصیل علوم ایلر ایدی . اکال تحصیل ایلدکن و تأمین معیشتہ کافی درجه نائل ثروت و بسار اولدقدن صکره تبدیل مکان ایدرک لیکیان فو شهرنده اختیار اقامت وطریق علیہی اختیار ایله حقوق ومصالح مسلمینی رؤیته وباشرت ایلشدر . کالات علیہ وفضائل اخلاقیہسی جهتله مدت قلیلہ ظرفنده برنجی حکم رتبه سنی حائر و شهر مذکور ایله سائر شهرلده بولنان اهالی اسلامیہک حسن توجهنه نائل اولشدر .

(۱) (طلیقه) و (طالیفو) صورتده دخی یازیلور .

بونی کندی حقنده عین نعمت بیلهرک نفسنه و معیننه طوقونلر سه چکیلوب کیده جکئی و کندیسنک حکومتی تصدیق ایدوب شهری تسلیم ایده جکئی نحر رآ بیلدیرمش وشاه سلیمان ده بوکا موافقت ایلش اولدیفندن قلعه پی تسلیم ایدوب معیتی ایله چین ایچروسنه طوغری چکیلوب کیتشدر .

بو حوادی پکینه عکس ایتدکده اختلالک تسکینی ایچون درحال شاه سلیمان اوزرینه عساکر کلیه سوق واعزام اولندی . شاه سلیمان ایسه عساکر چینیه پی قارشولوب بر خیلی محاربه دن صکره جله سنی مغلوب و پریشان ایلدی . بونک اوزرینه پکیندن بر قاج دفعه عسکر کوندردی و ایشته بو صورتده یوننان ایالتنده اردی اره سی کسلیمان محاربات ظهور ایلدی .

ایالت مذکور هک غرب و شمال حدودنده بولنان و متفرق بر حالده اولان طوائفدن بعضیسی چاپولجلیق ایچون چینلیلر و بعضیسی ده شاه سلیمان طرفنه کچهرک محاربارک عددینی تکثیر ایدر و ایشک کسب جسامتله محارباتک اوزامسته باعث اولورل ایدی . ایشته ایالت مذکورده محاربات متعدد و قوع بولوب هر نقدر مسلمانلر بونترک بعضیسنده مغلوب اولورل ایسه ده غایبه اکثریا کندی طرفلرنده قالور ایدی .

نهایت چینلیلر باشه چیقهمیه جقلرینی اکلامغه شاه سلیمان اوزرینه عسکر کوندرمکدن صرف نظر ایتدیلر . مشار ایسه مؤخرأ موقعه پک مهم اولان (موهیه سه) نام شهری دخی ضبط و تسخیر ایلشدر .

شمذیلک بوقدر معلومات کافی اولوب یوننان ایالتنک بوندن صکره کی وقایعنی وشاه سلیمان ایله تبعه سنک عاقبت احوالی ایلروده صره سی کلنجسه بالاطراف ذکر و بیان ایده جکمی وعد ایدرم .

{ ورودولى خان توره }

و

{ حق قولى بىكباشى }

ھىجرتك ۱۲۷۲ ھى سنه سنندە خوقندە بولنان خواجھلردن ولى خان باشنە بر مقدار سىرسىرى طوپلەرق حدودە كلوب حرکات تعرضىدە بولنمش ايسەدە چىن قرەغوللرىنىك تداىر مئىقظانەلرى سببىلە تشبثات واقعه سنندە مظهر موفقىت اولەمامش و ۱۲۷۳ سنه سنندە اىكنجى بر تىجر بە سنندە دخى معىنندە بولنانلرلك قلت مقدارى جھتىلە مجبور فرارورجعت اولمش ايدى. ايرتسى سنه ايسە تجارب واقعه سنندن حاصل اولان انتباہ اوزرىتە معىنندە سابقتدن زىادە جھ آدم اولدىغى حالده حدود قرەغوللرىنى بردنبرە باصديروپ جھلە سنى برە قدر قىرەرق كاشغر او كندە ظهور اىتمكلە نأرە حرب و قتال قطعە مذکورەدە يكىدن كسب اشتعال ايشدر .

ولى خانك يانندە حق قولى بىكباشى (۱) وار ايدى كە مومى الېك بود دفعه كى ورودى ايلك كلېشندن اوتوز سنه صكره وقوع بولمش ايدى. ولى خانك معىنندە اوزن عسكەر بر طاقم مواعىد ايلە طوپلنمش و بر مقدارىنىك سىلاح و حىوانتى حق قولى بىكباشى تدارك ايتش ايدى . ولى خان كاشغر شەرىتە بلابحار بە داخل اولوب درحال خانلغى اعلان ايلد كدن صكره التى ايدى بىكى كاشغر اھالىسنندن و اطرافدن كلان كوكلولوزدن و قصورى خوقندىلاردن مر كب اولق اوزرە ايدى سكرز بىك ادم ايلە بىكى شەر تحت تضىيق و محاصره يە

(۱) مومى الېه يوز باشنە قدر معمر اولوب اوتوز باشنە كنج كې عمر سورمشدر . بوندىن صكره اوچچى دفعه اولەرق اتالىق غازى يعقوب خان مرحوم زماندەدە كاشغرە بولنمش و بر خىلى زمان مشارالېك معىنندە اسخدا م اولنمشدر .

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچینی عصر

الشمس ایسه ده شهرک متانتی و دروننده بولنان چین عسکرینک مقاومت و مکانتی جهتیه یانکز محاصره ایله ضبط اولنه میسه جنئی اکلاشلهله بودفعه دخی شهرک یانندن مرور ایدن نهر برخیلی فداکارلق ایله شهرک درونته آقیدلش و بوسیدله چینلیلر تسلیمه مجبور ایدلشدر . برروایتیه نظراً :

(چینلیلر بالجبوریه تسلیم اولمق اوزره ایکن ناکاه شهره امداد اولمق اوزره خارجدن اون ایی بیگ نغردن عیارت برچین اردوسنک ورود ایتمکده اولدیغنی کورنجه همان شهردن چیقوب وکلان چین عساکر یله برلشوب محاصرین اوزرینه هجوم ایدیلر . یکی شهر پیشکاهنده برحار به خونریزانه وقوع بولوب هر ایی طرف بودفعه صوک درجهیه قدر چالیشمش و چینلیلرله مسلمانلر بوزاز بوزازه بربرلینه کبریشمشدر .

عساکر اسلامییه هر تقدیر موقع محاربه ده زیاده سیله ثبات و غیرت ایشلر ایسه ده کندیلرینه نسیه چینلیلرک مقداری نسبت قبول ایتمز درجه ده اولدیغندن (چونکه عساکر امدادیه ایله یکی شهر چینلیلر بنسک مقداری یکریمی بیسی مجاوز ایدی) عاقبت دوچار مغلوبیت اوله رق فراره مجبور اولمش و مومی ایله ایسه خوقنده فرار ایشلشدر.)

شو روایت ضعیف اولوب ولی خانک حکومتی بو قدر از امتداد ایلمدیکی وکاشغر یکی شهرینی ضبط ایلمدیکی محققدر .

ولی خان یکی شهرینی ضبط ایلمدیجه کاشغر شهرینک اطرافنده بولنان بالجمله قراء اهالیسی کله رک بیعت و سائر طرفلردن دخی برخیلی ادم عرض اطاعت ایش و کندیسنک اردوسنه داخل اولمشدر .

مومی ایله تزید قوت ایتدکدن صکره یکی حصاری دخی برخیلی زحمت و مشقتدن صکره ضبط ایشلشدر . بونک اوزرینه ختن و آق صو و یارکند شهرلرینه مأمور مخصوص کوندره رک کندیسنه تسلیم اولملازینی طلب ایش ایسه ده مذکور شهرلر ده بولنان چینلیلر جواب رد و برمشدر .

مومی ایله مؤخرأ غدارانه معامله یه قالدیشوب فضلله فضلله و برکوالور ایدی . اهالی بریاندن مومی ایله اردوسنه ارزاق و حیوان و بریاندن ده کوزلری طوعیمان خوقند سرسریلرینه اقیچه اعطاسنه مجبور ایدی . خانک

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

خزینہ سی هر شیدن اول طولق لازم و بونک تأخیری ایسه غیر جائز ایدی .
مالاً بونجه فداکارلقلردن بشقه دشمن قارشوسنده محاربه ایتمک و پوتیلر
یاغق و بر نهر عظیمک مجراسنی تبدیل ایله غایت متین قلمه دیوارلرینی دلهرك
ایچرویه آفتق وزیرزمینده لغم حفر یچون چالیشیق کچی کوچ و آغر و تهلکهلی
خدمتبری ایفایدن اهالی تحت حقارتده طوتیلور و بیوک و مهم مأموریتلردن
محروم ایدیلور ایدی . برارهلق اهالیدن هر کیمک اولور ایسه اولسون النده
نحاس و طونجبدن نقدر آوانی وار ایسه طوپ دوکک اوزره طوپلندی .

(مومی الیهک مدت حکومتده سکر قطعه طوپ دوکدیرمه موفق اوله بیلدی مقیدر.
سکر قطعه طوپ اما سکر یوز طوپ قدر حکم سورمش ایدی . یعنی آلات و ادواتک
وماکنده فقدان جهتیله سکر یوز طوپ اصاعه و اعمال اولمش قدر مشقت چکش
ایدی . بو طوبری دوکنلر و بو یولده تحمل اولغز مشقتی چکنلر ینسه بیچارگان
اهالی ایدی .)

اهالی به جبراً کندی عادتلرینی ترک ایله خوفند عاداتنی قبول ایتملری امر
اولتور و مخالف امر حال وحرکتده بولنانلر شدتله مجازات ایدیلور ایدی .
مومی الیه مظالمی او درجهلره واردیرمش ایدی که هر کون درلو درلو بهانهلره
برطاقم ادم قتل اولتور و مقتوللرک باشاری نهر کنارینه بیغیلور ایدی . اهالی
بونک مظالمندن یاغش اولدیغی جهته کاشغرك استرداد یچون قوجهدن مؤخرأ
کوندر بلان چین عسکرینی کمال ممنونیتله استقبال ایلدی .

مومی الیه اولنان محاربه ده مغلو یتک کندی طرفنده قالدیغنی کورنجه
درت ماه حکومتدن صکره خوفنده فرار ایلمش و اقبالنک بمبدل زوال اولسنه
باشلوجه اجرا ایلدیکی مظالم سبب اولشدر .

بو دفعه دخی کاشغر و یکی حصار اهالیستندن بر مقدار ادم ایله
مومی الیهک اردوسی افرادندن بر خییلی نفوس عسکر اولدقلر یچون
چینلیلر طرفندن قتل اولنه جقلری خوفیه مجبور هجرت اولشدر . بونلرک یچومی
اون بش بیک اولوب کرچه اسکی مهاجرلر کچی دوچار مصائب اولماشلر

ایسهده یته برخیلیسی مشقت سفر یتیه تحمل ایده میهرک یولدرده قالمش ایدی. اهالی چینلیلری کرچه استقبال ایشار ایسهده چینلیلر بو استقبالی عجزه جل ایله بیچارگان اهالی حقنده ترتیب جزایه قالدیشمش و ولی خان زماننده خدمتده بولسانلر ارانوب بولنهرق حقارنده مجازات شیده اجرا قلمشدر. علی العموم اهالینک حیوانات و حیواناتی اللزندن انمش و مساجد مسلین ایله مقدمه کی خواجهلرک قبری احراق و تخریب ایلمشدر. چینلیلرک بو دفعه کی مجازاتی اولکیسندن برقاچ قات زیاده اولوب محدرات اسلامیه دن زقافه چیقمش اولانلرک ناموسی پامال و اهالیدن هر کیم اولور ایسه اولسون زقاق اورتیه سنده علناً ضرب و تحقیر ایلمک و شهه لی اولانلر حقنده کونا کون اذیت و شکنجه ایلمک کی شنایع اجرا اولمش ایدی. کندیسنده سودای اختلال اولیان و حکومت سابقه زماننده مأموریتده بولنماش ایکن یا کلسلق ایله و یا خود دشمنلرینک غمز و افتراسیله تحت توقیغه النان بیچاره لر قباحتمسز اولدقلرینی عرض و بیان ایتدکلی حالده یته هر کون درلو درلو اذیت اولندقلرندن نهایت حقارنده عزو اولنان جرایمی مرتکب اولدقلری حالده شکنجه دن قورتلوق ایچون اعتراف ایدرلر ایدی. اندن صکره ؟ اندن صکره نه اوله جق! بیچاره لر ارتق متهملر کی مجازات ایدیلورلر ایدی! مجازات ایسه بشقه برشی دکل (اعدام) ایدی. هر کون یوزلجه ادمک قتل اولنمندن عبارت اولان بوشدت هر طرفجه طوبولهق مورث خوف و دهشت اولمش ایدی.

چینلیلر عادتلی و جهله مقتوللرک باشلرینی قلعه قپوری اوکنده کی یولک ایکی طرفته مخصوصاً رکز اولنان دیرکله مر بوط تیمور قفسلر ایچنه قویهرق تشهر ایدرلر ایدی.

{ محاکمه }

کاشغره کلانلرک اصل مقصدلی نائل حکومت اولمقدن عبارت ایسهده هر حالده بونک حصول قطعاً مذکوره اهالی اسلامیه سنک چینلیلرک زیر تحکم و مظالمندن قورتلسنه

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

منوط اولدیغندن مساعی واقع لری شایان نحسین اولمق لازم کلور . فقط بو ذواتک عقلری ابرزمی ایدی که مهیتلرنده جزوی عسکرک قوتی و یالکر بر شر اهاالیسنک امداد و معاونتی ایله کاشغری برقطعه وسیعنه برکنارنده تأسیس حکومت ممکن اولمیز و چینلیلرک هیچ برغانله سی یوق ایکن قوجه بر الکا - نصفی مقداری اولسه دخی - قح ایدیلوب هر شهرده تحشدا بئش اولان عساکر کثیره چینه قولایلقله مغلوب ایدیلوب بولندقلری برلردن چیقاریله من ؟

اما بونلر کوزل سلاحه مالک یکریمی اوتوز بیک منتظم و معم عسکرله گلش اولسه لر ایدی مادامکه عساکر چینه معم اولیوب سلاحلری دخی ایشه برامز برطام اسلحه عتیقه دن عبارتدر کثرتک هیچ بر ایهیتی اوله میه جغندن قطعه مذکورنه هر طرفی بیه ضبط واستیلایه موفق اولورلر ایدی .

کوپلرینی طولدیرمقدن و صیقیه کلجه فرار ایتمک ایچون هر کون حاضر و تدارکلی بولمقدن بشقه هیچ برشی دوشتمایانلردن نه فائده بکلنیلور ؟ تأسیس حکومت افکارنده اولانلر بویه می حرکت ایدرلر ؟

عجبا کاشغر اهاالیسی ده بئزلری ایدی که اک چوخی درت بشیک کشیدن عبارت اولان همان هیچ حکمنده بر قوتله بویه بیوک بر مقصد حصوله کلنه من ؟ دیم که انسان خافل بولمز . الدائم . فقط هر وقت بدیمی اولان مواد حقننده الدائملی . حق قولی بیکبایی ایله محمد امین خان کاشغره ایکشر دفعه کلدیله و ایکسسنده دخی هیچ بر شیشه موفق اوله مقسزین فرار و رجعت ایلدیله .

اهالی ایلك کلشیلرنده برشی بیاجقلا ظنی ایله کندیلرینه اویتقده وانلری آدم برینه صایقده هایدی معذوردن دیلم لکن ایلك دفعه سنده بر چوق ضرره اوغرابه رق آچی برتجره ایله اکلا دقدن صکره ارتق ایکیچی دفعه سنده کندیلرینک سلامتلیچون بونلره روی اتباع کوسه بر ماملری لازم کلور ایکن یته کندیلرینی ورطه هلاکه آملرینه نه دیمايدر ؟ (من جرب الجرب حلت به الندامه) هر نه ایسه ایی طرفک یئلری بودقیقه یه واقف اولدیچون حیفا که اورته ده ضرردن بشقه هیچ برشی حاصل اولما مشدر .

چینلیلر بودفعه قوتلی بر صورتده بر لشوب اهاالی بی قلدایه میه جق درجه ده ازمش و مقدا عقد ایتدکلری معاهده دن همان هیچ بر ثمره حاصل اولدیغنی یعنی خوقند اختلاجلیلرینک ارقه سی انه مدیغنی اکلامش اولغله بودفعه خوقند خانلغیه قدیمدن هیچ بر علاقه و مناسبتلری یوقش کی طاوران دیلر و معهود ۱۲۴۷ معاهده سنک تجدیدینه قطعاً لزوم کورمدیلر .

بو حال ایسه خوقند خانلارنک منافعهن طوقمقله ۱۲۷۵ ده خوقند خان
خدايار خان طرفندن تجدید معاهده ایچون کاشغره کلان (نصرالدين
سرکار) نام ذات کاشغر حادثاته نأسفله خواجهرک کاشغره کیمسی خوقندجه
قطعا ارزو اولمديغنی وبعدها ارباب اختلالدن هیچ بر فردک کاشغر طو پراغنه
کچیرلیه جکنی ومعهدهنک تجدید ایدلسنی طلب ایدلی .

چین مأمورلی هر تقدیر خوقند خانلرینک بویولده اولان مواعیدینه
ارتق اعتماد ایتوب سفیرک تکلیف وطلبنه اهمیت والتفات ایتماک ایستملر
ایسهده بر تجربه دها ایتک و هیچ اولمسه بو وسیله ابله بر مدت دها غائله سزجه
وقت کچیرمک ایچون معاهدهنک تجدیدینه روی موافقت کوستردیلر . ایشته
بودغه دخی معاهده تجدید اولمش ومومی الیه کاشغره پولتیقه مرخصی
تعین قلمشدر .

بوزمانه قدر کاشغر اهالی اسلامیه سی بویله متوالیا ظهور ایدن محارباتدن
ونهایت چینلیره اطاعتسه مجبور اولوبده ایلرو کلانلرینک اموال واملاکی
ضبط ومصادره قلمه رق اعدام اولمسندن غایت ضعیف دوشمش وایچارنده
ایشه کوجه برار همان هیچ بر آدم قالماش ایدی .

بیچاره لک کوزمکده اولدقلری ظلم کسه نک وظیفه سنده دکل ایدی . اسلام
حکومتی اوله رق الک یقینه بر خوقند خانلغی وار ایدی که اوده کندی منافعهچون
سس چیقارما مقده ایدی . آسیا اوزمان صاحبسنر قالمش بر مرعا حکمنده
اولوب هر کس اوتده بروده کزر و هیچ بر کسه بولندیغی محله صاحب اوله من
ایدی . اوزمان آسیای وسطی حکومتلرینک هر بری بر بشقه هواده اولدیغی
وبونلرک قوتلری ایسه پک جزوی بولندیغی جهته میدانده اهل اسلامه تصاحب
ایده جک وکاشغر بیچارگانک چکمه کده اولدقلری مظالم ایچون چین حکومتنه
(الو بریر ۱) خطاب عظیمتکارانه سنده بولنه جق قوتلی بردولت بوق ایدی .
ظلم اول درجهیه واردی که بیچارگان اهالی عاقبت زراعت وفلاحندن

یله ال چکمش و برفقر و مذلت ایچنده امرار اوقات ایلمکده بولنش ایدی .
فقراى اهالینک چینلیله ویره چکری ویرکوی تدارک و اعطایه اقتدارلی
اولدیغندن چوققلرینی چینلیلرک ویا زکینلرک (۱) یانه خدمتکارلقه ویریرلر
و بونلرک بر سنه لک اجر تیری اولان اوتوز اوتوز بش غروشی آوب انکله
ویرکولرینی ادا ایدرلر ایدی . مسلمانلرک کوردکلی مظالمک کافه سنی چینلیله
عزو ایتمکده بدرجه به قدر حق یوقدر . چونکه ظلمک باشلوجه سنی مسلمان
اولدقلری حالده چینلیلر طرفندن بر ایشه تعین اولنش اولان برطاقم الحق
حریتلر اجرا ایدر و چینلیلر نامنه فقراى اهالیدن بر صورت غدارانده
تحصیل ایلدکلی اقیچه و سائر نیک بر خیلینسی کنیدی یانلرنده یقورلر ایدی .
مثلا چینلیلر اهالیدن نفوس باشنه بر طوب بز (۲) ایستیه جک اولسهلر کنیدی
ملترینک خانی اولان بو حریتلر اهالیدن بش طوب بز تحصیل ایدر و بر
طوبنی چینلیله و یروب قصورینی کنیدیلر یچون آلورلر ایدی . چینلیلرک
اهالیدن طلب ایلدکلی اشیانک تحصیلنه ایشه ظاهرده مسلمان اولان بو
خان و غدار حریتلر مأمور اولدیغندن خزینهلرینی طولدیرمق ایچون اجرا
ایتمکلی مظالم قلمز ایدی .

هر حالده قباحت بو حریتلرک آمری اولان و کنیدیلریننه ظلمده بو
درجه به وارمغه بر نوع مساعدهده بولنان چینلیلرکدر . چینلیلر بو غدار
مأمورلرک اجرا ایلدکلی مظالمک چوغسینی بیلزلر ایدی . ییلدکلی شیشهده

(۱) بو زکینلر اهالیدن بر خدمته تعین اولنلر و دیند اشری حقنده اجرای مظالم
ایله کولرینی طولدیرانلر درکه هر نوع تکالیفدن معاف اولدقلری کی معتزلنده بولنلر
دخی هیچ بر ویرکو ویرمزلر ایدی .

(۲) کاشغرده نقدک فقدانندن و چینلیله نقددن زیاده اشیا وارزاقک لزومی اولسندن
ناشی اکثریا اقیچه بریننه بز . اوان . بغدادی . ار په صمان کی منسوج اشیا وارزاق
و حیوانات تحصیل اولنور . چینلیلر شمیدی حالده دخی اهالیدن ویرکوی بو وجهله
المقدمه در .

سس چیقارمز لر ایدی یا! اگر ظماً النان مالک چوغنی کتم وتوقیف ایدیلوبده کندیلرینه پک آزی و پرلدیکنی اکلار لر ایسه ظلم ایدلدیکی ایچون دکل کندیلرینی الداندقلر ایچون بعضاً متجاسر لرینی قتل واعدام واخذ اولنان اموالی همنان ضبط واغتنام ایدر لر ایدی !! .

{ ینه خوفند }

خدایار خاڭك سوء استعمالاتی جهتیله ۱۲۷۴ و ۱۲۷۵ سنه لرنده خوفندده غایت دهشتلی صورنده اختلال ظهور ایلدی . اختلالک محرکارندن باشلوجه سی کیم اولسه بکنور سیکز ؟ خدایار خاڭك سود قرنداشی مله خان ! (۱) عجائب !! اوت همده ار باب اختلالک رئیس ایدی ! قرنداشنگ حکومتی وقایه ایده جک ایکن بالعکس انک علیهنده بولمق ! اغتصاب سلطنتدن بشقه هیچ بر مقصد ایچون دکل ! کرچه اهالی بی ظلمدن قور تارمق ایچون چالیشمقده اولدیغنی بیان ایتکده بولمش ایسه ده اصل املی موقع حکومته کندیسنگ کچمسی ایدی ! .

خدایار خان هر نقدر ار باب اختلالک تأدینه چالیشمش ایسه ده دشمنلر- یك کترتی وکندی طرفدارانک و بلکه بندکانک ار باب اختلال طرفندن مجلوب اولسی حسبیه بالاخره مغلوب و بو سببه تحت امارتی ترک ایدرک بخارایه فراره مجبور اولمشدر . بونک اوزرینه مله خان خیلی زماندنبرو حسرتکشی اولدیغنی خوفند خانلغنه نائل اولمش واهالی ایسه کندیسنی کال ممنوتله قبول ایلشدر . خدایار خان هر نقدر بخارایه فرار ایش ایسه ده الندن قاجیردیغنی شکاری بردها یقالق ایچون خوفنده کلکه چاره ارادی بوایشه

(۱) میمک قحی ولامک تشدیبه مله لغنده صاری دیکدر عالم وفاضل معناسنه دکلدر . موی البهک سکه ومهرنده دخی مله یازمشدر . بعضیلر مله بی منلا ظن ایشلدر درکه خطادر .

والده سنی توسط ایتدیردی . والدهسی خوقندجه ومله خان نرذنده نفوذلی اولمقله مومی الیهانک شفاعت ورجاسی وحکومت دعواسسنده بولمیبوب کنندی حالنده اقامت ایدهجکی حقننده ورمش اولدیغنی تأمینات قویهسی اوزرینه مله خان خدایار خانک خوقندده اقامت ایتسنه مساعده ایتشدیر .

خدایار خان خوقندده ال التندن کندیسنه طرفدار بولمقله چالیشمش وارہسی چوق کچمہدن منلا علم قول نام ذاتک تحت ریاستنده اولہرق تشکل ایدن فرقة اختلالیہ ایله اتحاق ایتمش ایسہده اک صادق ظن اولنانن اک خانن چیقدیغندن تکرار بخارایہ فرارہ مجبور اولمشدر . بخارایہ وصولنده حکومتک کندیسیچون البویرلمسی حقننده اولان بیک رجا ونیازی اوزرینہ بخارا امیری عساکر کافیہ ایله حرکت ایلدی .

مله خان بو حالدن خبردار اولنجہ عساکر کلیہ ایله بخارا عسکرینی استقبال ایلدی . (اوراطوب) (اوراطپہ) جوارنده تلاق صفین وقوعبو . لہرق خوقندیلیر نائل غلبہ اولمش و بخارا عسکری مغلوباً رجعت ایلشدیر . بخارا امیری بونک اوزرینہ بیہودہ برہ آدم تلف ایتکدن واز کچمشدر .

خدایار خان بخارادہ اقامت ومله خان دخی خوقندده اجرای حکومت ایلمکده ایکن ہجرتک ۱۲۷۶ نجی سنہسی ماہ ذی الحجہ سنده بر کچہ سکرز اون خانن ملہ خانک یادیغنی اوطہنک قبوسنی قیروب بردنبرہ مشارالیہک اوزرینہ ہجوم ایتدیلر . ملہ خان کرچہ بوخانلرہ شجیعانہ مقابلہ ایدوب ایچلرندن دردینی قایا ایله تلف ایتمش ایسہده برآدمک سکرز اون ادمہ مقابلہسی ممکن اولہ میہجغنی آشکار وکندوسی ایسہ بوسوء قصدجیلر طرفندن سکرز یرندن زخمدار اولمقله قانک سیلانندن ایاقده طورمغہ تاب وتوانی قالمیوب برہ دوشمش وصاغ قلان خانلر ایسہ بو حالدن استفادہ ایدوب درحال ہجوم ایله مشارالیہی پارہ پارہ ایتشدیر .

بونک اوزرینہ اول وقت طاشکندہ اختیاریہ اقامت ایتکدہ بولنان ومشار

الپهك يکني اولان شاه مراد بك خوقند موقع امارتنه نصب اولمشدر .
 مله خانك خوقندده امارتی ایکی سنه قدر امتداد ایش واوزرینه هجوم ایدن
 خانلرك اول وقت هانکی طرفدن سوق اولندیغی اکلاشیه مامش ایدی .
 قرآن حاله نظراً بوایشی اجرا ایدنلر یاخدایار خان ویا خود شاه مراد خاندر .
 هر قدر شاه مراد خان موقع امارته نصب اولمش ایسه ده مدت حکومتی
 بك چوق سورمدی . اوتار یخذه طاشکنند اهلایسی خدایار خانی دعوت
 ایدکلرندن مشار ایسه بخارا امیرندن معینته بر مقدار عسکر الهرق طاشکننده
 کلکله اهالی طرفدن خان انتخاب اولمشدر . شاه مراد خان بو حالدن خبر .
 دار اولجه علم قوی خوقندده براقهرق طاشکنند اوزرینه حرکت ایلدی .
 خدایار خان مقاومتده ثبات ایدیکندن شاه مراد خان طاشکنندی ضبطه
 موفق اوله میوب رجعته مجبور اولمش و خدایار خان ایسه معینتیه کی بخارا
 عسکری وطاشکنند کوکلور یله طیشارویه چیقوب شاه مرادی تعقیب
 ونهایت خوقندی ضبط و تسخیر ایشدر . شاه مراد خان حکومتی بك باد هوا
 و یرمامک ایچون صوگ بر محاربه بی کوزه الدير مغله خوقند جوارنده غایت
 شدتلی بر محاربه وقوع بولدی . بودفعه دخی غلبه خدایار خان طرفنده
 قالوب شاه مراد خان میدان محاربه ده غائب اولمش و بوندن صکره کنندیسنک
 نه حالده اولدیغنه دائر بر اثر وخبر النهمامشدر .

اشبو محاربه ده علم قول خان کوردیکی مغلویت اوزرینه طرفدارانی
 مستحیباً چکیلوب کیتشیدی . لکن خدایار خان ایله اوغراشمقدن بتون بتون
 صرف نظر ایلدیکندن اهرصره مشار ایله اوزرینه هجوم ایلر ایدی . بو ایکیسی
 ییننده آچیلان محاربات برخیلی مدت امتداد ایش و محارباتک بعضیسنده علم قول
 و بعضیسنده دخی خدایار خان نائل غلبه اولدیغندن محارباته خاتمه چکیله مامشدر
 بو فارغشلاق اثناسنده بر کلاه قائمق ایچون (شاروغ) اسمنده بر یسی
 توره مش ایدی . بوندن کوره رك بر قاج کسه دهاخانلق ادعاسنه قالیشمش و کرچه

تاریخ قسبی کاشغر اون اوچچی عصر

موفق اوله مامشیر ایسه ده اورته لقمه دوام ایدن فنالنچی بر قاتدها تزید ایشلردر
خدایار خان علیهنده ظهور ایدن برچوق رقیبسه آرو آرو مرام آکلا-
تمقدن حاجز قالدجه بخارا امیرندن استمداد ایش ایدی . لکن بخارا امیری
هر نه سببه منی ایسه اول ارهلق مشار الیهدن مغیر اولدیغندن طلب اولنان
امداد و معاونده بولمقدن بشقه مقدا مشار الیهک معیننه و یرمش اولدیغی
عسکرینی طرفنه جلب ایلدی . علم قول بو حالدن استفاده ایله مشار الیهک
اوزرینه هجوم ایتدکه نائل غلبه اولمش و مشار الیه ایسه طرفدارسز قالد-
یغندن خوقنده اقامته جسارت ایده میوب تحت حکومتی ترک ایله بخارایه
فرار والتجا ایشلدر . بونک اوزرینه سالف الذکر مله خانک اوغلی اولان
سید سلطان (۱) اهلینک انتخابیله علم قول طرفندن خوقنده خان نصب
اولمشدر . علم قول استحصال سلطنت ایچون اوآنه قدر خدایار خان علیهنده
بولندیغی حالده رقیبنی مجبور فرار ایش ایکن تحت حکومتسه کنیدیسی
کچمیوب ده سید سلطانی نصب ایسی موقع حکومتده خان سلاسه سندن
بریسنک بولمسی اقتضا ایتدیکی ایچوندر .

سید سلطان ایسه تحت حکومتده پک از مدت اوپوره بیلدی . ارهسی
چوق کچمه دن کویا سوء ادارهسی سببیه علم قول خان طرفندن خلع و موقع
حکومته سعید اسنده خان سلاسه سندن بریسی نصب اولمش و بونده ایسه
قوری برنام اولوب جزوی وکلی هر بر امور و خصوص علم قولک ید اداره-
سنده بولمش ایدی .

خدایار خان بخارا امیری طرفندن حسن صورتله قبول اولنه رق حقنده

(۱) اقتدار و مکانت پادشاهانه جهتیه خوقند موقع امارته پکنلرک پک چوغنه
فائق و نائل اولدیغی مقام امارته بالوجه لایق بر ذات فضائلسمات ایدی . لکن
اویله بر زمانده نائل حکومت اولمش ایدی که اورته لقمه بولنان فنالنچی قالد یرمغه زوربا-
لری تأدیپ ایلکه کنیدیسندن بر قایچ درجه زیاده اقتدارده بولنان برادم بیله موفق
اوله منر ایدی . بناء علیه مسند حکومتده بقا بوله مدی .

تاریخ قسیمی کاشغر اونا و چچی عصر

التفات و رعایت اولمش و سمرقندده اقامتنه مخصوص محل تهیین ایدلش ایکن بردنبره بخارا امیرینک دوچار نظر غضبی اوله رق (جزاق) نام محله نفی اولمش و کندوسنه امداد و اعانه ایدنلرک درحال قتل و اعدام اولنه جغی عمومه بیان و اعلان ایدلش ایدی . بو سببله هیچ یرکسه و حتی مشارالیهک بندکان و طرفدارانک الک صادقلری بیله معاونت ایتمکجه جسارت ایده مامشدر . یالکز والده سنک اره صره اعانه نقدیسه سی کلیر ایدی .

خدا یار خان زروء اقبالدن بردنبره منزله ادباره دوشمش و منقاسی اولان جزاقک خارجنده کوچک بر قلبه (کلبه) ده کمال ضرورت ایچنده امرار اوقات ایلمکده بولمش ایدی . مشارالیهک ایام نکبتی برکون منقضیه اولمغله بخارا امیری کندیسنی عفو ایدهرک نزدینه جلب و کافی السابق خو قند موقع امارته کچیره جگنی وعد ایله قرین اعزاز ایلمشدر .

{ آسیایه عمومیتله بر نظر }

کوریله یورکه آسیای وسطی اهلایسیله حکمدارانک اخلاقی چوقدن بری بوزولش و اورته لخی بر نفاق و شقاق و فساد اخلاق استیلا ایش ایدی . آسیانک بوندن صکره کی احوالی دها فنا ایسه ده شمذیلک زمانجه بوندن ایلروده کی وقوعاتی صکره یه تعلیق ایله ۱۲۷۳ دن ۱۲۷۷ سنه سنه قدر درت سنه لک وقوعاته عطف نظر ایتمکده ییم .

آسیا حکومت اسلامیه سنک یکدیگریله اتفاق و اتحادی شویله طورسون بر حکومت هیئت ارکانی بیننده بیله اتحاد افکار ! یوق ایدی که حکومتک امتداد شوکتی و ازدیاد سطوقی ایچون صرف مساعی ممکن اوله یلسون ؟ سلطنت حریمی اولان برطاقم حر یفلر یکدیگرینی متعاقب بر طرفدن ظهور ایله ملکی برشورش دائمی التنده خراب ایدهرک شوکت و قدرت اسلامیه بی

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

محو ایتمکه چالیشیر ومقام حکومته بولنان مستبدلر ایسه بقای اقبالر یچون اجرا ایتمک شناعت بر اقرلر ایدی . بونلر بقای اقبالدن ذاتاً نائل دولت اولور اولر قطع امید ایتمش اولدقلرندن هنکام ادبارلنده ایسه یرامق ایچون کو پلرینی طولدیرمقدن بشقه هیچ رشئ دوشمزلر ایدی . بو حاللر ایسه اخلاق عمومی بی بتون بتون بوزمش واهالی به حضور وراحت و ثروت وسعادت خیالربنی بیله اونوتدیرمش ایدی .

آسیای وسطانک او زمانکی شایان تأسف اولان بو حالتدن انجق روسیه دولتی استفاده ایدوب کوندن کونه توسیع حدود ایلمکده ایدی . دولت مشار ایها ایشته بو ۱۲۷۳ سنه سندن ۱۲۸۰ سنه سنه قدر سبریا (۱) حدودندن سیحون نهرینه قدر اولان محلاری کاملاً ضبط و تسخیر ایلدی . کرچه روسیه آسیادن ضبط ممالکه یک چوق اول تشبث ایتمش ایسه ده ۱۲۷۳ سنه سنه قدر پای استیلایی یواش یواش اوزادیر ایدی . تاریخ مذکوردن صکره ایسه استیلا فرقه لری عادتاً کیدیشسه دکل مارش ! مارش ! ایله خطوه انداز اولمشدر .

روسیه نك شمدي به قدر دائمبار حال طغیانده بولنوب هیچ بر وقت فاصله

(۱) آسیا قطعه سنک شمالنده واقع اولوب روسیه ده پوئتیقه وسائر جنایات ایله متهم اولان منفیلرک محل اسکانی اولان مشهور برقطعه واسعه در . طاغلی اورمانلری کوللری بتاقلق محلاری نهرلی حیواناتی معادن چوق و اکثر طرفی غیر منبت وغایت بارد اولوب معتدل جهتلری آزدر . مساحه سطحیه سی ۸۰۸ یک میل مربع ونفوسی بش الی ملیون قدردر . کاشغر قطعه سنک شمال طرفلنده واقع اولوب شرقاً بحر محیط کبیر و بهرنک بوغازی وغرباً اوروباده کائن روسیه شمالی و شمالاً بحر منجمد شمالی و جنوباً ترکستان و چین مالکی ایله محدوددر . ۱۱۲۳ سنه هجریه سنده کشف اولمش و ۱۱۸۴ سنه سننده روسیه لی لیه قوف نام قبودان سیاحت ایتمشدر . روسلرک سیریایی استیلایه اصل تشبثلری ۹۰۵ تاریخنده اولوب تاریخ مذکوردن صکره هر طرفی کاملاً ضبط ایله اهالیسی تحت اطاعته المشلدر .

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

و یرمیان سیلابه استیلاسی ایسه سیچون نهر ینک (۱) آرال کولنه (۲) منصب اولدیغی محله کائن (ورا یم) (۳) استخاکامندن نبعان ایتشدر. (۱۲۷۴ سنه هجر یه سندن صکره)

۱۲۷۴ دن صکره اوچ اوچ بچق سنه قدر کاشغر قطعه سنک هیچ بر طرفنده حرب واختلال ظهور ایتماش و بو مدت طرفنده اهالی کرچه قتال عمومی کبی جزا کورماش ایسه ده بر مظالم طاقتفرسالتمده ازلاکده وعادتا کوندن کونه محو اولمده بولمش ایدی .

اشبو اوچ سنه نک کنرا نندن صکره ایسه آسوده برحالده کبی اولان کاشغر قطعه سنک آلتی اوستنه کلیرجه سنه همان هر طرفنده ناره حرب و قتال کمال شدت و دهشتله اشتعال ایتش و کویا اوآ نه قدر مستور اولان و ولقان بردنبره باطلیه رق هر طرفه آتش صاچمشدر .

بر عصره قریب زماندنبری ظهور ایدن قتال و شورش واختلال قطعه مذکور نک اکثر یا جنوب طرفلرنده وقوع بولوب شمال و شرق طرفلری بو بلایادن مصون اولمش ایدی. کرچه اون اون بش عصردن بری او طر - فلرده دخی اره صره اختلال وقوع بولمش ایسه ده بر شهر اهالیسی طرفندن اشمال ایدیلان آتش عصیان واختلالدن سائر شهرل اهالیسی حصه دار

(۱) سیچون آسیای وسطی اهالی اسلامیه سی بیننده (سپردر یا) دیه معروفدر. نهر مذکورک منجی آسیای وسطی اهالیسی بیننده قره قوچی نام نهر عد اولمده ایسه ده تیان شان طاغیر ایدر. نهر مذکورک بعض محلتک عرضی پک زیاده اولوب سرعت جریانی موسمه کوره تزیاید و تناقص ایدر. ایکی طرفی اکثر محلنده سازلق و قامیشلق اولوب طولی ۱۴۰۰ کیلومترودر .

(۲) یاخود (اورال) کاشغر شهرینک غرب شمالیسنده کائن اولوب طولی ۴۵۰ و عرضی ۲۴۰ کیلومترودر . سیچون نهر لرنیک منصبیدر .

(۳) استخاکامات مذکور نک تاریخ انشاسی بعض محله (۱۲۵۰) سنه هجریه سی اولمق اوزره مقید ایسه ده نام مذکور ایله روسیه دولتی طرفندن اورایه استخاکام انشاسی (۱۲۶۴) سنه سنده در .

و بلدکه خبردار اولیوب هر زده راختلال وقوع بولش ایسه اوشهره وبعضاً بر ایکی اوچ شهره مخصوص و بوایسه نادراً وقو عبولغله برا بر بردأره صغیره ایله محدود اولدیغندن جزوی برمدت صکره تسکین ایدیلور وچینلیار ار باب قیام اوزرینه پک چوق عسکرله هجوم ایتدیکی وار باب قیام ایسه فارغه در نکى کى آزه جق صیقى کورنجه همان دائرة اتفاقدن ایرلدیغی جهتله غلبه چینلیار طرفنده قالور ایدی .

۱۲۷۴ سنه سندن صکره اولدیغی کى او یله تکمیل قطعه مذ کوره اهالی اسلامیه سنک بردن و برآنده قیام ونهات درجه ده سعی واقدم ایتلری کى قطعه مذ کوره بی باشند باشه آل قانه قویه جق بر محاربه عظمی اون اون بش عصردن بری وقوع بولماش ایدی . ایشته شدت ظلم و تعدی در که بو یله بر قطعه فسحیه اهالیسنی جانلرندن بیزار وعمومی بردن فداکارانه بر صورتده عصیان واختلاله اجبار ایشدر !

حاصلی کاشغر قطعه سی اوزرنده هیچ بروقتده امثالی مشهود اولمیان برهرج ومرج ظهور ایله هر طرفنده نهرلر کى قان آقوب یوز بیکرجه آدم تلف اولش وچینلیارک اوراده اولان حکو متلری بتون بتون محو ومندرس اولوب بونجه مدتدنبرو اجرا ایلدکری مظالمک جزاسی و برلشدر .

(۱۲۷۷) سنه سی

هجرتک ۱۲۷۷ نجی سالی که چین اردولرینک تاریخ محو واستیصالیدر ایشته بو سنه ده فرانسوزله انکلیرلز چینلیارک متسدما عقد اولنسان معاهده یه رعایت ایلامسی اوزرینه متفقاً چینه اعلان حرب ایلدیله . هر نقدر چین حکومتی آچیلان بو محاربه ده دشمنک تجاوزاتی منع وانلری ممالکنندن طرد و دفع ایچون نفیر عام قالد یرمش و بو بایده برخیلی چالشمش ایسه ده متفقین اردولری اوکلرینه چیقمان چین عسا کر بنی تارومار ایتک کى پارلاق پارلاق مظفر یانه نائل ونهات برطاقم قلاع ومواقعی یاقوب ییقدقدن

و پکینک شرقنده و (تونغ چه ئو) شهری قر بنده واقع (پالی کیائو) نام موقعه بر غلبه قطعیه چالدقن صکره پکین شهرینه داخل اولمش و ایمپرا - طور هیانغ قونغی پایتختدن فراره مجبور ایدوب چین دولتی ایله کندیلمیرینه ضایت نافع بر معاهده عقد ایلشدر (۱) (پکینه داخل اولان فرانسیز عسکرینک قوماندانی جنرال «قوزن مونتوبان» و شهرتی ایله برابر سوویلتک ایستلور ایسه «قوزن دومونتوبان و قونت دو پالیقایو» اولوب انکلیر عسکری قوماندانی دخی لورد (الچین) ایدی. متفقین عسکری «که ملل متمدنه دندر!» پکینه یغمایه قوبولش و انکلیر کو یا یغمایه کندیلمیرینک تنزل ایتیموب بعض اشیای غریبه الدقلربنی و فرانسزلرک پک چوق التون و اشیای نفیسه یه نائل اولدقلربنی بیان ایتکده زایسه ده فرانسزلردن بو باده پک کیر و قالماملش لردر ایمپراطورک دست تسخیره کچن صیغیه سرایی کو یا چینلیلری عقد معاهده یه اجبار اچون! . کاملاً غارت و یغما اولمش ایدی!! «طرفین عسکرینه تقسیم ایتک مأمور بیلله تشکیل اولسان محلتط قومس بیونک دفترنده داخل اولان» اموال منوبه نك - الك دون اولمق اوزره تخمین اولنان - قیمتی ۸۵۰ بیك فرانق اولوب بونک ۴۲۰ بیك فرانق قیمتسده اولانی فرانسز عسکرینه و قصوری ده انکلیر عسکرینه اعطا قلمشدر .)

بو ۸۵۰ بیك فرانق قیمتده اولان اشیادن بشقه غارت اولنان اشیای ندر ؟ اوراسنی (۱) هیان قونغ پکینی ترک ایتدی کبی ایمپراطورلق مقابله دخی او زمان بش یاشنده اولوب وارث یکانه سی اولان اوغلنی (بو چوجغه ابتدا «شیرنغ» یا خود «شی سیانغ» نامی ویرلش ایسه ده برسنه صکره ایمپراطور سابقک مغولستانده بول شهرنده وفاتی اوزرینه متوفانک برادری برنس چون ایله دیگر برادری برنس قونغ طرفندن مجلس ^{تیره} لغو و اعضاسنک اکثریسی قتل اولندیقی وقت «تونغ - ش» یا خود «تونگج» واک طوغریسی «تونغ - چی» عنواننه تحویل اولمشدر) و بونک صغرسنی حسبیلله وصلیکنه و هیئت و کلا ریاستنه دخی برادری برنس قونغی تعیین ایتمشدر . برنس قونغ ایسه ارتق چاره مقاومتک بولنه میه جغنی اکلامغله اوروپالیلرک تکالیف واقعه سنی بالقبول مصالحه ی اختیار ایلشدر .

اللهدن بشقه كسه بئز !. مدنیلی هیج برملته ویرمك ایستیمان ومدنیت وانسانیتدن وسار آتارینی کوستره مدکری برطاقم پارلاق پارلاق شیلردن بحث ایتمکده اولان انگلیز و فرانسز ملت نجیبه سنه بو باده افترا ایده بورم ظن ایتمکز ! و «انلر بویله برشینی نمکن دکل قبول ایتمزلر» دیه سوزلری استبعاد ایتمکز ! بو خصوصک اثباتی پک قولای . هم نه ایله بیلورمسیکز ؟ بالذات جنرال مونثویانک افاداتیله که مومی الیه چیندن کلان آتار نفیسه تصرفه اوچچی ناپولیون خاندانی اعضاسیله ایپراطوریجه اوزنی طرفندن وقوع بولان دعوی اوزرینه فرانسه ملت مجلسی طرفندن تشکیل اولنان تحقیقات قومسیونی حضورنده وقوعاتی برتفصیل نقل و حکایه ایله هر بر حقایق اقرار و اعتراف ایلشدر.

متفقین عسکری یالکز غارت ایله اکتفا ایدوبده ایپراطورک اون بش یکریمی قدر کوشکلردن مرکب اولان صیفیه سرایی احراق ایتمه لر ایدی پک اوقدر تقبیح اولنمز لر ایدی . عجائب ! صیفیه سرایی نیچون احراق ایتمشله ؟ تاپس غزته سنک انگلیز عساکریله برابر بولنان ومصالحه ایچون چینلیلر طرفنه کوندریلان بر محبرینی باربار چینلیلر قتل ایتمشورده انک ایچون !! ... جنرالک افاده سنه نظراً سرایک احراقی ابتدا انگلیز قوماندانی تکلیف ایتمش و فرانسزلرده هر نفسدر بو چیرکین ایشه راضی دکلر ایسه ده ! ارتق خاطر ایچون ضروری انلره تبعیت ایتمشله ایش !. انگلیز قوماندانک جنرال مونثویانه بر افاده سی وار . بنجه غایت اهمیتی اولدیغی جهته مسکوت عنه کچه م . اوده شودر : «مخبرینی قتل ایتمکله ایچون چینلیلره بر جزا ویرمزا یسه م صکره تاپسک دیلندن نصل قورتیلورم ؟» ! سبحان الله !! . تاپسک جلب خوشنودسیچون بر قوجه سرای یاقیق !! . نه دیمک افدم ! بر انگلیز قتل اولسون ! بویله بر بیوک جنایتته جزا اولق اوزره اون بش یکریمی پارچه دن مرکب بر سرای دکل یوز سرای یانمیلدر ! اون انگلیز ایچون ایسه اهاالیسیله برابر اون شهر !! و یوز انگلیزک قتلنه بدل دخی تکمیل جهان یانسه چوق دکلر !!! .. قوجه مدنیلر .. غرائب احوالکز انسان حیرتدن حیرته دوشیرمکده در !.

{ دورغانیلرک اختلالی }

چین حکومتنک باشنه بو مغلوبیت عظیمه بی تعقیماً بر بیوک بلا دها کشیدیدی . اوده دورغانیلرک مجبوراً سلاح عصیانه صارمللر یدر . اختلالک ظهوریته ایسه ابتدا ۳۰ بیکی کاشغرک شمال شرقیسندن وقصوری چینک ایالات غریبه سیله قالموقستاندن میدان محاربه یه سوق اولنان یوز یک

دورغانی سوارسی (۱) حقنده قولجه وکاشغر ایالتلرینک والی عومیسسی اولان (شوجونیک طایق) نام جان جون طرفندن برطاق معاملات و تحقیقات ناسزاده بولمسی سبب اولمشدر .

کاشغرنک شمال شرقیسنده بولنان دورغانلر مر قومک درجه افراطده بولنان تعصب جاهلانہسی اقتضاسندن اولهرق اوتہ دنبرو حقارنده اظهار بغض وعداوت ایتکده اولدیغنی بیلدکلری و بوکره چین دولتنسک پک زیاده صیقلدیغنی بروقتده هیچ بکلدکلری برمعاملہ بی کوردکلری جهته همان مر قومی قتل و اعدام ایدهرک محاربه یه کیتماکه قرار و یرمشلر ایسهده بو دفعهلق واز کچوب انتقامی وقت آخره تعلیق ایتدیلر . مر قوم دورغانلرک بو نینلرندن هر نصلسه خبردار اولنجہ مسلمانلر حقنده اولان عداوتی برقاتدها کسب شدت وانلردن ایستدیکی وجهله برانتقام المق ایچون بولنرک ارسالندن صکره پکین جاننه عزیمت ایلدی .

پکینه واصل و اول وقت دهامسند حکومتمده بولنان ایمپراطور هیانغ قونغک حضورینه داخل اولدقده « الدیغنی معلومات موثوقهیه نظراً میدان محاربهده بولنان دورغانلرک دشمن خارجی ایله اتفاق ایدهرک یقینده اعلان عصیان ایدهجکلری جهته مملکتلرده قلان دورغانلرک اشعال نأرة اختلال ایچون تدارکات خفیهده بولندقلری و متفقین اردولرینک بویله عقلاره حیرت و یریر درجهده مظهر فتوحات اولملری دورغانلرک خیانت و دشمنه اعطای معلومات و ایفای معاونت ایتسندن نشأت ایلدوب بویله خائن برملتی قرارلندن واز کچیرمک ایسه حقارنده شدت کوسترمکه و تأدیبات لازمه بی ایفا ایلمکه متوقف ایدوکی وحقارنده کوستریلان مر حجت و عنایتی

(۱) کاشغر قطعہسنده پیاده یوق . عسکرک هپسی سواریدر . پیاده اصولی صکره لری یعقوب خان زمانده میدانه قولش و فقط مقدارینک تکثرینه همت ایلامشدر . آسیانک سار طرفلرندہ دخی قرون سالقہدن بری بویله در .

ضعفه جل ايله شیماره جقلری جهته له بونلرله باشه چیقمله میوب ایشک متیج وخامت اوله جخی « زمینده برچوق سوزلره ایمراطوری اغفال ایلوب علی العموم دورغانلرک خیانتی ايله دشمندن فرار ایتلرینه برجز اولوق اوزره یالکز محاربه ده بولنلرینک اموال واملاکنک هدم واحراق واولاد وعیالک قتل واعدام ایلدسی امرینی المغله قوچیه عودت ایلوب اشبو اراده بی تمامی تمامه اجرا ایلشدر .

بچاره دورغانلر ایسه دشمنله اتفاق ایتدکن بشقه چین عساکرندن زیاده محاربه ده ثبات ايله بو باده قانلرینی دوکش ایلدر . واقعا مغلوب واکثر محاربه ده فراره مجبور اولدیلر . فقط چین عساکریده مغلوبیت واقعه ده حصه دار اولوب بو ایسه اسلحه جدیده نیک تأثیرات شدید سنی او آنه قدر کورما لرندن نشأت ایلشدر .

(مغلوبیت واقعه متفقین عساکرینک منتظم ومعلم واسلحه جدیده ايله مجهز بولنسی سببیه واقع اولوب آکر اوروپالیرک سلاحلری چینلیرک صوبه اطلاقه شایان اولان اسلحه سنک عینی اولمش اولسه ایدی دشمنلرینه نسبتاً قطره حکمنده اولدیغندن کاملاً محو اولورلر ایدی . فرانسزلر انکلیرلر روسلر جزایر ده هندوستانده آسیای وسطاده چینده اللرنده کی سلاحک شدت تأثیری سایه سنده مظهر غلبات وقتوحات اولشدر . بیک نفرک اون اون بش بیک ادمی مغلوب ایدرک بش اون مملکت و بر بیوک قطعیه یی فتح و تسخیر و کندیلرندن تلف اولان برکشییه مقابل دشمنلرندن یوزکشییی قهر و تدمیر ایده بیلمسنه نصل امکان ویریلور؟ حالبوکه بوامکان اوروپالیرک اللرنده بولنان صاعقه بلانک ملیونلرجه ادمی بر آنده هلاک ایدمک درجه ده دهشتما اولسیله حاصل اولقده در)

دورغانلرک کنسدی حقلرنده عزو اولنسان افترا وغیاباً مملکتلرنده وقوع بولان ظلم وجزادن قطعاً معلوماتی یوق ایدی . وقتاکه معاهده نیک

عقدی سببیه و پریلان رخصت اوزرینه ۱۲۷۸ سنه هجریه سی اواسطنده مملکتلرینه عودت وحسن خدمتلرینه مکافاة ایدیله جک ایکن بالعکس اولاد وعیاللرینک قتل وافنا و املاک و امواللرینک احراق و امحا ایدلدیکنی رؤیت ایتدیله . ارتق بو حاله صبر و تحمل ایتکه مقتدر اوله میهرق اخذ انتقام ایچون بروقت معینده عموماً رفع لوای طغیان ایدلسی حقنده خفياً بر برلرینه محررات کوندردیله . بو اتفاق چینک آیالت غریبه سنه منحصراً اولوب کاشغر قطعه سنک شمال شرقی طرفلرنده اولان دورغانیلر ایسه انلردن صکره و باشلوجه اوله رق ایشه تشبث ایتشدر .

چین ایچر یسنده بولنان دورغانیلر وقت معینک حلولنه انتظار ایتکه ایکن اتی الذکر بروقه اختلالک وقتندن اول ظهور یته سبب اولشدر شویله که : (شیعان) شهرنده بری چینلی و دبکری دورغانی اولان ایکی قومار باز ییننده حاصل اولان معارضه بالاخره نتیج مضاربه اولغله اطرافدن برخیلی کسه هرایکی طرفک معاونتته قوشمش و ظهور ایدن « وای چینلیلری دوکه بورلا » و « وای مسلمانلری اولدیله بورلا » صدارای ایشک کسب جسامت ایتسینی موجب اولمش ایدی . شهر مذکورده بولنان دورغانیلر ذاتاً بر بهانه منتظر اولدقلر . ندن همان سلاخلرینه صاریله رق وایلرو کلانلردن اولوب قیام عمومینک باشلوجه مرتب و مشوقلرندن بولنان « شهودارین » اسمنده اولان ذاتی کندیلرینه سردار نصب ایدره راست کلدکلری چینلی بی قتل واستیصاله قوبولشلردر . بو خبر دهشت اثر اوکونده « سوچی » شهرینه واصل اولغله اوراده کی دورغانیلر دخی « لوحودارین » اسمنده اولان ذاتی سردار انتخابیله رفع لوای طغیان ایتدیله . موخی ایله اطراف شهرله کیفیت حال و صورت اختلالی مبین محررات ارسال و بو سببیه اشبو ایکی شهردن بشقه قرقدن متجاوز شهر اهالی اسلامیه سی اعلان عصیان و اختلال ایلشدر . اورالده بولنان چینلیلر کرچه مقابله قالدیشمش ایسه ده هر بری کندی

در دینک چاره سنده اولدیغی (یعنی بر نقطه ده بولنه مدیغی !) و دورغانیلر ایسه
 حبل متین اتحاد صسار یله رق دائماً بر برلینه معاونتده بولندیغی ا جهته له
 طرف طرف مغلوب و یوزده طقسائی سیوف اسلامیه دن باشنی قورتاره میوب
 مقتول اولشدر .

اختلال ایدن شهرک نصفی لو خودارینک ونصفیده شو خودارینک
 تحت اداره لینه کیرمش و آتش اختلال ایسه ایچمه مدت بلا فاصله دوام ایله
 چینلی و دورغانی اوله رق پک چوق ادم قتل اولمشدر . بو دورغانیلرک مجموعی
 اول وقت بش ملیون قدر تخمین اولمش ایدی . مومی الیه مانک عواقبی صره سی
 کلنجه یاز یله جقدر .

{ داود خلیفه }

قولجده بولنان (شو جونیق طایق) کاشغرک شمال شرقیسنده بولنان
 (اورومچه) و (مناس) و (قوطی بک) و (چیدوان) و (سانجو) و (غومه تی)
 و (لوکجون) شهرلنده کی دورغانیلرک چینده کی ارباب قیامک دائره اتفاقنه داخل
 اولدق لینی و کندی شهرلنده بولنان عسا کر چینیه نک کترتی و متیقظانه حرکتی
 جهتیه رفع لوای اختلال ایچون وقت فرصتی بکلد کلرینی هر نصلسه خبرالجه
 در حال بونلر رحیمه ایله کاملاً تلف ایلدیکی و هوای اختلال و سودای استقلالده
 بولنان کاشغرک اهالی ساره سنه بر درس عبرت کوسترلیدیکی صورته پک
 یقین زمانده وادی عصیانه انسلاک و پک چوق کسه نک دخی بالطبع بو یوله
 انهماک ایده جکی مآلنده پکینه بر عریضه مخصوصه کوندرمش و بر مدت صکره
 اتی المأل امر نامه یی اخذ ایلشدر .

« متقرب المحلول اولان قربان بیرامی کونی مذکور الاسامی شهرل دورغانیلری
 جامعلده ادای صلوة ایدرلر ایکن سلاحسز و غافل بولنه جق لری جهته له مدافعه یه وقت

تاریخ قسیمی کاشغر اوان اوچچی عصر

براغلیه رق بالهجوم قتل و استیصال وایلو کلانلری دردسته پکینه ارسال اولنسون و بونلرک شهرلی اوکون احراق و تخریب اولنوب بوبابده صوک درجه غیرت وفداکاری اختیار ایدلسون «

والی عمومی الدینی اراده بی همان مذکور شهرده بولنان چینلیره باتخیرات اشعار و بواشک اجراسنه مأمور اولان چینلیرده تدارکات لازمه اجراسیله عید اضحانک و رودینه چار چشم ایله انتظار ایلدی .

دورغانلر چینلیلرک بویله بر سوء قصدندن معلوماتی اولماسی حسبیه بر حال غفلتمده ایکن والی عمومی ک خدمتکارلرندن بر دورغانی قاریسی هر نصلسه کیفیتدن خبردار اولغله همان قویجده بولنان دورغانلره بیان حال وانلرده اشبو خبری علی العجله اورومچده کی دورغانلره ایصال ایلدیله و اورومچلیر دخی چینلیلرک « دورغانلری غافل بوله رق باصوب قولایلقله تلف ایتک « خیالیله طالدقلری خواب غفلتندن استفاده ایتک و تدبیرلینی اجرابه وقت بر اقامق ایچون قربان بیرامندن اول قیام ایتکه قرار و پردیلر .

اکر بویله قرار ویرمسهر ایدی چینلیلر یوم عیدده حاضر بولنهرق جمعیتله جامعله (*) هجوم ایده جکلرندن و شهرلی هدم و تخریبه قالدیشه جکلرندن اول وقت انلره مقابله براز کوچ اولور ایدی . حاصلی قربان بیرامندن ایکی کون اول که ۱۲۷۸ سنه هجریه سی ذی الحجه سنک سکننجی کچه سیدر جاته قیام ایدوب غایت شدت و دهشتلی بر صورتده بولندقلری شهرده کی چینلیلرک اوزرینه هجوم ایله دشمنلرینی برآن اول محو و تلف ایتک ایچون صوک درجهیه قدر چالیشملردر .

اختلال ابتدا اورومچهدن ظهور ایدوب اوراده بولنان یوز اوتوز بیک

(۱) کاشغرده بولنان ویکرمی بیکدن متجاوز ادم استیعاب ایدن جامعله عیدکاه تسمیه اولنورکه بولنده منحصرأ برام نمازلی قلنور . اهالی اوقات خسه نمازلی بی بولنره نسبة اوفق عد اولنان مسجدلرده ادا ایدرلر . جامعلرک تعریفاتی احوال داخلیه قسمنددر

قدر چینلی کاملاً قتل و اعدام و حسابسز اموال غارت و یغما اولنه رق شهر مذکورک بر چوق برلری دخی او قارغشهلوق اره سنده تخریب و احراق اولمشدر. چین خدمت عسکر یه سنده بولنان دورغانیلرک سلاحلرینی استحصاباً فرار ایله همجنسارینه التحاق ایتملری چینلیلری بتون بتون دوچار حیرت ایتش و بوایسه اهل اسلامک تسهیل مظفر یاتی بادی اولمشدر.

ولئی عمومی «دورغانیلری شو یله بر تدبیر ایله تلف ایده جکم» دیه صا. ییقلمده وصفای درون ایله اوطور مقده ایکن دورغانیلرک قیام ایله چینلیلری محو ایتمکده اولدیغنی خبر النجه فرح و سروری غموم و کدوره مبدل اولوب تدابیر مأیوسانه دن اوله رق یاننده بولنان یوز بیک عسکر دن ۴۲ بیک نفرینی التیشسر بیکدن عیسارت لواره تقسیم ایله تلف ایلمکده بولنسان چینلیلره امداد و معاونت لازمه ده بولنلق اوزره مذکور شهر لره و سکرز بیک نفرینی ده مرور و عبوری کسمک و سیلابه اختلاله برسسد حائل اولوق یعنی کوچار طرفلرندن شمال شرقی جهتلرینه طوغری کلان یولچیلری اختلالک ظهور ایتدیکی محللره و اورالردن کلانلری کوچار طرفلرینه کچیرمیوب سائر طرفلرده بولنان اهالی بی اختلالدن خبردار ایتمک ایچون (طوخسون) و (طورپان) شهرلرینه ارسال ایلیدی.

اشبو شهرلرده بولنسان دورغانیلر کرک اورالرده بولنان چینلیلری و کرک انلره امداد اوله رق کلان عساکر چینیه بی کاملاً اعدام و فقط کندیلرندن دخی برخیلیسی نائل مرتبه شهادت اولوب او جهتلرده برسنه قدر محاربات خونریزانه دوام ایلمشدر. بولنلر اعلان عصیان ایدر ایتمز همان باشلی باشلرینه بر حکومت تشکیل ایدوب ایچلرندن (داود) اسمنده بریسی مقام ریاسته کچیرلش و مشارالیه خلیفه عنوانی و برلمشدر. اشبو (داود خلیفه حکومتی) دائره سی داخلنده بولنان چینلیلری تمیزلدکن صکره برقاچ سنه هیچ برطرفدن خوف و اندیشه اوزره اولمه رق دوام ایتمشدر.

حکومت مذکورہ کنندتی اوزرینہ تعرض وقوع بولدیغنی کورنجہ مؤخرأ چینک ایچریسنده اولوب خیلوجہ اوزاق مسافده اولان وکاشغرك شمال شرقیسنده واورومچہنک شمانده بولنان (پچان) شهرینہ اره صره برطاقم دورغانی کوندرهرك اورالزینی غارت ویغما ابتدییر ایدی که در دست اولنان چینلیلرک کییی قتل وکییی اسیر ایدیلوب مؤخرأ فروخت اولنور ایدی .
 مشارالیهک بویله سریه کوندرمسی شهر مذکور ی ضبط و تسخیر املنه مبنی دکل ایدی . واقعا اوراسنی ضبطه قوت واقتداری وار ایسهده شهر مذکور غایت اوزاق مسافده بولندیغندن ضبط ایتدکن صکره محافظه سی (انلرجه) مشکل ایدی . داود خلیفه حکومتی حقه سده شمیلک بو قدر جق معلومات کافیدر . برزده بشقه جهتله بقالم .

{ کوچار حکومتی }

چینلیلر هر نقدر طوخسون و طور پانده بوللری سسد و بند و اطرافک اختلالدن خبر الهماسنه زیاده سیله سعی وجهد ایتش ایسهده کاشغرك شمال شرقیسنده واقع (کوچار) شهرندن دخی آتش اختلال ظهور ایلشدر . شویله که : قره طاغلو سلاله سندن (جال الدین خواجه) دورغانیلرک اختلالندن خبردار اولغله واولاره لاق عالم معناده کاشغر قطعه سنک اسلام انه کچه چکی تبشیر اولنوب کندیسنه برده قلیچ ویریلکله همان اشعال نأره کارزار و بیان کیفیت ایله چینلیلری شاشیردوب بررلرینه امداد ایتسنه میدان ویرمامک ایچون علی العموم اهل اسلامک بر وقت معینده هجوم ایتسنی اطرافده بولنان اهل اسلامه اشعار ایدی . کوچار مسلمانلری میدان جلادته اتیلهرق شهر مذکورده کی چینلیلری کاملاً قتل و اعدام و مشارالیهی مقام امارته اجلاس ایلدیلر . مشارالیه اهلینک ازدیاد شوق و جسارتنی موجب اولق ایچون دشمندن اخذ اولنه جق نقود و اشیادن هیچ بر شیء طلب ایتیه چکنی اعلان و سرعسکر نصب ایتدیکی برادری اسحق خواجه بی سکن طقوز بیگ عسکره

بوركور (۱) شهرينه اعزام ومومى اليه دخى شهر مذكورى اها ليسندن برخيليسى مسلمان اولديغىچون سهولته ضبط ايدهرك اوراده كى چينليلرك چوغنى اعدام ايلدى .

مومى اليه اها ليدن برخيليسى معينه الوب شهر مذكورى يدى كونك مسافه سنده وكوچارك شرق جنوبيسنده بولنان قورله شهرينه عزيمت وشهر مذكورى دخى مسلمانلرك قلعه قپوريني كشاد ايتلرى سبيله بالسهموله ضبط ايدوب عسكرى نائل غنيمت ايلدى وبونك اوزرينه قورله نك شمال شرقيسنده بولنان قره شهره حركتله اوراسنى دخى تحت محصره به الدى . والى عمومى قره شهره امداد اولمق اوزره اوتوز بيك نفر سوق وارسال ائلىش و بو اردو ايسه طى مراحل ايدهرك درت بش ساعت ايلروسنده بولنان عشاق داله (۲) ياقلاشمش ايدى . اسحق خواجه بونى خبر النجه ترك محصره ايله محل مذكوره ايلغار وعسكر ينك نصفندن زياده سنى بوغازى تشكيل ايدن طاغلك ذروه سنه چيقاروب قصور عسكرله بوغازك اوكنده دشمنك ورودينه انتظار ايلدى .

وقتا كه دشمن هيچ بر شيدن معلوماتى اوليه رق سلمه السلام بوغازى مروره باشلدى اسحق خواجه بر شدتلى آتشله روى استقبال كوستردىكى كې تپلزده بولنان مسلمانلرك بر قسمى ده همان ارقه طرفدن اينوب بوغازك اور طرفنى ضبط ايله دشمنك خط رجعتلرني كسدى و ذروه لده بولنانلر ايسه ياغور كې طاش پارچه لرى قورشون دانه لرى آتمغه باشلدى . چينليلر مسلمانلرى اوراده هيچ مأمول ايتدكلرچون كال امنيت وغفلت ايله كلكده ايكن بردنبره

(۱) كاشغرده قصبه ديه ذكر اولنور اورنه حالده برشردر . كوچارك اوچ كونك مسافه سنده وچانب شرق شماليسنده كاتندر .

(۲) محل مذكور ايكى طاغ اره سنده كاتن بر بوغاز اولوب ياندىن ائيجه بيوك رده نهر جريان ايدر . دشمن بهممه حال بوغازدن كچمكه مجبور اولوب قره شهره بشقه بول يوقدر .

بو شدتلی آتشی کورنجه مسلمانلری کندیلرینک درت بش مثلې ظن ایله دوچار خوف ودهشت اولمش و بر خیلیمی چاره نجات بوله میوب کندیلرینی نهره آترق غرق وتلف و خسی مقداری ایسه عقلرینی باشارینه طویلینجه به قدر مسلمانلرک نشانکاهنه هدف اولمشدر .

چینلیلر نهایت کندیلرینی نهره القا ایلاکله و یاخود خط رجعتلرینی کسن مسلمانلری یارمق وفراره یول بولمق ایچون چالیشمغله خلاصک امکاتی اولهمیه جفنی اکلابوب چار وناچار مقابله به ابتسدار ایلدیلر . وقوع بولان محاربه خوزیرانه اقشامه قدر امتداد ایلمش و مسلمانلر غایت مهم و حاکم نقطه لری طوتمش اولدقلرندن بالاخره غالبیت انلر طرفنده قالوب چینلیلرک همان کافه سی محو وتلف اولمشدر . فرار ایله قورتیلانلر یوز کشی قدردر . واقعا مسلمانلردن دخی ادم تلف اولمش ایسه ده بونلرک نصفی مقداری طاغ تپه لرنده و حاکم نقطه لرده بولندیغندن دشمنک تأثیر سلاحندن مصون اولمش و اشاعیده بولنانلرک تلفاتی ایسه بالنسبه پک دون بولمش ایدی .

قره شهرده بولنان چینلیلر کندیلرینه ورود ایدن عساکر چینیه ایله مسلمانلرک محاربه ایتمکده اولدیغنی ترک محاصره دن بشالتی ساعت صکره خبر النجه معاوننده بولنمق اوزره عشساق دال اوزرینه حرکت ایتدیلر و میدانی اجساد چینیه ایله عساکر منصوره اسلامیه احاطه ایتمش کورنجه دوچار وله وحیرت اولدیلر . بونلرک کج حرکت ایتلری مسلمانلراچون خیری اولمش و چونکه وصوللری وقوع بولان محاربه کبرانک ختامی و چینلیلرک کاملاً محو وانهرامی زمانته تصادف ایلمش ایدی . مسلمانلر چینلیلری کورنجه برهیکل غضب کسپلرک حواله سیف مسلول جهاد ایله دشمن اوزرینه هجوم واقفام و مقدمه کی غلبه نک نشوه سیله او درجه سعی و اقدام ایتدیلر که بر ساعت و ارمه دن دشمن منهرمز و پریشان و سیوف اسلامیه دن باشنی قورتاره یلانلرکال خوف ودهشته کریزان اولمشدر . فرار یلرک بر قسمی قره شهره جان آتیه تپلمش ایسه ده معقابر-

ده انلرله برار شهره کیردکلرندن طعمه شمشیر انتقام اولقدن قورتیلاماشدر . اسحق خواجه قره شهرک ضبطندن صکره اون اوچ کونلک مسافه ده واورومچهنک جنوب غریبسنده بولنان (طور پان) شهری اوزرینه حرکتله اوراسنی دخی تحت محاصره مه المش ونهایت چینلیلرک ورود امداددن مأیوس اولنجه مسلمانله تسلیم اولوب الی باغلی تلف اولماق ایچون جیجانهلرینه آتش وروب کنندی کندیلرینی تلف ایتملری حسینله بالسوهله قبضه تسخیره کچیر- مشدر . دوانچین وطوخسون شهرلنده بولنان چینلیلر مسلمانلرک هر کون برکونا فتوحاته مظهر اولقده بولندیغنی خبر النجه کنندی کندیلرینی افیونله هلاک ایتدیلر . اطرافنده کی قریهلر اهالی اسلامیه سی بونی طوینجه مذکور شهرله کیرهک بولدقلری اموالی یهما ایتدکن صکره کیفیتی طور پانده بولنان اسحق خواجه به اخبار و اشعار ومومی الیه دخی کلوب اطرافنده کی محارباتدن معلومات الماق ایچون چیقاردیغنی مأمورلرک کتوره جکی خبره منتظراً دوانچین- ده برمدت اقامتی اختیار ایلمشدر .

(قره شهر وطوخسون وطورپان شهرلری مسلمانلری مذکور شهرلری فتح وضبط ایله کندیلکلرندن کلوب جمال الدینه تابع اولمش ودورغایلرک ده ایفای معاونت الماش اولدیغنی حقیقده ابروجه بر معلومات واریسه ده طوغر یسی یازدیغیم وجهله در)

{ طارانجیلرک قیامی }

قولجه شهری اطرافنده بولنان شهرلر اهالی اسلامیه سی که بولنله طارانجی (۱) تعمیر اولنور اطرافنده کی مسلمانلرک قیامنی خبرالنجه همان رفع لوای اختلال وچین زنجیر تابعیتی قیره رق اعلان استقلال ایله ایچلرندن (علی بک) نام ذاتی کندیلرینه پادشاه انتخاب ایتدیلر . قیام ایدر ایتمز ایلک ایشلری ایلی شهرلری نامیله یاد اولنسان طقوز شهردن چینلیلرک ساکن اولدیغنی بش شهری

(۱) ۱۱۷۳ سنه سنده امپراطور هیان لونغ زماننده قدیم ایلی برینه و اطرافنده انشا اولنان شهرله کاشغر شهرلرینک هر برندن متمیندن برر مقدار ادم طویلنوب برلشدیرلمش و بشقه محله هجرتلرینه مساعده ایلاماش ایدی . بولنله بویله هر شهردن طرانوب طویندیغنی ایچون طارانجی نامی ویرلمشدر که شمیدی اهلایسی ابتدا کلانلرک احقادیر .

برایکی کون ایچنده پک بیوک فداکارلقلر اختیاریله عنوةً ضبط ایلمک اولدی . ابتدا والی عمومینسک اوطوردینی شهر تحت محاصره به النور ایسه اشبو شهرک چینلیلری والی به امداد و معاونه کله جکی اشکار اولمغه کار پک دشوار اولور ایدی . کنسیدیلرنده ایسه دیوارلری یقه جق اسلحه ناریه بولمیدیفندن محاصره دن بشسقه چاره یوق ایدی . حالبوکه محاصره ایله وقت کچه جکی واو حالده والی عمومی اورالده امداد کوندره جکی بدیهی اولوب بو ایسه موجب مخاطره اولدیفندن عسکر اسلام نقدینه حیاتلرینی مقصدلرینک حصولچون بدل وایشار ایله شمشیر شجاعتی سپرایدیننرک و اشباح شهدا ایله خندقلری طولدیره زق مر دیوانلر و چیو یلرو ایلرله قلعه دیوارو بر جلرینه چیقق کبی توهمی بیله دهشت بخش قلوب اولان مهاجمات غضنفرانه ایله شاهد ظفری در آغوش و فقط بو مبارزان میدان جلا دتک بر خیلیدی شربت شهادتی نوش ایلیدی . بوندن صکره هدی بریره کلوب والی عمومی پی تحت محاصره به الدی بو ائناده قالموق طائفه سندن اولوب مجموع نفوسلری بش التی بیکی متجاوز و بت پرست اولان (صولان) و (چاقار) (شیر) قبیله لری بو مظفریات و غلباتی کورنجه طوعاً کله رک عرض دخالت و بیان اطاعت ایلدیلر .

سلطان علی بونلری تلطیف و عسکرینه ترفیق ایله چینلیلری بر قاندها تضییق و بش التی بردن پوتیلر قوره رق شهرک درونسندن پک چوق برلری تخریب ایلشدر . دشمن پوق تضییقندن قورتلوق ایچون اره صره شهردن چیقوب مسلمانلر اوزرینه هجوم ایدر ایدی . طارانچیلر نهایت درجه ده فداکارلانی کوزه الدیروب الی سلاح طوتانلرینک کافه سی میدان رزم و مصافه آیلش و حتی طائفه نسا سندن یاریسی ذخیره و مهمات طاشیق کبی محاربه میدانلرینه قدر صوقبله رق خدمت سفر به پی اختیار و ایکی اوچ یوز قدری ده سلاح بدست اوله رق ارککلره برابر اشعال ناره کارزار ایلشدر که ترکلر عربلر رومالیلر فرانسزلر کبی طارانچیلردن دخی جنکاوران نسوان ظهور ایلشدر .

اسحق خواجه سلطان علینک مظفریات واقعه سنی خبر النجه اورومچیه عزیمتله داود خلیفه بی الوب برلکده سلطان علی به معاونته کلدیله و شهرک محاصره و تضيیقى بر قاندها تزید و تشدید ایلدیله . محصورین ایسه بو حالدن مأیوس اولوب والینک تنسیبی وجهله کیی جبخانه ایله و کیمیده افیونله کندیسنی هلاک ایلش و بره قدری ده کندیسنی صوبه اتمشدر . محاصرین شهرده جبخانه باطلسنی قضایه حل ایتش ایدی . والینک اشجیسی اولان اسماعیل نام دورغانی قیوی آچوب کیفیتی اخبار اتمکله شهره کیرهک تلف نفسه جسارت ایده میان اوچ درت بیک چینلی بی قتل و اعدام و بولدقیری اموالی ضبط و اغتنام ایله اظهار آثار مسرت و داود خلیفه ایله اسحق خواجه ایسه برایکی کون مسافرتدن صکره عودت ایشدر .

سلطان علی شهر مذکورى پایتخت انخا ذیله دیگر شهرله بر قائم مقام نصب و تعیین و مقدمات عرض تسلیمت و دخالت و ابراز آثار معاونت و صداقت ایدن قالموق قبائلندن (صولان) قبیله سی بکنک کریمه سنی عقد و تزویج ایلدی داود خلیفه عسکرندن برقاچ یوز سبکمز اورومچیه مواصلتدن صکره عودتله شهرى تسلیم اتمسنى و یاخود کندیلرینه تابع اولسنی سلطان علی به بیان ایتدیله . سلطان علی هر نه قدر بیهوده ره قان دوکلامک ایچون بو حرکت کستخانه دن واز کچلمسنی بیان اتمش ایسه ده دورغانیلر سوزا کلامیوب شهرک تسلیمنی قطعاً طلبدن کیر و طور مامغله و طارانجیلر ایسه «بو قدرقان دو کهرک ضبط ایتدیکن شهرى دورغانیلره تسلیم ایده میز» زمیننده سوزله تهدیده قالمیشغله چار و ناچار اوکون محاربه به اشدار اولندی . دورغانیلرر فئه قلیله دن عبارت اولدیغندن طارانجیلر بونلری برایکی حله ایله بریشان و تارومار و برچوق تلفات و بر دیردکن صکره فراره اجبار ایلدیله و مسلمان اولدقیر ایچون تعقیب ایتدیله .

اسحق خواجه کوچاره مواصلتله جمال الدین پادشاه طرفندن زیاده سیله

مظہر التفات اولدقدن برقاچ کون صکرہ ایکی کونلک مسافہدہ وجانب غربیدہ واقع بای قصبہ قلانی (*) اوزرینہ حرکت ایلدی. اورادہ کی چینیلر مملکتلرینک قلعہ سی اولدیغندن محاربه ایدہ میہ جکلر نی بیلدکلری جهتله تسلیم اولدیلر وتحت اسارته آلوب کوچاره ارسال اولندیلر .

مومی الیه مؤخرآ جمال الدین پادشاهدن آلدینی امر اوزرینہ کوچارک اون وایک سکر کونلک مسافہ سنده بولنان (آق صو) شهری اوزرینہ حرکت ایلدی . شهر مذکور چینیلری کیفیتدن خبردار اولنجه یدی سکر بیک عسکری ایکی کونلک ایلرودہ بولنان (قرہ یولغون) نام محله ارسال ایلدیلر . اون اوچ اون درت بیک نفر دن عبارت کوچارلیلر ایله چینیلر محل مذکورده بوغاز بوغازہ بربرلرینہ کیریشمش ونهایت چینیلر عسکر اسلامک بطش وشدت غضنفرانہ سنہ تاب آور مقاومت اولہ میہرق مغلوباً فرارہ مجبور اولمشدر .

کوچارلیلر بونشوہ غالبیتله آق صویہ کلوب شهری درحال تحت محاصره یه آلمش وچینیلر نهایت خلاصک چاره سنی کورده منبجه عادتلری وجهله جیخانہ ایله کندی کندیلر نی تلف ایتمکله شهر مذکوری دخی بو صورتله ضبط ایلمشدر .

(آق صو اھالیسنک کندی کندیلرینہ عصیان ایله مؤخرآ جمال الدینہ تابع اولدقلرینی مأمور مخصوص ارسالیلہ بیان ایلدکلری حقندہ برو مسلمانلر سکر یوز نفر دن عبارت اولدینی حالده آق صوی ضبط ایلدکلری ومؤخرآ چین عسکرینک قوماندانلرندن سعید بک مسلمانلر علیینہ قاتلیمش ایسده ینہ غلبہ مسلمانلر طرفندہ قلمش وچین عسکری آق صو جوارندہ کآن قلعہ مستحکمہ یه اتجا ایش ایسده نهایت آق صو شهر امینی کندیسنی و طرفدارانی تلف ایلوب مسلمانلر قلعہ خارجندہ بولنان چینیلری محو وآق صو جهتلیقی کاملاً ضبط ایش اولدینی حقندہ بربرینی طوتمز ونہ اولدینی اکلاشلر غایت جاهلانہ بردھا کہ ایکی نوع معلومات وار ایسده مقارن صحت دکدر) .

(*) قلان بیوک دیکدر . مذکور قصبہ حقیقتندہ اویله اوفق برقصبہ اولیوب عادی برشهر ایسده کاشغرلیلر شهر دییوب بیوک قصبہ معناسنه (بای قصبہ قلانی) دیرلر .

اسحق خواجه بوندن صکره (اوج طورقان) اوزرینه حرکت ایتش
وشهر مذکور چینلیری محاربه یه جسارت ایدمه یه کت تسلیم اولدقلرندن قتل
اولمیوب تحت اسارته العنن ومالیری ضبط اولمشدر .

{ مطالعه }

مسلمانلرک بعضاً اجرا ایلدکلری قتل عامک موافق عدالت وانسانیت اولدیغنی تسلیم ایتکلرک برابر
عصر لرجه چینلیلر دن کوریلان مظالمک انتقامی بشقه بر صورتله آنه میه جغنی بیان ایدرم . باباسنی
چو جغنی حرمنی والده سننی ودها آرشدیریلر سه سلاله سنندن پک چوق کسه بی اولدیروب مالی
املاکنی آلمش وکندیسنی مزبله فقر ومدلته آنه رق حقنده هر درلو مظالمی اجرا ایش بر
چینلی بی بر مسلمانک ملک دخی اولسه عفو ایدمه میه جکی وجزای اعدای پک آز وخفیف کوره جکی
بدمی اولوب حال بویله ایکن دشمنک یالکرز تحت اسارته العننی پک بیوک انسانیت و اثر لطف
وعنایت دکلیدر ؟ مدنی اوروبالیر طرفندن توسیع ممالک غرضیله آچیلان محارباتک همان جله .
سندله اجرا قلنان برچوق شنایعه و محارباتک ابتداسنندن انتہاسنه دکن ایقاع ایدیلان بیک
درلو فجایعه محاربه نیک ایجابات ضروریه سی دیوبده کاشغر لیلرک آندقلری یاره نیک آجیسنی چیقار .
مق ایچون قصاص حکمنده اوله رق آره صره اجرا ایلدکلری شدنی پک چیرکین کورمک
ویو بایدله آنلری حقلی طایمق انصاف سزلقدر .

اسحق خواجه اوج طورقانک دخی سکرز کونلک بعدنده کائن یار کند
اوزرینه حرکت ایلدی . شهر مذکورک ضبطنده دوچار مشکلات اولماق
ایچون اول امرده اطرافنده بولنان اورمانلقلرده ساکن دولان طائفه سننی
جلب ایلمک اقتضا ایتدیکندن محل اقامت لرینه عزیمتله آنلری تحت اطاعت
ودائرة اتفاقه آلمش وعسکرینک انتظامی واستراحت و آرامی ایچون برمدت
آنلرک یاننده اختیار اقامت ایلمشدر .

یار کند غایت متین وجسیم و دروننده پک چوق چین عسکری مقیم
اولدیغندن اوراسنک مسلمانلری اختلاله قالدیشه مامش ایدی . ۱۲۷۸
اواخرنده ایدی که برکیجه چین عسکری امراسندن مادالیه رتبه سننده (که بزه
نسبتله قائم مقام دیمکدر) بولنان دورغانی طائفه سنندن محمد علی نام ذات
اسلامک رؤسائی مسجده جلب ایله اختلاله تشویق وتسهیل موفقیت ایچون

چین ضابطلرینی برر بر چاغروب قتل ایله قویویه آتمق و کندیسسی شهرده دخی برخیلی ضابطی اولدیروب صباحه قارشو مسلمانلری ایچرویه آلمق کبی تداییری بیان و تقریر ایلدی . مومی الیهک تداییری جمله طرفدن تحسین و تقدیر و مقتل اولمق اوزرده ایچلرندن بر یسنک خانهسی تخصیص اولمش و ایرتسی کیجه پک چوق چین ضابطی جلب ایله قتل و اعدام و مومی ایله دخی معیتده کی دورغانیرله شهره کیروب خفیاً چین ضابطلرینی کشته سیف انتقام ایلمشدر . مومی ایله اجر آتنک طویولدیغنی کورنجه قپولری آچوب اهالی بی ایچرویه آلمش و علناً هجومه باشلمشدر . درت بش ساعتدن زیاده امتداد ایدن محاربه ده مسلمانلر بوکالمغله طیشارویه چیمغه مجبور اولمش و فقط چینلیری تحت محاصره یه آلمشدر .

شهرک متاتی و چینلیلرک ثبات و مقاومتی جهتیه محاصره برخیلی زمان ممتد و بو سببه اسلامک فتوری مشتمد اولدی و اول آرهلق اسحق خواجه عسکر یله ورود ایتمکله شهرک تضییقی بر قاتدها تزیند اولندی . چینلیلر اسلامک کسب قوت ایتدیکنی کورنجه کندیلرینی اتلاف ایلمش و صاغ قلان جزوی المقداری تحت اسارته آلتوب موجود اولان اموال و اشیا غارت و یغما اولمشدر . چینلیلرک امراسندن یکریمی اوتوز کسه ایله درت بشیوز عسکر ایچ قلعه اولان مانچو شهرینه تحصن ایتمش ایسه ده آتی ماه صکره بیه جکلری توکندیکندن جیخانه ایله اتلاف نفسه مجبور اولمشدر .

(یارکند قوماندانی اهالی ایله عسکردن چونغارلرک اختلال ایتمک ایچون سلاخلرینی آفغه قانقیشمسک اختلاک ظهورینه سبب اولدیغنی و ارباب اختلاک یارکنده کیجه هجوم ایدوب ایرتسی کونی چونغارلرک اهالی ایله بالاتفاق شهره هجوم ایتدکلری و یارکند عسکری آق صو عسکر یله برابر یارکندی محاصره و چونغارلرک دخی بونلرله اتفاق ایلدیکی و محاصره نک مدت مدیده دوامندن صکره چینلیلرک کندی کندیلرینی نغمه هوایه آندیغنی حقنده برو ۱۲۸۰ ده یارکنده ایکی بیگ قدر چین عسکری اولوب امین خان اسمنده بریمی شهر امینی اولدیغنی و مومی ایله اسحق خواجه نک تجاوزات و فتوحاتی کورنجه خوفندن یارکنده بولنان اهالی به چین

حکومتك ايولكندن بختله چينليره معاونت ايدلسنى اخطار ايلسى اوزرينه اهالى موافقت ايلش ونازله اختلالك هر طرفي استيعاب ايلش اولديغى ياركندده متوطن اولان مسلمانلر رؤيت ايليريله بولدقلى چينليرى تلفده دوام ايتدكلرندن مومى اليه قورقه رقى عىتى ايله ياركند قلعده سنده تحصن ايلش وعسكى آره سنده بولنان مسلمانلردن ايبى بيك بيجاره يى اولديرمش ونهايت محاصره اولنوب چاره نجات كوره منجه كنديسنى ومعيتى اولديرمش و باقيلرينده مسلمانلر اولديرمش اولديغى حقنده همان نه اولديغى اكلاشيان ومغاير عقل وطبيعت اولغله برابر حقيقت حالك بتون بتون خلافي اولان بردهاكه ايبى نوع معلومات وارايسده الكطوغرىسى بالايله يازلمشدر).

ياركندك ضبطى اوزرينه مقام رياسته بر ذاتك نصب وتعيينى ضممنده امرادن مركب بر مجلس عمومى عقد اولنوب بو خصوص موقع تذكرة قونلدى. دورغانيلر بوايشه ابتدا محمد على بك سبب اولوب بك چوق خدمتى سبق ايتديكندن انك انتخاب اولمىنى ادعا وچقتايلر عبد الرحمن حضرتك مقام رياسته نصب وتعيينى بيان وانبا ايتمش وكوچارليلرايسه كنديليرى كلسه لر ايدى ياركندك فتحى ميسر اوله ميه جغنى بيان وتذكار وپادشاهلغنه اسحق خواجه نك تعيين ايدلسى خصوصنده اصرار ايلمشدر. هيچ بر طرف ادعاسندن دونديكى جهتله برخيلى مجادله ومانازعدن صكره نهايت مومى اليهكم اوچى بردن امير انتخاب ايدلمش واوچ اميرك بردن حكومت ايتىنى باعث فساد اوله جغنى اجلدن اميرلر طرفدن دخى (نيازى بك) نام ذات انتخاب ايله اهالينك امور ومصالحى مير مومى اليهك يد امانتنه توديع ومملكته حاكم نصب وتعيين اولمشدر. مير مومى اليه وركو ودعاوى كبي مصالح داخله يى رؤيت ايدوب تسويه سندن عاجز اولديغى ايشى متعلق اولديغى طائفه نك اميريه كونديرير وبككر ايسه كندى طائفه سنك معضلات اموريه اشتغال ايدرايدى. واقعا بر مملكتده اوچ اميرك بردن حكومت ايتسندن تولد ايدى جك فالغك بو صورته اوكى التيق ايتلمش ايسه ده بو حال هيچ بر وقتده محذوردن سالم وبويله اوچ اميرله اداره اولنان بناي حكومته ثابت ودائم اوله ميه جغندن مؤخرأ بوندن نتايج مؤله ظهور ايلمشدر.

(دیگر بر معلوماته نظراً یار کندلیلر جمال الدینک امارتنی قبول ایتیموب عبدالرحمنی امیر انتخاب ایله نیاز بی معاون نصب ایلش و برخیلی منازعه دن صکره عبدالرحمن ایله برهان الدینک (که اسحق خواجه اوله حق) مشترکاً اجرای حکومت ایتسنه قرار و یرلشدر . حالبوکه محمد علی بکده امیر ایدی که ایشک طوغریسی یوقارولده محرردر .)
(ختن محارباتی)

۱۲۸۰ سنه هجریه سنده ایدی که ختن مشایخندن حاجی حبیب الله خواجه نیک بیوک اوغلی احسان خان اهالی بی تشویق ایله چینلیلری تحت محاصره یه الدی و ایکی ای قدر اوغراشدی . نهایت چینلیلر هر جهتدن قطع امید ایتمکه کندی کندیلرینی هلاک ایتمش و صاغ قلانلرک برازی مؤخرأ مسلمانلر طرفندن تلف و برازیده تحت اسارته الیمشدر . احسان خان ختنک جوارنده کائن (یورک قاش) و (قره قاش) و (چیره) و (کربه) و (اونیا) و (زاوه) و (پیالمه) و (یسی یولنی) ودها سائر باجمله شهر و قصبه و کویلری ضبط و استیلا و چینلیلری قتل ویا اسیر ایله ماللرینی غارت و یغما ایتمشدر . مومی الیهک بوندن صکره اهالی یه ایچارندن بریسنک پادشاه نصبنی تکلیف ایتسی اوزرینه عموماً اهالی مظهر اولدقلری . بونجه موفقیت کندیسنک علو همت و ثمره غیرت و تشویق و ترغیب و حسن تدبیری جهتیله حصوله کلدیکندن کندیسنی انتخاب ایتدکلرینی بیان ایلدیلر . مومی الیه عمومه کندیسنی ده علما و صلحادن اولوب عقل و درایت و لطف و عدالتی جمله جه مسلم اولان پدرینی انتخاب ایتدیکنی جواباً افاده ایامکه درحال حبیب الله خانه بیعت اولندی .

مشار الیه عالم و عادل و صالح و عاقل و کار و شناس و مدبر و دشمنلری حقنده تهدیدینی ایقاعه قادر برذات اولمغله حکومتک دوام و بقاسیچون عسکری یتمش بیکه ابلاغ و مهمما امکان دائرة انتظامه ادخال ایلدکدن صکره جانب حجازه عزیمت و ایضای فریضه هجدن صکره عودت ایلدی و غائله سزجه وقت کچورمکده ایکن یارکنددن نیاز بکک اوتوز بیک عسکرله کلکده اولدیغنی خبر النجه احسان خانی قرق بیک کشی ایله ختندن چیقاردی . مومی الیه

زاوه نك اوج ساعت مسافه سنده بولنان (قری واد) نام زیارتگاه میداننه نصب خیام اقامت و نیاز بك دخی بر مدت صکره موصلت ایلدی. اثنای محاربه ده احسان خانك بر قورشون اصابتله تسلیم روح ایتمسندن ختلیلر زیاده سیله حدت و تأسف ایدهرک غایت شدتلی هجوم ایتدیلر. یار کندیلر بوصولت و شدته قارشو طورهمیه رق مجبور فرار اولمش و ختلیلر طرفندن تعقیب ایدیلهرک بر خیلیسی ده اثنای راهده اتلاف ایدلمشدرکه تلفاتك یکونی ۱۷ بیکه بالغ اولمش و ۱۳ بیکی قورتیله بیلمشدر. ختنه ۱۲۸۳ جادی الاخره سنده اورالینك تحقیق و تفتیش احوالی ضمننده موسیو (جونسون) نامنده بر انکلیز ضابطی ورود ایتمش ایدی. حیب الله هندوستان والیسی طرفندن معاونت امیدیه اتفاق اولتمسنی تکلیف ایتمش ایسه ده اول وقت هندوستان والیسی بولنان (سیرجون لورنس) مشارالیه اهمیت ویرمامشدر.

{ کاشغر قتالی و صدیق بک حکومتی }

کاشغرده کی چینلیلر خاقان طرفندن ویرکولرینك عفو اولندیغنی بیان ایله اهاالی بی تطیب ایتدکن صکره ارده باعث برودت اولماق ایچون پک آچیق حیله ایله مسلمانلرک سلاحلرینی طرپدیلر. ایکی طرفک متفق اوله جغنه و بر دشمن ظهورنده مسلمانلرک چینلیلره معاونت ایده جکنه دائر بر معاهده تحریر و احکامنه رعایت ایدیله جکی مسلمانلرک اعیانی طرفندن یمن ایدیلهرک تمهر اولتمش ایسه ده بوده چینلیلرک بر صنیعه سی ایدی.

برکیجه بر قاج چینلی کهنه شهره کلوب قپوچیلره بعض کسه بی کورمک بهانه سیله قپوی اچدیرمش و بونلر ایچرویه کیررایکن درحال عساکر چینیه بردنبره هجوم ایدهرک مسلمانلری قتل و استیصاله قپولمشدر. مسلمانلر هر تقدیر اغاج و تیمور پارچه لر یله مقابله ایتمک ایستمشلر ایسه ده هیچ بر تأثیری کورلیوب نیجه نیجه صیدان و نسوان پایمال خیول تنکیل اولمشدر.

بوقارغشەلىق ائناسىندە (جان لسان) نام كىسنىە اوج اوغلىرىدىن ايكىسى براغوب كىندىسىنى بىوك اوغلىبە برابر قلعه ديوارىدىن ايلارلە اشاغى يە صارقىدەرق فرار وطاقلردە ساكن قرغىزلىك محل اقامتلىرىنە كىدوب اورادە قرار ايلدى. ايرتسى كونى مرقومك فرارىنى چىنلىلر خبر النجه « بابا كزى نچون صاليويردىكز و بزه نچون خبر ويرمدىكز؟ » دىهرك قلان اوغلىرىنى صلب ايلدىلر. جان لسان ايسە چوققلىرى كىندىسى طوتىلوبدە اعدام اولتور ايسە ياندىە بولمىسونلر دىه شەردە براقىش ايدى .

جان لسان قرغىزلىك بىكى صدىق بىكە وقوع حالى بر صورت سوزشاندە بيان ايدىنجه مير مومى اليه برهيكلى حدت و غضب كسىلەرك ياندىە موجود اولان ايكى بىك قرغىز جنكاورانى مستصجاباً صاعقه وارى بر سرعت ايله كاشغره كلەرك كهنه شەرىنى تحت محاصره يە الدى وبر كىجه خفياً ديوارلرە عسكركىقارەرق عنوة ضبط و چىنلىلرى عمومأ قتل ايلدى. بىكى شەرى برقاچ كون محاصره دن صكرە تكرار كهنه شەرىنە عودت وبر مدت اجراى حكومت ايلمشدر .

شەرى مذكوره اولان زادكانك وخواجەلر طرفلوسى اولان اهالىنىك كىندىسى كىبى طاغى بر قرغىزلىك حكومتى چكە ميوب بالاخرە عليهنده عصيان وقيام و تهميه اسباب زوالنە سى و اقدام ايدە جىكى كىبى بر مدت صكرە اطرافدەكى چىنلىلرە حكومات اسلاميه طرفندن تعرض اولنە جىنى بىلدىكى جەتله خارجك تسلط اتندن وداخلك فساد و اختلالاتندن امين اولمىدىنى وبقاسنى كوره مديكى بر يردە حكومت ايتمكدن ايسە قرغىزلر اوزرنده بلكك ايتمكى دها خىرلى كورهرك تحت امارتى خوقندە بولنان بزرگ خانە ترك ايتمكە قرار ويردى و بناءً عليه مقام امارتە اجلاس قلمق اوزره بزرگ خانك كوندرمىسى رجاسى حقدە يازدىنى تحريرات مخصوصه ايله كاشغردە

بولتان دورغانی زادکانندن بریسنی ۱۲۷۸ اوآخرنده خوقنده علم قولی خانه ارسال ایلدی .

میر مومی الیهک بزرك خانى انتخاب ایلمسى مومی الیه سالف الذکر جهانگیر خانک اوغلی اولوب صدیق بک ده جهانگیر خانک همشیره سنک اوغلی اولدینی ایچوندرکه کندیسنک باباسی ده (مر محمد بک) در. کاشغر سفیری خوقنده واصل و علم قولک حضورینه داخل اولوب مکتوبی تقدیم و کیفیتی شفاهاً دخی عرض و تفهیم ایلدی. سفیرک رجا و نیازی و بزرك خانک موافقتی اوزرینه مومی الیه معیتنه قرق الی نفر عسکر و یریله رک اعزام اولندی که (یعقوب) بک نام ذات ده عسکره بهادر باشی (بزجه میرالای) نصب اولمش ایلدی.

(صادق بک کویا عن اصل کاشغری اولوب بوآئنده کسب نفوذ ایدرک اهای ایله چینلیلرک اموالی غصب ایتمکده بولمش و جمال الدین خواجه طرفندن سلطنتک عومه قبول ایتدیلمی ضمنده اطرافه کوندریلان عساکردن کاشغر اوزرینه کلانلری استقبال ایدوب مشارالیهک حق سلطنتی تصدیق ایله کاشغر اهایسنه مشارالیهک یادشاهلغنی اعلان ایلش اولدینی و کوچارلیلرک بونک اوزرینه کندیسنی کاشغره والی نصب ایدرک اعودت ایلدکن صکره جمال الدینک تحت تابعیتده بولمغنی ایستیمان اهاینسک افکارنجه کیده رک کندی مرانک حصولنه آت آنخاچون بزرك خانى طلب ایلدی حقتده ابروجه بر معلومات وار ايسه ده وقوعاتک صورت جریانی بالاده صحتی وجهله یازلمش و صدیق بک قرغز اولوب کاشغر حادثه سنده کلش و کاشغره کوچار- لیر ورود ایتدیکی جهتله جمال الدینک تحت تابعیتده کیرمامشدر . دیگر بر معلوماته کوره ده صدیق بک اجرای ظلم و تعدی ایله غصب امواله باشلسی اوزرینه اهای علم خانه سفیر کوندروب تظلم ایلش اولدقردن خان مشارالیه مومی الیهی عزل و یرینه یعقوب بکی نصب ایلشدر حالبوکه کاشغر خوقندک اجزاء ممالکندن اولدینی کی صدیق بک دخی علم خان طرفندن نصب اولمش دکل ایدی که مشارالیه عزل و نصبه مقتدر اولسون بو یولده اولان روایتلر بک جا هلاکه ايسه ده بولری شو قدر جق اولسون یازوب جرح ایتسم مؤخرأ حقیقت اولق اوزره میدانه چیقار) .

{ بزرك خانک حکومتی }

بزرك خان ۱۲۷۹ سنه سی ابتدا سنده کاشغره واصل و قبول عامه ایله

مقام حکومتہ جالس اولدی. صدیق بک بزرگ خانک رجا و ابرامی اوزرینه موقت برمدت ایچون شهر مذکورده قالدیرق وزارت اولی مقامنه چکدی و یعقوب بک ایسه خدمات عسکریه ایله اشتغال ایتمکه باشلادی .

یعقوب بک فطرةً غایت ذکی و فعال اولوب سرکارده صدیق بکک بو . لمسی هم کندیسنک تفیض و ترقیسنی مانع و همده کاشغر حکومتک بردائرة صغیره ایچنده قالب ارسسی چوق کچمه دن رحم مادرده کالی بولمقسنین سقوط ایدن جنین کبی درکه اضمحلاله دوشمسنی باعث اوله جغنی اکلامغله میر مومی الیهک تهیه اسباب زوالیه اشتغال واقعه و مواعید سائر ایله پیدا ایلدیکی طرفدارانی معرفتیه بزرگ خانی اغفال ایلمش و نهایت صدیق بکدن تفریه موفق اولمشدر. صدیق بک بزرگ خانک حقنده بغض و عداوت و سلب امنیت ایتدیکی واره یه کیرن بو شجره نفاقک یعقوب بکک دست مهارتیه پرورشیاپ اولدیغنی کورنجه بهوده یره تبریه ذمه قالدیشمقندن ایسه خوقنده کیده رک کیفیتی بیان ایله حقنده حسن شهادتی و یعقوب بکک عزل ایللمسنی مشعر امرنامه استحصال ایتدیکی اولی کوردرک اول وجهله خفیاً خوقنده فرار ایلدی . بزرگ خان بونک اوزرینه میر مومی الیهک فراری استرداد سلطنته قالدیشمق ایچون اولدیغنه دأر سوزلرله برقاتدها اغفال ایلمشدر . بزرگ خان یعقوب بکدن بشقه کار کنار ادم کوره مینهجه حقنده اولان امنیت و اعتمادنی برقاتدها تزئید و مومی الیهی برچوق عطا یا ایله تلطف ایدوب صدیق بکک رتبه سنی کندوسنه توحیه و بالجله امور و مصالحی و کافه اموال و املاک و خزائی یداداره سنه تودیع ایلدی . یعقوب بک ایسه النده اولان اقتدار و خزائی کندولهنده پک کوزل استعمال ایدوب برخیلی کسنه بی کندوسنه طرفدار و لطف و احسانیه منتدار ایلدی . اول اره لق یار کند حا کلرندن اسحق خواجه طرفندن سفارته برایی ادم کلدیلمر و یعقوب بکله کوریشدکن صکره بزرگ خانک حضورینه چقه رقی یار کند بکلرینک اره .

لریشه کیرن نفاقی برطرف ایله دائره اتحاده کیرملری حقیقده برنصیحتنامه کوندرلمسنى رجا ایلدیلر . بزرك خان رؤسای قوم ارهسنده اختلافك ظهوری حکومتك انقراضنی مؤدی اوله جغه دائر برنصیحتنامه تسطیر و یعقوب بکله یارکنده تسیر ایلدی . میرمومی الیه معینده اوچیوز عسکرله یارکنده واصل اولوب مکتوبی امیرلره ویرمش ایسه ده بونلرک هر بری مستقلاً اجرای حکومت ارزوسنده اولدیغیچون هیچ برتأثیری کورنماشدر . میرمومی الیه بو حالی کورنجه کندیسیده برکلاه قائمق ایچون « مادامکه بوراده اوچ امیر وار دردنجیسیده بن اولیم برامیر دها زیاده لئمکه نه اولور ؟ » دیمکه قالقیشمش ایدی .

بکله بوندن دلکیر اوله رقی اره لرنده کی اختلافی برطرف ایله محاربه یه قرار ویردیله . یعقوب بک درحال شهردن چیقوب حربه حاضرلندی . میرمومی الیه ک عسکری یارکندلیرک کثرتنه طیانه میوب تارومار و محبور رجعت و فرار اولمش و کندیسى ایسه بقیه السیوف عسکرندن طوپله بیلدیکی آدملا ایله کاشغره رجعت ایتشدر . میرمومی الیه یارکنده بکله دعواسنه اجتسار و بوکار ناهموارده اصرار ایله نهایت یارکندلیرله محاربه یه ابتدار و بالمغلوبیه میدان محاربه دن فرار ایتدیکنی بزرك خان خبر النجه « او یویان دشمنی وقتسز ایاغه قالدیردی . یارکندلیر بونک حرکتتی بزدن ظن ایدرلر » دیه غایت حدت ایدرک و رودنده جزایه چاریمغه و حتی اعدام ایتمه قرار ویردی . یعقوب بک طرفدارانی بزرك خانک شدت غضبنی کورنجه میرمومی الیه دها شهره کیرمه دن اخبار کیفیت ایتدیله .

میرمومی الیه بونک اوزرینه عودت و کاشغرك اطرافنده بولنان قراء اهالی اسلامیه سندن بر مقدار ادم طوپلیوب قوه موجوده سی اوچیوزه بالغ اولنجه یکی حصار اوزرینه حرکت ایله شهر مذکورى تحت محاصره یه الدی . بوخبر کاشغرده شیوع بولنجه طرفدارانندن بشیوز کشی اوچر بشر فرار ایدوب

میر مومی الیهک نزدینه کلدیله. میر مومی الیه سکر یوزه بالغ اولان عسکرندن
التی یوز نفری خدمت محاصرهده براقهرق ایکی یوز کشی ایله اطرافی دوره
چیمش و اوپال و یان داما و یایچین و قزان کول و فیض آباد و یکی آباد نام
قریه لری اها لیسنگ مسلمان اولسی حسینله بلا محاربه ضبط و تسخیر و بونلر.
ده بکچی مقامنده اولان بشر اونر چین عسکر نی مسلمان اولدقلری جهتله
عسکرینه ترفیق ایدوب تکرار یکی حصاره عودت ایلشدر . بو اثناده یکی
حصارک یقیننده واقع قزل طاغده ساکن اولان قچاقلردن بر طائفه نك رئیس
(بونجه بردار) نام ذات ایکی اوج بیک قوميله کله رک عرض تبعیت ایلمکله
عسکر اسلامک مقداری تکثر و محصورینک حزن و کدری ایسه تشدد ایلمشدر.
چینلیلر محاصره نك امتدادندن یزار و نهایت درجهده یأس و قنوره کرفتار
اولدقلری بر زمانده محاصرین اسلام لغم حفرینه قیام و بوبابده فوق العاده
سعی و اقدام ایدنجه چینلیلر بتون بتون قطع امید ایدرک جیخانهرینه آتش
ویروب کندی کندیلر نی اتلاف ایتدیله . شهر مذکور بو صورتله ضبط
اولمش و تلف نفسه جسارت ایده میانلردن چوغی قتل اولنوب اسلامیتی
قبول ایدن در تیوز قدر ارکک ایله صبیان و نسوانه ایلشلمامشدر .

{ حکومت یعقوب بک در یکی حصار و کاشغر }

یعقوب بک شهر مذکورده اعلان استقلال ایله (علش) نام کسنه نی
(دادخواه) یعنی والی نصب و تعیین ایلدی . اول اثناده صدیق بک خو.
قصدن کندی علینده بر مکتوبی حامل کاشغره طوغری کلکده اولدیغی
خبر النجه اطرافه بر طاقم ادملر چیقاروب یوللری باغلدی . صدیق بک
تحقیق احوال ایچون چیقاردیغی ادملردن یعقوب بک اعلان استقلال
ایلدیکی و کندوسنگ در دستچون یوللرک باغلندیغی خبر النجه کاشغره

عزیمتدن صرفظزله (فارعش) قلعه سنه توجه ایلدی. یعقوب بك ایسه غایت سرعتلی برحرکتله کندیسندن اول فارعشه واروب محاصره یه ابتدار وبوئانده بدخشاندن کلوب تحت اطاعتنه کیرن بیک کشیک برمفرزه ایله برقاتدها کسب اقتدار ایلدی. بدخشانلیلرک نه سببه منی کاشغر طوپراغنه کچدیکنی اکلامق ایچون برازکیرویه دونه لم .

بش التی ماه مقدم بزرك خان چینلیرله ایده جکی محاربه ده استخدام اولغق اوزره بدخشان حاکمی جهاندار شاهدن نامه مخصوص ایله بیک کشینک ارسائی رجا ایلمش وجهاندار شاهده طلب اولنان عسکری کوندرمش ایدی که بو عسکر بوزمانده فارعشه واصل اولدی. بزرك خانک امداد ایستمی چینلیر علینده محاربه ایچون اولیوب یارکندک تسخیرنده قوللائق وبدخشان حاکمک امداد کوندرمی دخی اسلامک کاشغرده ترقیبی ایله قوت وسطوتنک تزیددی وبزرك خانک اساس حکومتنک تأییدی ایچون اولیوب ایلروده معاونت بهانه سیله بش التی بیک عسکر دها کوندره رک کاشغرك ضبطنه یول اچق ایچون اولوب ایکی طرف دخی غیر مشروع برر املده ایدی. انک ایچوندرکه ناقل مرام اوله میوب بوندن دیکری استفاده یعنی یعقوب بك بدخشانلیلرک سردارینی اچقه ومواعید سائر ایله طرفنه جلب واماله ایلدی. مشارالیه نهایت فارعشه شدتلی برهجومله دخول وصدیق بکی برقاچ مخبره دن صکره میر مومی الیهمک وقوع بولان نیازی اوزرینه جرمی عفو ایله خدمته قبول ایلمشدر . فارعشده بش اون کون اقامتدن صکره ۱۲۸۱ اوخرنده کاشغره متوجهاً رخس سوار اجلال وکندیسنک خبر ورودی وآوازه هجومی ایسه کاشغرده غلیان افکاری موجب اولوب باعث شورش واختلال اولدی. بزرك خان اکثرتیک یعقوب بك لهنده اولدیغی اکلائیجه محاربه یه جسارت ایده میوب مشارالیهک وصولنده معالکراهه مقام امارتی تسلیم واهالی ایسه کمال ممنونیتله دست بیغی تقدیم ایلمشدر .

تاریخ قسبی کاشغر اون اوچنجی عصر

(صدیق بکک طولدینی برمقدار عسکرله هجوم ایتمک ایستدیکی حالدده یعقوب بک طرفندن
 منزه اولدینی حقتده کی روایت یلان واهالی یعقوب بکک خلعی دیگر یعقوب بکدن رجا
 ایلدیکی حقتده کی معلوماتده یاکلشدر .
 یعقوب بکک یی حصاردن بیان مظفریاتی ضمننده برطاقم هدا یا ایله علم قوی خانه سفرا
 کوندردیکی ومشارالیهک اول آرهلوق وفاقی اوزرینه سفراک مأموریتلرینی ایقابه موفق
 اولقسزین عودت ایلدیکی حقتده کی روایتده صحیح نظریله باقمه) .
 یعقوب خان بزرک خانه وزیر اعظم رتبه سنی توجیه ایلدی . مشار
 الیهی تلف ایتماسی آباق خواجه سلاله سندن اولسی حسیله اعدامنه هیچ
 برکسه نک راضی اولیه جفتی واعدام ایدر ایسه طرفدارانی بیله کندی سندن
 نفرت ایده رک عموماً اهلینک عصیان ایده جکنی بیلدیکی ایچوندر . او ائناده
 کاشغره تابع حانارق قصبه سی زادکانندن و ضابطان عسکریدن مقرب بک
 مقام حکومتی یقالق املیله حانارق و اطرافنده بولنان کوی وقشلاغلرده کی
 اهالی بی « یعقوب بک غاصب وحق حکومت بزرک خانکدر » زمینده سوز-
 لرله اغفال ودرت بشوز ادمله رفع لوای اختلال ایلدی . یعقوب بک علی
 العجله عسکرینی طولیه رق حانارق اوزرینه عزیمت و قصبه مذکوره میداننده
 حربه بدأ ومباشرت ایدوب عاصیلری پریشان تارومار ومیر مومی الیهی
 مجبور فرار ایلدی . مشار الیه اختلاله ذمیدخل اولانلرک بعضی سنی قتل
 وبعضی سنی ده حبس ایدوب کاشغره عودت ایده رک کویا بو فسادک بزرک
 خانک تحریکاتیله ظهور ایتمدیکنی بیان ایده رک مشار الیهی عزل ایله علناً
 « بزرک خان امور حکومتی رؤیته مقتدر دکلدر . بر کوشه ده اوطوروب
 عبادت ایتسون » دیوب یاننه ایکی خواجه ترفیق وکوستردیکی چادر دروننده
 دائمی صورتده اقامت ایتمسنی امر وتنیه ایلدی .

بو ائناده که ۱۳۸۲ ددر قیچاقلردن درت بش بیک ادم کاشغره کله رک
 عرض اطاعت ایلدی . بونلرک باشلرنده قته توره وعالم قولینک وفاتسندن
 صکره طاشکنکد عسکرینک قوماندانی اولان بک محمد وطاشکنکد اسکی

بخ قسبی کاشغر اون اوچنجی عصر

کبی میرزا احمد قوش بکی وحق قولی بیکباشی وار ایدی . میرزا احمدک
بغره کلسی مقدا یعقوب بکی بر قاچ دفعه اولدن قورتارمش و بر چوق
یکلرده بولمیش اولدینی ومیر مومی الیهک انشتهسی بولندینی اجلدن
دوسنک حسن صورتله قبول ایدیله جکی بیلدیکی ایچوندر. یعقوب بک ایسه
رمومی الیهی اعزاز واکرام ایله قبول ایدوب باش وزارت مقامنه کچیردی.
رمومی الیهما بر بر لیه قرنداش کبی کچنمک ایچون عهد ویمین ایدیلر. قیچاقلرک
سیای وسطادن نهسیبه منی کلدیکی اکلامق ایچون برزده او جهته باقم.

{ آسیای وسطایه بر نظردها }

۱۲۸۱ سنه هجریه سنده ایدی که آسیای وسطاده کوندن کونه مظهر
نوحات اولان روس عسکری جنرال جرنایف قومانداسنده اوله رق
۱۲۸۱ رجنیک ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ نجی کونلرنده بر محاربه خونریزانه دن صکره
چیمکتی ضبط ایدوب طاشکند اوزرینه یورمیش ایدی . شهر مذکورک
ایلسی میرزا احمد روسلرک پای تجاوزلرینی قلع وعزم جهانکیزانه لرینی
نوع ایتمکه پک چوق چالیشمش ایسه ده روسلرک انتظامات جدیده وسلاحلر.
بنک تأثیرات شدیدیه سی مساعیسی حکمسز براقش اولدیغندن مغلوب اولان
عسکرندن طولیه بیلدیکی ادملر ایله خوقنده رجعت ایلمشدر . طاشکند
نهایت ۱۲۸۲ صفرینک ۳ نجی کونی روسلرک ید ضبطنه کچمش وشهر مذکور
اوکنده ۱۲۸۲ محرمک ابتدا سنده ویاخود ۱۲۸۱ ذی الحجه سنک ۲۵ نده
وقوع بولان محاربه ده علم قول الدینی یاره دن شهید اولمشدر . علم قول طرفدن
مقدا خان نصب اولنان سعید خان امداد اوله رق طاشکند اوزرینه حرکت
ایتمش ایسه ده اثنای راهده مومی الیهک وفاتی خبر المغله عودتله جیزاق طرفنه
فرار ایلدی . بوایه باعث شورش اولوب افراد عسکریه دن بر طاقی اردودن

تاریخ قسمی
کاشغر
اون اوپنجی عصر

ایرلهرق خوقند چارشوسنده قوشانچی اصنافندن اولان (خدا قولی)
نام ذاتی خان سالاهسندن در دیهرک موقع امارته کچیردی (خوقندلیار
قوشانچیلره بل باغچی دیدکلریچون مومی ایله بل باغچی لقی ویرلشدر)
قارغشهلوق بو قدر اولسه ینه ضرری یوق . بخاراده اولوب طاشکنند
محاربه سنی وسعید خانک طاشکنده عزیزیتی خبر الان (خدایار خان) باشنه
بخارالیلرله ترکنلردن برمقدار ادم الهرق خدا قولینک موقع امارته کچمسنی
متعاقب خوقنده هجوم ایلدی . خداقولی خدایار خانک خوقنده برخیلی
طرفدارانی اولدیغنی بیلدیکندن خوقنددن فراره مجبور اولمش و قرغز
وقچاقلرله خوقندلیلردن مرکب ۷۰۰۰ سواری و ۴۰۰ پیاده و ۳۰ قطعه
طوبی مستصجاباً برخیلی زحمت و مشقت ایله اوشه و اورادنده کاشغرله اوشک
اره سنده بولنان لانغار نام قشلاغه مواصلت ایلمشدر . بوراده خدایار خانک
پیشدارلری یتشمش ایسه ده مقاومت شدیدیه تصادف ایتدکلرندن مغلوباً
رجعته مجبور اولمشدر . خداقولی اورادن حرکتله برقاچ یرده بشر اوترکون
اقامت ایتدکن و یوللرده برخیلی مشقت چکدکن صکره صوفی ککرکانه
واصل اولمشدر . خدایار خان ۱۲ بیگ عسکرله خدا قولی بی تعقیب ایدوب
برقاچ یری طولاشدقندن صکره صوفی ککرکانه کادی . خدایار خانک پیشدارلری
کورینور کورینمز اردوکاهده بر قارغشهلوق ظهور ایدوب قچاقلر اردوکاهی
ترک ایله کاشغره متوجهاً طریق فراری اختیار (۱) و قرغزلر ایسه مسلك
صداقتده ثبات ایدهرک خدا قولی ایله برابر الایی وادیسنه طوغری فرار
ایتمش و خوقندلیلر ایسه دیکرلرینک فرارینی کورنجه خدایار خانه عرض
اطاعت ایتمشدر . خدایار خان فراریلری جزوی تعقیب ایله سکسان قدر
اسیر الوب خوقنده عودت ایلدی . مشار الیهک بو دفعه کی حکومتمنده بعض
کونا مظالمده بولنسی و تأیید بنای حکومتیچون بغیر حق قتل نفوسه
(۱) میرزا احمد وسائر ایله کاشغره کلیدی یوقاروده محرر اولان قچاقلر بونلر ایدی .

قالقشمسی اھالینک عدم خشنودیسنی موجب اولمشدر . روایت اولندیغنه کوره اھون قیئات ایله الوب تعمیر ویکیدن انشا ایتدیردیکی دکانلری عالی قیئاتله ایجاره ویرمک کبی شان امارته یاقیشمیان بعض احوالده بولمیش ایدی . بوندن صکره مشارالیه روسیه ایله برتجارت معاهدهسی عقد ایلدی که معاهده نامه نك (۱) زیرینه جنرال قوفان ایله کندیسی طرفندن ۱۲۸۴ شوانک تخمیناً ۲۴ نجی کوننده وضع امضا اولمشدر . هجرتک ۱۲۹۰ سنه . سنده سوء اداره سندن دلکیر اولان برخیلی کسان طاغزله چکیله رک رفع لوای طغیان ایلدیلر . مشارالیه برخیلی زحمت ایله بو عصیانی تسکین ایلدی تعدیل مسلك ایتیموب اجرای مظالمده دوامی حسیلله ۱۲۹۱ سنه سنده برعصیان دھا وقوع بولدی . خدایار خان روسلره مأمور مخصوص ارسالیله بو بابدہ کندوسنه امداد اولمسنی طلب ایتیش ایسه ده روسلر اوزمانکی پولتیقه لری ایجابجه خوقندک مصالحنه مداخله دن امتناع ایلدیلر . مشارالیه بونک اوزرینه کافه قوتی صرف ایدهرک بو عصیانی ده باصدیردی .

روسلر ایله بخارالیره نقل کلام اولنجه روسیه ۱۲۸۱ ده چکند و طاشکنددن بشقه حجندی و اوراطپه وزامین وجیراق ایله آق طاغ اطرافی کبی برخیلی مالی قبح ایتیش و آسیاده کی مستلکاتی خیلودن خیلی به توسع ایش اولدیغندن ۱۲۸۴ ده (ترکستان) نامیله برایت تشکیل ووالیکتی جنرال قوفانه تفویض و ۱۲۸۷ ده دخی کاشغرله بخارا اره سنده طریق مراسله اولان وزرافشانک اوست طرفنده بولنان اراضی فی ضبط و تسخیر ایلدی . اول وقت بخارا امیری مظفرالدین خان هجوم ایدن روسلره قارشو ۱۲۸۳ ده ۲۵ یک عسکرله محاربه یه قالقشمش ایسه ده بو عسکر درمه چاتمہ اولدیغیچون مغلوب و نهایت حجد ایالتی ترکه مجبور اولمش و ۱۲۸۵ ده دخی دوچار هزیمت اولغله سمرقند شهریه ایالتی روسلره تسلیم و سمرقندده ۱۲۸۵ ربیع الاخرینک تخمیناً ۱۸ نجی کوننده روسیه ایله تجارت

(۱) خلاصه مالی « روسیه و خوقندده هر ایکی طرفک تجاری سربست تجارت ایده جک و روس تجارانی ایستدکری حالده خوقند شهر و قصبه لرینه کاربان باشیلر کوندروب بونلر معاملة تجاربه نك مطلوب وجهله اجرا و کرک رسمنک محقانه صورتده اخذ واستیفا اولنوب اولندیغنه دائر اخذ معلومات ایده جک و نقل اولندجی امتعه و اشیا دن یوزده ایکی ییحق رسم النه جقدر » دن عبارت ایدی

معاهده سنی (*) قبول وتمهیر ایشدر. بو محارباتک تیجیسی اوله رق بخارا ۳۳۰ ییک عثمانلی التونی تضمینات حریره اعطاسنه مجبور اولوب روسیه جایه سنه کیردی .
 ۱۲۸۹ ده غایت شدتلی بر قولرا ظهور ایله پک چوق ادم تلف اولدی. بو قولرا خوقنده ده سرایت ایش و فقط کاشغره پکمامشدر. آسیاده قولرا بوندن اول ۱۲۴۸ و ۱۲۶۵ سنه لرنده ایکی دفعه دهها وقوع بولش ایدی .

{ کاشغر }

مقرب بک حانارقده کی مغلوبیت اوزرینه یارکنده قدر فرار ایله شهر مذکور بکلرینی تمامیه اغفال و یعقوب بک علیهنده درجه نهاییه ده اغضاب ایش و ایستدیکی قدر عسکر و یریلور ایسه یعقوب بکی محو ایده جکی افاده ایلمش اولدیغندن بکلر مومی الیهی هر سوزینی اجرایه مقتدر و بویله محاربه ایشلرنده متفنن و ماهر ظن ایدوب قرق بیک کشیلک بر اردو ایله کاشغر اوزرینه کوندر دیلر . یعقوب بک خالدن خبردار اولنجه ۱۵ بیک کشیلک بر اردو تشکیل و سردارلغنه میرزا احمدی تعیین ایدوب کاشغردن حرکت و سابقا محاربه میدانی اولان حانازقه مواصلت ایلدی . بر چاریک صکره مقرب بک ورود ایله اردوسنی قوردی .

کرچه طرفین فن حربدن بیخبر ایسه ده یعقوب بکه میرزا احمد بک پک چوق و خصوصیه روس محاربه لرنده بولمش و بالذفات غالب و مغلوب اولوب بویاده ایجه تجربه لری سبق ایش اولدیغندن دائره انتظامه کیرمهک چالشدیلر و خط حرب تشکیل ایله صاغ قولی میرزا احمد و صول قولی ده حق قولی بیکباشی اله آلهرق کاشغردن کتوریلان اغزدن طولمه قوال طوبلری مواقع مناسبیه

(*) معاهده نامه خوقند ایله عقد اولنان معاهده نک عینی اولوب یالکز بخارا امیرینک بخاراده روس تجاراننک امتعه و اشیا سیله کاربانلرینک و کندی نفسلرینک هر حالده تمامی امنیتی قضیه سنه دقت و اعتنایه مجبور اولدیغنی ققره سی علاوه اولمشدر .

یرلشدر دیلر. یارکندلیرده طوپ اولدیغی کبی بونلر دشمنلری قدر منتظمده دکل ایدی. دشمنک کثرتی طوپ آتشنه وعسکرک انتظامنه غلبه ایتدیکنی وائنانی محاربهده قالجهدن یاره لئمنسک عسکر بیننده علام انهمزاک ظهورینی مؤدی اولدیغی یعقوب بک کورنجه یاره نک تأثیرینه باقیه رق وعسکرک شجاعت وجسارتی تزید وعروق حمیت وغیرتلیغی تحریک ایده جک کلمات مؤثره سردواتیانندن صکره یوکسک برسسه هجوم قومانداسی ویره رک اجل وادبار ایله نچهلشمک اوزره الله الله صیحه سیله یالکز باشنه دشمنک تاقلکاهنه آت صالدردی. عسکر بو خارقه طبیعتیه ایستر ایستمز پیرو اولوب شدت فوق العاده ایله دشمن اوزرینه هجوم ایلدی. مقرب بک بو صولت شیرانه یی وخصوصیه یعقوب بک اوکنه حیقانلری بطش وشدت قهرمانانه ایله یاروب بیقهرق صاعقه بلا کبی اوزرینه کلکده اولدیغی کورنجه دوچار خوف ودهشت ومجبور فرار ورجعت اولدی.

یارکندلیر بتون بتون منهزم وپیشان وهول جانله سمت فراره بویان اولمش وبرخیلیسی در دستله قتل واعدام وبر چوغی ده تحت اسارته ادخال قلمشدر. مقرب بک فرار ایدر ایکن یقالنوب در حال قتل اولندی. یعقوب بک مظفراً کاشغره عودت وایرتسی کونی یکی شهرک محاصره سی مذاکراته مبادرت ایلدی. ائنانی مذاکره ده قالجهدن کیرن قورشونی چیقاردر ایکن شایان حیرت درجه ده آجیه تحمل ایلدیکی مرویدر. درت کون صکره یدی سکر بیک عسکرله یکی شهر تحت محاصره یه الندی. مقدارلری ۱۰ بیکه بالغ اولان چینلیلر شهر دن چیقوب محاصرین اوزرینه هجوم ایدنجه آتش جنک وجدال شراره فشان دهشت اولمش و یعقوب بک ساقه غیرتله ایلرویه واردیغندن چینلیلر دن بر مفرزه نک النه کچمش ایسه ده عبدالله پانصدک همت فداکارانه سیله قورتمشدر. نهایت چینلیلر عسکر اسلامک زور بازوی جلادتنه مقاومت ایدهمیره رک مجبور فرار ورجعت اولمش وبرقاج کون صکره

جیخانلرینه آتش و یروب کندی کندیلرینی اهلانک و اوچ درت بیکی عقیب استیلاده قبول ایلمشدر. شهر مذکور یاتخت آنخاذیله بریچق ماه صکره یارکند اوزرینه حرکت اولمش و بزرك خان باعث فساد اولماق ایچون اردو ایله برابر کتورلمشدر .

محاصره ائناسنده بك محمد ایله بزرك خان و صدیق بك سکر طقوز یوز قرغز و قچانغی بالاغفال برکیجه یارکند اوکندن کاشغریکی شهرینه فرار ایلدیلر . یعقوب بك بودفعه بك مشکل برحالده ایدی . عسکرک برقسیمی عصیان و فرار و تخت امارتک وارث مشروع و حقیقیسی اولان برخواجه استرداد استقلاله قیام ایلمش ایدی . افراد سائرهنک دخی وادیء بنی و عصیانه انسلاک و او حالده دشمنک برضربۀ شدیدۀ ایله محاصرینی اعدام و اهلانک ایدهجکی مأمول و محاصرهده دوام اولنسه بزرك خان کاشغرده طرفدارانی تزیید و رجعت ایدلسه دشمن عجزه حمل و یا حقیقت حاله مطلع اولوب تعقیب ایلیهجکی ملحوظ ایدی که ایشک ایکی جهتی دخی مخاطره لیدر . مشار ایله بویله خطرناک بر موقعده بیله عنزم عالیهمتانه سنه فتورکتورمدی و خارجه کندی اضطرابندن رنک ویرمدی . کویا بزرك خانک عصیانی اهمیتسز برشیء ایمش کبی طاورانهرق بر مهارت فلاتون پسندانۀ ایله محاصره بی ترک ایدوب کاشغره عودت و یکی شهری حصر و تضییقه مبادرت ایلدی . بك محمد و خامت استقبالی اکلامغله برکیجه قلعه دیوارندن درت بش کشی ایله اشانغی به اینوب ظلام لیلدن استفاده ایله ترکستانه فرار ایلمشدر . محصورین ۴۳ کون تمهلدن صکره شهرک نهایت ضبط اولنسه جغنی اکلامغله و یعقوب بکندن ده تأمینات المغله تسلیم اولدیلر . مشار ایله ایسه بونلرک برقسیمی تلف و بر مقدارینی ینه سلک عسکری به قید ایلدی و بزرك خانی حضورینه جلب ایله « سنی شمدی اعدام ایتدیریر ایدم . جدکه باغشلادم ارتق بوندن صکره سنک بورالده اوطورمقلنک او یه مز مکۀ مکرمه به کوندرهیم » دیهرک مشار الیهی هندوستان

طریقیه جانب حجازه (*) ارسال و صدیق بکی ایسه زندانه ادخال ایلدی .
میر مومی ایله برسنه صکره تلف اولمشدر .

بزرگ خان تسلیم اولدقدن صکره یعقوب بک محاربه ایچون قوقی درجه کفایهده بولمدیغندن
آپاق خواجهنک سبغانی ترک ایده میوب بزرگ خانک برینه قته توره بی خان اعلان
ایش و بونی ترویج مرادینه آلت انخا ایده میه جکئی اکلادیغندن نصلسه قته توره نک درت ای
صکره وفاتی متعاقب بزرگ خان عفو ایوب یکیدن خانلنی و پرمش وختی بعد الضبط بزرگ
خانک نفوذی قالمیجه مشار الیهی حجازه اعزام ایله کندوسنک خانلنی اعلان ایش اولدیغی
حقنده اولان معلومات عوام ناسک افاداتی اوزرینه ضبط اولمش خرافاتدن عبارت اولوب
یعقوب بک بزرگ خان حقنده یارکند وقعه سنه قدر معامله سی و کاشغردن نه وقت ابعاد
ایلدی یوقارولده صحتی وجهله یازلمشدر . واقعا برارلق خواجهل طرفلوسی اولان اهالیکنک
جلب خشنودسی ایله قته توره نک مظالم مجنونانه سی کوسترنک ایچون مومی الیهه بر مأموریت
ورلش ایدی . لکن بومأموریت والیک درجه سندن زیاده اولوب زمام اداره حکومت ایسه
یعقوب بکک انده ایدی . مشار الیک قته توره بی اهالیکنک شکلیتی اوزرینه جسسه آتوب مؤخرأ
اعدام ایلدی حقنده برروایت وارد .

یعقوب بک دماغنده فساد اولانلری برر برر تشکیل و تأدیب و مملکتک
اصلاح و اعمارینه چالشیدیغی کبی عسکری دخی مهما امکان تنظیم و ترتیب
ایلدکن صکره ارتوج شهرینه توجیه رأیت بسالت و شهر مذکورک بکی محمود
بک ایسه اوچ درت بیک عسکر یله استقباله چیقوب عرض اطاعت ایلمشدر (**)
بوندن صکره طاغلق ایچنده وغایت صرب و مهم بر موقعه بولنان صارقول

(*) مشار الیه مکه مکرمهده بر مدت اقامتدن صکره طاشکنده کیشمش و بردها کاشغره
ایاق باصمامشدر . مکه یه دکل بخارایه کوندردی حقنده بر روایت وار ایسهده یا کاشدر .
مشار الیک بالاختیار مقام حکومتی یعقوب خانه تسلیم ایله « سن بو امارتک اهلیسک ایشته
امارتک تأسیس اولندی ارتق وطنی اجابدن تخلیه وظیفه سنی اونومه » دیوب کندیلکندن
مکه یه کیندی حقنده کی معلومات یا کاشغریله برابر یک تحفدر . مسند حکومتی هانکی بر ادم
یانجی بر ادمه و باخصوص رقیبه تسلیم ایدر ؟

(**) شهر مذکور اهالیسی صدیق بکک کاشغره ورودی ائاده قیام و عصیان و محافظ اولان یوز
اتمش قدر چینلی قتل و اعدام ایش و بوزمانه قدر کندی کندیلرینه اداره اولمقده بولمشلر ایدی .

قلعه‌سی محاصره اولمش و یکی اولان الفی بک فراری اوزرینه بلا محاربه تسلیم اولغله محمد بابا طوحساوه اورایه قائم مقام نصب ایدلمشدر .

صارقولک ابتدا عرض تبعیت ومؤخرأ الفی بک بعض محاربه کی فار یشقلقدن استفاده ایدرک مخالفت ایلدیکی ویعقوب بک ۱۲۸۶ ده اوزرینه کیدوب مومی الیهک عسکرله برابر تلف اولدینی بعض محله مقید ایدده پک یاکلمشدر . الفی بک تلف اولیوب فرار ایله اوتوده بروده کردکن صکره کاشغریک حادثه اخیره سنده عودت ایلشدر .

بو اثناده یکی حصارک قربنده کی قزل طاغده ساکن قرغزلردن ایکی اوچ قیسله کلوب عرض تبعیت ایلدیلر . یعقوب بک بوندن صکره مارال باشنک (*) ضبطنه تشبثله عسکرک بر قسمی میرزا احمد قومانداسیله سرعتلی بر صورتده سوق واعزام وقسم کلیسنی ده کندیسکی استصحاب ایدرک میر مومی الیهدن صکره تحریک لجام ایلدی . مارال باشنده بولنان چینلیرک مقداری ۱۷ بیگ اولوب الحقی اسلامک صولت متزایدسنه بر مکانت فداکارانه ایله مقابله ایتش و ایکی آی قدر غایت شدتلی تضییقه تحمل ایلمشدر . قلعه غایت متین اولدیغندن کاشغرده اول وقت موجود اولان قوال طویلرله تخریب ایدینه مامش وشهرک ایچی پوتی (**) ایله طوپه طوتلمش ایدده بوندنده پک اوقدر فائده کورلماشدر . نهایت زردبانلر طیایه رق و چیویلر قاقه رق بر جله

(*) اورمانلی ایچنده غایت متین ومستحکم برشراولوب اطرافندن اوفوق ویوک برچوق انهار جریان ایتکله اراضیبی غایت مثبت ومحصولداردر . فن حریجه مهم برموقعده وتکمیل یولارک مرکزنده بولندیغندن هرکیم اوراسنی ضبط ایدرسه اطرافه حاکم اولور . شهر مذکور دیوارینک عرضی ۲۲ وار تقاعی ۴۰ ارشون اولوب ایچی صو ایله طولو بر خندق ایله محاطدر .

(**) درونی طویله دوکک ایستیلان قلعه دیوارینک بر بیجی ارتفاعنده طوپراقدن یاپلمش بر قله اولوب مائل وشو حالنده اولان ارقه طرفندن یوقارویه طوپ چیقاریلور . ارقه طرفی غایت قالین اولدیغندن قلعه دن نقدر طوپ اتلسه هیچ بر ضرر کز . قلعه دن طوپچیلری هلاک ایچون طوپ ایلور ایدده طوپچیلر مزغالر یابوب کندیلرینی محافظه ایدرلر . پوتیلر کیچهلری یاپیلیر وتمیرات لازمه سی ده ینه کیچهلری اجرا قنور . چونکه قلعه ده بولنانلر پوتی پیانتری ازعاج واهلاکه وطوپلنیلان طوپراخی طویله طاغتمه چالیشیرلر . پوتی ایله قلعه درونی دوککله باشلیجه محصورین زیر زمینده کی مخزنله کیرمکه مجبور اولور .

چیقلمق کبی غایت شدتلی بر هجوم ایددی. چینلیلر حیرتبخشای عقول اوله جق بر غیرتله مهاجمین اوزرینه کریچ و قورشون یاغدی رmqده و طور به لرله باروتلری آتشیله رک اشاخیه یو وارلمقده ایدیلر. لرزه رسان ناظرین اولان بو ملحمه مده شه نك تعریفی قابل اولیوب بر یاندن عسکر اسلام جانلرینی دیشلرینه الهرق بر جلره چیقمغه سعی واقدام ایتمکده و چینلیلرک اوزرلرینه اتدقلری کرچیلره قورشونلره یانمش پچاوره پارچه لرینه کوكس کر مکده ایدی. برچوغی باشی یار یلمش و یاقولی و بجانغی یاره لئمش اولدینی حالدیه ینه یوقارویه چیقمغه چالیشیر و بر جلره یاقلاشانلر ایسه اوزرلرینه اتیلان آتشنمش باروت طوربه. سندن علو ایچنده قالب یره دوشر ایدی. طرفینک بو حرص و شدت وسی غیرتی بر خیلی زمان امتداد ایتمش و نهایت مسکینلک و اسرار کشلک ایله شهرتیاب اولان یعقوب بهادر نام نفرک هیچ مأمول اولنمیان بر جسارت و شجاعت فوق العاده ایله چیویلرله دیواره طیرمانه رق برجه چیقمسنی متعاقب امرادن کپکلی لاور بیک قدر معیتی ایله دیواره چیقوب ودر حال ایچرویه کیروب قپویی اچمشدر. یعقوب بک التون کيسه لرینی اوکته بیغوب «برچینلی باشنه بر التون» ديه اعلان ایلدیکندن عسکر نائل مکافاة اولمق املیه صوك درجه ده چالیشه رق طرف طرف چینلیلری قتل وافنا یلمش و اوکون مشار الیهک اوکنده رؤس مقطوعه دن برقله پیدا اولمشدر. مشارالیه یعقوب بهادره یوز باشلیق رتبه سیله ایچه آچه احسان و کپکلی لاوره دخی بلنده کی التون قلنجی بخش ایلمشدر که مومی الیه قلعه قوماندانی مقیداً حضوره کنیرمش ایدی. بونک اوزرینه شهر مذکور والیلکنه منلاجان طوحساوه نصب اولمشدر.

بوندن صکره یارکنند (*) تحت محاصره یه التدی. نیاز بک یارکنندک

(*) یارکنند بکی شهری دیوارینک عرضی ۲۲ و ارتفاعی ۴۶ آرشون اولمق اوزره غایت متین و جسم اولدینی کبی اوکنده عرض فوقانیسی ۲۰ آرشون اولمق اوزره ده جسم بر خندق وارد که دشمن ظهورنده درحال صوابله طولدیریلور. قلعه مربع الشكل اولوپ اوچ طرفدن

يعقوب بكك النسه كچه جكنى دها اولدن اكلامغله ادامة اقبال ايچون ملتته خيانت ايتمك كچي بريوك دنائى اختيار ومشاراليه مارال باشى محاصره سنك ايتدلرئنده ايفاي خدمته حاضر اولديغى متضمن خفياً بر مکتوب ارسال وتسيار ايلمى ايدى . اسحق خواجه دخى عاقبت حالى وخيم كورمى جهتيه محاصره نك اوچنجى كونى خفياً مکتوب ارساله دخالت ايتديكى عرض ايلمىدر . يعقوب بك نياز بكدن هر كون الديغى معلومات اوزرينه حركت ايدهر ك محارباتك كاهه سنده يار كنديليرك هر نوع تدابيرنى بوزار ايدى . اونجى كونى يار كنديلير محاصره وعدم موفقيتك ويرديكى ياس وپيزارى اوزرينه هر برى بر تئال شجاعت كسيهرك بطش وصولت شيرانه ايله ميدان جلادت وقهرمانى به ايتديلير ومضربه خونفشان حاستله صفحه خرابه زار وغايبى اشباح مقتولين ايله لاله زاره بكرتديلير . يعقوب بك او كچه كاهه امراسنى حضورينه جلب ايله ايرتسى كونى ثبات وغيرت ايتلرچون كلات مؤثره ايله عروق شجاعتلرني تحريك وهر برينى بر چوق مواعيد ايله تشويق وتحريص وقدر وحيثلرينه كوره البسه واقچه اعطا واحسانيله تكريم وتلطيف ايلدى . ايرتسى كونى وقوع بولان محاربه عظماده يار كنديلير كاشغر ليرك مقاومت متانتكارانه وائى متعاقب هجوم غضنفرانه سنه قارشو طوره ميوب فرار ايلديلير فقط تعقيب اولندقلرى جهتله شهره كاشغر ليرله برابر كيرديلير . شهر ك اچنده طرف طرف محاربه باشلمى ويار كنديلير متفرق اولدقلرچون يالكر شهر ك اچنده سكر بيكى تلف اولمشدر . اهالى كاملاً تحت اطاعته ادخال ومحمد على بگه سائر بر چوق ذوات قتل واعدام ايدلمىدر .

يار كندى ضبط ايدن ظم وتعدى ايله شهرت بولمى صادق بك اسمنده بر ذات اولوب (سالف الذكر صديق بك اوله جق) هجوم ونهايت ضبط ايتدى خنده بر معلومات وار ايسده بك صاچهدر .

قبولرى وهر بر ضلعنده ينه مربع الشكل مستحكم بر جبرى واردر . كهنه شيرينك ايسه بش قپوسى اولوب يى شهر قدر متين ومستحكم ايسده خندق يوقدر .

يعقوب بك نياز بك ايله اسحق خواجه يي حضورينه جلب ايله اسحق خواجه يي كو چارك والىلىكى وعديله تلطيف وتامين اداره سسيچون كلى معاش تخصيص ونياز بكى دخى ختن والىلىكنى توجيه ايده جكي بيانيله تسرير ايلمشدركه كوچار وختن دها ضبط اولنماش ايسه ده مشاراليه ضبطندن امين ايدى . ياركنده محمود خواجه والى نصب ومقدار كافي عسكر ترك ايديلوب كاشغره عودت اولندى . مشاراليه جزؤى بر مدت قلاعك تعمير وترميمى وعسكرك تزويد وتنظيمى ايله اشتغال وبو ائتاده ياركند واليسنى عزل ايدوب يرينه مرابا نام كمنه يي واوچ بش كون صكره ائى ده عزل ايله مثلا . يونسى تعيين وارسال ايلمشدر . مشاراليه بوندن صكره خانلق عنوانى آدى .

{ ختن وقعه سى }

ختن حكمدارى حبيب الله خوقندك حمايه سنه كيرمك ايچون مأموريت مخصوصه ايله اوغلى ابراهيم خانى ارسال ايلدى . ختندن خوقنده كيدنلر يوللرى اوزرنده اولديغىچون كاشغره اوغرامغه مجبور اولديغندن ابراهيم خان شهره ياقلشنجه يعقوب خان حضورينه جلب ايدمرك التفات ورعايت وبر چوق هدايا احسان وعنايت ايله نره يه كىتمكده اولديغنى استفسار ومومى ايله ايسه كوردىكى لطف واحساندن محجوب وشرمسار اولغله جهت عزيمت وكيفيت مأموريتى كتم ايده ميوب بيان وتذكار ايلدى . حمايه ايشنك كىرو قالمسى ابراهيم خانك اغفالىله حاصل وختنك سخيرينه ايشنك راءطه ائىل ايله جنى جهتته مشاراليه شورش وفساد ايچنده وپك زبون بر حالده اولوب حتى امرا وضابطان وعسكرندن بر خيلىسى طرفنه فرار والتجا ايلدىكى وخوقنده

قدر زختك پك بيهوده اولديغى بساندن صكره پدرلرینه غیاباً محبت ایتدیكى وهر ایکی حكومتك اتفاق ایتلرینی تکلیف ایلدی. ابراهیم خان اتفاقی موافق حال ومصلاحت كوروب بو خصوصی پدرینه عرض ایده جکینی و حكومتینك اتفاقنه چالیشه جغنی اتیان ایتمش و مشارالیهك بر قاندها نائل انعام واحسانی اولوب معززاً و مكرماً ختنه عودت ایلمشدر.

مومی الیه پدرینه عودتنك سببى و مشارالیهك افاداتیه اتفاق ارزوسنده بولنديغى و مومی الیه كبی دنیاده خلوق و ملتفت بر ادم اولیوب پك چوق حرمت ایتدیكى بیان وهان مشارالیه ايله اتفاق ایدلمسی لزومی درمیان ایلدی. حبیب الله کون كورمش و پك چوق تجربه سی سبق ایتمش عاقبت اندیش بر ذات اولغله مشارالیهك مرامنك نه اولديغى تفرس ایدهرك « یعقوب خان سنی اغفال ایتمش. مقصدی بزى دامه دوشیروب مملکتتمزی ضبط ایتمكدر» دیوب بعدما تدارکلی بولمغنی و کلاسنه امر ایلمشدر.

بر معلوماته كوره یعقوب خانك معینده خوقنددن کلان عبدالرحن اسمنده بریسی یوز کشی ايله یدیسوز چینلی بی اولدیردکن صكره ختنی ضبط ايله والیهكی احباسندن بریسنه تفویض ایتمش و بوکا پدری كوچمكله ختنه عسکر سوقیه والیین چیقاروب عبد الرحنی ختن تحت حكومتنه اقعاد ایتش و برآی صكره دورغانیلر هجوم ایدوب عبد الرحمن میدان محاربهده مقتول اولغله پدری تحت امارته پكمش و یعقوب خانك ورودینه قدر حكومت ایتمشدر. شو معلوماتك نقدر بعید الاحتمال و خلاف حقیقت حال اولديغی يك نظرده آكلاشیله جغندن تفصیله لزوم یوقدر.

یعقوب خان بش اون کون صكره ۱۰ بیک عسکرله ارقه دن كلوب و ختنه ۱۵ ساعت قدر یاقلاشوب مناسب بر محله اختفا ایتلرینی بوغچه بردار ايله یارکند والیسی منلایونسه امر ایتدکن صكره بش بیک عسکرله غایت سرعتله حرکت و ختنك اوج ساعت مسافه سنه نصب ختام اقامت ایتمشدر معیتنده اولان عسکر دن اوج درتیوز نفرینی یقویوب قصورینی اطرافه کیزلدکن صكره حسن جانبای نام بنده سنی ختنه کوندردی. مومی الیه حبیب اللهك حضورنده شو مآله اداره کلام ایلدی که :

« یعقوب خان اوغلکز کال حرمت و تعظیم ایله سلام ایدر . کندیلری چوقدنبری جانب حجازه عزیمت نیتده ایسدرده کاشگردن انشاکلرنده چینلیر مانکمره دخول و فقرای اهالی بی پاهمال خیول ایده چی ملاحظه سیله بو املنه نائل اوله مدقلرندن امام جعفر الصادق حضرتلرینی زیارت و بو قدر جق اولسون ایفای و جیبه دیانت ایچون ایبی اوچوز کشیدن عبارت معیت قلیله سیله ختندن کچهرک تربه مبارکویه عزیمت لرینه مساعده بیورلسنی نیاز واسترحام ایده بورلر . بو باده لطف وفرمان حکمدار یلرینه منتظر درلر »

حیب الله حسن جانبایی دیگر او طهیه کوندروب بر خیلی دوشسند کدن صکره تکلیفی قبول ایتمامک ایستدی و فقط ابراهیم خان عدم امنیتک پک لایقسنز اولمغله برابر مشار الیهی دلکیر ایدوب اخذ انتقامه مجبور ایده جکی بیان و تذکار و موافقت اولنسی خصوصنده اصرار ایلینجه تحقیق احوال ایچون مومی الیهی سفیره برابر مشار الیه طرفنه ارسال ایلدی . یعقوب خان ایسه مومی الیهی فوق العاده بر حرمتله استقبال و بر چوق هدیه تقدیم واحسانی و بر طاقم کلمات ابله فریبانه سرد و اتیانی ایله اغفال ایلدی . مومی الیه عودتنده مشار الیهک افادات و تأمیناتی و معیتده اوچوز کشیدن زیاده آدم بولمندیغی بیان ایله « بوندن ایو آدم اولمز حقنده کی عدم امنیت ناسزا بر حرکتدر » دیمی اوزرینه حیب الله « اوله ایسه اوبزه کلز دن اول بز انک یانه کیده لم و کوستردیکی محبته مقابل کندیسنی اولادلغه قبول ایده لم » دیوب اوغللری و بندکانی ایله برابر مشار الیه طرفنه عزیمت ایلدی و کال حرمت و رعایتله قبول اولندی .

مشار الیهک اوتوز اوتوز بش کشیدن عبارت بندکانی ایرو ایرو برر چادره مسافر ایدیلهرک بر چاریک قدر اطعام و اکرام و مؤخرأ بقته اوزر لرینه هجوم ایدیلهرک کافه سی احناق و اعدام ایدلمشدر . ابراهیم خانله قرنداشی بشقه جه بر چادره کتوریلوب بعد الاکرام ایکسنگ ده ال وایاقلری باغلنه رق حبس ایلدی . حیب اللهک ایسه بر مقدار اکرامدن صکره ویریلان اشارت اوزرینه ال وایاقلرینی باغلدیلر و اغزینی طیقادیلر . یعقوب خان مشار الیهی

تاریخ قسمی کاشغر اون اوچچی عصر

«مهرک زرده ایسه همان شمعی خبر ویر یوخسه تلف ایتدیریرم» دیه تمهید و مشار الیه ایسه خبر ویرمه کندینی تزییق و ابرام والبسه سنی تفتیش و تحری به قیام ایده جکری نی بیلدیکچون اوزرنده کی مهری چقاروب تسلیم ایلدی . یعقوب خان برام نامه یازدیروب مشار الیه کی مهریله تمهیر و درحال ختن و کلاسی جانبیه ارسال و تسیر ایلدی و بونک اوزرینه ختنن عسکرک نصفی ارسال اولندی که امر نامه نکه ده مالی شو و جهله در :

«بوراده استراحتم برکالدر. ختن اوزرینه برچین اردوسنک کلکده اولدینی حقتده یعقوب خان جاسوسلری واسطه سیله المش اولدینی برخبری بکا تبلیغ ایلدی. امرم بویه در که عسکرک نصفی سریعاً جاوه (*) شهری طرفه عزیمت و عاقلانه حرکت ایدوب چین اردوسنه مقابله ده بولنه رق کیفیتی طرفه اشعار ایلسون»

یعقوب خان حبیب الله ایله اوغللری بر عربیه ارکاب و زندانه اتلمق اوزره یارکنده ارسال ایلدکن و ختنه ۱۵ ساعت مسافه ده بولنان عساکرینه غایت سرعتله کلیری امری کوندر دکن صکره الی التمش کشی ایله ختن اوزرینه توجیه وجه عزیمت ایلدی . ختن و کلاسی صف بسته احترام اولوب مشار الیه « پدرم حضرتلری اقامتگاهمه استراحت ایده . یورلر شهری کز مکه مساعده ایتدیلر » افاده سی اوزرینه رسم خوش آمدی بی اجرا ایلدیلر و مشار الیه ارزوسنه بناء شهرده قلان عسکری کوستردیلر . مشار الیه عسکرک انتظامی تحسین ایده رک کویا فالرینی تفریق ایله یرلرینه ایوسنی اعطا ایتدیرمک اوزره موجود اولان اسلحه بی بر محله بیغدیروب بندکاننک تحت محافظه سنه و بردی . بوندن صکره و کلاسی حضورینه جلب ایله « پدرم عسکرمله کله یور اهالی به اعلان ایدیکر جمله من استقبال ایله سلامنه طورم . شهرک ایچروسنده و طیشاروسنده هیچ برکسه قالمسون هر کس یوللره دیزلسون » امری ویرمش و اهالی ایله و کلا ایسه ایکی پادشاهک اتفاق ایتسندن زیاده سیله ممنون اولمشدر . مشار الیه بش بیک کشیلک فرقه سی

(*) ۴۰ کونیک بعدده کانتدر . بویه اوزاق بر موقع انتخاب اولنسی مخصوصیدر .

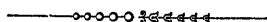
ایسه الدقیری امر و تعلیمات اوزرینه یرلرندن حرکتله طابور طابور شهردن ایجرویه کیرمکه باشلمش و بر مقداری ختن عساکری الندن النوب بر محله ییغیلان سلاحلری تحت محافظه‌یه المش ایدی. ایکی اوچوز کشیدن عبارت ظن اولنان یعقوب خانک عسکری بیکلرجه ظهور ایتسندن هر کس شبهه‌لمش و کیرن عسکرلره حیب الله سؤال اولمش ایسه ده «ارقه‌ده در شمدی کلورلر» سوزندن بشقه هیچ بر جواب الهمامشدر.

نهایت ختلیلر «حکمدار منی چون کلدی» دیه سؤال و یعقوب خاندن «وفات ایلدی بکابیت ایده جکسیکز» جوابی النجه «حکمدار منی ایسترز» دهرک اظهار انفعال و اوکیجه شهرک ایچنده اشعال نائره حرب و قتال ایلدیلر. کاشغر لیلر مصادمه دریا ایله دقیقه کچدیجه بر پارچه‌سی قوپان کشتی نخره کر قته کبی مزاحمه اعدا ایله زمان مرور ایتدیجه از یلوب قوتدن دوشمش و بتون بتون محو اولمیرینه پک از برشیء قالبونجی ربعی مقداری طعمه سیف انتقام اولمقدن باشلرینی قورتاره بیلیمشدر. ایرتسی کونی ایکندی وقتی ۱۵ ساعتک ایلروده کی ۱۰ بیک کیشیک فرقه یتشمکله شهرده کی عسکر تازه حیات بولمش و محاربه یکیدن قیزیشوب اوچ کون اوچ کیجه بلافاصله دوام ایلیمشدر. قلنج و صویه و پچاق و ساطور کبی شیلر و اوتنه کینک بریکنک النده قلان تفنکر ایله ۱۵ بیک مسلح عسکره غلبه ممکن اوله میه جغندن ختلیلر ایچلرندن ۱۹ بیک مظلومک قانیله زقارک دریای خوننه غرق اولدیغنی کوردکن صکره اطاعت ایتدیلر. کاشغر لیلرک بو محاربه‌ده غدر و اعتسافده ایلرویه واردیغنی بیان و اخطار فقط باعث برودت اولماقی ایچون تفصیلندن صرف افکار ایلرم. ختنه نیاز بک والی نصب و بش بیک قدر عسکر ترک ایدیلوب عودت و کاشغر والیلمکی ده مر بابا نام کسنه‌یه توجیه و عنایت اولندی. یعقوب خانک ختنده بولندیغنی اثناده سکه مسئله‌سندن طولایبی بعض شدت اجرا ایلدیکی مروی اولوب مشار الیه بو خصوصده حقلیدر. مشار الیه ختندن کاشغره کلیر ایکن یارکنده

اوغرایوب حبیب الله ایله اوغللربنک اتلافی منلا یونسه امر ایتمش ومومی ایله دخی ایجابنی اجرا ایلمشدر (مشارالیه ایله اوغللری یارکنده مدفوندر).

{ مطالعه }

بونلرک فرار وختنده اشعال نائرة کارزار ایتلری ملحوظ اولوب مشارالیه هنوز اساس حکومتی تحکیم ایتهدن یکیدن بر فائله نک ظهوری بنای سلطنتنک اندراس وانه دامن و بوقدر نفوس تلفیه ضبط اولمش بر محل الدن کیتدکن بشقه یکیدن بر چوق کسه نک دها قتل واعدامنی باعث اوله جفندن داهیه کبرانک منع وقوعی چون بر ایکی کشینک تلفی ضرور یدر که اهون شراختیار اولمش دیمکدر . ذاتاً بویله شیر توارینده یوق دکل یا . دنیانک هر طرفنده بیکلرجه امثالی کورلمشدر .

حبیب اللهک یعقوب خانک استقباله چیقوب مشارالیهک اردو کاهنده قالمش وکیجه اردو کاهنده قتل ایدمش اولدیغی وختلیرک بونک اوزرینه قیام ایدوب وختی قادیلر بیله الیرینه کین شیلرله سلاحنوب شهردن چیقهرق مشار الیه اوزرینه هجوم ایتدکلرنده مشار الیه عسکرینه هجوم قومانداسی ویرهک خنتلیلی فراره مجبور ایله بر قانلو محاربه دن صکره شهری ضبط ایتدی حقنده اولان روایت حقیقت حالک خلافیدر .

یعقوب خان ۱۲۸۶ ابتداسنه قدر کمال حضور وراحت ایله امرار لیل و بو مدت ظرفنده عساکرینک تنظیم و تکثیری و بعض طرق و ابنیه نک انشا و تعمیری ایله اشتغال ایلدی . مشار الیهک عساکر موجوده سی ۱۲۸۴ سنه سنه قدر کافه سواری اولوب تاریخ مذکورده پیاده صنفی اچیلمش و پک قلیل اولان طوبچیلرک مقصداری تزید ایدلدیکی کبی طوبچیلق دخی بر درجه یه قدر اصلاح اولمشدر . ۱۲۸۵ و ۶ سنه لرنده خوقند و بدخشان و افغانستان و هندوستاندن برخیلی ادم کاشغره ککش و چوغی سلك عسکری به قید اولمشدر .

بو سبيله يعقوب خانك عسا كرى كوندن كونه تكثر و بنای سلطنت و حكومتی ده تأسس و تقرر ایلمشدر . ۱۲۸۵ ده انكلتره دولتی مأمورلردن مستر (شاو) كاشغره كلوب الدینی مساعده اوزرینه بعض محللری كزمشدر . اجنیلرك بر مملكتی نه فكرله كزدیكى و بونك نه دیمك اولدینی اكلاشیلور یا !

(كاشغره دائر در سعادتده غریب بر معلومات نشر اولمشدر كه خلاصه سی شودر: چین مملكتنده ساكن ۱۶ ملیون اسلامك ابرو ابرو اوچ امیری اولوب بونك یینلرنده حاصل اولان فساد و نفاق سببيله امر جهاد و استقلالرینه نوعا خلل طاری اولدینی ائنده آق مسجددن يعقوب بك اوچوز قدر دلاور ایله كاشغر حكمداری غازی حسن بك زاده لك زیر جابه سنه انجا ائتمش و روسلرك ضبط ابتدی محلاری و یاخود كاشغر بلادینی روسلرك دست تسلطندن خلاص ایتك اوزره ابتدا امیر بلده كندیسنه بیعت ایله يعقوب بكی كندیلرینه امیر نصب ایتمش و مووی ایله مذکور اوچ امیره بر برلیله اتحاد ایتسی حقنده یازدیقی مکتوبه كندیسینی كلیر ایسه زیر اطاعتنه كیره جکی حقنده جوابنامه السی اوزرینه مملكتلرینه وارد قده اوچ امیر بردن كندیسنه بیعت ایتمش و بو حوادث چینگ ایچرو طرفلرینه منتشر اولدقده اطرافدن برخیلی نفوس دها كلهرك یكری ملیون اسلامه حكمدار اولمشدر . سبر یاده اولان منفی لمبی و سائرهدن ائتمش ییكه قریب نفوس پیدری فرار ایدرك مشارالیهك زیر اطاعتنه كیرمش ایش . بو حوادث سراپا یاكش اولوب بو یولده مبالغدر و صاچدرلر چوق ایسده بعضیسینی یازیورم)

۱۲۸۶ اوائلنده ایدی كه خدایارخان طرفندن جنكیز خان نسلندن اولوب برخیلی وقت تركستانك بیوك شهرلرنده والیهك ایله استخدا م اولمش اولان (قادر قول بك) سفارتله كاشغره واصل و يعقوب خانك حضورینه داخل اولوب خدایار خانه تابع اولسی مأموریتیه كلدیكنی بیان ایلدی مشارالیه اظهار انفعال ایله میر مومی الیهی بر خانه یه مسافر ایدرك طیشاری چیقمسنه مساعده ایتما مشدر (ایلچینگ عادتا حبس و توقیف ایله متبوعی نزدینه كوندرلما مسی یا قیشقسز ایسه ده هنوز تشكل ایتمش بر حكومتك ابتدالرنده بویله او یغونسز لقلر چوق كورلما ملیدر) مشارالیه بونك اوزرینه مملكتك احوال داخلیه سندن خارجك معلومات اله مامسی چون والیله شدید المأل محرات تسیر و حدودلرده کی قره غوللری بر قاتدها تكثیر ایدوب خارجه هیچ بر فردك چیقمامسینی و خارجدن كلیر ایسه التمسینی

مأمورینه امر و اشعار و خلاف دلخواه حرکتده بولنانلرک در حال اعدام ایدیله جکئی بیان و اخطار ایلدی . بوندن صکره صره ضبط ممالکه کلکله کوچار حکومتی ممالکندن اولان (آی کول) قصبه سنک تسخیری نیتله ۱۲۸۶ ربیع الاخرینک ۲۴ نجی جمعه ایرتسی کونی کاشغردن حرکت و مذکور قصبه نک شرقدده و ایکی ساعت یقیننده واقع (سیارق) نام محله موصلت ایله اختیار اقامت اولندی . تحقیق احوال ایچون کیجه اعزام اولنان و مغایر امر حربه طوتیشوب مغلوباً عودت ایلیان اوغلی خدا قولی بک دوچار جزا و اثنای ضربده تکمیل انفاس ایله واصل جناب خدا اولمشدر . بعضیلر ضرب اولنیموب مشارالیهک امریله قتل اولندی دیمش ایسه ده برپدرک اوغلنک قتلنه امر و یرمسی استبعاد اولنور . مذکور قصبه اوفق بر محاربه دن صکره ضبط اولنمش و محافظلرینک چوغی آق صویه فرار ایلمشدر .

بورادن آق صو اوزرینه حرکت اولنوب شهرک اوکندن جریان ایدن نهرک کنارنده کوچار عساکرینک حربه حاضر اولدینی کورلدی . قارشودن قارشویه تفنک و طیپور (*) ایله بر ایکی محاربه دن صکره یعقوب خان نهرک عرضی چوق و فقط عمقی آز اولان بر محلندن عسکرک قارشویه هجومی امر ایلدی . پیاده لر قایق وصال کبی مراکب بحر یه یرکاب و سواریلر ایسه حیوانلری نهره سوره رک امرار اولنمش و فقط یوزاللی قدر انسان و حیوان غرق اولمشدر . نهرک اوبر طرفنده وقوع بولان محاربه خونریزانه ساعتلرجه امتداد ایتمش و کوچارلیلر درت بش بیکی کشته شمشیر والتی بیک قدری ده اسیر اولنجه شهره رجعت و فقط کاشغریلر کندیلر ایله برابر شهره کیردیکندن بالضروره عرض اطاعت ایلمشدر . یعقوب خان آق صویه حکیم خانی والی نصب ایله اوچ کون اقامتدن صکره بای قصبه سنه و اوراسی بلالما . ربه ضبط اولنمغله جورعه نام محله حرکت ایلدی که اوراده ۱۹ بیک کوچار

(*) بر نوع بیوک تفنک اولوب تعریفاتی قسم نایده در .

موسیو هیواردك عودتندن صکره در . یعقوب خان بندکانندن اقرار خانی لاهوره ارسال ایلدی . مومی الیهک مأموریتی ظاهرده ارباب صنایعدن بعض ذوات ایله عسکر ایچون برقاچ معلم تدارك ایتمکدن و حقیقت خالده ایسه انکلیز حکومتیه حصول اتفاقه چالیشمقدن عبارت اولوب یدنده بری قرالیجهیه و دیکری هندوستان والیسنه خطاباً یعقوب خان طرفندن ایکی قطعه مکتوب وار ایلدی . مومی الیه برقاچ ادم طولیمش ایسه ده اتفاقه موفق اوله مامشدر . چونکه هندوستان والیسی (لورد مایو) بوجهته یناشمیوب قورد مصالندن عبارت بعض نصایح ایله ایشی کچشدیرمک ایستمشدر . استانبولده بولنان یعقوب بك بو ائناده الدینی تخریرات اوزرینه درسعادتدن حرکت و لاهوره (*) مواصلت ایتمش و اوراده بخاریه کیتمک اوزره استانبولدن کلان عسکردن چیقمش الی کشی به تصادف ایدوب بونلری بر طاقم مواعید ایله کندی طرفنه جلب ایدرهك کاشغره عزیمت ایلمشدر . (بونلرك دردی کاشغرده وفات ایتمش و ایکسی مؤخرأ استانبوله عودته موفق اولمشدر) میر مومی الیهک کاشغره ورودی یعقوب خانك کوچار قتحندن عودتی زمانسه تصادف ایتمش ایلدی . مومی الیه استانبولدن الی کشی کتیردیکنی و خدمت عسکریه ده استخدام ایدملرینی عرض ایلدکده مشار الیه بونلری بر خانهیه مسافر ایدوب طیشارویه چیقماملرینی شدیداً امر و تنبیه وهر برینه بشر غروش یومیه احسان و تخصیص ایلمشدر . بو ائناده یعقوب خانك مخدومی بك قولی بك ایله حق قولی بك و حیدر قولی بك ایله ایشان قولی بك کاشغره کلشدر .

۱۲۸۶ ذی الحججه سنك ۸ نجی کونی داود خلیفه قورله جوارنده ساکن طورغود و قوشوت قائلندن مقدارلری یکرمی اوتوز بیکه بالغ اولان و بودی مذهبده بولنان قالموقورله اتفاق ایدوب اون ایکی بیك دورغانی ایله قورله

(*) هندوستانده و پنجاب ولایتده واقع اولوب نفوسی ۸۰ بیی متجاوزدر .

اوزرینه حرکت ایلدی. شهر مذکور والیسی میر بابا بونلره مقابله ایده میه جگنی اکلامغله بور کوره فرار و کیفیتی کوچار والیسی اسحق خواجهیه اشعار ایلدی. اسحق خواجه دخی آق صو والیسی حکیم خانه (دورغانیلر کوچاره کلیور سربعا بو طرفه کلکز لازمدر) خبرینی کوندرمش اولدیغندن مومی الیه ایکی بیک عسکرله علی جناح الاستعجال کوچار اوزرینه حرکت ایتمش واسحق خواجه ایله برلشمشدر. دورغانیلر صره سیله قره شهر وقوزله وبور کور وسیرامی ضبط ایله بونلرده بولنان چغتایلرک چوجقلرینی اسیر ومالیرینی یغما ونسواننک عرضلرینه تسلط ایله انواع حقارت وشنایعی اجرا ایدوب کوچار اوزرینه دهشت انداز مهابت وبادیء وقوع خسارت وشناعت اولمشدر. دشمن منبعنه اعاده سی قابل اوله میان نهر شدید الجریان کبی اوکلرینه چکیلان سد مقاومتی کثرت وشدتیه هدم وتارومار و ضرب شمشیر عدو تدمیر جلا دتیه تسخیر بلاد وامصار ایلمکده اولدیغندن اسحق خواجه ایله حکیم خان مغلوب وبرچوق تلفات ویروب کوچاری ترکه مجبور اولدیلر و کیفیتی یعقوب خانه اشعار ایتدیلر. دورغانیلر کوچاره کیروب ایلرولرده اجرا ایلدکلری مظالم وافعال شیعیه بی بوراده دخی اجرا ایده رک شهرک اکثر محانی تخریب واحراق ایتدیلر و (قاییدین قوا) وادیسيله قره شهره قریب باقراج کولی جوارینی قالموقلره ویردیلر. بو ائانده جنرال قوفان طرفندن کاشغره بر قاچ تجار ارسال وتسریب وچین دولتی ایله پکینده ۱۲۷۷ ده عقد اولنان معاهده نک (که کاشغره روس تجاراننه آجیق طوتلمسنه وکاشغرده بر روس قونسولوسنک اقامه اولنسنه دائر ایدی) قبولی تکلیف اولمش و یعقوب خانک جواب ردی ایسه روسلرجه فوق العاده باعث حدت اولمش ایدی.

کاشغر حکومتک فتوحات وترقیاتی هندوستانده تأثیر عظیمی موجب اولدیغی بر زمانده که ۱۲۸۷ محرمنده در. یعقوب خان طرفندن قالكوتیه سفارت

مخصوصه ایله میرزا محمد شادی اسمنده بر ذاتک کلسی و هند حکومتی طرفدن بر ایلیچی تعیین اولنه رق کندیسلیله برابر کاشغره اعزام و حکومتین بیننده حصول مناسباته اهتمام ایدلمسنی طلب و التماس ایللمسی اوزرینه موسیو (دوغلان فورسیت) نام ذات کاشغرك تحقیق احوالیله یالکز تسهیل تجارت ایچون معاهده عقد ایده بیلیمک اوزره کاشغره ارسال اولسندی . موسیو ایله سالف الذکر موسیو شو ایله طیب موسیو هندرسون معیتنده اولدیفی حالده یارکننده واصل اولمش و یعقوب خان ایله کوریشمش ایسه ده عقد معاهدهیه موفق اوله مامشدر . چونکه مشار ایله تسهیل تجارت ایچون الدن کلانی ایفا ایده جکنی و روسلرک تکلیف ایلدیکی معاهده تجارتنی قبول ایتدیکندن انلره اوغراشماقی ایچون رسماً معاهده عقد ایده میه جکنی افاده ایلمش ایدی . روسلر انکایز مأمورلرینک کاشغره مظهر رعایت اولمبندن منفعل اولوب خوقندی کاشغره له محاربهیه تشویق ایتمشدر . خوقند خاننک روسلردن متفر اولمسیله حین حاجنده اسلامیتی قورتارمغه مقتدر اولان یعقوب خانک محوینی ایستمدیکندن مشار ایله حقیقت حالی مین کیزلیجه خبر کوندردیکی حقنده بر روایت وار ایسه ده خدایار خان ایله مشار ایله بیننده کی برودت قدیمهیه نظراً بو روایتک اصلی یوقدر . موسیو فورسیت کاشغرك سلطنت سنیه تحت تابعیتنه کیرمسی حقنده یعقوب خانی تشویق ایلمش و مشار ایله دخی بو خصوصی ارزوسنه موافق بولمغله اره سی چوق کچمه دن فعلیاته تشبث ایلمشدر . بوتاریخده روسلرک کاشغره نه نظرله باقدیفنی پرنس قورچاقوف (*) ک پترسبورغ (**) انکلیر ایلیچیسنه « یعقوب خان بر حکومت تأسیس ایتمش ایسه ده روسیه دولتی چین حکومتی ایله

(*) روسیه خارجه نظری ایدی ۱۲۱۳ ده طوغمش و ۱۳۰۱ ده وفات ایلشدر . (وفات

قورچاقوف) تام تاریخ اولق اوزره بولمشدر .

(**) نوا نهری منصبده کأن روسیه نك پانتخت مشهور یدر که دلی پترو ۱۱۱۵ ده بنا

ایتش ایدی . برچوق فابریقه لری و آثار و ابنیه عالییه یی و اوروپا دولترینک پانتختلرینه شرف و یرن

سائر مزیناتی شامل و ۷۰۰ ییک نفوسی جامع در .

معاهداتہ مربوط اولدیغندن چین دولتی علیهنده رفع لوای اختلال ایتیش برعاصی مظفر ایله عقد مناسبات ایده منر « دیسی آکلاتور . کرچه انگلیز سفیرینک بوفکری رده قیامی اوزرینه جواباً » یعقوب خان علیهنده روسیه طرفندن قطعاً برخصومت تصوری یوقدر . بو بایده مشار الیهی طرفزدن تأمین ایتیمکزی رجا ایدرم . کندیبی قاعده هنجواری به رعایت ایدرایسه روسیه لیلر کاشغرلیلر ایله مع المنونیه عقد تجارت ایدرلر . ایلروده کاشغر امارتی قطعاً تأسس ایلدیکی حالده روسیه طرفندن دخی تصدیق اونئق اوزره مذاکره اولور « دیمش ایسهده اصل فکرینی اولکی سوزلرله ترجمه ایتیش و بوفاده ایسه یوقاروکنی تأیید ایلمکده بولمشدر .

کوچار وقعه سی ۱۲۸۷ اواسطنده یعقوب خانک واصل صماخ اطلاعی اولنجه فوق العاده غضبناک اولوب همان تدارکاته قیام و یعقوب بکی کاشغرک تابعیت عثمانیه به قبول ایدلمسی رجاسی مأموریتیه استانبوله اعزام ایلدی . تدارکات تکمیل اولنجه بک قولی بکی قائم مقام براقوب (میر مومی الیهک دخی بر فرقه نیک قوماندانی اولدینی حالده موقع محاربه به کیتدیکی حقتنده بر روایت وار ایسهده طوغری دکدر) اردونک حرکتی امر و فرمان و بای جوارنده کوچک و کوچار ایله آق صو ارسنده دخی بیوجک محاربه لره کیریشوب دورغانیلری منهزم و پریشان ایلمشدر . مشار الیهی ایلرولرده کی اهالی کریه وزاری ایله قارشولیوب کوردکاری مصائبی تعداد و (چوجقلر . مزنی ایستز!) دیه فریاد و عرض تظلم ایله طلب عدل و داد ایدرلر ایدی . بو حال یعقوب خانه زیاده سیله تأثیر ایدوب حدت و غضبک برتمثال مشخصی کسپله رک کال بطش و شدتله ایلرولدی و قره شهر جوارنده تحشده ایتمکده اولان دورغانیلر اوزرینه صاعقه بلا کی هجوم ایلدی (مشار الیه بو دفعه کوچاره علی یار بکی والی نصب ایتمشدر) قورله دن بر قوناق و قره شهردن ۱۵ کیلو مترو مسافهده بولنان (دنزل) نام منزل باشنه یقین محله بر محاربه عظیمه وقوع بولمش و دورغانیلردن یدی سکر بیکی طعمه شمشیر ابدار اولمشدر . مشار الیه بومظفریت جلیله اوزرینه برق خاطر کی ایلرولیه رک طوخسونی بش طرفدن محاصره به الدی . محصورین یعقوب خانی بردنبره

قارشولرنده کورنجه کرفتار بهت وحیرت اولوب بالاختیار تسلیم و فقط
عموماً دوچار قهر و تنکیل اولدیلر. مشار ایله طورپانهده عزیزمته سکر آی
قدر محاصره ایله اشتغال و بو ائساده اورومچه دن طورپانه امداد اوله رق
کلان ۱۰ بیک دورغانی بی قارشولیوب کافه سنی دیار عدمه ارسال ایلدی .
اشبو محاصره ائساننده یعقوب خانک برکون هندوستانلی نبی بخش جمادار
(جمعدار) (جامه دار) داد خواهه اچقه و سرپا (*) احسان واعطا ایتمسندن مومی
الیهک معیتنده اولوب طویلیقدده ماهر اولان خیر محمد لاورک کانون حسدی
شراره پاش اولغله مرقوم طورپانه فرار والتجا و دورغانیلری کاشغر لیلرک شبخونی
ایچون تشویق و اغرا ایلمش اولدیغندن دورغانیلر قره غوللرک غفاتی و مرقومک
دلالتی ایله اردونک تا مرکزینه قدر کلوب علی الغفله هجوم ایتدیلر. کاشغر لیلر
دورغانیلرک بلای آسمانی کبی دهشت هجومندن دوچار خوف و هراس اولمش
ودشمن ایسه بوندن استفاده ایله یقالدقلرخی برر ضربه مهلکه ایله قرین
هلاک ایلمکده بولنش ایدی . بو هنکامه قیامتیا و بو ولوله دهشت افزا
ساعتلرجه امتداد واردونک پریشانی حالی ایسه کسب ازدیاد ایتمش ایدی .
اردونک سلامتندن قطع امید اولندیغی بر زمانده ایدی که مایه جلالدی
استصغار مهالك واستکثار معارک حصائله تخمیر اولتان نبی بخش قوجه بر
اردویی تک باشنه بو داهیة ناکهانیدن قورتارمق عزم عالیهمتانه سیله همان
طویلرک یاننه شتاب ایلدی وعجله ایله کله لری بوله مینجه باقر پاره لری طویلره
طویلرک دشمنک کلیتله هجوم ایتدیکی طرفه طوغری آتش ایتکه باشلدی .
باقر پاره لر پشرو کبی اطرافه یاییلوب هر بری تصادف ایتدیکی دورغانی بی
یاقتل ایدر و یاخاک مذلتسه سرر ایدی . دشمن هر هجومنده حصیر کبی یره
سرلدیکنی کورنجه بو آتش مقاومتسوزده دهها زیاده تحمل ایده میوب بو

(*) صاریق قووق قلنج قوشاق چیرمه ایکی حرقه شالوارکه اورالک انبسه سیدر .
کاشغرده حکمدارلر و والیلرک احسان اوله رق سرپا و پرملری عادتدر . سرپادان محفدر .

اثنا ده تلف اولان خیر محمدک جسدینی استصحاباً رجعت ایلدی وارتنق زاد و ذخیره لریده قالمینجه تسلیم اولدی. یعقوب خان شهره کیروب بونلردن بر خیلینسی قتل و اعدام و اطرافدن کتیر دکبری چغتای چوجقارینی در حال والدینی طرفه اعزام ایلدی.

بوندنصکره دوانچین اوزرینه حرکت ایدلمش و شهر مذکور پک او قدر متین اولدینی و اها لیسنگ چوغی اورومچه یه قاجدینی جهتله بلا محاربه ضبط ایله فساد سابقده ذمیدخل اولانلر اعدام اولمشدر. بو اثنا ده مقدا دورغانیلرله اتفاق ایدوب قره شهری یغما ایدهرک طاغله چکیلان قالموقلرک ملکه سی طور غانت بیک دوه و بیک بارکی و بشیوز قیون و ۴۶۸۰ قاربون کموش اچقه هدیه تقدیم ایدهرک بر قسبی اوق ویای و بر قسبی تفنگ ایله مسلح برقاچ بیک سواری ایله یعقوب خانک اردو کاهنه کلوب عرض تابعیت و اطاعت و مشار الیه ده مومی الیه یه مذهبه مداخله ایتیه جکنی وعد ایله حرمت و رعایت ایلدی. دوانچینده برکون اقامتدن صکره اورومچه اوزرینه حرکت و شهر مذکورک قارشوسنده اولان و غایت خراب اولوب کاشغرجه دقیانوس زمانندن قالمه اولق اوزره اعتقاد اولنان (بو اعتقاد حقنده کی مطالعه می قسم ثانی یه یازه جغم) برقله ننگ دروننه یرلشیلوب تدارکات حربیه یه مباشرت اولمشدر.

یعقوب خانک اورومچه ده غیر منتظم اولق اوزره تجمع ایدن ۲۰ بیک دورغانی یه قارشو قوه موجوده سی: ایکی بیکی متجاوز اولان خدمتکارلر و یساووللردن بشقه ۱۵ بیک سواری و ۷ یوز پیاده و ۸ قطعه طوپدن عبارت اولوب شوشاغون (*) دخی مقدمکی قتل عامدن قورتیلان ۸۰۰ چینی ایله بوقوتی تزید و چینلیلره مخصوص اوضاع عحیه ایله دشمنی تهدید ایلمکده

(*) طوخسون ایله دوانچینگ اره سنده کآن لای سان نام کویلکک بکی اولوب دورغانیلرک قیای ائناسنده یعقوب خانه دخالت و دیننه طوقونلماق شرطیله عرض اطاعت ائلمش ایدی.

ایدی . عمر قول داد خواه وجمادار فرمانه جی ایله نیاز بک و عبد الله پانصدک تحت قوماندالرنده اولان میمنه و میسره قولاری صف حرب نظامنه کیروب اوکلرنده آوچیلری بولندینی حالده حربه حاضر و یعقوب خان دخی بش التی بیگ کزیده عسکری و بندکائی و یساووللری ایله قلب لشکرده بولنه رق هر طرفه ناظر ایدی . طرفین آوچیلری محاربه یه باشلدقن صکره دورغانیلرک صبر ایده میوب عموماً هجومه باشلمسی اوزرینه قره قونداقلیلر (*) ایلرولدیلر و حیوانلرندن اینه رک آتسه باشدیلر . ارقه ده کی قوللر انلری تعقیماً هجوم کوسترمش و ایکی طرف بربرینه کیریشوب دریای کارزار مهابتبخشا تماشاسی ناقابل تحمل بر منظره دهشت افزا حالنه کیرمش ایدی . یعقوب خان دورغانیلرک صاغ قوله یوکلندیکنی و اوراده کی عسکرک منہزم اولغه باشلیدیغنی کورنجه مرکزده اولان عسکرک بر قسم کلیسنی صاغ جناحه و قصورینی ده جبهه و یساره ارسال و یکیدن شدتلی هجوم ایلمسی امرینی هر طرفه ایصال ایلدی . دشمنک جبهه وینی پک ضعیف اولدیغیچون جهتین مذکورتین مدافعینی مرکزدن کلان امداد اوزرینه کسب قوت ایدن جبهه ایله صول قولک کوستردیکی صولتنه طیانهمیوب منہزم و پریشان و صاغ قوله یوکلنان دورغانیلر دخی نائل غلبه اولمش ایکن عساکر امدادیه نک و رودیله کوردیکی ایکنجی هجومدن دوچار خوف و هراس اولوب اورومچه یه کیزان اولمشدر . ایرتسی کونی اورومچه یه یعقوب خان طرفندن بر ایلچی کلوب دورغا . نیلره بعض نصایحدن صکره تسلیمی تکلیف ایلدی . اورومچه لیلر راضی اولمش ایکن بر کره دها یعقوب خانک قوتی تجربه ایتمک ایچون او کیجه علی الغفله هجوم ایتدیلر . مشارالیه بوللری منہزم و پریشان ایتدکن صکره دیگر بر ایلچی ایله «تسلیمی قبول ایتدیکیز حالده نیچون هجوم ایتدیکیز نیتم قطعیدر . بوراسنی ضبط ایتمیجه بر یره کیتیمه جکم . نم سطوتمه هیچ بر شهر

(*) پیاده نک آغر و بیوک سلاحلی قسیدر که حین حاجتده سواری ایشنده قوللانیلور .

قارشو طوره من کندیگزہ یازیق ایتمیز وشهر کزی خاک ایله یکسان کورمیکز»
دیه تهدید ایلینجہ دورغانیلر بو خارقه جلادتی دها زیاده اغضابه جسارت
ایده میوب تسلیم اولدیلر. یعقوب خان شهر مذکورہ اورادہ پک چوق زمان بکک
ایدوب اہالینک مظهر حسن توجہی اولان سو وانشایی وطورپانہ حکیم خانی
واق صویہ عبدالرحمنی والی نصب ایدوب اورومچہدہ بر کون اقامتدن صکرہ
اق صویہ عودتله عبدالرحمنہ ناظر اولق اوزرہ حق قولی بکی شهر مذکورہ
براقدی و اوچ طوپانہ عزیزتله شهر مذکورہ بلا محاربه ضبط و محمد بابا
طوحساوہ بی والی نصب ایدوب کاشغرہ عودت ایلدی و بو سنہدہ بخارا
امیری طرفدن کنديسنہ (آتالق غازی) عنوانی ویرلدی .

یعقوب خانک اورومچہیہ بالذات کیتوب بر مقدار عسکرلہ شوشاغونی کوندردی
ومرقومکدہ اورومچہ وجوارندہ کی شهرلی هجوم ایله ضبط ایلدی حقیقہ کی روایت موافق
حقیقت دکلدیر .

روسار یعقوب خانک کیتدکجہ مظهر فتوحات اولدیغنی کورنجه وارہدہ
مناس وغومہتی شهرلی قالب مشارالیہ بونلردن صکرہ قولجہ بی دہ تسخیر
واو حالده سبریاہ یاقلشوب واک مهم بر موقعه حاکم اولوب کندیلرینی تهدید
ایده جکنی اکلايجه اندن اول طاورانغہ لزوم کوردیلر. قولجہدہ ایسہ برخیلی
مدتدنبرو حروب و قتال دوام ونیچہ کسه لری طعمہ شمشیر انتقام ایتمکدہ
ایدی . یوقارولردہ خامہ فقیر بر تفصیل بیان وتقریر ایلدیکی وجهلہ داود
خلیفہ حکومتہ تابع دورغانیلردن بر طاقم سرسری ایالت مذکورہ اوزرینہ
تعرض ایتمش فقط پریشان اولشلر ایدی . دورغانیلر بومغلوبیتک آجیسنی
چیقارمق ایچون مؤخرأ بر قاچ دفعہ دها هجوم ایتدیلر لکن هر برندہ
مغلوب اولدیلر. بو حال ایسہ عموم دورغانیلری حدتندیرمش وداود خلیفہ
دخی صکرہ لری تبعہ سنک میلانہ قارشو طورہ مامش ایدی . سلطان علی
دخی محافظہ وطن واقبال ایچون مقابلہیہ قیام و بو محاربات متوالیہ ایسہ

۱۲۸۷ سنه سنه قدر دوام ایلدی . برحالده که ایکی طرفک دخی اعصاب اقتداری بی مجال و ارتق محاربه ده دوام و ثباتی محال اولمش ایدی . محاربینک درجه کماله ایرن ضعفندن استفاده ایملک و یعقوب خانک کلوب ضبط ایتمسینه میدان ویرمامک ایچون روسلر سنه مذکورده بر قول اردو سوقیه هر ایکی طرفی اوروب ایالت مذکورده بی ضبط ایستیلر (ایشته اقوام اسلامیه نک بر برلیله ایستکلری مملکت و سائره غوغاسندن تولد ایدن مضرت !) ایالت مذکورده والیسی قوماندان جنرال (قالپانسکی) بر قول اردو کوندریلورایسه ایالتی تسلیمه حاضر اولدیغی چین دولته اشعار ایلمش ایسه ده پکین قاینه سی طرفندن جواب ویرلماش و بو ایسه مسافه نک اوزاقلغندن و یاخود قولجه به اهمیت ویرلماشندن نشأت ایلدیکی اول وقت ظن اولمشدر . حالبوکه بو ظن چینک احواله عدم و قوفدن ایروکله خطادر . مسافه نک اوزاقلنی اهمیتسز اولوب قولجه به چین حکومتک پک بیوک اهمیت ویردیکنه دلیل ایسه بونک ایچون صکره لری پک چوق اوغراشمسیدر که نهایت ۱۲۹۹ اوائلنده عقد اولنان معاهده موجبنجه استردادینه موفق اولمشدر . پکین قاینه سنک جواب ویرماسی اول ارهلق یوننان مسلمانلریله اوغراشمقده اولسی ایچون ایدی .

یعقوب خان کاشغرده ممالکی بر درجه به قدر اصلاح و اعمار و هر صنف عسکرینک تکثیر و تنظیمه بذل مساعی بیشمار ایلمکده ایکن اورومچه نک ایرو سنده کی دورغانیلرک اورومچه نک ضبطنه حدت ایدهرک و اوته ده بروده پراکنده قلان چینلیلری دائرة اتفاقلرینه الهرق اورومچه به هجومه والی سو وانشایی تلف ایلدکلری حوادمی طورپان والیسی حکیم خان طرفندن واصل اولنجه غایت غضبناک اولوب هان ۱۳ بیک کشیلک بر اردو ترتیب و بک قولی بک قومانداسیله اورومچه اوزرینه سوق و تسریب ایلدی . میر مومی الیه سرعتله طی مراحل ایدهرک معهود خراب قلعه به عسکرینی یرلشدیردی

وایرتسی کونی قلعه دن چیقوب اوزاقدن اوزاغه محاربه یه باشدی . دورغا . نیلر اللرنده کی طیورلری هپ بردن آتشیلوب بر دقیقه ایچنده دشمنلرندن بشیوز کشی بی خاک هلاکه سردیلر وکاشغرلیلر ایسه آتیشک بو شدتندن دوچار خوف ودهشت وهان قلعه یه رجعت ایتدیلر . دورغانیلر عودت ایتمش و بردها هجوم ایتدکلرندن اوچ کون اوچ کیجه محاربه سز وقت کچمشدر . دردنجی کونی ایسه ۱۵ بیک دورغانی چیقوب آتیش ایتمهک باشلینجه کاشغرلیلر مقابله دن بشقه چاره کوره میوب دفع صائله اقدام وبو حرب وستیز دهشت انکیز ایسه ایکی کون ایکی کیجه بلافاصله دوام ایلمشدر . کاشغرلیلر سپر ارقه لرنده اولوب دورغانیلر آچقده واره صره هجوم ایتمکده ایدی . وقتاکه اوچنجی کونی آفتاب جهانتاب جانب شرقدن عرض دیدار وضیای حیاتخسایله سکنه ارضی مستغرق انوار ایلدی . کاشغرلیلرک نصفی ودورغا . نیلرک اونده سکزی دوچار نچه مرک اولوب میدانک انسان لاشه لریله طولدینی وهر طرف قان دریاسی هیئتتی کسب ایلدیکی کورلدی . آرتق اورومچه بالمهوله ید استیلایه کیرمش وسانجو و مناس وقوطوبک وچیدوان وغومه تی شهرلری اوزرینه حرکت اولنه رق ۹ آی قدر اوغراشلدقن صکره کافه سی ضبط ایله اهالیدن بر خیلسی تلف ایدلمشدر . تلفاتک مقداری ۹۰ بیکه چیقارلمقده ایسه ده بک مبالغه در .

بو اثناده ۳۲۷ نجی صحیفه ده مذکور لوخودارین ایله شهودارین اوزرلرینه سوق اولنان چین اردولرینه بر خیلی مدت مقابله دن صکره نهایت عاجز قالملری جهتله ضبط ایتدکلری شهرلری یاقه رق بیقهرق یوز اوتوز بیک نفوس ایله کاشغر طوپراغنه التجا و یعقوب خانه تابع اولدقلرینی بک قولی بکه بیان وانبا ایلدیلر . میر مومی ایله کیفیتتی پدرینه عرض و اشعار و مشار . ایله دخی بونلری اورمچه یه والی نصب ایتدیکنی واورالره یرلشدرملرینی امر و اخطار ایلدی . میر مومی ایله ایجابی بعدالاجرا کاشغره عودت ایتمشدر .

شوشاغون مقدا کندیسنه ویریلان یرلرک ده مومی الیهامیه ویرلدیکنی و معیتده اولان چین مستحفظلرینه اذن ویریلوب مستحفظلرک کاشغر لیلرله بو دورغا نیلردن ترتیب و کندیسنک مومی الیهانک معیتنه تعیین ایلدیکنی کورنجه ۵۰۰ چینی ایله پکینه فرار ایدرک کندیسنه ۸ بیک عسکر ویریلور ایسه دورغانی شهرلرینی کاملاً ضبط ایده جکنی تعهد ایلدی .

بو تاریخده درسعادت غزته لرندن بری یعقوب خانک خویه به معاونت ایچون بلوچستان مسلمانلریله معاهده ایتدیکنی و بو ده کاشغرله خویه اره سنده ایرانک ملکی بولنسندن و اوراسنی چیکتیوب چکمک ایچون ایرانه اتفاقک میکن اوله مامسنندن نشأت ایلدیکنی یازمشدر . اره ده ایران ملکک بولنسنی اعلان آسیانک احوال جغرافیسندن عدم وقوفی بیان ایتک دیمک اولوب یعقوب خانک بویله بر تشبثی ایسه هیچ وقوع بولماشدر .

روسلرک حدودده تدارکاته ابتدا و نارین کنارنده نارینسق (یاخود نارینسک) نامیله قلعه بنا وانشا ایتلری کاشغر علیهنده اولدیغنی یعقوب خان کلائیجه حکومتی دها تحکیم ایتهدن روسلرله اوغراشماق ایچون جنرال قوفان (*) ه بر مکتوب ارسال و مقدا اولنان تکلیفک تجار واسطه سیله ایدیلوب کندوسنه حکمدار معامله سی اولنماسنندن ناشی رد ایدلدیکنی و اگر شان حکمداریسنه لایق سفیر مخصوص کوندریلور ایسه کندیسنی دنخی طاشکنده سفیر ارسال ایدوب معاهده نک عقدینه حاضر ایدوکنی اشعار ایلدی . بونک اوزرینه جنرال قوفان طرفندن بارون قولبار نام ذات بر قاچ ضابطله سفیر مخصوص اوله رق اعزام اولندی و ۱۲۸۹ ربیع الاخرینک ۲۵ ی و یاخود ربیع الاولنک ۱۰ ی تاریخیه جنرال قوفان ایله یعقوب خان بیننده طاشکنده

(*) ۱۲۳۴ ده طوغش وابتدا استحکام مهندسی اوله رق قفقاسیه اردولرنده استخدام اولنش و ۱۲۸۲ ده جنرال مورایفک پرینه لیتونیا والیلکنه تعیین ایدلمشدر ۱۲۸۴ ده ترکستانه ولی اولمش وابتدای مأموریتده بخارا ایله اولنان محاربه ده نائل غلبت عظیمه اولوب کسب شان و شهرت ایلشدر ۱۲۸۵ ده سمرقندی استیلا و خویه و خوقند سمرقندی جهتیله سلم شهرتک اوج اعلاسنه ارتقا ایلدی ۱۵ سنه ترکستان والیلکنده بولنش و ۱۳۰۰ ده فوت اولمشدر . روسیه نک آسیاده بو درجه ترقیسی کندیسنک اقداماتیله حصوله کیشدر .

بر تجارت معاهده سی (*) عقد اولنوب سنه مذکوره جمادی الاولیسنده یعقوب خان طرفندن امضالمغله نارینده کی تدارکاتدن کلیاً واز چکدی و بونک اوزرینه مشارالیه ۱۲۹۰ ده خوقندلی حاجی منلا تراب (***) ی سفیر مخصوص اوله رق پترسبورغه اعزام ایلدی . مومی الیه پترسبورغده احترامات فائقه ایله قبول اولمش و امیراطور کتبخانه سنی تماشایلشدر . اشبو ۸۹ سنه سنده بخارا امیری مظفرالدین خانک مخدومی عبدالملک خان درت بش بیک عسکرله کاشغره کلدی و یعقوب خان طرفندن مظهر حرمت و رعایت اولدی . سبب ورودی مؤخرأ یازیله جقدر . ینه بو سنه نیک ذی القعدة سنده خدیو مصر اسماعیل پاشا طرفندن ارسال اولنان مأمور مخصوص کاشغره واصل اولدی . کاشغر روسلرک حرکات مسئولیانه سنه قارشو قدرتدن چکلمش برسد آهنین حکمنده ظن و تنظیم اولنان معاهده نامه روسلری طریق تعرضده تأمین ایچون ویرلمش برات موافقت عد اوله رق معاهده تاریخندن چوق زمان چکمکسزین روسلرک خیویه هجوم ایلسی اوزرینه یعقوب خان هر طرفه تقییح و حتی در سعادت غزته لرنده عن جهل بر طاقم کلمات شنیه تحریر اولمش ایدی . اسنادات کونا کون و مقالات هرزه مقرون ایسه آسیا موقع جغرافیسنه و حکومتلرینک اصول اداره و امور سیاسی و سائر سنه عدم وقوفله برابر روسلرله یعقوب خان بیننده کی مناسباتک نه مرکزده و معاهده نیک نه یولده اولدیغنی و آسیا مسلمانلری ایچون مضر اولوب اولدیغنی بیلمامکدن نشأت ایلمشدر . از جمله بر غزته یازمش ایدی که :

(*) بآلی «روسیه تبعه سی تجارت و مصالح سائر ایچون کاشغره کیتکه و مالیرینی محافظه ضمنده کاشغرده خان استیجار ایتمکه مأذون اوله جقدر . روسیه تجاری کاشغرده مصالح تجاریه . لرینه ورسم کرکک صورت تحصیلنه نظارت ایتمک اوزره مأمورلر بولندیره جق و روسیه تجاریه کاربانلری کاشغردن مرور ایدوب همجواریه مملکتله کیده ییله جقدر . کاشغریلر دخی روسیه ممالکنده بو امتیازاته نائل اوله جق و طرفین ممالکنه نقل اولنه جق اشیا و امتهدن یوزده ایکی بیجق رسم الیه جقدر» دن عبارتدر .

(**) «تاراب و یاخود توراب صورتنده یازیله یور ایسه ده طوغریسی ترابدر .

«یعقوب خانك حوصله حیتنه صیغدیرویده امضاسی الته الدینی معاھدہ نك دھا مرکی قوریمقسزین روسیه اردولری برطاقم قبائل مسله اوزرینه هجوم ایتدیلر. ترکستان مسلمانلرینك بقای سعادت وحریتلرینی محافظه یه کافی بر حکومت اسلامیه پیدا اولدی دیرایکن عکسی ظهور ایدرک او حکومت کندی ابنای نوعنك محوینی انتاج ایدر بر عهدنامه یی امضای حیتنه الوبده انلرک اضمحلانته بدرجه یه قدر ذی مدخل بولئیور الخ» .

معاھده امور تجاریه یه دائر اولوب بونده یعقوب خان مضطر اولمغله برابر کندیسنك خیوه محارباتنده نه علاقہ سی ونه ده منافی وار ایدی. روسلر یعقوب خانله معاھده عقد ایتسه لر بیله تجاوزده مختار اولوب بو باده مشار. الیهدن ذره قدر خوف واندیشه ایتما مشلدر. کاشغر معاھده سیله خیوه محاربه سی بیننده قطعاً مناسبت اولیوب کاشغر حکومتی دھا هنوز کندی بقاسنی تأمین ایدم ماش ایکن بالجله ترکستان مسلمانلرینك بقای سعادت وحریتلرینی محافظه یه کافی ظن ایتك ایسه وهمدن بشقه بر شی دکلدرد. برده درسعادت قپو کتخداسی شیخ محمد ضیا افندی طرفندن ۱۲۹۱ ذی العقده سنك ۲۱ ی تاریخیه غزته لرله اعلان اولنان بر تصحیحنامه ویا تکذیبنامه وار غرابتی جهتیله بعض مهم پارچه لرینی خلاصه ایدرک ایشته یازییورم :

«یعقوب خان خوفندن کاشغره کلدکده چینلرله محاربه ایدوب مملکتلرینی ضبط ایله ۳۰ ملیونلق بر حکومت تشکیل ایتش وبونك ۱۵ ملیونی اشد احتیاجده عسکر اوله یلور ایش یعقوب خان انکلیردن وهیج بر یردن معاونت کوره مینجه کویا روسیه یه بر سفیر کوندرمش وبو ایسه روسیه نك جایه سنه کیرلسنه بر مقدمه بولمش اولدینی غزته لرده بیان اولمش ایسده کاشغرك ۱۵ ملیونی فداکارانه میدان محاربه ده ثبات ایدم من ایسه روسیه دن اعانه سوق اولنده جق ۸ بیک عسکرک هیچ فائده سی اولم من ایش چینلر هر سنه حدوده تقرب ایدر وچوخی مقتول اولوب بقیة السیوفی فرار ایله بر قاج ایالت ترك ایدر ایش حتی بو دفعه کی هجومده مناس واورمچه کی ایلی ایالت جسمه کاشغره علاوه اولمشدر» .

بر ملکدن یاری یاریه عسکر چیقسی هیچ بر یرده ممکن دکلدرد. مناس واورمچه شهرلرینی برر ایالت جسمه کوسترمک وکاشغرك نفوسنی اوتوز ملیونه چیقاروب چینلرله هر سنه بر قاج ایالت ترك ایتدیرمک عجم مبالغه سنی بیله کچمشدر. یعقوب خانك دائماً چینلرله محارب اولسی واورمچی ومناسی چینلر دن المسی صرف خلاف حقیقت اولوب مشار الیهک یوزده ۹۹ محاربه سی

اسلام ایله واقم اولمش و مذکور شهرلی دخی ایادی اسلامیه دن اخذ ایلشدیر. روسیه یه سفیر ارسالی بر درجه یه قدر قیالجه انکاره قالمیشیق آفتابه پرده چکمه بکرر. سفیر ارسالی تحت جایه یه کیرلک ایچون دکل تأکید مناسبات ایچوندر دنیلسه ایدی طوغری سویلنش اولور ایدی. ایلیچی یعقوب بک استانبولدن وزیاده سیله مظهر رعایت اولدینی مصردن ویریلان طوب و تفنک و ادوات حریبه ایله دولت علیه طرفندن کوندریلان پیاده و سواری و طویچی معلمری یوسف و چرکس یوسف و اسماعیل حتی افندیلر ایله طاغستان بکراده لرندن زمان بکی و یعقوب بکک استانبولدن طوبلدینی عسکری تقاعد لرندن درت کولکلوینی و اندرون هایونندن مخرج مراد افندی بی و بعض هدایا و برنجی رتبه دن مرصع نشان عثمانی ایله سیف و علمی و نامه هایونی (*) مستصجاباً ۳ ماهده کاشغره واصل اولدی که یاننده برده انکلیز هیئت سفارتی وار ایدی هیئت سفارت ایسه موسیو فورسیتک ریاستنده اوله رق طیب موسیو بلو ایله یدی سکر کشیدن مرکب اولوب هندوستان و ایسی (لورد نورث بروک) ایله کوریشمش و هندوستانده بولندینی مدتجه مظهر حرمت و رعایت اولمش اولان یعقوب بکی هالایا (**)

طاغلیری سلسله سننده واقع اولوب تبتی کچدکن صکره کاشغریک جنوب شرقیسنده حدود قره غولی اولان شهد الله مزاری نام محله بکلیوب برلشمش ایدی که معیترنده هندوستان مسلمان عسکرندن مرکب بر بلوک

(*) مالی طرف ملوکانه یه اولان کمال خلوص و محبتدن بختله اول حوالیده اعلائی لوی نصرت ایدلمکده اولدینی تفصیلاتنی حاوی تقدیم اولنان نامه باعث مسرت اولدیغندن و توثیق روابط محالست ایچون نشان و سیف و بعض ادوات اهدا قلندیغندن عبارتدر که ۷ جادی الاخره ۱۲۹۰ تاریخلی ایدی.

(**) هندوستان و تبت اراضیلری بیننده واقع اولوب شمال غریبدن جنوب شرقیه طوغری تمتد واک ایچق تپه سی ۸ بیک واک یوکسک تپه سی دخی ۸۸۴۰ مترو ارتفاعنده درکه یوقارولری دائماً قارایله مستور اولوب ۲۲۶ میل مسافه دن رؤیت اولنور. جبال مذکوره ده بر خیلی معادن واردر.

سواری وار ایدی . هیئت سفارت کاشغرده نائل حرمت و رعایت اولوب
تخصیص اولنان سفارتخانهیه ایندیریلههرك آکرام واعزاز و ۱۵ پاره طوپ
انداختی کبی بر حرمت مخصوصه ایله مظهر امتیاز ایدلدی . موسیو فورسیت
قرالیچه نك نامه سنی یعقوب خانه تقدیم ایلمش ومشارالیهك بر تربه معتبره ده
اجرا قلنان امیرك عنواننك رسم اعلاننده اونیفومه سنی لابس اولدینی
حاله حاضر بولنمشدرکه بو رسمده مشارالیه طرف پادشاهیدن کوندریلان
نشانی تعلیق وسیفی تقلید ایلمشدر .

انکلیر مأمورلرندن وارکان حربیه دن میرالای غوردون یوزباشی تروت
ایله کاشغرك جهت شمالیه سنده واقع روسیه حدودینه قدر سیاحت ایتمشدر .
موسیو فورسیت واسطه سیله انکلیرلرک کاشغره بو دفعه عقد ایلدیکی معاهده
(*) ۱۳۹۰ ذی الحجه سنك ۱۵ نجی کونی طرفیندن امضالتوب برنسخه سی

(*) خلاصه سی شو وجهلدر : طرفین تبعه سی هندوستان و کاشغره ایستدیکی اسکان
و بر طرفدن دیگر طرفه اموال تجاریه ادخال ایده بیلوب دخل و تعرضدن مصون اوله جق
ومعاملات تجاریه یی . وقتاً تعطیل ایده جک شی پولتیقه یه عاند مانع اولوب اوده اولجه خبر
ویرله جکدر . امتیازات انکلتره پساپورطنی حامل اولانلره مخصوص اولوب همالایا طریقیه
کلان کاشغر انتمه سی هندوستانک هر طرفنده رسم کرکدن معاف اوله جق و هندوستاندن
کاشغره کلان اموالین ایسه کاشغرك دیگر شهرلینه نقلنده تکرار رسم التمامق اوزره یوزده
ایکی یجق رسم کرک التهجقدر . حکومت اموال تجاریه یی یولده اچیه جق و رسمک تسویه سنده
منازعه ظهور ایدر ایسه آنچه یرینه اشیا التهجق و بوده اولمز ایسه مأمور ایله تجار طرفندن
منتخب وکیلرک رأی معتبر اوله جقدر . کاشغرك مراد اولنان شهرلنده بر قونسولوس و کاشغرده
بر سفیر بولنه جتی کبی یعقوب خان طرفندن دخی هندوستانک ارزو اولنان محللنده قونسولوس
وقالکوته ده بر سفیر بولندیریه جقدر . انکلتره تبعه سنندن کاشغره کیدنلر اراضی اشترا وابنیه
انشا ایده بیله جک ولدی الایجاب قونسولوسک بر مأموری برابر بولندیجه حکومت طرفندن جبراً
خانه لرینه کیرلیه جکدر . مدعی ومدعی علیی انکلیر تبعه سنندن اولان دعاوی بر کاشغر مأموری
حاضر اولدینی حالده انکلیر سفیر ویا قونسولوسی معرفتیه رؤیت ایده جک و طرفینک بری
انکلیر و دیگری کاشغری اولان دعاوی ایسه انکلیر سفیر ویا قونسولوسی مواجهه سنده رؤیت
اولوب فقط یعقوب خان طرفندن تعین اولنان حاکم حکمیه فصل دعوی ایده جک و بوقبیل

موقتاً یعقوب خان نزدنده براغلمش ومؤخراً هندوستاندن برصورت مصدقه سی
میتنده ۱۰ ادم ودوقتور اسقوللی اولدینی حالده موسیو شومعرفتیله ارسال
قلنمشدر. یعقوب خان بودفعه درسعادتن کلان مأمورلری برخانه یه قویوب
ایلك دفعه کلان واو آنه قدر استخدام اولنمیان کولکلیلرک دردینی آق صوده
بولنان حق قولی بکک یاننه اعزام وایکسنی ده کاشغرده برخدمتله استخدام
ایلمشدر. بو تاریخدن اعتباراً خطبه لرده سلطان عبدالعزیز خانک اسمی
اوقوغنه وسکه لرده پادشاه مشار الیهک نامنه ضرب اولنغه باشلادی .

موسیو فورسیت کاشغرده درت آی قدر اقامت ایتیش و ۲۷ محرم ۱۲۹۱
بازار ایرتسی کونی صوک دفعه اوله رق یعقوب خانله ملاقات ایدوب کرک
کندیسنه و کرک معیت مأمورلرینه کوستریلان حرمت ورعایتدن طولایی عرض

دعاوینک استنطاق کاشغر حکومتی طرفندن اجراقلنه جق ایسه ده حین استنطاقده برانکلیز
مأموری حاضر بولنه جقدر . مدعی ومدع علییدن بری انکلیز و دیگری اجنبی تبعه سی اولوب
طرفینک بری اسلام اولدینی تقدیرده کاشغر ضابطه و محکمه سی معرفتیه رؤیت واستنطاق
اولنجه جق کبی طرفین غیر مسلم اولدینی وانکلتره سفارتخانه سی معرفتیه استنطاقه موافقت ایلدیی
حالده حکومت سفیر معرفتیه رؤیت واستنطاقه مخالفت ایتیه جقدر . طرفینک بریسی انکلیز
تبعه سی اولان دعاویده برحقسزلق اولدینی مؤخراً سفیر ویا قونسولوس استخبار ایدرسه
دعویای آخر محله نقل ویکیدن استنطاق اجرا واوراده برادمنی بولندیره جقدر . بوامتیازات
هندوستانده وانکلتره دولتی زیرجایه سننده اولان پرنس وحکومتلر واهالیسی حقنده دخی
مرعی الاجرا طویلوب کاشغر حکومتی مذکور پرنس وحکومتلرله بشقه جه عهدنامه عقدیچون
انکلتره دولته معلومات ویره جقدر . یمن تحتنده ویریلان ولاداق نام محله طرفین مأمورلرینک
تحت نظارتنه ویریه جک اولان تقاریر ومحقرات رسمیه متعلق اولدینی طرفدن تحقرات رسمیه وارد
اولدجه مراجعت ممکن اولیه جقدر . طرفین تبعه سندن هندوستان وکاشغرده بلاوارث وفات ایدنلرک
اموال واشیاسی منسوب اولدینی سفیر وقونسولوسه تسلیم اولنجه جق وسفیرده متوفانک ذمت
ومطلوبنی تسویه ایده جقدر . کاشغرده ساکن برانکلیز مدیون اولوبده دینی ادا ایده مدیکی ویامفلس
اولدینی صورتده اولجه انکلتره سفارتنه مراجعت اولوب اموال واشیاسی فروخت ایله اصحاب
مطلوبه ویریه جک وسفیرده مدیونک هندوستانده نقدی اولوب اولدینی تحقیق ایله اولدینی
صورتده اصحاب مطلوب انکله اسکات ایدیه جقدر .

تشرک ایتمشدر . یعقوب خان مقابله قیام ایدرک هندوستان حکومتیه حصوله کلان مناسباتدن محظوظ اولدیغنی و بونک دوام و بقاسنه چالیشه جغنی بیان ایله قرالیچه و هندوستان والیسنه بیان خلوص اولمسنی تمی ایلمشدر . بو ملاقاتده ایلیچی یعقوب بکده حاضر ایدی . ایرتسی کونی سفارتخانه تخلیه اولنوب ۱۹ یاره طوب آتیه رق و سرای امیری بنسداکایله کاشغر امراسی طرفدن تشییع ایدیلرک مومی ایله ایله معیت مأمورلری و یعقوب خانک نامه سنی (*) حامل اولان ایلیچی یعقوب بک مراد افندی ایله برابر کاشغردن حرکت ایتدیلر . یعقوب خان بوسنده افغانستان ایله عقد مناسبات ایلدی .

۹۱ سنه سی ظرفنده یعقوب خانک بیوک همشیره سی نامیله در سعاده کلوب جانب حجازه عزیمت و تکرار عودت و بوراده بر چوق عطایا و هدایایه نائل اولنوب یعقوب خانه تبرک بیوریلان خلیه سعادتق استیجاباً ۱۲ رجب ۹۱ بازار ایرتسی کونی ترکستانه متوجهاً در سعادتدن حرکت ایدن (آی بیی) خام حقنده استانبولده برچوق روایت دوران ایتیش ایسده بو بحث پکده مقصد داخلنده اولمدیغیچون بو بایده حیلله اولوب اولمدیغنی یازمقدن صرف نظر ایلدم ایلروده اقتضا ایدرایسه آکادیمی بشقه واسطه ایله یازارم . بو سنه ده چینلیلرک حدودی تجاوز ایتدیکی و فقط یعقوب خان طرفدن مغلوب اولدیغنی حقنده در سعاده نایسندن منقول اولمق اوزره نشر اولنان معلومات یلان وینه نایسندن انهرق نشر اولنان و چینلیلرک کاشغر و قولجه اوزرینه هجومه قیام ایتسی جهنله حدودده بولنان روس مأمورین عسکریه سنک چینلیلر علیبنده متفقاً محاربه ایتک اوزره کاشغر مأمورلیله اجرای محاربه ایتکده اولدیغنه دأر اولان معلومات دخی اعتماده غیر شایاندر چونکه روسلر حسب المانع کاشغره هجومه موفق اولمبجه چینلیلری تشویق ایتمشلر ایدی یعقوب خانک از دیاد سطویچون روسلرک مشارالیه بالاتفاق چینلیلر علیبنده محاربه ایتسی بوتیقهرینه موافق دکل ایدی .

یعقوب بک ۱۲۹۲ اوائلنده در سعاده مواصلت ایدوب ربیع الاولنده حامل اولدیغنی نامه یی وشو لوحه یی (عبدالعزیز خان که بچوکان حسن رای)

(*) مائی نامه همایوندن طولایی اظهار شادی ضمنده ۱۰۰ پاره طوب انداخت ایتدیروب داخل ممالکده عثمانلی سنجاغنی کشاد ایتدیردیکنه و عرض تشرکایله تجدید ارتباط ورقت آرزوسنده بولنوب خطبه و سکه یی نام پادشاهی به ضرب و قرانت ایتدیردیکنه دأر ایدی « یعقوب خان بومالده و بیان تشرک بولنده برده مقام صدارته مکتوب کوندرمش ایدی »

(کوی شهنشهی زشهان جهان ربود) (شاهد همین بس است که در ملک کاشغر) (خطبه بنام وسکه بسیم وزر نمود) وکاشگردن کنیردیکی هدایایی خاکپای پادشاهی به عرض و تقدیم ایلدی و طرف اشرف شهریاریدن پک چوق اکرام و عنایاته و مجیدی نشان ذیشانک برنجی رتبه سندن برقطعه سنه نائل اولدی. میر مومی ایسه بوآیده روسیه نك در سعادت سفیری جنرال اغناتینی زیارته کیتمش و مومی ایله اعادة وزیته ایلمشدر. سنه مذکوره جمادی الاخره سنده بک قولی بکه ایکنجی وحق قولی بکه اوچنجی و میر مومی الیهک برادر زاده سی عادل خانه دردنجی رتبه دن برر قطعه مجیدی نشانی عنایت واحسان بیورلدی.

یعقوب خانک نامه وهدایایی محظوظیت سنیه یی موجب اولمش واسلامک او جهتلرده ده ترقیسی آرزو ایدلمش اولدیغندن کاشغره بر قاق معلم ایله بعض هدیه واسلحه نك کوندرلسی حقنده اراده پادشاهی شرفصدور اتمکله سورة فتحک فاتحه سیله مزین برسنجاق واوزری طغرای هایونله موشخ بر ساعت و یقه سی مرصع و صرمه ایله معمول بر خلعت و بشیوز عدد مصحف شریف باب عالیجه تدارک اولندی کبی طوپخانه جه دخی بعض اسلحه حربیه ترتیب وایکنجی دفعه یازیلان نامه هایون (*) ی مستصحباً متهی حرکت اولان یعقوب بکه تسلیم اولندی.

ترتیب اولنان اسلحه ارقه دن طولارمع قونداق وچتسال اوق وقا اوچ فوندلق چلیک برپطریه طوب ایله ۲ بیک انقلید تفنکی و ۶۰۰ دانه و ۶۰ پشرو ویدشربوز طیه و فونیه و ۳۱ صندوق ایجه مهمات و ۶۲۰۴ عدد ادوات و ۱۰ بیک ملو بوقمر فشنکی قاپسولی و ۲۱ بیک عادی قاپسول و ۲۰ بیک قیه قورشون و ۱۰ بیک قاپسول اوقی و قاپسول اعمالنه مخصوص دستکاه و بونلر ایچون مکمل برخیلی آلات وادواندن عبارت ۵۵۸۰۰ فوند ثقلتنده اولوب مأمور اولانلرده قول اغاسی علی و یوزباشی دیگر علی اغاز ایله یوزباشی کاظم افندیبرکه علی اغازک بری طوپچی و دیگری قاپسول اعمالی و کاظم افندیبرکه استحقاق

(*) مقدما کوندریلان نامه دن طولایی بیان منونیتی حاوی کوندریلان مکتوب باعث منونیت اولمش و بوکره یادکار اولمق اوزره بعض اشیا کوندرلمش اولدیغنه داردر.

انشاسی معلیدر. بو اشیا و مأمورینک بومبایه قدر نول و خراجهای اولان ۵۲۲۸۱ غروش مؤخرآ خزینة جلیله دن اعطا قلمیق اوزره طوپخانه خزینة سی طرفدن تسویه ایدلمشدر .
یعقوب بك ۹۲ رجبنده حضور پادشاهی به داخل و بك چوق التفاته نائل اولدقدن صكره انكلین سفیرینك تشویق و مظاهرتیله استحصال ایلدیکی فرمان هایون (*) ی مستصحباً کاشغر حکومتك خوقند اختلالاتنه مداخله سی

(*) فرمانك صورتی بورایه عیناً درج اولمشدر «جناب اصالت مأب معالی نصاب شرف اكتساب جامع آیات دینداری رافع ریات سعادت و كامکاری حالا نواب و لواحقیه کاشغر اقلینك حاکم صاحب الاعتباری یعقوب خان اطلع الله تعالی بدور عزه من شارق العز و الاجلال مقدا جانب عالی جمع الاعالی پادشاهانه مزه ابراز ایش اولدقلمی آثار مصادقت و محالصنك نزد شرفند همایونمزده اقتران ایتدیکی حرمت و تقدیردن اكتساب ایدیلان شوق و مسار و مباهات و افتخارک تفصیلاتنی شعر و بالجله ارکان و اهالی دعای شاهانه مزی نالی اوله رق باب شوکت مأبزه رابط تابعیت و انساب و قلمرو داوریلری لوی سعادت احتوای ناجدارانه و خطبه و سکه لر نام خلافت انمای شهریارانه مز ایله زینتیاب اولدیغنه و بعد ازین بلا انصرافی و انضمام طریق انحصار و انقیاده ثبات و دوام اولنه جفته دائر اقرارلندن افتخارالاکبر و الاکارم جامع المحامد و المکارم المختص بمزید عنایت الملك الدائم یعقوب بك و ساطیتله تقدیم حضور فیض نشورمز قلنان مکتوب متضمن الودادلری منظورمز و میرومی الیهک تودیعات خالصانه و کاشغر امارتک اکبر وارشد اولادلرینه توارثی حقنده ارزانی مساعده علیه مز ایچون وقوعبولان تمنیات امیرانه لرینه متعلقاً عرض ایلدیکی افاداتی معلومز اولدی بر مقتضای قوه جاذبه اسلامیه میانده ارتباط و مودت معنماً موجود ایکن درگاه فیوضات پناه جهاندارانه مزه شوصورتله اظهار و تکرار اولسان مأثر تسامیت انی فعلاً دخی موقع حصوله کتوره رك مزید محظوظیت و باره استحقاق لرنده تضاعف توجه و محبتی موجب اولدیگی کبی آسیای وسطاده معتصم جبل متین شرع انور و مرایای صفوت نمای قلوبی انوار دیانتله منور اولان اهالینك مقام معالی اتسام خلافت علیانه ربط رقاب منسوبیتله ابراز ایتدکلمی آثار اخلاصکاری دخی ممنونیتیری استلزام ایلدیرک بونک و مطاوعت معروضه لری عند محاسن پیوند پادشاهانه مزده مظهر قبول اولدیغنك نشانه علیسی اولق و خطبه و سکه لر اسم سائی ملکدارانه مزله تزین اولنق و اول حوالیده دولت علیه مز سنجافی کشاد ایدیلوب شکل ورنکی تغییر اولنماق و شو ارتباط و اباعه وقتاً من الاوقات خلل طاری اولماق اوزره مسند امارت کاکان عهدہ استیبالکده ابقا و جناب نباهت نصابلرینی تشریفاً و کافه منسوبات وزیر دستانلرینی تلطیفاً صوب فحیمانلرینه برنامه نامی اثر خاقانی و سوره مبارکه فتحک ایات بشارت بنیاتی حاوی بر رایت مسعود عثمانی ایله سائر

اولدیغنی بیان ایله عرض تأمینات ایتمک و چینلیلرله وقوع بوله حق محاربه ده روسیه نك معاوتتی و عدینی المق اوزره پترسبورغه عزیمت ایتمش و اوراده دخی مظهر اکرام و رعایت اولمشدر . ایمپراطور بو بایده جنرال قوفمان ایله کوریشمک لازم کله جکنی بیان ایله یکندن ! طاشکند طریقله کاشغره عزیمت ایلمشدر .

بعض هدایا ارسال قلمش و عباد اللہک مأمور حفظ و حمایتی اولان ارباب حکومتک مودوع ید امانتلیری بولنان جمعیت بشریه نك تنظیم امور و تنظیم اسایش و حضورینه اعتنالی کندولرینه اک ییوک بروظیفه مقدسه و مشروعه بولندیقی مثالو بولنرک انقلابات روزکار ناپایدار و تغیر اصول و افکار ایله کرفتار تفرقه و پریشانی اولاملریچون ایشک اتیسی تأمیننه تشبث و اهتماملری ده رتبه و جوبه منتهی و ورائت ماده سنده کی ارزو وه طلبلری بوکامبتنی کورندیکندن سالف الذکر کاشغر امارتنک شرائط محرره ایله بر موجب استعدا اکبر و ارشد اولادلرینه توارث و انتقالی خصوصنه دخی اراده مکارم معتاده شهنشاهانه شرفریز صحیفه سنوح و صدور اولمشدر . ارتق مفطور اولدقلمی درایت و فطانت مقتضاسنجه حق احقرلنده بووجهله ظهوره کلان عنایت و مساعدات عالیهمزی از سر نو تقدیر و سلام سلامت انجام و اهالی مرقومه مفارقتده کمال توجهات مراحم اتسامزی ایجاب ایدنلره تبلیغ و تبشیر ایله هر بار ایفای شریطه خصوصیه بذل همت و قاطبه احوالده سکنه و تبعیه شش عدل و داد ایله جله سنک و سائل استراحت و امنیتی واجبات اموردن اولغله بو امر مهمه فوق الغایه دقت ایللری و علوم و معارفک و حرف و صنایع و زراعتک تزید و توفیری و طرق و معابرک تسویه سیله و سائط نقلیه نك تسهیل و تکثیری مدنیت و معهوریتک و سائل مقتضیه حصولیه سی بولندیغندن بو شیرلک و مملکتک احتیاجات و خلقک قابلیت و استعداداته کوره ده سائر لازم کلان تأسیسات و آثار نافع نك میدان فعل و وجوده ایصالنه و برده نظر حقایق بینلرنده مخفی دکلدکرکه مجبوریت صحیحه اولدقجه محاربه مجهوله العاقبه ایله اشتغال و انکله و بو صورتله بیوده اضاعه نفوس و اموال ایتمکدن ایسه حسب الحال عالمک هرجهتده مختار و منخذ بولنان مسلک فلاح صلح و صلاحه کتمک من کل الوجوه خیرلو اولغین الیوم تحت امارتلرنده واقع یرلرک حسن اداره و محافظه سی و حکومتک متجاوریه معاملات دوستانه و نیات مسالمتکارانه ارانه سی و مملکتک مدار ثروت و عماری و حکومتک سبب صحیح مکنک و اقتداری اولان امرهم تجارتک توسیع دائره رواجی اسبابنک استکمالی ایله داخله ترقیات لازم نك استحصالنسه سعی و غیرت ایتملری مطلوب و منتظر ملوکانه من اولدیغنی اعلاماً و افهاماً دیوان هایونمدن اشبو فرمان عالیشانم اصدار قلندی فی ۱۵ رجب سنه ۹۲»

کاشغره کوندریله جک اشیا ایله مأمورلر مراد افندی ایله کاشغر کاتبانندن منلا صالح و عبدالله اخوند و پنجاه باشی منلا قربان و خداویردی معرفتلیله و هندوستان طریقیه رمضان ۱۲۹۲ده درسعادتدن حرکت ایلدی . هند حکومتی بونلر حقنده حرمت لازمه بی اجرا و حدوده قدر اشیانک مصارف نقلیه سنی تسویه و ایفا ایله ایلروسنه حکمی کچمدیکی بیان ایلدیکندن مأمورلر اشیا بی و مراد افندی ایله منلا قربانی لاجورده براغوب و ادم ارسالله اشیانک الیرلمسی حقنده کاشغره تحریرات کوندروب ایلرویه حرکت و بو تحریرات اوزرینه یعقوب خان طرفندن چیقاریلان مأمورلره یاری یولده مصادفت ایتدیله و برخیلی زحمت و مشقت ایله یارکنده واصل اولدیله . شهر مذکور و الیسی منلا یونس بونلرک یارکنده وصولی یعقوب خانه اشعار و اشیانک مقدارینی مین دفتری ده ارسال ایلدی و ارسیده واصل اولدی مشارالیه دن کلان امر اوزرینه مأمورلر ۹ آی قدر یارکننده کونده بر ایکی ساعت عسکره و عملیه تعلیم ایله اشتغال ایتیش و بو مدت ظرفنده بونلره سربسیت ویرلیوب یالکیز اوله رق شهر دن طیشاری به چیقملرینه مساعده ایدلماشدر . بوکا یعنی مأمورلرک عدم استخدامنه سبب شودرکه :

یعقوب خان اولدن کندیسنک معلوماتی اولمقسزین بر طاقم مأمورلرک و رودینی و دولت علیه عثمانیه ایله خدیویت جلیله مصریه جانبدن کوندریلان اسلحه نیک بعضیسنده طغرای غرای عثمانی ایله برابر اجنبی یازی و نومرولری اولدینی کی بعضیسنده دخی طغرانک بولندیغنی و مأمورلرک نصفندن زیاده سی صقالسز اولوب (*) کاشغر لیلره بکزه مز بر هیئنده بولندیغنی کورنجه بر چوق شهه لره دوشمش و دور و دراز تحقیق و تدقیقه لزوم کورمشدر . یعقوب بکک سید اولمسی و اهالینک مظهر توجهی بولمسی حسیله تحصیل سلطنته قالمیشمسی مأمول اولدیغندن یعقوب خان میر مومی الیهی چوقلق ملکنده او طور تیوب

(*) صقالسزل کاشغره مظهر نظر نرفت اولور . بوسببه مأمورلر مؤخر اصقال صالیور مشدر .

ایلچیلک ایله اوتیه برویه کوندریر و دائماً اندن احتراز ایدر ایدی. حال بویله ایکن بویله چکندیکی آدم واسطه سیله ملکنه اسلحه ادخال اولنور مأمورلر کوندریلور و بونلرده داعی شهبه برحاله بولنور ایسه تحقیقه لزوم کورلمز می؟ مأمورلر بلکه حقیقه مسلمان دکدر. بلکه جاسوس و بلکه علیهنده استخدام اولمغه مأموردر. بونلر اولان شیلر دکیدر؟ شوراسیده وارکه یعقوب خان بونلری کلیر گلز استخدام ایدوبده نه پاجق ایدی؟ ملکنده نظام اصولی احداث ایده جکدی دکلی؟ بوايسه قولای برشیمیدر؟ اهانیک وعسکرک عادات و اصول و نظاماتی بردنبره تغیر ایله هنوز بنای حکومت مطلوب وجهله تأسس اتمه دن نظام جدید احداث ایلمک زرده مخاطره لی اولماشدر؟ بو حقیقت یعقوب خان نظرنده دخی مستور دکل ایدی. مشارالیه مأمورلری ایوجه اکلا دقندن وافکار عمومیه یی ارزوسی جهته تامیله میل ایتدیر دکدن صکره دنیانک هیچ بر طرفنده یاپیله میان بر مهارت حکیمانه و بر تدبیر فلاطون پسندانه ایله بر قطره بیله قان دوککسزین هر کسی نظام جدیده طرفدار و کاشغرک ترقیات عسکریه سنه طلبکار ایلدی. ایشی اودرجه یه کتیرمش ایدی که منافع ذاتیه لرینه بالوجوه مغایر اولمق لازم کلان رؤسای دولت و امنای ملت مأمورلرک استخدامی وعسکرک تعلیم و انتظامی حقنده کندی کندی نه حاصل اولان ارزولرینی بالدفعات عرض و بیان ایتدیلر.

مأمورلرک استخدامنه ده وسیله شو اولمش ایدی که :

کاشغره کیدنلردن بیکباشی اسماعیل حقی افندی (*) کندیلرندن اول کاشغره کلوب طویچی معلمی اولمش و در سعادتده ایکن کوریشلیدیکی جهته کندیلرینی صیقجه صیقجه زیارت ایتمکده بولنمش اولان محمد خانک معیتده کی عسکره

(*) مکتب طیبه اعدادیه رسم معیلدر. کرک هومی الیه و کرک ارضروم استحکامنه مأمور قول اغاسی علی کاظم افندی کاشغرده بولندقلری مدت ظرفنده مشهورداتی شفاهاً نقل و افاده اینلش اولدقلرندن اثر ناجیرانه مک بوندن صکره طبع اولسه جق اینکچی احوال داخلیه قسمنده هومی الیه مانک افاداتی کندی معلومات و تبعات و تحقیقاته ضم و علاوه اولنمشدر.

هیچ بر شی اوکرته مدیکنی کورنجه کندوسنه بر ایولکنده بولنق وکاشغر
مسلمانلرینه بر خدمت ایتیش اولق ایچون مومی الیهک موافقیته عسکرک
تعلیمی درعهده ایله از زمان ایچنده نفراته طویلیق فنی اولدجه تحصیل
ایتدیرمش و یعقوب خان ایسه تعلیم ایشندن تجاهل ایتمکده بولمش ایدی .
برارهلق کاشغرده بولنان کافه عسکره عمومی بر تعلیم اجرایی تقرر ایدرهک
مأمورین دخی تعلیمکاهه جلب اولندی وائنائی تعلیمده یعقوب خان اسماعیل
افندییه « اسماعیل افندی بزه خدمت ایدرمیسکز؟ » دیه علناً خطاب ایدنجه
مومی الیه « متبوع مفتخم و پادشاه معظم افدمز بزی خدمت شہاتلرینه
ارسال ایله بورادهکی عسکرک تعلیم و انتظامی امرنده صرف مساعی ایدک دیه
امر و فرمان بیورمش ایدی . بز اسلامک اعتلای شانی ایچون فدای جانہ
حاضر ایکن شمدییه قدر استخدام اولنمدق وهر بریز حرب وضربه قادر
ایکن برخانهده قانداق قالدق . اگر کافه آرزو و مقاصدی ازدیاد جاه و دولت
شہاتلرینه منحصر اولوب اعدای دینک محو و استیصالی اوغورنده ترک
حیاتی سعادت عظیمه عد ایدن بو قوللرینک خدمته لزوم کورلیور ایسه لطفاً
رخصت و مساعده بیورلسون خیلی زماندنبرو حسرتکشی اولدیغمز خاک
وطنه یوز سورہلم » کبی سوزشلی و تعظیمی افاده جوابیہده بولندی .
مشار الیه کوزلرندن یاش کلہرک « اولادم بوسوزکری قبول ایتیم و خلیفه
اسلامک کوندردیکی مأمورلری قبول ایتامش کبی اعاده دن حیا ایدرم . بنم
آرزومده مطلوب پادشاهی کبی عسکرکمک انتظامیدر . شمدییه قدر نظامی اجرا
ایتیشم دها وقتی اولدینی ایچون ایدی . بیلمز میسیکزکه دولت عثمانیه نظام
جدیدی احداث و اجرا ویکچریلری قتل و احما ایچون نقدر فداکارلقار
اختیار ایلدی؟ » دیدکده مومی الیه « مادامکه بدولتم « یعقوب خانہ بدولت دیه
خطاب اولتور ایدی » بزدن خدمت بکلیر . بزده مسلک صداقتده ترک حیات
ایدنجهیه قدر ایفای وظیفهیه چالیشورز » جوانی ویرمش و بونک اوزرینه

مشار الیه مومی الیهی طوپلرک یاننه کوندرمشدر. مومی الیه محمد خانک معینده کی عسکرلرله کاشغرک کهنه وغایت آغر طوپلری اوزرنده او آنه قدر اجرا ایلدیکی تعلیمک ثمره سی اوله رق سرعتلی مانورالر اجرا ایلمسندن ومصردن کلان طوپلرله دها زیاده سرعت ومهارت کوستروب آتدینی دانه لری نشانکاهه اصابت ایتدیرمسندن یعقوب خان فوق العاده ممنون اولمش ویرندن قالقوب مومی الیهی آلتندن اوپه رک وسریا ویره رک غایت تلطیف ایله یاننه اوطورتمشدر. مشار الیه اول ائناده بک قولی بک حاضر ایکن عمومه خطاباً « بنم اوغلم بکا صادقانه خدمت ایدندر » دیش وبونک اوزرینه دیکر مأمورلره دخی برر مقدار تعلیم ایتدیرمشدر. مشار الیه مؤخرأ عسکرک تعلیم وانتظامی اودرجه التزام ایدر ایدی که بعضاً تعلیم میداننه کلوب نفرلرله برابر تعلیم ایدر وهر کسه موجب شوق وعبرت اولمق ایچون « اسماعیل افندی اگر تعلیمده قصور ایدر ایسه م بخیده سائرلری کبی تأدیب وتکدیر ایله » دیر ایدی .

یعقوب خان صکره لری مومی الیهک افاده وتشویقی اوزرینه عثمانلی البسه سنه یقین البسه (*) آکتسا ایش ایدی. امرا مشار الیهک تبدیل جامه ایتدیکی کورنجه بو یولده البسه نک محسناتندن بختله تلبس ایچون طلب مساعده ایدر وجوغنه مشار الیه کندی البسه سنی بخش ایلرایدی. بویله بویله ضابطانک هان جمله سی وعسکرک اونده طقوزی اونیفورمه صاحبی اولوب عسکر قیافته کیرمش ایدی .

« روسلر وانکایزلرک کاشغره نصب نظری »

یعقوب خانک کوندن کونه کسب سطوت ایتسی اوزرینه روسلر نظر دهشتی آچهرق نارینسق قلعه سنک استحکاماتی تزیید وحدودده التی یدی

(*) بر مقدار بول پانطولون ایله دوکهری ساواتدن معمول ستره وکوزل قلیاق ایدی.

بیک قدر عسکر تحشید ایلمشلر ایسه ده ظهور ایدن خوقند اختلا لاتی سببیه کاشغره دست انداز تعرض اوله مامشلردر. اختلا لاتی تسکیندن صکره دخی روسیه امراسنک اختلاف افکاری وخیوه و خوقند محارباتی مصارف عظیمه سی اوزرینه ییکیدن بر مصرفک دها اختیاری وانکلتره نک ملحوظ اولان اغبراری کبی اوچ مانع کاشغر اوزرینه آچیله جق محاربه بی تأخیر ایلمشدر . روسلر برارهلق یعقوب خانی بر غاصب موفق عد ایده رک کندیسیله عقد اولنان معاهده امارتنک تصدیقنی شامل اوله میه جغنی ادا وچینلیلری مشار الیه اوزرینه هجومه تشویق راغرا ایتشلر ایدی .

برپارچه ده روس کاربانلرندن بحث ایده میم. روس ضابطانندن!! موسیو (رومانوف) ک تحت ریاستنده اوله رق کاشغره برکاربان کلدی . امتعه سی کاشغر لیلرک ایشنه یرامدیغی و طوغریسی کاشغر لیلرک المیه جغنی اشیا انتخاب اولندیغی ایچون مومی الیه اشیانک فروختیچون اورومچه . مناس . اولیاسوت وطورفان وسائر شهر لره عزیمت ایده جککی (بو حاله نظراً مومی الیه کاربان صاحبی دکل عادتاً بر استکشاف هیئتی رئیس ایدی) وائنائی طریقده معاونت اولنمسی استرحام ایلدکده یعقوب خان روسلرک ممالککی کشف ایده ماملر ایچون عزیمتته مساعده ایتامش و مومی الیهک اصراری اوزرینه اشیا بی کاملاً کندیسی ساتون المشدر. ینه بر روس کارباننک یار کند حدودنده یغما ایلدیکی روسلر طرفدن ادا اولنمسی اوزرینه تحقیق اولندقدده صرف یلان اولدیغی وکاربان رئیساری طرفدن اشیا ونقود سرقت اولنوب فعل سرقتک کاشغر لیلره اسناد اولندیغی تبین ایتمش و یعقوب خان طرفدن بو خصوصه دائر اوراق مثبته طاشکنده ارسال اولندیغی کبی «هر نقدر بوایشه کاشغر لیلرک مدخلی اولمدیغی ظاهر اولمش ایسه ده میانه ده اولان حب وموالاتدن طولانی یغما اولنان اچقه تضمین ایلمشدر» دیه جواب کوندرلشدر . بوکا بکزر (سوموقین) نام بر روس تاجری دعواسی دخی وقوع بولمش وکاشغردن ختن و یارکنده

عزیمتته مساعده ایدلمدیکچون کویا ۱۲۰ بیک روبله ضرره اوغراندیغی روس مأمورلری طرفندن ادعا و طرفیندن محررات متعدده بعث واسرا قلمش ونهایت بوده تسویه وایفا ایدلمشدر .

برازده انکلیزلرک کاشغره سفیر اعزام ومعااهده عقدیله حصول مناسباته سعی واقدام ایتملرینک اسباب خضیهسندن بحث ایتمهلم می ؟

اول وقت اعلان اولنش وهرکسده اینانمش ایدی که انکلیزلرک بو تشبیه محضا هندوستان تجارتنه برمدخل دها کشاد ایدلمی ایچوندر .

حقایق سیاسی کشف اتمک دعواسنده بولنان بعض عقلا دخی ظن ایتمش ایدی که کاشغره ایدیله جک تجارت هندوستان تجارتنه نسبتله هیچ حکمنده اولغله برابر صعوبت ومخاطره لی اولدیغندن بوتشبت آسیای وسطاده کوندن کونه ترقی ایدن روسلره قارشو کسب نفوذ وتفوق اتمک وروسلرک کاشغری استیلاسنه مانع اولمق ایچوندر . واقعا مقاصدک بریده بودرکه اوده ایشک جهت ظاهریه وسیاسیه سیدر . برده ایچ یوزی واردر . اوایسه کاشغرده بولنان بالجمله معادنی ایشلمک وبعض نهرلرندن آققده اولان التون توزلری طوبلامق وتخریسیچون هیچ بروقت وازکچمدکلری «التون طانغی» نام طانغی بولوب کاشغرک دفائن ثروتی اوزرینه اوطورمق مقصد طمعکاریسی ایدی .

موسیو فورسیت بوخصوصی خفياً یعقوب خانه آچدی . واکر معادن وانهارک امتیازی انکلیزلره ویریلورایسه حاصلاتک درنده اوچی ویرلمک وکاشغر حکومتک سلاح التنده بولندیره جنی کافه عساکرک البسه واسلحه ولوازمات سائره سی انکلیزلر طرفندن تسویه وایفا قلمق امتیازک شرط اعظم واهمی اولمسنی تکلیف ایدی . یعقوب خان امتیاز اعطاسنی قبول ایتمدیکچی ملکنده التون معدنی اولدیغنی ومعادن سائرهدن وار ایسه ده پک از اولدیغنی بیان وتذکار وکاشغرده معادن بولندیغنی نره دن اوکرنده کلرینی استفسار ایلدکده موسیو فورسیت کاشغرده معادنه دائر چغتایچه یازلمش وهر نصلسه انکلیزلرک اللرینه

چشم اولان بر رساله نك اصلنی ویاخود انكلیزجه یه مترجم نسخه سنی تقدیم ایدرهك انده فلان شهرك فلان جهتمده معدن بولنوب نهرلردن التون توزی آقدیغی وكاشغرده پك چوق وپك برکتلی معادن موجود ایدوکی منسدرج اولدیغی بیان ایلدی. بو سوز یعقوب خانك نظر استغراب ودهشتی بتون بتون آچغله مشارالیه «پاكش یازمشلر كاشغرده دیدكاری کبی معادن یوقدر» جوایخی ویرهك انكلیزلرك حصول آرزوسنه سد ممانعت چكمشدر. حاصلاتك درتده اوچی ویرمك و عسكرك البسه واسلحه وجیخانه سی تسویه ایدمك كبی بویله خیرلی بر امتیاز باقلسه قبول ایدملی ایدی دكلی؟ فقط یعقوب خانك عدم قبولی سببسیز می ایدی؟ بونی اكلامق ایچون مشارالیهك افكار دوراند یشانه سنه مراجعت ایدلم. اسماعیل اقدی مؤخرأ بالمناصبه بو تكلیفك نیچون قبول اولمیدیغی یعقوب خاندن سؤال ایلدكده مشارالیه شو مألده جواب ویرمشدر:

انكلیزلر دسایس سیاسیده پك ماهر درلر. هندوستانی تجارت یوزندن ضبط ایلدكاری كبی كاشغری دخی ینه او یولده ضبط ایلك وهندوستانده یابدقارینی بوراده دخی اجرا ایدرهك بویله امتیاز وسیله لریله یواش یواش ملكزه سوقلمق ایسته یورلر. امتیاز ویرلدیكی انده ایلك قافله اوله رق اوسته قالفه عمله مأمور اولق اوزره كاشغره درت بش یوز كشی كیرهك وبونلر ایسه زوجه لرینی ده كتیروب كوندن كونه كسب تكثر ایده جكندن ایروجه و امتیاز بر قوم اوله جقدر. انلرك بولندیغی محله انكلیز حكومتی موجود دیمك اولوب ایشلرینه مداخله اولنه میه جق و حكومت ایچنده بر حكومت تشكیل ایده جكدر انكلیزلر كیتدكجه امتیاز لرینی توسیع ایده جكاری كبی چونكه كاشغریلرك اكثریسی قولایقله اغفال اولنور ساده دلاندن اولدیغندن كندیلرینه اهلیدن دخی آنچه وساره ایله پك چوق طرفدار بولوب دولترك باشنه ایلروده بر بیوك غانله چیقاره جقدر نهایت بونجه زحمتلره میدانله چیقاردیغیز حكومتی یواش یواش كندی لرینه الوب كاشغر انكلیز حكومتك طوغریدن طوغری به اداره سی اتنده بر ولایقی حكمنه كیرهك و بو بنای حكومت ابتدا سنده هیچ برشی ظن اولنمیان وفانده لی كوریلان امتیاز یوزندن مضمحل اوله جقدر. انكلیز قوتلی بر دولت اولدیغندن بز انكله باشه چیقمه میر دشمنز چینلی ایكن ایلروده یعنی ایش دها دیدیمك درجه لره وارمه دن برده انكلیز حكومتیله اوغراشمغه مجبور اوله جغز. بو محاذیر میدانده ایكن انكلیزلرك نظر طبعی اوزرمزدن چوریمكدن بشقه طریق

اسلم یوقدر بوندن یشقه برکه انکلیر لزامتیا زالبوب کاشغرک ثروتی طاشیغه باشلدیلرمی کیفیت عالمه شیوع بولوب هر طرفک انظار حرص و طبعی بورایه دیکله جک و روسیه دخی حسد و رقابته دوشوب و ملکمزدن استفاده ایچون ابروجه امتیاز طلبنه قالفیشوب انکلیر لک یایق ایستدیکنک عینتی اوده اجرایه قالفیشه جق و بوحالده ایکی دولتک رقابتی و افسادات و انتریکه لری اره سنده کاشغر حکومتی موقعی محافظه ایده میدرک از یلوب محو اوله جقدر. ایشته بو مهالک مستقبله به قارشو امتیاز اعطاسی عین جقدر حکومتی بر اساس متین اوزره تقرر ایتسون ان شالله ایلروده معدنلری بن ایشلدیرم استفاده بی اجنبی ایده جکنه بز ایدرز .

یعقوب خانک بو مطالعه سی پک طوغریدر . اجنیلر آسیانک نره سنه صوقیلدیله اوره اوراسنی ضبط ایتدیله ؟ مشارالیه معدن ایشنه پک بیوک اهمیت و یروب فلان محله التون معدنی وار دیه اخبار ایدنلری شدیداً توخیج و تکدیر و هیچ برکسه یه سویله مامسنی آکیداً امر و تنبیه ایدر ایدی . مخالف امر ایشی افشا ایدنلر حبس و بعضاً اعدام اولنور ایدی .

« چین »

۹۲ محرمنده پکینده ارکان دولتک باعث اضطراب و خلجانی اولان بر وقعه نادره سرزده ظهور اولمشدر . اوده چینده ایکی یچق عصر قدر اجرای حکومت ایدن تاتار خاندانی ایچنده امثالی وقوع بولمیان احوالده اولق اوزره سابق الذکر امپراطور (تونغ چی) نک (*) بلاولده وفات ایتسیدر . منحل اولان صندالیء حکومتیه کیم کچه جک ؟ و تاتار خاندانک بقاسی نه وجهله تأمین اولنه جق ؟ چینده او آنه قدر مرعی الاجرا اولان قانون اقتضاسنجه تحت سلطنت اولاده قالدیغندن بو مسئله نک حل و فصلی پک دشوار ایدی . متوفی امپراطورک عمو جه لرندن پرنس قونغ و پرنس قوهن (**)

(*) ۱۲۸۹ شعبانک ۲۱ نجی کوننده ازدواج ایلدی او وقت هنوز ۱۶ یاشنده ایسه ده چین امپراطورلری حقنده جاری بر قاعده موججه ایکی سنه ده علاوه اوله رق ۱۸ یاشنده اعتبار اولندی و ۱۲۹۰ محرمنک یدیسنده سن رشده بالغ اولوب حکمدار لغه باشلدی .

(**) یاخود پرنس چون ۱۲۵۱ ده طوغدی امپراطور (تاوقوانغ) ک یدنجی اولادی اولسی

کبی تقلیب امورہ الیشمش وچرخ دولتی ایستدکری طرفہ دوندیرمک غیرتندہ بولنش اولان عظمای ارکان دولت وار ایکن تخت سلطنتی کیم غصب ایدہ جک؟ حالبوکہ بونلرک مقام حکومتہ کچمی خلاف اصول ایدی . یابونلرک بر نقطہدہ اتفاق ایتماسندن نہ قدر قتالقی تحدث ایدر؟ ایستہ برمشکل مسئلہکہ اعضای سلطنتک طریق خلافاکیریدہ بولنمی ہم بونجہ عصر دوام ایدن برسلاہنک کلیاً انقراضی وھمدہ چینک ہر طرفدن آتش قتالک اشتعالی موجبدر . فقط بومسئلہ پرنس قوھنک نفوذ فوق العادہ ومہارت سیاسیہ سی سایہسندہ ہیچ برقطرہ قان دوکلیکسزین فصل اولنہرق مانچو خاندانک بقاسی تأمین اولمشدر شویلہکہ : نصف اللیلدن صکرہ پرنس قونغ وپرنس قوھن ایلہ اسبق امپراطور متوفی ہیان قونغک حرملرندن ایکسی حاضر اولدینی خالدہ سرای امپراطوریدہ اعظم خاندان سلطنتدن مرکب بر مجلس عالی عقد اولنہرق پرنس قوھنک ۱۲۸۸ جادی الاخرہ سنک ۸ ندہ طوغدینی جھتلہ ۴ یاشندہ اولان مخدومی وارث جلیل معناسنہ اولان (قوانغ - سو) نامیلہ واتفاق عمومی ایلہ تخت امپراطوریہ اقعاد ایدلمش وھیان قونغک ایکی حرملہ پرنس قونغ امپراطورک وصایتہ تعیین قلمشدر .

۹۲ سنہسندہ در سعادتہ کاشغرہ دأرغایت خلوصکارانہ حوادث اختراع و اشاعہ قلمشدر

جھتیلہ یدنجی پرنس نامیلہ یاداولنور ایدی . امپراطور ہیان قونغ ایلہ پرنس قونغک برادریدر اصل اسمی (بیج - ہو) اولوب هیان قونغک جلوسندہ پرنس چون نامی الہی امپراطور تونغ چی زمانندہ بر قاج درلو عنوان اخذ ایلش ایسہدہ ۱۲۸۶ سنہسنہ طوغری کسب اشہار ایلش و ۱۲۹۱ سنہسندہ نفوذی پرنس قونغدن دھا زیادہ جاری اولمشدر مخدومک امپراطورلنی اوزرینہ برنجی پرنس صرہسنہ کچمش و بر پدرك اوغلنہ تواضع ایتیمی جائز اولہ بیہ جفندن خاقانلرک تربہ دارلنی ماموریتنی قبول ایدہرک ہر شیدن کف ید ایلدیکنی اعلان ایلش ایسہدہ ینہ مصالح عمومیہ ایلہ مشغول اولمشدر ۱۲۹۸ دہ وصیہ امپراطور یچہرک قراریلہ پکین اردوسی قوماندانی اولش ونہایت پرنس قونغک یرینہ حکومت مجلسی ریاستہ تعیین قلمش ایدی .

از جمله یعقوب خان کندیسنگ تحت تبعیت قبول ایدلسی حقنده کی عنایتہ نائلیدن ناشی هر سنه مقدار مناسب ویرکو اعطاسی نیتندہ بولنش و بونک قبولنی نیاز ایده جک ایمش. حالوکه ویرکو اعطاسی کندوسنگ قدرینی ولایت والیدی درجه سنه تنزیل ایده جکندن مشارالیه کی غایت مستبد بر حکمدار صاحب وقاردن بو تنزل نصل امید اولنه ییلور؟ دیگر بر حوادث در سعادت غزته لرنده صیقله دن نشر اولمشدر شوپله که یعقوب خانک سلطنت سنیه دخالتی چین دولتنه عکس ایذجه خاقان بیان نمونیتله تبریکی وبعد ازین محاصره و محاربه ایتاملریچون بر معاهده یا بلسنی حاوی نامه مخصوص ایله برسفر کوندرمشدر. ایشته بوده صرف خلاف حقیقتدر چینلیلر بویله بر معامله ده بولندقلری کی یعقوب خانه عاصی نظریله باقنده ایدیلر .

۹۲ سنه سی ربیع الاولنده ایدی که کاشغره بر روس هیئت سفارتی ورود ایتدی. بونک رئیس اولان میرالای روس و فرانسز و عرب و عجم لسانلرینه آشنا اولوب آسیای وسطی احوالنه بر درجه یه قدر واقف ایدی .

یعقوب خان بر صورت التفاتکارانده قبول ایلدیکی اشبو هیئت سفارته کاشغرنک درجه شوکت و قدرتی کوسترمک ایستمش و بناءً علیه تعلیمکاهه ۱۰ بیک قدر عسکر چیقاریلوب بر آتشی تعلیم اجرا قلنمشدر. کاشغرعساکری تعلیمه باشلیله سکرز آی قدر اولدینی حالده نفراتک فرط استعداد و قابلیت و ضابطانک فوق العاده عد اولنان سعی و همت و غیرتی سببیه تعلیم و انتظامده شایان حیرت بر درجه ده ترقی ایتمش ایدی. عسکرک البسه سی اونفورمه یه بکزه یوب بر درجه یه قدر منتظم اولسی و تعلیمی غایت دقتلی و ماهرانه اجرا ایلمی سفیری دوچار حیرت ایلدی. چونکه بویله منتظم و معلم ۱۰ بیک عسکرک فن حربه تطبیقاً آتشی تعلیم اجرا ایلمی آسیای وسطاده او آنه قدر کورلماش و قوعات فوق العاده دن ایدی .

عسکرک اسلحه سی کرچه مختلف الاجناس اولوب ایچلرنده قتیلی تفنک دخی وار ایدی لکن طابورلر او یله بر صورت استادانده تعیه اولنش و نفراتده وظیفه لرنی او درجه سرعت و مهارتله اجرا ایلمش ایدی که سفیر عساکر مجتمعه نیک کافه سنی اسلحه جدیده ایله مجهز ظن ایتدی. کاشغره

عساکرینک اک ممتاز واک معلمی اولان طوپچیلرک غایت سرعتلی مناوره لر اجرا ایتسی و مرمیاتک هیچ بریسی بوشه کیتیموب هدفه اصابت ایلمی سفیرک اک زیاده نظر دقت و تحسیننی قزانش ایدی. بناء علیه مومی الیه مفتون مهارتی اولدینی عسکری یقیندن کوره بیلیمک ایچون بولندینی موقع تماشادن بلا اختار حرکتله طوپلرک یاننه کلدی .

طوپچیلرک ضابطی اسماعیل افندی اولوب مومی الیه حد ذاتنده یاقیشقلی اولدیغندن لابس اولدینی عسکری اونیفورمه سی کندیسنک مهابتی برقاتدها تزید ایتش و ناپولیون چیزمه سیله الدیوانلر و غایت کوزل بر قالمق کندیسنی متمدن بر ضابطه بکرتسکله برابر یعقوب خانی بر قاق محار به لرده اولومدن قورتاران یاقیشقلی کنج و دیچ بر آت اوزرنده اطرافه ویردیکی شدتلی شدتلی قوماندالر ایله غایت جنکاور و شجیع بر باش قوماندان هیئتلی کسب ایدرک دهشت انداز قلوب اولمقده بولنش ایدی . مومی الیهک معیتنده اولان عسکر البسه و تعلیم جهتله افراد سائرهدن ده زیاده منتظم اولوب انتظام و دهشت و نجات و هیئتده قوماندانلردن اشاغی قالمز واستانبولدن کوندریلان قویروقدن طولار طوپلرک غایت صنعکارانه ترتیبی منظره نك دهشتی تزید ایدر ایدی .

سفیر اسماعیل افندی نك یاننه کیدوب ایفای سلام و عرض احترام ایله طوپلرک نفاستنی و طوپچیلرک مهارتنی تحسین و تقدیر ایدرک « بو طوپلر بوراده می اعمال اولندی یوقسه استانبولدن می کوندرلدی ؟ » دیه سؤال ایلینجه مومی الیه بلا تأمل « بوراده یابدق . ده اعلاسنی بیاجغز و تکثیرینه چالیشه جغز » جوابی ویردی . سفیر بو جوابدن ده زیاده دوچار حیرت اولوب تعلیم و انتظامنه حیران اولدینی عساکرک بوقدر از بر وقتده و باخصوص کاشغر کبی بر محله بودرجه انتظام و ترقیسی پک چوق ادمک همتنه محتاج اولدینی حقنده بیان مطالعه ایله « کاشغر لیلرک تعلیمی ایچون استانبولدن پک

چوق معلم کوندرلمشدر» دیمسنه مومی الیهدن استانبولدن کلانلرک مقداری اوچ درت کشی اولدیغی جوابی النجه بتون بتون مستغرق دریای حیرت اولدی ومومی الیهدن ترجمان واسطه سیله «تعلیمده برقصورمز وار ایسه عفو بیورلسون چونکه یکی باشلدق» اعتذارینه «هیچ برقصور یوق پک کوزل ویک اعلا عسکرک تعلیم وانتظامی او درجه عالی به واصل اولمش که دول متمدنه عساگر معلمه سندن فرق اولنیور» جوابی ویردی .

اسماعیل افندیگن طویلرک کاشغرده اعمال ایدلدیکی حقنده سفیره اولان افاده می یعقوب خانه اخبار اونجه مشارالیه درجه سز منون اولوب حضورنده بولنان امراسنه «کوردیگری دولتک قدری بویه اعلا اولور اسماعیل افندی کی درایتلی اولمی .» دیش ومومی الیه زیاده سیله اکرام والتفات ایلشدر. اگر مومی الیه طویلر استانبولدن کلدی دیش اولسه ایدی کاشغرده اعالی ممکن دکل معناسی چیقوب کاشغر حکومتک قروب کاری طوب اعاننده عدم اقتداری اکلاشله حق و بوده یعقوب خانک عظمتنه طوقنه حق ایدی.

{ یونان }

چین حکومتی برارلق شاه سایمانک تابعیتی قبول ایله بر مقدار ویرک ویرمک وچین ممالکنه هجوم و تسلط ایتماک شبرطیسه استقلالنی تصدیق ایدم جگنی بیان ایتمش ایسه ده مشارالیه چینلیرک اول ارهلق غایت زبون اولمسنه باقه زق وسعادت حاله مغروراً وخامت استقباله اهمیت ویرمه رک سیف ایله جواب ویره جگنی بیان ایلدی. کاشکی بوتکلیفه موافقت ایتمش اولسه ایدی . بنای حکومتی محکم وکسب قوتله عساگرینی ترتیب وتنظیم ایچون وقت قزانش اولوردی.

وقتا که پرنس قونغ (*) چین مساند وکلاسنک صدر اعتیلاسنه کچدی

(*) ایبراطور تاو قوانگ محذومی وایبراطور هیان قونغ برادری اولوب اصل اسمی (بیخ صو) در. هیان قونغ جلوسنده پرنس قونغ نامنی آلدی. غایت عاقل واوروپالیرک احوالیه چین دولتک موقع واقتدارینی عارف ایدی. هیان قونغ ترک حکومتنده هیئت وکلا ریاستنه کچمش و ۱۳ سنه صکره عزل اولمشدر. عزله سبب اجرا ایلدی نصاب ایله

چین دولتی هر نوع موانعه غلبه ایدهرک کسب قوتله تینغ اختلالنی کاملاً اطفای و تسکین و بنیاء علیہ بر خیلی زماندن برو چین دولتی راحتسز ایدن شاه سلیمان اوزرینه عساکر کلیه سوق و تسریب ایلدی . شاه سلیمان چین دولتک منحصرأ کندیسلیه اوغراشمغه باشلیدیغنی کورنجه ایاقلری صویه ایروب انکلتزه دولتندن استمداده مجبور اولمش وحیفاکه بوتشبی وقتندن پک کچ واقع اولوب انکلیزلر کی متلون وامور سیاسیهده غایت بطی بر ملتدن فائده کورده مامشدر . کرچه هند حکومتی طرفدن بیکباشی (سلاوین) نام ذات معرفتیه خفياً بر خیلی اسلحه و مهمات الفش ایدی . لکن روسیه کی فعال اولیان وال التندن بعض معاونت جزؤیهده بولمقدن بشقه بر ایش کورده میان انکلتزه دولتی چین حکومتی ایله اول زمان مخالفت اوزره بو لندیغنی بیان ایله بالفعل مداخله ایدهمیه چکی جوابی و یرمش و پانتیسلرک مخاطره لی وقتنده امداد لرینه یتشمامشدر .

شاه سلیمان چینلیلرک هجومی اوزرینه مخدومی پرنس حسنی دول اجنبیه دن برینک و خاصه انکلتزه نك حمایه سنه کیرمک مأموریتیه قالدکوتیه کوندردی . پرنس حسن قالدکوتیه (***) دن بومبای (***) ه و اورادن انکلتزه یه

وصیلکنده بولندیغنی ایپراطور (تونغچی) نك اوروبا سفراستی حضورینه قبول ایتمکه قرار و یرمسیدرکه بو حال مومی ایسه حقنده هرکسک حدت و خصوصتی باعث اولمشدر . هنوز سن رشده وصولی جهته حکمدار لغه باشلیان تونغ چی کندیسنک قدرینی اکلامغه بر مدت صکره اولکی مأموریتیه تعیین ایتمش و فقط ایپراطورک و فاتی اوزرینه یرینه برادری پرنس چون پکمشدر .

(**) بنکاله (بنغاله) ایالتک وانکلز هند حکومتک مرکز اداره سیدر . هندوستانک شرق طرفنده و بنکاله کورفرزی اوزرنده و کاشغرک جنوب شرقیسنده و غانز (غانج) نهری شعبه سی اوزرنده کان اولوب سکز یوز بیک نفوسی حاویدر مقدما (کلکنه) یازیلور ایدی . (***) هندوستانک غرب طرفنده و بحر عمان ساحلنده و کاشغرک جنوبنده واقع و ۶۵۰ بیک نفوسی شامل اولوب مرکز اداره در ۹۳۷ ده پورتکیر لیلرک زیر اداره سنه پکمش و ۱۰۷۲ ده انکلتزه یه ترک اولمشدر . اسکندریه دن ۱۷ کونده کیدیلور .

کیتمش و اوروپانک بعض پاتختلرینی کزدکدن صکره معیتده حکومت مذکوره نك حربیه ناظری حاجی ابراهیم و جنرال یوسف ایله موسیو دورلا و موسیو قویر نام ذاتر اولدینی حالده فی ۱ شعبان ۸۹ درسعاده واصل اولمشدر. موسی ایله فی ۱۱ شعبان ۸۹ جتتمکان عبدالعزیز خان مرحومک حضورینه چیقمش و ۱۳ کون صکره بوراجه دخی مطلوبی وجهله معاونت کوره میوب فی ۲۶ شعبان ۸۹ ده درسعادتدن مصر طریقیه هندوستانه حرکت ایلمشدر .

شاه سلیمان هجوم ایدن چین فرقه لرینه فداکارانه بر صورتده مقابله ایدرهك استیصال اعدایه پك چوق چالیشمش ایسه ده چینلیرك کثرت مقداری قزاندینی پارلاق پارلاق غلباتی حکمسز براقه جق درجه ده اولدیغندن محاربات مدیده دن صکره مسلمانلر طرف طرف مغلوب اولغه یوز طوتمشدر. حکومت مذکوره نك چقماقلی تفنکله مجهز ۴۰۰ ییک عسکری اولدینی و ۱۲ ملیون اسلام و باقیسی مجوسی اولمق اوزره ۱۸ ملیون نفوسی بولندینی حقنده اوراق حوادثه نشر اولنان معلوماتک نقدر جاهلانله اولدینی وقوعاآله ده مثبتدر. موافق عقل اولیان بوکبی مبالغادن قطع نظر اولنوب طوغریسی یوقارورده بیان اولنش و مشارالیهک عسکری دخی الی التمش ییک راده سنده بولنش ایدی.

نهایت ۱۲۸۹ ذی القعدة سنك ۱۳ نجی کونی مشار الیهک پایتختی اولان تالیفو شهری ایکیوز بیک چین عسکری طرفندن محاصره اولندی . شهر مذکور غایت متین و اوتوز میل مسافه بعدنده دائرآمدار بر دیوار استوار ایله ده محیط اولدیغندن برنجی خط مدافعه شاید ضبط اولنور ایسه ایچ قلعه یه چکیلوب اورادن مقابله یه قالقیشمق ممکن اولور واره یرده کی اراضیدن محصورینه کفایت ایده جک درجه ده حاصلات الیه بیلور ایدی. پانتیلر ایشته بو برنجی خط مدافعه دن چینلیره بریحق ماه قدر مقابله ایتمش ایسه ده ایچلرندن اچقه ایله دشمن طرفندن اطماع و جلب اولنان خائن و آلق برضابطک بر کیجه قلعه قبوسنی آچوب چینلیری ایچرویه المسی اوزرینه برخیلی مقابله دن

صکره ایچ قلعه‌یه تحصنه مجبور اولمشدر . چینلیلر اده یرده اولان اراضیدهکی محصولاتی وارزاق انبارلرینی ضبط ایله ایچ قلعه‌ی تحت محاصره‌یه الدقلرندن مسلمانلر بر مدت غایت شیعیانه محاربه‌دن صکره قحط و غلا استیلا ایتمکه تسلیمه مجبور اولدی .

شاه سلیمان شرائط تسلیمی قرارلشدیرمق ایچون چینلیلره بر قاج سفیر کوندرمش و فقط چینلیلر کلانلری اعدام وبلاشرط شهر تسلیم اولنورایسه اهالی‌یه ضرر کلیه‌جکینی دللالر واسطه‌سیله اعلان ایلمشدر . عاقبت شهرک تسلیم اولمنسه قرار ویرلمسی اوزرینه شاه سلیمان متعلقاتنک چینلیلر طرفدن ناموسلری پایمال اوله‌رق تلف اولماق ایچون اولاد وعیالتنک کندیلرینی تسمیم ایتلرینی امر ایله بیچاره‌لرک آه وانین دلسوزانه ایله تارک جهان اولدقلری منظره رقت انکیزی مبتأثرانه تماشادن صکره بر تختروانه بینوب چینلیلرک اردوگاهنه کیتمش وانواع شکنجه ایله تلف ایدیله‌جکینی بیلدیکیچون اننای راهده کندیسینی‌ده تسمیم ایلمشدر . چینلیلر مشار الیهی تختروانده میت غیر متحرک بولمش وباشنی کسوب پکینه کوندرمشلردر . (مشار الیهک ایچدیکی زهرک وجودینه تأثیر ایتامسی حسبیله حیا چینلیلرک اننه کچوب نائل مرتبه شهادت اولدینی حقمده ابروجه بر روایت وار ایسه‌ده صحیح دکلدر) چینلیلر شهر مذکوره کیردکلرنده وعدلرینک خلاقی اوله‌رق مظالم فوق‌العاده اجراسیله نسوان وصیبیان تفریق ایتیه‌رک الی‌بیکی متجاوز بیکناهی قتل و تلف وبوندن صکره مومین شهری اوزرینه هجوم ایله اون ایکی کون قدر محاصره‌دن صکره شهر مذکوری دخی تالیفو قدر مستحکم اولدینی واهالی‌یه فتور کلدیکی جهتله ۱۲۹۰ جمادی الاولیسنک ۱۰ نجی کوننده ضبط ایلمشدر .

بعض محله مومینک محاصره‌یه انجی ۴ شوال ۸۹ تاریخده اولدینی مقید اولوب بو حالده تالیفونک تاریخ ضبطی ده‌ها اول اولق لازم کلور ایسه‌ده طوغریسی یوقارویه پازیلانلردر .

چینیلیرک مظلوم غیر مسبوقه اجراسیله حیوانات وحشیه کبی بیچارکان اهل اسلام اوزرینه صالدیرملرندن ناشی پاتیلردن بر خیلی نفوس اوتیه برویه وطاغیره فرار ایلمش ایسهده بیچاره لرك اونده طقوزی اثنای راهده تلف اولمش وسکز اون بیک قدری ایسه هند حکومتیه دخالت والتجا ایلمشدر . بوندن صکره چینیلیرک اجرای مظلومه دوامی سببیه بر اختلال مایوسانه وقوع بولمش و فقط چینیلیر مظلوم مدهشه اجراسیله درحال آتش عصیانی تسکین ایلمشدر.

«کاشغر»

روس سفرا سنک مطیباً عودتندن بر ماه صکره ایدی که چینیلیرک کاشغر اوزرینه هجوم ایچون یرلرندن حرکت ایتدکیرینی خبر الدقلرینه دائر لو خودارین ایله شهوداریندن محررات کلدی و بو حوادث غایت مکتوم طوتیه رقی حتی بک قول بکه بیله افشا اولمندی . چینیلیرک کاشغر اوزرینه حرکتلری حقنده آسیای وسطه مؤخرأ شو حوادث شیوع بولمش ایدی که قسماً طوغریدر:

ژون (شوشاغون اوله جق) نام جنرالک تحت قومانده سننده اوله رقی چینیلیرک حرکت ایدن قوی ۲۰ بیک اولسوب بونلر چینسدن یوز بیک نفر لک براردو بکله مکده در. ورودنده نصفی ایلی و دیگر نصفی کاشغر اوزرینه یوریه جکدر .

یعقوب خان ۱۲۹۲ ربیع الاخرینک ۱۳ نجی چه اشنبه کونی اهالینک ظلمدیده اولوب اولمدیغنی تحقیق و تفتیش ضمننده کاشغردن درت بشیوز بندکانیه حرکت ایده رک یکی حصاره واوراده بر کون اقامتدن صکره یارکنده عزیمت و شهر مذکورده بر ماه قدر اختیار اقامت ایلدی. یارکنندن مارال باشنه حرکت و بر ایکی کون اقامتدن صکره آق صویه عزیمت ایدوب شهر مذکورده التي ماه قدر او طوردی. مشارالیهک مقصدی حدوده کیتمک ایسهده طوغریدن طوغری به و ارماسی «وای چینیلیر هجوم ایده یور ایش!» دیه اهالینک دوچار خانجان و هیجان اولماسی وایتختندن

انفکاکندن و محاربه نك ظهورندن ارباب فساد جسارت الهرق اختلال وعصيانه قالمشامسى اچوندر . واردیغی شهرلرک والیرینه اختلالک ظهورینه میدان ویرلماشنی اکیداً امر وتنیه و ارباب فساددن اولانلری حبس و توقیف ایلمشدر .

یعقوب خان آق صودن کاشغرده بولنان بک قولی بکه مبارکنامه کوندروب زمان واسماعیل حتی وایکی یوسف افندیلری طرفنه جلب ایلدی (مومی الیم برسنه قدر آق صوده تعلیم ایله مشغول اولدیلر) بو ائنده سفیر یعقوب بک استانبولدن آق صویه کلوب برابر کتیردیکی سنجانغی (*) تقدیم ایلمشدر . میر مومی الیه برآی قدر اقامتدن صکره چینلیرله آچیه جق محاربه نك عدم وقوعنه چالیشمق مأموریتیه تکرار اعزام اولندی (***) وینه بو ائنده آق صویه ترکملردن بر هیئت مبعوثه کلدی .

بونلر روس علیهنده قوللانمق اوزره کندیلرینه بر مقدار عسکر ویرلمسی رجا ایتدیلر . یعقوب خان ایسه روسلرله هنوز عقد معاهده ایلمش ایکن باشنه برده روس غائله سی چیقارماق اچون معاونتک قابل اوله میه چی

(*) اشبو سنجاق خزینة همایونده محفوظ اولان لواء شریفک عینی اولمق اوزره سلطان سلیم خطیبی معرفتیه اعمال اولمش ایدی . یعقوب خان بوکا زیاده سیله حرمت و رعایت ایدوب اوچ کون التنده اجرای عدل و داد ایلمشدر .

(**) میر مومی الیه هندوستان ولوندره ودر سعادتده بو ایش اچون چالیشم ایسه ده موفق اوله ماش ولوندره ده کی چین الچیبی (قووسونغ تووو) ده کتمش ایسه ده قبول اولنماشدر ۱۲۹۴ رجبده در سعادتده عودت ایش ایدی . انکاتره حکومتک توسطی قبول ایتامسی یعقوب خانک عقداولنان معاهده یه مؤخرأ رعایت ایتامسی وکاشغرده دائمی سفیر وقونسولرک اقامه سنه مساعده کوسترماسیدر . یعقوب بکک نصلسه بو ایشه انک صکره موفق اولدیغی وختنده بک قولی بکه محاربه ایتیمک وچین قوماندانه مصالحه اولدیغی اخبار ایدک انلرده پکیندن کاغد کیده جک مألنده تحریرات کوندردیکی فقط بو تحریرات ایش ایشدن کچدکن صکره واصل اولدیغی خقنده بر معلومات وار ایسه ده بو قدر جق اولوب تفصیلات لازمه یی جامع اولدیغندن صحتی پکده تأمین ایده م .

جوانی ویرمشدر (ترکنلر روسلرک دائمی مظالمندن وارده صره قتانلندن بیزار اولدقلری جهتله حربه قرار ویره رک بخارا و خوقند امیرلرندن دخی استمداد ایلمشدر وانلردن ده جواب رد المشر ایدی) اول ارهلق خوقنددن دخی آق صویه برقاچ آدم کلوب بک قولی بک قومانداسنده اوله رق خوقنده درت بش بیک عسکرک ارسالنی تمی ایلدی . یعقوب خان اولسکی مطالعه اوزرینه بونلرده رد ایله جواب ویردی .

باقلسه یعقوب خان خوقندلیلر و ترکنلر کبی روسلرک عدوی قویسی اولان ایبی قومک امدادینه یتشمیدی ایچون شایان تعیب کوریر وحاضر اطرافدن کندیسنه مراجعت اولمش وآسیای وسطی اهلینسی دخی لوای اتحادی الته المق یولی اچمیش ایکن بوفرستی قاجیردیغی ورأیت اسلامک اعتلاسنه خدمت ایتمدی جهتله بک ملاحظه سر و حیسنز بولورزا! درت بش بیک کاشغر عسکرینک آوازه هجومی آسیاچه بک بیوک غلیان افکاری موجب اولوب روسلره قارشو سلاح ظفر وآسیای وسطی اهل اسلامک اتفاق و معاونتیه روسلرک تأسیس وبقاسنی الی الابد تأمین ایچون چالشدقلری بنای حکومتده زیر وزیر اوله جفی شمیدی کبی اول وقت دخی بک چوق کسه طرفندن ظن اونمش ایدی . لکن اول وقتک احوالنه نظر عالمانه ایله باقیله جق اولسه کوریلورکه اسلامک تاریخ مذکورده دائرة اتفاقه طوبلنسی قوری بر لافدن عبارت جعلی ودوامسز اولوب اتفاق حقیق محال اولغله برابر بویه مهم وعظیم برخدمتی باشه چیقاره جق ایچلرنده فعال برآدم یوق ایدی . بناءً علیه یعقوب خان ترکنلر و خوقندلیلرک ارزولرینه موافقت ایتمدی ایچون تعیب و تقبیح دکل بالعکس بیوده یره روسلری اغضاب ایده جک حرکاتدن مجانبت ایتمدی ایچون تحسین ایدرم .

یعقوب خان آق صوده ایکن افغاندن بر هیئت سفارت کلدی و بونلرده مقدمه روس ایلیچیسنه اولدیغی کبی غایت شعشعلی برتعلیم عمومی کوسترلدی . (٣٨١) نجی صحیفه ده بیان اولنان عبدالملک خان کاشغرده کوز حبسنده بولندیغی و معیتده کی عسکرک الندن الندیغی افغانستان حکمداری شیر علی خانه خفیاً عرض وانبا وکندیسنک الديرلسنی رجا ایلمش اولدیغندن سفرا مشارالیهک کندیلرینه تسلیم ایلمسنی رجا ایچون کلش ایدی . سفرانک بورجاسی و مشارالیهک تسلیم ایلمسی یعقوب خانک عظمت نفسنه طوقندی و عبدالملکی و یرمک

تنزلی شان حکمداریسنه یدیرهمدی. بناءً علیه «سز کلزدن اول جانب حجازه کیتدی. بوراده یوقدر» جوابی ویردی و اوکونده عبدالملکی خفياً و معزراً جانب حجازه کوندردی (مشارالیه ایفای حجدن صکره در سعادت ککش ایدی) صرهسی ککش ایکن مشارالیهک کاشغره صورت و سبب ورودینی بیان ایدهیم. بخارانک ۱۲۸۵ دهکی مغلوبیتی اوزرینه (۳۵۲) نجی صحیفهده بیان اولنان معاهده مضره پی قبول و سمرقندی روسلره ترک ایتسی (کرمنه) نام شهرک والیسی اولوب حمیت مجسمه دینله جک بر قهرمان رستم سیرت اولان مشارالیه عبدالملک خانک انفعالی و پدرینه عصیان ایله باشلو باشنه روسلره قارشو نائرة حربی اشعالتی بادی اولمش ایدی. مشارالیهک سورت و جلادت و سیف سطوتی باعث دهشت اولغله روسلر مظفرالدین خانه بیان شکایت ایلدیلر. مظفرالدین خان ایسه اوغلی علیهنده استخدام اولمق اوزره روسلره امداد اوله رق بر مقدار عسکر کوندردی. عبدالملک خان کندی قوتنک روس و بخارا عسکرینک صولت مجتمعهسنه طیانهمیه جغنی اکلائیجه معیتنده اولان و خدمت جهاده کندیسيله برابر فدای نفسدن چکنمیان درت بش بیک جنکاوران عساکریله افغانستان پادشاهی شیر علی خانه التجا و روسلری طرد و تبعید و بخارایی ضبط و تسخیر ایتک ایچون کندیسینه بش بیک معلم عسکر ویرلمسنی رجا ایلدی.

شیر علی خان جواباً «بر مقدار صبر ایله وقتی کلنجه مسئولک اسعاف اولور» دیش ایسهده مشارالیه صبر ایده میوب اورادن کاشغره کلدی و بو رجایی یعقوب خانهده ایتدی. یعقوب خان چینلیلر وار ایکن برده روس غائلهسی اچیلمسنی ایستمدیکندن مشارالیهک رجاسنی قبول ایتدی و فقط کندیسینی ده صالیویرمدی و معیتنده اولان عسکر بخارانک اک دلیر و شجعی اولدیغندن بونلری حيله ایله کندی معینه الهرق اونر یکر میشر اولمق اوزره تحت اداره سنده اولان شهرلره طاغندی و بر قسم

اهالینک کندیسنی قتل ایله مشارالیهی مقام حکومتی کپیرمک افکارنده اولدیغنی حس ایدنجه مشارالیهی کوز حبسنه الدی .
یعقوب خان آق صودن حرکت ایتزدن اول کومه تایی (غومه تی) ومناس وچیکدوان وقوطی بک شهرلرینک محافظه سیچون اولایچه بهادر ایله محمد سعید وبرقاج پانصدلری و مؤخر آده خرم قولی (عظیم قولی) پانصدلری سوق وارسال ایلدی که بو پانصدلرک معیتند بولنان عساکرک مجموعی ده بش التی بیک راده سننده ایدی . مشارالیه طویچی معلمی ارقادی علی اغایه سربعاً طرفه کلسی امرینی ارسال ایله بای و کوچار وبور کوره اوغرایه رق قورله یه عزیمت ایتیش و وصولنده جمع عسکر و ادخار خزانن ایله شهر مذکور و اطرافنه استحکامات انشاسیله مشغول اولمشدر .

{ مطالعه }

یعقوب خان کوندردیکی پانصدلره کندیسندن امر وارد اولدقجه ایلوو کیرو حرکت ایتملرینی ویا لکز بولندقلری موقعلری محافظه ایتملرینی امر ایش و بونده ایسه پک بیوک خطا ایتمشدر اکر بولنره بر سردار نصب اولنیش وهیسی بر آدمک تحت قومانداسنده بولنیش اولسه ایدی هرکس کندی سلامتی قیدنده اولن و دشمنک هجوم ایتدی طرفه معاونت ایچون جله سی یکوجود اوله رق حرکت ایدر ایدی . ایشک بویله اولماسی مغلوبیته سبب مستقل اولمشدر .
محمد سعید پانصد چینلیلرک حدودی تجاوزله کومه تایی ومناس و دیگر شهرلری محاصره ایچون کلکده اولدقلرینی خبر النجه عظیم قولی (*) یه خبر

(*) مومی الیه یعقوب خانک دوچار نظر غضبی اولوب طقسوز ماه قدر قورله زندانده قالمش و محاربه نیک ظهوری سببیه جرمی عفو ایله نائل انعام واحسان اولمش ایدی . مومی الیهک سبب تکیتی حقنده دیرلرکه : مومی الیه برکون یعقوب خانک حضورنده حاجی میرزا ایله منازعه ایدرک بربرلرینک سوابق احوالی بیان ایلمی اوزرینه عظیم قولی خنجرله حاجی میرزانک اوزرینه هجوم ایش و درحال الندن خنجر انهرق قورله زندانده کوندلمشدر . بو روایت پکده ایثانه م . چونکه مشارالیهک حضورنده یکدیگریله منازعه یه هیچ برکسه جسارت ایدمز ایدی .

ارسالیله رجعی تکلیف ایتمش و محمد عظیم ایسه رجعت ایسه یعقوب خان طرفدن اعدام و یاخود هنوز قورتلدینی زندان عقوبته ادخال ایدیه جکئی بیلدیکچون اولنجهیه قدر دشمنه سد مقاومت اولمق عزم عالیهمتانه سنده ثبات ایده جکئی جواباً بیان ایلمشدر . چینلیلر کومه تائی اوزرینه کلنجه عظیم قولی اطرافده اولان پانصدلره کندیسنه معاوانته کللری خبرینی کوندرمش و حالبوکه انلردن یعقوب خاندن الدقلری امر موجبنجه مشارالیهدن امروارد اولدقجه یرلرندن ایریله میه جقلری جوابنی المشدر .

عظیم قولی که فرط شهامت و بطش و حماسه کاشغر امراسنک جمله سنه تفوق ایتمش بر مرد میدان جلادت ایدی . بو جواب اوزرینه مایوس اولمیوب معیتده اولان بش التي یوز فداکاران جنکاوران ایله صوک درجهیه قدر ثبات ایچون عهد و میثاق و او آندن اعتباراً نعمت شهادته عرض اشتیاق ایده رک دفع صائله حاضرلندی و چینلیلر کوبده تسلیمی تکلیف ایدنجه بو مجاهدذیشان اظهار سیف و سنان ایده رک رد ایله جواب و یردی . چینلیلر فرط حدت و تهور ایله تضییق و هجومه قالدیشمش و آتسه صالدرمقدمه ارسلاندن ده شایع اولان سردار عظیم الاقدار ایسه معیتده کی فئه قلیله ایله حیدرانه برجنکه کیریشوب تأثیر شمشیر جلادتیله خصمک بر خیلینسی ظلمت آباد فنیاه ایصال ایلمشدر بو حرب وستیز هول انکیز ایکی کون قدر دوام ایلمش والتی بیک کشیلک چین فرقه سنک کلیاً محو و تلفنه پک آز بر شی قالمش ایدی . نه فائده که بو مجاهدین و غانک اونده سکری واصل قوافل شهدا اولمش و صلابت کامله و شجاعت فوق الطبیعه کی ملیونده بر کشینک مظهر اولدینی حصائل قهرمانی ایله یرادلمش اولان محمد عظیم دخی وجودینه آچیلان جرایح متعدده دن ایاقده طورمغه طاقتی قالمیوب یره دوشمش کویاکه نائل اوله جنی دولت شهادت ایچون سجده تشکره قیامش ایدی ،

چینلیلر مایوسانه بر صوک هجوم اجراسیله عسکر اسلامی دوچار ضعف

وقنور و کوردکلری موفقیت اوزرینه درت طرفدن محصور ایتدیلهر . عظیم قولی موتک تقریبی حس ایدنجه بر هیکل جلادت کسپله رک دوشدیکی یردن دیزی اوزرینه قالقوب شیر زخم خورده کبی اطرافه آتش صاحبش و مرتبه شهادتی شانلی بر صورتده احراز ایچون صوک نفسنه قدر سیف جهادی الدن بر اقبوب تفنکیله بر قاچ دشمن تپه لکدن صکره زنبور بلا کبی اطرافی قوشادان خذله خونیه حواله سیف انتقام و تقرب ایدنلردن چوغنی دیار عدمه اعزام ایلمشدر . نهایت آتیلان براوق کندیسنی زمره شهیدیه الحاق و معیتده اولان بقیه السیوف عساکریده دوکوشه دوکوشه کاملاً کندیسنه التحاق ایلدی (شهید مغفورک حیا دردستله پکینه اعزام اولندیغی حقنده بر روایت وار ایسه ده صحتنه اعتماد ایده م) .

چینلیلر کومه تایی ضبط و تخریب ایلدکن صکره دیگر پانصدلرک اوزرینه هجوم ایتدیلهر . پانصدلر بو حالی کورنجه عقللری باشلرینه کلش ایسه ده ایش ایشدن کچمش ایدی . مدسایید (محمد سعیددن محرفدر) پانصد معیتده اولان بش التي یوز دلاور ایله دیوار آهنین کبی شایان حیرت بر درجه ده بش بیک چینلییه قارشو طوردی و بش اون ملاحم عظیمه دن صکره برکون قلعه دن چیقهرق صولت کامله ایله چینلیلرک اوزرینه هجوم ایلدی . بوشرذمه غضنفر صولت زور بازوی جلادتلریله نائل فوز و نصرت و چینلیلر ایسه قارشولرنده کی هیاکل صرامتک مهاجمات طاقت براندازانه سندن دوچار خوف و خشیت اولمش ایدی . دشمنک هزیمت فاحشه یه اوغرامسنه از برشی قلمش ایکن اول ازهلق مدساییدک آتی یاره لنوب یره دوشمسی حربک رنگنی دیکشدردی چونکه عسکر قوماندانلرینی یاره لنمش ظن و قیاس و روحی چکلمش اجساد میته کبی اولدیغی یرده قاهره ق اظهار خوف و هراس ایش ایدی . بر آن صکره مومی الیهک تلف و زخم دار اولدیغی اکلاشلمش ایسه ده شجاعت و جسارت سابقه قالمدیغندن هجومدن واز کچلدی و قلعه یه رجعتنه باشلندی .

چینلیر بوندن جسارتلنوب عسکر اسلامی شدت هجوم ایله تضییق ایتدیلهر و فنا حالدله خزیالدیلر بو حالی اسلام طرفنده بولنان (مادالای) کورنجه همان معیتده کی طیورجیلری اوکه سورمش و شدتلی بر صورتده آتش ایتمکه باشلیوب نائل غلبه اولمق اوزره بولنان چین سواریلرینی کاملاً تارومار و مجبور فرار ایلمشدر . مد ساید کرک او کونکی و کرک اندن اولکی محاربه لرده معیتده کی عسکرک نصفندن زیاده سی شهید اولدیغندن ارتق ثبات و مقاومتک امکانشز لغنی اکلا بنجه او کیجه قلعه دن چیقوب صولت جهان پسندانه ایله چین عسکرینی طاغیده رق آچدینی یولدن سرعت فوق العاده ایله رجعت ایدوب احوالی تحریراً یعقوب خانه بیان و حکایت والدینی امر اوزرینه طو خسونده رکر خیام اقامت ایلدی .

{ خوقند }

۹۲ سنه سنده طاشکنددن خوقنده کاشغره ایلیچیلک ایله کیتمک و کاشغره حرکتی تصور اولنان روس فرقه سیچون یوللری اکلامق اوزره اوتوز بش قرق قدر خدمه و سائر ایله سکر روس جنرالی کیش ایدی . بونلر خدایار خانک قرغز و قپچاق قبیله لرینک بربرلیله منازعه ایتمکده اولدق لری جهته یوللرک مخاطره لی اولدینی و عزیمتدن صرف نظر ایتملی لازم کله جکی حقنده کی افاداتی دیکلمیه رک یوللرنده دوام ایله مخاطره سزجه اوش قربنه قدر کیده بیلمشلر ایسه ده اوراده قبائل طرفندن کوردکلری ممانعت اوزرینه خوقنده عودته مجبور اولمشلردر . بونک اوزرینه خدایار خان عبد الرحمن آیدابه جی (ابریقدار دیمکدر) ایله عیسی اولیا نام سرکرده لری قبائلک تحت تربیه یه ادخالی ضمننده عساکر کافیه ایله سوق واعزام ایلدی . اول ارهلق بر قسم اهالی خدایار خانک روسلره پک مماشاتکارانه معامله ده

بولمسی وسوء اداره ومظالمده دوام ایلمسی حسینیه عصیان واختلال ومشار الیهک ال بیوک مخدومی ناصر الدین خان دخی ارباب اختلاله التحاق ایلدی. مومی الیهما قبائلی تحت اطاعته الدقندن صکره کیفیتدن خبردار اولنجه درحال ارباب اختلال ایله برلشهرک بالاتفاق ناصر الدین خانی اندیجیان (*) شهرنده موقع امارته کچیردیلهر وبوخبرک خوقندده شیوعی اوزرینه خدایار خانک قایخی واوز برادری دخی خوقنددن فرار ایله ناصر الدین خانه بیعت ایتدیلهر. خدایار خان تسکین شورش ایچون بر مقدار عسکر کوندرمش ایسهده کیدن عسکر طوغریدن طوغری به ناصر الدین خانه عرض اطاعت ایلمشدر. مشار الیه عسکرک کندیسنه خیانتی خبرالنجی بالذات ارباب اختلال اوزرینه حرکتی فرار ویرمش فقط اوکیجه ایکنجی اوغلنک بقیه عسکر یله ارباب اختلال طرفیه کیتیمی واندیجیاندن برجم غفیرک خوقند اوزرینه کلکده اولدیغی خبرینک واصل اولمسی کندیسنی بتون بتون مایوس ایتمکله مؤخرأ روس عسکرینک مظاهرتیله استرداد استقلاله چالیشمق اوزره حریمی وروس مأمورلری ایله برابر خزینه سندن برخیلی نقود واموالی مستصحباً طاشکنده فرار ایلمشدر. روسلر خوقندک ۹۱ و ۹۲ سنه لرنده کی اختلال لرنده یعقوب خانک ذمیدخل اولدیغی ادعا ایتمشدر ایدی .

ناصر الدین خان خوقندی ضبط واهالینک ارزوسی اوزرینه روسلره اعلان حرب ایدوب حدود قره غولخانه لرنده کی روسلری قتل و دفع وطاشکنده ونجند و سمرقندک طرق مراسله سنی قطع ایلدی . اهالیده حاصل اولان غلیان افکار فوق العاده اولوب هرکس سلاح حمیه صارلمش وروسلری

(*) عرب اوله رق راندکان وتحفیف ایله اندجان دخی دیرلر . اوشک شمال غریبسنده . وکاشغرک غرب شمالیسنده کائن درکه نامدیگری فرغانه در . بعض مؤرخین فرغانه یی خوقند ظن ایتمش وزمانزده بعض ارباب قلم دخی (تاریخلرده فرغانه دیلان خوقنددر) دیه معلومات صامش ایسهده فرغانه خوقندک شرق شمالیسنده کائن اولوب بوایکینک اره سنده مرغلان شهری واردر . فرغانه ایسه خوقند اولوب اندیجیاندر .

آسیای وسطادن بتون بتون طرد و تبعیده قرار ویرلمش اولدیغندن عبد الرحمن ایله عیسی نام سرکرده لر برخیلی عسکرله نجندی (*) تحت محاصره یه الدیلر و طاشکنده قدر اقینجیلر کوندردیلر . روسلر خدایار خانک طاشکنده وجودی مخاطره لی اولدیغنی اکلائیجه مشار الیهی تکرار موقع امارته کچیره جکلزی وعدیله اورانبورغ شهرینه کوندرمشلدردر .

جنرال قوفان مخاطره نك کیتدکجه بیومکده اولدیغنی کورنجه مومی الیهمایه سفیر ارسالیه عسکرک حدوددن چکلمسنی و خدایار خان زماننده عقد اولنان معاهده موجبنجه حرکت ایتملرینی بیان ایتمش و مومی الیهما ایسه سفیرک افاداته الدانوب نجنددن چکیله رك خوقند قربنده واقع مهرم نام محل مستحکمه عزیمت ایتمشلدردر . جنرال قوفان بونک اوزرینه طاشکنده و سمرقنده بولنان روسیه عساکرینی جمع ایدوب مهرم اوزرینه حرکتله سرکرده لرله محاربه یه طوتشدی . مومی الیهما معتلرنده کی عساکرک منتظم و معلم اولماقله برابر اللرنده کی اسلحه نك کار قدیم اولسی ویرلی اهالی ایله قبائلک نفاق و شقاق اوزره بولنسی جهته مغلوب و خوقنده عودته مجبور اولدیلر حالبوکه روسیه طرفدن ایدیلان اغفالات و تشویقات اوزرینه خوقند اهالیسی روسلرله اوزلاشمغه میال اولوب بونلره مخالفت ایلدیکندن خوقنده کیره میوب اندیجیان شهرینه عزیمت ایتمدیلر .

جنرال قوفان بو مظفریت اوزرینه خوقندک درت میل مسافه سننده بولنان نینجه قریه سنه کله رك خوقنده سفیر ارسالیه خوقندیلرله عصیان ایدن قرغز و قیچاقلری تأدیپ ایده جکنی و خوقندیلرله غرضی اولمیوب روس عسکرینک قبائلک تأدیندن صکره چکلمک اوزره مسافره خوقنده اقامت ایتملرینی و سیحون نهرینک جنوب طرفلری خوقندیلرک النده بولنه جغنی

(*) خوجند کی تلفظ اولنور ایسه ده برهانده و اوسز مقیددر . برسجاق مرکزی اولوب طاشکنده جنوب و خوقندک غرب جنوبی و کاشغرک غربنده واقعدر .

بیان ایلدی . بوتکلیف ناصرالدین خان ایله وکلاسی طرفدن قبول اولمغله روسیه عسکری خوقنده داخل اولمش وعقد اولنان معاهده موجبنجه ناصر الدین خان خوقند امارتنه کچوب نماغان شهر یله سیحونک شمال طرفلری کاملاً روسله ترك ایله ۳ میلیون روبله تضمینات قبول اولمشدر . سرکرده لر بودفعه عقد اولنان معاهده دن طولایی ناصر الدین خان علمینده بولندیلر . جنرال قوفان ناصرالدین خانی یاننه الوب مرغلان شهرینه توجیه رأیت استیلا وشهر مزبورده دخیولنده اهالی یه ۱۵۰ بیك التون تضمینات اعطاسنی ویرلمدیکی صورتده کندیلرینی قتل واعدام وشهری تخریب واجراق ایده جکنی بیان وانبا ایلدی . مومی الیه اهالینک موافقتی اوزرینه اچقنک تحصیلچون برمقدار عسکر ترك ایله نماغان شهرینه حرکت ایدوب ناصر الدین خانی اورادن اعاده ایلمشدر . مرغلانده بر اقلان روس عسکری فقرای اهالی بی تضییق ایله اجرای مظالمه باشلینجه اهالی مایوساً قیام ایدوب روسلری قتل واستیصاله قویولمش وروسلرک بقیه السیوفی ایسه نماغانه فرار ایله جنرال قوفانه وقوعاتی بیان وافاده ایلمشدر . بو ائساده قرغز وقچاق قبیله لری پولاد خانی (*) اندیجیان شهرینه کتوره رك اوراده کندیلرینه خان نصب ایله بیعت ایتدیلر . جنرال قوفان بوندن خبردار اولنجه اندیجیانه حرکت وقفط دوچار مغلوبیت اولوب نماغانه عودت ایلدی . پولاد خان عبدالرحمن آیدابه جی بی برمقدار عسکرله اندیجیانده براغوب کندیسی مرغلانده حرکتله اوراسنی قبضه تسخیره الدی . جنرال قوفان معیتنده بولنان روس عسکرینی ایکی یه تقسیم ایله بریسنی شهر مذکوره ودیکرینی چوست شهرینه محافظ اولمق اوزره براغوب طاشکنده عودت ایله (جنرال اسقوبلوف) ی (**) نماغانه کوندردی .

(*) بن مراد خان بن محمد عالم خاندن . اوزکند شهرنده تولد ایتشدنر .

(**) ۱۲۵۹ ده طوغدی و ۱۲۹۰ ده خیره سفرنده بر الی قزاق قومانداسیله بولندی . ۱۲۹۲ ده جنرال اولوب خوقند سفرنده بولمش و ۱۳۰۰ ده فوت اولمشدر .

جنرال اسقوبلوف نماغان اهاالیسنه کندیسیله برابر اندیجیان شهرینه محاربه یه کیتلرینی تکلیف واندیجیانلرک مسلمان اولسی حسیله انلره محاربه ایدمه جکلری جوابی النجه « اویله ایسه دشمنله متفکسکر» دیرهک وسلاح غدیرینی بیچاره نماغانلیره چوریرهک ایکی بیک قدرینی شهید و ۴۰ بیک خانه و ۵۰ مسجد و ۵ خان کیر و ۸ مدرسه و برچوق مغازه و دکانلری احراق و تخریب ایلدی که مسجدردن بریسنده ۱۱۵ مسلمان ادای صلوة ایدرلر ایکن مسجده برابر احراق اولمشدر . مومی ایسه بوندنصرکه اندیجیانه عزیمتله کسب ظفر و تکرار نماغانه و اورادن ده خوقند قربنده واقع « بش ... » قریهسنه کلهرک ملاقاته ایچون ناصر الدین خانه ارسال خبر ایلدی .

ناصرالدین خان مذکور قریه کلهرکده جنرال اثانی مکلمده «خوقنده بولنان طوبلرک بر دشمن ظهورنده ایشه یرایوب یرامیهجفی معاینه ایتک ایسترم اگر ایشه یرامیهجق ایسه کندی طوبلرمزدن جخانهسیله ایستدیکیز قدر و یریز» دیسیله خوقنده ادم کوندربلرک موجود اولان ۵۰ طوب کتیرلری . اسقوبلوف طوبلری معاینه ایله ایشه یرامیهجفی بیاندن صکره ناصرالدین خانه طاشکنده کیدوب جنرال قوفان ایله معاهده عقدیله بعده خوقنده کلوب اجرای مأموریت ایسنی افاده ایدرک مشارالیهی معینده بولنان ۳۰ کشی ایله طاشکنده کوندرمش و بو طوبلری استیجاباً دوستانه بر صورتده شهر مذکوره کیروب خالک اولادیله تعلقاتی و امرا و ضابطان و مملکتک ایلرو کلانلرینی و حتی خوقندک شیخ الاسلامی «آدن یر ... » بکا تعظیم ایتدک» دیرهک سبره نفی ایدلک اوزره طاشکنده ارسال و اون کون صکره اوزرینه ایکی اوج بیک عسکر ارسالیله وقوع بولان محاربه در دست اولنان بولان صلب و اعدام ایشدر .

مومی ایله اندیجیان محارباتنده قبائلک رئیسلری اولان عبیدالرحمن آیدابهجی ایله نماغانلی بهادر تورهینه ایلچی اعزام و بهادر تورهینه نماغان و مضنا فاتنی و عبدالرحمنه اندیجیان و ماحقاتنی اعطا ایدمه جکنی اعلام ایله بو بایده عهدنامه لر کوندردیکندن مومی الیما عشیرت بکلریله برابر برای مصالحه اسقوبلوفک بولندیجی اندیجیان شهرینه کیتدکلرنده مومی ایله بونلره ابتدا حرمت و تعظیم ایتمش و حتی باشلردن التون و کموش برچوق پاره سرپدیروب

ومدساید حادثه سنی وچنیلیرك ۲۰۰ بیك كشی اوله رق اوچ قولدن
ایلرولمکده بولدیغنی خبر آنجه اظهار خوف ودهشت ودها دشمن ظهور
ایتمه دن بولندقلری محملری ترك ایله طوخسونه فرار ورجعت ایتدیلر *

« مطالعه »

حالیوکه چنیلیرك مقداری ۲۰۰ بیك اولیوب ۲۰ بیك ایدی که ۱۰ بیکی
سانجو و ۶ بیکی چیکدوان و ۴ بیکی ده قوطی بك اوزرینه حرکت ایش
ایدی . بونلرک یانلرنده ایکی ییحق چاپنده ایکی قطعه ششخانه لی طوب و طویچی
معلمی اولق اوزرده بش النی هندلی معلم وار ایدی . دیمک که چنیلیرك قوتی اوله
هرکسه دهشت ویره جک درجه ده دکل ایدی . نه فائده که یعقوب خانه وارنجه به قدر
هرکس دشمنی ۲۰۰ بیك اولق اوزره ظن ایش ایدی .

چنیلیر قوطی بك وچیکدوانی عسکر دن خالی بولمغله بلا محاربه ضبط
ایتد کد نصکره سانجوده کی عسکری جلب ایلوب تکمیل قوتلر ایله اورومچه
(۰) اوزرینه توجیه رأیت مبارزه و شهر مذکور کی آی تضیق و محاصره
ایتدیلر و طویلر ایله او قدر مدت دوو کد نصکره دیوار لرینی خراب ایده بیلدیلر.
اورومچه ده بولنان لو خودارین ایله شهودارین که هر بری خمیر جلا دندن
خلق اولمش برنمونه صلابت ایدی . چنیلیرك آن بان مزداد اولان تضییقات
آهن شکانه و هجمات شدید سینه شداند آلام و جراحی صمصامه تحمیده
پولاددن ده صا غلام دینلمکه سزا بر متانت قلبه ایله قارشو طور مش و محیر
عقول اولان بومقابله رستمانه لرینک شرف عال العالی ده اشانی بر مرتبه
قصوایه اصعاد ایچون کرات ایله میدان رزم و مصافه آتیه رق اغلبنده اعلا ی
لوای غالبیت ایله دشمنی هزیمت فاحشه به او غر اتمش ایدی .

یعقوب خان اورومچه نك محاصره سنی خبر آنجه حق قولی بکی اورومچه
اوزرینه سوق وارسال و آق صوده بولنان اسماعیل حتی و یوسف جمیل

* شهر مذکور قاعه سی دیوارینک ارتفاعی ۲۷ و قانلیغی ۱۸ ارشوند *

افندیله اوج طور فاندده بولنان یوسف ذکائی افندی به طوخسونه کلیری
حقنده مبارکنامه تسیار واسبال ایلدی . خان مشار الیهک طوخسونده ایکن
اسماعیل افندی به اولان برافادهسی مالأ زیره درج اولمشدر .

« جناب جق سلطنت ودولتک نزعنی مرادایتدی ادمک اول بول عقلنی الور .
شمدی به قدر هیچ برایشی کسده به صورمز ومعضلات اموری کنندی عقل وذکام ایله
تسو به ایدر ایکن بوارهلچ چو جق قدر عقلم قالدی . ذلت عقل . حسرت طبع . رضای ظلم .
زوال دولت وحکومه اشارتدر . مقدم سخی ایکن شمدی کسده به لطف واحسان ایتمک .
ایستیورم ومأمورلک فقرای اهالی به ظلم وجفا ایتدیکنی بیلدیکم حانده حسب الایصاف
تجاهل ایده یورم . حیفاکه بو حاللرک انقراض سلطنتی موجب اوله جفتی ده بیله یورم »

مشار الیه طوخسونده ایکن علی کاظم افندی به امرنامه کوندردیکنی کبی
کاشغرله یکی حصاردن ماعدا بالجمله والیرله دخی « تکمیل ویرکوکری
وعساکرکزک نصفی قورله به کوندرک » امرینی کوندردیکندن هر طرفدن
خزائن وعساکر آقین آقین قورله اوزرینه کلکده ایدی .

لوحودارین ایله شهودارین درت آی محاصره دنصکره امداد ورود
ایتمدیکنی وارزاقک توکندیکنی کورنجه آچلقدن اولمامک ودشمنه تسلیم اولمامق
ایچون خط محاصره نک بر طرفنی یاروب طوخسونه رجعت ایچون صاعقه واری
برشدت صف شکن ایله دشمن اوزرینه صالدرمش وکندیلرینه یول
آچمغه چالشمشدر . چینلیر بونلرک نیتلرینی اکلا ینجه گذرگاه سلامت بر اقامق
ایچون جراد بلا کبی درت طرفنی احاطه ایله اوکلرینه سیف وآتش ایله بر دیوار
استوار چکدیله واستحقار کثرت اعدا واستحذف دهشت غوغا کبی حصائل
قهرمانی ایله متخلق اولان دورغانیلر ایسه تهلکه نی تقدیر بیوک اولور ایسه
اولسون همت عالیله حکمدن دوشیرمک ایچون قلیع جبال ایده جک
برصولت شیرانه ایله دشمن الایلرینه هجوم واقتمام وسیف صارم جهادلر ایله
بر طریق رجعت کشادینه سعی واقدام ایتدیله .

ایکی طرفک حرص و شدت و بطش و همتی کیتدجه کسب از دیاد و بوسبيله
آتش کیر و دار بش اون ساعت امتداد ایلدی . بوهنکامه قیامت نمون و بومحاربه
دهشت افزون ده اول قدر آدم غلطیده خاک و خون اولمش ایدی که قان ایچنده
جان چکیشان و یاتارک جهان اولان مقتولینه نظر اولنسه بیچاره لر مقتول دکل
بحیره خونه دوشمش مغروق ظن اولنور ایدی .

برارهلق چینلیر همت فوق العاده ایله دورغانیسارک صول جناخی
دوچار انهزام ایدهرک رأیت غالبیتی تموج ایتدیرمکه باشدیله . بوحال فلاکت
مأل لوحدارینک واصل نظر دهشتی اولنجه برآتشپاره حدت کسپلهرک قوجه
براردونک یالکر باشنه رجعتنه قیام ایتمک کبی برعزم عالی همتانه ایله بلا اختیار
صاغ جناحه آت سوردی . مرکزده بولنانلردن سکسان طقسان قدر فداکار
کارزار بوجرات فوق الطبیعیه بی کورنجه انانلردن آریله میان یاوریلر کبی مقتول
حماستی اولدقیری بوقهرمان نمونه شجاعته پیرو اولدیله .

مبارزان میدان جلادت صول جناحه دهشت انداز مهابت اولنجه آتش
حرب و قتال اودرجه شدتله اشتعال ایلدی و او ایله برچکا چاک هولناک
وقوع بولدی که تماشاسندن زهره قهرمانان سلف چاک چاک و نیجه نامداران
صاحب شرف قرین هلاک اولسه بیچاره .

صول جناحده استحصال نتیجه ظفر ایله منصور و زور بازوی
اقتدارلرینه مغرور اولان عساکر چینیه برقاچ بیک کشی به غلبه چالمش ایکن
عشری مقصدارنده بیله اولمیان لوحدارین ایله رفقای جلادت آیینی صولت
رستانه لرنده توقیف و حتی هجوملرنده کی شدتی برمقدار اولسون تعدیل
و تخفیف ایده مامشدر .

چینلیرک شدت اقتحام و کثرت و ازدحامندن پریشان و هول جان ایله
هر بری برطرفه کر نران اولان صول طرف دورغانیلری بوساعقه جلادت
قهارانه نک اطرافه آتش نثار اولدیغی کورنجه کانون غیرت و حیثیری غلیان

ایده رک کیرویه دونوب یکی باشند حربه ابتدار و سردار عظیم الاقدار لر ی
او غورنده حیاتلرینی بذل و ایثار ابتدیله . چینلیلر طوب کله سندن دها شدید
اولان بوصولت مقاومت کدازانه به تحمل ایده میه رک میدان حربی ترکه مجبور
ودور غانیلرک براینجی هجومیله بتون منہزم و مقهور اولدیله .
لو خودارین صول جناحده اعلائی لوای غالبیت اتمش ایسه ده مرکزده
بولنالرک فنا حالده منہزم و پریشان و برخیلیسنک طعمه شمشیر خون افشان
اولسی مظفریت واقعه بی حکمدن دوشیرمش ایدی . مشار الیه چینلیلرک
صول جناحده کی مشغله رزم و مصافدن استفاده ایله اولانجه قوتلر یله مرکزده
یوکلندیکنی و مظهر غلبه اولدیغی کبی صاغ جناح اوزرینه ده تعرضه باشدیغی
کورنجه موفقیات واقعه سندن هیچ برتیجه حاصل اولماسندن و اقدامات
جهان براندازانه سنک یکیدن یکی به موانع و مهلکه به تصادف اتمسندن
فوق العاده مایوس اولدی و مصائب کارزار ایله متأسف و داغدار اولمقدن ایسه
برآن اول فدای جان اتمکی دها خیرلی کوره رک تکمیل صول جناح افراد یله
مرکز اوزرینه ایلغار ایلدی . صاغ جناحده کی شهودارین ایسه چینلیلرک
مرکزی ضبط ایله اوزرینه کلکده اولدیغی کورنجه اولانجه همتی بازوی اقدارینه
ویره رک چینلیلرک اوزرینه غایت شدتلی بر صورتده هجوم کوسترمش ایدی .
چینلیلر صاغ جناحک صولت غضنفرانه سندن دوچار خسوف و هراس
اولوب هجومدن صرف نظرله دورغانیلرک اردو مرکزندن مقابله به
چالیشمق ایستمشلر ایسه ده اول وقتہ قدر لو خودارین ارقلرندن یتیشوب قتل
و استیصاله قویولمش اولدیغندن ایکی آتش اره سنده قلوب نه مرکزده استقراره
ونده ده یمن و یساره قارشو اشعال نأره کارزاره مقتدر اوله میه رق یاندن کلان
شمال روزکارینک تضییقه صویک مقاومتدناشی جنوبه کیده میوب بلا اختیار
جنوب شرقی و یاغربی به حرکت ایدن سفائن بادبانکشا کبی ایکی جناحدن
کور دکری تضییق اوزرینه اردولرینک صول جناحی طوتدیره بیلدیله .

دورغانیلر موقعلرینی استیلائی اعدادن قورتاروب تحت انضباطه المق دها
زیاده مهم اولدیغیچون دشمنی لزومندن زیاده تعقیب ایتماش و شهیدا
و مجروحینی قالدیروب یکیدن میدان حربه کیرمک ایچون کندیلرینه انتظام
و یرمکه چالشمشدر. چینیلر یئدکلی بوضربه تنکیل اوزرینه سوراخ سکون
واحتفایه چکلمک لازم کلور ایکن اردولرینه وارنجه افاعی کوبیده مغزان
هلاهل افشان کبی جان آجیسینه کندیلرینی خصمک اوزرینه آتمق ایستدیلر.
دورغانیلر چینیلرک بویله حیوانات مفترسه کبی یاره یدکجه انسانه
صالدیر مقده اولدیغنی کورنجه سله غضفرانه لر یله سراسمه ایتدکلی بوکرکان
بی درمانه عقلرینی باشلرینه طو پلمغه و کندیلرینی درلیوب طو پارلمغه میدان
و یرمامک ایچون بر شدت طاقت شکنانه ایله حمله و قلوب هر اسانه لرینه ایرات
رعشه ایدوب ایکی ساعت قدر امتداد ایدن بوملحمه کبراده اظهار آثار شجاعت
ایله خصمک نصفی مقدارینی القای درکه نجات ایتدیلر و نهایت نوک شمشیر
جلادتلر یله اعدای دینک کوه آهنین احتشادینی پاره لیه رک کندیلرینه بر شاهراه
نجات آچدیلر.

قهرمانان جلادت عنوان دشمن اردوسنی تارومار ایده رک برق خاطف کبی
بر سرعت طیارانه ایله طو خسونه طوغری راه فراری طوتمش و چینیلره ایسه
بوصولت مفرطه دن او درجه ضعف و حیرت کلش ایدی که شیران جکر دوزانی
تعقیب دکل ارقلرندن نور بصری تمدید بیله نصیب اولمامشدر.
حق قوی بک ایسه اورومچه یه ایکی کونلک قدر یاقلشمش ایدی. اگر
میرمومی ایله حرکتنده بر مقدار استعجال و دورغانیلردخی دشمنی اوفق تفک
چرخه لرله برایکی کون دها اشغال اتمش اولسه ایدی امداد نیشه جک و شهرده.
چینیلرک انه کچمه جک ایدی. لکن هر ایکی طرفک یئدکلی کیرینک حالندن
خبردار اولماسی سببیه ایش بو حاله منجر اولدی

« مطالعه »

بوراده دخی یولار وشمندوفرلر و تلغرافلرک ممالک وسیعه ایچون تقدر لزوملی شیلر اولدیغی و بویله زمانلرده نه درجه ده . حسناقی کوریله جکی تسلیم ایدلملیدر . اگر بونلر کاشغرده اولش اولسه ایدی دورغانیلر واسطه تلغرافله بش دقیقه ده وقوعاتی اشعار ایدر و عسکرک حیوان ایله کیتیمی کبی وقت ضایع ایدلمیرب اطرافده کی عسکر بولندقلری یرلردن شمندوفرله ارکاب و برایکی هفته ایچنده و محاصره نك ابتدالزنده اورو و چیه ارال اولنر ایدی .

دورغانی غزات جلادت صفاتی اورو و مچهدن ایکی کون قدر تباعد ایتدکده حق قولی بکه راست کلوب نقل خبر موخش و شمیدی به قدر امداد کوندرلمدیکه چون سرزنش ایتدکلر نده میرمومی ایله طرفندن مقام اعتذارده بعدیت مسافه بیان و تذکار و بونک اوزرینه ایلر ویه کیتیمکدن صرف نظرله طوخسونه عودت اختیار اولندی . لو خودارین ایله شهودارین مؤخرآ طوخسونده ایکن اره لرینه نفاق کیرمکه بر برلریله محاربه به قالشدیلر . یعقوب خان احوالدن خبردار اولنجه شهودارینی اعمال لطائف الحیل ایله نزدینه جلب و کاشغر شهرینه ارسال ایلدی .

یعقوب خان طوخسوندن معیتنده ارقادی علی اغا و زمان بک اولدیغی حالده قورله به عودت ایتیش و بوائنده خزینه داری عاشر اهون ایله میرآخور باشیسی عطاوای « * » بالاتفاق خزینه دن ۵ بیک لیرا چالهرق چینلیله قاشمشدر . بونلرک فراری ۳ کون صکره خبر ایتیش و ارقه لرندن آدم کوندرلمش ایسه ده اله

(*) باعث فراری محافظه سنه مأمور اولدیغی بر بونک چین رما موری بک قاجسی ایدی .

کچیر یله مامشدر. مشار الیه بوقیز غنقلقه قورله به کلیر ایکن مر بابا دادخواهی
ایتدیکی شبیه اوزرینه قتل ایتدیردی. قورله به وصولدن برایکی کون صکره
۸۰۰ نفرله کلان کاظم افندی بی « معیتده کی عسکری تزید ایده حکم شم دیک
۸۰ سواری ایله ۴ قطعه ده ۳ فوندلق قروب طوبی ویردم. عسکره اجرای
تعلیم ایت « امر یله کونده ۳ دفعه ۸ ساعت تعلیمه مأمور ایتشدر.
ارقادی علی اغا دخی عسکره طوبیچینی تعلیم ایتمکه ایدی.

﴿ دوانچین ﴾

محل مذکور ایکی طرفی طاغلق بر بوغازک اوچنده کائن اولوب آکر دشمن
بو طاغلیری و بوغازی ضبط ایدر ایسه قلعه نک ایچی طوبه طوبیلوب خطر رجعت
کسیله جکندن محافظلرک تسلیمدن بشقه چاره سی قانز ایدی. چینلیلر بر کیجه
بغته کلوب و بوغازی طاش و طوبراق ایله اوزوب طاغک اوزرندن یانلرنده کی
ایکی قطعه طوب ایله قلعه نک درونی دوومکه باشلیدی. اسماعیل افدینک
شاگردانندن اولان طوبیچیلر قلعه ده کی قوال طوبیلرله « » بر خیلی ایش
کوروب دشمنه کلی ضرر ایشدیردیله و بارینق ممکن دکل ایکن بوفداکار
محافظلر دشمن کله لرینه کوکس کره رک بر خیلی مدت ثبات ایتدیله.

دوانچینده کیلر طوخسه نده بولسان حق قولی بکدن امداد طلب ایتمش
وحیفاکه میرمومی الیه یاننده بولنوب قلاعه امداد ارسالی مکرراً توصیه و اخطار
ایدن اسماعیل افندی به یعقوب خاندن امر المینجه امداد کوندره میه جکنی مقام
تأسفده بیان ایتمکن بشقه هیچ برشی یاپمامشدر.

محاصره و تضییقک سوکلرنده ایدی که بر کون چینلیلر طرفدن قلعه نک
دینه عاشر اهون کلدی و دیدی که : « یعقوب خان اولدی. چینلیلر قارشو
﴿*﴾ ایکی قطعه ششخانه لی طوب اولدیغی حقنده کی روایت صحیح دکدر.

طوره مزسیکر . تسلیم اولك وقباحتلر كزی عفو ایتدیرك » بوسوز اوزرینه
عسکر ایکی طرف اولوب بری ثبات ودیکری تسلیم اولنسی افکارنده ایدی .
نهایت بر برلریله مجادله یه کیر یثوب تسلیم اولدیلر . چینلیلر عن اصل ترکستان
اهالیسندن اولانلری پکین جاننه ارسال ایلدی وکاشغر اهالیسندن اولانلری
ایسه یدلرینه بر اماننامه «*» و یروب کاشغر ایچر یسنه صالیو یردی .
یعقوب خان قورله ده ایکن ارکان حربیه رئیس (قور و پاتکین) ایله
(قولپاقو وسکی) وسائر ۱۸ کشیدن مرکب اولمق اوزره ۹۳ سنه سی
آخرنده ورود ایدن روس هیئت سفارتی «**» حسن صورته قبول ورئیسری
اولان میر الای حقه ده التفات پادشاهانه سنی مذول ایلمشدر . بو ملاقاتده
زمان بك روسجه بیلدیکیچون ترجمانلق خدمتی ایفا ایلمش ایدی . میر الای
اشنای کلامده « بنده کز ایلی طریقیله کدیکمندن چینلیلرک قوتی کوردم . چینلیلر
مقدارجه سزدن دون اولدینگی کبی سلاحلری دخی پک فنادر . بناءً علیه
قرانه جنگری قویاً امید ایدرم » دیمش و حقیقت حالی سسویلمش ایدی .
روس سفراسی استحصال ایلدکلری مساعده اوزرینه (لوب) کولنی تماشایه
عزیمت واورانی بعدالکشف ینه ایلی طریقیله طاشکنده عودت ایلمشدر .
بونلرک کاشغره ورودی خوقند جهتنده بولنان حدودی تعیین و تصحیح
و یعقوب خانک و یردیکی تأمیناته تشکر ایله مناسبات همجواری پی تأیید و تأکید
ایچون ایدی . اجراقلنان مذاکر اتده زمان بك پولتیقه مأموریتی ایفا ایتمش و امور
سیاسیه ده مهارتی ور و سجه ده اولان طلاق و فصاحتی سایه سنده یعقوب خانه
ترکستاندن بر خیلی محللر قزاندیروب کاشغر حدودینی اوجهتدن توسیع ایتمک
کبی دیپلوما تلقده مهارتی مسلم عالم اولان روسلره قارشو مظهر موفقیت اولمش

* * * بوماننامه چین یازسیله مطبوع بر کاغد ایدی که هرکیمک انده بولنورایسه
چینلیلر اورالینی ضبط ایتدکلری وقت کندیلرینه طوقونلما سنی مشعرایدی .
** * بونلر طاشکنده دن ۸ جادی اولوی تاریخچه حرکت ایتمشرایدی .

وسبق ایدن بو خدمت عظیمه سی یعقوب خان نزدنده فوق العاده تقدیر اولمشدر. چینلیلر اور ووجهده یرلشمش و مناسی ضبط ایدوب کندیلرینه تقویت و یرمکده بولنمش ایدی. بوارملق دوانچینده اسیر اولوب پکینه کوندیریلانلرک شهر مذکور و وصولنده در حال اعدام ایدلدیکی ایشلدی. بواثناده لوحدار ینک عسکرندن اللی التمش دورغانی پکیندن بر بیوک مأمور ایله برابر چین ار دوسنه کلکده اولان خزینه قافله سی ارقه یوللردن طولاشرق برطاغ کنارنده علی الغفله باصدیلر و خزینه یی یغما ایدوب مأموری یعقوب خانک حضورینه عرض ایتدیلر. مشار الیه مأمورک قتلنی امر ایلمسی اوزرینه مرقوم « بنم کی بر بیوک مأمور اولدیردیگک ایچون چینلیلرک انتقامندن قورتیله مز و نفوسنک مقداری حسابسز اولان بر دولت معظمه ایله باشه چیقهمزسک. فقط حیاطمدن پک مستفید اولورسک. سوزم پکینده نافذدر. ایمپراطور یجه یه یازه یم شمدی یه قدر ضبط ایتدیگمز ممالک بزده قالمق و بو طرفلری سزک اداره کرده طانلمق اوزره مشار الیهایی مصالحه یه ارضا ایتکی تعهد ایدرم. اگر موفق اوله مز ایسه م اول وقت اعدام ایدک» دیدکده یعقوب خان بعده ایجابنه باقلمق اوزره مرقومی محبسده کوندردی.

چین عسکری باش قوماندانی اولان (تیسو تسانغ تانغ) احوال محلیه یی عارف اولدیفندن ابتدالری برسنه قدر حدودده بکلیوب وقت فرصتی کوزتلمش و یعقوب خان کی قوی و شدید و جنگاور و شیج بر دشمن عظیم النفس اوزرینه هجومه بردن بره جسارت ایده نامشدر. علی التوالی پکیندن کاشغر اوزرینه هجومک تسر بی امر واجبار ولز و مندن زیاده حرکات عسکر یه ده بطائت ایتدیکی بیان اولنهرق هجومک تأخیری باعث مجازات اوله جنجی بیان و اشعار اولنمش ایکنینه کندی بیلدیکندن شاشما مشدر. کندیسنک اک برنجی تدبیری تحت اسارت الی نالردن کاشغر لی اولانلری اللرینه اماننامه و یره رک صالحیو برمسیدرکه برنجی درجهده موقتیتی باعث اولمشدر.

کاشغر لیلر کندیلر نی چینلیلرک بیهه حال اعدام ایده چیکی فکر نده ایکن عکسی ظهور ایتدیکنی کورنجه چینلیلری دشمن مخوف دکل بر محب رؤف اوله رق کور مکه باشدیلر . بچاره لر بیهه مدیلرکه بومعامله مشفقانه حصول مطلبه قدر اتخاذ اولمش تدابیر دسایسکارانه دندر . کرچه مومی الیهک شایان حیرت درجده مظهر فتح و ظفر اولسی دورغانی رؤسانی هدیه لر اعطاسیه طرفنه جلب ایلدیکنه حمل اولمش ایسه ده حقیقت حال اولیه اولیوب برنجیسی تدبیر مبحوث و ایکنجیسی کاشغر لیلرک خطئیات وعدم اتفاقیدر .

طوخسون

طوخسونده حق قولی بک بوش بوشنه او طور وب همان هیچ برایش کور مامشدر . شهر مذکور حر به الویریشلی اولیوب خط رجعت کسلیلر ایسه تسلیمدن بشقه چاره اولدیغندن یا رجعت ایلمسنی و یا خود بعض تدابیر حربیه تشبث اولمسنی اسماعیل افندی مکرراً اخطار و ایلر و ده بولسان پانصدلره معاونت ایلمسنی توشیه سنده اصرار ایلمش ایسه ده کار کیر تأثیر اولمامشدر . حق قولی بک اسماعیل افدینک اجبار یله مؤخرآ یالکز دوانچینه امداد اولق اوزره بیک سواری ایله بیک نفر پیاده کوندرمشدر و فقط پک کچ طاورامشدر .

عساکر امدادیه طوخسوندن درت بش ساعتک مسافه کیتدکدن صکره اووقته قدر ضبط اولمش اولان دوانچیندن کوزل سلاح قولاندقلری جهته چینلیلری یاره رق فراره موفق اولان کوچار بکزاده لرندن بش التی کشی یه مصادف و شهر مذکورک استیلا اولدیغنه واقف اولنجه ارتق ایلر و یه کیتمکدن صرف نظر ایدوب طوخسونه عودت ایلدیلر . دوانچیندن فرار ایدنلر کرک بو عسکرلره یولده و کرک مؤخرآ طوخسونده « چینلیلر پک زبوندر . بزه ایکی طوب ایله بر قاجیوز پیاده و یرک . عون حق ایله دوانچینده کی چینلیلری

کاملاً قیره رز « دیه بر تکلیفده بولنمشلر و حیفاکه سوز لر یی کسه به دیکلته مامشلر در .

کهنه طور پان حاکمی حکیم خاندن طور پانده بولنان عسکر و اهلیدن بر خلیسنک «*» چینلیره قاچدینی خبرینک کلسی و اول ارهلق چینلیرک یاننده بولنان عاشر اهنوک «**» بش التی بیک چینلی ایله کش قورغانی بر کیجه ضبط ایده جکی جاسوسلر طرفندن اخبار ایلمسی اوزرینه حق قولی بک بو باده اسماعیل افندینک رأیی سؤال ایلدی . مومی الیه « بن پیاده عسکر و طوپچیلر ایله کش قورغانه کیدهیم . عاشر کلیر ایسه مقابله ایدرم . سزده حکیم خانی جلب ایله . مومی الیهک عسکر یله معیتکرده کی سوار یلر تکثر ایده جکندن اوزر کره چینلیرک دیکر قولی کلیر ایسه طیشار و یه چیقوب میدان محار به سنه کیر یشیر و دشمن زورلی چیقدینی تقدیر ده کش قورغانه رجعت ایدرسیکر . « دیه جواب ویرنجبه حکیم خان قصور عسکرله جلب اولدی . بوندن صکره اسماعیل افندی کش قورغانه کیتدی و بکده دشمنک و رودینه انتظار ایلدی . حکیم خانک وروندن بر قاق ساعت صکره چینلیرک کلکده اولدینی خبر ویریلنجبه بکله حکیم خان کافه سوار یلر ایله دشمنی قارشولمق ایچون قلعه دن چیقوب ایلر و یه طوغری حرکت ایتدیلر . بک کیدر ایکن قلعه ده بر اقدینی یساوول باشی یه « آکر بن مغلوب اولور ایسه م قلعه ده بولنان جیخانه وارزاق و اشیایی آتشله ! دشمنه یرامسون « امرینی ویرمش و بواصر ایسه بک یا کشلقله اجرا اولنمشدر . شو یله که : میر مومی الیه ایکی اوچ ساعت ایلر و یه واروب دشمندن بر اثر کوره مینجه رجعته مجبور اولدی . یساوول باشی ایسه

* بونلرک ایلر و کلانلری صادق بک ایله میراب بک باکیش درکه اولدیکسی مقدا
چینلیلرک خدمتده بولنوب یعقوب خانک زماننده آق صوده یوز باشی ایدی .
** مرقوم چینجه ییلور و چینلیلری دایما ایلر و ملک ایچون تشو یق ایدر ایدی .
اناسی چین قزی اولدیغندن اوطرفه میل ایتمشدر .

بکی مغلوباً رجعت ایده یور ظن ایده رک کافه جیخانه بی اتشلیدی . بک و رودنده ایشی اکلا ییجه ارتق او زاده اقامتک امکانسز لئی تینن ایده رک کمش قورغانه رجعت و محل مذکور ایسه عسا کر کلیه بی محافظه ایده جک درجه ده اولدیغندن اورادن دخی اسماعیل افندی بی الهرق حرب ایچون غایت الویر یشلی اولان عشاق داله عزیمت ایلدی . عشاق داله قدر یوللر چول اولدیغندن یوللرده بر درهم بیله صوبولنمز ایدی . محل مذکور ه مواصلت ایدی ییجه یه قدر بک چوق مشقت چکلمش و عسکر دن برخیلی آدم اثنای راهده تلف اولمشدر .

عاشرا هون ایله برابر فرار ایدن میر اخور چینلیلرک قلت مقدار وعدم انتظامی کورنجه عاقبت یعقوب خانک غالب اوله جغنی و او حالده اعدام ایدیله جگنی اکلامغله تکرار اسلام طرفنه فرار ایلدی و چینلیلرک حال ضعفی اکلاتدی حیفاکه اکلا یان اولدی .

چینلیلرک هر ضبط ایتمکی محالدرده کی چغتایلی کیرو یه پوسکو رتمه لری اوزرینه یعقوب خان وخامت استقبالی تفکر ایده رک حق قولی بکه کوندردیکی « رجعت ایدنلر بو طرفده کی اها لی یه چینلیلرک کاشغر لیلره طوقمندقلرینی بیان ایله باعث فساد و اختلال اولورلر و هیچ برکسه ده فکر مقاومت قالمز . بونلری کیر لیجه تلف ایتمکه چالیش » امری میر مومی الهک طوخسونده اجرایه قالمیشدینی و بو حال ایسه ایچمه سزلیدی بی موجب اولدینی روایت متواتره دندر .

حق قولی بک عشاق داله مواصلتده یعقوب خانه بزعر یضه کوندر وب طوخسونک حرب ایچون مناسب بر موقع اولماسی جهتیه ضروری اورایه چکلمکه مجبور اولدیغنی و دشمنه منتظر اولوب صوک درجه یه قدر چالیشه جغنی بیان ایلدی . مشار الیه بوکا قیرمش ایسه ده سس چیقار مامش و یچه بهادر ایله قره شهره کیتمنسی امر ایلمشدر . میر مومی الیه بونک اوزرینه قره شهره عزیمت ایلدی . یچه بهادرک میر مومی الیه ایله اره لری ایو اولدیغندن اکلا دیغنه کوره

يعقوب خانك حدتندىكنى واكر چاغيرير ايسه كيتماسنى بيان ايلدى .
يعقوب خان حدودده اولان وقوعانى جزويجه خبر المش ايسه ده لايقيه
اكلايه مدينى (چونكه فنا خبرى كنديسنه سويلمكه هيچ كسه نك جسارتى
يوق ايدى) وايتديكى سوزلرده اعتماد ايلمديكى جهته حل مراق ايجون
منلايونسى قره شهره كوندردى وحق قولينك بالذات كلوب وقوعانى افاده
ايلمسنى امر ايلدى . منلايونس امرى تبليغ ايلدكده مير مومى اليه « چينليلر
بو قدر ممالكى ضبط ايتش ايكن نه يوزله كيدرم . بابام احواله واقف اولور ايسه
بنى همان اولديرير » جوانى ويرمش ومنلايونس ايسه عودتنده « قورلاه به
كيدر ايسه م بابام بنى اولديرير ديور » دن بشقه برشى سويلما مشدر . مشار اليه
حدتلوب بوكره عامل خانى كوندردى . بك ينه كمينجه اوچچى دفعه اوله رق
نياز حاكمى اعزام ومومى اليه كه خفياً « صاقين كيمه قورلاه به كيرديكك
كون باباك اولديره جك » ديوب عودتنده كلديكى افاده ايلمسى اوزرينه
زياده سيلاه حدتنه رك مطلقا كلسي چون شديد المال بر مکتوب تسيار ايلدى .
۹۴ سنه سى جمادى الاخره سنك ۱۶ نجي صالى كوني ساعت ۸ راده لرنده
ايدى كه حق قولى بكدن قورلاه به بر جوا بنامه كلدى . يعقوب خان غايت
صبر سزلقه كاغذك در حال او قومسنى امر ايلدى . مير مومى اليه عريضه سنده
وقوعات مؤسفه بنى برر بر نقل و بيان ايلدكده نصكره « شمدى به قدر بدولتمه
هيچ بر خدمته بولنه مدم نه يوزله كلهيم » ديمش ايدى . يعقوب خان بومكتوبى
ديكلر ايكن فرط غضب و حدتندن كنديسنه بر فائق كلش واغزى كپوره رك
وسيم سيلاه كسيله رك دوشوب وفات ايلمشدر .

حق قولى بكك قور قوسندن باباسنى زهر ايتديكى وزهر مدتلى اولوب تاثيرى مکتوبك
ورودى زمانته تصادف ايلديكى حقدنه بروايت وارايسده بك ايتاندم . صحیح ايسه اوده
نهايت جزاسنى كور مشدر .

چينليلر دوانچيندن صكره قومول وطوبوق وسائر اوفق قلعه لرى ومؤخرأ

کهنه طور فانی واندن صکره طوخسونی استیلا ایلمشدرکه چینلیر شهر مذکورده ایکن یعقوب خان وفات ایتمش ایدی .

نیاز بك یعقوب خانك وفاتی کورنجه حق قولی بکه « پدر یکنز وفات ایلدی سرباً بو طرفه کلیکنز » مألنده کاغد کوندردی . میر مومی الیه علی جناح - الاستعجال قورله یه ککش و او کونی محبوس اولان سالف الذکر چین مأمورینی اعدام ایتمشدر . (اگر مأمور اولدی رلمسه ایدی مصالحه نك امکانی وار ایدی . ایشته عدم ملاحظه دن تولد ایدن بو یله خطالر برچوق فناقلره باعث اولدی)

میر مومی الیه فساد باعث اولماق ایچون پدرینک وفاتی تمام ۹ کون کیرنمکه مجبور اولمش و جنازه سنی قالدیر مامشدر . والیردن کلان عریضه لره باباسی اغزنندن جواب ارسال و قورله ده ایسه هر کسی « بابام دوشدی . یوزی صیرلدی . طیشارویه چیقمقدن حجاب ایده یور » دیه اغفال ایتمش ایدی . بو مدت ظرفنده بك قولی بکدن کاشغر شهرینک امور اداره سته دائر اولان بر عرض کلنجه نیاز بك ایله عامل خان بکه دیدیلرکه « برادر یکنز وار ایکن سزک حکومتکر صحیح و سالم اوله مز . انی بردسیسه ایله اولدی رملیسیکز » میر مومی الیه بونک او ز رینه یعقوب خان اغزنندن بك قولی بکه بر مبارکنامه یازدی که « اولادم بن اختیار اولدم . ایلر ولره کیده میورم آق صویه عودت ایده جکم . یاننده اولان عسکری نبی بخش ایله آق صویه کوندر و بر هفته صکره ده کندک شهر مذکور ه کل . سکا سویلیه جک بعض سوز لرم واعطا قلنه جق امر لرم وار » مألنده ایدی . میر مومی الیهک بوندن مرادی برادرینک یاننده کی عسکری آق صویه کتیروب اچقه قوتیله کندی طرفنه جلب و شهر مذکورده کی خزینه نی ضبط ایلمک و برادری یکر می اوتوز کشی ایله کلدکده اولدی ریمک ایدی .

بو مدت ظرفنده عشاق دالدن اسماعیل افندی ورفقاسنی معیتلرنده کی

عسکر له قور له به جلب ایلدی . مومی الیهه پدرینک وفاتی بیان ایله حق حکومت برادرینک اولدیغنی ویکرمی اوتوزکسه ایله کاشغره کیده جکنی واکر قور له ده اقامتی امر اولنور ایسه تکرارکله جکنی افاده ایلمسی اوزرینه مومی الیه « بوراده کی دشمنی براقوبده کیتمکلیکنر مخاطره لیدر . پدرکزک بوراده متعدد تاتار لری وار . انر له خبر کوندرک » دیمش ایسه ده میر مومی الیه بورائی قبول ایتماش و خزینه بی قالدیردقدن صکره عسکر دن اک جسور بیک نفر سواری اتخاب ایدوب وحکیم خانی وکیل براقوب خفیا و نیاز بک و عامل خان ایله معاً حرکت ایتمشدر . حرکتدن اول پدرینک جسدی ارتق قوقغه باشلدیغندن ایکی اوچکشی ایله خفیا نمازینی قیلدقدن صکره اینک دریلرینه صاروب اوستندن دیکه رک برتابوته قویوب عرب به به ارکاب و برای دفن کاشغرده زیارتگاه اولان حضرت آباق نام تر به به ارسال ایلدی ولو خودارینی ده قره شهرده بولنان عسکرک یاننه کوندردی .

میر مومی الیه معیتده بولنان سواریلره اقیچه واسلحه احسان واعطا ایتمش وچوغنک ربه سنی ترفیع ایلمش ایسه ده بر فاندوسی اولموب مؤخرأ بوحر یقیر کندیسنه خیانت ایتمشدر . میر مومی الیه فکر ای کر سلطنته موفق اولمز ایسه آق صوده کی خزینه بی الوب خوقند طرفته فرار ایتمک ایدی . ایشته بو فکر له بو رکور وبای وکوچاره اوغرا یوب آق صویولنه طوغرلدی و شهر مذکور ره ایکی ساعت قدر تقرب ایتمکده کندیسنی درت بیک سوارینک تعقیب ایتمدیکنی کوردی معقیرک نه طرفدن کوندرلدیکنی اکلامق ایچون قور له شهرینه باقه لم .

﴿ حکیم خان ﴾

حق قولی بکک قور له دن عادتاً خفیا فراری ضابطان وامرانک باعث اغبراری اولغله اوکیجه علله بک داد خواه و محمد کریم داد خواه و عطاوای پانصد و کور طاش داد خواه و محمد یار میرزانک تشویقیله جمیع ضابطان رفع لوای عصیان ایدهرک حکیم خانک یاننه کتدیله و مومی الیهه « یعقوب خان اولدی . حق قولی بک بزی براقوب قاجدی . سنی پادشاه ایده جکر » دیه پادشاهلنی

تکلیف و حکیم خان قبول ایتمیجه « یاپادشاهلنی قبول ایتملی و یاخود اولملی »
 دیه تهدید ایتمدیله . مومی الیه بالضروره قبول ایتمیجه کیجه یار یسندن صکره
 تفکر آتیه رق تبدل سلطنت اعلان اولنوب ایرتسی کونی عموماً کندوسنه
 بیعت اولدی . افندیله حضوره کیتدیکنده حکیم خان اسماعیل افندی یه
 وقوعاتی افاده ایله سز نه دیرسیکز دینجه مومی الیه « ایو اولامش چونکه حق
 قولی و بک قولی بکلرله ذاتکر بر پادشاه اولدیغکر دن دشمن قوده ایکن ملک
 شورش ایچنه دوشه جک » جوانی و یرمش و حکیم خان قارشولوق بوله میوب
 « نه بیلم قدر بویله ایمش » دیه ایشی کچشد یرمش و فقط زیاده سیله دلگیر اولمشدر .
 افندیله کندیلرینک مملکتلرینه کوندرلمسی حقنده حکیم خاندن رخصت طلب
 ایتمیجه « کاشغره کیتدیکم وقت اورادن کوندر یرم » جوانی الدیلر و بونک
 زماننده هیچ برایشه قارشمدیله .

حکیم خان پادشاهلنی اعلان اولتمیجه بخشش اوله رق عسکره البسه واقچه
 احسان و کاشغر والیرینه محررات ارسالله جلو سنی بیان و اشعار ایلمشدر .
 مشارالیه قرغز محمد کریم دادخواه ایله محمدیار میرزا و قیچاق طاش دادخواهک
 تحت قوماندالرنده اوله رق درت بیک سواری نی آق صوده کی خزینه بی ضبط
 ایتمک و اورایه کیدن حق قولی بکی طوتمق ایچون همان او کونی قورله دن سوق
 و تسبیل و میر مومی الهک اولدیرلما سنی و کاشغر قطعه سندن چیقوب کیتیمک
 شرطیله صالحیو یرلمسنی امر و تنبیه ایلدی . کندیسینی قورله دن چیقه جنی ایچون
 شهر مذکورده قلان قصور عسکری ده مفرزه مفرزه آق صو اوزرینه سوق
 ایلمشدر . ابتدا چیقان درت بیک سواری بر سرعت عاجله ایله یول یور ییوب
 حق قولی بکه یتشدیله که یوقاروده میر مومی الیه یتشدی دیدیکم عسکر بونلر
 ایلدی .

مقبیلر حق قولی بکک عسکرینه خطاباً بز مقدارجه سز دن چوق
 اولدیغمز دن ممکن دکل غلبه ایده مزسیکز . نافله یره قان دوکلسون تسلیم اولک

دیه باغرنجه میر مومی الیهک معیتده کی عساکر بونجه انعام واحسان کورمش
ایکن در حال بکی ترک ایله تسلیم اولدیلر . حکیم خانک عسکری بک و نیاز بک
و عامل خان ایله برابر آق صویه کیردیلر و شهرده حکیم خانک پادشاهلغنی اعلان
ایلدیلر . نیاز بک او کیجه ختنه و عامل خانده بر ایکی کون صکره کاشغره فرار
ایتمشدر . حکیم خان عساکرینک قوماندانلری ایله آق صو والیسی عبدالرحمن
و آق صوده بولنان خزینهنک محافظی محمد موسی طوحساوه و خزینهنه جیلردن
قلم و دیگر بر قاچ خزینهنه جی ایستدکلری قدر اچهنی دست اختلاس لرینه
کچیروب حق سکوت اولمق اوزره دیگر بش التی بانصدلره یوزرینبوع
(برینبوع بشیوز درهم خالص کوشدر) و یردیلر و خزینهنه دن بش پاره
بینه اله میان حق قولی بکی یدی سکرکشی ایله صالیو یروب حکیم خان جانبهنه
شو مآلده بر مکتوب کوندردیلر :

« آق صوی ضبط ایدک قدومکره منتظرز . بزکلمزدن ایکی کون اول حق قولی بک
بولدن شهره ادم کوندروب خزینهنک نصفنی الديره رق بشقه محله کوندرمش و نصف
دیگری ایسه ید ضبطمزه کچمشدر . مومی الیهی کاشغردن چیمه ق شرطیله صالیو یردک »
حکیم خان آق صودن بو خبری آنجه قره شهرده بولنان لو خودارینه
قورله یه کلسی حقتده خبر کوندردی . مومی الیه قورله ده کی قارغشه لقسدن
ازه حق معلوماتی اولدینی جهته یاننه درت بش بیک عسکر الھرق حرکت
ایلدی . حکیم خان استقباله اسماعیل افندی بی کوندرمشدر . مومی الیه اسماعیل
افندیدن احوالی و کندیسنک نیچون چاخرله یغنی سؤال ایلدکده افندی مومی
ایله وقوعاتی مجملاً حکایه ایله « سزنی مؤبدأ والی ایده جکلرده انک ایچون
چاغیردیلر » جوابی و یردی . بونک اوزرینه مومی الیه حکیم خان ایله ملاقات
ایتمش و کندیسنک فرمانی یازیلوب قورله یه والیکلی اجرا قلمشدر . حکیم خان
مومی الیه او کون آق صویه حرکت ایده جکنی و دشمن کلیر ایسه مقابله
ایدلسنی افاده ایلدکده مومی الیه « دشمن زورلی چیقار ایسه نه ییالم ؟ » دیه
سؤال ایلمنجه « رجعت ایدک او وقته قدر بلکه بزده کلیرز » دیدی . مومی الیه

اولدیله. طرفین آغر آغر ایله ولدیکندن اردهده اوچ درتیوز حطوه قدر مسافه قالمش ایدی. افندیله قارشو طرفه فراره کیجه دن قرار ویردکری جهته اوکون محاربه باشله باشلمز عسکری معاینه ایتمک بهانه سیله یواش یواش صاغ قوله قدر کیتدیله و صاغ قول خطی قوماندانی یچه بهادر ایله عطاوای پانصدی برابر الوب طویچی باشی ارقادی علی اغایه « * » قرارلرینی افاده ایله مومی الیهدن « طویلی دایما یوکسهک نشان الورم. دانه لر او زرکرن آشه جفندن سزجه وقارشو طرفه تهلهکه یوقدر » جوابی النجه آتش کیرودارک اک شدت ودهشتلی برزماننده بک طرفه آت سوردیله .

بکک قول خطی قوماندانی افندیله کندیله یینه طوغری کلکده اولدیغنی دورین « * * » ایله کورنجه عسکره آتشی کسیدردی. حکیم خان تکمیل عسکرک او زرلینه آتش ایتمسینی امر ایله دیکندن افندیله قوجه برار دونک شدتلی آتشی ایچنده قالمشله وز یاده سیله بوکالوب حیاتلرندن امیدلرینی کسمشله ایدی . فقط جناب حق صاقلا یوب بلاضایعات قارشو طرفه کچدیله و بکک نزدینه کلوب سلطنتی تبریک ایله مظفر اولسنی دعا ایتمدیله . بک بونله مناسب مقدار عسکر و یروب هر برینی تلطیف ایلدی .

مومی الیهم دشمنک ضعیف طرفی اولان وقوماندانسنز قلان قولی اوزرینه ییغناق کوسترمش و ضرب تیغ جلا دتلر یله اعلائی لوای غالیته ایلنجه دشمنه کندیسنی طو پلمغه میدان ویرمکسنزین قولی اوزرینه ده هجوم ایدوب بری طرفه کی قوتلرینی هپ اورایه جمع ایلمشله در . دشمنک قولی قولی ایسه صاغ قولک بوزلسی و طویله دایما بوشه کیدوب همان هیچ برایش

﴿ * ﴾ حکیم خان افندیله الندن عسکری المش ایسده اردو ایچسنده قروب طویله ینک صورت استعمالنی لایقیله بیله ادم بولغا مغله مومی الیهی ناچار بر بطریه طوپ اوزرینه طویچی باشی نصب ایلمش ایدی .

﴿ * * ﴾ کاشغره دورین هندوستاندن کلیر . کاظم افندی معرفتیه کاشغره طرف دولتدن اوچ قطعه دورین کوندرمش ایدی .

کوره مامسی اوزرینه براز مدافعه دن صکره مغلوب اولغه یوز طوتدی . حکیم خان عسکرینک طرف طرف بوزلمقده اولدیغنی کورنجه ارتق میدان محاربه ده طورهمیوب اردونک اغرنی بولنان محله عودت وافندیلرک اردو کاهده بولنان چادرلرینک وبالجمله نقود و اموالنک یغمانسی امر ایله تسکین غیض وحدت ایلدی . او ائناده عطاوایی کورمسونمی ؟ مکر یچاره چادرنده قلان ۴۰ ینبوع کموشی قورتارمق ایچون عسکردن آریلوب حکیم خان اردوسی ایچنه کیرمش و هرکس فرار قیدنده ایکن چادرینه کیتمکده بولنمش ایدی . حکیم خان « اورک شوخائی باشمه کلان فلاکتک سبب مستقلی اولانلرک بریده بودر » دبه امر ایدنجه یدی سکرکشی بردن اوزرینه قورشون یاغدیروب تلف ایتدیلر . حکیم خان ارتق اعاده اقبال واستقلال ایدهمیه جکنی اکلاینجه کورطاش دادخواه و کپکلی لاوری الوب اوتوز قرق قدر عسکرله خوقند جهتنه طوغری فرار ایلدی وارقه سندن آدم صالیدی رلدی ایسه ده اله کچیر یله مدی . افراد عسکریه نک دخی هربری بر طرفه فرار ایلمش و ائنانی فرارده ۷۰۰ حیوان ایله نصفی مقداری آدم یولرده تلف اولمشدر . بک بوندن صکره آق صویه عزیمت ایدوب محبوس اولان محمد بابا طوحسا - وهی مأموریت سابقه سی اولان اوچ طورفانه والی تعیین و پدیری زماننده ولایت والیبری اولانلری مأموریتلرنده ابقا ایله تلطیف ایلمشدر . اول ائناده قورله دن ولو خوداریندن تبریک سلطنتی متضمن عریضه کش و بکده موجب ممنونیت اولدیغنی مشعر جواب کوندردیکی کبی مومی الیه معاوتنده بولنمق اوزره اوچ طورفاندن ۶۰۰ عسکری بورکوره ارسال ایلمشدر . بک ختنده بولنان نیاز بکه بیان حال ایله کندیسنه تابع اولسی حقنده بر قاج مکتوب کوندرمش ایسه ده جواب اله مامشدر . بک قولی بک آق صودن کاشغره عودت ایلینجه مأسور لر ارتق کندیلرینک مملکتلرینه عودتارینه مساعده ایدلمسنی استرحام ایلدیلر . بک بونلرک مسؤل لرینگی

اسعاف ایتماش و بوایسه ایکی طرفه باعث اغبرار اولمشدر .
مشار الیه کاشغرده ایکن نیاز بکدن بر مکتوب الدی که مالی « بنم شمدی یه
قدر اطاعتده بولتمقلغم باباکک قور قوسندن ناشی ایدی . شمدی بنده بر پادشاهم .
هر کس زیر اداره سنده بولنان ممالکده اجرایی حکومت ایتسون . اوزر مه
کلیر ایسهک ۷۰ بیک عسکرله قارشولرم » دن عبارت ایدی . بک بو جوانی
آنجه چینلیلر اوزرینه کیدر ایسه نیاز بکک کاشغره کلوب ضبطه قیام ایده -
جکنی بیلیدیکندن اول بول فساد داخلی نی باصدیرمغه قرار و یروب کاشغر
والیرینه یانلرنده کی خزینه و عساکردن بر مقدار ارسال ایتلمی اشعار
ایلدی . اطرافدن عساکر کلدکن صکره اون اون بش بیک عسکر ایله ختن
اوزرینه حرکت اولندی .

نیاز بک

نیاز بک اقبالپرست بر آدم اولدیغندن بقای رفعت و دولتی ایچون وطنی
علمنده دشمنله اتفاق و بوالجقطنی ارتکاب ایله برخیلی زماندنبری چینلیلرله
مخابره ایدر ایدی . بکک اوزرینه کله جکنی اکلائیجه چینلیلره « یعقوب خانک
وفاتی کاشغر اختلالاتی تولید ایلدی . بک قولی بک قرداشنک و حکیم خانک
غائله سنی بیتورمش فقط کندیسنک قوتی ده مبدل ضعف اولمشدر . بن ۷۰
بیک عسکر حاضرلدم . انکله غوغا و مغلوب اولورسه م سزه التجا ایده جکم .
شوحالدن استفاده ایدیکر ! وایلر ولیکر ! » مآئنده کاغذ کوندرمش ایدی .
چینلیلر بوندن جسارتلنوب قره شهر اوزرینه یوریدیلر و عسکر بولنامسی
حسیله اوراسنی بلا محاربه ضبط ایتدیلر . شهر مذکورده ایکن یارکننده
بولنان شیخ کیر صابدن ده « * » اهالی سزه میالدر . بکک خزینه سی قالممشدر .

« * » موی الیه هندوستانی اولوب باشنده یدی سکر بیک مریدی وار ایدی . اول طرف
اهالیسنک شیخلر و خواجهز حقنده اولان اعتقاداتی سائر طرفلر دن بیک درجه ز یاده
اولدیغندن موی الیه قیام ایدر ایسه بک چوق اهالینک کندیسنه تابع اولسی قویا مأمول

پاره سز غوغا ایدمز . زمینده خائنه برطاقم سوزلری حاوی مکتوب آنجه برقاتدها جسارتلنوب قورله به کلدیله .

قورله ده کی لوحدارین صوکه درجه به قدر مقابله به قرار و یروب کیفیتیه بکه اشعار ایتیش و بک دن بور کورده کی ۶۰۰ عسکر ایله برلشوب دشمنه مقاومت و عاجز قالنور ایسه ارقه ده کی شهره رجعت ایدلسی و باشنده کی غائله بیتد کدن صکره کندیسنگ کله جکی جواجی المشر . بو ائناده ایله یی یعقوب بک طرفدن ایکی حاجی ایله کوندر یلان مکتوبلر نیاز بک طرفدن طو تیلمشدرکه بونلر غایت مهم شیلر ایدی . بک ختنه یا قلاشدقه ختیلیرک ایلر و ده کی مفرزه لری بولندقلری موقعلری ترک ایله کیرویه قاجارلر و نیاز بک ختنده اولان ترکستانلیردن ایش باشنه قویدنی و فقط معیترینه برر مقدار آدم و یردیکی پانصدلر دخی معیتر یله قاجوب اثنای راهده بکه عرض دخالت ایدرلر ایدی . بک ایلر و ده کی غومه و سانجوبکی مواقعی برر برر ضبط ایتد کدن صکره ختنک بر کونلک مسافه سنده واقع اولوب بک بیوک اهمیتی اولان زاوه قورغانی (که نیاز بک اوراده ایدی) اوزرینه بوغچه برداری پیشدار اوله رق کوندردی . ختن سوار یلری بوغچه بردار اوزرینه حواله سیف و سنان و فقط کوردکلری متانت حیدرانه دن اورکه رک این المفر کویان اولدیله .

نیاز بک زاوه میداننی پیاده ایله طولد یرمش ایسه ده بونلر عسکر دکل تشویق و ترغیب و تهدید و ترهیب ایله طو پلشمش کویلی ایدی که سلاحلری (قره کلنک) تعبیر اولسان طپوزلی چوب نوعندن صوبه اولوب درت خط اوزره دیزلمش ایدی . سواری محار به سنک صوکنده بک ده کلوب یتشمش و فقط پیاده لر ارقه ده قالمش ایدی . ختن پیاده لرینه تسلیم اولشمی تکلیف اولندی . قبول ایتدیله .

اولدیغندن بر فالق چیقماق ایچون یعقوب خان موی الیمی التفات ایله اغفال ایتیش و کویا مریدی اولمش و حتی مریدانی بالجمله تکلیفدن معاف قیلدقدن بشقه سنوی یکر می اوتوز بک غروش هدیه ویز مکده بولشمش ایدی . حال بویله ایکن موی الیه پرورده نعمت و التفاتی اولان ذاتک اولادینه خیانت ایتدی و بوندن بشقه دشمنه ایکی مکتوب دها کوندردی که بری کو چارده و دیگری آقی صوده بولشمش و اصل اولدی .

« اللر کرده کی صو په لری آتوب کویلر کره کیدک » دینلدی . عقللری همان هیچ بر شیة ایر میان کویلیلر عنادلر نده مصر اولدیلر . بونک اوزرینه بکک امر یله سوار یلر برایکی ال آتش ایدنجه کویلیلر تلف و مجروح اولانلری ده اولیانلری ده جمله یوزلری اوزره یره قانندی نهایت بونلرک کویلرینه کیتلرینه مساعده اولندی ختلیلرک محل مذکور میداننده بر بطر یه طو یلری وار ایدی که قوماندا - نی یعقوب خانک عساگردن مقطوع الید بر افغانلی ایدی . مرقوم فوق العاده غیرت ایدرک و معیتنده کی عسکری قلنچ ایله بالتهدید ثبات ایتدیرده رک خیلوجه ایش کورمش و کاشغر عسکرندن ایچه آدم تلف ایتمشدر . محار به نک صوکلر نده یتیشان کاشغر پیاده لری بو طو پجیلر اوزرینه هجوم ایدوب جمله سنی قلنجدن کچیردیلر و ضابطلری اولان افغانلی نی مقیداً حضوره کتیردیلر . بک درحال قتلی امر ایلدی . اشبو محار به اقشامه قدرمتمد اولوب ختلیلردن درت بش بیك کشی تلف اولمش ایسه ده بر خیلیسی زاوه قلعه سنه تحصن ایتمش و طوپ و تفنک ایله مقابله یه قالدیشمشدر .

نیاز بک زاوده بولنانلری « بوراده دشمنه مقابله ایدرجهک درجه ده قوتمز یوق . بن ختنه کیدهیم . اندن صکره بونلرک دفعی چاره سنه بقارز . شمیدیلک سز ثبات ایدک » دیه بالاغفال ختنه صاووشدی . زاوده بولنانلر دخی اوکیجه قلعه نی ترک ایله ختنه فرار ابلدیلر . ایرتسی کونی بک قولی بک بلا مانع قلعه یه داخل اولدی .

نیاز بک زاوه نک ضبطی خبر النجه ارتق محار به بی کوزینه الدیره میوب فراره قرار و یرمش ورؤ سالی عساکری حضورینه جلب ایله « بزاولنجه یه قدر محار به ایدرجهکز ایشته شمیدیلک ایی دوه کسدم . عافیتله ییدکدن صکره خزینه ده کی اموال و اشیا بی یغما ایدیکز . سزه بخش ایتدم شاید مغلوب اولور ایسه کد دشمنه یرامسون » دیوب و بونلری طعام اوزره براقوب کندیسی ۱۲۹۴ شوالنک ۱۵ نجی کونی فرار ایتمشدر . زؤسا ییدکن صکره خزینه بی یغما یه قوشدیلر و فقط ذیقیت اشیا بوله میوب اوته بری بعض اشیا آله یبلدیلر . چونکه نیاز بک اولاد و عیالیه برابر خزینه نک یوکه خفیف

بهاده آغر اولانلرینی اولجه چیقاروب چین طرفنه آشیرمش ایدی . یغما کران نه دن صکره عقلرینی باشلرینه الوب نیاز بی ارادیلر وارقه سندن آدم صالد بر دیلر ایسه ده بوله مدیلر . نیاز بکک فراری اوزرینه ختنک رؤسای زاوه یه کلوب بکه بیعت اتمکله بک زاوه دن ختنه کیشمش و اهالی یه قوتی کوسترمک ایچون عسکرینه آتشیلر تعلیم اجرا ایتدیرمک و اظهار شادمانی ضمننده طویلر آتدیرمق کبی نمایش اجرا ایلمشدر . مشار الیه ختنده سکر کون اقامت ایتدی و غایت موخس بر خبر النجه کاشغره آدم کوندروب حرم طاقنی یارکنده قالدیردی .

❖ ارحودارین و کوچارلیلر ❖

لوحدارین قورله ده برمدت محار به دن صکره دشمنله باشه حقیقه میه جغنی اکلامغله بور کورده بولنان ۶۰۰ عسکرله برلشمک ایچون چینلیلرک خطوط محاصره سنی یاروب رجعت ایلدی . چینلیلر کندیسنی تعقیب ایتوب قورله یی تحت ضبطلرینه کچیردیلر . لوحدارین بور کوره واصل اولدقده اوراده بولنان عسکرک فرار ایتدیکنی کوردی که بونلرک فرارلرینه کوچارلیلر سبب اولمش ایدی شویله که :

یعقوب خانک پانصدلرندن اولان کوچارلی قادر بک مشار الیهک و فائنده حکیم خانک خدمتته کیرمش و موچی الیهک مغلوبیت اخیره سی اوزرینه کوچاره قاجوب احتفا ایتمش ایدی . هر قوم قورله نک محاصره سنی خبر النجه میدانه حقیقه رق چینلیلرک قوی و شدید اولد یغنی و انعام و احسانلرینه نائل اولمق لوحدارینی طومغه متوقف ایدوکنی بالیان اهالی بی اغفال و بور کورده بولنان عساکره دخی اگر لوحدارین ایله برلشوب چینلیلرله محار به آرزوسنده بولتورلر ایسه کندیلری اوزرینه کله جکئی بیان و اشعار ایلدی . بور کورده بولنانلر بوتهدید اوزرینه ارتق اوراده طوره میوب هر بری بر طرفه فرار ایلمشدر . لوحو - دارین بور کوری ایشته بوسبیله خالی بولمش ایدی .

مومی الیه ینه فتورکتورمیه رک عساکر موجوده سیله اختیار اقامت و چینلیله مقابله یه غیرت ایتمک ایستمش ایسه ده قادر بکک تحت اداره سسنده اوله رق کوچارلیلردن برجم غفیرک بور کور اوزر ینه کلکده اولدیغنی خبر النجه بور کورده قالب ایکی دشمن ارسنده از یلمسکنن ایسه کوچارلیلرک بر طرفی یاروب بای قصبه سنه رجعت ایتمکی ده اسلم کوره رک کوچارلیلر اوزر ینه غایت شدتله هجوم ایلدی. کوچارلیلر فراره یول و یرمامک ایچون پک چوق چالیشمشلر فقط شہسوار میادین رزم و مصاف اولان دورغانیلرک تازیانه آتش نثار قهر و نکالنه اوغر ایوب کلی تلفات و یرمشلردر. مومی الیه بوملحمه کبرادن قورتیلیر قورتیلمز کوچارده دخی برمانعت قویه یه اوغر امشدر. چونکه یول اوزرنده بولنان کوچار شهرندن برخیلی سرسری قارشوسنه چیقوب کندیسنی توقیف ایتمک ایستمش ایدی. مومی الیه انلری دخی برر حمله غضنفرانه ایله سوراخ فرار و اختفایه طیقوب بای قصبه سنه کتیدی.

قادر بک چینلیله کیدوب مومی الیه ایله محار به ایتدیکنی فقط دورغانیلرک غایت جسور و جنکاور اوللری حسیله در دستنه موقق اوله مدیغنی عرض ایلمش و بو خدمت و صداقتنه مکافاة ایشغل اغالق (والی و کیلی دیمکدر) رتبه سنه نائل اولمشدر.

لوحودار ین چینلیلرک کوچارلیلرله برابر بای اوزر ینه کلکده اولدیغنی خبر النجه محال مذکورده دیکیش طوتدیرمه میه جغنی اکلا یوب آق صویه رجعت و کندیسندن صکره ورود ایدن چینلیلر بانی بلا محار به ضبط ایلمشدر. مومی الیه آق صوده دخی چاره مقاومتک بولنه میه جغنی اکلا نیجه محافظ یچه بهادر ایله مارال باشنه رجعت ایتدی. یچه بهادر صورت حرکتلرینی با تخریرات بکه اشعار ایلمش و « چینلیلر قورله . بور کور . کوچار . بای . آق صو . * »

(*) واقعا یچه بهادرک کوندردیکی تاریخده یعنی ۹۴ شوالنک ۱۹ نجی کوننده آق صو چینلیلرک اننه پکها ماش ایسه ده (چونکه آق صونک ضبطی ۹۴ ذی القعدة سنده در)

شهر لر نی ضبط ایدی . بز آق صو در یاسنی کچوب آی کول قصبه سنه کلدک .
اورادن ده مارال باشنه کیده جکر . چینلیلر بر یاندن کلکده در « سوزلر نی
یازمش ایدی .

ایشته ختنده بکه واصل اولدیغنی بیان ایتدیکم موخس خبر بو ایدی . مشار
الیه در حال یارکنده حرکت ایلدی . هر نقدر اردو حرکت ایتش ایسه ده
عسکر بیئنده « یعقوب خان هر محار به نک ابتدا سنده بزه احسان ویر ایدی .
یکیدن بر محار به یه کیتمکده اولدیغمنز حالده بکک دها احساساتی کوره میورز »
سوزلری دو نمکده و خوشنود سزلق اماره لری کورلمکده ایدی . بک انسانی
راهده کاشغره دأر بر خبر موخس دها الدی .

بکه ختنده ایکن بعض مفسدر « چینلیلر کوندن کونه ایلر و لکده در . ارتق کاشغرده
حکومت ایتک ممکن دکل . فراردن بشقه چاره بوق » دبه فرار فکرینی الفا ایلش اولدقلرندن
مشار الیه فرار ایدجک اولدقلر صکره احسان اعطاسنه لزوم کورماش و حتی ختندن بر قاچ
دوه بوکی نفود و ذقیمت اموالی خفیا هندوستانه یوللاش ایدی . حیفا که بوکیدن مال
مؤخرآ بکک الله کچماش و مشار الیه بوایش ایچسون بک چوق چالشمش ایسه ده
در دستنه موفق اوله ماشدر .

﴿ کاشغر و قوعاتی ﴾

چینلیلرک مظفر یات متوالیه سی کاشغرده شیوع بولنجه کهنه شهر ینک محار -
فطی دالو ینک اوغلی اسلام اهون یکی شهر ینک ضبطی املنه دوشوب کندیبسی
کچی بر قاچ سرسری ایله عقد مشورتدن صکره باباسنی دخی اغفال ایلدی . یکی
شهرده وکلای دولتک زوجه و چو جقلری ایله اها لیدن بعض کسه اولوب محار -
فظه سی مشکل اولدیغندن و شهر مذ کورده کی عسکرک مقداری امر محافظه یه
غیر کافی بولندیغندن معاوندته بولنمق اوزره هر کیجه دالوی معیتی عساکرندن

موی الیه مکتو بک ختنه واصل اولنجه یه قدر شمرک بهمه حال چینلیلرک یدینه کچه جکئی
پیلدی کیچون شهر مذ کوری دخی ضبط اوانان شهر لر میانته ادخال ایلشدر .

تاریخ قسیمی کاشغر اون اوچچی عصر

اللی کشی کوندیر ایدی . ایشته بواللی کشی برکیجه شهر مذکورک قبولینی
آچوب دالوی عسکرینی ایچرویه الیدیر . شهر مذکورک محافظی محمد ضیا
پانصد عسکرینک جزؤتی جبهتیه مقابله دن عاجز قالمش ودالوی طاقی ایسه
غافل اولان واکثریسی عجزه صیسان و نسوان بولنان اهلینک برخلیسنی تلف
ایلمشدر .

قتال صباحه قدر دوام ایتدکن صکره دالوی طاقی شهرده بولنان
نسوانک صاحب حس و جمال اولانلرینه کندیلرینه وارملرینی تکلیف
ایلدیلر . اشبو نسوانک که یعقوب خان مرحوم ایله امر و اعیان و احباب
حیثیتک حرملری و همشیره و کریمه لریدر . چونغی تکلیفی قبول ایتدیکندن
اعدام اولتوب چوقورلره طولدیرلمش و اطاعت ایدنلر البسه فاخره ایله قلعه
دیوارلری اوزرلرنده کردیر یلوب کهنه شهر اهلینسه نمایش ایدلمشدر . شهر
مذکورده بولنان اموال و اشیاء نفیسه و یعقوب خانک ادخار ایلدیکی تقود
وفیره دالوی و اسلام اهوونک یدضطنه کچمش ودالوی ایسه معیتی ایله برابر
اسلامیتی ترک ایله اسکی مذهبنه کیروب اسمنی اولکی خود الایه تحویل
ایلمشدر .

یارکند یولنده بکک الدینی خبر بو ایدی . بوحوادث هر فصله اردو ایچنده
طویولمغله اختلال اماره لری کورلمکه باشلمش وعسکرک چونغی کاشغری
اولدیقندن شهر مذکور حادثه سی کندیلرینه پک آغر کلمش ایدی . هرکس
حرمنی و همشیره و کریمه سنی و اموال و اشیاسنی دوشنمکده و برآن اول کاشغره
وصولی ارزو ایتمکده اولوب بوآرزوی صومحی بکه عرض و اخطارو « شهر مزده
بو یله بروقه اولمش ایکن او طرفه کیشمیو بده آق صوبه عز یمتک احتمالی یوقدر »
سوزلری دخی اسماع ایدلیدی . بونک اوزرینه یارکنده وصول ایچون دها
زیاده تعجیل ایدلمش و شهر مذکورده وصولنده عسکر دن برخیلی کسنه نک
انسانی راهده اردوی ترک ایله کاشغره فرار ایتدیکی کورلمشدر . ایرتسی کونی

قوجی باشی محمد کریم پانصد ایله (قوجی باشیلغه ایشیق اغاسی دینور) محرم باشینک یار کنددن آق صویه چینلیله فرار ایتدکلی خبر الندی. عسکر بیننده ایسه خشنودسزلق کیتدکجه تزیاید ایتمکده ایدی . ضابطاندن اوروم وای پانصد ایله سلطان پانصد دیگر بش پانصد ایله عقد اتفاق ایدمک عسکرک فرارندن واحوالک قارغشه لغندن استفاده ایدوب بکی و یار کند والیسی منلا یونسی و بیوک اوغلی محمد امین پانصدی قتل واقچه لرینی غصب ایچون عسا کرک بر مقصدارینی تشویق ایله اختلاله قالدیشدیله . فقط عسا کرک بر بر صا ووشمیسی جهته نائل امل اوله مدیله . بوسبیله بکک بونلرله اوغراشمسنه حاجت قالدی . بکله منلا یونس ایشک ارتق فایه واره جغنی اکلامغله هندوستانه فراره قرار و یروب منلا یونس اوکیجه شهردن چیقدی و فقط عسکردن برجم غفیر قارغلق قصبه سنده یتیشوب فراردن منع ایتمکله یار کندده عودته مجبور اولدی . حالبوکه اوکیجه بک ده فرار و فقط پانصدلردن بری ارقه سندن یتیشوب « نره به قاچه یورسیکر ؟ و بو قدر خلق کیمه ترک ایدم یورسیکر ؟ ده دشمن کله دن فرار عیب دکلیدر ؟ بر کره چار یتشه لم . اگر مغلوب اولور ایسه ک او وقت قاچه لم » دیه اصرار له قار یتسیق رجا ایتمکله فراردن صرف افکار ایلمش ایدی . بو حوادث ایرتسی کونی طویولنجه « بک قاجامش . منلا یونس قاجمش و فقط بک کیرویه چو یرمش » شکلنه تبدیل اولتمق ایستلندی .

بک کاشغره در سعادتدن ایلك کلا نر ایله کاظم افندی و علی اغایی ۱۵۰۰ پیاده و ۳۰۰۰ سواری ایله یار کندده ترک ایدوب بندکانندن بشیوزکشی ایله کاشغره متوجهاً حرکت ایلدی . اثنای راهده ارباب فسادک رئیس لرندن بر قاجنی اعدام ایتدیرمکه معیتلرنده کی عسکر بکک حضورینه کلوب ۵۰۰ معذرت و ندامت و بیان اطاعت ایلدیله . بکک یار کنددن فرار ایدوبده موفق اوله مدینی کیجه محرملردن کاشغر اها لیسندن اولانلری وطنلرینی ترک ایتکی ایستمدکلی جهته منسوب اولدقبری شهرلره فرار و یوللرده بولنان عسا کره

بک فراری بیان و اخطار ایله کندن عساکرک هربری بر طرفه صاوشمش ایدی . بک یار کندن یکی حصاره کلنجه بر چوق عسکر فراری بی در دست ایله ضرب و تادیب ایدوب عسکره قید ایتدی و اورادن کاشغره وصولنده آق صوده کی عساکری الهرق کاشغره کلش و کهنه شهر اها لیسلیه یکی شهری تضییقه قالدیشمش اولان لو خوداری محصورینک ال خبره لری و چیویلی کتوکلر ایله مدافعه شدیدنه عرض سینئه تحمل ایلمکده بولدی . بک ورو - دیله امر محاصره تشدید و بوتیلر ایله محصورین تضییق ایلمشدر . محاصرین طرفدن دیوار لری آتمق ایچسون لغم آچغه ابتدار و محصورین طرفدن دخی عملیاتک ابطالی ضمننده فوق العاده صرف اقتدار اولمشدر . محصورین تلف ایدیه جکلر بی بیلدیکچون زاد و ذخیره سی یتمکه یوز طوتدینی حالده دخی یینه مقابله ده ثبات ایدر ایدی .

چینلیلر کندیلر یینه فرار ایدن قوجی باشی ایله محرم باشینک اسلامک پریشانی احوالنه دائر و یردکری خبر لردن جسارتنمش و اول ارهلق شیخ کیر صائبدن بونی مصدق برده مکتوب آلمش اولدقلرندن ایلر و لمکه قرار و یردیله و اول ائساده یار کندن درت بش ساعت ایلر وده بولنان عسکر ایچون کوندر یلان ار زاق و سائره نک (که بشیوز حیوان یوکی ار په و بغدادی و آتمک و اوت و پرنج و سائره در) سوقنه مأمور طوخته نیاز یوز باشی ایله قربان سرکار و محمد نیاز پنجاه باشینک بالاتفاق ار زاقی کیر لیجه طاغ یوللرندن قاجیره رق کندی ماللری اولق او زره تقدیم اتمسی و عساکرک هر کون فرار ایتمکده اولدیغنی بیان ایلمسی او زر یینه بتون بتون جسارتلنوب مارال باشنده اولان قوتلر بی ایکی قسمه تقسیم ایله بر قسمی یار کندی و دیگر قسمی کاشغر او زر یینه سوق ایلدیلر .

چینلیلر بو خانلردن طوخته نیازه یار کندی والیلکنی و محمد نیازه دخی پششقلکنی یعنی امور ضابطه بیوک مأمور یتنی و قربان سرکاره دخی دورغه بکلکنی یعنی امور عدلیه مأمور یتنی و عد ایلمشدر .

چینلیلرک کاشغر اوزرینه کلان عساکری بکک یکی شهری ضبط ایتمسینه هیچ برشی قالدینی برزمانده یتشمش ایدی . چونکه محصورین برقیه قدر بار و - تبری قالدیندن ایرتسی کونی یافرار ایتمکه و یاخود تسلیم اولمغه قرار و یرمشلر ایدی . چین عساکرینک بایراقلری کورلدیکی بکه خبر و یریلنجه مشارالیه مقابله ایده میه جکنی بیلدیکندن اله بیلدیکی اشیا و نقودی و اصدقای بندکانی و برادری حیدر قولی بکی مستصحباً اوش طریقیله ۹۵ صفرنده خوقنده فرار ایلدی واردو قارمه قاریشیق اولوب عساکر ایله اهلیدن برخیلیسی بعض اشیا و نقود ایله عائله سنی الوب فرار یوانی طوتدی . مشارالیهک فرار ایله کاشغردهکی حکومت اسلامیه کلیاً محو و مضمحل اولوب مملکت چینلیلرک انه کچمشدر . بکک دیگر برادری اولان ایشان قولی بک هر نصلسه فرار ایده میوب چینلیلره تسلیم اولمش و چینلیلرکندیسنه برآی قدر حرمت ایتدکن صکره مؤخرأ قتل ایلمشدرکه سبب قتلی سوء حالی ایدی .

لوحودارین ایله شهودارین کاشغر لیلرک فرارینی کورنجه « بونلر محاربه آدمی دکل . دشمنی اوزاقدن کوریر کورمن فرار ایده یورنر . بویله آدمیره بوقدر مال لایق دکلدنر » دیه معیتارندهکی دورغانیلری فرار ایتمکده اولان اهالی و عسکراوزرینه تسلیط ایدوب یوللرده تصادف ایتدکری آدملری صویه صویه روس طوپراغنه قدر فرار ایتمشدر . ایشته کاشغر بوزغونلنی بوسورتده وقوع بولوب فرار یلر ماللرینی چینلیلردن قاچیردقلری حالده دورغانیلره قرغز طاقه لرینه قایدیرمش و بعضیسی جانی ده قورتاره مامش و برذلت و سفالت فوق العاده ایچنده یوللرده قلوب برخیلیسی و خصوصیه عجزه نسوان و صیان آچاق و صفوقدن اثنای راهده تلف اولمشدر . مال و جانی قورتاروب سالملاً خوقند طرفته فرار ایدنلر خمس درجه سنده در .

میرزا احمد بک بوقارغشهلوق ائناسنده میدانه چیقوب فرار تدارکاتنده اولانلردن برخیلیسینی « ارقداشلر ! مجتمعاً چیقلم . پراکنده کیتیمهلم .

طیشار وده ایکی دشمن وارہ بری دورغانیلر دیکری چینلیلر در . بو کیجه صبر ایدیکر . یارین صباح هپ بردن چیقارزہ او حالده مخاطره ازمش اولور . مآلندہ سوزلر له طرفه جلب و اماله وقولری قیایوب او کیجه شهری محافظه ایلدی . ایرتسی کونی قولری آچوب چینلیلر اولک قولردن کیرر ایکن کنسیدی باشنده اولانلر ایله ارقه قیودن چیقوب خوقنده فرار ایلمشدر . چینلیلر بونلری تعقیبه هم لزوم کورمدی و همده وقتلری اولدی . لزوم کورمدی چونکه شهری کاملاً ضبط ایله ایچنده کی اهالی بی دائرة اطاعته ادخال اتمینجه فرار یلرله محاربه بی ایستمدیلر . وقتلری اولدی چونکه شهره کیرر کیرمن هر بری فرار یلرک ترک ایلدکری اموالک غارتنه قویولدیلر . کاشغرک یرلی اهلیندن بر خیایسی یوللرک کاملاً قار ایله مستور اولدیفنی بیلدکلرندن ناچار شهرده قالمنی اختیار اتمش ایدیلر . چینلیلر ششهره کیرنجه ترکستانلیلرک ایلر و کلانلرندن ۱۷ کشی بی بلامان قتل و اعدام ایلدیلر . بو مقتوللرک ایچنده محمد ضیا پانصد و ارایدی که حق قولی بکک قاتلی ایدی . جزاسنی کوردی { عبرت ! } سابق الذکر اسلام اهون شهره انبان نصب اولمش و باباسی خود الایه چوقلق خدمتی سبق ایتدیکیچون هیچ بررتبه و منصب ویرلماشدر . سید بک ده حاکم نصب اولدی .

﴿ یا وکنند ﴾

یارکنند ایله ختندن بشقه بالمله ممالک چینلیلرک النه کچمش ایدی . بونلردن اهمیتلیسی یارکنند اولوب شهر مذکورده بش التي بیک عسکر وار ایدی . کاشغر بوز غونلغی خبری منلا یونسک اوغلی محمد امین پانصد واسطه سیله یارکننده اصل اولنجه و بونی متعاقب چینلیلرک ایرتسی کونی شهره کله جکی خبر دهشت اثری ده کلککه رؤسای عساکر عقد انجمن مشورت ایدرک فراره قرار و یروپ منلا یونس بیک قدر عسکرله شهردن چیقرق صارقول طریقله

بدخشان و کوچار والی سابقی عامل خان ایله باباخان (که یعقوب بک برادر - پدر) وختن والیسی محمد امین بک و غومه والیسی قادر قول بک «*» و مومی الیهامک معتلرنده اولان طوطی قول پانصد ایله ده بر قاج پانصد لر دخی هندوستان یولنی طوتدیله .

چینلیلر ایرتسی کونی مارال باشنده اسیر الدقلری ۱۵۰ کشتی ایله «*» برابر یازکنده کلوب اسیرلری بش التی خانه یه حبس و محمد قر بانی والی و قادر بکی ایشغل اغاسی (والی و کیلی دیمکدر) نصب ایتمش و مسلما نلردن مقدما چینلیلرک خدمتمنده بولنان طوخته نیاز نام کسنه کیلری اسکی رتبه لرنده ابقا ایلمشدر . بواره لق محمد نیاز یوز باشی عموم زندانله مأمور تعیین اولنوب عامل خان و سائر نه ک دردستی چون اطرافه آدم چیقاردی . و شیقشی و پانی طاقه لرینه و کویارک بکی قر بان بکه ده بوایش ایچون امر کوندرلدی . بو طاقه لرله قر بان بک امری مع المنونیه قبول ایده رک مقدما الدقلری رتبه لری ابقا ایتدیلمک و بر قاج رتبه دها الملق ایچون فرار یلری چولوق و چو جقلر یله برابر تنکدار نام محله صیقشدیروب دردست ایله چینلیلره تسلیم ایلمشدر . چینلیلر بونلری زندانه اتوب ۳۳ کون قدر شکنجه دن صکره هپسنی اولدیروب باشلر نی تیمور قفسلره قویدیلر و لاجل التشهیر قلعه دیوارلرینه اصدیلر .

مارال باشندن کتیر یلان اسرا مؤخرأ زندانه اتیلدی و زوجه لری محمد نیاز و طوخته نیازک تحت نظارتلرینه ویرلدی . بو آلچق خائنلر مخدرات اسلامییه بی جبرأ قارشولرنده اویناتمق و اکثر یسنگ دامن ناملوسنی تلویث ایتمک کبی هر نوع فحشیاتی اجرا ایتمش و محبوسینک بر مقدار نی شکنجه ایله

(*) خوقنددن سفارته کلوب حبس و بک قولی بک طرفندن غومه یه والی نصب اولنان ذاتدر
(***) مارال باشنده اجدا اوج درت ینک قدر عسکر و ارایدی . کاشغر حکومتنک انقراضی زمانی حلول ایلدیکندن هر طرفده عسکرک عدم اطاعت و ثبات سزانی باش کوستر دیکی کبی مارال باشنده کی عسکرک موجودی دخی ضابطلر ینک تشویق یله هر کون یوز لجه فرار ایده رک ۵۰ اکشتی یه تنزل ایتمش و بونلر ایسه یوللرده بک چوق قار اولدیغنی بیلد کلرندن بالضروره فرار ایده میوب چینلیلره تسلیم اولمشدر .

اولدیرمشدر . چینلیر بوغدارلرک محبوسیدن الدقری پاره لرک پک ازینی کندیلرینه ویردکلرینی خبر النجه عزل ایله التیشریوز قر باج اوردیلر و نیاز بکی یارکنده حاکم و عاشر اهوئی ایشغل اغاسی نصب ایتدیلر . یارکنده زندانی مظلومین ایله طولمش و مقدارلری اوچ بیکی تجاوز ایتمش ایدی . بو بیچارلر هر کون برنوع اذیت کوردکن صکره اوتوزر قرقرف تلف ایدلمش و بالکر ۹۶ نفری درت بش دفعه ج-لاد اوکنه کیتدکن صکره اهلینک رجاسی و نیاز بک شفاعتی ایله قورتیله بیلمشدرکه کاظم و علی و جمال افندیلر بونلرک ایچنده ایدی . یارکنده تسخیرندن برماه صکره ختن شهری دخی سوق اولنان برمفرزه چین عسکرینه هیچ برکونا مقاومت کوسترمکسزین عرض اطاعت ایلمشدر .

برازده یارکنده والیسی منلا یونسی تعقیب ایده لم . مومی ایله بیک محنت و مشقت ایله صارقوله یا قلاشمش و معینده کی عسکرک برمقداری کندینی ترک ایتدیکی کبی اشیاسنک برمقدارینی ده یوللرده کی قرغز طائفه سی چالوب چارپمش ایدی . صارقوله ایسه اول ارهلق الفی بک بولمقده ایدی .

(۳۵۷) اشبوالفی بک صارقول بکی اولوب محل مذکورک ضبطی اوزرینه فرار ایتدیکی (۳۵۷) نجی صحیفه ده بیان و تذکار قلمش ایدی . مومی ایله اول تاریخده فرار و رمدت سیاحتی اختیار ایدوب هندوستان و مکه مکرمه و استانبولی کوردکن صکره تکرار عودتله صارقولک یقیننده بولنان و طاغرده ممکن اولوب وحشی و اکثر بسم سارق اولان کز و دطائفه سی ایچنده اقامت ایتمش ایدی . یعقوب خانک و فاتی اوزرینه صارقول اهلایسندن برخیلی کسنه بی طرفنه جلب و برمقدار ادمله کلوب صارقولی ضبط ایتمش و اوراده بولنان قاسم بانصدی اولدیروب باشلی باشنه اجرای حکومت ایتکده بولمش ایدی) میر مومی ایله احوالی خبر النجه منلا یونسی قارشولیوب اعمال لطائف الحیل ایله مومی الیهی صارقوله کیرمکه ارضا ایتمش و مومی ایله قبودن کیر کیرمز توقیف ایله عساکرینی ایجرویه کیرمکدن منع ایلمشدر . عسکرک بر قسمی الفی بکه عرض اطاعت ایلمش و برمقداری ده ایستدیکی طرفه کیتمشدر . الفی بک

منلا یونسی و قرنداشی اسحق جانی و اوغلی محمد امین و محمد یعقوب پانصدلری واقع اولان اشعاری اوزرینه چینلیلرک کوندردیکی عاشر آهونه تسلیم کاشغره کوندردی . چینلیلر بونلری درحال اولدیرمک ایستمشلر ایسه ده مومی الیهله حقوقی اولان صادق بك « * » بر طاقم موانع کوستردیکندن محبسه قویمشلردرکه مومی الیهلم ۹۵ سنه سی اواخرینه قدر عجبسده ایدی .

الفی بك مؤخر کاشغره کلنجه بك چوق حرمت و رعایت کورمش ورتبه و منصبه نائل اولمشدر . چینلیلر منلا یونسدن کافه اموالنک «**» الفی بك طرفدن ضبط اولندیقتی خبر النجه اموال مغصوبه نك تسلیمنی امر ایتدیلر . میر مومی الیه امره اجابت ایده چکنی و بعد ایش ایسه ده صار قوله عودتنده بوخزینه پی ویرمک ایستامش و بو باده چینلیلردن بالفمات کلان امر لره جواب ویرامشدر . اره دن اوچ بچق ماه گذرانندن صکره چینلیلر بردسیسه ایله الفی بکی کاشغره جلب ایدوب همان ۳ بیک دکنک اورلسنه حکم ایتدیلر . التیوزنجی دکنکده میر مومی الیهک جانی چقیمش ایسه ده قصور دکنکلر اولوسنه اورلش و صار قوله قرنداشی بك نصب اولمشدر .

الشته همجنسینه خیانت و دشمنه خدمت ایدن آلچقلرک عاقبت

حالی ! فاعبروا یا اولی الابصار !

الفی بک قنلی تاریخندن اون بش بکرمی کون صکره رتبه و منصب قایمق نیتیه قزل طاغی قرغزلرینک ایلر و کلانلردن بش التی کشی کاشغره کلش ودرت بش آت ایله طقوز دوه و طقوز قوتاس هدیه کتیرمشلر ایدی . چینلیلر بو هدیه لرک مقدا منلا یونسک اثنای راهده قافله سندن چالنان اموال و اشپادن اولدیقتی خبر النجه چالداقلری سائر اموال و اشپایی دخی کتیرملرینی امر

(*) جهجه و چغتایجه یلندیکی و چینلیلره اورومچه ده ایکن فرار ایلدیکی جهته چینلیلر کندیلرینه ترجان ایشلر ایدی .

(**) ۴۰ دوه یوکی یعنی ۱۸۰۰ قیه کوش و ۱۶ قیه توز و کلچه آنتون و ۳۲ بیک مسکوک آنتون اولوب اشپای سائر بک قیه قیه ده بونلرک حاصل جهی درجه سنده ایدی .

تاریخ قسیمی کاشغر اون او جیجی عصر

ایلدیلر . قورغزلر کندیلر نده بشقه شی اولدیغنی قطعاً بیان ایدنجه جمله سی زندانه اتمشدر والی ماه قدر انواع اذا وحفا ایله تضییق اولمشدر در . ائک بیوکلی اولان ایر محمد بی هر نصلسه مؤخرأ فرار ایده بیلمش وقصور لر ی ده برخیلی مدت دها زندانده شکنجه کورد کدن صکره وادی انکارده ثباتلری جهتیله عفو واطلاق اولمشدر .

بر طاقم بیچارگان اسلامک غصب اموالنه تصدی ایتدکلیچون شو قدر جق اولسون من طرف الله مظهر مجازاة اولمشدر در . مجازاة اخرویه ایسه بشقه جه در .

چینلیلرک ابتدای ۴۰ بیک موجودی محار باتده قیر یلانلر وخسته لقندن تلف اولانلر تنزیل اولنجه الی یدی بیک درجه سننه اینوب چینلیلر بوقوه جزویه ایله کاشغرک استیلاسنه کندیلری دخی شاشدیغندن و براختلال ظهورنده کلیاً محو اوله جقلرینی اکلا دقلرندن اهلینک کوزلرینی ییلدیرمق ایچون ایلر وکلانلرینی اولدیرمکه وشدتلی معامله ایتمه باشدیلر وهر کسک سلاحنی طوبیلوب آغری ویرکو طرح ایتدیلر . غریبدرکه اهالی چینلیلرک پک ضعیف اولدقلرینی اکلا دقلری حالده هیچ برکونا تشبده بولنماشدر . بوکا ظاهرده برسبب باشلر نده کندیلرینی اداره ایده جک برمشوق اولنماشدر .
مقدما کاشغرک صدیق بک طرفندن ضبطنه سبب اولان (جزو ۲۱) جان لسان بودفعه چینلیلر طرفندن اعدام اولندی .

چینلیلر روسیه یه دخالت ایدن واک مدهش دشمنلری اولان لوجودارین ایله شهودارینک تسلیمی ایچون طاشکنده برقاچ دفعه سفیر کوندر مشلر وجوابرد النجه حدودده تدارکات اجراسنه قالدیشمشلر در . روسلر ایسه چینلیلرک امیددی وجهله قورقیوب بالعکس کولمشلر در . چینلیلر کندیلرینه ترجمان ایتدکلی صادق بکی برمدت صکره «اهالیدن الدیغک پاره لری کتم ایدوب بزهر میورسک»

دیه مقیداً یارکننده کوندرمش واوراده برمدت حبسدن صکره ذاتا کندیسی
 آق صولی اولدیغندن شهر مذکوره کوندروب اوراده صلب و اعدام ایلمشدر .
 جای دقت و سزای عبرتدر که مسلمانلردن چینلیره قاچه رق و طنلری
 و دینداشلری عایینده بولنانلر عاقبت فلاح و نجات بوله میوب خدمت
 ایتدکلری چینلیلر طرفندن تلف اولوب کیتمش و جزای سزاسنی بولمشدر .
 چین عسکری میاننده بولنان و موجودلری بیک بشیوز قدر اولان دور -
 غانیلر اهالیدن بعض کسنه یه « نه اولور . بزم ایله جدی بر محار به یه کر یشسه
 ایدیکر . هان سزک طرفه کچه جک ایدک . یاز یق که برشردمه قلبه بونجه
 ممالکی بالسهوله ضبط ایتدی . بر آووج چینلی یه مرام اکلاده حق ایچکر ده
 آدم یوقی ایدی ؟ » دیه بیان سرنش ایتشدر . بونلر فیض آباد قصبه سی
 یقینه یرلشوب بولندقلری محلی اطرافنه دیوار انشاسیله برشهر حالته قویمغه
 باشلینجه چینلیلر شبه لئوب « اگر دورغانیلر بوراده یرلشیر ایسه مسلمانلرله
 برلشیر و فساده باعث اولور » دیه رک موافقتلر یله یانلرینه نیساجوایله
 تن جون انبانک تحت قوماندالرنده اوله رق اتی یوز چین عسکری قاتوب
 مملکتلرینه اعزام ایلمشدر . دورغانیلر بای قصبه سنه مواصلتلرنده بالاتفاق
 یانلرنده کی چینلیلری و قوماندانلرنی کیجه اعدام ایدوب سلاحلرنی و پکینه
 کتورمکده اولدقلری ۱۲ عمر به یوکی کوشی الوب روس طسور اغانه فرار
 ایلمشدر . حاصلی کاشغر قطعاً جسمه سی الحاله هنده چینلیلرک ید ظالمانه سنده
 بولنوب اسلامک کورمش و کورمکده بولنمش اولدینی اذا و جفایه نهایت یوقدر .

﴿ احوال اخیره و معلومات متفرقه ﴾

نیاز یکی اونو تمیه لم . خیشک وطن و ملتی حقنده ایتدیکی ملعنت قالدیغندن
 انی هیچ نظر دقتدن اوزاق طوترمیر . ملتک الچق خائی اولان بو کافر النعمت

حریفک یارکنده والی اولدیغنی بیان ایتمش ایدم . برسینه قدر دنائت طبعینی میدانه چیقارممش ایسهده فوق العاده اقبالپرست اولان بوخیت وایلکدن لذت اله مامغه باشلینجه کاشغر اوزر نده تاسیس بنای حکومت سوداسینه دوشوب اهلیدن کندیسنه طرفدار بولمغه چالیشمش و بک قولی بک ایله محاربه به قالقیشه جنی ائناده قارغلق قصبه سی جوارینه یرالته کومدیردیکی بش التی بیک مقداری تفسکی چیقارتوب خفیاً اهالی به طاغیده رق اعلان استقلال ایچون مناسب زمان قوللامقده بولمش ایدی . چینلیلر بوایشی خبر النجه در عقب حبس ایدوب استنطاقه قالقیشدقلرندن مرقوم وخامت عاقبتی ملاحظه ایدرک کنندی کندیسینی تسمیم ایلمشدرکه اوآنه قدر ایندیکی بونجه ملعتک دنیاچه مجازاتی اولق اوزره کنندی کندیسنک جلادی اولمشدر .

{ ایشته ملتنه افندیسنه خیانت ایتمش بر دینک دها صوکی ! }

بک قولی بکک فرارندن بر قاج ماه صکره کاشغرده ایکی دفعه اوفق محاربه وقوع بولمش یعنی ابتدا حکیم خان نامنه عللش داد خواه هجوم ایدرک ایقاع نائرة قتال ایلمش ایسهده چینلیلرک دیگر شهرلردن عسکر جلب ایلملری واورتهده حکیم خانک بولنامسی اهالی به باعث فتور اولمغه غلبه چینلیلر طرفنده قالوب بوغائله بر خیلی آدم تلفیه باصدیرلش واندن صکره ده بالذات حکیم خان کاشغر اوزرینه تعرض ایتمش ایسهده اهالی ابتدا الداندیقندن بودفمه کندیسنک کلدیکنه اینانمیوب معاونتده بولنماش و بناء علیه حکیم خان هیچ برایشه موفقی اوله بامشدر .

۹۸ سنه سی اواخرنده بک قولی بک در سعادت کلدی وکوکسو سراینده مسافر ایدیلوب مظهر حرمت و رعایت اولدی . مشار الیه استانبولک معتبا محللر نی سیر و تماشادن صکره یاوران حضرت پادشاهیدن علی بک ایله برابر

تاریخ قسیمی کاشغر اون اوغنجی عصر

ایتالیا قومانیسی واپورلرندن اونجه نام واپور ایله ازمیره متوجهاً ۲۹ ذی الحججه سنه ۹۸ بازار ايرتسی کونی در سعادتن حرکت ایلدی و اورادنده هندوستان طرفیه ترکستانه کیتدی .

کاشغر مسلمانلرینک استرداد استقلال تیشنده اولدینی و روسیه یه تابع تیاران اسلامیه نك اهالی یه بو باده معاوندته بولنه جقیرینی بیان ایله تشویقات لازمده بولندینی چین حکومتی طرفندن استخبار قلمغله روسیه تبعه سندن اسلام تیاراننک کاشغر شهرندن ماعدا قطعاً مذکور نك سائر شهرلرینه دخولی چین حکومتی طرفندن تحت ممنوعیت النمش و بونك اوزرینه روسیه خارجیه نظارتی طرفندن پکینده تبلیغات مؤثره ایفا قلمشدر . چینلیر اوچیوز سنه قدر کرک خوقند حدودینه و کرک کاشغر شهرلرینه پکیندن عسکر جلب ایدهرک قوتلرینک تزییدینه چالیشمقده و متیقضانه برحاله بولمقده ایدی .

« کاشغرک استقبالی حقیقده مطالعهم »

کاشغر چوق چکمکسزین مقتل کبرا اوله جق و آتش اختلال ایله چایر چایر یانه جقدر . چونکه چینلیر اداره جه هیچ بر وقتده خشنودیء عمومیی قزانه مامش و اهالی ایسه اختلال و تجدده میال و خواجه لره پرستش درجه سنده طرفدار بولمشدر . بزرك خانك و یعقوب خانك اولاد و احفادی ایله یعقوب بك استحصال سلطنت ایچون تجارب متوالیه اجرا ایده جکلر و چینلیر ایسه کاشغر دن هیچ بر زمان و از کچمدکلر ایچون تقدر مغلوب اولسه لر یکیدن عسکر سوقیله استقرار بنای حکومته چالیشه جقلر در .

معرضلر تقدر مغلوب اولسه لر عبرت و انباه کندی شانلرندن اولمدیغندن اجتهادات عمومیه ایله بر قاج محار به ده مظنر اولسه لر و بر قاج شهر ضبط

حکیم خانک حرکتدن صکره قره شهری تخلیه ایله اوراده کیلری قورله یه جلب ایلدی .

حکیم خان قورله دن حرکتله بور کوره موصلت ایتدکده والیسنی عزل و برایکی کون اقامتدن صکره کو چاره حرکت ایدوب شهر مذ کوره قرنداشی محمد رحیم خانی والی نصب و بر مقدار اقامتدن صکره بایه کیدوب والیسی محمد امین داد خواهی عزل و کافه اموال و املاکنی ضبط ایلدی . اورادن دخی آق صو اوزرینه حرکت ایلدی که اورایه قدر شهر لرک کافه سنی هیچ بر ممانعت کور مکسزین بالسهوله ضبط ایلمشدر . چونکه کاشغر قطعه سی اوزرینه کله جک بر هرج و مرج باش کوستروب والیر شاشیر مشلر و هر کیم اوزر لرینه کله جک اولسه اکا اطاعتدن بشقه چاره کوره مامشار ایلدی . حکیم خان آق صوده ایکن اوچ طور فان والیسنی عزل و یرینه محمد کریم داد خواهی نصب ایلدی . شهر مذ کورده بر آق قدر اجرای حکومت ایلمش و او ائناده سلطنتک تصدیقی ضمننده زمان بکی ایلچیلک ایله روسیه یه کوندر مسنی ارزو ایتمش ایسه ده مؤخر آصرف نظر ایلمشدر .

کاشغر شهری و قوعاتی

حق قولی بک قورله دن کوندر دیک مبارک نامه کاشغر و اصل اولنجه بک قولی بک عسکرک قسم کلیسنی آق صو اوزرینه کوندر دی . برایکی کون صکره عامل خان سیر سریع ایله کاشغر کله رک کیفیتی اکلا نتیجه ارقه دن تا تارارسالیله یاری یولدن چو یرتدی و کاشغر ده پادشاه لغنی اعلان ایلدی . مشار الیه بر قاچ کون صکره حق قولی بکدن پدرینک وفاتنه و چینلیلرک بر قاچ شهر ضبط ایدیشنه و حکیم خانک اعلان سلطنت ایتدیکنه و کندیسنک آق صوده یقه بی اله و یروب شمیدی کاشغر کله کده بولندیغنه دائر بر مکتوب الدی که میر مومی الیه بو مکتوبی اثنای راهده یازمش و براد میله یو للامش ایلدی . بک قولی بک

« بو احوال مؤلمه نك و قوعنه سبب حقی قولیدر، وقتيله بی نیچون الدندی ؟ باعث فساد اولانی ازملیدر » دیوب حقی قولی بکک قلی مامور یتله و اوتوز فرق سواری ایله میر اخور باشیسی صارمساق اهون و محمد ضیا یوز باشی بی ایلر و به کوندردی .

مومی الیهما کاشغردن ۳ کون ایلر و به واردقلرنده حقی قولی بکه تصادف ایتدیلر و کندیسینی استقبال ایچون کوندرلمش کبی کمال حرمت و رعایتله الی او پدیلر. عودتده صارمساق اهون طبانجه سنی چکوب حقی قولی بکک اوزرینه بوشالتدقه کاشغر عظمای قهرمانانندن اولان بو وجودجسیم الیهک او آنده وفات ایلدی و محمد ضیا یوز باشی ایلر و به واروب باشی کسیدی . میر مومی الیهک معیتده اولان یدی سکر کشی بو حالی کورنجه هر بری بر طرفه فرار ایلدیلر . مومی الیهما میر مومی الیهک جسدینی جوارده بولنان اورمانلغه دفن و سر مقطوعی کاشغره کتیر و بک قولی بکه عرض ایلدیلر . مشار الیه مکافاة صارمساقی پیاده عسکرینه لاور و محمد ضیانی سواری به پانصد نصب ایلدی . بو اثناده میرزا احمدی استحصال سلطنته قالدیشه مامسی ایچون زندانه یوللادی .

حقی قولی بکی بک قولی بک کندی یدیله اولدیردیکی و حکیم خانک یعقوب خانک اوغلی اولوب چینلیلر اوزرینه عسکر کوندردیکی و بک قولی بکه غلبه ایله افغانستانه فراره اجبار ایلدیکی بورالده منتشر اولمش ایسه ده بونلرک نقدر یا ککش اولدیغنی قارئین کرام کندی بک کوندن آکلا به پلورلر . بو بولده یا ککش معلوماتک بورالده، منتشر اولسی ایشک لایقیسه تحقیق اولنده مامسندن و اورالده دائر معلومات مکمله نك هیچ بر کسه ده بولنه . مامسندن ناشیدر .

یکی حصار و یار کندی شهر لرینک والیرلی تبریک سلطنت ایچون کاشغره کلش و بک قولی بک طرفدن یقینده وقوع بوله جق محاربه ایچون حاضه لملری امرینی المشردر . بو اثناده آق صودن حکیم خانک مکتوبنی حامل بی الملچی کادی . مکتوبده یازاش ایدی که « بادشاه فی الاصل با بام ایدی . باباک غصب

ایتدی . مادامکہ یعقوب خان اولدی . حق حکومت بنمدر . بکا بیعت ایت . سنی صدر اعظم نصب ایده یم « بک بو مکتوبه » بن عثمانی وانکلیر . موسوقوف دولتری طرفدن مصدق بر ولی عهد اولدیغمدن تحت حکومت بنمدر . حر به حاضر اول « جوابی کوندردی و بونک اوز رینه کاشغرده بولنانلردن بر خلیسی عسکره قید اولنوب تدارکات کورلدکن و یارکند و یکی حصار عساکری کلدکن صکره یکی حصار والیسی علش ایله جمادار و بوغچه بردار پیشدار اوله رقی ایلر ویه و عامل خاندده بش بیک عسکرله اوچ طورفانه کوندر . لدی . حکیم خان شهر مذکور عسکرینی طرفنه جلب ایلمش اولدیغندن عامل خان اوراسنی بلا محار به ضبط ایلمشدر . بکک معیتده سواری و پیاده دن بشقه یعقوب خان زماننده مسلمان اولان چینلیلر دن مرتب ۴ بیک ده طیورجی وار ایدی .

حکیم خان کاشغر تدارکاتندن خبردار اولنجه مارال باشی بکدن اول ضبط ایتمک ایچون محمد کریم ایله کور طاش داد خواهی بر مقدار عسکرله شهر مذکور کوندردی . و کندسی ده ارقه دن آغر آغر حرکت ایلدی . پیشدارلر سرعتله کیدوب مارال باشی ضبط ایله او طور مقده ایکن بکک پیشدارلری بردنبره باصوب شهری تسخیر ورئیسلی محمد کریم ایله عساکرک بر مقدارینی اسیر ایلدیلر . کور طاش داد خواه اوغرا دینی منزخانه لری یقارق فراره موفق اولوب حکیم خانه کیفیتی بیان ایلدی . حکیم خان بونک اوز رینه ایلر ویه حرکتله جیلان نام محله واصل اولوب بر کون اقامت ایله تحقیق احوال ایچون ایلر ویه بر مقدار عسکر کوندردی . بونلر ایلر وده بولنان قودوق نام محله واصل اولدقدہ بکک پیشدارلرینه تصادف ایتدیلر و ۹۴ سنه سی شعبانک ۱۸ نجی کونی ایکی طرف بر محار به خونریزانه یه کیرشدیلر . محار به ایچه امتداد ایتش و بالاخره نسیم ظفر حکیم خان پیشدارلری طرفنه وزان ایتمکله بکک پیشدار عساکرندن بیک کشیدن متجاوز آدم تلف اولوب درتیوز قدری تسلیمه مجبور

اولشدر . غالب فراریلری تعقیبه لزوم کورمیوب میدانده قلان عللش دادخواهک اموال وایشیانی بنمایه قویولدیلر .

بو خبر مظفریت اثر حکیم خانه واصل اولنجه زیاده سیله ممنون اولمش وعسکره موجب شوق وغیرت اولق ایچون بخشش طاغتمشدر . حکیم خان وامراسی جیلانده مظفریت خبر یله مسرور و فقط ایکنجی بر خبر موخش اوزرینه دوچار غم واندوه اولدیلر . بو ایسه بک مغلوبیت خبرینی الیر المز برق خاطف کبی اوچ درت کونلک یولی سکر اون ساعت ایچنده قطع ایده رک قودوغه ایریشوب حکیم خانک پیشدار غالی اوزرینه علی الغفله هجوم وجهل سنی طعمه سیوف ایتمسیدر . بو خبر حکیم خانک واصل صماخ تأسفی اولنجه کمال حدت و تهور ایله جیلانندن نهضت و یایدو نام محک اوچ ساعت کیر و سنه نصب لواء سلطنت ایلدی وارهسی چوق کچمه دن بک دخی محل مذکور کلوب قارشو طرفه اردوسنی قوردی . ایرتسی کونی که ۱۲۹۴ رمضانک اون اوچنجیسیدر . هر ایکی طرف خط حربلری تشکیل ایتدیلر . بک قولی بک کاشغردن ۳۰ دن متجاو زکار قدیم طوپ کتیرمش و بونلری بولندیفی محک عارضه سندن استفاده ایده رک اوکیجه مواقع مناسبه یرلشدیر . مش ایدی . حکیم خانک عسکری بکه نسبة زیاده ایسه ده همان کافهسی سواری اولدیغندن واسکی اصولده محاربه یه قالیشدیغندن کتر تنک هیچ بر اهمیتی اولمامش و بکک عسکری کرچه قلیل ایسه پیاده عسکری معلم و کثیر اولدیغنه و آوجیلر طاغیدیلوب موجود اولان طوپلر حسن استعمال ایدلایکنه بناء موفقیت بو طرفه کورلمکه باشلمشدر .

حکیم خانک سواریلری برصولت آهن کدازانه ایله بکک پیاده لریخی درت طرفدن تضییق ایتک ایتدیلر و فقط دشمنلری قلعه هیئته کیر هرک برشدتلی آتشله استقبال ایلدیکندن قیاه چار پمش امواج دریا کبی کوردیکی مقاومتک شدت تأثیر یله اجزاسی یکدیگرندن آریله برق ضایعات عظیمه ایله رجعته مجبور

ایتسه لرذخی موقت اولوب سوکئی کتیره میه جکیر نندن بونک مصائبی بینه اهالی
چکه جکدر .

روس کاشغره نظر حرصی چوقدن دیکمش ایسه ده انکلیزی قوشقولندیر-
مامق و چینلیله اوغراشماق ایچون هنوز برکونا تشبثده بولنماقدر . فقط
برکون اوله جق که اوده کاشغره صاحب اولق ایستیه جک و برچوق اجرا آته
قیام ایده جکدر .

انکلیزک کاشغری استملاک ایتسی و او هوسده بولنسی اوچنجی و دردنچی
درجه ده قالور . شمیدیکی حالده هند حکومتی اره ده کی مشکلات طریقیه نک
وجودی حسیله بویله بر فکرده دکدر . لکن روسیه نک استیلایه قیامی کورنجه
اوده طبیعی ایشه قاریشمق ایستیه جک و کاشغر اوزرنده حاکم بولنار ایله اتفاق
ایده جکدر .

اسیا اهل اسلامک تصحیح اخلاق ایتسی عصر لره محتاجدر . بومنازعات
دولیه اره سنده کنندی باشلرینه ایش کوره بیلنسی فصل ممکن دکل ایسه بر طرفک
اجرا آته آلت اولمقدن کندیلرینی قور تارمسی دخی او قدر محالدر . فرض
ایده لم که بر صاحب ظهور یرادلسون ده کاشغره صاحب اولسون یا موققیاتی
کنندی وجودیله قائم و یا خوددها حیاتنده ایکن بنای شوکتی محو و زائل اولور .
چونکه کاشغرده هر کیم حکومت ایدر ایسه ایتسون اهالینک میلان اختلالدن
منعی ناقابل در .

بوکون دوام سلطنتی ایچون فدای جان ایتدکری بر آدمک یارین زوال
شوکتی ایچون چالیشمغه الیشمش بر قومک تصحیح اخلاق فصل ممکن اولور ؟
عصر لره دوام ایده کلان بو حال اوچ بچق کون ایچنده فصل تبدیل ایدر ؟ بویله
بر خلق که نه خادم لرینه خدمت ایدر ! نه ده هادملرینه ! بونلر ایله فصل ایش
کور یله بیلور ؟ اما « تریه ایله اصلاح اولنور » دینله جک ایش . حیفاکه
شمیدی یه قدر اجرا اوانان بیک در لو تیر بونک بیچ بریدی فایده بی

تاریخ قسمی	کاشغر	اون اوخنی عصر
------------	-------	---------------

اوله مامشدر . چینلیر اصول ادارہ لرینی بش اون دفعہ تبدیل ایتدیلر . یعقوب خان بو قدر شدت اجرا ایلدی . اندن اولکی خواجہ لک کیمی شدت کیمی ملایمت کوستردی . کیمی ده اورته بر حالده اداره امور ایتک ایستدی . زمان اولدی که اسلام سر بسیت کامله به نائل اولدی . وقت اولدی که تحت قهر و اسارتہ آندی . و اسفا که بونلرک هیچ بریسی کار کیر تاثیر اولدی و بونجه مصائب بر برینی ولی ایتیش ایکن تصحیح اخلاق و تبدیل افکاری موجب اولق ایچون کاشغر لیلرک چشم انتباهنی آچه مدی . حاصلی کاشغر ده هیچ بر زمانده شورش و فساد اکسیک اولیه جق و هیچ بر کسه دخی مدت مدیده اوراده حکومت ایدہ میہ جکدر .

﴿ علاوه ﴾

بوسنه طرفنده سر زده ظهور اولان بر وقعه مطالعه می تغییر دکل بالعکس تأیید ایدر . شوبله که : النان معلومات اخیریه وغیرته لک اخبارینه نظر آ بک قالیشمشدر . بک رولیشیشیه ضبط ایتیش و چینلیر قلعه به کیروب مدافعه به ایدہ جکی حکومتی روسیه تابعیتنه ادخال ایدہ جکنی بیان و انبا ایتیش و روسیہ مارا بکین قاینه سیله بوزیشماق ایچون معاونت ایدہ میہ جکدرینی بیان ایتیشلر و علی روایه خفیا بعض کونا معاونتده بولمشلر در . شو معلوماتدن اکلاشیلان اوبک کاشغر کهنه شهرینی ضبط و چینلیر بکی شهرده تحصن ایلمشدر . بنجه بکک موقیتی شمدیکی حالده شایان اهمیت دکدر . مارال باشنه قدر ایلر و لمش و ختن و آق موقیتی ضبط ایتیش اولسه ایدی موقت اولسون تأسیس حکومت ایتیمی ممکن اولور

اوله جکدر .
 بورانده تصحیح اخلاق بر شی وارکه اوده روسک کاشغر مسئله سی ایچنه بر موقتی حکومتیه خیال اولمشدر . کوکل ایستری که کاشغر مسلمانلری کندی

باشلارینه ایش کوره میوبده بر اجنبی زنجیر اسارتندن قان آقیده رق قورتیلوب
دیگر بر اجنبی بیوندربیغی الله کیرسون ؟ آه ! آسیا مسلمانلری نه زمان کابوس
غفلتدن قورتیله جق ؟ نه زمان تصحیح اخلاق ایده جک ؟ بودرد نفاق وشقاق
نه وقت مبدل وفاق و اتفاق اوله جق ؟ ونه زمان کندیلر نده کی قوت واقتداری
ینه کندیلری اکلایه جق ؟

مقصدم اسلامک ترقی وسعادت خالی وتأمین استقبال واستحصال
استقلال اولدیغندن بواثر ناچیزده حاصل اولان فناقلرک نصل وجوده کلدیکی
واسلامک اتحاد و اتفاقندن نصل بیوک بر قوتک حصوله کله جکی حقتنده لازم
کلان فکر ومعلوماتی ضمناً و صراحة میدانه قویدم . امید وارم که آسیا اعظم
اسلامی سلامت احوال ملت ایچون افادات عاجزانه می نظر اهمیته الیر و هر
وقت ایچون وخیم العاقبه اولان کر یوه ظلم ونفاقه سلوک ایتیوب حمیت و دیانتک
ایجاباتی کندیلرینه رهبر حرکت اتخاذایدر لر .

« اخطار »

ایر ناچیزانه مک سکسان سکرنجی صحیفه سنه بر اخطار درجیله یاز دقلمدن فضله
تدقیقات و تبعات ایچنده خطا ایچکلم فحوظ اولدیغندن یه نس یاراسم اشعار بیورلسنی
قارئین کرامدن رجا ایتمش ایدم .

بتوفیقه تعالی اثر ناچیزانه مک اشبو قسم مهمی یتیمش اولدیغی حالده شمدی به قدر
از چوق هیچ برکونا معلومات کوندرلما مشدر . بنم بر مده بشقه سی اولسه احتمال که «خطا
ایتامشم که اخطار وقوع بولدی . پلدی کمندن زیاده معلومات یوق که کوندرلدی » دبه
ممنون اولور . لکن بن بضاعه سز لکمی معترف ونقصانی معلوماتمه واقف اولدیغمدن
بو حاله ملکه زده ارباب قلمک هیچ بر جهتدن مظهر معاونت اوله مامقده اولسی معناسنی و بره رک
تأسف ایدر و بو قدر اهتمام ودقت وسعی وغیرت ایله یالکز باشمه میدانه قویدیم بر اثرک
بوندن دهامکمل اوله میه جغنی بیان ایله خطام وار ایسه خلوص وجدانمه باغشلاسنی
تمنی ایلرم .

« افاده مخصوصه »

پك چوق كسه طرفدن اشبو اثری نصل وجوده كتیردیکم و بونجه اسرار و خفایایه و بوقدر معلومات مکمله یه نصل واقف اولدینم مراق اولنوب بالذفات طرفدن سؤال اولنمش و کندیلرنده هیچ اقتدار و معلومات اولمانلر اشبو کتابی بشقه سنك طرفدن تألیف اولنمش بر کتابدن قوبیه ایتدیکی و بزده ار باب تألیفک بولمديغه قائل اولانلر دخی « ترکه اسلامیتک سوابق احولنه دائر تحریات و تدقیقاتده بولنه جق و برجدی اثر میدانه قوبیه جق آدم بوقدر کاشغر تاریخی که بویولده بر کتابدر. اولسه اولسه اجنبی کتابلرندن مترجمدر » دیه اثری ساترلسانلردن ترجمه ایلدیکی بیان وافاده ایتمکه بولنمش اولدیندن دفع مراق ایتمک و بوقدرده بولنانلره جواب و یرمک ایچون افادات آتیه نك عرضنه اجتسار ایلرم .

اول باول شوراسنی سویلیه یم که اک مکمل بر اثر اوله رق میدانه چقمسنه چالیشدینم حالده نقصانی بضاعه مه منضم اولان بیک درلو موانع و مشکلات حسیه انجق شودرجه غیر مکمله یه کتیره بیلدیکم اشبو اثر عاجزانه م کندی تألیف اولوب بشقه بر کتابدن قوبیه اولمدينی کبی دیگر لسانلرده یازلش کتابلردن ده مترجم دکدر .

تاریخی یازدینم کاشغر قطعه سنك نه مکمل ونه ده ناقص هیچ بر تاریخی بولمديغندن هیچ یوقدن بویله بر کتابی ساحه وجوده چیقارمق بر قاچ یرده ده بیان ایتدیکم وجهله بر کار دشوار اولدیندن بو باده تصادف ایدیله جک سکلر جه مشکلاته غلبه ایچون نقدر زحمته قاتلامق و نقدر چالیشمق لازم کله جکنی تعریف اوتتضا ایتز ظن ایلرم .

اهل انصاف در حال اعتراف ایدر که اثرم یالکر (کاشغر تاریخی) دکدر اکر یالکر کاشغر ه متعلق اولسه تألیف و تحریر نجه کور یلان مشکلات نصف

نصفه تزل ایدر (مطالعه سندن مستبان اوله جنی و جبهله کاشغردن ماعدا خوقند خیوه بخارا یوننان چین قالمو قستان مغولستان و افغانستان قطعه - لرینه دائر برخیلی معلوماتدن باحث اولدینی کبی عجمستان عربستان هندوستان قطعه لرینه و محال سائریه دائره بر مقدار معلومات مندرج اولدیغندن آسیا قطعه سنه متعلق بر تار یخدر .

شوراسنی عرض ایدیم که آسیایه دائر معلوماتک کافه سنی یازمش و طریق اختصاره کتیمش اولسه ایدم بو کتاب ایکیوز اوچیوز جزئی تجاوز ایدر ایدی . بو قدر مطول اولسی ایسه قارئنه کلال ویره جکندن اثر عاجزانه مه معلوماتک خلاصه سنی واک اهمیتلی و بحتک اک مناسبلیسنی درج ایدم .

بو اثری وجوده کتیرمک ایچون ده تاریخی و حکمت تاریخی جغرافیا و فن آثار عتیقه و فن سیاسی و علم احوال ام ایله مزاج ایدره تاریخی و جغرافیا و سیاحتنامه یه و تراجم احواله دائر غایت مدققانه مطالعه ایتدیکم بیکی متجاوز کتابلردن و آسیا قطعه سنه و بالخاصه کاشغره دائر سکه و خطوط و اشیای عتیقه و جدیده ایله محررات رسمیه و غیر رسمیه دن و برچوق رسملر و خریطه و پلانلردن و روسلر و انگلیزلر و کاشغریلرک معلوماتدن حاصل ایتدیکم معلوماتی دور و دراز تدقیق و معلومات مبیانه یی بر برلریله تطبیق ایدوب و سائر خاطر و خیاله کلز و تعریفی ممکن اولمز بیک مشکلا تله اوغراشوب یکسدیگری ناقص معلوماتدن حقیقی کشف و استخراج ایچون درت بش سنه بر اجتهاد تام ایله اوغراشدم و بعنایه الله تعالی موفق ده اولدم .

(مطبعه لر و سائر ایله اوغراشماق و ترتیب تصحیح لرینه باقمق و مسوده لری بیاض ایدوب معارفه و یرمک کبی زخمتلر بشقه جهدر)

بوکار مشکله ابتداره اجتناسار و بو قدر مشقتی اختیارم ایسه عالم اسلامیت و انسانیتنه بر خدمت ناچیرانه ده بولتمق و اجداد منرک و میلیونلرجه دین قرندا - شلر منرک ظلام نسیان التنده قیلان و قوعات گذشته و مفاخر معظمه سنی و مهد

تاریخ قسمی کاشغر اون او جیجی عصر

انسانیت و مدنیت و منبع علم و معرفت اولان آسیا قطعه سنی اخوان دینک انظار
وقوف و انتباهنه عرض ایتمک ایله اخلافز طرفدن رحمتله یاده و بوسبیلله
مغفرت رب عباده مظهر اولمق ایچوندر.

کتاب ثانی احوال غریبه دن باحذرکه بمنه تعالی برایکی کونه قدر
آنک ده نشرینه ابتدار ایده جکم.

اشبو جزوده بوش محل قالدیغندن کتاب اولک خطا صواب جدولی
قونیه مامشدر . کتاب ثانینک نهایتنه کتاب اول ایله ثانینک مرتب سهولریخی
مشممل اولمق اوزره برجدول علاوه قلنه جفتی عرض ایدرم .

طوبخانه عامره مطبعه سنده طبع اولمشدر